ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ មហាវារវគ្គ
ឯកាទសមភាគ
៣៩

បោះពុម្ពលើកទី២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស ២៥៥៦

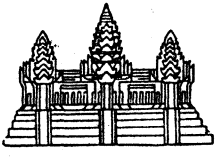
ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកស្កានេះ
ត្រូវទាបថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកដប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជាទបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាវង្ស ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

កែសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឲ្យបកវណ៌អានអេឡិត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ ស្រុង-ចាន់ណា ។

www.5000-years.org

ព្រះ
ត្រៃបិដកភាសាខ្មែរ
និង
សេចក្តីប្រៀបភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ មហាវារវគ្គ
ឯកាទសមភាគ
៣៩



ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ
ព. ស. ២៥៥៦

សុត្តន្តបិដកេ

សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារវគ្គោ

ឯកាទសមោ ភាគោ

ឈានសំយុត្តំ

[១] សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ភគវាតេ មេ ភិក្ខវេ ឈានា ។ កតតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហាវារវគ្គ

ឯកាទសមភាគ

ឈានសំយុត្ត

(១) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឈាននេះមាន ៤ ប្រការ ។ ឈាន ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក៏ចូលកាន់បឋមជ្ឈានប្រកបដោយវិតក្កៈ នឹងវិចារៈ មានវិតិនឹងសុខដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈនឹងវិចារៈ ក៏ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ដែលកើតក្នុងសន្តានជាទីផ្សះផ្សង់ មានសភាពជាចិត្តខ្នះខ្នែងឯក គ្មានវិតក្កៈនឹងវិចារៈ មានវិតិនឹងសុខ ដែលកើតអំពីសមាធិ ភិក្ខុនោះព្រោះប្រាសចាកវិតិផង ជាអ្នកប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មានស្មារតីផង ដឹងខ្លួនសោយសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គលដែលបានតតិយជ្ឈាន ថាជាអ្នកប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នេះ ព្រោះតតិយជ្ឈានឯណា ក៏ចូលកាន់តតិយជ្ឈាននោះ

វិហរតិ សុខសញ្ញ ច បហានា ទុក្ខសញ្ញ ច បហានា បុព្វេ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខម-សុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ឈានាតិ ។

(២) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ កង្កា នទី ចាបីនទិន្នា ចាបីនបេឡាណា ចាបីនបញ្ហារា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចត្តារោ ឈានេ ភាវេត្វោ ចត្តារោ ឈានេ ពហុលីករោត្វោ ឯញ្ជនទិន្នោ ហោតិ ឯញ្ជនបេឡាណោ ឯញ្ជនបញ្ហារោ ។

(៣) កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចត្តារោ ឈានេ ភាវេត្វោ ចត្តារោ ឈានេ ពហុលីករោត្វោ ឯញ្ជន-ទិន្នោ ហោតិ ឯញ្ជនបេឡាណោ ឯញ្ជនបញ្ហារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុស-លេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូប-សមា ។បេ។ ទុតិយំ ឈានំ ។ តតិយំ ឈានំ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ

ភិក្ខុនោះ ព្រោះលះបង់នូវសេចក្តីសុខផង លះបង់នូវសេចក្តីទុក្ខផង មានសោមនស្សនឹងមនស្សអស់ទៅ ក្នុងកាលមុនផង ក៏ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ជាធម្មជាតមានអារម្មណ៍មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ គឺជាឧបេក្ខា មានសតិជំរះសុទ្ធដោយឧបេក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឈានមាន ៤ ប្រការនេះឯង ។

(២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចខ្នេគង្គាមានចំនាដទៅខាងកើត មានជម្រាលទៅខាងកើត ឈមទៅខាងកើតយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនធ្វើឈានទាំង ៤ ធ្វើឲ្យច្រើនធ្វើឈានទាំង ៤ រមែងបង្អោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន កំយ៉ាងនោះឯង ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនធ្វើឈានទាំង ៤ ធ្វើឲ្យច្រើនធ្វើឈានទាំង ៤ រមែងបង្អោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សូម្បីស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ សូម្បីស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនឹងវិចារៈ មានតែបីតិនឹងសុខដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈវិចារៈ ។បេ។ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ។តតិយជ្ឈាន ។ ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ភិក្ខុ ចត្តារោ ឈានេ ភាវេត្វោ ចត្តារោ ឈានេ ๓ ហុលីតរភេន្តោ និញ្ញានន្តិន្ទោ ហោតិ និញ្ញានបច្ចោ ឈានា និញ្ញានបញ្ញោតិ ។ (ឯវំ យាវ ឯសនា ចាលិ វិត្តារេតព្ពា) (๑) ។

(๔) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ ឥន្ទ្រិយានិ សញ្ញោ-ជនានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ រូបរាគោ អរូបរាគោ មានោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចិន្ទ្រិ-យានិ សញ្ញោជនានិ ។

(๕) ឥមេសំ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ចត្តារោ ឈានា ភាវេតព្ពា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្च អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិ-សុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ

๑ ๒ ឈានសញ្ញុតស្ស បឋមសុទ្ធិយំ សុត្តន្តំ យទបិ សតិប្បដ្ឋានំ តទបិ វិត្ថារេតព្ពំ ។

កាលកិកុចំរើនទូវឈានទាំង ៤ ធ្វើឲ្យច្រើនទូវឈានទាំង ៤ រមែង
បង្អោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះ
និព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។ (ចាលីជាបជល់ឯសនាបណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាង
នេះផងចុះ)

(៤) ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ទុទ្ធម្មាតិយសញ្ញោជន:នេះមាន ៥ ប្រការ ។
ចុះទុទ្ធម្មាតិយសញ្ញោជន:៥ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺរូបរាគ ១ អរូបរាគ ១ មាន: ១
ទុទ្ធច:១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយទុទ្ធម្មាតិយសញ្ញោជន: មាន ៥
ប្រការនេះឯង ។

(៥) ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បុគ្គលគួរចំរើនឈាន ៤ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីកិរិយាអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ទូវទុទ្ធម្មាតិយសញ្ញោ.
ជន: ៥ ប្រការនេះឯង ។ ឈាន ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
កិកុក្នុងសាសនានេះ សូប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ សូប់ស្ងាត់ចាកអកុសល
ធម្មទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈានប្រកបដោយវិតក្ក:និងវិចារ:មានតែបីតិ
និងសុខដែលកើតអំពីសេចក្តីសូប់ស្ងាត់ ព្រោះរម្ងាប់វិតក្ក:វិចារ:ក៏ចូលកាន់
ទុតិយជ្ឈាន ដែលកើតក្នុងសន្តានជាទីផូរផង់ មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក

ឈានសំបុត្តំ

អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ។ តតិយំ ឈានំ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឥមេសំ ខោ កិត្តាវេ បញ្ចន្នំ ឧទ្ធម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ឥមេ ចត្តារោ ឈានា ភាវេតព្ពាតិ ។ (តង្កាមេយ្យាលោ ។ យថា បត្តសំយុត្តំ វិត្ថារតំ វា ឈានសំយុត្តំ វិត្ថារេតព្ពំ យាវ វិសរា ទាលិ) ។

ឈានសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ

ឈានសំយុត្ត

គ្មានតែក្តៈទឹងវិចារៈ មានតែបីតិនឹងសុខ ដែលកើតអំពីសមាធិ ។ តតិ-
យជ្ឈាន ។ ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគួរបំពេញនូវឈាន
ទាំង ៤ នេះ ដើម្បីគ្រាស់ដឹង ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីកិរិយារស់នៅ
ដើម្បីលះបង់នូវខន្ធមារ តិយសញ្ញោជនៈទាំង ៥ ប្រការនេះឯង ។ (គង្គាហេ-
យ្យាល ។ មគ្គសំយុត្តដែលយើងឲ្យពិស្តារហើយយ៉ាងណា ឈានសំយុត្ត
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះចុះ ដរាបដល់ចាលីឯសនា) ។

ចប់ ឈានសំយុត្ត

អាគាបានសុត្តំសំយុត្តំ

ឯកធម្មវគ្គោ បឋមោ

(៦) សាវត្ថី ។ តត្រ ខោ ។ បេ ។ ឯតទវោច ឯកធម្មោ ភិក្ខវេ អារិតោ ពហុលីកតោ មហប្ផលោ ហោតិ មហានិសំសោ ។ កតមោ ឯកធម្មោ ។ អាគាចានសុត្តំ ។

(៧) កថំ អារិតោ ច ភិក្ខវេ អាគាចានសុត្តំ កថំ ពហុលីកតា មហប្ផលា ហោតិ មហានិសំសា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ សតោវ អស្សសតិ សតោ(១) បស្សសតិ ទីឃំ វា អស្ស-សន្តោ ទីឃំ អស្សសាមីតិ បជានាតិ ទីឃំ វា បស្សសន្តោ ទីឃំ បស្សសាមីតិ បជានាតិ ។ រស្សំ វា អស្សសន្តោ រស្សំ អស្សសាមីតិ បជានាតិ រស្សំ វា បស្សសន្តោ រស្សំ បស្សសាមីតិ បជានាតិ ។ សព្ពកាយប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សព្ពកាយប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។

---

១ ម. សតោវ ។

អានាបានស្សតិសំយុត្ត

ឯកធម្មវគ្គទី ១

(៦) ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ធម៌១ តើដូចម្តេច ។ គឺអានាបានស្សតិ ។

(៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអានាបានស្សតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តើដូចម្តេច ទើបមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅកាន់គល់ឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនភ្នែនតាំងកាយឲ្យត្រង់ ដំកល់ស្មារតីឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក (កម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះមានសតិដកដង្ហើមចេញ មានសតិដកដង្ហើមចូល កាលដកដង្ហើមចេញវែង ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចេញវែង ឬកាលដកដង្ហើមចូលវែង ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចូលវែង ។ កាលដកដង្ហើមចេញខ្លី ដឹងច្បាស់ថាអាត្មាអញដកដង្ហើមចេញខ្លីឬកាលដកដង្ហើមចូលខ្លី ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចូលខ្លី ។ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញតំណត់ដឹងច្បាស់នូវកាយគឺ ដកដង្ហើមចេញទាំងពួង នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញតំណត់ដឹងនូវកាយ គឺដកដង្ហើមចូលទាំងពួង នឹងដកដង្ហើមចូល ។

បស្សទ្ធកាយំ ចិត្តស្ស អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
បស្សទ្ធកាយំ ចិត្តស្ស បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។
បីតិប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បីតិប្បដិសំ-
វេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ សុខប្បដិសំវេទី អស្ស-
សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សុខប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ
សិក្ខតិ ។ ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ
សិក្ខតិ ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ
សិក្ខតិ ។ បស្សម្ភយំ ចិត្តសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ
សិក្ខតិ បស្សម្ភយំ ចិត្តសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ
សិក្ខតិ ។ ចិត្តប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
ចិត្តប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ អភិប្បមោ-
ទយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ អភិប្បមោទយំ
ចិត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ សមាទហំ ចិត្តំ
អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សមាទហំ ចិត្តំ
បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ វិមោចយំ ចិត្តំ
អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិមោចយំ ចិត្តំ

សិក្ខាថា អាត្មាអញរម្ងាប់កាយសង្ខារ គឺដកដង្ហើមចេញ ទើបដកដង្ហើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញរម្ងាប់កាយសង្ខារ គឺដកដង្ហើមចូលរ ទើបដកដង្ហើមចូលរ កិក្ខុសិក្ខាថា អាត្មាអញដឹងច្បាស់នូវបីតិ ទើបដកដង្ហើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញដឹងច្បាស់នូវបីតិ ទើបដកដង្ហើមចូល ។ សិក្ខាថា អាត្មាអញដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីសុខ ទើបដកដង្ហើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីសុខ ទើបដកដង្ហើមចូល ។ សិក្ខាថា អាត្មាអញដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ គឺសញ្ញាទើងវេទនា ទើបដកដង្ហើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ គឺសញ្ញាទើងវេទនា ទើបដកដង្ហើមចូល ។ សិក្ខាថា អាត្មាអញរម្ងាប់នូវចិត្តសង្ខារ ទើបដកដង្ហើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញរម្ងាប់នូវចិត្តសង្ខារ ទើបដកដង្ហើមចូលរ សិក្ខាថា អាត្មាអញដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចូល ។ សិក្ខាថា អាត្មាអញធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយចំពោះ ទើបដកដង្ហើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយចំពោះ ទើបដកដង្ហើមចូល ។ សិក្ខាថា អាត្មាអញជម្ងល់ចិត្តឲ្យស្មើ (កើតអារម្មណ៍) ទើបដកដង្ហើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញជម្ងល់ចិត្តឲ្យស្មើ (កើតអារម្មណ៍) ទើបដកដង្ហើមចូល សិក្ខាថា អាត្មាអញដោះចិត្តឲ្យរួច (ចាកនីវរណធម៌ជាដើម) ទើបដកដង្ហើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញដោះចិត្តឲ្យរួចស្រឡះ

ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ฯ อนิจฺจานุปสฺสี อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ อนิจฺจานุปสฺสี ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ฯ วิราคานุปสฺสี อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ วิราคานุปสฺสี ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ฯ นิโรธานุปสฺสี อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ นิโรธานุปสฺสี ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ฯ ปฏินิสฺสคฺคานุปสฺสี อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ปฏินิสฺสคฺคานุปสฺสี ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ฯ ฯเปฯ อาวิตา เอตฺถ สิกฺขา อาชานาชานสฺส ฯเปฯ ปหุลีกตา ปหูตา มหนฺตา โหนฺติ มหานิสํสาติ ฯ

(๘) อาชานาชานสฺสาติ สิกฺขา อาวิตา ปหุลีกตา ปหูตา มหนฺตา โหนฺติ มหานิสํสา ฯ

(๙) กตเม อาวิตา จ สิกฺขา อาชานาชานสฺสาติ กตเม ปหุลีกตา ปหูตา มหนฺตา โหนฺติ มหานิสํสา ฯ

នឹងដកដង្ហើមចូល ។ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗ នូវបញ្ចក្ខន្ធ ថាមិនទៀង នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗ នូវបញ្ចក្ខន្ធថាមិនទៀង នឹងដកដង្ហើមចូល ។ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗនូវធម៌ដែលធ្វើចិត្តឲ្យប្រាសចាកតម្រេក នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយ ។ នូវធម៌ដែលធ្វើចិត្តឲ្យប្រាសចាកតម្រេក នឹងដកដង្ហើមចូល ។ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗនូវធម៌ជាគ្រឿងរំលត់ទុក្ខ នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗនូវធម៌ជាគ្រឿងរំលត់ទុក្ខ នឹងដកដង្ហើមចូល ។ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿងលះចោលនូវតំលេស នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿងលះចោលនូវតំលេស នឹងដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ត្ថើដូចម្តេច។

៧ឧ តំក្ខវេ តំក្ខំ អាជានាថានសច្ចតំ សមាគតំ សតំសម្ពោជ្ឈង្គំ អាវេតំ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ ភោស្សគ្គបរិណាមឹ ។ អាជានាថានសច្ចតិសមាគតំ ឆម្មវិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ វីរិយំ បីតិ បស្សទ្ធិ សមាធិ អាជានាថានសច្ចតិសមាគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ អាវេតំ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ ភោស្សគ្គបរិណាមឹ ។ យំ អាវិតា ខោ តំក្ខវេ អាជានាថានសច្ចតិ យំ ពហុលីកតា មហាផ្លា ហោតិ មហានិសំសាតិ ។

(១០) អាជានាថានសច្ចតិ តំក្ខវេ អាវិតា ពហុលីកតា មហាផ្លា ហោតិ មហានិសំសា ។

(១១) កថំ អាវិតា ច តំក្ខវេ អាជានាថានសច្ចតិ កថំ ពហុលីកតា មហាផ្លា ហោតិ មហានិសំសា ។ ៧ឧ តំក្ខវេ តំក្ខ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ សតោ វ អស្សតិ សតោ បស្សសតិ (វិតាវេតព្ពោ យាវ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បំពេនសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលប្រកបដោយអនាបានស្សតិ អាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគ អាស្រ័យនូវនិរោធ បង្អោនទៅដើម្បីកិរិយាលះបង់ ។ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលប្រកបដោយអនាបានស្សតិ ។ ភិក្ខុបំពេន វិរិយៈ បីតិ បស្សទ្ធិ សមាធិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលប្រកបដោយអនាបានស្សតិ អាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគ អាស្រ័យនូវនិរោធ បង្អោនទៅដើម្បីកិរិយាលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាបានស្សតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ យ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ យ៉ាងនេះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(๑๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាបានស្សតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(๑๑) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអនាបានស្សតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តើបមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅទៀបគល់ឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនភ្នែនតាំងកាយឲ្យត្រង់ ដំកល់ស្មារតីឲ្យមានមុខរៀបរាល់ទៅ (កម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះមានស្មារតី ដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតីដកដង្ហើមចូល (បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារហូតដល់ពាក្យថា ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយ ។ នូវធម៌ដែលសម្រាបលះ

អស្សវសំសព្ទមីតំ សំវត្តតិ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី បស្ស-
សំសព្ទមីតំ សំវត្តតិ) ។ ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខវេ
អាជាចានសុត្តតិ ឯវំ ពហុលីកតា មហប្ផលា
ហោតិ មហានិសំសាតិ ។

(១២) អាជាចានសុត្តតិ ភិក្ខវេ ភាវិតា ពហុលី-
កតា មហប្ផលា ហោតិ មហានិសំសា ។

(១៣) តរជំ ភាវិតា ច ភិក្ខវេ អាជាចានសុត្តតិ
តរជំ ពហុលីកតា មហប្ផលា ហោតិ មហានិសំសា ។
តរជ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា
សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា
ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា ។
សោ សតោ វ អស្សសតិ សតោ បស្សសតិ ។
(វិត្ថារោ យោវ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី អស្សវសំសព្ទមីតំ
សំវត្តតិ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី បស្សវសំសព្ទមីតំ
សំវត្តតិ) ។ ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខវេ អាជាចាន-
សុត្តតិ ឯវំ ពហុលីកតា មហប្ផលា ហោតិ
មហានិសំសា ។

ចោលនូវកិលេស នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗនូវធម៌សម្រាប់លះចោលនូវកិលេស នឹងដកដង្ហើមចូលផង ចុះ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយយ៉ាងនេះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(១២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអានាបានសតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ទើបមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅកាន់គល់ឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនភ្នែនតាំងកាយឲ្យត្រង់ ដ្ឋាំងស្មារតីឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក (កម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះ មានស្មារតី ដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតី ដកដង្ហើមចូល ។ (សេចក្តីពិស្តារមានរហូតដល់ពាក្យថា ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗនូវធម៌សម្រាប់លះបង់កិលេសចោល នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗនូវធម៌សម្រាប់លះបង់កិលេសចោល នឹងដកដង្ហើមចូលផង ចុះ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(๑๔) ฃវំ ภาวิตาย ខោ ภิกฺขเว อาณาจ-ณสฺสาเยตา ฃวำ ฅหุลีกตาย ทฺวินฺนำ ผลานำ อญฺญตรำ ผลำ ปาฏิกงฺขำ ทิฏฺเฐว ธมฺเม อญฺญา สติ วา อุปาทิเสเส อนาคามิตาติ ฯ

(๑๕) อาณาจาณสฺสติ ภิกฺขเว ภาวิตา ฅหุลี-กตา มหปฺผลา โหติ มหานิสำสา ฯ

(๑๖) กถำ ภาวิตา จ ภิกฺขเว อาณาจาณ-สฺสติ กถำ ฅหุลีกตา มหปฺผลา โหติ มหานิสำสา ฯ ๑๓ ภิกฺขเว ภิกฺขุ อรญฺญคโต วา รุกฺขมูลคโต วา สุญฺญาคารคโต วา นิสีทติ ปลฺลงฺกำ อาภุชิตฺวา อุชุำ กายำ ปณิธาย ปริมุขำ สติำ อุปฏฺฐเปตฺวา ฯ โส สโต ว อสฺสสติ สโต ปสฺสสติ ฯ (ทีฆำ โว ปชานนฺโต อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ปชานนฺโต ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ) ฯ

(๑๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអានាបានសតិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ បណ្តាផលទាំង ๒ បុគ្គលនោះរមែងបានផលណាមួយ គឺអរហត្តផល ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ឬ បើមានឧបាទានក្ខន្ធសល់នៅឡើយ នឹងបានសម្រេចនូវភាពជាអនាគាមិបុគ្គល ។

(๑๕) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(๑๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអានាបានសតិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅកន្លែងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនភ្នែន តាំងកាយឲ្យត្រង់ ដួងស្មារតី ឲ្យមានមុខនោះទៅរក (កម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះមានស្មារតីដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតីដកដង្ហើមចូល ។ (សេចក្តីពិស្តារមានហូតដល់ពាក្យថា ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយ ។ នូវធម៌សម្រាប់លះតិលេសចោល នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយ ។ នូវធម៌សម្រាប់លះតិលេសចោល នឹងដកដង្ហើមចូលផងចុះ) ។

ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខវេ អានាបានស្សតិ ឯវំ ពហុលី-
កតា មហប្ផលា ហោតិ មហានិសំសា ។

(๑๗) ឯវំ ភាវិតាយ ខោ ភិក្ខវេ អានាបានស្សតិ-
យា ឯវំ ពហុលីកតាយ សត្ត ផលា សត្តានិសំសា
បាដិកង្ខា ។ កតមេ សត្ត ផលា សត្តានិសំសា ។
ឥធ្ទេវ ធម្មេ បដិកច្ច អញ្ញំ អារាធេតិ នោ ចេ ឥធ្ទេវ
ធម្មេ បដិកច្ច អញ្ញំ អារាធេតិ អថ មរណកាលេ
អញ្ញំ អារាធេតិ នោ ចេ ឥធ្ទេវ ធម្មេ បដិកច្ច អញ្ញំ
អារាធេតិ នោ ចេ មរណកាលេ អញ្ញំ អារាធេតិ ។
អថ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា
អន្តរាបរិនិព្ពាយី ហោតិ ឧបហច្চបរិនិព្ពាយី ហោតិ
អសង្ខារបរិនិព្ពាយី ហោតិ សសង្ខារបរិនិព្ពាយី ហោតិ
ឧទ្ធំសោតោ ហោតិ អកនិដ្ឋគាមី ។ ឯវំ ភាវិតាយ
ខោ ភិក្ខវេ អានាបានស្សតិយា ឯវំ ពហុលីកតាយ
អយមេ សត្ត ផលា សត្តានិសំសា បាដិកង្ខាតិ ។

(๑๘) សាវត្ថិយំ ។ តត្រ ខោ ភគវា ។បេ។ ឯតទវោច
ភាវិតា ខោ ភិក្ខវេ អានាបានស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានស្សតិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(๑๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអានាបានស្សតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ រមែងបានសម្រេចផល ๗ ប្រការ ទំាងអានិសង្ស ๗ ប្រការ ។ ផល ๗ ប្រការ អានិសង្ស ๗ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ភិក្ខុនោះបានសម្រេចអរហត្តផលជាមុន បើក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះមិនបានសម្រេចអរហត្តផលជាមុនទេ ទំាងបានសម្រេចអរហត្តផលក្នុងកាលដែលស្លាប់ បើក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះមិនបានសម្រេចអរហត្តផលជាមុន ទាំងមិនបានសម្រេចអរហត្តផលក្នុងកាលដែលស្លាប់ទេ ។ បុគ្គលនោះ ជាអន្តរាបរិនិព្វាយី ជាឧបហច្চបរិនិព្វាយី ជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី ជាឧទ្ធំសោតអកនិដ្ឋគាមី ព្រោះកំរើយោជនៈទាំង ๕ នៃឱរម្ភាគិយសញ្ញោជនៈ ๕ ប្រការដោយពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអានាបានស្សតិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ បុគ្គលនោះទំាងបាននូវផល ๗ ប្រការ ទំាងអានិសង្ស ๗ ប្រការនេះឯង ។

(๑๘) ក្នុងទីនេះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចំរើនអានាបានស្សតិឬទេ ។

(๑๙) ฝงฺ ปุตฺเต อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตํ ฝต-
ธเวช อหนฺ เหา ภนฺเต ภาเวมิ อาสวานสฺสตีติ ฯ
ยถาภตนฺ ปน ตฺวนฺ อานนฺท ภาเวสิ อาสวานสฺสตีติ ฯ

(๒๐) อตีเตสุ เม ภนฺเต ภาเวสุ ภาเมสุ ภาเมสุ ภาเมฺปฺ
ปหีโน อนาคเตสุ เม ภาเวสุ ภาเมสุ ภาเมสุ ภาเมฺปฺ
วิโต อชฺฌตฺตํ พหิทฺธา จ เม ฉนฺทราโค ปฏิฆ-
สญฺญา สุปฺปฏิวิทฺธา เสา สเตา ฯ อสฺสาสปสฺสาเม
สเตา ปสฺสาสปสฺสาเม ฯ ฝงฺ ขฺวาหนฺ ภนฺเต ภาเวมิ
อาสวานสฺสตีติ ฯ

(๒๑) อเถสา อานนฺท อาสวานสฺสตี เอสา
อนุปฺปตฺติ ภวติ ฯ อปิจ อานนฺท ยถา อาสวา-
นสฺสตี วิตฺถาเรน ปริปุณฺณา โหติ ตนฺ สุณาหิ
สาธุกนฺ มนสิกโรหิ ภาสิสฺสามีติ ฯ ฝงฺ
ภนฺเตติ เหา อายสฺมา อานนฺโท ภควโตา ปจฺจสฺสาสิ ฯ
ภควา ฝตธเวช เอตทโวจ อานนฺท อาสวานสฺสตี
วิตฺถาเรน ปริปุณฺณา โหติ ฯ ๑ช อานนฺท ภิกฺขุ

(១៩) កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះអរិដ្ឋដ៏មានអាយុ ក្រោកបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះ ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចំរើនអានាបានសូត្រ ។ ម្នាលអរិដ្ឋ ចុះអ្នកចំរើនអានាបានសូត្រ ដូចម្តេច ? ។

(២០) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាមច្ឆន្ទៈក្តី កាមទាំងឡាយ ជាអតីត ខ្ញុំព្រះអង្គបានលះបង់ហើយ កាមច្ឆន្ទៈក្តី កាមទាំងឡាយ ជាអនាគត ខ្ញុំព្រះអង្គបានប្រាសចេញហើយ បដិឃសញ្ញាក្តី ធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គបានកំចាត់ចោលហើយដោយប្រពៃ ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសតិដកដង្ហើមចេញ មានសតិដកដង្ហើមចូល។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចំរើនអានាបានសូត្រ យ៉ាងនេះឯង ។

(២១) ម្នាលអរិដ្ឋ អានាបានសូត្រនុ៎ះ+មានមែន តថាគតមិនមែនពោលថា អានាបានសូត្រនុ៎ះ+មិនមានដូច្នេះទេ ។ ម្នាលអរិដ្ឋ ប៉ុន្តែអានាបានសូត្រ ដែលគេញុំបរិបូណ៌ដោយពិស្តារបែបណា ចូរអ្នកស្តាប់បែបនោះ យកចិត្តទុកដាក់ឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ព្រះអរិដ្ឋដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា កុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលអរិដ្ឋ ចុះអានាបានសូត្រដែលបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពិស្តារតើដូចម្តេច ។ ម្នាលអរិដ្ឋ កិកកធ៌សាសនានេះ

អវញ្ចកតោ ឯ វុត្តម្ហលកតោ ឯ សុញ្ញាគារកតោ ឯ និស័ទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ សតោ ឯ អស្សសតិ សតោ បស្សសតិ ទីឃំ ឯ អស្សសន្តោ ទីឃំ អស្សសាមីតិ បជានាតិ ។បេ។ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ ឯវំ ខោ អាវុដ្ឋ អានាបានស្សតិ ភាវិតា ពហុលីកតា បរិបុណ្ណា ហោតីតិ ។

(๒๒) សាវត្ថិំ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា មហាកប្បិនោ កកវតោ អវិទូរេ និសិន្នោ ហោតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា ។

(๒๓) អទ្ទសា ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ មហាកប្បិនំ អវិទូរេ និសិន្នំ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា និស្សាន ភិក្ខូ អាមន្តេសិ បស្សថ នោ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ឯតស្ស ភិក្ខុនោ កាយស្ស ឥញ្ជិតត្តំ ឯ ផន្ទិតត្តំ វាតិ ។

នៅកន្លែងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅកន្លែងផ្ទះស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនភ្នែន តាំងកាយឲ្យត្រង់ ផ្ចង់ស្មារតី ឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក (កម្មដ្ឋាន) ។ កិក្ខុនោះមានសតិដកដង្ហើមចេញ មានសតិដកដង្ហើមចូល កាលដកដង្ហើមចេញវែង ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចេញវែង ។បេ។ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយ។ ទូវិធមិសម្រាប់លះកិលេសចោល នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយ។ ទូវិធមិសម្រាប់លះកិលេសចោល នឹងដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលអាវុសោ អានាបានសូត្រ ពេញបរិបូណ៌ ដោយសេចក្តីពិស្តារយ៉ាងនេះឯង ។

(២៦) ក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង ព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុ អង្គុយពែនភ្នែន តាំងកាយឲ្យត្រង់ ផ្ចង់ស្មារតី ឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក (កម្មដ្ឋាន) កន្លងទីដ៏តព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

(២៧) ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានឃើញមហាកប្បិន ដ៏មានអាយុ កំពុងអង្គុយពែនភ្នែន តាំងកាយឲ្យត្រង់ ផ្ចង់ស្មារតី ឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក (កម្មដ្ឋាន) កន្លងទីទៀនឆ្ងាយ (អំពីព្រះអង្គ) លុះឃើញហើយ ទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឃើញសេចក្តីញាប់ញ័រ ឬសេចក្តីអន្ទះអន្ទែងកាយ របស់ភិក្ខុនោះឬទេ ។

(๒๔) យតោបិ មយំ ភន្តេ តំ អាយស្មន្តំ បស្សាម សង្ឃមជ្ឈេ វា ឯកំ វា រហោ ឯកមន្តំ តតោបិ មយំ តស្ស អាយស្មតោ ន បស្សាម កាយស្ស ឥញ្ជិតត្តំ វា ផន្ទិតត្តំ វាតិ ។

(๒๕) យស្ស កិស្មិញ្ចិ សមាធិស្ស ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា នេវ កាយស្ស ឥញ្ជិតត្តំ វា ហោតិ ផន្ទិតត្តំ វា ន ចិត្តស្ស ឥញ្ជិតត្តំ វា ហោតិ ផន្ទិតត្តំ វា តស្ស សោ កិស្មិញ្ចិ កិស្មិ សមាធិស្ស ឥតោមលាភី អតិច្ឆលាភី អតិសិរលាភី ។

(๒๖) តតមស្ស ច កិស្មិញ្ចិ សមាធិស្ស ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា នេវ កាយស្ស ឥញ្ជិតត្តំ វា ហោតិ ផន្ទិតត្តំ វា ន ចិត្តស្ស ឥញ្ជិតត្តំ វា ហោតិ ផន្ទិតត្តំ វា ។ អាជាចារស្សតិសមាធិស្ស កិស្មិញ្ចិ ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា នេវ កាយស្ស ឥញ្ជិតត្តំ វា ហោតិ ផន្ទិតត្តំ វា ន ចិត្តស្ស ឥញ្ជិតត្តំ វា ហោតិ ផន្ទិតត្តំ វា ។

(๒๔) កិកុគាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលណាយើងខ្ញុំព្រះអង្គឃើញលោកដ៏មានអាយុនោះ កំពុងអង្គុយកណ្តាលដំនុំសង្ឃក្តី អង្គុយស្ងាត់តែម្នាក់ឯងក្តី ក្នុងកាលនោះ យើងខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានឃើញ លោកដ៏មានអាយុនោះ មានកាយញាប់ញ័រ ឬអន្ទះអន្ទែងទេ ។

(๒๕) ម្នាលកិកុគាំងឡាយ កិកុណាបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនន្ទូវសមាធិហើយ រមែងមានកាយមិនញាប់ញ័រ ឬមិនអន្ទះអន្ទែង មានចិត្តមិនញាប់ញ័រ ឬមិនអន្ទះអន្ទែង ម្នាលកិកុគាំងឡាយ កិកុនោះរមែងបានន្ទូវសមាធិដោយងាយ បានមិនលំបាក បានមិនក្រឡើយ ។

(๒๖) ម្នាលកិកុគាំងឡាយ ចុះសមាធិដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយតើដូចម្តេច រមែងមានកាយមិនញាប់ញ័រ ឬមិនអន្ទះអន្ទែង មានចិត្តមិនញាប់ញ័រ ឬមិនអន្ទះអន្ទែង ។ ម្នាលកិកុគាំងឡាយ អានាបានស្សតិ-សមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានកាយមិនញាប់ញ័រ ឬមិនអន្ទះអន្ទែង មានចិត្តមិនញាប់ញ័រ ឬមិនអន្ទះអន្ទែងឡើយ ។

(๒๗) កថំ ភាវិតេ ខោ ភិក្ខវេ អានាបានស្សតិ-
សមាធិម្ហិ កថំ ពហុលីកតេ ឯវំ កាយស្ស ឥញ្ជិតត្តំ
ឯ ហោតិ ផន្ទិតត្តំ ឯ ឯ ចិត្តស្ស ឥញ្ជិតត្តំ
ឯ ហោតិ ផន្ទិតត្តំ ឯ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ
អរញ្ញគតោ ឯ រុក្ខមូលគតោ ឯ សុញ្ញាគារគតោ
ឯ និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ
បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ
សតោ វ អស្សសតិ សតោ បស្សសតិ (ទីឃំ វេតញ្ញា
យវ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
បដិនិស្សគ្គានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ) ។
ឯវំ ភាវិតេ ខោ ភិក្ខវេ អានាបានស្សតិសមាធិម្ហិ ឯវំ
ពហុលីកតេ ឯវំ កាយស្ស ឥញ្ជិតត្តំ ឯ ហោតិ ផន្ទិ-
តត្តំ ឯ ឯ ចិត្តស្ស ឥញ្ជិតត្តំ ឯ ហោតិ ផន្ទិតត្តំ ឯតិ ។

(๒๘) អានាបានស្សតិសមាធិ ភិក្ខវេ ភាវិតោ
ពហុលីកតោ មហប្ផលោ ហោតិ មហានិសំសោ ។

(៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយតើដូចម្តេច ទើបបុគ្គលនោះមានកាយមិនញាប់ញ័រ ឬមានកាយមិនអន្ទះអន្ទែង មានចិត្តមិនញាប់ញ័រ ឬមានចិត្តមិនអន្ទះអន្ទែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនភ្នែនតាំងកាយឲ្យត្រង់ ផ្ចង់ស្មារតី ឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក(កម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះមានសតិដកដង្ហើមចេញ មានសតិដកដង្ហើមចូល (បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារហូតដល់ពាក្យថា ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗនូវធម៌សម្រាប់លះបង់តិលេសចោល នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយៗនូវធម៌សម្រាប់លះតិលេសចោល នឹងដកដង្ហើមចូលផង ចុះ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ អានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ រមែងមានកាយមិនញាប់ញ័រ ឬមានកាយមិនអន្ទះអន្ទែង មានចិត្តមិនញាប់ញ័រ ឬមានចិត្តមិនអន្ទះអន្ទែង ។

(៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(๒๙) តេជំ ភាវិតោ ច តិក្ខវេ អនាថបិ-ណ្ឌិកស្សគហបតិស្ស តេជំ ពហុលីកតោ មហប្ផលោ ហោតិ មហានិសំសោ ។ ឥធ តិក្ខវេ តិក្ខេ អវញ្ញតោ ច វុក្ខមូលតោ ច សុញ្ញាគារតោ ច និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ សតោ វ អស្សតិ សតោ បស្សសតិ ។ ទីឃំ វ អស្សសន្តោ ទីឃំ អស្សសាមីតិ បជានាតិ (រិត្តាវេតញ្ញា យេវ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ) ។ ឯវំ ភាវិតោ ខោ តិក្ខវេ អនាថបិណ្ឌិកស្សគហបតិស្ស ឯវំ ពហុលីកតោ មហប្ផលោ ហោតិ មហានិសំសោ ។

(๓๐) អមាមិ សុទំ តិក្ខវេ ឃុត្វេវ សង្ឃោ អនតិសម្ពុទ្ធោ ពោធិសត្តោ វ សមានោ ឥមិនា វិហារេន ពហុលំ វិហរតិ ។ តស្ស មយ្ហំ តិក្ខវេ ឥមិនា វិហារេន ពហុលំ វិហរតោ

(២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ទើបមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅទៀបគល់ឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនភ្នែន តាំងកាយឲ្យត្រង់ ដួងស្មារតី ឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក (កម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះ មានសតិដកដង្ហើមចេញ មានសតិដកដង្ហើមចូល ។ កាលដកដង្ហើមចេញវែង ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចេញវែង (បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារវេហប្ផលដល់ពាក្យថា ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយ ។ នូវធម៌សម្រាប់លះតណ្ហាសោលនឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយ ។ នូវធម៌សម្រាប់លះតណ្ហាសោល នឹងដកដង្ហើមចូលផង់ចុះ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(៣០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏កាលមុនដែលតថាគត នៅជាពោធិសត្វ មិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសម្ពោធិញ្ញាណនៅឡើយ តែងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយច្រើន ដោយវិហារធម៌នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនោះ កំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយច្រើន ដោយវិហារធម៌នេះ

เอว ตาวเยว ตาลมตฺถเก น ปตฺถิ อนุปาทาย ป
เม อาสวาหิ จิตฺตํ วิมุจฺจติ(๑) ฯ

[๓๑] ตสฺมาติห ภิกฺขเว ภิกฺขุ เยปิ อา-
กงฺเขยฺย เอว เม ตาวเยปิ ตาลเมยฺย น ปตฺถิ
อนุปาทาย ป เม อาสวาหิ จิตฺตํ วิมุเจยฺยาติ
อยเมว อาทิพฺรหฺมจริยิกา สาธุกํ มนสิ-
กาตพฺพา ฯ

[๓๒] ตสฺมาติห ภิกฺขเว ภิกฺขุ เยปิ อากงฺเขยฺย
เยเม เกหิจิ สาสงฺกปฺปา สปริฬาหา เต ปหีเยยฺยุนฺติ(๒)
อยเมว อาทิพฺรหฺมจริยิกา สาธุกํ มนสิ
กาตพฺพา ฯ

[๓๓] ตสฺมาติห ภิกฺขเว ภิกฺขุ เยปิ อากงฺเขยฺย
อปฺปฏิกฺกูเล ปฏิกฺกูลสญฺี วิหเรยฺยนฺติ อยเมว
อาทิพฺรหฺมจริยิกา สาธุกํ มนสิกาตพฺพา ฯ

---

๑ ม- วิมุจฺจิ ฯ ๒ ฉ. ปหีเยยฺยุนฺติ ฯ

កាយមិនលំបាក ចក្ខុគាំងឡាយក៏មិនលំបាក គាំងចិត្តរបស់តថាគតក៏រួចចាកអាសវៈគាំងឡាយ ព្រោះមិនបានប្រកាន់មាំ ។

[๓๑] ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា កាយរបស់អាត្មាអញ កុំលំបាក ចក្ខុគាំងឡាយក៏កុំលំបាក គាំងចិត្តរបស់អាត្មាអញក៏រួចស្រឡះចាកអាសវៈគាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

[๓๒] ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា សេចក្តីត្រិះរិះ ដោយសេចក្តីព្រួកអាស្រ័យនូវកាមគុណដែលជារបស់អាត្មាអញ សេចក្តីត្រិះរិះដោយសេចក្តីព្រួកនេះ អាត្មាអញគួរលះបង់ចោល ព្រោះហេតុនោះ អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

[๓๓] ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញគួរសំគាល់ក្តីរបស់ដែលមិនមែនជាបដិកូលថាជាបដិកូល អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

(๓๖) តស្មាតិហ តំក្ខវេ តំក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ បដិក្ខូលេ អប្បដិក្ខូលសញ្ញី វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អាជានសុត្តសមាធិ សាឌុតរំ មធុរសិតាតរ្ហោ ។

(๓๗) តស្មាតិហ តំក្ខវេ តំក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ អប្បដិក្ខូលេ ច បដិក្ខូលេ ច បដិក្ខូលសញ្ញី វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អាជានសុត្តសមាធិ សាឌុតរំ មធុរសិតាតរ្ហោ ។

(๓๘) តស្មាតិហ តំក្ខវេ តំក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ បដិក្ខូលេ ច អប្បដិក្ខូលេ ច អប្បដិក្ខូលសញ្ញី វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អាជានសុត្តសមាធិ សាឌុតរំ មធុរសិតាតរ្ហោ ។

(๓๙) តស្មាតិហ តំក្ខវេ តំក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ អប្បដិក្ខូលញ្ច បដិក្ខូលញ្ច តទុភយំ អភិនិវជ្ជេត្វា ឧបេក្ខកោ វិហរេយ្យំ សតោ សម្បជានោតិ អយមេវ អាជានសុត្តសមាធិ សាឌុតរំ មធុរសិតាតរ្ហោ ។

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញគប្បីសំគាល់កងរបស់ជាបដិកូលថាមិនមែនជាបដិកូល អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

(៣៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញគួរសំគាល់កងរបស់មិនមែនជាបដិកូលផង កងរបស់ជាបដិកូលផង ថាជារបស់បដិកូល អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញគួរសំគាល់កងរបស់ជាបដិកូលផង មិនមែនជាបដិកូលផង ថាជារបស់មិនមែនជាបដិកូល អានាបានសតិ-សមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញគប្បីរៀនរូវរបស់ទាំង២ គឺរបស់មិនមែនជាបដិកូល១ របស់ជាបដិកូល១ ជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ជាអ្នកមានស្មារតីដំនឹង អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ។

(๓๘) តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អាជានីយសុត្តសមាធិ សាធុកំ មនសិកាតព្ពោ ។

(๓๙) តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អាជានីយសុត្តសមាធិ សាធុកំ មនសិកាតព្ពោ ។

(๔๐) តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរេយ្យំ សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេយ្យំ យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អាជានីយសុត្តសមាធិ សាធុកំ មនសិកាតព្ពោ ។

[๓๘] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញគប្បីស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ហើយចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនឹងវិចារៈ មានបីតិនឹងសុខដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

[๓๙] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានដែលកើតមានក្នុងសន្តានៃខ្លួន ជាធម្មជាតមានសភាពជាចិត្តខ្សប់ឯក មិនមានវិតក្កៈនឹងវិចារៈ មានតែបីតិនឹងសុខដែលកើតអំពីសមាធិ ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈនឹងវិចារៈ អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

[๔๐] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញ ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ជាអ្នកប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មានស្មារតីដឹងខ្លួនផង សោយសេចក្តីសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយតែងសរសើរនូវបុគ្គលដែលបានតតិយជ្ឈានថា ជាអ្នកមានឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នេះ ព្រោះតតិយជ្ឈានឯណា គប្បីចូលកាន់តតិយជ្ឈាននោះ អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

(๔๑) តស្មាតិហ កិក្ខវេ កិក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ សុខសញ្ញ ច បហាតា ទុក្ខសញ្ញ ច បហាតា បុព្វេ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អានាបានស្សតិសមាធិ សាឧកំ មនសិការោត្វេ ។

(๔๒) តស្មាតិហ កិក្ខវេ កិក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ សព្វសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា អនន្តោ អាកាសោតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អានាបានស្សតិសមាធិ សាឧកំ មនសិការោត្វេ ។

(๔๓) តស្មាតិហ កិក្ខវេ កិក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ សព្វសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អានាបានស្សតិសមាធិ សាឧកំ មនសិការោត្វេ ។

(๔๑) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញព្រោះលះបង់នូវសុខផង ព្រោះលះបង់នូវទុក្ខផង មានសោមនស្សទើនពោមនស្សអស់ទៅក្នុងកាលមុនផង គប្បីចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈានជាធម្មជាតមានអារម្មណ៍មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ គឺជាឧបេក្ខា មានសតិដ៏បរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា អានាបានសតិ-សមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ ដោយប្រពៃចុះ ។

(๔๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញព្រោះកន្ទងបង់នូវរូបសញ្ញាដោយប្រការទាំងពួង ព្រោះអស់បដិឃសញ្ញា ហើយលែងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនានត្តសញ្ញា គប្បីចូលកាន់អាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាកាសមិនមានទីបំផុតដូច្នេះ អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

(๔๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញព្រោះកន្ទងបង់នូវអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈានដោយប្រការទាំងពួង គប្បីចូលកាន់វិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុតដូច្នេះ អានាបានសតិ-សមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

(๔๘) តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម នត្ថិ កិញ្ចីតិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អានាចានស្សតិសមាធិ សាឧកំ មនសិកាតព្ពោ ។

(๔๙) តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ សព្វសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អានាចានស្សតិសមាធិ សាឧកំ មនសិកាតព្ពោ ។

(๕๐) តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចេបិ អាកង្ខេយ្យ សព្វសោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ អយមេវ អានាចានស្សតិសមាធិ សាឧកំ មនសិកាតព្ពោ ។

(๕๑) យំ ភាវតោ ខោ ភិក្ខវេ អានាចានស្សតិសមាធិម្ហិ យំ ពហុលីកតេ សុខញ្ចេ វេទនំ វេទយតិ សា អនិច្ចាតិ ឧជាឆាតិ អនជ្ឈោសិតាតិ ឧជាឆាតិ

(๔๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញព្រោះកន្ទុងបង់នូវវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង គប្បីចូលកាន់អាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយការធ្វើទុក្នុងចិត្តថា អ្វីបន្តិចបន្តួចមិនមានដូច្នេះ អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកដាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

(๔๕) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញព្រោះកន្ទុងបង់នូវអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង គប្បីចូលកាន់នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកដាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

(๔๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ប្រសិនបើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញព្រោះកន្ទុងបង់នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង គប្បីចូលកាន់សញ្ញាវេទយិតនិរោធ អានាបានសតិសមាធិនេះឯង ភិក្ខុគួរយកចិត្តទុកដាក់ដោយប្រពៃចុះ ។

(๔๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអានាបានសតិសមាធិ ដែលភិក្ខុចំរើនយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ បើភិក្ខុនោះសោយនូវវេទនាជាសុខដ៏ឯកប្បាស់ថា វេទនានោះមិនទៀង ដ៏ឯកប្បាស់ថា មិនគួរ

អនភិនន្ទិតាតិ បជានាតិ ។ ទុក្ខញ្ចេ វេទនំ វេទយតិ សា អនិច្ចាតិ បជានាតិ អនជ្ឈោសិតាតិ បជានាតិ អនភិនន្ទិតាតិ បជានាតិ ។ អទុក្ខមសុខញ្ចេ វេទនំ វេទយតិ សា អនិច្ចាតិ បជានាតិ អនជ្ឈោសិតា-តិ បជានាតិ អនភិនន្ទិតាតិ បជានាតិ ។ សោ សុខំ ចេ វេទនំ វេទយតិ វិសំយុត្តោ នំ វេទយតិ ។ ទុក្ខំ ចេ វេទនំ វេទយតិ វិសំយុត្តោ នំ វេទយតិ ។ អទុក្ខមសុខំ ចេ វេទនំ វេទយតិ វិសំយុត្តោ នំ វេទយតិ ។ សោ កាយបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទយ-មានោ កាយបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទយាមីតិ បជានាតិ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទយមានោ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទយាមីតិ បជានាតិ កាយស្ស ភេទា ឧទ្ធំ ជីវិតបរិយាទានា ឥធេវ សព្វវេទយិតានិ អនភិ-នន្ទិតានិ សីតីភវិស្សន្តីតិ បជានាតិ ។

(๔๘) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ តេលញ្ចេ បដិច្ច វដ្តិញ្ចេ បដិច្ច តេលប្បទីបោ ឈាយេយ្យ តស្មេវ តេលស្ស ច វដ្តិយា ច អបរិយាទានា អនាហារោ និព្ពាយេយ្យ ។

ប្រកាន់មាំ ដឹងច្បាស់ថា មិនគួរត្រេកអរ ។ បើកិក្ខុនោះសោយវេទនាជាទុក្ខដឹងច្បាស់ថា វេទនានោះមិនទៀង ដឹងច្បាស់ថា មិនគួរប្រកាន់មាំ ដឹងច្បាស់ថា មិនគួរត្រេកអរ ។ បើកិក្ខុនោះ សោយវេទនាមិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខ ដឹងច្បាស់ថា វេទនានោះមិនទៀង ដឹងច្បាស់ថា មិនគួរប្រកាន់មាំ ដឹងច្បាស់ថា មិនគួរត្រេកអរ ។ បើកិក្ខុនោះសោយវេទនាជាសុខ មិនប្រកបដោយកិលេស សោយនូវវេទនានោះ ។ បើកិក្ខុនោះ សោយវេទនាជាទុក្ខក៏មិនប្រកបដោយកិលេស សោយនូវវេទនានោះ ។ បើកិក្ខុនោះសោយវេទនាមិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខ ក៏មិនប្រកបដោយកិលេស សោយនូវវេទនានោះ ។ កាលកិក្ខុនោះសោយវេទនា មានកាយជាទីបំផុត ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញសោយវេទនាមានកាយជាទីបំផុត កាលសោយវេទនាមានជីវិតជាទីបំផុត ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញសោយវេទនាមានជីវិតជាទីបំផុត លុះកំណត់កាយបន្ទាប់អំពីការអស់ជីវិតទៅ ដឹងច្បាស់ថា ការសោយនូវវេទនាទាំងអស់ក្នុងលោកនេះ មិនគួរត្រេកអរ នឹងរលត់ទៅវិញ ។

(๔๘) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ដូចប្រទីបប្រេង ដែលឆេះទៅបាន ព្រោះអាស្រ័យប្រេងនឹងប្រឆេះ ដែលមិនមានអាហារគប្បីរលត់ទៅ ព្រោះអស់ទៅនៃប្រេងនឹងប្រឆេះនោះឯង យ៉ាងណា ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ កាយេ បរិយន្តិកំ វេទនំ វេទេយមានោ កាយេ បរិយន្តិកំ វេទនំ វេទេយាមីតិ បជានាតិ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទេយមានោ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទេយាមីតិ បជានាតិ កាយេ សរ្វេ ភេទា ឧទ្ធំ ជីវិតបរិយាទានា ឥធេវ សព្វវេទយិតានិ អនភិនន្ទិតានិ សីតីភវិស្សន្តីតិ បជានាតីតិ ។

(๘๙) ឯវម្បេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា ភិក្ខូនំ អនេកបរិយាយេន អសុភកថំ កថេតិ អសុភាយ វណ្ណំ ភាសតិ អសុភភាវនាយ វណ្ណំ ភាសតិ ។ អថខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ឥច្ឆាមហំ ភិក្ខវេ អឌ្ឍមាសំ បដិសល្លីយិតុំ នម្ហិ កោចិ ឧបសង្កមិតព្ពោ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ឌចារនីហារកេនាតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បដិស្សុត្វា នាសក្ខុំ កោចិ ភគវន្តំ ឧបសង្កមតិ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ឌចារនីហារកេន ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុសោយវេទនា មានកាយជាទីបំផុត ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញ សោយវេទនាមានកាយជាទីបំផុត កាលសោយវេទនាមានជីវិតជាទីបំផុត ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញសោយវេទនាមានជីវិតជាទីបំផុត លុះធំលាយកាយបន្ទាប់អំពីការអស់ជីវិតទៅ ដឹងច្បាស់ថា ការសោយនូវវេទនាទាំងអស់ ក្នុងលោកនេះ មិនគួរត្រេកអរ នឹងរលត់ទៅវិញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[๘๙] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងដំកូរជាគារសាលានៃព្រៃមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកថា ទ្រង់សំដែងគុណនៃអសុភ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការចំរើនអសុភដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយអនេកបរិយាយ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតចង់គេចចាកអារម្មណ៍សម្លំនៅតែម្នាក់ឯង អស់កន្លះខែ កុំឲ្យអ្នកណាមួយចូលទៅរកតថាគតឡើយ លើកលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំចង្ហាន់បិណ្ឌបាតទៅថ្វាយតថាគត ។ ពួកភិក្ខុនោះ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គដូច្នេះ ក៏ឥតមានភិក្ខុណាមួយចូលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ លើកលែងតែភិក្ខុ ๑ រូបអ្នកនាំចង្ហាន់បិណ្ឌបាតទៅថ្វាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

[๕๑] អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវា អនេក-បរិយាយេន អសុភកថំ កថេតិ អសុភាយ វណ្ណំ ភាសតិ អសុភភាវនាយ វណ្ណំ ភាសតីតិ អនេក-ការវេការំ អសុភភាវនានុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ តេ ឥមិនា កាយេន អដ្ដិយមានា ហរាយមានា ជិគុច្ឆមានា សត្ថហារកំ បរិយេសន្តិ ឧសភំ ភិក្ខូ ឯតាហោន សត្ថំ អាហរន្តិ វីសតិបិ ។បេ ។ តឹសតិបិ ភិក្ខូ ឯតាហោន សត្ថំ អាហរន្តិ ។

[๕๑] អថខោ ភគវា តស្សូ អទ្ធមាសស្សូ អច្ចយេន បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ តិន្ទុ ខោ អានន្ទ តន្ទុភូតោ វិយ ភិក្ខុសង្ឃោតិ ។ តថា ហិ បន ភន្តេ ភគវា ភិក្ខូនំ អនេកបរិយាយេន អសុភកថំ កថេតិ អសុភាយ វណ្ណំ ភាសតិ អសុភ-ភាវនាយ វណ្ណំ ភាសតិ ។ តេ ភន្តេ ភិក្ខូ

ឯកធម្មវគ្គ ទី១

[៥០] លំដាប់នោះ កិកុពាំងនោះក៏គិតគ្នាថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សំដែងអសុភកថា ពោលសរសើរគុណនៃអសុភ ពោលសរសើរគុណនៃការចំរើនអសុភដោយបរិយាយជាច្រើន លុះគិតដូច្នេះហើយ ក៏នាំគ្នាប្រកបសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការចំរើនអសុភជាច្រើនបែបច្រើនវិធី កិកុពាំងនោះក៏នឿយណាយ ធុញទ្រាន់ខ្ពើមឆ្អើម នឹងរាងកាយនេះ នាំគ្នាសូវកគ្រឿងសស្ត្រា(១)កិកុ១០រូបនាំគ្រឿងសស្ត្រាតែមួយថ្ងៃក៏មាន ២០ រូប ។បេ។ ពួកកិកុ ៣០ រូបនាំគ្រឿងសស្ត្រាមកតែមួយថ្ងៃក៏មាន ។

[៥១] គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ចេញចាកផលសមាបត្តិ ដោយកាលកន្លះខែកន្លងទៅ ក៏ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្នាលអានន្ទ ហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ ចានជាពួកកិកុហាក់ដូចជាស្លុបស្លើដទៅ ។ ទើបព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពិតដូចជាព្រះពុទ្ធដីកាណាស់ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែងអសុភកថា ទ្រង់ពោលសរសើរអសុភ ទ្រង់ពោលសរសើរការចំរើនទូវអសុភ ដល់កិកុពាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លុះពួកកិកុនោះគិតគ្នាថា

---

១ កិកុទាំងនោះ មិនមែនគ្រាន់តែស្វែងរកគ្រឿងសស្ត្រមកតែប៉ុណ្ណោះទេ តំបានដំាច់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងក៏មាន បានចូលទៅរកសមណកុត្តកៈឈ្មោះមិគលណ្ឌិក ឲ្យដំាច់ជីវិតខ្លួនក៏មាន(ឯ្ងបមានសេចក្តីដំណាលក្នុងវិនយបិដកភាគទី ១ ទំព័រ ២២៣)អដ្ឋកថា ។

ភគវា ខោ អនេកបរិយាយេន អសុភកម្មដ្ឋានំ កថេតិ អសុភាយ វណ្ណំ ភាសតិ អសុភភាវនាយ វណ្ណំ ភាសតីតិ អនេកាការវោការំ អសុភភាវនានុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ តេ ឥមិនា កាយេន អដ្ដីយមានា ហរាយមានា ជិគុច្ឆមានា សត្ថហារកំ បរិយេសន្តិ ឧសភំ ភិក្ខុ ឯកាហេន សត្តំ អាហរន្តិ វីសតិបិ ។បេ។ តិំសតិបិ ភិក្ខុ ឯកាហេន សត្តំ អាហរន្តិ ។ សាធុ ភន្តេ ភគវា បរិយាយំ(១) អាទិក្ខតុ យថាយំ(២) ភិក្ខុសង្ឃោ អញ្ញាយ សណ្ឋហេយ្យាតិ ។

(៥២) តេនហានន្ទ យាវតិកា វេសាលិំ ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ តេ សព្ពេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និចាតេហីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បដិស្សុត្វា យាវតិកា ភិក្ខូ វេសាលិំ ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ តេ សព្ពេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និចាតេត្វា

---

๑ ម. អញ្ញម្បរិយាយំ ។ ๒ ម. ឥមា យថាយំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែងអសុភកថា ពោលសរសើរអសុភ ពោលសរសើរការចំរើនភាវនាអសុភ ដោយបរិយាយជាច្រើន លុះភិក្ខុនោះគិតដូច្នេះហើយ ក៏នាំគ្នាប្រកបសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការចំរើនអសុភ ជាច្រើនបែបច្រើនវិធី ពួកភិក្ខុនោះឱ្យឈាយ ធុញច្រាន់ ខ្ពើមឆ្អើមនឹងឆវកាយនេះ ក៏នាំគ្នាស្វែងរកគ្រឿងសង្កត់ ភិក្ខុ១០ រូបនាំគ្រឿងសង្កត់មកតែ ១ ថ្ងៃក៏មាន២០រូប ។បេ។ ៣០ រូបនាំគ្រឿងសង្កត់មកតែមួយថ្ងៃក៏មាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុសង្ឃនេះស្តិតនៅបានដោយហេតុឯណាជាទីពឹងពឹងខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងនៅហេតុនោះឱ្យជាន ។

(៥២) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទបើដូច្នោះ ពួកភិក្ខុពាំងអម្បាលមាណ ដែលនៅអាស្រ័យនឹងក្រុងវេសាលី ចូរឱ្យពួកភិក្ខុអម្បាលនោះពាំងអស់ ប្រជុំគ្នា ក្នុងឧបដ្ឋានសាលាចុះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ការុណាព្រះអង្គដូច្នេះហើយ ពួកភិក្ខុពាំងអម្បាលមាណដែលនៅអាស្រ័យនឹងក្រុងវេសាលី ក៏ឱ្យពួកភិក្ខុអម្បាលនោះ ពាំងអស់ ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបដ្ឋានសាលារួចហើយ

យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ
អភិវាទេត្វា សង្ឃិបតិតោ ភន្តេ តិក្ខិសង្ឃោ យេស្ស-
ន្ទានិ ភគវា កាលំ មញ្ញតីតិ ។

[៥៣] អថខោ ភគវា យេន ឧបដ្ឋានសាលា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ
និសីទិ ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា តិក្ខិ អាមន្តេសិ
អយំបិ ខោ តិក្ខិ អាជាចានស្សតិសមាធិ តាវ-
តោ ពហុលីភាវតោ សង្ខោ ចេវ បណវោ ច
អាសេចនកោ ច សុខោ ច វិរាគោ ឧបរុទ្ធប្បន្នេ
ច ធាបតេ អកុសលេ ធម្មេ ឋានសោ អន្ត-
រធាបេតិ វូបសមេតិ ។

[៥៤] សេយ្យថាបិ តិក្ខិ តិម្ពារុំ បច្ឆិមេ
មាសេ ឆហាតំ រវោដល្លំ តរេនំ មហា-
អគ្គាឡវេយ្យោ ឋានសោ អន្តរធាបេតិ វូបសមេតិ ។

ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុសង្ឃប្រជុំគ្នាស្រេចហើយ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគសំគាល់កាលគួរ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

(៥៣) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចចូលទៅកាន់ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ គង់លើអាសនៈ ដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ទើបត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានស្សតិសមាធិនេះឯងដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ឧត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំដោយ (តណ្ហាទិដ្ឋិឧបាទាន) ផង ជាធម៌ជាគ្រឿងនៅនាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញុំាងអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ដោយហេតុដ៏សមគួរផង ។

(៥៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចកំទេចធូលី ដែលខ្យល់បក់កួចឡើងក្នុងខែជាខាងចុងនៃគិម្ហរដូវ (ខែអាសាឍ) មហាអភ្រកាលមេឃ (ផ្សែងធំបង្អុរចុះខុសកាលវេលា) តែងញុំាងកំទេចធូលីនោះឲ្យអន្តរធាន ឲ្យស្ងប់ទៅបានដោយទំនងដ៏សមគួរ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ។

ឱវរេវ ខោ កិក្ខវេ អានាបានស្សតិសមាធិ ភាវិតោ
ពហុលីកតោ សន្តោ ចេវ បណីតោ ច អសេ-
ចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្នុប្បន្នេ ច
បាបកេ អកុសលេ ឋានសោ អន្តរធាបេតិ
វូបសមេតិ ។

[៥៥] កថំ ភាវិតោ ច កិក្ខវេ អានាបានស្សតិ-
សមាធិ កថំ ពហុលីកតោ សន្តោ ចេវ បណីតោ
ច អសេចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្នុប្បន្នេ
ច បាបកេ អកុសលេ ឋានសោ អន្តរធាបេតិ
វូបសមេតិ ។ ឥធ កិក្ខវេ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា
រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ
បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ
សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ សតោ វ អស្សសតិ
សតោ បស្សសតិ ។ (វិត្ថារេតព្ពំ) ។ បដិ-
និស្សគ្គានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បដិ-
និស្សគ្គានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។

ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ អានាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ដ៏ទុត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំដោយ (តណ្ហានឹងទុច្ចរិតាន) ផង ជាធម៌ជាគ្រឿងនៅ នាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញុំាងធម៌គាំងឡាយ ជាអកុសលដំណាមក ដែលតើតឡើងហើយ ។ ឲ្យអន្តរធានឲ្យសូន្យរម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៥៥) ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ ចុះអានាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ដ៏ទុត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំដោយ (តណ្ហានឹងទុច្ចរិតាន) ផង ជាធម៌ជាគ្រឿងនៅ នាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញុំាងធម៌គាំងឡាយ ជាអកុសលដំណាមក ដែលតើតឡើងហើយ ។ ឲ្យអន្តរធានទៅ ឲ្យសូន្យរម្ងាប់ទៅដោយហេតុដ៏សមគួរតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅទៀបគល់ឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនភ្នែនតាំងកាយឲ្យត្រង់ផ្គងស្មារតី ឲ្យមានមុខនៅរកៅកេ (កម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះមានសតិដកដង្ហើមចេញ មានសតិដកដង្ហើមចូល ។ បណ្តិតគប្បីឲ្យពិស្តារផង ចុះ) ។ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញឃើញរឿយ ។ នូវធម៌សម្រាប់លះតិលេសចោលហើយនឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថាអាត្មាអញឃើញរឿយ ។ នូវធម៌សម្រាប់លះតិលេសចោល នឹងដកដង្ហើមចូល ។

ឯវំ ភាវិតោ ខោ ភិក្ខវេ អានាបានសតិសមាធិ ឯវំ ពហុលីកតោ សន្តោ ចេវ បណីតោ ច អសេចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្នុប្បន្នេ ច បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ឋានសោ អន្តរធាបេតិ វូបសមេតីតិ ។

(๕๖) ឯវម្បិ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា កិមិលាយំ វិហរតិ វេឌុវនេ ។ តត្រ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ កិមិលំ អាមន្តេសិ កថំ ភាវិតោ ច ខោ កិមិល អានាបានសតិសមាធិ កថំ ពហុលីកតោ មហប្ផលោ ហោតិ មហានិសំសោតិ ។ ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា កិមិលោ តុណ្ហី អហោសិ ។

(๕๗) ទុតិយម្បិ ខោ ភគវា ។ តតិយម្បិ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ កិមិលំ អាមន្តេសិ កថំ ភាវិតោ ច ខោ កិមិល អានាបានសតិសមាធិ កថំ ពហុលីកតោ មហប្ផលោ ហោតិ មហានិសំសោតិ ។ តតិយម្បិ ខោ អាយស្មា កិមិលោ តុណ្ហី អហោសិ ។

ម្នាលភិក្ខុ ពាំងឆ្ងាយ អានាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ យ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ ជាធម្មិស្អិតផង ជាធម្មិទត្តមផង ជាធម្មិមិនច្រឡូងច្រឡំដោយ (តណ្ហានឹងទិដ្ឋិ) ផង ជាធម្មិជាគ្រឿងទៅ នាំមកនូវសេចក្តីសុខផង រមែងញុំាងធម្មិពាំងឆ្ងាយ ជាអកុសលដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យអន្តរធានទៅ ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរផង ។

(๕๖) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវនៃបក្រុងកបិលា ។ កន្លងនេះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់នឹងព្រះកបិលៈដ៏មានអាយុថា ម្នាលកបិលៈ អានាបានស្សតិសមាធិ បុគ្គលចំរើនដូចម្តេច ធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះកបិលៈដ៏មានអាយុក៏នៅស្ងៀម ។

(๕๗) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ជាគំរប់ ២ ដងទៀត ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះកបិលៈដ៏មានអាយុជាគំរប់៣ដងទៀតថា ម្នាលកបិលៈ អានាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនដូចម្តេច ធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ព្រះកបិលៈដ៏មានអាយុ ក៏នៅស្ងៀមជាគំរប់៣ដងទៀត ។

(๕๘) ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯត-
ទវោច ឯតស្ស ភគវា កាលោ ឯតស្ស សុគត
កាលោ យំ ភគវា អានន្ទ ចានស្ស្តិសមាធឹ ភាសេយ្យ
ភគវតោ សុត្វា ភិក្ខូ ជានេស្សន្តីតិ ។ តេនហានន្ទ
សុណាហិ សាធុកំ មនសិករោហិ ភាសិស្សាមីតិ ។
ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ
បច្ចស្សោសិ ។ ភគវា ឯតទវោច កថំ ភាវិតោ
ច អានន្ទ អានាបានស្សតិសមាធិ កថំ ពហុលី-
កតោ មហប្ផលោ ហោតិ មហានិសំសោ ។
ឥធានន្ទ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា
សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា
ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ
ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ សតោ វ អស្សសតិ ។បេ។
បដិនិស្សគ្គានុបស្សឺ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
បដិនិស្សគ្គានុបស្សឺ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។

(๕๘) កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលនេះជាកាលគួរដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ បពិត្រព្រះសុគត កាលនេះជាកាលគួរដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរសំដែងអានាបានសតិសមាធិ កាលកិរិយាតាំងឡាយ បានស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ នឹងបានចាំទុក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទបើដូច្នោះ ចូរអ្នកស្តាប់ចុះ យកចិត្តទុកដាក់ឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ការណាព្រះអង្គដូច្នេះ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដោយពាក្យដូច្នេះថា ម្នាលអានន្ទ ចុះអានាបានសតិសមាធិដែលបុគ្គលចំរើនដូចម្តេច ធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលអានន្ទ កិរិយាតាំងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនភ្នែនតាំងកាយឲ្យត្រង់ ផ្ងងស្មារតី ឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក (កម្មដ្ឋាន) ។ កិរិយាដោះមានស្មារតីដកដង្ហើមចេញ ។ បេ ។ សិក្សាថាអាត្មាអញឃើញរឿយ ។ នូវធម៌សម្រាប់លះកិលេសចោល នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថាអាត្មាអញឃើញរឿយ ។ នូវធម៌សម្រាប់លះកិលេសចោលនឹងដកដង្ហើមចូល ។

ឯវំ ភាវិតោ ខោ អានន្ទ អាជានេយ្យតិសមាធិ ឯវំ
ពហុលីកតោ មហប្ផលោ ហោតិ មហានិសំសោ ។

(๘๙) យស្មិំ សមយេ អានន្ទ ភិក្ខុ ឥមំ ច
អស្សសន្តោ ឥមំ អស្សសាមីតិ បជានាតិ ឥមំ
ច បស្សសន្តោ ឥមំ បស្សសាមីតិ បជានាតិ ។ រស្មិំ
ច អស្សសន្តោ រស្មិំ អស្សសាមីតិ បជានាតិ
រស្មិំ ច បស្សសន្តោ រស្មិំ បស្សសាមីតិ បជានាតិ ។
សព្ពកាយប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
សព្ពកាយប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។
បស្សម្ភយំ កាយសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
បស្សម្ភយំ កាយសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។
កាយេ កាយានុបស្សី អានន្ទ ភិក្ខុ តស្មិំ
សមយេ វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា
វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ តំ
កិស្ស ហេតុ ។ កាយញ្ញតរាហំ អានន្ទ
ឯតំ វទាមិ យទិទំ អស្សាសបស្សាសំ ។
តស្មាតិហានន្ទ កាយេ កាយានុបស្សី ភិក្ខុ

ម្នាលអានន្ទ អានាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

(๔๙) ម្នាលអានន្ទ សម័យណា ដែលភិក្ខុដកដង្ហើមចេញវែង ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចេញវែង ឬកាលដកដង្ហើមចូលវែង ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចូលវែង ។ កាលដកដង្ហើមចេញខ្លី ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចេញខ្លី ឬកាលដកដង្ហើមចូលខ្លី ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចូលខ្លី ។ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់នូវកាយ គឺដកដង្ហើមចេញទាំងពួង នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់នូវកាយ គឺដកដង្ហើមចូលទាំងពួង នឹងដកដង្ហើមចូល ។ សិក្សាថា អាត្មាអញរម្ងាប់កាយសង្ខារ គឺដកដង្ហើមចេញ ដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញរម្ងាប់កាយសង្ខារ គឺដកដង្ហើមចូល ដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញកាយក្នុងកាយ ជាអ្នកមានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្ស ក្នុងលោកចេញបានក្នុងសម័យនោះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអានន្ទ តថាគតពោលនូវកាយថាជាខ្សល់ចេញចូល ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញកាយក្នុងកាយជាប្រក្រតី

ตสฺมึ สมเย วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเกฯ อภิชฺฌาโทมนสฺสํ ฯ

[๖๐] ยสฺมึ สมเย อานนฺท ภิกฺขุ ปีติปฺปฏิสํเวที อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ปีติปฺปฏิสํเวที ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ฯ สุขปฺปฏิสํเวที อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ สุขปฺปฏิสํเวที ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ฯ จิตฺตสงฺขารปฺปฏิสํเวที อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ จิตฺตสงฺขารปฺปฏิสํเวที ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ฯ ปสฺสทฺธยํ จิตฺตสงฺขารํ อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ปสฺสทฺธยํ จิตฺตสงฺขารํ ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ฯ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี อานนฺท ภิกฺขุ ตสฺมึ สมเย วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเกฯ อภิชฺฌาโทมนสฺสํ ฯ ตสฺมา ติสฺส เหตุ ฯ เวทนาญฺตรภาหํ อานนฺท ฌานํ วทามิ ยทิทํ อสฺสาสปสฺสาสานํ สาธุกํ มนสิการํ ฯ

ជាអ្នកមានឫទ្ធិយ៉ាងក្រៃលែង ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោកចេញបាន ក្នុងសម័យនោះ ។

(๖๐) ម្នាលអានន្ទ ក្នុងសម័យណា ដែលតថាគតសិក្សាថា អាត្មាអញកំណត់ដឹងនូវបីតិ នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញកំណត់ដឹងនូវបីតិ នឹងដកដង្ហើមចូល ។ សិក្សាថា អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីសុខ នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីសុខ នឹងដកដង្ហើមចូល ។ សិក្សាថា អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ គឺសញ្ញានឹងវេទនា នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ នឹងដកដង្ហើមចូល ។ សិក្សាថា អាត្មាអញរម្ងាប់នូវចិត្តសង្ខារ នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញរម្ងាប់នូវចិត្តសង្ខារ នឹងដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយ ។ នូវវេទនាក្នុងវេទនាទាំងឡាយជាប្រក្រតី ជាអ្នកមានឫទ្ធិយ៉ាងក្រៃលែងជាអ្នកដឹងខ្លួនមានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោកចេញបាន ក្នុងសម័យនោះ ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះថាតថាគតពោលនូវវេទនាណាមួយ គឺការយកចិត្តទុកដាក់ដ៏ប្រពៃចំពោះអស្សាសៈនឹងបស្សាសៈទាំងឡាយ ។

តស្មាតិហានន្ទ វេទនាសុ វេទនានុបស្សី កិត្តាវ តស្មិំ សមយេ វិហារតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។

(៦១) យស្មិំ សមយេ អានន្ទ កិត្តាវ ចិត្តប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ចិត្តប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ អភិប្បមោទយំ ចិត្តំ ។ បេ ។ សមាទហំ ចិត្តំ ។ វិមោចយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិមោចយំ ចិត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី អានន្ទ កិត្តាវ តស្មិំ សមយេ វិហារតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឆាហំ អានន្ទ មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស អាជាចានស្សតិសមាធិភាវនំ វទាមិ ។ តស្មាតិហានន្ទ ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី កិត្តាវ តស្មិំ សមយេ វិហារតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។

ឯកធម្មវគ្គ ទី ១

ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ កិកកដ៏សាសនានេះ ពិចារណាឃើញវេទនា ក្នុងវេទនាទាំងឡាយជាប្រក្រតី ជាអ្នកមានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្ស ចេញបាន ក្នុងសម័យនោះ ។

(៦១) ម្នាលអានន្ទ សម័យណាកិកុ សិក្សាថាអាត្មាអញកំណត់ដឹងចិត្តរបស់នូវចិត្ត នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញកំណត់ដឹងចិត្តរបស់នូវចិត្តនឹងដកដង្ហើមចូល ។ នឹងធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ ។បេ។ ធ្វើចិត្តឲ្យតាំងនៅក្នុងអារម្មណ៍ដ៏ស្មើ ។ សិក្សាថា អាត្មាអញធ្វើចិត្តឲ្យរួចស្រឡះ(ចាកនីវរណធម៌ជាដើម) នឹងដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញធ្វើចិត្តឲ្យរួចស្រឡះនឹងដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ កិកុពិចារណាឃើញនូវចិត្តកង់ចិត្តជាប្រក្រតី ជាអ្នកមានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោកចេញបាន ក្នុងសម័យនោះ ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះថាតថាគតមិនបានពោលនូវកិរិយាចំរើននូវអានាបានសតិសមាធិ របស់បុគ្គលជាអ្នកភ្លេចស្មារតី ជាអ្នកមិនដឹងខ្លួនទេ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ កិកកដ៏សាសនានេះ ពិចារណាឃើញនូវចិត្តកង់ចិត្តជាប្រក្រតី ជាអ្នកមានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោកចេញបាន ក្នុងសម័យនោះ ។

(๖๒) យស្មឹ សមយេ អានន្ទ ភិក្ខុ អនិច្ចា-
នុបស្សី អស្សុសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។បេ។ វិរាគា-
នុបស្សី និរោធានុបស្សី បដិនិស្សគ្គានុបស្សី អស្សុ-
សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី បស្សុ
សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ ឯវម្បិ ខោ អានន្ទ
ភិក្ខុ តស្មឹ សមយេ វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ
សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។
សោ យន្តំ ហោតិ អភិជ្ឈាទោមនស្សានំ បហានំ
តម្បញ្ញាយ និស្សា សាធុកំ អជ្ឈុបេក្ខិតា ហោតិ ។
តស្មាតិហានន្ទ ឯវម្បិ ខោ ភិក្ខុ តស្មឹ
សមយេ វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា
វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។

(๖๓) សេយ្យថាបិ អានន្ទ ចាតុម្មហាបថេ
មហាបំសុបុញ្ជោ បុរត្ថិមាយ ចេបិ ទិសាយ
អាគច្ឆេយ្យ សកគំ វ រថោ វ ឧបយានគតោ
បំសុបុញ្ជំ ។ បច្ឆិមាយ ចេបិ ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ ។

(៦៦) ម្នាលអានន្ទ សម័យណា តថាគតសាកច្ឆាថា អាត្មាអញនឹងពិចារណាឃើញនូវបញ្ហាក្នុងថាមិនខៀដកដង្កើមចេញ ។បេ។ សាកច្ឆាថា អាត្មាអញនឹងពិចារណាឃើញនូវធម៌ប្រាសចាកតម្រេក ពិចារណាឃើញនូវធម៌សម្រាប់រំលត់ទុក្ខ ពិចារណាឃើញធម៌សម្រាប់លះតណ្ហាចោលនឹងដកដង្កើមចេញ សាកច្ឆាថា អាត្មាអញពិចារណាឃើញនូវធម៌សម្រាប់លះតណ្ហាចោលនឹងដកដង្កើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ តថាគតពិចារណាឃើញនូវធម៌ក្នុងធម៌តាំងឡាយជាប្រក្រតី ជាអ្នកមានឮយាមដុតកំដៅតិចណាស់ ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្ស ក្នុងលោកចេញបាន ក្នុងសម័យនោះ ការលះបង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សឯណា តថាគតនោះឃើញការលះបង់នោះ ដោយប្រាជ្ញាហើយ សម្លឹងមើលដោយប្រពៃ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ តថាគតសាសនានេះពិចារណាឃើញនូវធម៌ក្នុងធម៌តាំងឡាយជាប្រក្រតី ជាអ្នកមានឮយាមដុតកំដៅតិចណាស់ ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្ស ក្នុងលោកចេញបាន ក្នុងសម័យនោះ ។

(៦៧) ម្នាលអានន្ទ ដូចគំនរអាចម៍ដ៏ធំច្រើន មានក្នុងផ្លូវធំបែកជា ៤ ប្រសិនបើរនេះក្តី រថក្តី មកអំពីទិសខាងកើត រមែងកិនន្ទូវគំនរអាចម៍ដ៏នោះពុំខាននឡើយ ។ ប្រសិនបើមកអំពីទិសខាងលិចក្តី ។

ឯកធម្មវគ្គោ បឋមោ

ចត្តារយ ខេបិ ឯសាយ អាគច្ឆេយ្យ ។ ឧក្កិណាយ ខេបិ ឯសាយ អាគច្ឆេយ្យ សកគំ ភ រថោ ភ ឧបមានតោ តំ បំសុបុញ្ជំ ។ ឯវមេវ ខោ អានន្ទ ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរន្តោបិ ឧបមានតោ ចាបកោ អកុសលេ ធម្មេ ។ វេទនាសុ ។ ចិត្តេ ។ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរន្តោបិ ឧបមានតោ ចាបកោ អកុសលេ ធម្មេតិ ។

ឯកធម្មវគ្គោ បឋមោ ។

ពីស្សុទ្ទានំ

ឯកធម្មោ ច ពោជ្ឈង្គោ
សុទ្ធិកំ ច ទ្វេ ផលា
អរិដ្ឋោ កប្បរោ ធីរោ
វេសាលី តិត្ថិលេន ចាតិ ។

មកអំពីទិសខាងជើងក្តី ។ ប្រសិនបើរវេះក្តី រថក្តី មកអំពីទិសខាងត្បូង រមែងកំនត់ទូវគំនរអាចម៍ដ៏នោះពុំមានឡើយ យ៉ាងណា ។ ម្នាលអានន្ទ កាលកិកុពិចារណាឃើញទូវកាយកង់កាយជាប្រក្រតី រមែងកំចាត់បង់ទូវពួកធម៌ជាអកុសលដ៏លាមកពុំមានឡើយ ។ ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ។ ក្នុងចិត្ត ។ កិកុពិចារណាឃើញទូវធម៌កង់ធម៌ទាំងឡាយជាប្រក្រតី រមែងកំចាត់បង់ទូវពួកធម៌ជាអកុសលដ៏លាមកពុំមានឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ឯកធម្មវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃឯកធម្មវគ្គនោះគឺ:

ពោលអំពីការទ្រង់សំដែងធម៌ ១ ដែលជាអគ្គនៃធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹង ១ អំពីអានាបានសតិសុទ្ធិមានផល ៤ ប្រការ ១ អំពីអរិដ្ឋកិកុ ១ អំពីព្រះមហាកប្បិន ១ អំពីសេចក្តីប្រៀបដោយប្រទីបប្រេង ១ អំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅទៀបក្រុងវេសាលី ១ អំពីព្រះកិមិលៈដ៏មានអាយុ ១ ។

(៦៤) ឯកំ សមយំ ភគវា ឥច្ឆានង្គលេ វិហរតិ ឥច្ឆានង្គលវនសណ្ឌេ ។ អថ ខោ ភគវា តិក្ខត្តុំ អាមន្តេសិ ឥច្ឆាមហំ តិក្ខត្តុំ តេមាសំ បដិសល្លីយិតុំ ឯត្ថន្តរំ កោចិ ឧបសង្កមិតព្ពោ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ឌចារាតិហារកេនាតិ ។ ឯវំ វុត្តេតំ ខោ តេ តិក្ខត្តុំ ភគវតោ បដិស្សុត្វា ឆាស្សុទ្ធ កោចិ ភគវន្តំ ឧបសង្កមតិ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ឌចារាតិហារកេន ។

(៦៥) អថខោ ភគវា តស្សុ តេមាសស្សច្ចយេន បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ តិក្ខត្តុំ អាមន្តេសិ សចេ ភិក្ខវេ(១) តិក្ខត្តុំ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យុំ កតមេនាវុសោ វិហារេន សមណោ គោតមោ វស្សូភាសំ ពហុលំ វិហាសីតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខវេ តេសំ អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្ពាជកានំ ឯវំ ព្យាករេយ្យាថ អានាបានស្សតិសមាធិនា ខោ អាវុសោ ភគវា វស្សូភាសំ ពហុលំ វិហាសីតិ ។

---

១. ម. សចេ ភោ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

(៦៤) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងដងព្រៃ ឈ្មោះឥច្ឆានង្គល ជិតស្រុកឥច្ឆានង្គល ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាថ្នានឹងសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ អស់ ៣ ខែ កុំឲ្យភិក្ខុណាមួយចូលមករកតថាគតឡើយ លើកលែងតែភិក្ខុ ១ រូបអ្នកនាំមកនូវបង្ហាន់បិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ឥតមានភិក្ខុណាមួយហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងទីនោះទេ លើកលែងតែភិក្ខុ ១ រូបអ្នកនាំមកនូវបង្ហាន់បិណ្ឌបាត ។

(៦៥) លុះកន្លងកាល ៣ ខែនោះទៅហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគគំចេញចាកទីសម្ងំហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយសួរអ្នកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះសមណគោតមតែងចាំវស្សាច្រើនដោយវិហារធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងនៅ) ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយកាលបើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយសួរយ៉ាងនេះហើយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះស្រាយ ចំពោះបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយទាំងនោះយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចាំវស្សាច្រើនដោយអានាបានស្សតិសមាធិ ។

ទុតិយវគ្គោ ទុតិយោ

[๖๖] ឥធាវុសោ ភិក្ខុវេ សតោ អស្សុសាមិ សតោ បស្សុសាមិ ឥតិ យំ វា អស្សុសន្តោ ឥតិ យំ អស្សុសាមីតិ បជានាមិ ឥតិ យំ វា បស្សុសន្តោ ឥតិ យំ បស្សុសាមីតិ បជានាមិ ។ រស្សំ វា អស្សុសន្តោ រស្សំ អស្សុសាមីតិ បជានាមិ រស្សំ វា បស្សុសន្តោ រស្សំ បស្សុសាមីតិ បជានាមិ ។ សព្ពកាយប្បដិសំវេទី អស្សុសិស្សាមីតិ បជានាមិ (វិត្ថារោ) ។ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី អស្សុសិស្សាមីតិ បជានាមិ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី បស្សុសិស្សាមីតិ បជានាមិ ។

[๖๗] យម្ហិ ខោ ភិក្ខុវេ សម្ហា វនមានោ វនេយ្យ អរិយវិហារេ ឥតិបិ ព្រហ្មវិហារេ ឥតិបិ តថាគតវិហារេ ឥតិបិ អាជានេយ្យវិតិសមាធិ សម្ហា វនមានោ វនេយ្យ អរិយវិហារេ ឥតិបិ ព្រហ្មវិហារេ ឥតិបិ តថាគតវិហារេ ឥតិបិ ។

[๖๖] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទីនេះតថាគតមានស្មារតីចាំជាក់ដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតីចាំជាក់ដកដង្ហើមចូល កាលដកដង្ហើមចេញវែងក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចេញវែង កាលដកដង្ហើមចូលវែងក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចូលវែង ។ កាលដកដង្ហើមចេញខ្លីក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចេញខ្លី កាលដកដង្ហើមចូលខ្លីក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចូលខ្លី ។ តថាគតដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវកាយទាំងពួង ទើបដកដង្ហើមចេញ (សេចក្តីពិស្តារ) ។ តថាគតដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញនូវធម៌ជាគ្រឿងលះចោលនូវកិលេស ទើបដកដង្ហើមចេញ ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញនូវធម៌ជាគ្រឿងលះចោលនូវកិលេសដកដង្ហើមចូល ។

[๖๗] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលពោលឲ្យត្រូវគប្បីពោលនូវធម៌ឯណាថា អរិយវិហារ (ធម៌ជាគ្រឿងនៅរបស់ព្រះអរិយៈ) ដូច្នេះក្តី ថា ព្រហ្មវិហារ (ធម៌ជាគ្រឿងនៅរបស់ព្រហ្ម) ដូច្នេះក្តី ថា តថាគតវិហារ (ធម៌ជាគ្រឿងនៅរបស់ព្រះតថាគត) ដូច្នេះក្តី បុគ្គលកាលពោលឲ្យត្រូវ គប្បីពោលនូវអានាបានសតិសមាធិចុះថា អរិយវិហារដូច្នេះក៏បាន ថា ព្រហ្មវិហារដូច្នេះក៏បាន ថា តថាគតវិហារដូច្នេះក៏បាន ។

យេ តេ កិត្តាវេ កិត្តិ សេក្ខា អប្បត្តមានសា អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ បត្ថយមានា(๑) វិហរន្តិ តេសំ អាតាចានសទ្ធតិសមាធិ អាវិតោ ពហុលីកតោ អាសេវិតំ ខយាយ សំវត្តតិ ។

(๖๓) យេ ច ខោ តេ កិត្តាវេ កិត្តិ អរហន្តោ ខីណាសវា វុសិតវន្តោ កតករណីយា ឱហិតភារា អនុប្បត្តសទត្តា បរិក្ខីណភវសំយោជនា សម្មទញ្ញា វិមុត្តា តេសំ អាតាចានសទ្ធតិសមាធិ អាវិតោ ពហុលីកតោ និដ្ឋធម្មសុខវិហារាយ ចេវ សំវត្តតិ សតិសម្បជញ្ញាយ ច ។

(๖๔) យញ្ចិ តំ កិត្តាវេ សង្ឃា វនមាគោ វនេយ្យ អរិយវិហារោ ឥតិបិ ព្រហ្មវិហារោ ឥតិបិ តថាគតវិហារោ ឥតិបិ អាតាចានសទ្ធតិសមាធិ សង្ឃា វនមាគោ វនេយ្យ អរិយវិហារោ ឥតិបិ ព្រហ្ម-វិហារោ ឥតិបិ តថាគតវិហារោ ឥតិបីតិ ។

---

๑ បដ្ឋយមានាតិបិ ។ តទុភយំ ឯកសទិសមេវ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុឯណាជាសេក្ខៈ មិនទាន់បានសម្រេចអរហត្ត-ផលនៅឡើយ តែលើកប្រាថ្នានូវព្រះនិព្វានជាទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ អានាបានសតិសមាធិដែលភិក្ខុទាំងនោះ បានចំរើនបានធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយរមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយបាន ។

(๖๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុឯណា ជាអរហន្តមានអាសវៈអស់ហើយ មានព្រហ្មចរិយៈនៅរួចហើយ មានសោឡសកិច្ចធ្វើស្រេចហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនបានសម្រេចហើយ មានតិលេសជាគ្រឿងប្រកបក្នុងភពអស់រលីងហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងច្បាស់ដោយប្រពៃ អានាបានសតិសមាធិដែលភិក្ខុទាំងនោះបានចំរើនបានធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសតិនឹងសម្បជញ្ញៈផង ។

(๖๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលពោលឲ្យត្រូវគប្បីពោលនូវធម៌ឯណាថា អរិយវិហារដូច្នេះក្តី ថា ព្រហ្មវិហារដូច្នេះក្តី ថា តថាគតវិហារដូច្នេះក្តី បុគ្គលកាលពោលឲ្យត្រូវ គប្បីពោលនូវអានាបានសតិសមាធិថា អរិយវិហារដូច្នេះក៏បាន ថា ព្រហ្មវិហារដូច្នេះក៏បាន ថា តថាគតវិហារដូច្នេះក៏បាន ។

[៧០] ឯវំ សមយំ អាយស្មា លោមសកំ-
កិយោ(១) សង្កស្សុ វិហរតិ តកបិលវត្ថុស្មិំ និគ្រោធា-
រាមេ ។ អថខោ មហានាមោ សក្កោ យេនាយស្មា
លោមសកំកិយោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អាយស្មន្តំ លោមសកំកិយំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ មហានាមោ
សក្កោ អាយស្មន្តំ លោមសកំកិយំ ឯតទវោច
ស្សុវំ ន្តុ ខោ ភន្តេ សោតព្ពោ វិហារោ សោ
តថាគតវិហារោ ។ ឧទាហុ អញ្ញោ សោតព្ពោ វិហារោ
អញ្ញោ តថាគតវិហារោតិ ។ ន ខោ អាវុសោ
មហានាម ស្សុវំ សោតព្ពោ វិហារោ សោ តថាគត-
វិហារោ ។ អញ្ញោ ខោ អាវុសោ មហានាម សោតព្ពោ
វិហារោ អញ្ញោ តថាគតវិហារោ ។

[៧១] យេ តេ អាវុសោ មហានាម ភិក្ខូ សោតព្ពោ
អប្បត្តមានសា អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ បត្តយមានា
វិហរន្តិ តេ បញ្ច និវរណា បហាយ វិហរន្តិ ។

---

១ ម. លោមសវង្គិសោ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ๒

[๗๐] សម័យមួយ ព្រះលោមសក៌កិយៈដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម ជិតក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងវែនសក្កៈ។ គ្រានោះ ស្តេចសក្យឈ្មោះមហានាម ចូលទៅរកព្រះលោមសក៌កិយៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះលោមសក៌កិយៈដ៏មានអាយុ ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះមហានាមសក្យ គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពោលទៅនឹងព្រះលោមសក៌កិយៈដ៏មានអាយុ ដូច្នេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សេក្ខវិហារ (ធម៌ជាគ្រឿងនៅរបស់សេក្ខៈ) នោះឯង គឺជា តថាគតវិហារនោះប្លែកហ្ន៎។ ឬថាសេក្ខវិហារដោយឡែក តថាគតវិហារដោយឡែក។ ម្នាលអាវុសោ មហានាម សេក្ខវិហារនោះឯង មិនមែនជាតថាគតវិហារនោះទេ។ ម្នាលអាវុសោមហានាម សេក្ខវិហារដោយឡែក តថាគតវិហារដោយឡែក។

[๗๑] ម្នាលអាវុសោ មហានាម ពួកកិក្ខុឯណា ជាសេក្ខៈមិនទាន់ បានសម្រេចអរហត្តផលនៅឡើយ កាលបើប្រាថ្នានូវព្រះនិព្វានជាទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ កិក្ខុទាំងនោះលះបង់នូវនីវរណៈទាំង ๕ ចេញ។

ตตฺถ ปญฺจ ฯ จตุตฺถชฺฌานิกานิ ปญฺจ อภิญฺญา วิหารฏฺ-
ฐานิกานิ ฯ เปฯ ฯ ปีติสหคตานิ จตุตฺถชฺฌานานิ ปีติ-
ยา วิหารฏฺฐานิกานิ จตุตฺถชฺฌานานิ อภิญฺญาย วิหารฏฺฐิ ฯ เย เต
อายสฺมนฺโต อภิกฺขุโน สิกฺขา สมาปชฺชนฺตา อนุปฺปตฺติยา
อนุปฺปาทาย ปฏิปนฺนา วิหารฏฺฐิ เต ๔ เม
ปญฺจ ผลานิ อภิญฺญาย วิหารฏฺฐิ ฯ

(๗๒) เย จ เขา เต อายสฺมนฺโต อภิกฺขู
อรหนฺโต ขีณาสวา วุสิตวนฺโต กตกรณียา
โอหิตภารา อนุปฺปตฺตสทตฺถา ปริกฺขีณภวสญฺโญชนา
สมฺมทญฺญา วิมุตฺตา เตสํ ปญฺจ ผลานิ ปหีนา
อุจฺฉินฺนมูลา ตาลาวตฺถุกตา อนภาวงฺกตา (๑) อายตึ
อนุปฺปาทธมฺมา ฯ ตตฺถ ปญฺจ ฯ จตุตฺถชฺฌานิกานิ
ปหีนานิ อุจฺฉินฺนมูลานิ ตาลาวตฺถุกตานิ อนภาวงฺกตานิ
อายตึ อนุปฺปาทธมฺมานิ ฌานานิ ปหีนานิ ฯ เปฯ ฯ

๑ อนภาวงฺคตา ติปฏิเสฺส ฯ

នីវរណៈ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺកិកុ្ខាំងនោះលះបង់កាមច្ឆន្ទនីវរណៈ ១ ព្យាបាទនីវរណៈ ១ ។ បេ ។ ថីនមិទ្ធនីវរណៈ ១ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចនីវរណៈ ១ លះបង់វិចិកិច្ឆានីវរណៈ ១ ។ ម្នាលអាវុសោ មហានាម ពួកកិកុ្ខឯណា ជាសេក្ខៈមិនទាន់បានសម្រេចអរហត្តផលនៅឡើយ កាលបើប្រាថ្នានូវព្រះនិព្វានជាទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ កិកុ្ខាំងនោះរមែងលះបង់នូវនីវរណៈទាំង ៥ នេះឯង ។

(៧៦) ម្នាលអាវុសោ មហានាម ពួកកិកុ្ខឯណា ជាអរហន្ត មានអាសវៈអស់ហើយ មានព្រហ្មចរិយៈនៅរួចហើយ មានសោឡសកិច្ចធ្វើស្រេចហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនបានសម្រេចហើយ មានតំណៃសជាគ្រឿងប្រកបភពអស់រលីងហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងច្បាស់ដោយប្រពៃ កិកុ្ខាំងនោះ បានលះបង់នីវរណៈ ៥ ហើយបានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាពជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀតឡើយ ។ នីវរណៈ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺកិកុ្ខាំងនោះបានលះបង់កាមច្ឆន្ទនីវរណៈ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាពជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀតឡើយ បានលះបង់ព្យាបាទនីវរណៈ ។ បេ ។

ชีวมิทฺธีวาณิ ฯเปฯ ชีวมิทฺธีวาณิ วิจิกิจฺฉาธีวาณิ ปหีนา ฯเปฯ ปหีนมฺปิ ตาลาวตฺถุกตา อนภาวงฺกตา อายตึ อนุปฺปาทธมฺมา ฯ เยปิ เต อาวุโส มหาธาม ภิกฺขู อรหนฺโต ขีณาสวา วุสิตวนฺโต กตกรณียา โอหิตภารา อนุปฺปตฺตสทตฺถา ปริกฺขีณภวสญฺโญชนา สมฺมทญฺญา วิมุตฺตา เตสมฺปิ เอเต ปญฺจ ธีวาณา ปหีนา ฯเปฯ ตาลาวตฺถุกตา อนภาวงฺกตา อายตึ อนุปฺปาทธมฺมา ฯ

(๗๓) ตทธิมานเปตมฺ อาวุโส มหาธาม ปริยาเยน เวทิตพฺพำ ยถา อญฺญา ว สทฺธา วิหาโร อญฺญา ตถาตวิหาโร ฯ

(๗๔) ปญฺจิมานิ อาวุโส มหาธาม สมยวิมุตฺติโย ภควตา สนฺธาย วุตฺตา ฯเปฯ ตตฺร โข อาวุโส(๑) ภควตา ภิกฺขู อามนฺเตสิ

๑ ฉ. ม. ปญฺจนฺนเมว มหาธาม ภิกฺขูนำ ฯ

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ថីនមិទ្ធនីវរណៈ ទុច្ចិច្ចកុក្កុច្ចនីវរណៈ បានលះបង់រំចិតិច្ឆានីវរណៈហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោតធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀតឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ មហានាម ពួកភិក្ខុឯណាជាអរហន្តមានអាសវៈអស់ហើយ មានព្រហ្មចរិយៈនៅរួចហើយ មានសោឡសកិច្ចធ្វើស្រេចហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនបានសម្រេចហើយ មានតិលេសជាគ្រឿងប្រកបក្នុងភពអស់រលីងហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងច្បាស់ដោយប្រពៃ ភិក្ខុទាំងនោះបានលះបង់នីវរណៈទាំង ៥ នេះ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាពជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀតឡើយ ។

[៧៣] ម្នាលអាវុសោ មហានាម អ្នកគប្បីដឹងនូវសេចក្តីនោះដោយបរិយាយនេះចុះ តាមទំនងដែលថា សេក្ខវិហារដោយឡែក តថាគតវិហារដោយឡែក ។

[៧៤] ម្នាលអាវុសោ មហានាម សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងដងព្រៃឥចានង្គល ដិតដែនឥចានង្គល ។ ម្នាលអាវុសោ កាលនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា

ឥច្ឆាមហំ ភិក្ខវេ តេមាសំ បដិសល្លីយិតុំ ន ម្ហិ
កោចិ ឧបសង្កមិតព្ពោ អញ្ញត្រ ឯកេន
បិណ្ឌបាតនីហារកេន តិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ អាវុសោ
តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បដិស្សុត្វា ន តស្សុទ្ធ កោចិ
ភគវន្តំ ឧបសង្កមតិ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ឌបាតនី-
ហារកេន ។

[៧៥] អថខោ អាវុសោ ភគវា តស្សុ តេមាសស្សុ
អច្ចយេន បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ សចេ
ភិ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យុំ
តថាគតេនាវុសោ កិមារព្ភ សមណោ គោតមោ វស្សា-
ភសំ ពហុលំ វិហាសីតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខវេ
តេសំ អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្ពាជកានំ ឯវំ ព្យាករេយ្យាថ
អានាចានស្សតិសមាធិនា ខោ អាវុសោ ភគវា
វស្សាភសំ ពហុលំ វិហាសីតិ ។

[៧៦] ឥធាហំ ភិក្ខវេ សតោ អស្សសាមិ
សតោ បស្សសាមិ ឥតិបិ អ អស្សសន្តោ ឥតិបិ
អស្សសាមីតិ បជានាមិ ឥតិបិ អ បស្សសន្តោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតច្រូតថ្ងៃដើម្បីសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់អស់ ៣ ខែ កុំឲ្យភិក្ខុណាមួយចូលមករកតថាគតឡើយ លុះកន្លងតែភិក្ខុ ១ រូបអ្នកនាំទៅនូវចង្ហាន់បិណ្ឌបាត ។ ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ចូលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ឥតមានភិក្ខុណាមួយហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងទីនោះទេ លុះកន្លងតែភិក្ខុ ១ រូបអ្នកនាំទៅនូវចង្ហាន់បិណ្ឌបាត ។

(៧៥) ម្នាលអាវុសោ លុះកន្លង ៣ ខែនោះទៅ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាកទីសម្ងំហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយសួរអ្នកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះសមណគោតមតែងចាំវស្សាច្រើនដោយរបៀបណាមិដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយសួរយ៉ាងនេះហើយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះស្រាយចំពោះពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តែងចាំវស្សាច្រើនដោយអានាបានសតិសមាធិ ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទីនេះ តថាគតមានស្មារតីចាំជាក់ដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតីចាំជាក់ដកដង្ហើមចូល កាលដកដង្ហើមចេញវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចេញវែង កាលដកដង្ហើមចូលវែង

ธีรัง ปสฏฺฐสาฬีติ ปชานามิ (วิตฺถาเรตพฺพัง) ฯ
ปฏิสิสฏฺฐาหุปสฏฺฐี อสฏฺฐสิสฏฺฐีติ ปชานามิ
ปฏิสิสฏฺฐาหุปสฏฺฐี ปสฏฺฐสิสฏฺฐีติ ปชานามิ ฯ

(๗๗) ยญฺหิ ตัง ภิกฺขเว สมฺมา วทมาโน วเทยฺย อริยวิหาโร ๙ติปิ พฺรหฺมวิหาโร ๙ติปิ ตถาคตวิหาโร ๙ติปิ อานาปานสฏฺฐิสมาธิ สมฺมา วทมาโน วเทยฺย อริยวิหาโร ๙ติปิ พฺรหฺมวิหาโร ๙ติปิ ตถาคตวิหาโร ๙ติปิ ฯ เย เต ภิกฺขเว ภิกฺขู สเขฺข อปฺปตฺตมานสา อนุตฺตรัง โยคกฺเขมัง ปตฺถยมานา วิหรนฺติ เตสัง อานาปานสฏฺฐิสมาธิ ภาวิโต พหุลีกโต อาสวานัง ขยาย สังวตฺตติ ฯ

(๗๘) เย ปน เต ภิกฺขเว ภิกฺขู อรหนฺโต ขีณาสวา วุสิตวนฺโต กตกรณียา โอหิตภารา อนุปฺปตฺตสทตฺถา ปริกฺขีณภวสังโยชนา

ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្កើមចូលវែង (បណ្ដិតគប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារ ផងចុះ) ។ តថាគតដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញនូវធម៌ជាគ្រឿងលះចោលនូវកិលេស ទើបដកដង្កើមចេញ ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញនូវធម៌ជាគ្រឿងលះចោលនូវកិលេស ទើបដកដង្កើមចូល ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលបើពោលឲ្យត្រូវគប្បីពោលនូវធម៌ឯណាថា អរិយវិហារដូច្នេះក្តី ថា ព្រហ្មវិហារដូច្នេះក្តី ថា តថាគតវិហារដូច្នេះក្តី បុគ្គលកាលបើពោលឲ្យត្រូវគប្បីពោលនូវអានាបានស្សតិសមាធិចុះថា អរិយវិហារដូច្នេះក៏បាន ថា ព្រហ្មវិហារដូច្នេះក៏បាន ថា តថាគតវិហារដូច្នេះក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុឯណាជាសេក្ខៈ មិនទាន់បានសម្រេចអរហត្តផលនៅឡើយ តែបើប្រាថ្នានូវព្រះនិព្វានជាទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ អានាបានស្សតិសមាធិដែលភិក្ខុទាំងនោះបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយបាន ។

[៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុឯណា ជាអរហន្តមានអាសវៈអស់ហើយ មានព្រហ្មចរិយធម៌នៅរួចហើយ មានសោឡសកិច្ចបានធ្វើស្រេចហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនបានសម្រេចហើយ មានតិលេសជាគ្រឿងប្រកបក្នុងភពអស់រម្ងាប់ហើយ

สมฺมนฺญา วิมุตฺตา เตสํ อาสวานญฺจ ขยาธิมุตฺตา ปญฺญาวิมุตฺตา ตถาคตสฺส ปุพฺพงฺคมา ธมฺมา สุขวิหารายฯ

(๗๙) ยญฺหิ ตํ ภิกฺขเว สมฺมา วทมาโน วเทยฺย อริยวิหาโร อิติปิ พฺรหฺมวิหาโร อิติปิ ตถาคตวิหาโร อิติปิ อาสวานญฺจ ขยาธิมุตฺติ สมฺมา วทมาโน วเทยฺย อริยวิหาโร อิติปิ พฺรหฺมวิหาโร อิติปิ ตถาคตวิหาโร อิติปีติ ฯ

(๘๐) อิติหา เขา ปาตุ อายสฺมา มหาจุนฺโท ปริยาเยน เวทิตพฺพนฺติ ยทา อญฺญา จ สมาปตฺติโย วิหาโร อญฺญา ตถาคตวิหาโรติ ฯ

(๘๑) สาวตฺถิยนฺติ ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตเมว อตฺตานุ โข ภนฺเต เอกญฺญา ธมฺมา ปริปูรเตติ

មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងច្បាស់ដោយប្រពៃ តិក្ខុតាំងនោះ ចំរើនបានធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវអានាបានសតិសមាធិហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសេចក្តីរលឹកនឹងសេចក្តីដឹងច្បាស់ផង ។

(៧៩) ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលកាលបើភោលឲ្យត្រូវគប្បីពោលនូវធម៌ឯណាថា អរិយវិហារដូច្នេះក្តី ថា ព្រហ្មវិហារដូច្នេះក្តី ថា តថាគតវិហារដូច្នេះក្តី បុគ្គលកាលបើភោលឲ្យត្រូវគប្បី ពោលនូវអានាបានសតិសមាធិថា អរិយវិហារដូច្នេះក៏បាន ថា ព្រហ្មវិហារដូច្នេះក៏បាន ថា តថាគតវិហារដូច្នេះក៏បាន ។

(៨០) ម្នាលអាវុសោ មហានាម អ្នកគប្បីដឹងនូវសេចក្តីនុ៎ះ ដោយបរិយាយនេះចុះ តាមទំនងថា សេក្ខវិហារដោយឡែក តថាគតវិហារដោយឡែក ។

(៨១) ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ ១ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញុំាងធម៌ ៤ ឲ្យពេញ

ចត្តារោ ឆទ្វា អាវិតា ពហុលីកតា សត្ថ ឆទ្វេ បរិប្ជវន្តិ សត្ថ ឆទ្វា អាវិតា ពហុលីកតា ទ្វេ ឆទ្វេ បរិប្ជវន្តីតិ ។ អត្ថិ ខោ អានន្ទ ឯកឆទ្វោ អាវិតោ ពហុលីកតោ ចត្តារោ ឆទ្វេ បរិប្ជវតិ ចត្តារោ ឆទ្វា អាវិតា ពហុលីកតា សត្ថ ឆទ្វេ បរិប្ជវន្តិ សត្ថ ឆទ្វា អាវិតា ពហុលីកតា ទ្វេ ឆទ្វេ បរិប្ជវន្តីតិ ។

(៨២) កតមោ បន អានន្ទ ឯកឆទ្វោ អាវិតោ ពហុលីកតោ ចត្តារោ ឆទ្វេ បរិប្ជវតិ ចត្តារោ ឆទ្វា អាវិតា ពហុលីកតា សត្ថ ឆទ្វេ បរិប្ជវន្តិ សត្ថ ឆទ្វា អាវិតា ពហុលីកតា ទ្វេ ឆទ្វេ បរិប្ជវន្តីតិ ។ អាធាចានសុត្តិសមាធិ ខោ អានន្ទ ឯកឆទ្វោ អាវិតោ ពហុលីកតោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ បរិប្ជវតិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា អាវិតា ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ បរិប្ជវន្តិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អាវិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិំ បរិប្ជវន្តិ ។

ធម៌ ៤ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយរមែងញុំាង ធម៌ ៧ ឲ្យពេញ ធម៌ ៧ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញុំាងធម៌ ២ ឲ្យពេញបានដែរឬ ។ ម្នាលអានន្ទ ធម៌ ១ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញុំាងធម៌ ៤ ឲ្យពេញ ធម៌ ៤ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញុំាងធម៌ ៧ ឲ្យពេញ ធម៌ ៧ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញុំាងធម៌ ២ ឲ្យពេញបានដែរ ។

(៨២) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះធម៌ ១ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌ ៤ ឲ្យពេញ ធម៌ ៤ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌ ៧ ឲ្យពេញ ធម៌ ៧ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌ ២ ឲ្យពេញបានតើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ធម៌ ១ គឺអានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យពេញ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងពោជ្ឈង្គ ៧ ឲ្យពេញ ពោជ្ឈង្គ ៧ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងវិជ្ជានិងវិមុត្តិឲ្យពេញបាន ។

(៨៣) កតមំ ភារំ តោ ច អានន្ទ អាជានាមានុស្សតិ-
សមានិ កតមំ ពហុលីកតោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ
បរិបូរេតិ ។ ឥជានន្ទ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគ-
តោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា
ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា ។
សោ សតោ វ អស្សសតិ សតោ បស្សសតិ ទីឃំ
វា អស្សសន្តោ ទីឃំ អស្សសាមីតិ បជានាតិ ទីឃំ វា
បស្សសន្តោ ទីឃំ បស្សសាមីតិ បជានាតិ (រស្សេតព្ពំ)
បដិនិស្សគ្គានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ បដិ-
និស្សគ្គានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ យស្មឹ
សមយេ អានន្ទ ភិក្ខុ ទីឃំ វា អស្សសន្តោ ទីឃំ
អស្សសាមីតិ បជានាតិ ទីឃំ វា បស្សសន្តោ ទីឃំ
បស្សសាមីតិ បជានាតិ ។ រស្សំ វា ។បេ។ បស្សម្ភយំ
កាយសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បស្សម្ភយំ
កាយសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ កាយេ
កាយានុបស្សី អានន្ទ ភិក្ខុ តស្មឹ សមយេ វិហារតិ

(៨៣) ម្នាលអានន្ទ ចុះអានាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយៗ ដូចម្តេច រមែងញុំាងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យពេញបាន ។ ម្នាលអានន្ទ កិរិយាដកដង្ហើមចេញចូលក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនភ្នែនតម្រង់កាយឲ្យត្រង់ប្រុងស្មារតីឆ្ពោះទៅរកកម្មដ្ឋាន ។ កិរិយានោះមានស្មារតីចាំជាក់ ដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតីចាំជាក់ ដកដង្ហើមចូល កាលដកដង្ហើមចេញវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចេញវែង កាលដកដង្ហើមចូលវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចូលវែង (បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារដដែលចុះ) ។ កិរិយានោះសិក្សាថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញនូវធម៌ជាគ្រឿងលះចោលនូវកិលេស ដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញនូវធម៌ជាគ្រឿងលះចោលនូវកិលេស ដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ សម័យណា កិរិយាដកដង្ហើមចេញវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចេញវែង កាលដកដង្ហើមចូលវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដកដង្ហើមចូលវែង ។ កាលដកដង្ហើមចេញខ្លី ។ បេ ។ កិរិយាសិក្សាថា អាត្មាអញនឹងរម្ងាប់នូវកាយសង្ខារគឺដកដង្ហើមចេញ ទើបដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញនឹងរម្ងាប់នូវកាយសង្ខារ គឺដកដង្ហើមចូល ទើបដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ សម័យនោះ កិរិយាឈ្មោះថា ពិចារណាឃើញនូវកាយក្នុងកាយ

អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ កាយញ្ញតរាហំ អានន្ទ ឯតំ វទាមិ យទិទំ អស្សាសប្បស្សាសំ ។ តស្មាតិហានន្ទ កាយេ កាយានុបស្សី ភិក្ខុ តស្មិំ សមយេ វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។

(៨៤) យស្មិំ សមយេ អានន្ទ ភិក្ខុ បីតិប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ សុខប្បដិសំវេទី ។ ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទី ។ បស្សម្ភយំ ចិត្តសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បស្សម្ភយំ ចិត្តសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ វេទនាសុ វេទនានុបស្សី អានន្ទ ភិក្ខុ តស្មិំ សមយេ វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ វេទនាញ្ញតរាហំ អានន្ទ ឯតំ វទាមិ យទិទំ

មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួនមានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈាទឹងចោមនស្សក្នុងលោក ។ សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអានន្ទ (ព្រោះ)តថាគតពោលនូវកាយ(១) ណាមួយនុ៎ះ ថាជាធម៌ឲ្យលះដកដង្ហើមចេញ ទឹងដកដង្ហើមចូល។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ជាសម័យនោះ ឈ្មោះថា កាយក្នុងកាយសាសនានេះ ពិចារណាឃើញនូវកាយក្នុងកាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈាទឹងចោមនស្សក្នុងលោក ។

(៨៤) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា កិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវបីតិ ដកដង្ហើមចេញ ។ ដឹងច្បាស់នូវសុខ ។ ដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ ។ កិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញនឹងរម្ងាប់នូវចិត្តសង្ខារ ដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អាត្មាអញនឹងរម្ងាប់នូវចិត្តសង្ខារ ដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ សម័យនោះ ឈ្មោះថា កិក្ខុពិចារណាឃើញនូវវេទនាក្នុងវេទនា មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈាទឹងចោមនស្សក្នុងលោក ។ សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអានន្ទ(ព្រោះ)តថាគតពោលនូវវេទនា ណាមួយនុ៎ះ

១- កាយ ៥ យ៉ាងគឺ បឋវីកាយ ១ អាបោកាយ ១ តេជោកាយ ១ វាយោកាយ ១ ក្នុងទីនេះសំដៅយកវាយោកាយ (អដ្ឋកថា) ។

អស្សាសមស្សាសានំ សាធុកំ មនសិការំ ។
តស្មាតិហានន្ទ ទេឧនាសុ វេឧនាឧបស្សី ភិក្ខុ តស្មិំ
សមយេ វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា
វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។

(៨៥) យស្មិំ សមយេ អានន្ទ ភិក្ខុ ចិត្តប-
ប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ចិត្តប្បដិសំវេទី
បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ អភិប្បមោទយំ ចិត្តំ
អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ សមាទហំ ចិត្តំ ។
វិមោចយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
វិមោចយំ ចិត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។
ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី អានន្ទ ភិក្ខុ តស្មិំ
សមយេ វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា
វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ តំ
កិស្ស ហេតុ ។ នាហំ អានន្ទ មុដ្ឋស្សតិស្ស
អសម្បជានស្ស អានាបានស្សតិសមាធិភាវនំ វទាមិ ។

ថា ចានដល់ការយកចិត្តទុកជាក់ដោយប្រពៃ នូវឱ្យលះដកដង្កើមចេញ នឹងឱ្យលះដកដង្កើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ចានជាសម័យនោះ ឈ្មោះថា កិកុកឆសាសនានេះ ពិចារណាឃើញនូវវេទនាកឆវេទនា មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឆមនស្សក្នុងលោក ។

(៨៥) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា កិកុសិក្ខាថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ដកដង្កើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ដកដង្កើមចូល ។ សិក្ខាថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចិត្តឱ្យរីករាយ ដកដង្កើមចេញ ។ នឹងដំកល់ចិត្តឱ្យស្មើកឆអារម្មណ៍ ។ សិក្ខាថា អាត្មាអញនឹងដោះចិត្តឱ្យរួចស្រឡះ (ចាកនីវរណធម៌ជាដើម) ដកដង្កើមចេញ សិក្ខាថា អាត្មាអញនឹងដោះចិត្តឱ្យរួចស្រឡះ (ចាកនីវរណធម៌ជាដើម) ដកដង្កើមចូល។ ម្នាលអានន្ទ សម័យនោះ ឈ្មោះថា កិកុពិចារណាឃើញនូវចិត្តកឆចិត្ត មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួនមានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឆមនស្សក្នុងលោក។ សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអានន្ទ (ព្រោះ) តថាគតមិនពោលចំពោះការចំរើននូវអានាបានសតិសមាធិ របស់បុគ្គលអកក្កេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួនទេ

តស្មាតិហានន្ទ ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី ភិក្ខុ តស្មិំ សមយេ វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។

(៨៦) យស្មិំ សមយេ អានន្ទ ភិក្ខុ អនិច្ចានុបស្សី ។ បេ ។ វិភគានុបស្សី ។ និរោធានុបស្សី ។ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បដិនិស្សគ្គានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ។ ឆម្ភេសុ ឆម្ភានុបស្សី អានន្ទ ភិក្ខុ តស្មិំ សមយេ វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ សោ យន្ទំ ហោតិ អភិជ្ឈាទោមនស្សានំ បហានំ តំ បញ្ញាយ ទិស្វា សាធុកំ អជ្ឈុបេក្ខិតា ហោតិ ។ តស្មាតិហានន្ទ ឆម្ភេសុ ឆម្ភានុបស្សី ភិក្ខុ តស្មិំ សមយេ វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។

ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ចានជាសម័យនោះ ឈ្មោះ ថាភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ចានពិចារណាឃើញនូវចិត្តក្នុងចិត្ត មានព្យាយាមជាគ្រឿង
ដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹង
ទោមនស្សក្នុងលោក ។

(៨៦) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា ភិក្ខុពិចារណាឃើញនូវ
សេចក្តីមិនទៀង ។ បេ ។ ពិចារណាឃើញនូវធម៌ជាគ្រឿងប្រាសចាក
តម្រេក ។ ពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីលះ ។ ភិក្ខុសក្កាថា
អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញនូវធម៌ជាគ្រឿងលះបង់នូវកិលេស
ដកដង្ហើមចេញ សក្កាថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកពិចារណា ឃើញនូវធម៌
ជាគ្រឿងលះបង់នូវកិលេស ដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ សម័យនោះ
ឈ្មោះថា ភិក្ខុពិចារណាឃើញនូវធម៌ក្នុងធម៌ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុត
កំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោម-
នស្សក្នុងលោក ។ ភិក្ខុនោះជាអ្នកសំឡឹងដោយប្រពៃ ព្រោះបានឃើញ
នូវការលះបង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សនោះដោយបញ្ញា ។ ម្នាលអានន្ទ
ព្រោះហេតុនេះបានជាសម័យនោះ ឈ្មោះថា ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បាន
ពិចារណាឃើញនូវធម៌ក្នុងធម៌ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស
ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោក ។

(๘๗) ឯវំ អាវិតោ ខោ អានន្ទ អាជានេយ្យ-តាសមាធិ ឯវំ ពហុលីកតោ យាវទេវ សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេតិ ។

(๘๘) កថំ អាវិតា ច អានន្ទ យាវទេវ សតិប្បដ្ឋានា កថំ ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ បរិបូរេន្តិ ។ យស្មឹ សមយេ អានន្ទ ភិក្ខុ កាយេ កាយានុ បស្សី វិហរតិ ឧបដ្ឋិតស្សតិ តស្មឹ សមយេ សតិ ហោតិ អសម្មុដ្ឋា ។ យស្មឹ សមយេ អានន្ទ ភិក្ខុនោ ឧបដ្ឋិតា សតិ ហោតិ អសម្មុដ្ឋា សតិ សម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មឹ សមយេ ភិក្ខុនោ អារទ្ធោ ហោតិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ តស្មឹ សមយេ ភិក្ខុ ភាវេតិ សតិ. សម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មឹ សមយេ ភិក្ខុនោ ភាវនាបារិបូរឹ គច្ឆតិ ។ សោ តថា សតោ វិហរន្តោ តំ ធម្មំ បញ្ញាយ បរិចិនតិ បរិចរតិ បរិវីមំសមាបជ្ជតិ ។

(๘๙) យស្មឹ សមយេ អានន្ទ ភិក្ខុ តថា សតោ វិហរន្តោ តំ ធម្មំ បញ្ញាយ បរិចិនតិ បរិចរតិ បរិវីមំសមាបជ្ជតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ

(๘๗) ម្នាលអានន្ទ អានាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យរឿយៗយ៉ាងនេះហើយ រមែងញុំាងសតិប្បដ្ឋាន ๔ ឲ្យពេញបាន ។

(๘๘) ម្នាលអានន្ទ ចុះសតិប្បដ្ឋាន ๔ ដែលបុគ្គលបានចំរើនដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យរឿយៗដូចម្តេច ទើបញុំាងពោជ្ឈង្គ៧ ឲ្យពេញបាន ។ ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា តិក្ខុបានពិចារណាឃើញរឿយៗនូវកាយក្នុងកាយ សម័យនោះ ឈ្មោះថា តិក្ខុមានស្មារតីតាំងនៅខ្ជាប់មិនភ្លាំងភ្លេច ។ ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា តិក្ខុមានស្មារតីតាំងនៅខ្ជាប់ មិនភ្លាំងភ្លេច សម័យនោះ សតិសម្ពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃប្រាជ្ញាជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងគឺស្មារតី) ឈ្មោះថា តិក្ខុ បានប្រារព្ធហើយ សម័យនោះឈ្មោះថា តិក្ខុចំរើននូវសតិសម្ពោជ្ឈង្គ សម័យនោះ ឈ្មោះថា សតិសម្ពោជ្ឈង្គបានដល់នូវការពេញ ដោយការចំរើនរបស់តិក្ខុ ។ កាលបើតិក្ខុនោះ មានស្មារតីដូច្នោះ តំស្រាវជ្រាវរកពិចារណានូវធម៌នោះដោយបញ្ញា ។

(๘๙) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា តិក្ខុមានស្មារតីដូច្នោះបានស្រាវជ្រាវរកពិចារណានូវធម៌នោះដោយបញ្ញា សម័យនោះ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃប្រាជ្ញាជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងគឺសេចក្តីត្រិះរិះធម៌)

តស្មិំ សមយេ កិរិយាតោ អារទ្ធោ ហោតិ ឆន្ទវិនយ-
សង្ខាតាយ តស្មិំ សមយេ កិរិយា អាវតិ ឆន្ទវិនយ-
សង្ខាតាយ តស្មិំ សមយេ កិរិយាតោ អាវាតាចារប្បរំ
កច្ចតិ ។ តស្ស តំ ឆន្ទំ បញ្ញាយ បរិចិនតោ
បរិចរតោ បរិមីមំសមាបជ្ជតោ អារទ្ធំ ហោតិ វីរិយំ
អសល្លីនំ ។

[๙๐] យស្មិំ សមយេ អានន្ទ កិរិយាតោ តំ
ឆន្ទំ បញ្ញាយ បរិចិនតោ បរិចរតោ បរិមីមំសមាបជ្ជ-
តោ អារទ្ធំ ហោតិ វីរិយំ អសល្លីនំ វីរិយសង្ខា-
តាយ តស្មិំ សមយេ កិរិយាតោ អារទ្ធោ ហោតិ
វីរិយសង្ខាតាយ តស្មិំ សមយេ កិរិយា អាវតិ
វីរិយសង្ខាតាយ តស្មិំ សមយេ កិរិយាតោ អាវាតា-
ចារប្បរំ កច្ចតិ ។ អារទ្ធវីរិយស្ស ទុប្បដ្ឋតិ បីតិ
ឯកាមមិសា ។

[๙๑] យស្មិំ សមយេ អានន្ទ កិរិយាតោ អារទ្ធ-
វីរិយស្ស ទុប្បដ្ឋតិ បីតិ ឯកាមមិសា បីតិសង្ខាតាយ
តស្មិំ សមយេ កិរិយាតោ អារទ្ធោ ហោតិ

ឈ្មោះថា កិកុំបានប្រារព្ធហើយ សម័យនោះ ឈ្មោះថា កិកុំចំរើនទូវធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ សម័យនោះ ឈ្មោះថា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ បានដល់នូវការពេញដោយការចំរើនរបស់កិកុំ ។ កាលបើកិកុំនោះ ស្រាវជ្រាវរកវិនិច្ឆយនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនធូរថយ ឈ្មោះថា កិកុំនោះបានប្រារព្ធហើយ ។

(៩០) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា ដែលកិកុំស្រាវជ្រាវរកវិនិច្ឆយនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនធូរថយ ឈ្មោះថា កិកុំបានប្រារព្ធហើយ សម័យនោះ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃប្រាជ្ញាជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងគឺសេចក្តីព្យាយាម) ឈ្មោះថា កិកុំនោះបានប្រារព្ធហើយ សម័យនោះ ឈ្មោះថា កិកុំបានចំរើនទូវវីរិយសម្ពោជ្ឈង្គ សម័យនោះ ឈ្មោះថា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គ ដល់នូវការពេញដោយការចំរើនរបស់កិកុំ ។ កាលបើកិកុំមានសេចក្តីព្យាយាមប្រារព្ធហើយ បីតិប្រាសចាកអាមិសគឺកិលេសក៏កើតឡើង ។

(៩១) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា កិកុំមានសេចក្តីព្យាយាមប្រារព្ធហើយ បីតិប្រាចាកអាមិសក៏កើតឡើង សម័យនោះ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃប្រាជ្ញាជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងគឺបីតិ) ឈ្មោះថា កិកុំបានប្រារព្ធហើយ

ปีตึ สมฺปาทยิสฺสนฺติ ตสฺมึ สมเย ภิกฺขุ ภาเวติ ปีตึ-สมฺโพชฺฌงฺคนฺติ ตสฺมึ สมเย ภิกฺขุโน ภาวนาจาริปฺปตฺโต กตฺตติ ฯ ปีติมนสฺส กายาปิ ปสฺสมฺภนฺติ จิตฺตมฺปิ ปสฺสมฺภนฺติ ฯ

(๙๒) ยสฺมึ สมเย อานนฺท ภิกฺขุโน ปีติมนสฺส กายาปิ ปสฺสมฺภนฺติ จิตฺตมฺปิ ปสฺสมฺภนฺติ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺคนฺติ ตสฺมึ สมเย ภิกฺขุโน ภาวนาปาริปูริ โหติ ปสฺสทฺธิ-สมฺโพชฺฌงฺคนฺติ ตสฺมึ สมเย ภิกฺขุ ภาเวติ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺคนฺติ ตสฺมึ สมเย ภิกฺขุโน ภาวนาจาริปฺปตฺโต กตฺตติ ฯ ปสฺสทฺธกายสฺส สุขิโน จิตฺตึ สมาธิยติ ฯ

(๙๓) ยสฺมึ สมเย อานนฺท ภิกฺขุโน ปสฺสทฺธ-กายสฺส สุขิโน จิตฺตึ สมาธิยติ สมาธิ-สมฺโพชฺฌงฺคนฺติ ตสฺมึ สมเย ภิกฺขุโน ภาวนาปาริปูริ โหติ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺคนฺติ ตสฺมึ สมเย ภิกฺขุ ภาเวติ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺคนฺติ ตสฺมึ สมเย ภิกฺขุโน ภาวนาจาริปฺปตฺโต กตฺตติ ฯ โส ตถา สมาหิตึ จิตฺตึ สาธุกึ อชฺฌุเปกฺขิตา โหติ ฯ

សម័យនោះ ឈ្មោះថា កិកូចំរើនទូវបីតិសម្ពោជ្ឈង្គ សម័យនោះ ឈ្មោះថា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដល់នូវការពេញដោយការចំរើនរបស់កិកូ ។ កាលបើកិកូមានចិត្តត្រេកអរហើយ កាយក៏រម្ងាប់ ចិត្តក៏រម្ងាប់ ។

(៨២) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា កិកូមានចិត្តប្រកបដោយបីតិ កាយក៏រម្ងាប់ ចិត្តក៏រម្ងាប់ សម័យនោះ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃប្រាជ្ញាជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងគឺសេចក្តីរម្ងាប់) ឈ្មោះថា កិកូប្រារព្ធហើយ សម័យនោះ ឈ្មោះថា បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គដល់នូវការពេញដោយការចំរើនរបស់កិកូ ។ កាលបើកិកូមានកាយរម្ងាប់ដល់នូវសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏ដម្កល់ខ្ជាប់ ។

(៨៣) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា កិកូមានកាយរម្ងាប់ដល់នូវសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏ដម្កល់មាំ សម័យនោះ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃប្រាជ្ញាជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងគឺការដម្កល់ចិត្តមាំ) ឈ្មោះថា កិកូបានប្រារព្ធហើយ សម័យនោះ ឈ្មោះថា កិកូចំរើនទូវសមាធិសម្ពោជ្ឈង្គ សម័យនោះ ឈ្មោះថា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គដល់នូវការពេញដោយការចំរើនរបស់កិកូ ។ កិកូនោះ ជាអ្នកសំឡឹង ដោយប្រពៃនូវចិត្តដែលដម្កល់មាំដូច្នោះ ។

[๔๘] យស្មិំ សមយេ អាឧន្ធ ភិក្ខុ តថា សមាហិតំ ចិត្តំ សាធុកំ អជ្ឈុបេក្ខិតា ហោតិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មិំ សមយេ ភិក្ខុនោ អារទ្ធោ ហោតិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ តស្មិំ សមយេ ភិក្ខុ ភាវេតិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មិំ សមយេ ភិក្ខុនោ ភាវនាចារិប្បរំ គច្ឆតិ ។

[๔๙] យស្មិំ សមយេ អាឧន្ធ ភិក្ខុ វេឧនាសុ ចិត្តេ ឧម្មេសុ ឧម្មាឧបសប្ប វិហរតិ ឧបដ្ឋិតស្សតិ តស្មិំ សមយេ សតិ ហោតិ អសម្មុដ្ឋា ។

[๕๐] យស្មិំ សមយេ អាឧន្ធ ភិក្ខុនោ ឧបដ្ឋិតា សតិ ហោតិ អសម្មុដ្ឋា សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មិំ សមយេ ភិក្ខុនោ អារទ្ធោ ហោតិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ តស្មិំ សមយេ ភិក្ខុ ភាវេតិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មិំ សមយេ ភិក្ខុនោ ភាវនាចារិប្បរំ គច្ឆតិ ។ (យថា បឋមំ សតិប្បដ្ឋានំ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ) ។ សោ តថា សមាហិតំ ចិត្តំ សាធុកំ អជ្ឈុបេក្ខិតា ហោតិ ។

ចតុត្ថវគ្គ ទី ២

(៨៤) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា កិកុជាអ្នកសំឡឹងដោយប្រពៃ នូវចិត្តដែលដម្កល់មាំដូច្នោះ សម័យនោះ ទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃប្រាជ្ញាជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងគឺសេចក្តីព្រងើយកន្តើយ) ឈ្មោះថា កិកុបានប្រារព្ធហើយ សម័យនោះ ឈ្មោះថា កិកុចំរើនទូវទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ សម័យនោះ ឈ្មោះថា ទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដល់នូវការពេញដោយការចំរើនរបស់កិកុ ។

(៨៥) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា កិកុតំចារណាឃើញនូវវេទនាក្នុងវេទនាទាំងឡាយ នូវចិត្តក្នុងចិត្ត នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ សម័យនោះឈ្មោះថា កិកុមានស្មារតីដម្កល់មាំមិនបានភ្លាំងភ្លេចឡើយ ។

(៨៦) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា កិកុមានស្មារតីដម្កល់មាំមិនភ្លាំងភ្លេច សម័យនោះ សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ឈ្មោះថា កិកុបានប្រារព្ធហើយ សម័យនោះឈ្មោះថា កិកុចំរើនទូវសតិសម្ពោជ្ឈង្គ សម័យនោះឈ្មោះថា សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដល់នូវការពេញដោយការចំរើនរបស់កិកុ ។ (សតិប្បដ្ឋានមុនយ៉ាងណាបណ្តិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ) ។ កិកុនោះ ជាអ្នកសំឡឹង ដោយប្រពៃនូវចិត្តដែលដម្កល់មាំដូច្នោះ ។

[๙๗] ยสฺมึ สมเย อานนฺท กิกฺกี ตถา สมาหิตํ ปิตฺตํ สาฆุกํ อฏฺฐเปกฺขิตา โหติ อุเปกฺขา สมฺโพชฺฌงฺโค ตสฺมึ สมเย กิกฺกิ อารทฺโธ โหติ อุเปกฺขา สมฺโพชฺฌงฺโค ตสฺมึ สมเย กิกฺกี กาเยติ อุเปกฺขา สมฺโพชฺฌงฺโค ตสฺมึ สมเย กิกฺกิ อาวชฺชนปฏิพทฺธา โหติ ฯ

[๙๘] ยาวตา อานนฺท เจตสา จิตฺตการา สติปฏฺฐานา ยาวตา ตปฺปฏิภาคา สตฺต โพชฺฌงฺเค ปริปูเรติ ฯ

[๙๙] กถญฺจ ภาวิตา จ อานนฺท สตฺต โพชฺฌงฺคา กถญฺจ พหุลีกตา วิชฺชาวิมุตฺตึ ปริปูเรนฺติ ฯ อิธานนฺท ภิกฺขุ สติสมฺโพชฺฌงฺคํ ภาเวติ วิเวกนิสฺสิตํ วิราคนิสฺสิตํ นิโรธนิสฺสิตํ โวสฺสคฺคปริณามึ ฯ ธมฺมวิจยวิริยปีติ-ปสฺสทฺธิสมาธิอุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคํ ภาเวติ วิเวกนิสฺสิตํ วิราคนิสฺสิตํ นิโรธนิสฺสิตํ โวสฺสคฺคปริณามึ ฯ ยาวตา อานนฺท สตฺต โพชฺฌงฺคา ยาวตา พหุลีกตา วิชฺชาวิมุตฺตึ ปริปูเรนฺตีติ ฯ

(๙๗) ម្នាលអានន្ទ សម័យឯណា តថាគតសំឡឹងដោយប្រពៃ ចំពោះចិត្តដែលដម្កល់មាំដូច្នោះ សម័យនោះ ទេបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ឈ្មោះថា តថាគតបានប្រារព្ធហើយ សម័យនោះ ឈ្មោះថា តថាគតចំរើនទូវទេបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ សម័យនោះ ឈ្មោះថា ទេបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដល់នូវការពេញដោយការចំរើនរបស់តថាគត ។

(๙๘) ម្នាលអានន្ទ សតិបដ្ឋាន ๔ ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យរឿយៗ យ៉ាងនេះហើយ រមែងញុំាងពោជ្ឈង្គទាំង ๗ ប្រការ ឲ្យពេញបាន ។

(๙๙) ម្នាលអានន្ទ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ๗ បុគ្គលចំរើនដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយៗដូចម្តេច ទើបញុំាងវិជ្ជានិធិវិមុត្តិឲ្យពេញបាន ។ ម្នាលអានន្ទ តថាគតសំឡឹងនូវសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវសេចក្តីលះបង់ផ្ងោនទៅដើម្បីលះបង់នូវកិលេសៗចំរើននូវធម្មវិចយៈ វិរិយៈ បីតិ បស្សទ្ធិ សមាធិនិងឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្អោនទៅដើម្បីលះបង់កិលេស ។ ម្នាលអានន្ទ ពោជ្ឈង្គទាំង ๗ ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យរឿយៗយ៉ាងនេះហើយ រមែងញុំាងវិជ្ជានិធិវិមុត្តិឲ្យពេញបាន ។

(๑๐๐) อถโข อายสฺมา อานนฺโท เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมโต อานนฺทสฺส ภควา เอตทโวจ อตฺถิ นุ โข อานนฺท เอกจฺเจ ภิกฺขู ภาวิตา พหุลีกตา จตฺตาโร จิตฺเต ปริภวนฺติ จตฺตาโร จิตฺตา ภาวิตา พหุลีกตา สตฺต จิตฺเต ปริภวนฺติ สตฺต จิตฺตา ภาวิตา พหุลีกตา เทฺว จิตฺเต ปริภวนฺตีติ ฯ ภควาโวจ เอวเมตฺถ จิตฺเต จิตฺตา ฯ เป ฯ อตฺถานนฺท เอกจฺเจ ภิกฺขู ภาวิตา พหุลีกตา จตฺตาโร จิตฺเต ปริภวนฺติ จตฺตาโร จิตฺตา ภาวิตา พหุลีกตา สตฺต จิตฺเต ปริภวนฺติ สตฺต จิตฺตา ภาวิตา พหุลีกตา เทฺว จิตฺเต ปริภวนฺติ ฯ

(๑๐๑) กตมโข จานนฺท เอกจฺเจ ภิกฺขู ภาวิตา พหุลีกตา จตฺตาโร จิตฺเต ปริภวนฺติ จตฺตาโร จิตฺตา ภาวิตา พหุลีกตา สตฺต จิตฺเต ปริภวนฺติ สตฺต จิตฺตา ภาวิตา พหุลีกตา เทฺว จิตฺเต ปริภวนฺติ ฯ

ទុតិយវគ្គ ទី ២

(១០០) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលអានន្ទ ធម៌១ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៤ឲ្យពេញ ធម៌៤ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៧ឲ្យពេញ ធម៌៧ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌២ឲ្យពេញមានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ម្នាលអានន្ទ ធម៌១ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៤ឲ្យពេញ ធម៌៤ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៧ឲ្យពេញ ធម៌៧ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌២ឲ្យពេញមានដែរ ។

(១០១) ម្នាលអានន្ទ ចុះធម៌១ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៤ឲ្យពេញ ធម៌៤ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៧ឲ្យពេញ ធម៌៧ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌២ឲ្យពេញបានតើដូចម្តេច ។

อานาปานสฺสติสมาธิ อานนฺท ฯเปฯ ภิกฺขุ ภาวิโต พหุลีกโต ปริปูเรติ สตฺตปฺปฏฺฐาเน ปริปูเรติ สตฺตปฺปฏฺฐานา ภาวิตา พหุลีกตา สตฺต โพชฺฌงฺเค ปริปูเรนฺติ สตฺต โพชฺฌงฺคา ภาวิตา พหุลีกตา วิชฺชาวิมุตฺตึ ปริปูเรนฺตีติ ฯ

(๑๐๒) กถญ ภาวิโต จานนฺท อานาปานสฺสติ-สมาธิ กถญ พหุลีกโต ปริปูเรติ สตฺตปฺปฏฺฐาเน ปริปูเรติ ฯ อิธานนฺท ภิกฺขุ อรญฺญคโต วา ฯเปฯ ฯ ปลฺลงฺกญฺจ ภาวิตา โหติ อานนฺท สตฺต โพชฺฌงฺคา ปลฺลงฺกญฺจ พหุ-ลีกตา วิชฺชาวิมุตฺตึ ปริปูเรนฺตีติ(๑) ฯ

(๑๐๓) อถโข สมฺพหุลา ภิกฺขู เยน ภควา เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปริวารยึสุ ฯ ปริวาริตา โข เต ภิกฺขู ภควนฺตเมตทโวจุ อตฺถิ นุ โข ภนฺเต ภควา ภาวิโต พหุลีกโต ปริปูเรติ ฯ ภาวิตา พหุลีกตา สตฺต โพชฺฌงฺเค ปริปูเรนฺติ

---

๑ ฉ. ภาโว ปเร ยถา ปุริมสุตฺตนฺเต ฯ วิตฺถารเมตฺถ ตถา ปาฬิ โหตฺติ ฯ

ម្នាលអានន្ទ ធម៌១ គឺអានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញុំាងសតិបដ្ឋាន ៤ ឲ្យពេញ សតិបដ្ឋាន ៤ ដែលបុគ្គលចំរើនធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញុំាងពោជ្ឈង្គ ៧ ឲ្យពេញ ពោជ្ឈង្គ ៧ ដែលបុគ្គលចំរើនធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញុំាងវិជ្ជា និងវិមុត្តិឲ្យពេញ ។

(១០២) ម្នាលអានន្ទ ចុះអានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនដូចម្តេច ធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបញុំាងសតិបដ្ឋាន ៤ ឲ្យពេញ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី ។ បេ ។ ម្នាលអានន្ទ ពោជ្ឈង្គ ៧ ដែលបុគ្គលចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ រមែងញុំាងវិជ្ជា និងវិមុត្តិឲ្យពេញ ។

(១០៣) គ្រានោះ ភិក្ខុច្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌១ ដែលបុគ្គលចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញុំាងធម៌ ៤ ឲ្យពេញ ធម៌ ៤ ដែលបុគ្គលចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើន ហើយ រមែងញុំាងធម៌ ៧ ឲ្យពេញ

ទុតិយវគ្គោ ទុតិយោ

សត្ត ឆដ្ឋា ភាវិតា ពហុលីកតា ទ្វេ ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តិ ។ អត្ថិ ខោ ភិក្ខវេ ឯតេឆដ្ឋោ ភាវិតោ ពហុលីកតោ ចត្តារោ ឆម្ភេ បរិប្ផវតិ ចត្តារោ ឆដ្ឋា ភាវិតា ពហុលីកតា សត្ត ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តិ សត្ត ឆដ្ឋា ភាវិតា ពហុលីកតា ទ្វេ ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តិ ។

(១០៤) តតមោ បន ភន្តេ ឯតេឆដ្ឋោ ភាវិតោ ពហុលីកតោ ចត្តារោ ឆម្ភេ បរិប្ផវតិ ចត្តារោ ឆដ្ឋា ភាវិតា ពហុលីកតា សត្ត ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តិ សត្ត ឆដ្ឋា ភាវិតា ពហុលីកតា ទ្វេ ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តិ ។ អាជាចាជសុត្តិសមាធិ ខោ ភិក្ខវេ ឯតេឆដ្ឋោ ភាវិ-តោ ពហុលីកតោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ បរិប្ផវតិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា ភាវិតា ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ បរិប្ផវេន្តិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា ពហុ-លីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិំ បរិប្ផវេន្តិ ។ យថា ភូតមយំ វេយ្យាករណំ ឯវំ ឥត្តាវេតំ ។

ធម៌ពីរដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌២ ឲ្យពេញ មានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៤ឲ្យពេញ ធម៌៤ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៧ឲ្យពេញ ធម៌៧ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌២ឲ្យពេញ មានដែរ ។

(១០៤) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះធម៌១ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៤ឲ្យពេញ ធម៌ ៤ ដែលបុគ្គលបានចំរើនបានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌ ៧ ឲ្យពេញ ធម៌ ៧ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌ ២ ឲ្យពេញ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ គឺអានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យពេញ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងពោជ្ឈង្គ៧ឲ្យពេញ ពោជ្ឈង្គ៧ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងវិជ្ជាទំងវិមុត្តិឲ្យពេញ ។

(វេយ្យាករណ៍ដែលបានពោលហើយយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ) ។

[๑๐๕] អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវា ឯតទវោច អត្ថិ នុ ខោ ភិក្ខវេ ឯកច្ចេ ភារិតោ ពហុលីកតោ ចត្តារោ ឆម្ភេ បរិប្ផវេតិ ចត្តារោ ឆម្ភា ភារិតា ពហុលីកតា សត្ត ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តិ សត្ត ឆម្ភា ភារិតា ពហុលីកតា ទ្វេ ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តីតិ ។ ភគវមូលកា នោ ភន្តេ ឆម្ភា ។ បេ ។ ភគវាតោ សុត្វា ភិក្ខូ ជានេស្សន្តីតិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ ឯកច្ចេ ភារិតោ ពហុលីកតោ ចត្តារោ ឆម្ភេ បរិប្ផវេតិ ចត្តារោ ឆម្ភា ភារិតា ពហុលីកតា សត្ត ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តិ សត្ត ឆម្ភា ភារិតា ពហុលីកតា ទ្វេ ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តិ ។

[๑๐๖] កតមោ ច ភិក្ខវេ ឯកច្ចេ ភារិតោ ពហុលីកតោ ចត្តារោ ឆម្ភេ បរិប្ផវេតិ ចត្តារោ ឆម្ភា ភារិតា ពហុលីកតា សត្ត ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តិ សត្ត ឆម្ភា ភារិតា ពហុលីកតា ទ្វេ ឆម្ភេ បរិប្ផវេន្តិ ។

(១០៥) គ្រានោះកិកុព្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ លុះកិកុតាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលកិកុតាំងឮ្លាយ ធម៌១ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៤ឲ្យពេញ ធម៌៤ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយរមែងញុំាងធម៌៧ឲ្យពេញ ធម៌៧ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌២ឲ្យពេញមានដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌តាំងឮ្លាយរបស់យើងខ្ញុំ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគជាមូល។ បេ។ កិកុតាំងឮ្លាយបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ នឹងចងចាំទុក។ ម្នាលកិកុតាំងឮ្លាយ ធម៌១ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៤ឲ្យពេញ ធម៌៤ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៧ឲ្យពេញ ធម៌៧ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌២ឲ្យពេញមានដែរ។

(១០៦) ម្នាលកិកុតាំងឮ្លាយ ធម៌១ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើហើយ រមែងញុំាងធម៌៤ឲ្យពេញ ធម៌៤ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌៧ឲ្យពេញ ធម៌៧ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងញុំាងធម៌ ២ ឲ្យពេញ តើដូចម្តេច។

อาสวานญฺจ ขยาติ ภิกฺขเว ฌานมฺปาหํ ภาวิตตฺตา พหุลีกตตฺตา วทามิ ฌานมฺปาหํ สติปฏฺฐานเหตุ ปริปูรติ วทามิ สติปฏฺฐานาปาหํ ภาวิตา พหุลีกตา สตฺต โพชฺฌงฺเค ปริปูรนฺติ สตฺต โพชฺฌงฺคาปาหํ ภาวิตา พหุลีกตา วิชฺชาวิมุตฺตึ ปริปูรนฺติ ฯเปฯ (ยถา ทุติยํ เวยฺยากรณมฺปาหํ ตถา ภิกฺขุนิ กาตพฺพา) ฯเปฯ

(๑๐๗) อาสวานญฺจ ขยาติ ภิกฺขเว ภาวิตตฺตา พหุลีกตตฺตา สญฺโญชนานญฺจ ปหานาย สมฺภวติ ฯ

(๑๐๘) กถญฺจ ภาวิตตฺตา จ ภิกฺขเว อาสวานญฺจ ขยาติ-สญฺโญชนานญฺจ กถญฺจ พหุลีกตตฺตา สญฺโญชนานญฺจ ปหานาย สมฺภวติ ฯ ๙๘ ภิกฺขเว ภิกฺขุ อรญฺญคโต วา ฯเปฯ ปฏิสลฺลานคโต อสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ปฏิสลฺลานคโต ปสฺสสิสฺสามีติ สิกฺขติ ฯ ฯเปฯ ภาวิตตฺตา โข ภิกฺขเว อาสวานญฺจ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១គឺអានាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញុំាងសតិប្បដ្ឋាន៤ឲ្យពេញ សតិប្បដ្ឋាន៤ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញុំាងពោជ្ឈង្គ៧ ឲ្យពេញ ពោជ្ឈង្គ ៧ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញុំាងវិជ្ជាធម៌វិមុត្តិឲ្យពេញបាន ។បេ។

(វេយ្យាករណ៍ទី២យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនោះផងចុះ) ។ បេ ។

(១០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះបង់នូវសញ្ញោជនៈបាន ។

(១០៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអានាបានស្សតិសមាធិដែលបុគ្គលបានចំរើនដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះបង់សញ្ញោជនៈបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី ។បេ។ សេក្ខាថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញនូវធម៌ជាគ្រឿងលះបង់នូវកិលេសដកដង្ហើមចេញ សេក្ខាថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញនូវធម៌ជាគ្រឿងលះបង់នូវកិលេសដកដង្ហើមចូល។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះ

ឯវំ ពហុលីកតោ សញ្ញោ ឧបានំ បហាយ

សំវត្តតីតិ ។ បេ ។

[๑๑๙] អានន្ទ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ

ពហុលីកតោ អនុស្សតិសមាធិ ឯវំ អរិយសាវកោ

(វិត្ថារេតព្ពំ) ។ ឯវំ អរិយសាវកោ ខោ ភិក្ខវេ អានន្ទ-

ឧស្សតិសមាធិ ឯវំ ពហុលីកតោ អនុស្សយសមុក្ឃាតាយ

តាយ សំវត្តតីតិ ។

[๑๑๐] អានន្ទ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ

ពហុលីកតោ អច្ឆរិយញ្ញាយ សំវត្តតីតិ ។ (វិត្ថារេ) ។

ឯវំ អរិយសាវកោ ខោ ភិក្ខវេ អានន្ទ ឧស្សតិសមាធិ ឯវំ

ពហុលីកតោ អច្ឆរិយញ្ញាយ សំវត្តតីតិ ។

ปานเธ្វីឲ្យរឿយៗយ៉ាងនេះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះបង់នូវ
សញ្ញោជនៈបាន ។ បេ ។

(๑๐๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គល
បានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដកចោលនូវ
អនុសយកិលេសបាន ។ (បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារដូចបុរេ) ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះ បាន
ធ្វើឲ្យរឿយៗយ៉ាងនេះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដកចោលនូវ
អនុសយកិលេសបាន ។

(๑๑๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិសមាធិដែលបុគ្គល
បានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវ
ផលវិជ្ជាវិមុត្តិបាន ។ (សេចក្តីពិស្តារ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើ
ឲ្យរឿយ ។ យ៉ាងនេះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវផលវិជ្ជា
វិមុត្តិបាន ។

ទុតិយវគ្គោ ទតិយោ

[๑๑๑] អានាបានស្សតិសមាធិ តិក្ខវេ អារិយោ ពហុលីកតោ អាសវានំ ๑យាយ សំវត្តតីតិ ។ (វិត្ថារេ) ។ ឯវំ អារិយោ ខោ តិក្ខវេ អានាបានស្សតិសមាធិ ឯវំ ពហុលីកតោ អាសវានំ ๑យាយ សំវត្តតីតិ ។

ទុតិយោ វគ្គោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ឧច្ឆាឧច្ឆលំ សតិកិយំ អានន្ទេ អបរេ ទុវេ តិក្ខិបិ ទ្វេ វុត្តា សញ្ញាឧនំ អនុសយំ អន្ធានំ អាសវក្ខយាតិ ។

អានាបានសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

(១១១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយបាន ។ (សេចក្តីពិស្តារ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យរឿយៗយ៉ាងនេះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់រលីងទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយបាន ។

ចប់ វគ្គ ទី ២ ។

ខុទ្ទកនិទ្ទេសវគ្គ ទី ២ ដោះ គឺ:

និយាយអំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅកងដងព្រៃ ឥច្ឆានង្គល ១ អំពីព្រះលោមសកំកិយៈដ៏មានអាយុ ១ អំពីព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ មាន ពីរលើក អំពីភិក្ខុច្រើនរូបមានពីរលើក អំពីចំរើនអានាបានសតិសមាធិ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះសញ្ញោជនៈ ១ ដើម្បីដកចោលនូវអនុសយកិលេស ១ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវផ្លូវផ្លាយគឺសង្សារ ១ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈ ១ ។

ចប់ អានាបានសំយុត្ត ។

សោតាបត្តិសំយុត្ត

វេឡុទ្វារវគ្គោ បឋមោ

(១១២) សាវត្ថិយំ ។ តត្រ ខោ ភគវា ឯតទវោច កតិញ្ចាហំ ភិក្ខវេ ភគវា បញ្ញត្តិំ បញ្ញត្តំ ឥមានំ ឥស្សរិយានិបច្ចំ វដ្ដំ ភាវេត្វា ភាយស្សរ ភេធា បរំ មរណា សុគតឹ សក្កំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ឧឡារំ តាវត្តឹសានំ សហព្យតំ ។ សោ តត្ថ ឆន្នមវេ អច្ឆរាសង្ឃបរិវុតោ ទិព្វេហិ បញ្ចហិ ភាមគុណេហិ សមប្បតោ សមង្គិភូតោ បរិចារេតិ ។ សោ ចតូហិ ឆម្ភេហិ អសម្មោហតោ ។ អថខោ សោ អបរិមុត្តោ ច និរយា អបរិមុត្តោ ច តិរច្ឆានយោនិយា អបរិមុត្តោ ច បិត្តិវិសយា អបរិមុត្តោ ច អបាយទុក្ខតិវិនិថាតា ។

(១១៣) តិញ្ចាហំ ភិក្ខវេ អរិយសាវភោ បិល្ហិយាលោមេន យាមេតិ ឧឡារកាធិបិ(១) ជាមេតិ ។

---

១ ម អឧឡារកាធំ ច ។

សោតាបត្តិសំយុត្ត

វគ្គទី ១

(១១២) ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ កាលនោះឯងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនថាស្តេចចក្រពត្តិ សោយរាជសម្បត្តិ មានសភាពជាឥស្សរៈ ជាធំជាងទ្វីបទាំង ៤ លុះបែកធ្លាយរាងកាយបន្ទាប់អំពីមរណៈទៅ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោក ជាមួយនឹងពួកទេវតាកាមាវចរក្នុងតាវត្តឹង្ស ។ ទេវបុត្រនោះ មានពួកស្ត្រីអប្សរចោមរោមក្នុងនន្ទនវនុទ្យាន ក្នុងតាវត្តឹង្សនោះ ទ្រង់ផ្គងតូរ្យតន្ត្រីសប្បាយមួលមិត្តដោយកាមគុណទាំង ៥ ជាទិព្វ ។ បើទេវបុត្រនោះមិនបានប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ។ ទេវបុត្រនោះក៏គង់មិនរួចស្រឡះចាកនរក មិនរួចស្រឡះចាកកំណើតតិរច្ឆាន មិនរួចស្រឡះចាកប្រេតវិស័យ មិនរួចស្រឡះចាកអសុរកាយបានឡើយ ។

(១១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក រមែងញុំាងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកោដនជាពំនូតដែលបានមក ដោយកម្មាំងកំភួនដើង ប្រើប្រាស់នូវសំពត់គ្មានជាយក៏ពិតមែនហើយ ។

เวฬุทฺวารเวฏฺฐ ปปโมเท

โส ภควา ติณฺเหวิ ฐาเนหิ สมฺปนฺนตโร ฯ อติเทโว
โส ปริปุณฺโณ จ นิรโย ปริปุณฺโณ จ ติรจฺฉาน-
โยนิโย ปริปุณฺโณ จ ปิตฺติวิสโย ปริปุณฺโณ จ อ-
ปายทุคฺคติวินิปาตา ฯ มนุสฺเยหิ ภควา ฯ ๙๓
ภิกฺขเว อริยสาวโก พุทฺธิ อเวจฺจปฺปสาเทน สมฺปน-
นตโร เหาติ ๙ติปิ โส ภควา อรหา สมฺมาสมฺพุทฺโธ
วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สุคโต โลกวิทู อนุตฺตโร ปุริ-
สทมฺมสารถิ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ
ธมฺเม อเวจฺจปฺปสาเทน สมฺปนฺนตโร เหาติ สฺวากฺขา-
โต ภควตา ธมฺโม สนฺทิฏฺฐิโก อกาลิโก เอหิปส-
สิโก โอปนยิโก ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญฺญูหีติ ฯ
สงฺเฆ อเวจฺจปฺปสาเทน สมฺปนฺนตโร เหาติ

វេឡុទ្វារវគ្គ ទី ២

តែថាអរិយសាវកនោះប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ។ ឥតមានអរិយសាវកនោះ រួចស្រឡះចាកនរក រួចស្រឡះចាកកំណើតតិរច្ឆាន រួចស្រឡះចាកប្រេតវិស័យ រួចស្រឡះចាកអសុរកាយបាន ។ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាន៏ងចរណៈ មានដំណើរល្អយាងទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដូចជានាយសារថី ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ទ្រង់ញ្ញាក់ចោលនូវត្រៃភព លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត១ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះធម៌ថា ព្រះបរិយត្តិធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ ព្រះនពលោកុត្តរធម៌ ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គលយើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យនូវផលមិនរង់ចាំកាល ជាធម៌គួរនឹងហៅបុគ្គលដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល គប្បីបង្អោនចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ក្នុងចិត្តនៃខ្លួន ១ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះសង្ឃថា

សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ឧជុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ សាមីចិប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវក-សង្ឃោ ។ យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ អដ្ឋ បុរិស-បុគ្គលា ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។ អរិយ-កន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ អច្ឆិទ្ទេហិ អសពលេហិ អកម្មាសេហិ ភុជិស្សេហិ វិញ្ញុប្បសត្ថេហិ អបរាមដ្ឋេហិ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ មេហិ ចក្ខុមា ឆម្មេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ ។

(๑๑๔) យោ ច ភិក្ខវេ ចក្ខុំ ឱទាតំ បដិលា-ភោ យោ ច ចក្ខុំ ឆម្មានំ បដិលាភោ ចក្ខុំ ឱទាតំ បដិលាភោ ចក្ខុំ ឆម្មានំ បដិលាភស្ស កលំ នាគ្ឃតិ សោឡសិំ ។

ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដោយប្រពៃ ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដោយត្រង់ ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដើម្បីគ្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដ៏សមគួរដល់សាមីចិកម្ម ។ ព្រះសង្ឃប្រកបណា បើពាប់ជាគូនៃបុរសមាន ៤ គូ បើពាប់រៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ ពួក ន៎ុះជាសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកគួរទទួលនូវចតុប្បច្ច័យ ដែលបង្អោនចូលមកបូជា គួរទទួលនូវអាគន្តុកទាន គួរទទួលនូវទានដែលបុគ្គលផ្ញើនូវកម្មនឹងផលនៃកម្មហើយបូជា គួរដល់អញ្ជលិកម្មដែលសត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាបុញ្ញក្ខេត្តនៃសត្វលោករកខេត្តដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន ១ ។ ប្រកបដោយសីលជាទីត្រេកអរនៃព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ មិនធ្លុះ មិនពព្រុះ មិនពពាល ជាសីលជានាដែលអ្នកប្រាជ្ញគប្បីសរសើរ មិនបានប៉ះពាល់ (ដោយតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ) ប្រព្រឹត្តទៅព្រមដើម្បីសមាធិ ១ ។ អរិយសាវកជាអ្នកប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(១១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការដែលបាននូវទ្វីបទាំង ៤ ហើយនឹងការដែលបាននូវធម៌ទាំង ៤ ឯការបាននូវទ្វីបទាំង ៤ មិនដល់នូវចំណែកដែលចែកជាចំណែក ១៦ ដងនៃការបាននូវធម៌ទាំង ៤ ឡើយ ។

เวฬุทฺวารเวฏฺฐ ปฐมเภ

[๑๑๙] จตูหิ ภิกฺขเวฺ ฉหฺหิ สมนฺนาคโต อริยสาวโก โสตาปนฺโน โหติ อวินิปาตธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโณ ฯ กถญหิ จตูหิ ฯ อิธ ภิกฺขเวฺ อริยสาวโก พุทฺเธ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต โหติ อิติปิ โส ภควา อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สุคโต โลกวิทู อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ ธมฺเม ฯเปฯ สงฺเฆ ฯเปฯ อริยกนฺเตหิ สีลเหหิ สมนฺนาคโต โหติ อขณฺฑเหหิ ฯเปฯ สมาธิสวตฺตนิเกหิ ฯ อิเมหิ โข ภิกฺขเวฺ จตูหิ ธมฺเมหิ สมนฺนาคโต อริยสาวโก โสตาปนฺโน โหติ อวินิปาตธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโณติ ฯ

[១១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកដល់នូវសោតៈ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង៑ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ទ្រង់មានធំណើរល្អយាងទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដូចជានាយសារថី ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ទ្រង់ញុំាងចោលនូវត្រៃភព លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត ១ ។ (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក) ក្នុងព្រះធម៌ ១ ។ បេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ១ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសីលជាទីត្រេកអរនៃព្រះអរិយៈមិនជាប់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅព្រមដើម្បីសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកបានដល់នូវសោតៈ ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង មានសភាពមិនបានធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

สนฺธเกน ภควา สทฺธึ วิหารติ สุภคเว อรญฺญวน-

สณฺเฑ สาลวา

(๑๑๖) เยสาหํ สทฺธา จ สีลญฺจ

ปสาโท จ ขนฺตฺยา จ

เต ตฺวาหํ กาลเต ชาตา

ปฺรปฺเจ จริยาคตา สุขิตา ฯ

(๑๑๗) ปุพฺเพ สมยา ภควา ราชคเห วิหารติ

เวฬุวเน กลนฺทกนิวาเป ฯ เตน โข ปน สมเยน

ธนิยสฺส ทารกสฺส กุมฺภกาโร ปิตา โหติ ทุกฺขิโต

พาลฺยทุรฺพลาโร ฯ อถ โข ธนิยสฺส ทารกสฺส

ปิตรํ เอตทโวจ(๑) ตาหิ ตาหิ อายตฺตเก ปิตา ตุมฺเห

ตาหิ ตาหิ เยน ภควา เตนุปสงฺกมถ อุปสงฺกมิตฺวา

มม วจเนน ภควโต ปาเท สิรสา วนฺท

---

๑ ฉ. ม. เอวมาห ฯ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះសូត្រនេះ លុះព្រះសុគតទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះសូត្រនេះចប់ហើយ ព្រះសាស្តាក៏ទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះតទៅទៀតថា

(១១៦) ពួកជនណា មានសទ្ធា (១) ១ មានសីល (២) ១ មានសេចក្តីជ្រះថ្លា (៣) ១ មានការឃើញនូវធម៌ (៤) ១ ជនទាំងនោះឯង រមែងដល់នូវសេចក្តីសុខ (៥) ជាគ្រឿងប្រដុំចុះក្នុងព្រហ្មចរិយៈ តាមកាលដ៏គួរ ។

(១១៧) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវនជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងពជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ទុជ្ជាសកឈ្មោះទីឃាវុ មានអាពាធដល់នូវសេចក្តីទុក្ខឈឺធ្ងន់ ។ លំដាប់នោះ ទីឃាវុទុជ្ជាសកហៅគហបតីឈ្មោះដោតិយៈថាបិតាមកថា បពិត្រគហបតី ចូរអ្នកទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរអ្នកក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយសិរសាតាមពាក្យនៃខ្ញុំថា

---

១ - សំដៅសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធ ។

២ - សំដៅយកអរិយកន្តសីល ឬសីលដាច់ទីត្រេកអរនៃព្រះអរិយៈ ។

៣ - សំដៅយកសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសង្ឃ ។

៤ សំដៅយកសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងព្រះធម៌ ។

៥ សុខប្រកបដោយមគ្គទាំង៣ខាងដើម គឺសោតាបត្តិមគ្គ សកទាគាមិមគ្គ អនាគាមិមគ្គ (អដ្ឋកថា) ។

วัปปุตฺถวัตฺถุ ปฐมเม

ธีฬาวุ ภนฺเต ๆ ปาสาเทา อาพาธิโกา(๑) ทุกฺขิโต พาฬฺหคิลาโน เสา ภควโต ปาเทสุ สิรสา วนฺทติ ๆ ฌายฺ วาเตติ สาฏุ กิร ภนฺเต ภควา ยตฺถ ธีฬาวุสฺส ปาสาทกสฺส ติวสฺสนฺ เตนุปสงฺกมตุ อนุกมฺปนฺ ปาจาเยติ ๆ ฌานฺ ตาตาติ โข ปาโตยโว ภควโต ปฏิสฺสุตฺวา ธีฬาวุสฺส ปาสาทกสฺส ปฏิสฺสุตฺวา ยตฺถ ภควา เตนุปสงฺกมิ ๆ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตนฺ อภิวาเทตฺวา ฌภกมนฺตนฺ นิสีทิ ๆ

(๑๑๘) ฌภกมนฺตนฺ นิสินฺโน โข ปาโตยโว ภควนฺตนฺ เอตทโวจ ธีฬาวุ ภนฺเต ปาสาทกสฺส ปาเทสุ สิรสา วนฺทติ ๆ ฌายฺ วาเตติ สาฏุ กิร ภนฺเต ภควา ยตฺถ ธีฬาวุสฺส ปาสาทกสฺส ติวสฺสนฺ เตนุปสงฺกมตุ อนุกมฺปนฺ ปาจาเยติ ๆ อถิกาสเส ภควา ตุณฺหีภาเวน ๆ

---

๑ ฐ. ม. ฉตฺตนฺตเร ปาปกาติ ปทนฺ อตฺถิ ๆ

បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ទីឃាវុចបាសក មានអាពាធដល់នូវសេចក្តីទុក្ខឈឺ ធ្ងន់ ទីឃាវុចបាសកនោះ ថ្វាយបង្គំព្រះបាទានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយ សិរសា ។ អ្នកចូរក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះផងថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ យាងចូលទៅកាន់លំនៅនៃទីឃាវុចបាសក ។ ជោតិយគហបតី ទទួល ស្តាប់ពាក្យទីឃាវុចបាសកថា អើកូន ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួច អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

(๑๑๘) លុះជោតិយគហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ទីឃាវុ ចបាសក មានអាពាធដល់នូវសេចក្តីទុក្ខឈឺធ្ងន់ ទីឃាវុចបាសកនោះ ថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយសិរសា ។ ចបាសកនោះ ពោលយ៉ាងនេះផងថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ យាងចូលទៅកាន់លំនៅ នៃទីឃាវុចបាសក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ហីភាព ។

(๑๑๙) អថខោ ភគវា(๑) ឯកាសនិកា បច្ចុដ្ឋាសិ យេន ធីយាវុស្ស ឧបាសកស្ស និវេសនំ តេ-ឧបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា ធីយាវុំ ឧបាសកំ ឯតទវោច តុម្ហំ តេ ធីយាវុ ឧមង្គឃំ តុច្ឆំ យាបនីយំ តុច្ឆំ ខុក្ខា វេឧបា បដិក្កមន្តិ នោ អភិក្កមន្តិ បដិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ អភិក្កមោតិ ។ ឧ មេ ភន្តេ ឧមង្គឃំ ឧ យាបនីយំ ពាឧប្ប មេ ខុក្ខា វេឧបា អភិក្កមន្តិ នោ បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ បដិក្កមោតិ ។

(๑๒๐) តស្មាតិហ តេ ធីយាវុ ឯវំ សិក្ខិតព្ពំ ពុន្ទេ អវេច្ចប្បសាឧេន សមន្នាគតោ ភវិស្សាមិ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្ប-ន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសឧម្មសារថិ

---

๑ ម. ឯត្តន្តរេ អន្តរាសកំ ឥតិបិ ចាហេ ទិស្សតិ ។

(๑๑๙) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្លឹងប្រដាប់ជាត្រួនឹងចីវរ យាងចូលទៅកាន់លំនៅនៃទីឃាវុគហបតិ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ក៏ត្រាស់សួរទីឃាវុគហបតិដូច្នេះថា ម្នាលទីឃាវុ អ្នកល្មមអត់ទ្រាំបានដែរឬ ល្មមប្រព្រឹត្តទៅស្រួលដែរឬ ទុក្ខវេទនា ធូរថយទៅមិនចំរើនឡើង ការថយទៅ (នៃទុក្ខវេទនា) រមែងប្រាកដ ការចំរើនឡើងមិនប្រាកដទេឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនល្មមអត់ទ្រាំបានទេ មិនល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្ងន់ណាស់ រមែងចំរើនឡើង មិនធូរថយទេ ការចំរើនឡើង រមែងប្រាកដ ការធូរថយមិនប្រាកដទេ ។

(๑๒๐) ម្នាលទីឃាវុ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ទ្រង់មានដំណើរល្អយាងទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ជាអ្នកទូន្មានបុរសដូចជានាយសារថី

សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ឆម្នេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមង្គាគតោ ភវិស្សាមិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកោតិ ។ ឥមញ្ហិ តេ ធីយាវុ សិក្ខិតព្ពន្តិ ។

(๑๒๑) យានិមានិ ភន្តេ ភគវតា ចត្តារិ សោតាបត្តិយង្គានិ ទេសិតានិ សំវិជ្ជន្តេ តេ ឆម្នា មយិ អហាឃ្ន តេសុ ឆម្នេសុ សន្ធិស្សាមិ ។ អហាញ្ហិ ភន្តេ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមង្គាគតោ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ឆម្នេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមង្គាគតោ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកោតិ ។

ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ទ្រង់ញុំាងចោលនូវត្រែកគង លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត ។ (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយសីលជាទីត្រេកអរនៃព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅព្រមដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលទីឃាវុ អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

(១២១) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អង្គនៃសោតាបត្តិ ៤ ឯណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ធម៌ទាំងនោះសឹងមានព្រមក្នុងខ្លួនខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រាកដក្នុងធម៌ទាំងនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថា ខ្ញុំព្រះអង្គប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ទ្រង់ញុំាងចោលនូវត្រែកគង លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត ។ (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយសីលជាទីត្រេកអរនៃព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅព្រមដើម្បីសមាធិ ។

ตสฺมาติหาหํ ภิกฺขเว เอวมฺปิ สิกฺขิสฺสามิ ยถา เม
ปหีนา อสฺสุ ปาปกา อกุสลา ธมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา
โปโนพฺภวิกา สทรา ทุกฺขวิปากา อายตึ ชาติ-
ชรามรณิยา ตสฺมาติหาหํ ภิกฺขเว เอวมฺปิ สิกฺขิสฺสามิ
ยถา เม

ម្នាលទីឃាវុ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគួរដំកល់ទៅក្នុងអង្គនៃសោតាបត្តិ ๔ នេះ ហើយចំរើនធម្មជាចំណែកនៃវិជ្ជា ๖ យ៉ាងតទៅទៀត ។

(๑๒๒) ម្នាលទីឃាវុ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកបច្ចវេក្ខណាធម្មសេចក្តីមិនទៀងក្នុងសង្ខារទាំងពួង ចូរសំគាល់ថាជាទុក្ខ ក្នុងរបស់ដែលមិនទៀង សំគាល់ថាមិនមែនជារបស់ខ្លួន ក្នុងរបស់ដែលជាទុក្ខ សំគាល់នូវធម្មជាគ្រឿងលះបង់ សំគាល់នូវធម្មជាគ្រឿងប្រាសចាកតម្រេក សំគាល់នូវធម្មជាគ្រឿងរលត់ ។ ម្នាលទីឃាវុ អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

(๑๒๓) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម្មជាចំណែកនៃវិជ្ជា ๖ ឯណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ធម្មទាំងនោះឯង សឹងមានព្រមក្នុងខ្លួនខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គទទឹងប្រាកដក្នុងធម្មទាំងនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ តែងពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀងក្នុងសង្ខារទាំងពួង សំគាល់ថាជាទុក្ខក្នុងរបស់ដែលមិនទៀង សំគាល់ថាមិនមែនជារបស់ខ្លួនក្នុងរបស់ដែលជាទុក្ខ សំគាល់នូវធម្មជាគ្រឿងលះបង់ សំគាល់នូវធម្មដែលជាគ្រឿងប្រាសចាកតម្រេក សំគាល់នូវធម្មជាគ្រឿងរលត់ ។

อถโข เม ภนฺเต ฆโฏ เหฏฺฐาติ มา เหฏฺฐายิ ฉาตโกยา ตถาปติ ยมฺปฺยเส วิฬาโล อาปชฺชตีติ(๑) ฯ มา ภคฺคิ ตาต ธีตาปุ ฆโฏ มยสาตาสิ ฯปฺ ภคฺคิ ตาต ธีตาปุ ยเทว เต ภตกา อาหา ตเทว(๒) สาธุกโร มยสิตาเรหีติ ฯ

(๑๒๘) อถโข ภตกา ธีตาปุ ฉาสกโร ฯมิตา ตาเยน ตาทิตฺวา ฉฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ อถโข ธีตาปุ ฉาสโก อถิรปฺปกฺกนฺตสฺส ภตกสฺส กาลมกาสิ ฯ

(๑๒๙) อถโข สพฺพกาลา ภิกฺขู เยน ภตกา เตนุปสงฺกมึสุ ฉปสงฺกมิตฺวา ภตกสฺส อภิกาเยตฺวา ฆตมณฺฑ ลิสีเสสุ ฯ ฆตมณฺฑ ลิสิฏฺฐา ขา เต ภิกฺขู ภตกสฺส ฆตมณฺฑ ฆตเมวปุ เยา เสา ภนฺเต ธีตาปุ ลาม ฉาสโก ภตกสฺส สงฺโฆเปน ตาเยน จิตฺติโต เสา กาลกโต ตสฺส กา ภติ โก อภิสมฺปรายาติ ฯ ปณฺฑิโต ภิกฺขเว ธีตาปุ ฉาสโก อโหสิ สงฺฆภติ(๓) ธมฺมสฺสาปุธมฺมู

---

๑ ฐ. อาปชฺชีติ ฯ ๒ ฐ ม. ตเทว ตุ ฯ ๓ ฐ. ปฏิภาคี ฯ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ ថា ជោគវិយគហបតីនេះ លុះអំណើះឥតអំពីខ្ញុំព្រះអង្គទៅ សូមកុំឲ្យដួបប្រទះនឹងសេចក្តីទុក្ខឡើយ ។ ម្នាលទីឃាវុ អ្នកកុំធ្វើទុកក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះឡើយ នែទីឃាវុ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានពោលនូវធម៌ឯណាដល់អ្នក ។ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌នោះដោយប្រពៃចុះ ។

(១២៨) លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឃានទូន្មានទីឃាវុចុបាសក ដោយឧរ៉ាគនេះរួចហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។ ទីឃាវុចុបាសក កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ចៀសចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។

(១២៩) គ្រានោះ កិកុច្រើនរូបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះកិកុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទីឃាវុចុបាសកដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានទូន្មានដោយឧរ៉ាគសង្ខេប គាត់ធ្វើមរណកាលទៅហើយ តើគតិរបស់គាត់ដូចម្តេច បរលោកដែលគាត់ត្រូវបានតើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ទីឃាវុចុបាសក ជាបណ្ឌិត ពោលពាក្យពិតទៅតាមធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌

ธ ช ฌฺยาธิสหายกา วิหรเถสา ฯ ยาวญฺหิ ภิกฺขเว
ทุกฺขสฺเสว ปหานาย ปฏิปทา ปฏิปชฺชิตพฺพา ปหานาย
ปริณฺณายิกา ปฏิปทาติปิ (๑) ตตฺถ ปริญฺญายาติ อภิ-
ชานนฺโต ตสฺมา โลกาติ ฯ

[๑๒๖] ฯเปฯ สมยํ อายสฺมา ช สารีปุตฺโต
อายสฺมา ช อานนฺโท สาวตฺถิยํ วิหรนฺติ เชตวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเม ฯ อถโข อายสฺมา
อานนฺโท สายณฺหสมยํ ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต
เยนายสฺมา สารีปุตฺโต เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ป-
ฏิกมนฺโต นิสีทิ ฯ ปฏิกมนฺโต นิสินฺโน โข อายสฺมา
อานนฺโท อายสฺมนฺตํ สารีปุตฺตํ เอตทโวจ ตีณิมานิ ภนฺ
เต อาวุโส สารีปุตฺต ฌฺยานานิ สมฺปฺปตฺตมนเสกฺข
เมวมยํ ปชา ภควตา ฌฺยายีติ สาเตปฺปตฺตา อภิ-
ญฺญาตตฺตา นิยตา สมฺโพธิปรายณาติ ฯ

---

๑ ฉ ฌานปฏิปทาติปิ เหตฺถ ฯ

មិនបៀតបៀនទូវអធិការណ៍នៃធម៌ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីយាវុ
ឧបាសក ជាឧបបាតិកៈកំណើត ហើយបរិនិព្វានក្នុងទីនោះ
មានសភាពមិនត្រឡប់មកអំពីលោកនោះវិញទេ ព្រោះអស់នៅនៃ
សញ្ញោជនៈជាចំណែកខាងក្រោមទាំង ៥ ។

(១២៦) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ទទឹងព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចេញចាកផលសមាបត្តិ
ក្នុងវេលាសាយណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពោលទៅនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត ពួកសត្វនេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគព្យាករថា ជាអ្នកដល់សោតៈ មានសភាពមិនជាន់ធ្លាក់ចុះកើតអបាយ
ជាបុគ្គលទៀង មានគតិយោគ្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខយ៉ាងនេះ ព្រោះ
ហេតុប្រកបដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាងហ្ន៎ ។

(๑๒๗) ตตฺถ ขฺวาหํ อาวุโส ตฺวญฺเจว สมฺปยุตฺตธมฺมานญฺจ ปฐมตรมุปฺปชฺเชยฺยํ ยทิทํ กตฺตุกมฺยตาปฏิสนฺธิยา ฯ ตตฺถ กา เม สิยา ปฏิปตฺติ ฯ ตตฺถ ขฺวาหํ อาวุโส อาทีนวญฺเจว ปสฺเสยฺยํ นิสฺสรณญฺจ ฯ ตตฺถ กตมา เม สิยา ปฏิปตฺติ ฯ ตตฺถ ขฺวาหํ อาวุโส ตฺวญฺเจว สมฺปยุตฺตธมฺมานญฺจ ปฐมตรมุปฺปชฺเชยฺยํ ยทิทํ กตฺตุกมฺยตาปฏิสนฺธิยา ฯ ตตฺถ กา เม สิยา ปฏิปตฺติ ฯ ตตฺถ ขฺวาหํ อาวุโส อาทีนวญฺเจว ปสฺเสยฺยํ นิสฺสรณญฺจ ฯ ตตฺถ กตมา เม สิยา ปฏิปตฺติ ฯ

(๑๒๘) อถ ขฺวายสฺมา สารีปุตฺโต ยาวตกา ตสฺมิญฺจ สนฺนิปาเต ภิกฺขู อภิกฺขณมฺพา

(๑๒๗) ម្នាលអាវុសោ ពាហុកសូត្រនេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្បាករថា បានដល់សោតៈមានសភាពមិនបានផ្ងាក់ចុះក្នុងអច្ចាយជាបុគ្គលខ្លៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខយ៉ាងនេះ ព្រោះហេតុប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ។ ធម៌ ๔ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គនោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ជាត្រូវនៃទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ๔ ទ្រង់ខ្ចាក់ចោលនូវតម្រេកពស លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ បេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសីលជាទីត្រេកអររបស់ព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនជាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅព្រមដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលអាវុសោ ពាហុកសូត្រនេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្បាករថា បានដល់សោតៈមានសភាពមិនបានផ្ងាក់ចុះក្នុងអច្ចាយ ជាបុគ្គលខ្លៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខយ៉ាងនេះ ព្រោះហេតុប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាងនេះឯង ។

(๑๒๘) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ปจฺจเวกฺขณา ฉนฺนมฺปิ ฯ ปจฺจเวกฺขณา ฉนฺนมฺปิ ๒ อายสฺมนฺตํ สารีปุตฺตํ อตฺตา ปิตเรเว สาตาปตฺติยนฺติ สาตาปตฺติยนฺติ ฯ ตตฺถ สารีปุตฺต ปุจฺฉติ กตมํ นุ โข สารีปุตฺต สาตาปตฺติยนฺติ ฯ

[๑๒๙] สปฺปาสสมาสเวเก ตตฺถ กตฺเต สาตาปตฺติยนฺติ สนฺทิฏฺฐิกสฺส สาตาปตฺติยนฺติ ยาติสามยิกสฺส สาตาปตฺติยนฺติ อกาลิกสฺส สาตาปตฺติยนฺติ ฯ

[๑๓๐] สาตฺถ สาตฺถ สารีปุตฺต สปฺปาสสมาสเวเก ตตฺถ สารีปุตฺต สาตาปตฺติยนฺติ สนฺทิฏฺฐิกสฺส สาตาปตฺติยนฺติ ยาติสามยิกสฺส สาตาปตฺติยนฺติ อกาลิกสฺส สาตาปตฺติยนฺติ ฯ

[๑๓๑] สาตา สาตาติ(๑) ตตฺถ สารีปุตฺต ปุจฺฉติ กตมา นุ โข สารีปุตฺต สาตาติ ฯ อยเมว ตตฺถ กตฺเต อริยา อฏฺฐงฺคิกา มคฺคา สาตา ฯ สยฺยถีทํ ฯ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺปา

๑ ม. สาตา สาตาติ ตตฺถ ฯ

ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលសារីបុត្ត គេតែងពោលថា អង្គនៃសោតាបត្តិ ។ ដូច្នេះ ម្នាលសារីបុត្ត ចុះអង្គនៃសោតាបត្តិ តើដូចម្តេច ។

(១២៩) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការសេពគប់ដោយសប្បុរស ជាអង្គនៃសោតាបត្តិ ១ ការស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ជាអង្គនៃសោតាបត្តិ ១ ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា ជាអង្គនៃសោតាបត្តិ ១ ការប្រតិបត្តិធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ ជាអង្គនៃសោតាបត្តិ ១ ។

(១៣០) ម្នាលសារីបុត្ត ប្រពៃពេកណាស់ ម្នាលសារីបុត្ត មែនហើយ ការសេពគប់ដោយសប្បុរស ជាអង្គនៃសោតាបត្តិ ១ ការស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ជាអង្គនៃសោតាបត្តិ ១ ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញាជាអង្គនៃសោតាបត្តិ ១ ការប្រតិបត្តិធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ ជាអង្គនៃសោតាបត្តិ ១ ។

(១៣១) ម្នាលសារីបុត្ត គេតែងពោលថា សោតៈ ។ ដូច្នេះ ម្នាលសារីបុត្ត ចុះសោតៈតើដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ផ្លូវដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ជាសោតៈ ។ ផ្លូវដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ការត្រិះរិះត្រូវ ១

สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธีติ ฯ

[๑๓๒] สาธุ สาธุ สารีปุตฺต อยเมว หิ สารีปุตฺต อริโย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค โสตาฯ สเยฺยถีทํ ฯ สมฺมาทิฏฺฐิ ฯ เป ฯ สมฺมาสมาธิ ฯ

[๑๓๓] โสตาปนฺโน โสตาปนฺโนติ หิทํ สารีปุตฺต วุจฺจติ กตมโน นุ โข สารีปุตฺต โสตาปนฺโนติ ฯ โย หิ กจฺจิ ๔มินา อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน สมนฺนาคโต อยํ วุจฺจติ โสตาปนฺโน สฺวายํ (๑) อายสฺมา เอวํนาโม เอวํโคตฺโตติ ฯ

[๑๓๔] สาธุ สาธุ สารีปุตฺต ๔มินา อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน สมนฺนาคโต อยํ วุจฺจติ โสตาปนฺโน สฺวายํ อายสฺมา เอวํนาโม เอวํโคตฺโตติ ฯ

[๑๓๕] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู ภควโต ปจฺจสฺโสสุ ภควโต เวฬุทฺวาเร นิสีทิตฺวา เวฬุทฺวารวคฺคิยา ภควา เตหิ สทฺธึ ปฐมตรํ กถาสลฺลาปํ กตฺตาติ ฯ

---

๑ ฯ เอวมฺ ฯ

ការនិយាយត្រូវ ១ ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ ការព្យាយាមត្រូវ ១ ការរលឹកត្រូវ ១ ការដំកល់ចិត្តនឹងត្រូវ ១ ។

(១៣២) ម្នាលសារីបុត្ត ប្រពៃពេកណាស់ ម្នាលសារីបុត្ត មែនហើយ ផ្លូវដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ជាសោតៈ ។ ផ្លូវដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការដំកល់ចិត្តនឹងត្រូវ ១ ។

(១៣៣) ម្នាលសារីបុត្ត គេតែងពោលថា បុគ្គលដល់នូវសោតៈ។ ដូច្នេះ ម្នាលសារីបុត្ត បុគ្គលដល់នូវសោតៈតើដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលណាប្រកបដោយផ្លូវដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ៨នេះ ហៅថា បុគ្គលដល់នូវសោតៈ លោកដ៏មានអាយុនោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ ។

(១៣៤) ម្នាលសារីបុត្ត ប្រពៃពេកណាស់ បុគ្គលប្រកបដោយផ្លូវដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង នេះហៅថា បុគ្គលដល់នូវសោតៈ លោកដ៏មានអាយុនោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ ។

(១៣៥) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯងកិកុច្រើនរូបធ្វើចីវរកម្មថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយលុះកន្លង ៣ ខែទៅ នឹងស្តេចចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ។

[๑๓๖] តេន ខោ បន សមយេន ឥសិទត្តបុរាណា ជដិលកា អាចរិយានំ អាចរិយបុព្ពកា អគ្គិំ បរិចរន្តិ អគ្គិហុត្តំ ឧបដ្ឋបេន្តិ ឥសិទត្តបុរាណានំ ជដិលកានំ អាចរិយានំ ឯវំ អារោចេន្តិ ឥសិទត្តបុរាណា ជដិលកា ឯវំ ជានាថ យថា មយំ ព្រហ្មុនោ សហព្យតំ គច្ឆាមាតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ ឥសិទត្តបុរាណានំ ជដិលកានំ បដិស្សុត្វា ឥសិទត្តបុរាណា ជដិលកា ឯកមន្តំ អគមំសុ ។ អថ ខោ ឥសិទត្តបុរាណា ជដិលកា ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ឥសិទត្តបុរាណេ ជដិលកេ ភគវា ឥមាយ គាថាយ អជ្ឈភាសិ

ឥសិទត្តបុរាណា ជដិលកា ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ឥសិទត្តបុរាណេ ជដិលកេ ភគវា ឥមាយ គាថាយ អជ្ឈភាសិ

ឥសិទត្តបុរាណា ជដិលកា ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ឥសិទត្តបុរាណេ ជដិលកេ ភគវា ឥមាយ គាថាយ អជ្ឈភាសិ

(១៣៦) សម័យនោះឯង មានឈ្មោះនាយជាងឈើ (ពីរនាក់) ឈ្មោះឥសិទត្ត (១) ទី១ បុរាណៈ (២) នៅអាស្រ័យក្នុងស្រុកសួយ ឥសិទត្ត ទី១ បុរាណៈ បានពោលដំណឹងថា ពួកតិក្ខ្ញុំច្រើនរបូតធ្លាក់ពីរោកម្មថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ លុះកន្លង ៣ ខែទៅ ក៏នឹងស្តេចចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ។ គ្រានោះនាយជាងឈើឈ្មោះឥសិទត្តទី១ បុរាណៈ បានឲ្យបុរសឈរចាំផ្លូវ (ហើយផ្តាំ) ថាម្នែបុរសដ៏ចំរើន (បើ) អ្នកឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធស្តេចមកកន្លែងណា គប្បីប្រាប់ដល់យើងកន្លែងនោះ ។ បុរសនោះនៅចាំអស់ ២ ថ្ងៃ ៣ ថ្ងៃ ហើយ ក៏បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ត្រឡប់ចូលទៅរកនាយជាងឈើឈ្មោះឥសិទត្តទី១ បុរាណៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ជម្រាបទៅនាយជាងឈើឈ្មោះឥសិទត្តទី១ បុរាណៈដូច្នេះថា បពិត្រអ្នកដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ទ្រង់ស្តេចមកដល់ហើយ អ្នកចាំធ្វើយសំគាល់ទ្បូរកាលគួរ ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។

---

១ - ជាទសម្រេចសកទាគាមិ ។ ២ ជាទសម្រេចសោតៈ (អដ្ឋកថា) ។

(๑๓๗) อถโข สีสิเนฺตปุราณา ปถวิยา เยน ภควา เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ภควนฺตํ ปิฏฺฐโต ปิฏฺฐโต อนุพนฺธึสุ ฯ อถโข ภควา มคฺคา โอกฺกมฺม เยน อญฺญตรํ รุกฺขมูลํ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ สีสิเนฺตปุราณา ปถวิยา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทึสุ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺนา โข เต สีสิเนฺตปุราณา ปถวิยา ภควนฺตํ เอตทโวจุ

(๑๓๘) ยถา มยํ ภนฺเต ภควนฺตํ สุณาม สาวตฺถิยา โกสลเกสุ จาริกํ ปกฺกมิสฺสนฺติ เยปิ เต สมณา พฺราหฺมณา เยปิ เต ภควโต สาวกา เยปิ เต ภควนฺตํ อนุพนฺธึสุ ทูเรปิ เต ภควา ภวิสฺสนฺติ ฯ ยถา ปน มยํ ภนฺเต ภควนฺตํ สุณาม สาวตฺถิยา โกสลเกสุ จาริกํ ปกฺกนฺตสฺ

(១៣៧) គ្រានោះ នាយជាងឈើឈ្មោះឥសិទត្តនឹងបុរាណៈ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ គាមជាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអំពីក្រោយ ។។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្តេចចៀសចេញអំពីផ្លូវ ចូលទៅកម្ទេចឈើ ១ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ។ នាយជាងឈើឈ្មោះឥសិទត្តនឹងបុរាណៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនាយជាងឈើឈ្មោះឥសិទត្តនឹងបុរាណៈ គាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា

(១៣៨) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នឹងស្តេចចេញចាកក្រុងសាវត្ថី ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនកោសល ក្នុងវេលាណា សេចក្តីតូចចិត្តនឹងសេចក្តីពេមនស្ស ក៏កើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគរបស់យើងគាំងឆ្ងាយ នឹងទៅក្នុងទីឆ្ងាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគស្តេចចេញចាកក្រុងសាវត្ថី ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនកោសលហើយ ក្នុងវេលាណា

ហោតិ នោ តស្មិំ សមយេ អនត្តមនតា ហោតិ នោមនស្សំ ទ្វយេ នោ ភគវាតិ ។

(๑๓๙) យទា បន មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ សុណាម កោសលេហិ បល្លិ ចារិកំ(๑) បក្កមិស្សតីតិ ហោតិ នោ តស្មិំ សមយេ អនត្តមនតា ហោតិ នោមនស្សំ ទ្វយេ នោ ភគវា ភវិស្សតីតិ ។ យទា បន មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ សុណាម កោសលេហិ បល្លិ ចារិកំ បក្កន្តោតិ ហោតិ នោ តស្មិំ សមយេ អនត្តមនតា ហោតិ នោមនស្សំ ទ្វយេ នោ ភគវាតិ ។

(๑๔๐) យទា បន មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ សុណាម មល្លេហិ ឥច្ឆឺ ចារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ហោតិ នោ តស្មិំ សមយេ អនត្តមនតា ហោតិ នោមនស្សំ ទ្វយេ នោ ភគវា ភវិស្សតីតិ ។

---

๑ ឧ· មល្លេ ចារិកំ ។

សេចក្តីតូចចិត្តនឹងសេចក្តីគោមនស្ស កំកើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគរបស់យើងតាំងប្បាយនៅកងទីធ្លាយហើយ ។

(១៣៩) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀតយើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នឹងស្តេចចេញចាកវែនកោសល ទៅកាន់ចារិកក្នុងវែនមល្លៈក្នុងវេលាណា·សេចក្តីតូចចិត្តនឹងសេចក្តីគោមនស្ស កំកើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគរបស់យើងនឹងនៅកងទីធ្លាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្តេចចេញចាកវែនកោសលហើយ ទៅកាន់ចារិកក្នុងវែនមល្លៈក្នុងវេលាណា សេចក្តីតូចចិត្តនឹងសេចក្តីគោមនស្សកំកើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគរបស់យើងតាំងប្បាយ នៅកងទីធ្លាយហើយ ។

(១៤០) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំតាំងប្បាយឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងស្តេចចេញចាកវែនមល្លៈ ទៅកាន់ចារិកក្នុងវែនវជ្ជី ក្នុងវេលាណា សេចក្តីតូចចិត្តនឹងសេចក្តីគោមនស្ស កំកើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ របស់យើងតាំងប្បាយ នឹងនៅកងទីធ្លាយហើយ ។

យតា បន មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ សុណាម មល្លេហិ វជ្ជិំ ចារិកំ បក្កន្តោតិ ហោតិ តោ តស្មិំ សមយេ អនត្តមនតា ហោតិ នោមនសិ្ចំ ទ្វយេ តោ ភគវាតិ ។

(๑๔๑) យតា បន មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ សុណាម វជ្ជីហិ តាសំ ចារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ហោតិ តោ តស្មិំ សមយេ អនត្តមនតា ហោតិ នោមនសិ្ចំ ទ្វយេ តោ ភគវា ភវិស្សតីតិ ។ យតា បន មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ សុណាម វជ្ជីហិ តាសំ ចារិកំ បក្កន្តោតិ ហោតិ តោ តស្មិំ សមយេ អនត្តមនតា ហោតិ នោមនសិ្ចំ ទ្វយេ តោ ភគវាតិ ។

វេឡុទ្វារវគ្គ ទី ១

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចចេញចាកដែនមល្លៈទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនវដ្ជីហើយ ក្នុងវេលាណា សេចក្តីតូចចិត្តនឹងសេចក្តីទោមនស្ស ក៏កើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ របស់យើងទាំងឡាយនៅក្នុងទីឆ្ងាយហើយ ។

(១៤១) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នឹងស្តេចចេញចាកដែនវដ្ជី ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនកាសី ក្នុងវេលាណា សេចក្តីតូចចិត្តនឹងសេចក្តីទោមនស្ស ក៏កើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ របស់យើងទាំងឡាយនឹងនៅក្នុងទីឆ្ងាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគស្តេចចេញចាកដែនវដ្ជី ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនកាសីហើយ ក្នុងវេលាណា សេចក្តីតូចចិត្តនឹងសេចក្តីទោមនស្ស ក៏កើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគរបស់យើងទាំងឡាយនៅក្នុងទីឆ្ងាយហើយ ។

[๑๔๒] យទា បន មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ សុ-
ណាម តាសីហិ មតេ ចារិតំ បក្កមិស្សតីតិ
ហោតិ តោ តស្មឹ សមយេ អនត្តមនតា ហោតិ
ទោមនស្សំ ទ្វយេ តោ ភគវា អវិស្សតីតិ ។ យទា
បន មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ សុណាម តាសីហិ មតេ
ចារិតំ បក្កន្តោតិ ហោតិ អនប្បតា តោ តស្មឹ
សមយេ អនត្តមនតា ហោតិ អនប្បតំ ទោមនស្សំ
ទ្វយេ តោ ភគវាតិ ។

[๑๔๓] យទា បន មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ
សុណាម មតេនហិ តាសីំ ចារិតំ បក្កមិស្សតីតិ
ហោតិ តោ តស្មឹ សមយេ អត្តមនតា ហោតិ
សោមនស្សំ អាសន្នេ តោ ភគវា អវិស្សតីតិ ។

(១៤២) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នឹងស្តេចចេញចាកដែនកាសី ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនមគធៈ ក្នុងវេលាណា សេចក្តីត្អូចចិត្តនឹងសេចក្តីទោមនស្ស ក៏កើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគរបស់យើងខ្ញាំងឆ្ងាយ នឹងនៅក្នុងទីឆ្ងាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគស្តេចចេញចាកដែនកាសី ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនមគធៈហើយ ក្នុងវេលាណា សេចក្តីត្អូចចិត្តច្រើននឹងសេចក្តីទោមនស្សច្រើន ក៏កើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគរបស់យើងខ្ញាំងឆ្ងាយ នៅក្នុងទីឆ្ងាយហើយ ។

(១៤៣) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងស្តេចចេញចាកដែនមគធៈ ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនកាសី ក្នុងវេលាណា សេចក្តីរីករាយនឹងសេចក្តីសោមនស្ស ក៏កើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ របស់យើងខ្ញាំងឆ្ងាយ នឹងនៅក្នុងទីជិត ។

យថា បន មយំ កន្តេ កកវន្តំ សុណាម មកឆេហិ
កាសីឆិ ចារិកំ បក្កន្តាតិ ហោតិ នោ តស្មឹ
សមយេ អត្តមនតា ហោតិ សោមនស្សំ អាសន្នេ
នោ កកវាតិ ។

(๑๔๔) យថា បន មយំ កន្តេ កកវន្តំ សុណាម
កាសីហិ វជ្ជឹ ចារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ហោតិ នោ
តស្មឹ សមយេ អត្តមនតា ហោតិ សោមនស្សំ
អាសន្នេ នោ កកវា ភវិស្សតីតិ ។ យថា បន មយំ
កន្តេ កកវន្តំ សុណាម កាសីហិ វជ្ជឹ ចារិកំ បក្ក
ន្តាតិ ហោតិ នោ តស្មឹ សមយេ អត្តមនតា
ហោតិ សោមនស្សំ អាសន្នេ នោ កកវាតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចបានចេញចាកដែនមគធៈ ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនកាសីហើយ ក្នុងវេលាណា សេចក្តីរីករាយនឹងសេចក្តីសោមនស្ស កំកើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគរបស់យើងតាំងប្បាយ នៅក្នុងទីជិតហើយ ។

(๑๔๔) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នឹងស្តេចចេញចាកដែនកាសី ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនវជ្ជី ក្នុងវេលាណា សេចក្តីរីករាយនឹងសេចក្តីសោមនស្ស កំកើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ របស់យើងតាំងប្បាយ នឹងនៅក្នុងទីជិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគស្តេចបានចេញចាកដែនកាសី ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនវជ្ជីហើយ ក្នុងវេលាណា សេចក្តីរីករាយនឹងសេចក្តីសោមនស្ស កំកើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគរបស់យើងតាំងប្បាយនៅក្នុងទីជិតហើយ ។

[๑๔๕] យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ឯវំ ភាវិតេ ពហុលីកតេ ឯវំ មហគ្គតេ ឯវំ អប្បមាណេ ឯវំ សុភាវិតេ ហោតិ តតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥមេ ចត្តារោ សម្មប្បធានេ ឯវំ ភាវិតេ ពហុលីកតេ ឯវំ មហគ្គតេ ឯវំ អប្បមាណេ ឯវំ សុភាវិតេ ហោតិ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥមេ ចត្តារោ សម្មប្បធានេ ឯវំ ភាវិតេ ពហុលីកតេ ឯវំ មហគ្គតេ ឯវំ អប្បមាណេ ឯវំ សុភាវិតេ ហោតិ តតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទ្ធិបាទេ ឯវំ ភាវិតេ ពហុលីកតេ ឯវំ មហគ្គតេ ឯវំ អប្បមាណេ ឯវំ សុភាវិតេ ហោតិ ។

[๑๔๖] យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទ្ធិបាទេ ឯវំ ភាវិតេ ពហុលីកតេ ឯវំ មហគ្គតេ ឯវំ អប្បមាណេ ឯវំ សុភាវិតេ ហោតិ តតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រិយេសុ ឯវំ ភាវិតេ ពហុលីកតេ ឯវំ មហគ្គតេ ឯវំ អប្បមាណេ ឯវំ សុភាវិតេ ហោតិ តតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលេសុ ឯវំ ភាវិតេ ពហុលីកតេ ឯវំ មហគ្គតេ ឯវំ អប្បមាណេ ឯវំ សុភាវិតេ ហោតិ តតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គេសុ ឯវំ ភាវិតេ ពហុលីកតេ ឯវំ មហគ្គតេ ឯវំ អប្បមាណេ ឯវំ សុភាវិតេ ហោតិ តតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ

(๑๔๕) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គ
ឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងស្តេចចេញចាកវិដនវិជ្ជ ទៅកាន់ចារិក
កង្វែដនមល្ហៈ ក្នុងវេលាណា សេចក្តីរីករាយនឹងសេចក្តីសោមនស្ស
ក៏កើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏
មានព្រះភាគរបស់យើងចាំឆ្ងាយ នឹងទៅកន្លងទីដ៏ត ។ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ស្តេចបានចេញចាកវិដនវិជ្ជ ទៅកាន់ចារិកក្នុងវិដនមល្ហៈហើយ ក្នុង
វេលាណា សេចក្តីរីករាយនឹងសេចក្តីសោមនស្ស ក៏កើតឡើងដល់
យើងខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគរបស់
យើងចាំឆ្ងាយ នៅកន្លងទីដ៏តហើយ ។

(๑๔๖) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮ
ដំណឹងថា ព្រះដ៏មា ព្រះភាគ នឹងស្តេចចេញ ចារិកដនមល្ហៈទៅកាន
កង្វែដនកោសល ក្នុងវេលាណា សេចក្តីរីករាយនឹងសេចក្តីសោមនស្ស
ក៏កើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគរបស់យើងចាំ ឆ្ងាយនឹងនៅកន្លងទីដ៏ត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចបាន
ចេញចាកវិដនមល្ហៈ ទៅកាន់ចារិកក្នុងវិដនកោសលហើយ ក្នុងវេលាណា

โหติ โส ตสฺมึ สมเย อพฺยากตา โหติ สหชาตสฺส อาสนฺโน โส ภควาติ ฯ

(๑๔๗) ยถา ปน มยํ อนฺเต ภควนฺตํ สุณาม สาวตฺถิยนฺติ สาวตฺถึ ปกฺกมิสฺสตีติ โหติ โส ตสฺมึ สมเย อพฺยากตา โหติ สหชาตสฺส อาสนฺโน โส ภควา ภวิสฺสตีติ ฯ ยถา ปน มยํ อนฺเต ภควนฺตํ สุณาม สาวตฺถิยนฺติ วิหารสฺส เจตนาย อภิปฺปมุขีภาวสฺส อาภาเคน โหติ อนปฺปกา โส ตสฺมึ สมเย อพฺยากตา โหติ อนปฺปกสฺส สหชาตสฺส อาสนฺโน โส ภควาติ ฯ

(๑๔๘) ตสฺมาติห ปฐวิยา สญฺญา โส ยกฺขสฺส วณฺเณ โส อาโปกสิเณ ปฐวิยา อลาภี ปน ปฐวิยา โส ปฐวิยา อพฺยากตาติ ฯ

សេចក្តីតែកាយនឹងសេចក្តីសោមនស្ស កំតើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ របស់យើងតាំងប្បាយនៅក្នុងទីដិតហើយ ។

(១៤៧) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គពួំដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នឹងស្តេចចេញចាកដែនកោសល ទៅកាន់ចារិកក្នុងក្រុងសាវត្ថី ក្នុងវេលាណា សេចក្តីតែកាយនឹងសេចក្តីសោមនស្ស កំតើតឡើងដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ របស់យើងតាំងប្បាយ នឹងនៅក្នុងទីដិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំព្រះអង្គពួំដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ក្នុងវេលាណា សេចក្តីតែកាយច្រើននឹងសេចក្តីសោមនស្សច្រើន កំតើតឡើងដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវេលានោះ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ របស់យើងតាំងប្បាយនៅក្នុងទីដិត ។

(១៤៨) ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលនាយជាងឈើតាំងប្បាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ ការនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាទីបង្អៀតជាផ្លូវហូរមកនៃធូលី មានតែបព្វជ្ជាទើបមានឱកាសទូលាយ ម្នាលនាយជាងឈើតាំងប្បាយ គួរអ្នកតាំងប្បាយកុំប្រមាទ ។

[๑๘๙] អត្ថិ ខោ ឯត្ថ កន្តេ ឯតម្ហា សម្ពាធា អញ្ញោ សម្ពាធោ សម្ពាធតរោ ចេវ សម្ពាធសង្ខាតតរោ ចាតិ ฯ កតមោ បន ភោ ឯបតយោ ឯតម្ហា សម្ពាធា អញ្ញោ សម្ពាធោ សម្ពាធតរោ ចេវ សម្ពាធសង្ខាតតរោ ចាតិ ฯ

[๑๙๐] ឥធ មយំ កន្តេ យេន រាជា បសេនទិ-កោសលោ តេនុយ្យានភូមិំ និយ្យាតុកាមោ ហោតិ យេ តេ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស ឆាតា ជិម-ហុយ្ហា(๑) តេ ភកម្បេត្វា យា តា រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស បជាបតិយោ ចិយា មនាបា តា ឯតំ បុរតោ ឯតំ បច្ឆតោ និសីទាបេម ฯ តាសំ ខោ បន កន្តេ ភគិនីនំ ឯវរូបោ កន្តោ ហោតិ សេយ្យ-ថាបិ នាម កន្តកវណ្ហាភស្ស តាវទេវ រីរិយមានស្ស យថា តំ ភដកញ្ញានំ កន្តេន វិភូសិតានំ ฯ

---

๑ ម. ជបនវយ្ហោ ฯ ម. ជបវយ្ហោ ฯ

(๑๘๙) បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន សេចក្តីចង្អៀតជាដៃ ដែលចង្អៀតដោយវិសេសផង ដែលពោលថា ចង្អៀតដោយវិសេសផង ជាឯសេចក្តីចង្អៀតនុ៎ះរបស់យើងខ្ញុំព្រះអង្គមានដោយពិត ។ ម្នាលនាយជាឯឈើគាំងឬទេ ចុះសេចក្តីចង្អៀតជាដៃ ដែលចង្អៀតដោយវិសេសផង ដែលពោលថា ចង្អៀតដោយវិសេសផង ជាឯសេចក្តីចង្អៀតនុ៎ះរបស់អ្នកគាំងឬទេ តើដូចម្តេច ។

(๑๙๐) បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន កន្លងនេះ បើព្រះចុន្ទបរិនិព្វានទៅ-កោសលមានប្រាថ្នាទឹងស្តេចចេញទៅកាន់ទីឧទ្យានក្នុងកាលណា យើងខ្ញុំព្រះអង្គ កំរៀបចំជាជំរើសើរគាំងឬទេ ដែលជាព្រះទីនាំងរបស់ព្រះចុន្ទបរិនិព្វានទៅកោសល ហើយ (រៀប) ព្រះមហេសីគាំងឬទេ ដែលជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ព្រះហឫទ័យនៃព្រះចុន្ទបរិនិព្វានទៅកោសលឲ្យម្នាក់អង្គុយខាងមុខ ម្នាក់អង្គុយខាងក្រោយ (កន្លងកាលនោះ) ។ បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ឯកូនមានសភាពដូច្នេះ របស់នាងគាំងនោះឯង ប្រៀបដូចជាកូនមានកូន ដែលគេបើកឡើងភ្លាមយ៉ាងណា ឯកូននៃពួកព្រះពជកញ្ញា ដែលស្ថិតស្ថាន់ដោយកូនកំដូច្នោះឯង ។

ตาสํ ขฺวาหํ ปน ภนฺเต ภคินีนํ ฯเปฯ กาย-สมฺผสฺสา ปหาตพฺพนฺติ สพฺพมฺปิ ตาย ปุลปิตฺถิยา(๑) วา ภิกฺขุนิยา วา ยถา ตํ ภควตา ญาตํ สุเขตฺตนฺติ(๒) ฯ ตสฺมึ ขฺวาหํ ปน ภนฺเต สมเย ตาสญฺเปิ รตฺตึ ตฺวา ปหาตพฺพา ปหาตพฺพาติ อตฺตานมฺปิ รตฺตึ ตฺวา ปหาตพฺพา ปหาตพฺพาติ ฯ

(๑๕๑) ส ขฺวาหํ ปน มยํ ภนฺเต อภิชานาม ตาสุ ภคินีสุ ปาปกํ จิตฺตุปฺปาทนฺติ ฯ อยญฺหิ ขฺวาหํ ตาสุ ภนฺเต ปุคฺคลา สมฺภชามิ อญฺเญ สมฺภชนฺเต สมฺภชตเร เจว สมฺภชสมฺภชตเร จาติ ฯ

(๑๕๒) ตสฺมาติหา ปปตายา สมฺภชนฺเต ยาวา-สาย วฑฺฒปเถ อาภิกาสาย ปฏิปชฺชา อลเมว ตาย ปปตายา อปฺปมาทาย ฯ

(๑๕๓) ตสฺมิหิ ขฺวาหํ ปปตายา ตสฺมึ สมฺภตฺตสฺมึ อริยสาวเก สีลสมฺปนฺเน ปหีนาปายทุคฺคติวินิปาตสมฺปนฺเน สมฺปนฺนสีเล สมฺปนฺนสีลตาย ฯ

---

๑ ฉ. ปุลปิตฺถิโย ภิ ฯ ๒ สุเขตฺตปิตามหสุตฺตนฺตปฺปฏิปตฺติ ฯ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯកាយសម្ផស្សមានសភាពដូច្នេះរបស់នាងទាំងនោះឯង ប្រៀបដូចជាសំឡីតរនឹងសំឡីកប្បាស យ៉ាងណា កាយសម្ផស្សរបស់ពួកព្រះរាជកញ្ញាដែលប្រកបដោយសេចក្តីសុខ ក៏ដូច្នោះឯង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សម័យនោះឯង យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ត្រូវរក្សាដំរីដ៏ប្រសើរផង ត្រូវរក្សាទាងទាំងនោះផង ត្រូវរក្សាខ្លួនផង ។

(១៩១) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំព្រះអង្គ មិនហ៊ានញុំងចិត្តអាក្រក់ឲ្យកើតឡើងចំពោះនាងទាំងនោះឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នេះឯងជាសេចក្តីបង្អួតដទៃ ដែលបង្អួតដោយវិសេសផង ដែលពោលថា បង្អួតដោយវិសេសផង ជាឈ្មោះសេចក្តីបង្អួតនុ៎ះ ។

(១៩២) ម្នាលនាយជាងឈើទាងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ ការទៅគ្រប់គ្រងផ្ទះជាទីបង្អួត ជាផ្លូវហូរមកនៃធូលី មានតែបព្វជ្ជាទើបមានឧកាសទូលាយ ម្នាលនាយជាងឈើទាងឡាយ គួរអ្នកទាងឡាយកុំប្រមាទ ។

(១៩៣) ម្នាលនាយជាងឈើទាងឡាយ អរិយសាវ័កអ្នកដល់នូវសោតៈហើយ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង មានសភាពមិនបានធ្វាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។

ตาตเมวหิ จกฺขุหิ ฯ ฯ ฉ ปเทตเยา อริยสาวโก พุทฺเธ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต โหติ ๆ ติปิ โส ภควา ฯเป ฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ ธมฺเม ฯ สงฺเฆ ฯ ยาวติกา ภนฺเต ธมฺมา สงฺขตา วา อสงฺขตา วา วิราคเมว เตสญฺหิ อคฺคมกฺขายติ ยทิทํ มทนิมฺมทโน ปิปาสวินโย อาลยสมุคฺฆาโต วฏฺฏูปจฺเฉโท ตณฺหาขโย วิราโค นิพฺพานนฺติ ฯ

[๑๕๔] ตตฺเรหิ ภนฺเต ยา เจว โข ปนายํ ปเทตเยา พุทฺเธ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต โหติ ๆ ติปิ โส ภควา ฯเป ฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ

ប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ ម្នាលនាយជាងឈើទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ๔ ទ្រង់ខ្ចាក់ចោលនូវត្រៃគត លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ មានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នកមានទានលះបង់ស្រឡះហើយ មានដៃលាងស្អាតហើយ ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការលះបង់គួរដល់ការសូម ត្រេកអរក្នុងការចែករំលែកនូវទាន ។ ម្នាលនាយជាងឈើទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកដល់នូវសោតៈហើយ ប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាងនេះ មានសភាពមិនបានធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។

[๑๙๔] ម្នាលនាយជាងឈើទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ๔ ទ្រង់ខ្ចាក់ចោលនូវត្រៃគត លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត ។

ฉนฺโน ฯ สเณฺห ฯ ยเมเหาปน ตาทิเส กาเล เนยฺยฉนฺโน สพฺพญฺญุ อปฺปฏิปุคฺคลฺโล สีลาทิเคหา กลฺยาณฉนฺโนหา ฯ ตสฺส กึ มญฺญเส ปชาตเยา ฯ กตริย(๑) เต โกสลเสสุ มนุสฺสา เย ตุมฺหากำ สมสมา ยติโต ฐานนิสีทนสยิตาเตหิตา ฯ ลาภา เต กเณฺห สุลทฺธำ เต กเณฺห เยสำ เต กตกา ฆรำ ปวิฏฺฐาติ ฯ

(๑๙๙) ฆรเมฺห สุตำ ฯ ฆตำ สมยำ กตกา โกสลเสสุ จาริกำ จรมาโน มหตา ภิกฺขุสเงฺฆน สทฺธึ เยน เวฬุทฺวารำ ตทวสริ ฯ

---

๑ ฐ. ม. กตริยา ฯ

ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ទេយ្យធម៌ណាៗបន្តិចបន្តួចក្នុងត្រកូល ទេយ្យធម៌ទាំងអស់នោះ បុគ្គលអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អទាំងឡាយ មិនបានចែករំលែក(១) ឡើយ ។ ម្នាលនាយជាងឈើទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវដំណើរនោះដូចម្តេច ។ ក្នុងដែនកោសល មានមនុស្សប៉ុន្មានប៉ុន្មានស្មើៗគ្នានឹងអ្នកទាំងឡាយ ដោយការចែករំលែកនូវទានដោយទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (នេះ) ជាលាភរបស់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (អត្តភាពជាមនុស្សនេះ) យើងខ្ញុំព្រះអង្គ បានដោយល្អហើយ ព្រោះថាព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជ្រាបប្រាស់នូវហេតុយ៉ាងនេះ របស់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ។

[១៥៥] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសល ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនអង្គ ក៏បានទៅដល់ស្រុកជាទីនៅនៃព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះវេឡុទ្វារកក្នុងដែនកោសល ។

---

១ ពួកអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ កាលបើបានទេយ្យធម៌តិចក្តី ច្រើនក្តី មិនបានចែកឲ្យដាច់មុខ ថា របស់នេះសម្រាប់អាត្មាអញ របស់នេះសម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឡើយ ។ (អដ្ឋកថា) ។

(១៥៦) អស្សោសុំ ខោ (១) វេឌ្ឍុម្ភាយ្យកោ ព្រាហ្មណគហបតិកោ សមណោ ខលុ ភោ គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ កោសលេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធឹ វេឌ្ឍុម្ភារំ អនុប្បត្តោ ។ តំ ខោ បន ភគវន្តំ គោតមំ ឯវំកល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណឹ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ

---

១ ម អស្សោសុ ខោ តេ ។

(១៩៦) ពួកព្រាហ្មណ៍ទីឆ៍គហបតីអ្នកនៅក្នុងវេឡុទ្វារគ្រាមបាន ឮដំណឹងហើយ (កំប្រកាសប្រាប់គ្នាថា) នែអ្នកចំឆ៍ឡាយដ៏ចរើន ឮថា ព្រះសមណគោតមជាសក្យបុត្ត ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួសឥឡូវនេះ ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនកោសល ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនអង្គ បានដល់មកវេឡុទ្វារគ្រាមហើយ ។ ឯកិត្តិសព្ទដ៏ពីរោះរបស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ឮខ្ចរខ្ចាយសុះសាយទៅយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ទ្រង់មានដំណើរល្អយាងទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ទូន្មាននូវបុរសដូចជានាយសារថី ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ទ្រង់ខ្ចាក់ចោលនូវត្រៃ-កត លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត ។ ព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់បានត្រាស់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងនូវលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ទាំងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈ នឹងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេស ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងធម៌ពីរោះបទដើម បទកណ្តាល នឹងបទបំផុត

សាវត្ថិំ សព្យញ្ជនំ តេវាលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្ម-
ចរិយំ បកាសេតិ សាធុ ខោ បន តថារូបានំ
អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

(១៥៧) អថខោ(១) វេឡុទ្វារេយ្យកា ព្រាហ្មណា-
គហបតិកា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្ក-
មិត្វា អប្បេកច្ចេ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិំសុ អប្បេកច្ចេ ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិំសុ
សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិំសុ អប្បេកច្ចេ យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណា-
មេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ អប្បេកច្ចេ ភគវតោ
សន្តិកេ នាមគោត្តំ សាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ
អប្បេកច្ចេ តុណ្ហីភូតា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯក-
មន្តំ និសិន្នា ខោ តេ វេឡុទ្វារេយ្យកា ព្រាហ្មណាគ-
ហបតិកា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ ។

(១៥៨) មយំ ភោ គោតម ឥធាគាម ឥធឆ្ឆា
ឥធអធិបច្ចាយា បុត្តសម្ពាធា សយនំ អជ្ឈាវសេយ្យាម

---

១ ឧ. ម. ឯត្តន្តរេ តេ ឥតិ បទំ អត្ថិ ។

ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ ព្រមទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏
ពេញបរិបូណ៌បរិសុទ្ធទាំងអស់ ក៏ការដែលបានឃើញនូវព្រះអរហន្តទាំង
ឡាយ មានសភាពដូច្នេះ ជាការប្រពៃពេកណាស់ ។

(១៥៧) គ្រានោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ធំធំគហបតីអ្នកនៅកន្លែងវេឡុទ្វារ-
គ្រាម ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពួក
ខ្លះ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ
ក៏ពោលឆាស្ទៅជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរ
រាក់ទាក់ នឹងពាក្យដែលគួរឮគ្រប់ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ប្រណម្យអញ្ជលី ឆ្ពោះទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ពួកខ្លះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ប្រកាសនូវនាមនឹងគោត្រក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏
មានព្រភាគ ពួកខ្លះ នៅស្ងៀមអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍
ធំធំគហបតីអ្នកនៅកន្លែងវេឡុទ្វារគ្រាមទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា

(១៥៨) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណង
យ៉ាងនេះ មានសេចក្តីពេញចិត្តយ៉ាងនេះ មានសេចក្តីប្រាថ្នា
យ៉ាងនេះ មានសេចក្តីចង្អៀតដោយកូន នៅគ្រប់គ្រងទីដេក

កាសកភគ្គនំ បច្ចុគ្គមនាយ ។ មាលាគន្ធវិលេបនំ ធារយាម ជាតរូបរជតំ សាទិយិយ្យាម ការយសុ-
ភេនាហំ បរំ មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជយ្យា-
មិ តេសំ ខោ អហំ កោត្ថមោ អម្ហាកំ ឣវាកាមានំ
ឣវាឆន្ទានំ ឣវាអធិប្បាយានំ តថា ឆម្មិ នេសេតុ យថា
មយំ បុត្តសម្ភាតា សយនំ អជ្ឈាវសេយ្យាម ។បេ។
សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជយ្យាមាតិ ។

[១៥៩] អត្ថមជាយិកំ ខោ គហបតយោ ឆឌ្ឌ-
បរិយាយំ នេសេស្សាមិ តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិ-
ករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឣវំ ភោតិ ខោ តេ
ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច

បាននូវទ្វិមចន្ទ័កដ៏ដែនកាសី ទ្រទ្រង់នូវផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូបទឹកដ គ្រឿងលាប ត្រេកអរចំពោះមាសនឹងប្រាក់ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ គប្បីបានទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោក យើងខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីចង្អៀតដោយកូន នៅគ្រប់គ្រងទីដេក ។បេ។ គប្បីបានទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោកយ៉ាងណា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន សំដែងនូវធម៌យ៉ាងនោះ ដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ ដែលមានបំណងយ៉ាងនេះ មានសេចក្តីពេញចិត្តយ៉ាងនេះ មានសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះ ។

(១៥៩) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទឹងគហបតីទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអត្ថបនាយិកធម្មបរិយាយ (បរិយាយធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីបង្អោនចូលទៅកាន់ខ្លួន) ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយយកចិត្តទុកដាក់ប្រុងចាំស្តាប់ដោយប្រពៃនូវធម៌នោះចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ទឹងគហបតីអ្នកនៅក្នុងវេសាលីទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា

(១៦០) កតមោ ច ភគវាបតយោ អត្ថបឋាយិកោ ឧទ្ទបរិយាយោ ។ ឥធ ភគវាបតយោ អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អហំ ខោស្មិ ជីវិតុកាមោ អមរិតុកាមោ សុខកាមោ ទុក្ខប្បដិក្កូលោ យោ ខោ មំ ជីវិតុកាមំ អមរិតុកាមំ សុខកាមំ ទុក្ខប្បដិក្កូលំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ ន មេ តំ អស្ស បិយំ មនាបំ អហាស្មេវ ខោ បន បរំ ជីវិតុកាមំ អមរិតុកាមំ សុខកាមំ ទុក្ខប្បដិក្កូលំ ជីវិតា វោរោបេយ្យំ បរស្សបិ តំ អស្ស អប្បិយំ អមនាបំ យោ ខោ មយ្ហំ ឯត្តោ អប្បិយោ អមនាបោ បរស្សបិសោ ឯត្តោ អប្បិយោ អមនាបោ យោ ខោ មយ្ហំ ឯត្តោ អប្បិយោ អមនាបោ កថាហំ បរន្តេន សញ្ញោ-ជេយ្យន្តិ ។ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ អត្តនា ច ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ ចាណាតិចាតា វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ វិវេកស្សាយំ តាយសមាចារោ តិកោដិបរិសុទ្ធោ ហោតិ ។

(១៦០) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទីឆ៍គហបតីចាំង់ឮយ ចុះអត្ថបនាយិ-កធម្មបរិយាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទីឆ៍គហបតីចាំង់ឮយ អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះ តែងពិចារណាដូច្នេះថា អាត្មាអញចង់រស់ មិនចង់ស្លាប់ ស្រឡាញ់សុខ ស្អប់ទុក្ខ បើបុគ្គលណាមកផ្តាច់បង់ជីវិត អាត្មាអញដែលចង់រស់ មិនចង់ស្លាប់ ស្រឡាញ់សុខ ស្អប់ទុក្ខ អំពើនោះមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញឡើយ ប្រសិនបើអាត្មាអញផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលដទៃ ដែលចង់រស់ មិនចង់ស្លាប់ ស្រឡាញ់សុខ ស្អប់ទុក្ខវិញ អំពើនោះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម៌ណាដែលមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ធម៌នុ៎ះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម៌ណាមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញហើយ អាត្មាអញគប្បីញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យប្រកបដោយធម៌នោះ ដូចម្តេចកើត ។ លុះអរិយសាវ័កនោះពិចារណាដូច្នេះហើយ ក៏វៀរចាកការសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរនូវការសម្លាប់សត្វផង សរសើរគុណនៃការវៀរចាកការសម្លាប់សត្វផង នេះជាកាយសមាចារ (ការប្រព្រឹត្តិល្អដោយកាយ) មានបរិសុទ្ធ ៣ ចំណែករបស់អរិយសាវ័កនោះយ៉ាងនេះឯង ។

[๑๖๑] បុន ចបរំ គហបតយោ អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ យោ ខោ មេ អនិដ្ឋំ ឥយ្យ-សង្ខាតំ អានិយេយ្យ ន មេ តំ អស្ស បិយំ មនាបំ អហាស្សេវ ខោ បន បរស្ស អនិដ្ឋំ ឥយ្យសង្ខាតំ អានិយេយ្យំ បរស្សបិ តំ អស្ស អប្បិយំ អមនាបំ យោ ខោ ម្យាយំ ធម្មោ អប្បិយោ អមនាបោ បរស្សបេសោ ធម្មោ អប្បិយោ អមនាបោ យោ ខោ ម្យាយំ ធម្មោ អប្បិយោ អមនាបោ កថាហំ បរេ្ហន សញ្ញោជេយ្យន្តិ ។ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ អត្តនា ច អនិដ្ឋានានា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច អនិដ្ឋានានា វេរមណិយា សមាទបេតិ អនិដ្ឋានានា វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឯវមស្សាយំ កាយសមាចារោ តំកោដិបរិសុទ្ធោ ហោតិ ។

[๑๖๑] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទីឆ៍គហបតីចាំឆ៍ឡាយ មួយទៀត អរិយសាវកតែងពិចារណាដូច្នេះថា បុគ្គលណាកាន់យកនូវវត្ថុដែលអាត្មាអញមិនបានឲ្យ ពោលគឺលួចយកវត្ថុរបស់អាត្មាអញ អំពើនោះមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញឡើយ ប្រសិនបើអាត្មាអញកាន់យកវត្ថុដែលបុគ្គលដទៃមិនបានឲ្យ ពោលគឺលួចយកវត្ថុរបស់បុគ្គលដទៃវិញ អំពើនោះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម៌ណាមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ធម៌នុ៎ះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម៌ណាមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញហើយ អាត្មាអញគប្បីញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យប្រកបដោយអំពើនោះ ដូចម្តេចកើត ។ លុះអរិយសាវកនោះពិចារណាដូច្នេះហើយ ក៏វៀរចាកការកាន់យកវត្ថុដែលគេមិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯងផង បបួលបុគ្គលដទៃឲ្យវៀរចាកការកាន់យកវត្ថុដែលគេមិនបានឲ្យផង សរសើរគុណនៃកិរិយាវៀរចាកការកាន់យកវត្ថុដែលគេមិនបានឲ្យផង ។ នេះជា កាយសមាចារ មានបរិសុទ្ធ ៣ ចំណែករបស់អរិយសាវកនោះយ៉ាងនេះ ។

(๑๖๒) ปุน จปรํ ภควตายเย อารียสาวโก ฯเปฯ ปฏิสญฺจิกฺขติ ยเทว เม อาวุเสฺส จาตุทฺทสี ปณฺณรสี ยา จ ปาฏิหาริยปกฺขี ยานิ เม อิมสฺส ปณีตสฺส ขาทนียสฺส โภชนียสฺส ปริภุตฺตานิ ตานิ เนว มทาย น มณฺฑนาย น วิภูสนาย ยถา หิสฺส กายสฺส ฐิติยา ยาปนาย วิหึสูปรติยา พฺรหฺมจริยานุคฺคหาย อิติ ปุราณญฺจ เวทนํ ปฏิหงฺขามิ นวญฺจ เวทนํ น อุปฺปาเทสฺสามิ ยาตฺรา จ เม ภวิสฺสติ อนวชฺชตา จ ผาสุวิหาโร จาติ ฯ

(១៦២) ម្នាលព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័កតែងពិចារណាដូច្នេះថា បុគ្គលណាដល់នូវការប្រព្រឹត្តិល្មើសក្នុងប្រពន្ធរបស់អាត្មាអញ អំពើនោះមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញឡើយ ប្រសិនបើអាត្មាអញគប្បីដល់នូវការប្រព្រឹត្តិល្មើសក្នុងប្រពន្ធរបស់បុគ្គលដទៃវិញ អំពើនោះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម្មតាណាដែលមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ធម្មនុ៎ះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម្មតាណាមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញហើយ អាត្មាអញគប្បីញុំងបុគ្គលដទៃឲ្យប្រកបដោយអំពើនោះ ដូចម្តេចកើត ។ លុះអរិយសាវ័កនោះពិចារណាដូច្នេះហើយ ក៏វៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងកាមដោយខ្លួនឯងផង បបួលបុគ្គលដទៃឲ្យវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងកាមផង សរសើរគុណនៃការវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងកាមផង ។ នេះជា កាយសមាចារ មានបរិសុទ្ធ ៣ ចំណែក របស់អរិយសាវ័កនោះយ៉ាងនេះ ។

(๑๖๓) បុន ចបរំ ភគវតយោ អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ យោ ខោ មេ អុសាភាឧេន អត្ថំ ភញ្ញេយ្យ ន មេ តំ អស្ស បិយំ មនាបំ អមាញ្ញេ ខោ បន បរស្ស មុសាភាឧេន អត្ថំ ភញ្ញេយ្យំ បរស្សបិ តំ អស្ស អប្បិយំ អមនាបំ យោ ខោ ម្យាយំ ឧម្មោ អប្បយោ អមនាចោ បរស្សបេសោ ឧម្មោ អប្បិយោ អមនាចោ យោ ខោ ម្យាយំ ឧម្មោ អប្បិយោ អមនាចោ ភគវាអំ បរន្តេន សញ្ញោជេយ្យន្តិ ។ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ អត្តនា ច មុសាភាឧា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាភាឧា វេរមណិយា សមាឧបេតិ មុសាភាឧា វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥវមស្សាយំ វចីសមាចាភោ តំភោជបរិសុទ្ធោ ហោតិ ។

(๑๖๓) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទឹងគហបតីចាំង ឮយ មួយទៀត អរិយសាវកតែងពិចារណាដូច្នេះថា បុគ្គលណាបំបាក់បង់នូវប្រយោជន៍ របស់អាត្មាអញ ដោយនិយាយកុហក អំពើនោះមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញទេឬយ ប្រសិនបើអាត្មាអញគប្បីបំបាក់បង់នូវប្រយោជន៍របស់បុគ្គលដទៃ ដោយនិយាយកុហកវិញ អំពើនោះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម៌ណាមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ធម៌នុ៎ះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម៌ណាមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញហើយ អាត្មាអញគប្បីញុំងបុគ្គលដទៃឲ្យប្រកបដោយធម៌នោះដូចម្តេចកើត ។ លុះអរិយសាវកនោះពិចារណាដូច្នេះហើយ ក៏វៀរចាកការនិយាយកុហក ដោយខ្លួនឯងផង បញ្ចូលបុគ្គលដទៃឲ្យវៀរចាកការនិយាយកុហកផង សរសើរគុណនៃការវៀរចាកការនិយាយកុហកផង ។ នេះជា វចីសមាចារ (ប្រព្រឹត្តល្អដោយវាចា) មានបរិសុទ្ធ ៣ ចំណែក របស់អរិយសាវកនោះយ៉ាងនេះ ។

[๑๖๔] ปุน จปรํ ภควตาโย อารียสาวโกฯ สตึ ปฏิสงฺขาติ โย โข มํ ปิสุณาย วาจาย มิจฺฉาหิ เภเทยฺย น เม ตํ อสฺส ปิยํ มนาปํ อมนาปญฺหิ โข ปน ปรํ ปิสุณาย วาจาย มิจฺฉาหิ เภเทยฺยํ ปรสฺสปิ ตํ อสฺส อปฺปิยํ อมนาปนฺติ ฯเปฯ วิหรติ ทิสาย ปจฺฉิมาย เอวมสฺสายํ วจีสมาจาโร ตทุภยวิปฺปหีโน โหตีติ ฯ

[๑๖๕] ปุน จปรํ ภควตาโย อารียสาวโกฯ สตึ ปฏิสงฺขาติ โย โข มํ ผรุสาย วาจาย สมุทาจเรยฺย น เม ตํ อสฺส ปิยํ มนาปํ อมนาปญฺหิ โข ปน ปรํ ผรุสาย วาจาย สมุทาจเรยฺยํ ปรสฺสปิ ตํ อสฺส อปฺปิยํ อมนาปนฺติ ฯเปฯ วิหรติ ทิสาย ปจฺฉิมาย เอวมสฺสายํ วจีสมาจาโร ตทุภยวิปฺปหีโน โหตีติ ฯ

(១៦៤) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទីឆ៍គហបតីចាំឆ៍ឡាយ មួយទៀត អរិយសាវកតែងពិចារណា ដូច្នេះថា បុគ្គលណា ញុំាងអញឲ្យបែកចាកពួកមិត្រដោយការនិយាយញុះញង់ អំពើនោះមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញឡើយ ប្រសិនបើអាត្មាអញញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យបែកចាកពួកមិត្រដោយនិយាយញុះញង់វិញ អំពើនោះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ។ បេ ។ នេះជាវចីសមាចារ មានបរិសុទ្ធ ៣ ចំណែក របស់អរិយសាវកនោះយ៉ាងនេះ ។

(១៦៥) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទីឆ៍គហបតីចាំឆ៍ឡាយ មួយទៀត អរិយសាវកតែងពិចារណាដូច្នេះថា បុគ្គលណាប្រព្រឹត្តនិយាយទឹងអាត្មាអញដោយសំដីទ្រគោះ អំពើនោះមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញឡើយ ប្រសិនបើអាត្មាអញប្រព្រឹត្តនិយាយទឹងបុគ្គលដទៃដោយសំដីទ្រគោះវិញ អំពើនោះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម្មិណា (មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត) របស់អាត្មាអញ ។ បេ ។ នេះជា វចីសមាចារ មានបរិសុទ្ធ ៣ ចំណែក របស់អរិយសាវកនោះ យ៉ាងនេះ ។

[១៦៦] យុទ ចបរំ គហាបតយោ អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ យោ ខោ មំ សម្ពហុលាបភាសេន (១) សមុទាចរេយ្យ ន មេ តំ អស្ស បិយំ មនាបំ អមនាបេ្យ ខោ បន បរំ សម្ពហុលាបភាសេន សមុទាចរេយ្យំ បរស្សបិ តំ អស្ស អប្បិយំ អមនាបំ យោ ខោ បន្យាយំ ឯកេ្ក អប្បិយោ អមនាបោ បរស្សបេសោ ឯកេ្ក អប្បិយោ អមនាបោ យោ ខោ បន្យាយំ ឯកេ្ក អប្បិយោ អមនាបោ កថាបាហំ បរេ្ចន សរេ្ចន ឯយ្យន្តិ។ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ អត្តនា ច សម្ពហុលា ចា បដិវិរតោ ហោតិ បរេ្ច សម្ពហុលាចា វេរមណិយា សមាទបេតិ សម្ពហុលាចា វេរមណី ច វណ្ណំ ភាសតិ។ ឱវាទសេ្មយំ វតីសមាចារេ តិតោដិបរិសុទ្ធោ ហោតិ។

---

១ ម សម្ពាហសេន សម្ពហុលាបភាសេន។ ម សម្ពាធសេន សម្ពហុលាបភាសេន។

(១៦៦) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទីឆ៍គហបតីចាំឆ៍ឡាយ មួយវិញទៀត អរិយសាវកតែងពិចារណា ដូច្នេះថា បុគ្គលណាប្រព្រឹត្តនិយាយនឹងអាត្មាអញ ដោយពាក្យពេយ្យាយឥតប្រយោជន៍ អំពើនោះមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញឡើយ ប្រសិនបើអាត្មាអញប្រព្រឹត្តនិយាយនឹងបុគ្គលដទៃ ដោយពាក្យពេយ្យាយឥតប្រយោជន៍វិញ អំពើនោះក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម៌ណាមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ធម៌ទុំ+ក៏មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃដែរ ធម៌ណាមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ហើយអាត្មាអញគប្បីញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យប្រកបដោយធម៌នោះ ដូចម្តេចកើត ។ លុះអរិយសាវកនោះពិចារណាដូច្នេះហើយ ក៏វៀរចាកការនិយាយពាក្យពេយ្យាយឥតប្រយោជន៍ដោយខ្លួនឯងផង បញ្ចូលបុគ្គលដទៃឲ្យវៀរចាកការនិយាយពាក្យពេយ្យាយឥតប្រយោជន៍ផង សរសើរគុណនៃកិរិយាវៀរចាកការនិយាយពាក្យពេយ្យាយឥតប្រយោជន៍ផង ។ នេះជាវចីសមាចារ មានបរិសុទ្ធ ៣ ចំណែក របស់អរិយសាវកនោះយ៉ាងនេះ ។

(๑๖๗) เสา ตุเยฺว อาวุโส ปฺปสาเทน สมนฺนาคโต เหาติ ๗ติปิ เสา ภควา ฯเปฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธภควาติ ฯ ฉฏฺเ ฯ สเตฺต อาวุโส ปฺปสาเทน สมนฺนาคโต เหาติ สุปฺปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ ฯเปฯ อนุตฺตรํ ปุญฺญกฺเขตฺตํ โลกสฺสาติ ฯ อริยกนฺเตหิ สีเลหิ สมนฺนาคโต เหาติ อขณฺเฑหิ อจฺฉิทฺเรหิ อสพเลหิ อกมฺมาเสหิ ภุชิสฺเสหิ วิญฺญุปฺปสตฺเถหิ อปรามฏเฐหิ สมาธิสวตฺตนิเกหิ ฯ

(๑๖๘) ยโต เขา ภิกฺขเวา อริยสาวโก ๗เหหิ สทฺเธหิ สทฺเธหิ สมนฺนาคโต เหาติ ๗เหหิ ปญฺเหิ อาคารฏฺเยหิ หิเนหิ เสา อาคาริโก อนฺตรา ว อนฺตรํ ปฺปาปุเณยฺย ขีณนิรเยา ขีณาติรจฺฉานโยนิโย(๑) ขีณปฺปิตฺติวิสโย ขีณาจายทุคฺคติวินิปาโต เสาตาปนฺโนหมสฺมิ อวินิปาตธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโณติ ฯ

๑ ฐ. ม. ขีณาติรจฺฉานโยนิโก ฯ

(១៦៧) អរិយសាវកនោះជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ទ្រង់ខ្ចាក់ចោលនូវគ្រែកព លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត ។ ក្នុងព្រះធម៌ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ។ ក្នុងព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិដោយប្រពៃ ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តនៃសត្វលោក រកខេត្តដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន ។ ប្រកបដោយសីល ជាទីត្រេកអរបស់អរិយៈ ជាសីលមិនជាប់ មិនក្តុះ មិនពព្រុះ មិនពពាល ជាសីលជានា អ្នកប្រាជ្ញតែងសរសើរ មិនបានប៉ះពាល់ដោយតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ ប្រព្រឹត្តទៅព្រមដើម្បីសមាធិ ។

(១៦៨) ម្នាលព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីទាំងឡាយ កាលណាបើអរិយសាវកប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្មទាំង ៧ នេះ ដោយហេតុដែលបណ្ឌិតត្រូវប្រាថ្នាទាំង ៤ យ៉ាងនេះហើយ អរិយសាវកនោះឯង កាលប្រាថ្នាគប្បីព្យាករនូវខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់ទៅតើតក្នុងនរកហើយ អស់ទៅតើតក្នុងកំណើនតិរច្ឆានហើយ អស់ទៅតើតក្នុងបិត្តិវិស័យហើយ អស់ទៅតើតក្នុងកំណើតអសុរកាយហើយ អាត្មាអញជាអ្នកដល់នូវសោតៈហើយ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង ជាអ្នកមានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(๑๖๙) ឯវំ វុត្តេ វេឌ្ឍុម្ពារយ្យកោ ព្រាហ្មណគហ-
បតិកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អភិក្កន្តំ ភោ គោតម
។បេ។ ឯតេ មយំ ភវន្តំ គោតមំ សរណំ គច្ឆាម
ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកេ នោ ភវំ គោតមោ
ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតេ សរណគតេតិ ។

(๑๗๐) ឯវម្បិ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
ញាតិកេ វិហរតិ តិញ្ឌុកាវសថេ ។ អថខោ អាយស្មា
អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច
សាធ្បិ ភន្តេ ភគវា យាវតិកា តិត្ថិយា កាលេនកាលំ ឥស្សរ កាម
កតំ តោ អភិសម្បរាយោ ។ ឧបាសកា ភន្តេ ភគវន្តំ
កាលេនកាលំ ឥស្សរ កាម កតំ តោ អភិសម្បរាយោ ។

[๑๖๙] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ពួកព្រាហ្មណ៍ធំគហបតីអ្នកនៅក្នុងវេឡុទ្វារគ្រាម ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។ យើងខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអម្បាលនេះ សូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទាំងព្រះធម៌ ទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃជាទីពឹងទីរលឹក សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនទ្រង់ចាំទុកនូវយើងខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវព្រះរតនត្រ័យ ជាទីពឹងទីរលឹកស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[๑๗๐] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងផ្ទះសំណាក់ធ្វើដោយឥដ្ឋដិតស្រុកញាតិកៈ ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិកុឈ្មោះសាឡ្ហៈធ្វើមរណកាលទៅហើយ គតិរបស់លោកដូចម្តេច ការទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិកុនីឈ្មោះនន្ទាធ្វើមរណកាលទៅហើយ គតិរបស់នាងដូចម្តេច ការទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខដូចម្តេច ។

สุนฺทโร นาม ภนฺเต ทหโร สามเณโร ตสฺส กาลกโต ตสฺส กตี คตี อภิสมฺปราโย ฯ สุมโน นาม ภนฺเต ทหโร สามเณโร กาลกโต ตสฺส กตี คตี อภิสมฺปรายโย ฯ

(๑๗๑) สาธุ ภนฺเต ภควา อนุกมฺปกานิ กาลกเต อาสวานิ ขยา อนาสวา เจโตวิมุตฺติ ปญฺญาวิมุตฺติ ทิฏฺเว ธมฺเม สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหรติ (๑) ฯ อนุกมฺปกานิ ภนฺเต กาลกเต ปญฺจนฺนํ โอรมฺภาคิยานํ สญฺโญชนานํ ปริกฺขยา อุปปาติกา โหนฺติ ตตฺถ ปรินิพฺพายิโน อนาวตฺติธมฺมา ตสฺมา โลกา ฯ สุนฺทโร ภนฺเต ทหโร สามเณโร กาลกเต ติณฺณํ สญฺโญชนานํ ปริกฺขยา ภาคโส-โตหานํ สกทาคามี สกิเทว อิมं โลกํ อาคนฺตฺวา ทุกฺขสฺสนฺตกิริสฺสติ ฯ สุมโน ภนฺเต ทหโร สามเณโร กาลกเต ติณฺณํ สญฺโญชนานํ ปริกฺขยา โสตาปนฺโน อวินิปาตธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโน ฯ

---

๑ ฐ ม. วิหาสิ ฯ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ។បុ។ សារីឈ្មោះសុទត្តៈធ្វើមរណកាលទៅហើយ គតិរបស់គាត់ដូចម្តេច ការទៅកើតឯលោកខាងមុខដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ។បុ។ សិការីឈ្មោះសុជាតាធ្វើមរណកាលទៅហើយ គតិរបស់នាងដូចម្តេច ការទៅកើតឯលោកខាងមុខដូចម្តេច ។

(១៧១) ម្នាលអានន្ទ កិកុឈ្មោះសាឡ្ហៈធ្វើមរណកាលទៅ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ ទិដ្ឋបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយហើយសម្រេចសម្រាន្ត ។ ម្នាលអានន្ទ កិកុនីឈ្មោះនន្ទាធ្វើមរណកាលទៅ បានជាឧបបាតិកា រលត់មិនសល់ក្នុងទីនោះ មានសភាពមិនបានត្រឡប់ចាកលោកនោះ ព្រោះអស់ទៅនៃឱរម្ភាគិយសញ្ញោជនៈទាំង៥ ។ ម្នាលអានន្ទ ។បុ។ សារីឈ្មោះសុទត្តៈធ្វើមរណកាលទៅ បានដល់សកទាគាមី មកកាន់លោកនេះអស់វារៈម្តងទៀត ទើបធ្វើទុក្ខនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះស្រាលស្តើងនៃ រាគៈ ទោសៈ មោហៈ ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ ។ ម្នាលអានន្ទ ។បុ។ សិការីឈ្មោះសុជាតា ធ្វើមរណកាលទៅ បានដល់សោតៈ មានសភាពមិនបានធ្លាក់ចុះកើតអបាយជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ ។

(๑๗๒) อานนฺทวิยเมวาหนฺ เอตมหนฺ อานนฺท ยนฺ มนุสฺยภูเตน กาลนฺ กรฺตวฺยนฺ ตสฺมาตฺ ตสฺมาตฺ เตน มหาลกเตน ๆปสงฺกมิตวฺยนฺ ปยิรุปาสิตวฺยนฺ ๆ วิเหสาวิเสษ อสฺย อานนฺท ตถาคตสฺย ๆ ตสฺมาตฺติหานนฺท ธมฺมาทาสนฺ นาม ธมฺมปริยายนฺ เทเสษฺยามิ ยเตน สมนฺวาคโต อริยสาวโก อากงฺขมาโน อตฺตนา วา อตฺตานนฺ พฺยากรฺตวฺย ขีณนิรโยหมฺหิ ขีณติรจฺฉานโยนิโย ขีณาปายทุคฺคติวินิปาโต โสตาปนฺโนหมสฺมิ อวินิปาตธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโณ ๆ

(๑๗๓) กตโมจ โส อานนฺท ธมฺมาทาโส ธมฺมปริยาโย เยน สมนฺวาคโต อริยสาวโก อากงฺขมาโน อตฺตนา วา อตฺตานนฺ พฺยากรฺตวฺย ขีณนิรโยหมฺหิ ขีณติรจฺฉานโยนิโย ขีณาปายทุคฺคติวินิปาโต โสตาปนฺโนหมสฺมิ

(១៧២) ម្នាលអានន្ទ មនុស្សធ្វើមរណកាលនេះ មិនជាអស្ចារ្យអ្វីទេ កាលបើមនុស្សនោះ។ ធ្វើមរណកាលហើយ អ្នកតាំងឆ្ងាយនឹងចេះតែចូលមកសួរសេចក្តីនុ៎ះនឹងតថាគត ។ ម្នាលអានន្ទ នុ៎ះជាហេតុនាំឲ្យលំបាកដល់តថាគតពេកណាស់ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ កងសាសនានេះ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម្មបរិយាយឈ្មោះធម្មាទាស: (កញ្ចក់ធ្នុះពោលគឺធម៌) ដែលអរិយសាវ័កអ្នកប្រកប កាលបើប្រាថ្នាគប្បីព្យាករនូវខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់ទៅតើតកងនរកហើយ អស់ទៅតើត កងកំណើតតិរច្ឆានហើយ អស់ទៅតើត កងបិត្តិវិស័យហើយ អស់ទៅតើតកងកំណើតអសុរកាយហើយ អាត្មាអញជាអ្នកដល់នូវសោត: មានសភាពជាអ្នកមិនធ្លាក់ចុះកងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកងខាងមុខ ។

(១៧៣) ម្នាលអានន្ទ ចុះធម្មបរិយាយឈ្មោះធម្មាទាស:នោះ តើដូចម្តេច ដែលអរិយសាវ័កបានប្រកបហើយ កាលបើប្រាថ្នា គប្បីព្យាករនូវខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់ទៅតើតកងនរកហើយ អស់ទៅតើតកងកំណើតតិរច្ឆានហើយ អស់ទៅតើតកងបិត្តិវិស័យហើយ អស់ទៅតើតកងកំណើតអសុរកាយហើយ អាត្មាអញជាអ្នកដល់នូវសោត:ហើយ

อาวิญฺชิตฺวา ตณฺหญฺจ ฉินฺทติ สญฺโญชนิยาทิเก ฯ ๙๘ อานนฺท อริยสาวโก พหุโข อเวกฺขมาโนปิ สมฺปชานการี โหติ ฯ กถญฺจ ปน ภนฺเต ฯ เป ฯ สตฺถา เนวมฺปสฺสามีติ พหุโข ภควตา ฯ ฉหิ ฯ สเฏฺฐหิ ฯ อริยกนฺเตหิ สีเลหิ สมฺปนฺนตฺตา โหติ อขณฺฑาทิ ฯ เป ฯ สมาธิสวตฺตนิเกหิ ฯ อยํ ขฺวาหํ สาวก อานนฺท ฉนฺทชาตสฺส ฉนฺทวิรายาโย เยน สมฺปนฺนตฺตา อริยสาวโก อาคมนฺตฺวาโน อตฺตนา วา อตฺตานํ ฌาปกเวยฺย ฌาปนาธิวาเยหิ ฌาปนาสงฺขาเนนาเยน ฌาปยิตฺวาปิ สมฺปชานการี โหติ ฯ ปุน จปรนฺ ภนฺเต ฯ เป ฯ ปุน จปรนฺ ภนฺเต ฯ (สีลาทิ สุตฺตนฺตาทิ ปกาสนาทิ) ฯ

(๑๗๒) ปกาสนฺโต นิสีทนฺโต ขฺวาหนฺ อายสฺมา อานนฺทสฺส ภควนฺตาทิ ปสนฺนาการ อาโรเจสินฺติ ตาย ภนฺเต สมเยน ภควา ราชคหสฺมิ วิหรติ ฯ ตสฺมฺปิ ขฺวาหนฺ สมเยน

វេឡុទ្វារវគ្គទី ១

មានសភាពជាអ្នកមិនធ្វាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។ ម្នាលអានន្ទ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ទ្រង់ញុំាកចោលនូវត្រៃត្រកព លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយសីលជាទីត្រេកអររបស់ព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា ធម្មបរិយាយឈ្មោះធម្មាសៈ ដែលអរិយសាវកបានប្រកបហើយ កាលបើគ្រូចាថា គប្បីព្យាករដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់ទៅកើតក្នុងនរកហើយ អស់ទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆានហើយ អស់ទៅកើតក្នុងបិត្តិវិស័យហើយ អស់ទៅកើតក្នុងកំណើតអសុរកាយហើយ អាត្មាអញជាអ្នកដល់នូវសោតៈហើយ មានសភាពជាអ្នកមិនធ្វាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។ (សូត្រគាំង ៣ មាននិទានតែមួយ) ។

(១៧៤) លុះព្រះអានន្ទ ដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិកុឈ្មោះអសោកៈ ធ្វើមរណកាលទៅហើយ គតិរបស់លោកដូចម្តេច

តោ អភិសម្បរាយោ ។ អសោ តាទិ ភន្តេ ភិក្ខុ កាលង្កតោ ។បេ។ អសោ តាទិ ភន្តេ ខត្តិយោ កាលង្កតោ ។បេ។ អសោ តាទិ ភន្តេ ខត្តិយោ តាទិ កាលង្កតោ តស្ស កា គតិ តោ អភិសម្បរាយោតិ ។

(១៧៥) អសោ តាទិ អានន្ទ ភិក្ខុ កាលង្កតោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ (១) ។ (បុរិមវេយ្យាករណេន សកនិធានំ) ។

(១៧៦) អយំ ខោ សោ អានន្ទ ធម្មាធារសោ ធម្មបរិយាយោ យេន សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ អាកង្ខមានោ អត្តនា វ អត្តានំ ព្យាករេយ្យ ខីណនិរយោម្ហិ ខីណតិរច្ឆានយោនិយោ ខីណបេត្តិវិសយោ ខីណាបាយទុគ្គតិវិនិបាតោ សោតាបន្នោហមស្មិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

---

១ ម. វិហាសិ ។

ការភៀកក៏លោកខាងមុខដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិកូនី ឈ្មោះអាសោកា ធ្វើមរណកាលភៀហើយ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឧបាសកឈ្មោះអាសោក: ធ្វើមរណកាលភៀហើយ ។បេ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើនឧបាសិកាឈ្មោះអាសោកា ធ្វើមរណកាលភៀហើយ គតិរបស់នាងដូចម្តេច ការភៀកក៏លោកខាងមុខដូចម្តេច ។

(១៧៥) ម្នាលអានន្ទ កិកូឈ្មោះអាសោក: ធ្វើមរណកាលភៀ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទូវចេតាវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈ: គាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ (និពន្ធតែមួយដោយវេយ្យាករណ៍ដូចមុន) ។

(១៧៦) ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា ធម្មបរិយាយឈ្មោះឆម្ភាសៈ ដែលអរិយសាវ័កបានប្រកបហើយ កាលបើប្រាថ្នា គប្បីព្យាករខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់ភៀកើតក្នុងនរកហើយ អស់ភៀកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆានហើយ អស់ភៀកើតក្នុងបិត្តិវិស័យហើយ អស់ភៀកើតក្នុងកំណើតអសុរកាយហើយ អាត្មាអញជាអ្នកដល់នូវសោតៈហើយ មានសភាពជាអ្នកមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តភៀក្នុងខាងមុខ ។

(๑๗๗) ฯ เอวมฺปิ เม สุตนฺติ อายสฺมา อานนฺโท ภควโต ปจฺจุคฺคมนาทีนิ อกตฺวา ยถา ตถา ลทฺธาวกาสตาย ปมาณิกาย กถาย ปมาณิกานิ อุปาทาย เอวมาห ฯ ตตฺถ เอวนฺติ นิปาตมตฺตเมตฺถ ฯ มยาติ อตฺตานมาห ฯ สุตนฺติ อาจริยปรมฺปรโต สวนวเสน อุปคตนฺติ อตฺโถ ฯ เอกนฺติ อวยวนิยมนวจนเมตฺถ ฯ สมยนฺติ กาลปฏิลาภสมยนฺติ อตฺโถ ฯ ภควาติ ภาคฺยวนฺตาทิคุณโยคโต ลทฺธครุวจนนฺติ ฯ

(๑๗๘) ตตฺถ ตตฺถ ภควตา ยถา ยถา ยานิ ยานิ สุตฺตานิ ภาสิตานิ ตานิ ตานิ สพฺพานิ ปริปุณฺณานิ อนูนานิ อนธิกานิ กตฺวา ปกาสิตานิ ปากฏานิ กตานิ ปญฺญตฺตานิ ฯ ตถา ตถา ยานิ ยานิ สุตฺตานิ ภาสิตานิ ตานิ ตานิ สพฺพานิ ปริปุณฺณานิ อนูนานิ อนธิกานิ กตฺวา ปกาสิตานิ ปากฏานิ กตานิ ปญฺญตฺตานิ ฯ

---

๑ ฉ. กปิลงฺคา สาม ฯ ๒ ฉ ม. ธิกเวา ฯ

វេឡុទ្វារវគ្គទី ១

(១៧៧) លុះព្រះអានន្ទ ដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុន្ទ-សូករឈ្មោះកុដុ:កុង្គ ស្រុកញាតិក: ធ្វើមរណកាលទៅហើយ គតិរបស់គាត់ដូចម្តេច ការទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុន្ទសូករឈ្មោះកទ្ធវ:កុង្គ ស្រុកញាតិក: ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុន្ទសូករឈ្មោះទនិកទ្ធ:កុង្គ ស្រុកញាតិក: ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុន្ទសូករឈ្មោះកដិស្សហ: កុង្គ ស្រុកញាតិក: ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុន្ទសូករឈ្មោះតុដ្ឋ: កុង្គ ស្រុកញាតិក: ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុន្ទសូករឈ្មោះសន្ធដ្ឋ:កុង្គ ស្រុកញាតិក: ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុន្ទសូករឈ្មោះកទ្ធ: កុង្គ ស្រុកញាតិក: ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើនចុន្ទសូករឈ្មោះសុកទ្ធ: កុង្គ ស្រុកញាតិក:ធ្វើមរណកាលទៅហើយ គតិរបស់គាត់ដូចម្តេច ការទៅកើតក្នុងលោកខាងមុខដូចម្តេច ។

(១៧៨) ម្នាលអានន្ទ ចុន្ទសូករឈ្មោះកុដុ: ធ្វើមរណកាលទៅហើយបានជាឧបបាតិក:លះបង់អស់កង្វល់ទីនោះ មានសភាពជាអ្នកមិនត្រឡប់មកពីលោកនោះ ព្រោះអស់ទៅនៃឱរម្ភាគិយសញ្ញោជន:ទាំង ៥ ។ ម្នាលអានន្ទ ចុន្ទសូករឈ្មោះកទ្ធវ: ។ ម្នាលអានន្ទ ចុន្ទសូករឈ្មោះទនិកទ្ធ: ។

តេជសម្បន្នោ អាយន្តុ ។ តុដ្ឋោ អាយន្តុ ។ សន្តុដ្ឋោ អាយន្តុ ។ ភទ្រោ អាយន្តុ ។ សុភទ្រោ អាយន្តុ ឥមាសញ្ច តេសញ្ច កាលកតានញ្ច បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឧបបាតិកោ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។

(សព្ពេ ឯកគតិកា តាតញ្ច) ។

(១៧៩) បញ្ចន្នញ្ច អាយន្តុ ញាតិនញ្ច ឥមាសញ្ច តេសញ្ច កាលកតានញ្ច បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឧបបាតិកោ តត្ថ បរិនិព្ពាយិនោ អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ សាធិកានញ្ចុតិ អាយន្តុ ញាតិនញ្ច ឥមាសញ្ច តេសញ្ច កាលកតានំ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមិនោ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សន្តិ ។ ញាតិនញ្ច ខោ អាយន្តុ បញ្ចន្នញ្ច ញាតិនញ្ច ឥមាសញ្ច តេសញ្ច កាលកតានំ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នា អវិនិបាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនា ។

ម្នាលអានន្ទ ទុជ្ជាសកឈ្មោះកដ៏ស្មូហៈ ។ ម្នាលអានន្ទ ទុជ្ជាសកឈ្មោះតុដ្ឋៈ ។ ម្នាលអានន្ទ ទុជ្ជាសកឈ្មោះសន្ទដ្ឋៈ ។ ម្នាលអានន្ទ ទុជ្ជាសកឈ្មោះកទ្ទុៈ ។ ម្នាលអានន្ទ ទុជ្ជាសកឈ្មោះសុកទ្ទុៈ ធ្វើមរណកាលទៅហើយ បានជាឧបបាតិកៈ រលត់អស់កន្លងទីនោះ មានសភាពជាអ្នកមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះ ព្រោះអស់ទៅនៃឧម្ភាគិយសញ្ញោជនៈ តាំង ៥ ។ (ទុជ្ជាសកតាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើថាមានគតិតែមួយ) ។

(๑๗๙) ម្នាលអានន្ទ ពួកទុជ្ជាសកប្រើនជាង ៥០ នាក់ក្នុងស្រុកញាតិកៈ ធ្វើមរណកាលទៅ បានជាឧបបាតិកៈ រលត់អស់ទៅក្នុងទីនោះ មានសភាពជាអ្នកមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះ ព្រោះអស់ទៅនៃឧម្ភាគិយសញ្ញោជនៈ តាំង ៥ ។ ម្នាលអានន្ទ ពួកទុជ្ជាសកប្រើនជាង ៥០ នាក់ក្នុងស្រុកញាតិកៈ ធ្វើមរណកាលទៅហើយ បានដល់សកទាគាមី មកកាន់លោកនេះអស់វារៈម្តងទៀត ទើបធ្វើទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ព្រោះស្រាលស្តើងនៃរាគៈ ទោសៈ នឹងមោហៈ ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ តាំង ៣ ។ ម្នាលអានន្ទ ពួកទុជ្ជាសក ៥០៦ នាក់ក្នុងស្រុកញាតិកៈ ធ្វើមរណកាលទៅហើយ បានដល់សោតៈ មានសភាពជាអ្នកមិនធ្លាក់ចុះកន្លងទៅ ជាបុគ្គលទៀង បានកិរិយាគ្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកន្លងទៅមុខ ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ ។

[๑๘๐] อานนฺทิยเมว โข ปเนตฺถ อานนฺทิยนฺติ มนุสฺสภูตา ตาวเทว ตาวเทว เอเต มหาชนา ตถาคตสฺส ปรินิพฺพานกาลตาย ปรินิพฺพานมหา ปรินิพฺพานนฺติ ปริเทวนฺติ ฯ วิโรเจสฺสเรวาติ อานนฺท อสฺสุ ตถาคตสฺส ฯ ตสฺมาติหานนฺท ตุมฺเหหิ ตตฺถ ตตฺถ ปฏิสรเณหิ ยาย ปฏิปทาย สมนฺนาคโต อริยสาวโก อาคนฺตา ภวติ อตฺตนา วา อตฺตานํ ปฺหากรณาย ฐานนิยาย ฐานนิโย ฐานปฏิสรโณ ฐานาฐานกุสลตฺถิวาโท สาตาปณฺฑิตวาโท สมฺโพธิปรายโณ ฯ

[๑๘๑] ตตฺถ จ สิยา อานนฺท ตุมฺหากนฺติ สิยา ตุมฺหากนฺติ ปริวิตกฺโก วา ปริมานนฺติ ปฺหากรณาย ฐานนิยาย ฐานนิโย ฐานปฏิสรโณ

[១៨០] ម្នាលអានន្ទ មនុស្សធ្វើមរណកាលនេះមិនជាអស្ចារ្យអ្វីទេ កាលបើមនុស្សនោះ ៗ ធ្វើមរណកាលទៅហើយ អ្នកគាំទ្រឈ្មោះធ៌ចេះតែចូលមកសួរសេចក្តីនុ៎ះនឹងតថាគត ម្នាលអានន្ទ នុ៎ះជាហេតុនាំឲ្យលំបាកដល់តថាគតពេកណាស់ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ តថាគត នឹងសំដែងនូវធម្មបរិយាយ ឈ្មោះធម្មាទាសៈ ដែលអរិយសាវ័កបានប្រកបហើយ កាលបើគ្រាថា គប្បីព្យាករនូវខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់ទៅកើតក្នុងនរកហើយ អស់ទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆានហើយ អស់ទៅកើតក្នុងបិត្តិវិស័យហើយ អស់ទៅកើតក្នុងកំណើតអសុរកាយហើយ អាត្មាអញបានដល់សោតៈហើយ មានសភាពជាអ្នកមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។

[១៨១] ម្នាលអានន្ទ ចុះធម្មបរិយាយ ឈ្មោះធម្មាទាសៈនោះ តើដូចម្តេច ដែលអរិយសាវ័កប្រកបហើយ កាលបើគ្រាថា គប្បីព្យាករនូវខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់ទៅកើតក្នុងនរកហើយ អស់ទៅកើត ក្នុងកំណើតតិរច្ឆានហើយ អស់ទៅកើត ក្នុងបិត្តិវិស័យហើយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារវគ្គោ

ខីណាចាយុក្ខតិវិនិចាតោ សោតាបន្នោហមស្មិ អវិ
និចាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោ ។ ឥជា-
នន្ត អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នា-
គតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា
ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។
អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ
អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ អយំ
ខោ សោ អានន្ទ ធម្មានុសារីសោ ធម្មបរិយាយោ
យេន សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ អាកង្ខមានោ
អត្តនា វ អត្តានំ ព្យាករេយ្យ ខីណនិរយោម្ហិ ខីណ-
តិរច្ឆានយោនិយោ ខីណបេត្តិវិសយោ ខីណាចាយ
ុក្ខតិវិនិចាតោ សោតាបន្នោមាមស្មិ អវិនិចាតធម្មោ
និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

វេឡុទ្វារវគ្គោ ឆដ្ឋោ ។

អស់ទៅកើត ក្នុងកំណើតអសុរកាយហើយ អាត្មាអញបានដល់សោតៈ ហើយ មានសភាពជាអ្នកមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។ ម្នាលអានន្ទ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្ស ពាំងពួយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ទ្រង់ញុំាកលោនូវត្រៃភព លែងវិលត្រឡប់មកកើតទៀត ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយសីលជាទីត្រេកអររបស់ព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា ធម្មចរិយាយ ឈ្មោះធម្មាគាសៈ ដែលអរិយសាវកបានប្រកបហើយ កាលបើគ្រាថា តបស្សីព្យាករនូវខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់ទៅកើតក្នុងនរកហើយ អស់ទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆានហើយ អស់ទៅកើតក្នុងបិត្តិវិសយហើយ អស់ទៅកើតក្នុងកំណើតអសុរកាយហើយ អាត្មាអញបានដល់សោតៈ ហើយ មានសភាពជាអ្នកមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។

ចប់វេឡុទ្វារវគ្គ ទី ១ ។

ឥសុទ្ធទំ

រាជា ខិត្តធនីឃាវុ

សារីបុត្តា អបរេ ទុវេ

ឧបកយោ វេឡុទ្វារេយ្យា

តំញ្ញតារាវសេ តយោតិ ។

វេយ្យាវរណ្ឌ ទី ១

ឧទ្ទានគាថាវេយ្យាវរណ្ឌនោះ គឺ

និយាយអំពីស្តេចចក្រពត្តិ ១ អំពីសេចក្តីសុខជាទីប្រជុំចុះនៃព្រហ្ម-
ចរិយៈ ១ អំពីទីឃាវុកុដុម្ពិកសក ១ អំពីព្រះសារីបុត្តមាន ២ លើក អំពីនាយ
ជាងឈើ ១ អំពីពួកព្រាហ្មណ៍ទឹងគហបតីអ្នកនៅក្នុងស្រុកវេឡុទ្វារ ១ អំពី
រឿងដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់កន្លងផុតទៅដោយឥដ្ឋមាន ៣ លើក ។

រាជការាមវគ្គោ ទុតិយោ

(១៨២) សាវត្ថិយំ វិហរតិ រាជការាមេ ។ អថខោ សម្ពាសប្បតិក្កូឝិសង្ឃោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ តា កិក្ខុនិយោ ភគវា ឯតទវោច ចត្តារិ ខោ កិក្ខុនិយោ ឝម្មេហិ សមន្នាគតោ អរិយេសាវកោ សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតឝម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោ ។ កតមេហិ ចត្តារិ ។ ឥធ កិក្ខុនិយោ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ឝម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ ឥមេហិ ខោ កិក្ខុនិយោ ចតូហិ ឝម្មេហិ សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ ហោតិ

(១៨២) ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងភគភាគម ទៀប ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនីសង្ឃប្រមាណមួយពាន់រូប បានចូលទៅ គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ ភាគហើយបិតក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនីទាំងនោះបិតក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុនីទាំងឡាយ អរិយសាវិកអ្នកប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាព មិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងខាងមុខ ។ ធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុនីទាំងឡាយ អរិយសាវិកក្នុងធម្មវិន័យនេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃ ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំពង្គីតទៀត ។ (អរិយសាវិកប្រកបដោយ សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកប្រកបដោយសីលជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយបុគ្គល ជាសីលមិនជាច់ ។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុនីទាំងឡាយ អរិយសាវិកប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង ជាសោតាបន្នបុគ្គល

อาวิญฺชาตฺวา ฉนฺนา นิยเตา สงฺฆาฏิยา ฉาเทติ ๆ

(๑๘๓) สาวตฺถินิทานํ ๆ ปฺรโหฺมณา ภิกฺขเว ฉนฺนายตาทิสึ นาม ปฏิปทํ ปญฺญเปนฺติ เต สาวกานํ ฆรานิ สมาธเปนฺติ ฆรทฺวาเร ภิกฺขู อทฺทสา ปุริส กาล-สฺสฺว อุฏฺฐาย ทาฒีนมุขา ยาหิ สา ตุณฺฑ มา สาตุณฺฑ(๑) ปริวฺชหิ มา ปถาตุ มา ขาณุ มา กณฺฏกกฏฺฐานิ มา จนฺทนิกา มา โอฬิคลฺลุ ยตฺถ ปปเตยฺยาสิ ตตฺถ มรณา มรณมตฺตมฺปิ(๒) ฆรานิ ตุณฺฑ อทฺทสา ปุริส กายสฺส เภทา ปรา มรณา สุคตึ สคฺคา โลกา อุปปชฺชิสฺสตีติ ๆ

(๑๘๔) ตา ขา ปเนตา ภิกฺขเว ปฺรโหฺมณานา ตาทิสา ปฏิปทา ปญฺญตฺตปุพฺพา เนว นิพฺพิทาย น วิราคาย น นิโรธาย น อุปสมาย น อภิญฺญา

---

๑ ฉ. สาเมฺห ๆ ม. สาเมฺห ๆ ๒ อาคเมยฺยาสิ ๆ

មានសភាពមិនជ្រាក់ថ្លៅក្នុងអង្គុយ ជាបុគ្គលទៀង មានការគ្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តថ្លៅក្នុងខាងមុខ ។

(១៨៣) សាវត្ថីនិទាន។ ម្នាលតិក្ខទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយតែងបញ្ញត្តនូវបដិបទា ឈ្មោះទទេយគាមិនី (ដំណើរថ្លៅកាន់សេចក្តីចំរើនកងលទ្ធិរបស់ខ្លួន) ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះតែងញុំាងសាវកឲ្យសមាទានយ៉ាងនេះថា នែបុរសដ៏ចំរើន អ្នកចូរមកនេះ អ្នកចូរក្រោកឡើងអំពីព្រលឹមហើយបែរមុខថ្លៅទាងកើតថ្លៅ ចូរអ្នកកុំវៀរត្រពាំងទឹក កុំវៀរអណ្តូងទឹកឬជ្រោះ កុំវៀរដង្កត់ កុំវៀរទីមានបន្ទា កុំវៀរអណ្តូងជ្រាំ កុំវៀរវរណ្តាដ៏ស្មោកគ្រោក បើអ្នកជ្រាក់ចុះតងទីណា អ្នកគប្បីរង់ចាំសេចក្តីស្ងាប់តងទីនោះឯង ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន កាលបើយ៉ាងនេះ លុះអ្នករំលងខ្លួនបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្ងាប់ថ្លៅ ទើងថ្លៅកាន់លោកតឹសុគតិ ស្ថានសួគ៌ ។

(១៨៤) ម្នាលតិក្ខទាំងឡាយ ការបញ្ញត្តនូវបដិបទានោះឯង នេះជាដំណើរបស់មនុស្សពាល នេះជាដំណើរបស់មនុស្សវង្វេង នៃពួកព្រាហ្មណ៍ តែងមិនប្រព្រឹត្តថ្លៅដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តថ្លៅដើម្បីសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តថ្លៅដើម្បីសេចក្តីរលត់ មិនប្រព្រឹត្តថ្លៅដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ មិនប្រព្រឹត្តថ្លៅដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់

น สนฺตาปาย น นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ อหญฺหิ ขฺวาหํ ภิกฺขเว อริยสฺส วินเย ทฺวยการีนญฺเจว ปฏิปทํ ปญฺญเปมิ ยา ปโรปรานิพฺพานาย วิราคาย นิโรธาย อุปสมาย อภิญฺญาย สนฺตาปาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ

[๑๘๙] กตมา จ สา(๑) ภิกฺขเว ทฺวยการีนญฺเจว ปฏิปทา ยา ปโรปรานิพฺพานาย ฯ เป ฯ นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ ฯ ฉ ภิกฺขเว อริยสาวโกว ตุณฺหี อเวทฺยปฺปสาเทน สมนฺนาคโต โหติ ฯติปิ โสภควา ฯ เป ฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ ธมฺเม ฯ สงฺเฆ ฯ อริยกนฺเตหิ สีเลหิ สมนฺนาคโต โหติ อขณฺเฑหิ ฯ เป ฯ สมาธิสํวตฺตนิเกหิ ฯ อยํ ขฺวาหํ สา ภิกฺขเว ทฺวยการีนญฺเจว ปฏิปทา ยา ปโรปรานิพฺพานาย

---

๑ ฯ ยา ฯ

មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកតថាគត តែងបញ្ញត្តនូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីចំរើន ក្នុងអរិយវិន័យ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីទៀយ ណាយដោយពិតប្រាកដ ដើម្បីសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ ដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

(១៨៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីចំរើន ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីទៀយ ណាយដោយពិតប្រាកដ ។បេ។ ដើម្បីព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងធម្មវិន័យនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កំពង្គីទៀត ។ (អរិយសាវកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកប្រកបដោយសីលជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីចំរើន ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីទៀយ ណាយដោយពិតប្រាកដ

วิภาคาย นิเกตาย อุปสมาย อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สំวตฺตติ ๆ

(๑๘๖) ยิทំ สมยំ อายสฺมา จ สารีปุตฺโต อายสฺมา จ อานนฺโท สาวตฺถิยំ วิหรนฺติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเม ๆ อถ ขฺวา อายสฺมา สารีปุตฺโต สายณฺหสมยំ ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต เยน อายสฺมา อานนฺโท เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมตา อานนฺเทน สทฺธิ สมฺโมทิ สมฺโมทนียំ กถំ สาราณียំ วีติสาเรตฺวา เอกมนฺตं นิสีทิ ๆ เอกมนฺตं นิสินฺโน ขฺวา อายสฺมา สารีปุตฺโต อายสฺมนฺตं อานนฺทं เอตทโวจ กตีนំ นุ ขฺวา อาวุโส อานนฺท ธมฺมานំ ปหานา กตีนំ ธมฺมานំ สมนฺนาคมนเหตุ เอวมยំ ปชา ภควติ พฺรหฺมจริยา เสวิตพฺพา ภาวิตพฺพา พหุลีกาตพฺพา อาทิธาตธมฺมา นิยติ สมฺโพธิปรายณาติ ๆ

(๑๘๗) จตุนฺนं ขฺวา อาวุโส ธมฺมานं ปหานา จตุนฺนं ธมฺมานं สมนฺนาคมนเหตุ เอวมยំ ปชา ภควติ พฺรหฺมจริยา เสวิตพฺพา ภาวิตพฺพา พหุลีกาตพฺพา อาทิธาตธมฺมา นิยติ

ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ ដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

(๑๘๖) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ នៅក្នុងវត្តជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ចេញអំពីទីពួនសម្ងំក្នុងសាយណ្ហសម័យ ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ ក៏ពោលពាក្យពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរពាក់ព័ន្ធ ល្មមឲ្យកើតសេចក្តីសិនទ្ធស្មោលហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបសួរព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នេះថា អាវុសោអានន្ទ ព្រោះលះបង់ធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ព្រោះប្រកបធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករពួកសត្វនេះយ៉ាងនេះថា ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។

(๑๘๗) ម្នាលអាវុសោ ព្រោះលះធម៌ ๔ យ៉ាង ព្រោះប្រកបធម៌ ๔ យ៉ាង ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករពួកសត្វនេះយ៉ាងនេះថា ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង

สมฺโพธิปริยายนฺติ ฯ กตเมสํ จตุนฺนํ ฯ ยถารูเปน โข อาวุโส ภิกฺขุ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน กายสฺส เภทา ปรํ มรณา อปายํ ทุกฺคตึ วินิปาตํ นิรยํ อุปปชฺชติ ตถารูปสฺส ภิกฺขุ อเวจฺจปฺปสาโท น โหตีติ ฯ ยถารูเปน จ โข อาวุโส ภิกฺขุ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต สุตวา อริยสาวโก กายสฺส เภทา ปรํ มรณา สุคตึ สคฺคं โลกํ อุปปชฺชติ ตถารูปสฺส ภิกฺขุ อเวจฺจปฺปสาโท โหติ ส หิสฺส ปริปนฺโถ สตฺตา เหวมนุสฺสานํ ภิกฺขเว ภควติ ฯ

(๑๘๘) ยถารูเปน โข อาวุโส ธมฺเม อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน กายสฺส เภทา ปรํ มรณา อปายํ ทุกฺคตึ วินิปาตํ นิรยํ อุปปชฺชติ ตถารูปสฺส ธมฺเม อเวจฺจปฺปสาโท

មានការត្រាស់ដឹងជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។ ធម៌ ៤ យ៉ាង ដូចម្តេច ខ្លះ ។ ម្នាលអាវុសោ បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះពុទ្ធ មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះពុទ្ធ មានសភាពយ៉ាងនោះ ឥតមានដល់អរិយសាវក នោះទេឬ ។ ម្នាលអាវុសោ ចំណែកអរិយសាវកអ្នកចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះពុទ្ធ មានសភាពយ៉ាងណា លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិ ស្ថានសួគ៌ សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធ មានសភាពយ៉ាងនោះ តែងមានដល់អរិយសាវកនោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំណើតទៀតដូច្នេះ ។

(๑๘๘) ម្នាលអាវុសោ បុថុជ្ជន អ្នកមិនចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះធម៌ មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះធម៌ មានសភាពយ៉ាងនោះ

น เหาติ ฯ ยถารูเปน จ โข อาวุโส ภิกฺขุนา อเวทฺยสาเทน สมนฺนาคโต สุตวา อริยสาวโก กายสฺส เภทา ปรํ มรณา สุคตึ สคฺคํ โลกํ อุปปชฺชติ ตถารูปสฺส ภิกฺขุโน เหาติ สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม ฯ เป ฯ

(๑๘๙) ยถารูเปน โข อาวุโส สทฺเธน อเวทฺยสาเทน สมนฺนาคโต อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน กายสฺส เภทา ปรํ มรณา อปายํ ทุคฺคตึ วินิปาตํ นิรยํ อุปปชฺชติ ตถารูปสฺส สทฺธสฺส อเวทฺยสาโน น เหาติ ฯ ยถารูเปน จ โข อาวุโส สทฺเธน อเวทฺยสาเทน สมนฺนาคโต สุตวา อริยสาวโก กายสฺส เภทา ปรํ มรณา สุคตึ สคฺคํ โลกํ อุปปชฺชติ ตถารูปสฺส สทฺธสฺส อเวทฺยสาโน เหาติ สุปฏิปนฺโน ภควโต สาวโกติ สทฺธสฺส ฯ เป ฯ อนุสฺสรํ ปุญฺเญกฺขตฺตึ โลเก สฺวาติ ฯ

ឥតមានដល់អរិយសាវកនោះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ចំណែកអរិយ-
សាវកអ្នកចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះធម៌
មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុង
លោកគឺសុគតិស្ថានសួគ៌ សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះធម៌ មាន
សភាពយ៉ាងនោះ តែងមានដល់អរិយសាវកនោះថា ព្រះធម៌ដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រពៃហើយ ។ បេ ។

(๑๘๙) ម្នាលអាវុសោ បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តី
ជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះសង្ឃ មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាង
ខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ និបាត នរក សេចក្តី
ជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះសង្ឃ មានសភាពយ៉ាងនោះ ឥតមានដល់
អរិយសាវកនោះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ចំណែកអរិយសាវកអ្នកចេះ
ដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះសង្ឃ មានសភាព
យ៉ាងណា លុះដល់រំលាងខន្ធបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងលោកគឺ
សុគតិស្ថានសួគ៌ សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះសង្ឃ មានសភាព
យ៉ាងនោះ តែងមានដល់អរិយសាវកនោះថា ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិប្រពៃហើយ ។ បេ ។ ជាស្រែបុណ្យ
ដ៏ប្រសើរនៃសត្វលោក ។

สุตฺตนฺตปิฏเก สํยุตฺตนิกายสฺส มหาวารวคฺเค

[๑๙๐] ยถาวุเปน โข อาวุโส ทุสฺสีลฺเยน สมนฺนาคโต อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน กายสฺส เภทา ปรํ มรณา อปายํ ทุคฺคตึ วินิปาตํ นิรยํ อุปปชฺชติ ตถาวูปสฺส ทุสฺสีลฺยํ นาม โหติ(๑) ฯ ยถาวุเปหิ จ โข อาวุโส อริยกนฺเตหิ สีเลหิ สมนฺนาคโต อริยสาวโก กายสฺส เภทา ปรํ มรณา สุคตึ สคฺคํ โลกํ อุปปชฺชติ ตถาวูปนิสฺสา อริยกนฺตา สีลา นาม โหนฺติ อขณฺฑา นาม ฯเปฯ สมาธิสํวตฺตนิกา นาม ฯ

[๑๙๑] สเมสํ โข อาวุโส ตสฺสุ ตสฺมาวิ มหาวิ สเมสํ ตสฺสุ ตสฺมาวิ สมนฺนาคมนเหตุ ฯวมยิ ปชา ภควา ตฺวาคตา ตฺวาคตา สาสนปฺปา อวินิปาตธมฺมา นิยตา สมฺโพธิปรายนาติ ฯ

[๑๙๒] ตตฺถปิ ภิกฺขเว ตตฺรปิ สมนฺนาคโต อริยสาวโก สพฺพทุกฺขนิกฺขมนฺตสฺส สมนฺตกฺกนฺโต โหติ ฯ กตเมหิ ตตฺถปิ ฯ สพฺพ ภิกฺขเว อริยสาวโก

---

๑ ม. ทุสฺสีลเย โหติ ฯ

[១៩០] ម្នាលអាវុសោ បុថុជ្ជន អ្នកមិនចេះដឹង ប្រកបដោយការៈ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ការៈជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានសភាពយ៉ាងនោះ ឥតមានដល់អរិយសាវកនោះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ចំណែកអរិយសាវក ប្រកបដោយសីលតាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិស្ថានសួគ៌ សីលតាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ មានសភាពយ៉ាងនោះ ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ តែងមានដល់អរិយសាវកនោះ ។

[១៩១] ម្នាលអាវុសោ ព្រោះលះធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ព្រោះប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករពួកសត្វនេះយ៉ាងនេះថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនភ្លាត់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

[១៩២] ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អរិយសាវកប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ទើបកន្ទុយបង់នូវកែយក្នុងទុគ្គតិតាំងពួនបាន ។ ធម៌តាំង ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងធម្មវិន័យនេះ

ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ ឥមេហិ ខោ តិក្ខត្តុំ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ សព្ពទុក្ខតិភយំ សមតិក្កន្តោ ហោតីតិ ។

[๑๙๓] ចតូហិ តិក្ខត្តុំ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អរិយសាវកោ សព្ពទុក្ខតិរិនិទានភយំ សមតិក្កន្តោ ហោតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ តិក្ខត្តុំ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ

ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំពង្គ្រើតទៀត ។ (អរិយសាវកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ អរិយសាវកប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង តែងកន្ទងបង់នូវភ័យក្នុងទុគ្គតិទាំងពួងបាន ។

(๑๙๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ប្រកបដោយធម៌៤យ៉ាងរមែងកន្ទងបង់នូវភ័យក្នុងទុគ្គតិនឹងអបាយទាំងពួងបាន ។ ធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងធម្មវិន័យនេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំពង្គ្រើតទៀត ។ (អរិយសាវកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ អរិយសាវក ប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ

អខណ្ឌោហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកោហិ ។ ឥមេហិ ខោ កិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ សព្ពទុក្ខក្ខំវិធាតភយំ សមតិក្កន្តោ ហោតីតិ ។

(๑๙๔) យេ តេ(๑) កិក្ខវេ អនុកម្បេយ្យាថ យេ ច សោតព្ពំ មញ្ញេយ្យុំ មិត្តា វា អមច្ចា វា ញាតី វា សាលោហិតា វា តេ(๒) កិក្ខវេ ចតូសុ សោតាបត្តិ-យង្គេសុ សមាទបេតព្ពា និវេសេតព្ពា បតិដ្ឋាបេតព្ពា ។ កតមេសុ ចតូសុ ។ ពុទ្ធេ អវេច្চប្បសាទេ សមាទបេតព្ពា និវេសេតព្ពា បតិដ្ឋាបេតព្ពា ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេសុ សីលេសុ សមាទបេតព្ពា និវេសេតព្ពា បតិដ្ឋាបេតព្ពា អខណ្ឌេសុ ។បេ។

---

๑ ម. យេ ហិ ។ ๒ ម. តេ ហោ ។

ជាសីលមិនជាប់ ។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អរិយសាវក ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាកន្ទង
បង់នូវភ័យក្នុងទុគ្គតិនឹងអបាយទាំងពួងបាន ។

(១៩៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរអនុគ្រោះចំពោះ
ជនពួកណា មួយទៀត ជនពួកណាជាមិត្រក្តី អមាត្យក្តី ញាតិក្តី សា-
លោហិតក្តី គប្បីសំគាល់នូវពាក្យដែលខ្លួនគួរស្តាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវញុំាងពួកជនទាំងអស់នោះ ឲ្យសមាទាន ឲ្យតាំងនៅ
ឲ្យប្រតិស្ឋាននៅ ក្នុងអង្គនៃសោតាបត្តិ ៤ យ៉ាង ។ អង្គនៃសោតាបត្តិ
៤ យ៉ាងដូចម្តេច ។ គឺអ្នកទាំងឡាយ ត្រូវញុំាងពួកជនទាំងអស់នោះ ឲ្យ
សមាទាន ឲ្យតាំងនៅ ឲ្យប្រតិស្ឋាននៅ ក្នុងសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ
ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតា
និងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែង
លៃមកកាន់កំពង្គីទៀត ។ (អរិយសាវកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិន
ញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវញុំាង
ពួកជនទាំងអស់នោះ ឲ្យសមាទាន ឲ្យតាំងនៅ ឲ្យប្រតិស្ឋាននៅ
ក្នុងសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនជាប់ ។បេ។
ក្នុ

สมาธิสวตฺตนิเกสุ ฯ เย เต ภิกฺขเว อนุกมฺปกา-
เย ๘ เย จ สตฺถุ มญฺเญยฺยุ มิตฺตา วา อมจฺจา วา
ญาตี วา สาโลหิตา วา เต ภิกฺขเว ๘เมสุ ฐาเนสุ
สตฺถุ สาตาปตฺติยเฏสุ สมาธิเปตพฺพา นิเวเสตพฺพา ปติฏฺ-
เปตพฺพาติ ฯ

(๑๙๕) เย เต ภิกฺขเว อนุกมฺปกา ๘ เย
จ สตฺถุ มญฺเญยฺยุ มิตฺตา วา อมจฺจา วา ญาตี
วา สาโลหิตา วา เต ภิกฺขเว ฐาเนสุ สาตาปตฺติ-
เยสุ สมาธิเปตพฺพา นิเวเสตพฺพา ปติฏฺเปตพฺพา ฯ
กตเมสุ ฐาเนสุ ฯ พุทฺธ อาเวณิกสาเธ สมา-
ธิเปตพฺพา นิเวเสตพฺพา ปติฏฺเปตพฺพา ๙ติปิ สาธุ
กกกา ฯเป ฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานำ พุทฺธา กกกาติ ฯ

ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរអនុគ្រោះចំពោះជនពួកណា មួយទៀត ជនពួកណាជាមិត្តក្តី អមាត្យក្តី ញាតិក្តី សាលោហិតក្តី គប្បីសំគាល់នូវពាក្យដែលខ្លួនគួរស្តាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវញុំាងពួកជនទាំងអស់នោះ ឲ្យសមាទាន ឲ្យតាំងនៅ ឲ្យប្រតិស្ឋាននៅ ក្នុងអង្គនៃសោតាបត្តិទាំង ៤ យ៉ាងនេះ ។

[๑๙๕] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរអនុគ្រោះចំពោះជនពួកណា មួយទៀត ជនពួកណាជាមិត្តក្តី អមាត្យក្តី ញាតិក្តី សាលោហិតក្តី គប្បីសំគាល់នូវពាក្យដែលខ្លួនគួរស្តាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវញុំាងពួកជនទាំងអស់នោះ ឲ្យសមាទាន ឲ្យតាំងនៅ ឲ្យប្រតិស្ឋាននៅ ក្នុងអង្គនៃសោតាបត្តិ ៤ យ៉ាង ។ អង្គនៃសោតាបត្តិ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺត្រូវញុំាងពួកជនទាំងអស់នោះ ឲ្យសមាទាន ឲ្យតាំងនៅ ឲ្យប្រតិស្ឋាននៅ ក្នុងសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំពង់ថ្មីទៀត ។

(๑๙๖) សិយា ភិក្ខវេ ចតុន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញថត្តំ បរិវិញ្ញាតុយ្យា អាចោញ្ញាតុយ្យា តេជោញ្ញាតុយ្យា វាយោញ្ញាតុយ្យា ។ ន ត្វេវ ពុទ្ធេ អវេច្চប្បសាទេន សមន្នាគតស្ស អរិយសាវកស្ស សិយា អញ្ញថត្តំ ។ តត្រិទំ អញ្ញថត្តំ ។ សោ វត ពុទ្ធេ អវេច্চប្បសាទេន សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ និរយំ វា តិរច្ឆានយោនិំ វា បិត្តិវិសយំ វា ឧបបជ្ជិស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ ឆម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេសុ សីលេសុ សមាធិម្ហេ ឯវសេតម្ហា បតិដ្ឋាម្ហេ អខណ្ឌេសុ ។ បេ ។ សមាធិសំវត្តនិកេសុ ។

(๑๙๗) សិយា ភិក្ខវេ ចតុន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញថត្តំ បរិវិញ្ញាតុយ្យា អាចោញ្ញាតុយ្យា តេជោញ្ញាតុយ្យា វាយោញ្ញាតុយ្យា ។ ន ត្វេវ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតស្ស អរិយសាវកស្ស សិយា អញ្ញថត្តំ ។ តត្រិទំ អញ្ញថត្តំ ។ សោ វត អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ និរយំ វា តិរច្ឆានយោនិំ វា បិត្តិវិសយំ វា ឧបបជ្ជិស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។

(๑๘๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសេចក្តីប្រែប្រួលទៅនៃមហាភូត. រូប ๔ គឺជាតុដី ជាតុទឹក ជាតុភ្លើង ជាតុខ្យល់ គប្បីមាន ។ (តែចិត្ត) របស់អរិយសាវក ដែលប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធទើបប្រែប្រួលទៅក៏ទេ ។ នេះជាសេចក្តីប្រែប្រួលក្នុងហេតុនោះ ។ អរិយសាវកនោះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធហើយទើបទៅកើត ក្នុងនរកឬកំណើតសត្វតិរច្ឆានឬប្រេតវិស័យដូច្នេះ នេះមិនមែនជាហេតុឡើយ ។ (អរិយសាវកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវញុំាងពួកជនទាំងអស់នោះ ឲ្យសមាទាន ឲ្យតាំងនៅ ឲ្យប្រតិស្ឋាននៅ ក្នុងសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។

(๑๘๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រែប្រួលនៃមហាភូតរូប ๔ គឺជាតុដី ជាតុទឹក ជាតុភ្លើង ជាតុខ្យល់ គប្បីមាន (តែចិត្ត) របស់អរិយសាវកដែលប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ហើយ ទើបប្រែប្រួលទៅក៏ទេ ។ នេះជាសេចក្តីប្រែប្រួលក្នុងហេតុនោះ ។ អរិយសាវកនោះ ប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ហើយ ទើបទៅកើត ក្នុងនរកឬកំណើតសត្វតិរច្ឆានឬប្រេតវិស័យដូច្នេះ នេះមិនមែនជាហេតុឡើយ ។

(๑๙๘) เยน เต ภิกฺขเว อนุตฺตเรยฺยา ยเญน ตุมฺเห สมนฺนาคเมยฺยาถ อิตฺถา จ อมฺหา จ ญาณี จ สาเลหิตา จ เต ภิกฺขเว ๗เมสุ ชนปเทสุ สมาทเปตพฺพา นิเวสเนตพฺพา ปติฏฺฐาเปตพฺพาติ ฯ

(๑๙๙) สาวตฺถินิทานนฺติ ฯ อถโข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน เสยฺยถาปิ นาม พลวา ปุริโส สมฺมิญฺเชยฺย วา ปสาเรยฺย วา เอวเมว เชตวเน อนฺตรหิโต เทวเลาเก ปาตุรโหสิ ฯ อถโข สมฺพหุลา ตาวตึสกา เทวตา เยนายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ มหาโมคฺคลฺลานํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺฐสุ ฯ เอกมนฺตํ ฐิตา โข ตา เทวตาโย อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน เอตทโวจ

(๒๐๐) สาธุ โข อาวุโส ตุเยฺห อาวุตฺถสาเทน สมฺปนฺนตมนฺติ เหเกติ สาติปิ เสา ภควา ฯ เป ฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานนฺติ ตุเยฺห ภควาติ ฯ

(๑๙๘) ម្នាលកិកុគាំងឡាយ អ្នកគាំងឡាយ គួរអនុគ្រោះចំពោះជនពួកណា មួយទៀត ជនពួកណាជាមិត្តក្តី អមាត្យក្តី ញាតិក្តី សាលោហិតក្តី គប្បីសំគាល់នូវពាក្យដែលខ្ញុំនឹងសូត្រប់ ម្នាលកិកុគាំងឡាយ អ្នកគាំងឡាយ ត្រូវញុំាងពួកជនគាំងអស់នោះ ឲ្យសមាទាន ឲ្យតាំងទៅ ឲ្យប្រតិស្ឋាននៅ ក្នុងអគ្គនៃសោតាបត្តិគាំង ៤ នេះចុះ ។

(๑๙๙) សាវត្ថីនិទាន ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ចាត់ខ្លួនក្នុងវត្តជេតពន មកក្នុងកដក្នុងពួកទេវតាជាន់តាវត្តិង្ស ដូចជាបុរសមានកម្លាំងលាដៃដែលបត់ចូល ឬបត់ចូលនូវដៃដែលលាចេញដូច្នោះឯង ។ គ្រានោះឯង ទេវតាគាំងឡាយ ដែលទៅក្នុងពួកទេវតាជាន់តាវត្តិង្សជាច្រើន បាននាំគ្នាចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហើយបិតទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះទេវតាគាំង នោះបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បានពោលដូច្នេះថា

(๒๐๐) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុគាំងឡាយ ប្រពៃណាស់ហើយ ការប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សគាំងឡាយ ព្រះអង្គគ្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំពង់ទៀតហើយ ។

ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគមនហេតុ ខោ អាវុសោ ឯវមិធេកច្ចេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តិ ។ សាធុ ខោ អាវុសោ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ សាធុ ខោ អាវុសោ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគមនំ ហេតឹ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ អរិយ-កន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគមនហេតុ ខោ អាវុសោ ឯវមិធេកច្ចេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តីតិ ។

(២០៧) សាធុ ខោ មារិស មោក្ខល្លាន ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគមនំ ហេតឹ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។

ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធយ៉ាងនេះ លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិ ស្ថានសួគ៌ ។ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ប្រពៃណាស់ហើយ (ការប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ប្រពៃណាស់ហើយ ការប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសីលទាំងឡាយរបស់អរិយៈយ៉ាងនេះ លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិ ស្ថានសួគ៌ ។

(๒๐๑) ពួកទេវតាក្នុងជាន់តាវត្តិង្ស ទូលតបព្រះមហាមោគ្គល្លានវិញថា បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នកនិទ្ទុក្ខ ប្រពៃណាស់ហើយ ការប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំពង់ទៀតហើយ ។

ตุณฺหี อหุวตฺถุปฺปสาเทน สมฺปนฺนกมนโหตุ ขฺวาหิ มหานิส
มหาโกฏฺฐิโก ฯเปฯ สตฺถา กายสฺส เภทา ปรํ
มรณา สุคตึ สคฺคํ โลกนฺติ อุปปชฺชติ ฯ สาธุ
ขฺวาหิ มหานิส มหาโกฏฺฐิโก ฯ สาธุ ฯ อริย-
กนฺเตหิ สีลเตหิ สมฺปนฺนกมนิ ภวนฺติ อจฺฉมฺภิ
ฯ เปฯ สมาธิสวตฺตนิกเตหิ ฯ อริยกนฺเตหิ
สีลเตหิ สมฺปนฺนกมนโหตุ ขฺวาหิ มหานิส มหาโกฏฺฐิโก
ฯเปฯ สตฺถา กายสฺส เภทา ปรํ มรณา
สุคตึ สคฺคํ โลกนฺติ อุปปชฺชตีติ ฯ

(๒๐๒) สาธุตฺถิ ภนฺเต ฯ อถขฺวาหิ อายสฺมา
มหามหาโกฏฺฐิโก สเยฺยถาปิ นาม ปุริโส
ปุริสสา สมฺมุขาภูตสฺส วา ปาปกมฺมสฺส ปฏิจฺฉาทนตฺถาย วา
ปาปกมฺมสฺส สมฺมุขาภูต

បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានអ្នកនិទ្ទុក្ខ សត្វទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធយ៉ាងនេះ លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាបអំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិ ស្ថានសួគ៌ ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានអ្នកនិទ្ទុក្ខ ប្រពៃណាស់ហើយ (ការប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ការប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនជាប់ ។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានអ្នកនិទ្ទុក្ខ សត្វទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈយ៉ាងនេះ លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាបអំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិស្ថានសួគ៌ ។

(๒๐๒) សាវត្ថីនិទាន ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ហាត់ខ្លួនក្នុងវត្តជេតពន ទៅប្រាកដក្នុងឋានតាវត្តឹង្សទេវលោក ដូចជាបុរសមានកម្លាំងលាដៃដែលបត់ចូល ឬ បត់ចូលនូវដៃដែលលាចេញ ដូច្នោះឯង ។ គ្រានោះ ទេវតាទាំងឡាយដែលនៅក្នុងពួកទេវតាជាន់តាវត្តឹង្សដ៏ច្រើន បាននាំគ្នាចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ

อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ มหาโมคฺคลฺลานํ อภิวาเทตฺวา ฯเปฯ นิสีทิ ฯ นิสินฺโน โข ตาสํ เทวตานํ เอตทโหสิ อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน นิสินฺโน ฯ

(๒๐๓) สาธุ โข อาวุโส พุทฺธึ อารพฺภ ปญฺหสาเธน สมนฺนาคมนํ โหติ สตฺถริ ฯ เปฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ พุทฺธึ อารพฺภ ปญฺหสาเธน สมนฺนาคมนโหตุ โข อาวุโส นิมิเตกาโม สตฺถา กายสฺส เภทา ปรํ มรณา สุคตึ สคฺคํ โลกนฺติ อุปปชฺชา ฯ สาธุ โข อาวุโส ธมฺโม ฯ สงฺโฆ ฯ อริยกนฺเตหิ สีเลหิ สมนฺนาคมนํ โหติ อขณฺเฑหิ ฯเปฯ สมาธิสวตฺตนิเกหิ ฯ อริยกนฺเตหิ สีเลหิ สมนฺนาคมนโหตุ โข อาวุโส นิมิเตกาโม สตฺถา กายสฺส เภทา ปรํ มรณา สุคตึ สคฺคํ โลกนฺติ อุปปชฺชา ฯ

លុះចូលទៅដល់ថ្ងាយបង្គំព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះទេវតាទាំងនោះ បិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បាននិយាយដូច្នេះថា

(២០៣) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ប្រពៃណាស់ហើយ ការប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គវិលវិលមកកាន់កំពង្វៀតហើយ ។ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធយ៉ាងនេះ លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិស្ថានសួគ៌ ។ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ប្រពៃណាស់ហើយ (ការប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ការប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈយ៉ាងនេះ លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិស្ថានសួគ៌ ។

(๒๐๔) สาธุ ขฺวาหํ ภนฺเต ภควนฺตเมว สรณมุปคจฺฉามิ ธมฺมญฺจ ภิกฺขุสงฺฆญฺจ อชฺชตคฺเค ปาณุเปตํ สรณคตนฺติ ฯ ตสฺส มยฺหํ ภนฺเต ภควนฺตเมว สรณมุปคจฺฉามิ ธมฺมญฺจ ภิกฺขุสงฺฆญฺจ อชฺชตคฺเค ปาณุเปตํ สรณคตนฺติ ฯ สาธุ ขฺวา

(๒๐๔) ពួកទេវតាជាន់តាវត្តឹង្ស ទូលតបព្រះមហាមោគ្គល្លាន
ថ្វាយថា បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានអ្នកនិទ្ទុក្ខ ប្រពៃណាស់ហើយ ការប្រកប
ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គ
នោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់
ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំពង្គ្រើតហើយ ។ បពិត្រ
ព្រះមោគ្គល្លានអ្នកនិទ្ទុក្ខ សត្វទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ហេតុតែ
ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធយ៉ាងនេះ លុះដល់
រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិស្ថានសួគ៌ ។
បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានអ្នកនិទ្ទុក្ខ ប្រពៃណាស់ហើយ (ការប្រកបដោយ
សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ការប្រកប
ដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនជាប់
។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានអ្នកនិទ្ទុក្ខ
សត្វទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសីលទាំង
ឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈយ៉ាងនេះ លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពី
មរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិ ស្ថានសួគ៌ ។

[២០៥] អថខោ ភគវា សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ជេយ្យ ឯវមេវ ជេតវនេ អន្តរ-ហិតោ ទេវេសុ តាវតឹ្តសេសុ បាតុរហោសិ ។ អថខោ សម្ពហុលា តាវតឹ្តសកាយិកា ទេវតាយោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិ-វាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ តា ទេវតាយោ ភគវា ឯតទវោច

[២០៦] សាធុ ខោ អាវុសោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្ប-សាទេន សមន្នាគមនំ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគមនហេតុ ខោ អាវុសោ ឯវមិធេកច្ចេ សត្តា សោតា-បន្នា អវិនិបាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយណា ។

[២០៥] គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ចាត់ព្រះអង្គកង់វត្ត ដេតពន ទៅប្រាកដក្នុងពួកទេវតាជាន់តាវត្តិង្ស ដូចជាបុរសមានកម្លាំង លាដៃដែលបត់ចូល ឬបត់ចូលនូវដៃដែលលាចេញ ដូច្នោះឯង ។ គ្រានោះឯង ទេវតាចាំងឡាយ ដែលនៅក្នុងពួកទេវតាជាន់តាវត្តិង្សដ៏ច្រើន បាននាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះទេវតាចាំងនោះ ឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា

[២០៦] ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុចាំងឡាយ ប្រពៃណាស់ហើយ ការប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សចាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំពង្គីតៀតហើយ ។ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុចាំងឡាយ សត្វចាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធយ៉ាងនេះ រមែងបានជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកន្លងខាងមុខ ។

สาธุ ขฺวาหํ อาวุโส ภนฺเต ฯ สเจ ฯ อริยกนฺตานิ
สีลานิ สมฺปาทยมาโน โหติ อขณฺฑานิ ฯเปฯ
สมาธิสวตฺตนิกานิ ฯ อริยกนฺตานิ สีลานิ
สมฺปาทยมาโน ขฺวาหํ อาวุโส ฌานมิเจฺจว วทามิ สตฺตา
สาตสมฺปา อาทิจาตฺตา นิยตา สมฺโพธิ-
ปรายณาติ ฯ

(๒๐๗) สาธุ ขฺวาหํ ภาริส ตุเยฺห อาโรจยฺยาเนน
สมฺปาทยมาโน โหติ ตาทิปิ เสา ภควา ฯเปฯ สตฺตา
เนวมนุสฺสกฺขณา ตุเยฺห ภควาติ ฯ ตุเยฺห อาโรจยฺยาเนน
สมฺปาทยมาโน ขฺวาหํ ภาริส ฌานมิเจฺจว วทามิ สตฺตา-
ปทา อาทิจาตฺตา นิยตา สมฺโพธิปรายณา ฯ

ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ តាំងឡាយ ប្រពៃណាស់ហើយ (ការប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ការប្រកបដោយសីលតាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុតាំងឡាយ សត្វតាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសីលតាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈយ៉ាងនេះ ទើបបានជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។

(២០៧) ពួកទេវតាក្នុងជាន់តាវត្តឹង្ស ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទ្ទុក្ខ ប្រពៃណាស់ហើយ ការប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សតាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំពង់ទៀតហើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទ្ទុក្ខ ពួកសត្វនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធយ៉ាងនេះ ទើបបានជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។

សាធុ ខោ មារិស ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមង្គាភមនំ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។ បេ ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមង្គាភមនហេតុ ខោ មារិស វាមមយំ បជា សោតាបត្តា អរិនិចាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។

រាជិកាភមវគ្គោ (១)ទុតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

សហស្សព្រាហ្មណា អានន្ទោ
ទុក្កតិ អបរេ ទុវេ
មិត្តេនាមច្ចា ទ្វេ វុត្តា
តយោ ច ទេវថាវិកាតិ ។

---

១ ឧ សហស្សវារវគ្គោ ។

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទ្ទុក្ខ ប្រពៃណាស់ហើយ (ការប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ការប្រកបដោយសីលគាំងឆ្ងាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនជាប់ ។ បេ ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទ្ទុក្ខ ពួកសត្វនេះ ហេតុតែប្រកបដោយសីលគាំងឆ្ងាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ យ៉ាងនេះ ទើបបានជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ. ។

ចប់ ពលកាយវគ្គទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃវារវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីកិក្ខុនីមួយពាន់រូប ១ អំពីព្រាហ្មណ៍ ១ អំពីព្រះសារីបុត្តនិងព្រះអានន្ទ ១ អំពីបុគ្គល និងសុគត មាន ៤ លើក អំពីមិត្រនិងអមាត្យជាដើមមាន ៤ លើក អំពីការត្រេចទៅកាន់ទាវកក្នុងទេវលោកមាន ៣ លើក ។

សរកានិវគ្គោ(១) តតិយោ

(២០៨) ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មិំ និគ្រោធារាមេ ។ អថខោ មហានាមោ សក្កោ យេន ភគវា តេនុប-សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ មហានាមោ សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធំ ភន្តេ កបិលវត្ថុ ឥទ្ធញ្ចេវ ផីតញ្ច ពហុជនញ្ច(២) អាកិណ្ណមនុស្សំ សម្ពា-ធរាយូបំ(៣) ។ សោ ខ្វាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ កា បយិរុទា-សិត្វា មនោការាមីយេ កា កិក្ខ្វេ សាយណ្ហសមយំ កបិលវត្ថុំ បវិសន្តោ ភន្តេនបិ(៤) ហត្ថិនា សមាកច្ឆាមិ ភន្តេនបិ អស្សេន សមាកច្ឆាមិ ភន្តេនបិ រថេន សមាកច្ឆាមិ ភន្តេនបិ សកដេន សមាកច្ឆាមិ ភន្តេ-នបិ បុរិសេន សមាកច្ឆាមិ ។ តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ តស្មិំ សមយេ មុស្សតោ ភគវន្តំ អារព្ភ សតិ មុស្សតិ ធម្មំ អារព្ភ សតិ មុស្សតិ សង្ឃំ អារព្ភ សតិ ។

---

១ ម. សរណានិវគ្គោ ។ ២ ម. ពហុជនំ ។ ៣ សម្ពាធព្យូហន្តិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។ ៤ ភមន្តេនាបិ ហត្ថិនា ។

សរភាធិវគ្គទី ៣

(៤០៨) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម ជិតក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងវេនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហានាមសក្យរាជចូលទៅគាល់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបានចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហានាមសក្យរាជ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នគរកបិលព័ស្តុនេះ ជានគរស្តុកស្តម្ភដំទូលាយ មានមនុស្សច្រើន មានមនុស្សកុះករ មានច្រកចង្អៀតដ៏ច្រើន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះឯង បានចូលមកអង្គុយជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគផង បានចូលមកអង្គុយជិតកិកូតាំងខ្លាយ ដែលគួរជាទីចំរើនចិត្តផង ហើយចូលទៅនគរកបិលព័ស្តុតាំងពីសាលាល្ងាចវិញ តែងទៅដោយដំរីលឿនក៏មាន ទៅដោយសេះលឿនក៏មាន ទៅដោយរថលឿនក៏មាន ទៅដោយរទេះលឿនក៏មាន ទៅដោយបុរសលឿនក៏មាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងពេលនោះ សតិរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គប្រារព្ធព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ភ្លេចបាត់ទៅ សតិប្រារព្ធព្រះធម៌ក៏ភ្លេចបាត់ទៅ សតិប្រារព្ធព្រះសង្ឃក៏ភ្លេចបាត់ទៅ ។

តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ ឯវំ ហោតិ ឥមម្ហិ ចាហំ សមយេ
កាលំ ករេយ្យ កា មយ្ហំ គតិ កោ អភិសម្បរាយោតិ ។

(๒๐๙) មា ភាយិ មហានាម មា ភាយិ មហានាម
អថាបតន្តេ មរណំ ភវិស្សតិ អថាបិ កា កាល-
តិរិយា ។ យស្ស តេ សទ្ធិ មហានាម ឥមេ ធម្មា
សន្ធាបរិភាវិតំ ចិត្តំ សីលបរិភាវិតំ ចិត្តំ សុតបរិភាវិតំ
ចិត្តំ ចាគបរិភាវិតំ ចិត្តំ បញ្ញាបរិភាវិតំ ចិត្តំ ។
តស្ស យោ ហិ ខ្វាយំ កាយោ រូបី ចាតុម្មហា-
ភូតិកោ មាតាបេត្តិកសម្ភវោ ឱទនកុម្មាសូបចយោ
អនិច្ចុច្ឆាទនបរិមទ្ទនភេទនវិទ្ធំសនធម្មោ តំ ឥមេ
កាកា ច ខាទន្តិ កិដ្ឋា ច ខាទន្តិ កុលលា
ច ខាទន្តិ សុនខា ច ខាទន្តិ សិគាលា ច
ខាទន្តិ វិវិធា ច ចាណកជាតា ខាទន្តិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ប្រសិនបើអញធ្វើមរណកាលក្នុងសម័យនេះ គតិរបស់អញដូចម្តេចទៅ អភិសម្បរាយភពរបស់អញដូចម្តេចទៅ ។

(២០៩) ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា បពិត្រព្រះមហានាម ព្រះអង្គកុំខ្លាចឡើយ បពិត្រព្រះមហានាម ព្រះអង្គកុំខ្លាចឡើយ មរណភាពរបស់ព្រះអង្គ មុខជាមិនថយថោកទេ កាលកិរិយារបស់ព្រះអង្គ មុខជាមិនថយថោកទេ ។ បពិត្រព្រះមហានាម ចិត្តដែលបុគ្គលណា អប់រំហើយដោយសទ្ធា ចិត្តដែលបុគ្គលណា អប់រំហើយដោយសីល ចិត្តដែលបុគ្គលណា អប់រំហើយដោយសុតៈ ចិត្តដែលបុគ្គលណា អប់រំហើយដោយចាគៈ ចិត្តដែលបុគ្គលណា អប់រំហើយដោយបញ្ញា អស់កាលជ័យូរ ។ ក៏កាយឯណារបស់បុគ្គលនោះមានរូបជាទីប្រជុំនៃមហាភូតទាំង៤ កើតមកអំពីមាតាឪពុកចំរើនឡើងដោយបាយនឹងនំកុម្មាស មានការមិនទៀង ការជុសលាង ការគក់ច្រចាប់ ការបែកធ្លាយ នឹងការពត់ពាយទៅជាធម្មតា ក្អែកទាំងឡាយតែងចឹកស៊ីខ្លះ ត្មាតទាំងឡាយតែងចឹកស៊ីខ្លះ ត្រដក់ទាំងឡាយតែងចឹកស៊ីខ្លះ សុនខទាំងឡាយតែងទំពាស៊ីខ្លះ ចចកទាំងឡាយតែងទំពាស៊ីខ្លះ ចាណកជាតទាំងឡាយផ្សេង ។ (សត្វតូច ។ មានរុយជាដើម) តែងចោមរោមជញ្ជក់ស៊ីខ្លះ នូវកាយនោះឯង ។

យញ្ហ ខ្វស្ស ឥទ្ធំ ឥឃរតំ សន្ធាបវិភាវិតំ សីល-
សុតចាគបញ្ញាបវិភាវិតំ តំ ឧទ្ធច្ចាមិ ហោតិ
វិសេសនាមិ ។

(๒๑๐) សេយ្យថាបិ មហាឆាម បុរិសោ សម្បុ-
ណ្ណំ ភ តោលភាជំ ភ តម្ពីរំ ឧទកភរាធំ តិតាហោគ្គា
តិន្តេយ្យ តត្រ យា អស្ស សន្ទ្ធក ភ តរលា ភ សា
អដោតាមិ អស្ស យញ្ហ ខ្វស្ស តត្រ សម្បុ ភ តោលំ
ភ តំ ឧទ្ធច្ចាមិ អស្ស វិសេសនាមិ ។ ឯវមេវ ខោ
មហាឆាម យស្ស តាសញ្ចិ ឥឃរតំ សន្ធាបវិភាវិតំ
ចិត្តំ សីលសុតចាគបញ្ញាបវិភាវិតំ ចិត្តំ តស្ស (๑)
យោ ហិ ខ្វាយំ តាយោ ភូមិ ចាតុម្មហាភូតិកោ មាតា-
បេត្តិកសម្ភវោ ឧទនកុម្មាសុបចយោ អនិច្ចុច្ឆាទនបរិ-
មទ្ទនភេទនវិទ្ធំសនធម្មោ តំ ឥមេវ តាយ ភ ខាទន្តិ
តិដ្ឋា ភ ខាទន្តិ តុលលា ភ ខាទន្តិ សុទខា ភ
ខាទន្តិ សិតាលា ភ ខាទន្តិ ភីឆា ភ ទាឈាតាជាតា

---

๑ ម. តស្ស ហោតិ ។

ចំណែកចិត្តណា ដែលបុគ្គលនោះអប់រំហើយដោយសទ្ធា អប់រំហើយដោយសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា អស់កាលដ៏យូរ ចិត្តនោះតែងអណ្តែតខ្ពស់ឡើង ដល់នូវភាពជាចិត្តវិសេស ។

(៤១០) បពិត្រព្រះមហានាម ដូចបុរសចុះទៅកាន់អន្ទឹងទឹកដ៏ជ្រៅ ហើយវាយចំបែកនូវធ្នាំដ៏សប្បិ ឬធ្នាំដ៏ប្រេង ក្រួសឬអំបែងឯណាដែលមានកន្លឹងធ្នាំនោះ ក្រួសឬអំបែងនោះ តែងលិចចុះក្រោម ចំណែកសប្បិឬប្រេងឯណាដែលមានកន្លឹងធ្នាំនោះ សប្បិឬប្រេងនោះតែងអណ្តែតឡើងលើ ដល់នូវភាពជាតុវិសេសដូចម្តេចមិញ ។ បពិត្រព្រះមហានាម ចិត្តដែលបុគ្គលណាមួយ ឲ្យានអប់រំហើយដោយសទ្ធា អប់រំហើយដោយសីលៈសុតៈចាគៈ បញ្ញា អស់កាលដ៏យូរ ចំណែកកាយឯណារបស់បុគ្គលនោះ មានរូបជាទីប្រជុំនៃមហាភូតទាំង៤តើតមកអំពីមាតាទឹងបិតាចំរើនឡើងដោយបាយនឹងនំគុម្មាស មានការមិនទៀង ការដុសលាង ការគក់ច្របាច់ ការបែកធ្លាយនឹងការពត់ពាយទៅជាធម្មតា ក្អែកទាំងឡាយតែងចឹកស៊ីខ្លះ ត្មាតទាំងឡាយតែងចឹកស៊ីខ្លះ ត្រដក់ទាំងឡាយតែងចឹកស៊ីខ្លះ សុនខទាំងឡាយតែងទំពាស៊ីខ្លះ ចចកទាំងឡាយតែងទំពាស៊ីខ្លះ ឬណាកជាតទាំងឡាយផ្សេង ។ (សត្វគួច ។ មានរុយជាដើម)

ขาทนฺโต ยญฺหิ ขฺวสฺส(๑) ทนฺตสฺส ทียตฺตสฺส สญฺญมวิหาริสฺส สีลสมฺปทาหิ สมาธิสมฺปทาหิ ปญฺญาสมฺปทาหิ ตเมว ทกฺขิณาหิ ปาฏิกงฺขติ ๆ ตสฺมาหิ เขา ปน มหาราช ทียตฺตสฺส สญฺญมวิหาริสฺส ทนฺตสฺส สีลสมฺปทาหิ สมาธิสมฺปทาหิ ปญฺญาสมฺปทาหิ ทนฺตสฺส ๆ มา อายิ มหาราช มา อายิ มหาราช อกาลมรณนฺเต มรณํ กาลสฺเสว กาลกิริยาติ ๆ

(๒๐๑) ฌายฺเย สุตฺตนฺ ๆ ฌตฺถ สมเย ภควา สาวตฺถิยนฺ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเม ๆ อถโข มหานามโก สากิโย เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตนฺ อภิวาเทตฺวา ฌตฺถมนฺตนฺ นิสีทิ ๆ ฌตฺถมนฺตนฺ นิสินฺโน โข มหานามโก สากิโย ภควนฺตนฺ เอตทโวจ ๔ นิ ภนฺเต ภควตฺตา ๔ นฺวญฺเญว ปีตญฺ ปหาตพฺพนฺ อาตกิลฺลมลุสฺสนฺ สมฺภาวนียมหนฺ ๆ โส ขฺวาหนฺ ภนฺเต ภควนฺตนฺ ฌ ปยิรุปาสิตฺวา

---

๑ ขฺวสฺส ตี ๆ

តែងចោមរោមដញ្ជាក់ស្ទឹងនូវកាយនោះឯង ចំណែកចិត្តណា ដែលបុគ្គលនោះអប់រំហើយ ដោយសទ្ធា អប់រំហើយដោយសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា អស់កាលជ័យូរ ចិត្តនោះតែងអណ្តែតឡើង ដល់នូវភាពជាចិត្តវិសេស មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ។ បពិត្រព្រះមហានាម ចិត្តដែលព្រះអង្គបានអប់រំហើយដោយសទ្ធា អប់រំហើយដោយសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា អស់កាលជ័យូរ ។ បពិត្រព្រះមហានាម ព្រះអង្គកុំខ្វាចឡើយ បពិត្រព្រះមហានាម ព្រះអង្គកុំខ្វាចឡើយ មរណភាពរបស់ព្រះអង្គ មុខជាមិនថយថោកឡើយ កាលកិរិយារបស់ព្រះអង្គ មុខជាមិនថយថោកឡើយ ។

(๒๑๑) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម ជិតក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងវែនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហានាមសក្យរាជ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហានាមសក្យរាជ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នគរកបិលព័ស្តុនេះ ជានគរសុភិក្ខធំទូលាយ មានមនុស្សច្រើន មានមនុស្សកុះករ មានប្រកបចង្អៀតដ៏ច្រើន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះឯង បានចូលមកអង្គុយជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគផង

សរភាឝវគ្គោ ឥតិយោ

មនោភាវនីយេ វា ភិក្ខុ សាយណ្ហសមយេ តថាលវតុំ បវិសន្តោ ឥត្ថន្នាមំ មាតុគាមំ សមាគច្ឆតិ ឥត្ថន្នាមេន សមាគច្ឆតិ ឥត្ថន្នាមេន រថេន សមាគច្ឆតិ ឥត្ថន្នាមេន សកដេន សមាគច្ឆតិ ឥត្ថន្នាមេន បុរិសេន សមាគច្ឆតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ឥត្ថេ តស្មិំ សមយេ បុរិសវសេ ឋត្វា អារព្ភ សតិ ។ បុរិសវសេ ឋិតំ អារព្ភ សតិ បុរិសវសេ សន្ថំ អារព្ភ សតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ឥត្ថេ ឯវំ ហោតិ ឥមស្មិំ ឋានេ សចេ តាវ លាភា តាវយ្យំ តាវ មយ្ហំ ឥតិ តោ អតិសម្ផរាយោតិ ។

(๒๑๒) មា ភាយិ មហានាម មា ភាយិ មហានាម អថាបតន្តេ មរណំ ភវិស្សតិ អថាបិ តោ តាលតិរិ-យា ។ ចត្វារិ ខោ មហានាម ឋានានិ សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ និព្ពានាភិមុខោ ហោតិ និព្ពានបព្ភារោ និព្ពានបណ្ណភារោ ។ កតមេហិ ចត្វារិ ។ ឥធ មហានាម អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ

បានចូលមកអង្គុយដ៏តក្កីតាំងខ្ពស់ដែលគួរជាទីចំរើនចិត្តផង ហើយចូលទៅនគរកបិលព័ស្តុ ក្នុងវេលាល្ងាចវិញ តែងទៅដោយដំរីលឿនក៏មានទៅដោយសេះលឿនក៏មាន ទៅដោយរថលឿនក៏មាន ទៅដោយរទេះលឿនក៏មាន ទៅដោយបុរសលឿនក៏មាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលពេលនោះ សតិរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ប្រារព្ធព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ភ្លេចបាត់ទៅ សតិប្រារព្ធព្រះធម៌ក៏ភ្លេចបាត់ទៅ សតិប្រារព្ធព្រះសង្ឃ ក៏ភ្លេចបាត់ទៅ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ប្រសិនបើអញធ្លើមរណកាលក្នុងសម័យនេះ គតិរបស់អញដូចម្តេចទៅ អភិសម្បរាយភពរបស់អញដូចម្តេចទៅ ។

(២១២) បពិត្រព្រះមហានាម ព្រះអង្គកុំខ្វាចឡើយ បពិត្រព្រះមហានាម ព្រះអង្គកុំខ្វាចឡើយ មរណភាពរបស់ព្រះអង្គ មុខជាមិនថយថោកទេ កាលកិរិយារបស់ព្រះអង្គ មុខជាមិនថយថោកទេ ។ បពិត្រព្រះមហានាម អរិយសាវក ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តែងបង្អោនទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ធម៌ ៤ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ បពិត្រព្រះមហានាម អរិយសាវកក្នុងធម្មវិន័យនេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងខ្ពស់

ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មោ ។ សង្ឃោ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។

(២០៣) សេយ្យថាបិ មហានាម រុក្ខោ ថាឝីន-និន្នោ ថាឝីនបព្ភារោ ថាឝីនបព្ភារេ សោ មូលេ ឆិន្នេ កតមេន បរេតេយ្យាតិ ។ យេន ភន្តេ និន្នោ យេន ថោណោ យេន បព្ភារោតិ ។ ឯវមេវ ខោ មហានាម ឥមេហិ ចតូហិ ឆម្មេហិ សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ និព្ភានធិន្នោ ហោតិ និព្ភានបព្ភារោ និព្ភានបព្ភារោតិ ។

(២០៤) តត្ថិលវង្គុនិធានំ ។ អឝខោ មហានាមោ សក្កោ យេន តោឝា សក្កោ តេនុបសង្កមិ ឧប-សង្កមិត្វា តោឝំ សក្កំ ឯតទវោច

ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កពដ្ឋីទៀត ។ (អរិយសាវកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយសីលគាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។

(๒๑๓) បពិត្រព្រះមហានាម ដូចដើមឈើតែងទ្រេតទៅកាន់ទិសខាងកើត ទ្រេតទៅកាន់ទិសខាងកើត ទ្រេតទៅកាន់ទិសខាងកើត ឈើនោះ កាលបើឫសដាច់ហើយ តើគប្បីដួលទៅទិសខាងណា ។ ព្រះមហានាមសក្យរាជក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ ឈើនោះទ្រេតទៅខាងណា ទ្រេតទៅខាងណា ទ្រេតទៅខាងណា (គប្បីដួលទៅខាងនោះ) ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា បពិត្រព្រះមហានាម អរិយសាវក ប្រកបដោយធម៌គាំង ៤ យ៉ាងនេះ រមែងបង្អោនទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វានតែម្តងឯង ។

(๒๑๔) តបិលវាតនិទាន ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហានាមសក្យរាជ ចូលទៅរកព្រះគោជាសក្យរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទូលព្រះគោជាសក្យរាជដូច្នេះថា

[๒๑๔] តតីយោ ភិក្ខុ តោនេ ឆម្ភេយ្យោ សមណ្ឌកតំ សោតាបន្នំ បុគ្គលំ អាជានាសិ អរិយាតនម្បិ នយតំ សម្ពោធិបរាយនន្តិ ។ តីយោ ភិក្ខុ មហាជាម ឆម្ភេយ្យោ សមណ្ឌកតំ សោតាបន្នំ បុគ្គលំ អាជានាមិ អរិយាតនម្បិ នយតំ សម្ពោធិបរាយនំ ។ តតតយោ តីយោ ។ ឥទ មហាជាម អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមណ្ឌកតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ឆម្ភេ ។ សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន សមណ្ឌកតោ ហោតិ សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ។បេ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។ ឥមេយ្យោ ភិក្ខុ មហាជាម តីយោ ឆម្ភេយ្យោ សមណ្ឌកតំ សោតាបន្នំ បុគ្គលំ អាជានាមិ អរិយាតនម្បិ នយតំ សម្ពោធិបរាយនំ ។

(២១៩) បពិត្រព្រះគោតម ព្រះអង្គបានត្រាបបុគ្គលដែលជាសោតាបន្នៈ ប្រកបដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ទើបជាបុគ្គលមានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ។ ព្រះគោតមសក្យភដទូលថា បពិត្រព្រះមហានាម ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលដែលជាសោតាបន្នៈ ប្រកបដោយធម៌ចំនួន ៣ យ៉ាង ទើបជាបុគ្គលមានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ។ ធម៌ចំនួន ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ។ បពិត្រព្រះមហានាម អរិយសាវ័កក្នុងធម្មវិន័យនេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កំណើតថ្មីទៀត។ (អរិយសាវ័កប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌។ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃសាវ័កនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិល្អហើយ។បេ។ ជាវត្ថុបុណ្យដ៏ប្រសើរនៃសត្វលោក។ បពិត្រព្រះមហានាម ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលដែលជាសោតាបន្នៈ ប្រកបដោយធម៌ចំនួន ៣ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារវគ្គោ

(๒๑๖) ទ្វេ បរេ មហាទាម កតីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ សោតាបន្នំ បុគ្គលំ អាជានាសិ អរិយិទ្ធាត-ឆម្មំ និយតំ សម្ពោធិបរាយនន្តិ ។ ចត្តារិ ខ្វាហំ (๑) តោទេ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ សោតាបន្នំ បុគ្គលំ អាជានាមិ អរិយិទ្ធាតធម្មំ និយតំ សម្ពោធិបរាយនំ ។ កតមេហិ ចត្តារិ ។ ឥធ តោទេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នា-គតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេ-ហិ ។ ឥមេហិ ខ្វាហំ តោទេ ចត្តារិ ធម្មេហិ សមន្នា-គតំ សោតាបន្នំ បុគ្គលំ អាជានាមិ អរិយិទ្ធាតធម្មំ និយតំ សម្ពោធិបរាយនន្តិ ។

---

๑ ម. ឯត្តន្តរេ ភោតតិបិ សទ្ទោ អត្ថិ ។

(๒๑๖) ព្រះគោធាសក្យរាជទូលព្រះមហានាមវិញថា បពិត្រព្រះមហានាម បុុះព្រះអង្គបានជ្រាបបុគ្គលដែលជាសោតាបន្នៈ ប្រកបដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ទើបជាបុគ្គលមានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលខឿង ជាបុគ្គលមានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ ។ ព្រះមហានាមសក្យរាជទូលតបវិញថា បពិត្រព្រះគោធា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលដែលជាសោតាបន្នៈ ប្រកបដោយធម៌៤យ៉ាង ទើបជាបុគ្គលមានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលខឿង ជាបុគ្គលមានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ ។ ធម៌៤យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ បពិត្រព្រះគោធា អរិយសាវ័កក្នុងធម្មវិន័យនេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គកំលង់វិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀតហើយ ។ (អរិយសាវ័កប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ អរិយសាវ័កប្រកបដោយសីលជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ បពិត្រព្រះគោធា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលដែលជាសោតាបន្នៈ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាបុគ្គលមានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលខឿង ជាបុគ្គលមានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ ។

(๒๑๗) អាគមេហិ ត្វំ មហានាម អាគមេហិ ត្វំ មហានាម ភគវា វ ឯតំ ជានេយ្យ ឯតេហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ វា អសមន្នាគតំ វាតិ ។ អាយាម តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមេយ្យាម ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេស្សាមាតិ ។

(๒๑๘) អថខោ មហានាមោ ច សក្កោ តោ ច សក្កោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតមត្ថំ ឯសីទិសុ ។ ឯតមត្ថំ ឯសិ ខោ មហានាមោ សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធាហំ ភន្តេ យេន តោ ច សក្កោ តេនុបសង្កមិំ ឧបសង្កមិត្វា តោ ច សក្កំ ឯតទវោចំ តគ្ឃិហិ ត្វំ តោ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ សោតាបន្នំ បុគ្គលំ អាជានាសិ អវិនិបាតធម្មំ និយតំ សម្ពោធិបរាយនន្តិ ។

សរភានិវត្តទី ៣

(២១៧) ព្រះគោធាសក្យរាជទូលព្រះមហានាមថា បពិត្រព្រះមហានាម សូមព្រះអង្គរង់ចាំសិន បពិត្រព្រះមហានាម សូមព្រះអង្គរង់ចាំសិន មានតែព្រះដ៏មានព្រះភាគមួយអង្គប៉ុណ្ណោះ ទើបទ្រង់ជ្រាបទូរវុត្តិលវិជ្ជាសោតាបន្នៈនុ៎ះ ប្រកបប្រមិនប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយនេះបាន ។ ព្រះមហានាមទូលព្រះគោធាសក្យរាជវិញថា បពិត្រព្រះគោធា មកយើងនាំគ្នាទៅ យើងគួរចូលទៅគាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ នឹងក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

(២១៨) គ្រានោះឯង ព្រះមហានាមសក្យរាជនឹងព្រះគោធាសក្យរាជ បានចូលទៅគាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ទើបគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហានាមសក្យរាជ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អម្បាញ់មិញនេះ ខ្ញុំបានចូលទៅរកព្រះគោធាសក្យរាជ លុះចូលទៅដល់ ទូលព្រះគោធាសក្យរាជដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោធា ព្រះអង្គបានជ្រាបទូរវុត្តិលវិជ្ជាសោតាបន្នៈ ប្រកបដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ទើបជាបុគ្គលមានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ ។

(๒๑๙) ឯវំ វុត្តេ ភគ្គេ គោធា សក្កោ មំ ឯតទ-
វោច តីហិ ខ្វាហំ មហានាម ធម្មេហិ សមន្នាគតំ
សោតាបន្នំ បុគ្គលំ អាជានាមិ អវិនិបាតធម្មំ និយតំ
សម្ពោធិបរាយនំ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ មហានាម
អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ
ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។ បេ ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ
ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន
សមន្នាគតោ ហោតិ សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ
សាវកសង្ឃោ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ
លោកស្សាតិ ។ ឥមេហិ ខ្វាហំ មហានាម
តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ សោតាបន្នំ បុគ្គលំ
អាជានាមិ អវិនិបាតធម្មំ និយតំ សម្ពោធិបរាយនំ ។

(២១៩) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលខ្ញុំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះគោជាសក្យរាជបានត្ទើយមកខ្ញុំព្រះអង្គវិញដូច្នេះថា បពិត្រព្រះមហានាម ខ្ញុំបានដឹងនូវបុគ្គលដែលជាសោតាបន្ន: ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ជាអ្នកមានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ បពិត្រព្រះមហានាម អរិយសាវ័កក្នុងធម្មវិន័យនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កំពង្គ្នាទៀតហើយ ។ (អរិយសាវ័កប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃសាវ័កនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិល្អហើយ ។ បេ ។ ជាវស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើរនៃសត្វលោក ។ បពិត្រព្រះមហានាម ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលដែលជាសោតាបន្ន: ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាបុគ្គលមានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ ។

ภุญฺ ชน มหาชาม กตีหิ ฉหฺเหิ สมฺปาเตสุ
เสาตาปนฺโน ปุคฺคโล อาฆาฆาสิ อวีจิคามิกมฺมุ ฉิยตุ
สมฺโภฉิปรายนฺติ ฯ

(๒๒๐) ยโว วุตฺตาหิ ภนฺเต เสาฉ สกฺกา ยาตนาเวฉ
ฉตูหิ ฆาหิ เสาเต ฉหฺเหิ สมฺปาเตสุ เสาตาปนฺโน
ปุคฺคโล อาฆาฆาหิ อวีจิคามิกมฺมุ ฉิยตุ สมฺโภฉิปร-
ยนฺ ฯ กตเมหิ ฉตูหิ ฯ ฮิฉ เสาเต อริยสา-
วเสา พุทฺเธ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคเตา โหติ
ฮิติปิ เสา ภคฆา ฯเป ฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานฺ
พุทฺโธ ภคฆาติ ฯ ฉหฺเม ฯ สเร่ย ฯ อริยกนฺเตหิ
สีเลหิ สมนฺนาคเตา โหติ อขณฺเฌหิ ฯเป ฯ

បពិត្រព្រះមហានាម ចុះព្រះអង្គ ជ្រាបច្បាស់នូវបុគ្គលដែលជាសោតាបន្ន: ប្រកបដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ទើបជាបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ចៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តចៅកន្លងខាងមុខ ។

(៦២០) ព្រះមហានាមសក្យរាជ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលព្រះគោធាសក្យរាជពោលយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គបានទូលព្រះគោធាសក្យរាជដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោធា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលដែលជាសោតាបន្ន:ប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង ទើបជាបុគ្គលមានសភាពមិនធ្លាក់ចៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តចៅកន្លងខាងមុខ ។ ធម៌៤ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ បពិត្រព្រះគោធា អរិយសាវ័កក្នុងធម្មវិន័យនេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតា នឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កំពង្គ្រើតហើយ ។ (អរិយសាវ័កប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកប្រកបដោយសីល ជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។

សមាធិសំវត្តនិកោ ហិ ។ ឥមេហិ ខ្វាហំ កោឞ
ចក្ខូហិ ឆឡេហិ សមន្នាគតំ សោតាបន្នំ បុគ្គលំ
អាជានាមិ អរិយចាតុឞ្ចំ និយតំ សម្ពោធិបរាយនន្តិ ។

(๒๒๑) ឯវំ វុត្តេ ភគ្គោ កោជា សក្កោ មំ
ឯតទវោច អាកង្ខមានោ ភន្តេ មហានាម អាកង្ខមានោ ភន្តេ
មហានាម ភគវន្តំ វ ឯតំ ជានេយ្យ ឯតេហិ ឆឡេហិ
សមន្នាគតំ វា អសមន្នាគតំ វាតិ ។

(๒๒๒) ឥធ ភគ្គោ កោធិនោ ឆឡសុបុព្ពោ
ទុប្បដ្ឋេយ្យ ឯករោ អស្ស ភគវា ឯករោ ភិក្ខុ-
សង្ឃោ ច យោនោ ភគវា តោនេវមំ អស្សុំ (๑) ឯវំ
បសន្នំ មំ ភគ្គោ ភគវា ជានេយ្យ ។

---

๑ ម. អយំ

ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ បពិត្រព្រះគោតម ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលដែលជាសោតាបន្នៈប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាបុគ្គលមានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកាន់ខាងមុខ ។

(๒๒๑) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះគោតមសក្យរាជបានត្មេយមកខ្ញុំព្រះអង្គវិញដូច្នេះថា បពិត្រព្រះមហានាម សូមព្រះអង្គរង់ចាំសិន បពិត្រព្រះមហានាម សូមព្រះអង្គរង់ចាំសិន មានតែព្រះដ៏មានព្រះភាគមួយព្រះអង្គប៉ុណ្ណោះ ទើបទ្រង់ជ្រាបនូវបុគ្គលដែលជាសោតាបន្នៈនុ៎ះ ប្រកបឬមិនប្រកបដោយធម៌ចំណែកអម្បាលនេះបាន ។

(๒๒๒) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការរកតែឈ្មោះនៃធម៌ណាមួយ គប្បីរកតែឈ្មោះក្នុងធម្មវិន័យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គប្បីមូលជាមួយគ្នា គាំងកក្កុសង្ឃ ក៏គប្បីមូលជាមួយគ្នា ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គត្រាស់ព្រះវាចាឯណា ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ប្រកាន់តាមព្រះវាចានោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គដែលជាអ្នកផ្ទះថ្វាយ៉ាងនេះចុះ ។

(๒๒๓) ๘๘ ภนฺเต โกจิเทว ฉฬงฺคสมุปฺปาเทน อุปฺปชฺเชยฺย ฯเปฯ อสฺส[๑] ภควา ฯเปฯ ภิกฺขุสงฺฆสฺส ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส จ เยเนว ภควา เตเนวญฺชลึ อสฺสุ[๑] ยาว ปสนฺนํ มํ ภนฺเต ภควา ธาเรตุ ฯ

(๒๒๔) ๘๘ ภนฺเต โกจิเทว ฉฬงฺคสมุปฺปาเทน อุปฺปชฺเชยฺย ฯเปฯ อสฺส ภควา ฯเปฯ ภิกฺขุสงฺฆสฺส ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส อุปาสกสฺส จ เยเนว ภควา เตเนวญฺชลึ อสฺสุ ยาว ปสนฺนํ มํ ภนฺเต ภควา ธาเรตุ ฯ

(๒๒๕) ๘๘ ภนฺเต โกจิเทว ฉฬงฺคสมุปฺปาเทน อุปฺปชฺเชยฺย ฯเปฯ อสฺส ภควา ฯเปฯ ภิกฺขุสงฺฆสฺส ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส อุปาสกสฺส อุปาสิกายา จ

---

๑ ม. อยิ ฯ

សរភាន៍វគ្គទី ៣

(២២៣) បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ការកើតឡើងនៃធម៌ណាមួយ គប្បីកើតឡើងក្នុងធម្មវិន័យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គប្បីមូលជាមួយគ្នា ពាំងភិក្ខុសង្ឃទំាងភិក្ខុនីសង្ឃ ក៏គប្បីមូលជាមួយគ្នា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គត្រាស់ព្រះវាចាឯណា ខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏ប្រកាន់តាមព្រះវាចានោះ បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ជាអ្នកដ្រះថ្លាយ៉ាងនេះចុះ ។

(២២៤) បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ការកើតឡើងនៃធម៌ណាមួយគប្បីកើតឡើងក្នុងធម្មវិន័យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គប្បីមូលជាមួយគ្នា ពាំងភិក្ខុសង្ឃទំាងភិក្ខុនីសង្ឃទំាងពួកឧបាសក ក៏គប្បីមូលជាមួយគ្នា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គត្រាស់ព្រះវាចាឯណា ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ប្រកាន់តាមព្រះវាចានោះ បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកដ្រះថ្លាយ៉ាងនេះចុះ ។

(២២៥) បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ការកើតឡើងនៃធម៌ណាមួយ គប្បីកើតឡើងក្នុងធម្មវិន័យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏គប្បីមូលជាមួយគ្នា ពាំងភិក្ខុសង្ឃភិក្ខុនីសង្ឃពួកឧបាសកនិងពួកឧបាសិកា ក៏គប្បីមូលជាមួយគ្នា

យេនេវ ភគវា តេនេវុបសង្កមិ អសរ ឯវំ បសន្នំ មំ ភគ្គេ ភគវា ជានេតុ ។

(๒๒๖) ๙ឆ កត្តេ តោទេយ្យោ - ឧម្ពុសម្ពុប្បាទោ ទុប្បដ្ឋេយ្យ ឯតាតោ អសរ្ហ ភគវា ឯតាតោ តិក្ខុ-សង្ខ្យោ តិក្ខុនិសង្ខ្យោ ទុជាសតោ ទុជាសិតាយោ សនេវតោ ច លោតោ សមារតោ សព្រហ្មតោ សស្សមណព្រាហ្មណី បជា សនេវមនុស្សា យេនេវ ភគវា តេនេវុបសង្កមិ អសរ្ហ ឯវំ បសន្នំ មំ ភគ្គេ ភគវា ជានេតូតិ ។

(๒๒๗) ឯវំភទ្ទិ(๑) ត្វំ តោទេ មហាជានំ សក្កំ តំ វទេសីតិ ។ ឯវំភទ្ទាហំ ភគ្គេ មហាជានំ សក្កំ ច តេញ្ច វជាមិ អញ្ញត្រ កល្យាណា អញ្ញត្រ កុសលាតិ ។

---

๑ ឧ. ឯវំភទ្ទំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គត្រាស់ព្រះវាចាឯណា ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ប្រកាន់តាមព្រះវាចានោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកផ្ទះថ្វាយ៉ាងនេះចុះ ។

(២២៦) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការកើតឡើងនៃធម៌ណាមួយ គប្បីកើតឡើងក្នុងធម្មវិន័យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏គប្បីមូលជាមួយគ្នា ពាំងភិក្ខុសង្ឃភិក្ខុនីសង្ឃពួកឧបាសកឧបាសិកានឹងមនុស្សលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នឹងពពកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព នឹងមនុស្សជ័សេស ក៏គប្បីមូលជាមួយគ្នា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គត្រាស់ព្រះវាចាឯណា ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ប្រកាន់តាមព្រះវាចានោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកផ្ទះថ្វាយ៉ាងនេះចុះ ។

(២២៧) ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា បពិត្រព្រះគោធា ព្រះអង្គមានវាទៈយ៉ាងនេះហើយ ចុះមានព្រះបន្ទូលដូចម្តេចទៅនឹងព្រះមហានាមសក្យរាជទៀត ។ ព្រះគោធាសក្យរាជក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានវាទៈយ៉ាងនេះហើយ ក្រៅអំពីកល្យាណធម៌នឹងកុសលធម៌ ឥតមានពោលពាក្យអ្វីនឹងព្រះមហានាមសក្យរាជទេ ។

สาคาถิวัคโค ตติโย

(๒๒๘) ตาปิลวาตุถิตาถิ ฯ เตน โข ปน สมยេน สาคาถิ(๑) สาฬ្ហោ กาลกតោ เสา ภควតา ព្យាកតោ เสาตาปន្នោ អវินิปาตធម្មោ นิយតោ สម្ពោธิปรายโนติ ฯ ตត្រ สุทំ สម្ពหุลา สาฬ្ហា สង្ឃវ្ហ สមាគម្ហ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ วิหาเรន្តិ អញ្ញតរិយំ วត เภ อฏ្ឋំ วត เภ ฝត្ថាถิ เภ น เสาตาปន្នោ ภវิสฺสតិ យត្រ หิ นาម สาคาถิ สาฬ្ហោ กาลกតោ เสา ภควតา ព្យាកតោ เสาตาปន្នោ អវินิปาตធម្មោ นิយតោ สម្ពោธิปรายโนติ ฯ สาคาถิ สาฬ្ហោ สิង្ឃាธុឝូลปฺปมาចาถิ มដ្ឋចាถំ អาចាយីតិ ฯ

(๒๒๙) អថ โข มหานามោ สาฬ្ហោ យេน ภគวา เตนุปสង្កมิ ឧปสង្កมิตฺวา ภគវนฺตំ อภิวาเทตฺวา ឯกมนฺตំ นิสีถิ ฯ ឯกมนฺตំ นิสินฺโน โข

๑ ม. สาฬาถิ ฯ

(២២៨) កបិលវត្ថុនិទាន ។ សម័យនោះឯង ព្រះសរភង្គិយសក្យរាជ ទ្រង់ទិវង្គតទៅ ព្រះអគ្គជាអ្នកដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករហើយថា ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។ បានឮថាពួកសក្យរាជជាច្រើនអង្គ មកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនោះហើយ ពោលពាក្យនេះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា អើហ្ន៎ អស្ចារ្យណាស់តើ អើហ្ន៎ មិនដែលកើតមានទេតើ បើយ៉ាងហ្នឹង នរណានឹងមិនបានជាសោតាបន្នបុគ្គល ក្នុងសាសនានេះ ព្រះសរភង្គិយសក្យរាជ ដែលទ្រង់ទិវង្គតទៅហើយនោះ មិនសមបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខសោះ ។ ដ្បិតព្រះសរភង្គិយសក្យរាជ ដល់នូវភាពនៃខ្លួនជាអ្នកមានកំឡាំងខ្លាយដោយសទ្ធា អ្នកក្រេបផឹកនូវទឹកស្រវឹង ។

(២២៩) គ្រានោះឯង ព្រះមហានាមសក្យរាជ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហានាមសក្យរាជ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

មហានាមោ សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ៨ ឆ ភន្តេ
សារកានិ សក្កោ ភាលភតោ សោ ភគវតោ
ព្យាភតោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ
សម្ពោធិបរាយនោតិ ។ តត្រ សុទំ ភន្តេ សម្ពហុលា
សក្កា សន្ថាគ្គ សមាភគ្គ ឧដ្ឋាយន្តិ ឧយន្តិ វិចារេន្តិ
អច្ចរិយំ វត ភោ អព្ភុតំ វត ភោ ឯតទានិ ភោ ឯ
សោតាបន្នោ ភវិស្សតិ យត្រ ហិ នាម សារកានិ
សក្កោ ភាលភតោ សោ ភគវតោ ព្យាភតោ
សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិ-
បរាយនោតិ ។ សារកានិ សក្កោ សក្កានុព្ភូលប្យ-
មាចានិ មច្ឆចានំ អាចាយីតិ ។

(២៣០) យោ សោ មហានាម ឥមេសំ ទ្វេ-
សក្កោ ពុទ្ធំ សរណំ ភតោ ធម្មំ សរណំ ភតោ

ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អម្បាញ់មិញនេះ ព្រះសារកានិសភ្យភជ ទ្រង់ទំវង្គតហើយ ព្រះអង្គជាអ្នក ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករថា ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាព មិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឮបានឮថា ពួកសភ្យភជជាច្រើនអង្គ បានមកប្រជុំក្នុងទីនោះ ពោលពោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា អើហ្ន៎ អស្ចារ្យណាស់តើ អើហ្ន៎ មិនដែលកើតមានទេតើ បើយ៉ាងហ្នឹង នរណា ទើមិនបានជាសោតាបន្នបុគ្គល ក្នុងព្រះសាសនានេះ ព្រះសារកានិ-សភ្យភជ ដែលទ្រង់ទំវង្គតទៅហើយនោះ មិនសមបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខសោះ ។ ឯព្រះសារកានិសភ្យភជ បានដល់នូវភាពនៃខ្លួនជាអ្នកមានកំឡាំងខ្សោយ ដោយសទ្ធា អ្នកក្រែបផឹកនូវទឹកស្រវឹង ។

(២៣០) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលណាជាឧបាសក ដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់នូវព្រះធម៌ជាទីពឹង

សរភាឥវត្ថោ តតិយោ

សង្ឃំ សរណំ គតោ សោ ភគវំ វិនិចាតំ តត្ថេយ្យ ។
យញ្ហិ តំ មហាជាម សម្ម វនមាលោ វនេយ្យ ទីឃរត្តំ
ឧបាសកោ ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ធម្មំ សរណំ គតោ
សង្ឃំ សរណំ គតោតិ ។ សរភាឥំ សត្ថំ សម្ម
វនមាលោ វនេយ្យ សរភាឥ មហាជាម សត្ថោ ទីឃរត្តំ
ឧបាសកោ ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ធម្មំ សរណំ គតោ
សង្ឃំ សរណំ គតោ សោ ភគវំ វិនិចាតំ តត្ថេយ្យ ។

(២៣១) ឥទ មហាជាម វិភង្គោ ឃុក្ខលោ
ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ
សោ ភគវា ។ បេ ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ
ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ ហាសប្បញ្ញោ ឥវ-
ឧប្បញ្ញោ វិមុត្តិយា ច សមន្នាគតោ ។ សោ អាស-
វានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ឥធេវ
ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។

ដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹង អស់កត្រីវែង បុគ្គលនោះគប្បីទៅកាន់អបាយដូចម្តេចបាន ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលកាលពោលចំពោះបុគ្គលដែលជាឧបាសកដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់នូវព្រះធម្មជាទីពឹង ដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹង អស់កត្រីវែង គប្បីពោលដោយប្រពៃ ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលកាលពោលអំពីព្រះសរភាធិសក្យរាជ គប្បីពោលដោយប្រពៃថា ព្រះសរភាធិសក្យរាជជាឧបាសក ដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់នូវព្រះធម្មជាទីពឹង ដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹង អស់កត្រីវែង គប្បីទៅកាន់អបាយដូចម្តេចបាន ។

(២៣១) បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតា និងមនុស្ស ទាំងឆ្ងាយព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលះបង់ត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ។ (ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកមានបញ្ញា ជាគ្រឿងឥតពាយ មានបញ្ញារងឹងវៃប្រកបដោយវិមុត្តិ ។ បុគ្គលនោះធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឆ្ងាយ ដោយបញ្ញាដ៏ក្រៃលែង ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។

อยมฺปิ เหตุ มหานาม ปุคฺคโล ปริปุณฺณา นิรยา ปริปุณฺณา ติรจฺฉานโยนิยา ปริปุณฺณา ปิตฺติวิสยา ปริปุณฺณา อปายทุคฺคติวินิปาตา ฯ

(๒๓๒) ๙๓ ปน มหานาม ฯเปฯ ปุคฺคโล ตุณฺหี อเวทฺยสาเนน สมนฺนาคโต โหติ ๙ติปิ โส ภควา ฯ เป ฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ ตุณฺหี ภควาติ ฯ ฉนฺเน ฯ สเงฺฆ ฯ มหาสมฺเพ ๘ปาณ-ปฺปเญฺจ น ฉ ปิปุตฺติยา สมนฺนาคโต ฯ โส ปญฺจนฺนํ ปิยกมฺยตานํ สเตฺตนฺนานํ ปริกฺขยา ปิปจฺจาติโก โหติ ตตฺถ ปรินิพฺพายี อนาวตฺติธมฺโม อสฺมา โลกา ฯ อยมฺปิ เหตุ มหานาม ปุคฺคโล ปริปุณฺณา นิรยา ปริปุณฺณา ติรจฺฉานโยนิยา ปริปุณฺณา ปิตฺติวิสยา ปริปุณฺณา อปายทุคฺคติวินิปาตา ฯ

(๒๓๓) ๙๓ ปน มหานาม ฯเปฯ ปุคฺคโล ตุณฺหี อเวทฺยสาเนน สมนฺนาคโต โหติ

បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯង ឈ្មោះថារួចចាកនរក រួចចាកកំណើតតិរច្ឆាន រួចចាកប្រេតវិស័យ រួចចាកអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

[๒๓๒] បពិត្រព្រះមហានាម មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្ស ទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កំពង់ខ្មៅទៀត ។ (ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកមានបញ្ញាជាគ្រឿងឥតកាយ មានបញ្ញារាងវៃ ប៉ុន្តែមិនប្រកបដោយមគ្គ ។ បុគ្គលនោះមានសភាពជាឧបបាតិកសត្វ ហើយបរិនិព្វានក្នុងលោកនេះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ๕ ជាចំណែកខាងក្រោម ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯង ឈ្មោះថារួចចាកនរក រួចចាកកំណើតតិរច្ឆាន រួចចាកប្រេតវិស័យ រួចចាកអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

[๒๓๓] បពិត្រព្រះមហានាម មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា

สติปิ โส ภควา ฯเปฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ ฉหิ ฯ สเณฺห ฯ ฯ มหาสมฺปญฺโญ ฯ ฆนสมฺปญฺโญ ฯ จ วิมุตฺติยา สมงฺคตโต ฯ โส ตีณฺหิ สญฺโญชนานํ ปริกฺขยา ภควโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส สาสเน โสตาปนฺโน โหติ อวินิปาตธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโณ ฯ

(๒๓๔) ๘๙ ปน มหาธมฺม ฯลฯ ปุคฺคโล ตุเยฺห อาโรเจสฺสามีติ ฯ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្ស តាំងពួកឃ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កំពង្គ្រើតទៀត ។ (ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប៉ុន្តែមិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរីករាយ មិនមានបញ្ញាវាងវៃ នឹងមិនប្រកបដោយវិមុត្តិ ។ បុគ្គលនោះ ជាសកទាគាមី នឹងមកកាន់លោកនេះម្តងទៀត ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះអស់សញ្ញោជន:៣ប្រការ ព្រោះធ្វើពាគ: ទោស: មោហ: ឲ្យស្រាលស្តើង ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯង ឈ្មោះថារួចចាកនរក រួចចាកកំណើតតិរច្ឆាន រួចចាកប្រេតវិស័យ រួចចាកអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

(៦៣៤) បពិត្រព្រះមហានាម មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្ស តាំងពួកឃ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កំពង្គ្រើតទៀត ។ (ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប៉ុន្តែមិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរីករាយ មិនមានបញ្ញាវាងវៃ នឹងមិនប្រកបដោយវិមុត្តិ ។ បុគ្គលនោះ ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់អបាយ ជាបុគ្គលទៀង

សម្ពោធិបភាយនោ ។ អយម្បិ ខោ មហានាម បុគ្គលោ បរិមុត្តោ និរយា បរិមុត្តោ តិរច្ឆានយោនិយា បរិមុត្តោ បិត្តិវិសយោ បរិមុត្តោ អបាយទុគ្គតិវិនិបាតា ។

(២៣៥) ឥធ បន មហានាម ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ន ហោវ ខោ តុន្ទេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ។ ន ធម្មេ ។ ន សង្ឃេ ។ ន ហាសប្បញ្ញោ ន ជវនប្បញ្ញោ ន ច វិមុត្តិយា សមន្នាគតោ ។ អបិចស្ស ឥមេ ធម្មា ហោន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ។ តថាគតប្បវេទិតា ចស្ស ធម្មា បញ្ញាយ មត្តសោ និដ្ឋំ គំ ខមន្តិ ។ អយម្បិ ខោ មហានាម បុគ្គលោ អតព្ពា និរយំ អតព្ពា តិរច្ឆានយោនិំ អតព្ពា បិត្តិវិសយំ អតព្ពា អបាយទុគ្គតិវិនិបាតំ ។

(២៣៦) ឥធ បន មហានាម ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ន ហោវ ខោ តុន្ទេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ។ ន ធម្មេ ។ ន សង្ឃេ ។ ន ហាសប្បញ្ញោ

មានការគ្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ព្រោះអស់សញ្ញោជន: ៣ ប្រការ ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯង ជាអ្នក រួចចាកនរក រួចចាកតិរច្ឆាន រួចចាកប្រេតវិស័យ រួចចាកអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

(២៣៥) បពិត្រព្រះមហានាម មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះមិនបានប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធទេ ។ ក្នុងព្រះធម៌ទេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃទេ ។ មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរក្សាកាយទេ មិនមានបញ្ញាវង់វៃទេ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិទេ ។ តែថា ធម៌អម្បាលនេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ តែងមានដល់បុគ្គលនោះ ។ មួយទៀត ធម៌ទាំងឡាយ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រកាសហើយ តែងសមគួរដល់ការពិចារណា ដោយបញ្ញារបស់បុគ្គលខ្លះដោយក្រៃពេក ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯង ជាអ្នក មិនទៅកាន់នរក មិនទៅកាន់កំណើតតិរច្ឆាន មិនទៅកាន់ប្រេតវិស័យ មិនទៅកាន់អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

(២៣៦) បពិត្រព្រះមហានាម មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះមិនបានប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធទេ ។ ក្នុងព្រះធម៌ទេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃទេ ។ មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរក្សាកាយទេ

ន ជីវនប្បញ្ហោ ន ច វិមុត្តិយា សមង្គភាគោ ។ អបិចស្ស ឥមេ ឧប្បា ហោន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។បេ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ។ តថាភតោ ចស្ស សទ្ធាមត្តំ ហោតិ បេមមត្តំ ។ អយម្បិ ខោ មហានាម បុគ្គលោ អកុប្បធម្មោ អកុប្បធម្មតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ។

(២៣៧) ឥមេ ខោ បន មហានាម មហាសាលា សុភាសិតំ ទុព្ភាសិតំ អាជានេយ្យុំ ឥមេសំ មហាសាលានំ ព្យាករណាយ សោតាបត្តិ អវិនិបាតធម្មោ នියតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។ តស្មាតិហ ត្វំ មហានាម សទ្ធំ សាវកោ សទ្ធាមត្តកេន តុដ្ឋិំ មាបជ្ជេយ្យាសិ ។ តេន ខោ បន មហានាម ឧបាសកេន ឧបោសថកម្មំ ។

(២៣៨) តត្រ ខោ មហានាម ឧបាសកេន ឧបោសថកម្មំ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវកោ សទ្ធាមត្តកេ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជតិ ។ សោ តត្ថ តុដ្ឋិំ អាបជ្ជតិ

មិនមានបញ្ញាវ៉ាងវៃទេ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិទេ ។ តែថា ធម៌អម្បាលនេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ ។បេ។ បញ្ញិន្ទ្រិយ តែងមានដល់បុគ្គលនោះ ។ មួយទៀត បុគ្គលនោះគ្រាន់តែមានសទ្ធានឹងសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងព្រះតថាគត ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯង ជាអ្នក មិនទៅកាន់នរក មិនទៅកាន់កំណើតតិរច្ឆាន មិនទៅកាន់ប្រេតវិស័យ មិនទៅកាន់អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

(២៣៧) បពិត្រព្រះមហានាម បើពួកមហាសាលអម្បាលនេះ គប្បីដឹងច្បាស់នូវពាក្យជាសុភាសិតនឹងពាក្យជាទុព្ភាសិត តថាគតគប្បីពោលនូវពួកមហាសាលអម្បាលនេះថា សោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅកន្លងខាងមុខ ។ នឹងបាច់ពោលទៅថ្វី ដល់ព្រះសកានិសក្យភជ បពិត្រព្រះមហានាម ដ្បិតព្រះសកានិសក្យភជ ជានសមាធានន្ទ្រិយក្នុង ក្នុងកាលជិតមរណៈ ។

(២៣៨) កបិលវត្ថុនិទាន ។ សម័យនោះឯង ព្រះសកានិសក្យភជ ទ្រង់ទិវង្គតទៅ ។ ព្រះអង្គជាអ្នកដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករហើយថា ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ

ฉิยเต สมฺโภฉิปภายเตติ ฯ ตตฺร สุทํ สมฺพหุลา สกฺกา สณฺฑาคาเร สนฺนิปติตา โหนฺติ ฯ ตตฺร โข อายสฺมา อานนฺโท ปฐมตรํ วา ปจฺฉาตรํ วา ตถาคตสฺส ปรินิพฺพานา ยถา ตํ สกฺเกสุ วิหรติ ฯ ตตฺร โข อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตเมว ทสฺสนาย อุปสงฺกมิตุกาโม โหติ ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตเมตทโวจ ฯ

(๒๓๙) อจฺฉริยา ภนฺเต อพฺภุตา ภนฺเต ยาว สุภาสิตมิทํ ภนฺเต ภควตา ฯ ปหีนา ภนฺเต ปญฺจ โอรมฺภาคิยา สญฺโญชนา ภควตา สาวกานํ ฯ ตตฺร ภนฺเต สกฺเกสุ สณฺฑาคาเร สนฺนิปติตานํ มยฺหเมว ๙ ๘ ๗ ๖ ๕ ๔ ๓ ๒ ๑ ๐ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐ ๑๐๑ ๑๐๒ ๑๐๓ ๑๐๔ ๑๐๕ ๑๐๖ ๑๐๗ ๑๐๘ ๑๐๙ ๑๑๐ ๑๑๑ ๑๑๒ ๑๑๓ ๑๑๔ ๑๑๕ ๑๑๖ ๑๑๗ ๑๑๘ ๑๑๙ ๑๒๐ ๑๒๑ ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔ ๑๒๕ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘ ๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒ ๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖ ๑๓๗ ๑๓๘ ๑๓๙ ๑๔๐ ๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๓ ๑๔๔ ๑๔๕ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๔๘ ๑๔๙ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒ ๑๕๓ ๑๕๔ ๑๕๕ ๑๕๖ ๑๕๗ ๑๕๘ ๑๕๙ ๑๖๐ ๑๖๑ ๑๖๒ ๑๖๓ ๑๖๔ ๑๖๕ ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘ ๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖ ๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔ ๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘ ๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒ ๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖ ๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙ ๒๐๐ ๒๐๑ ๒๐๒ ๒๐๓ ๒๐๔ ๒๐๕ ๒๐๖ ๒๐๗ ๒๐๘ ๒๐๙ ๒๑๐ ๒๑๑ ๒๑๒ ๒๑๓ ๒๑๔ ๒๑๕ ๒๑๖ ๒๑๗ ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๐ ๒๒๑ ๒๒๒ ๒๒๓ ๒๒๔ ๒๒๕ ๒๒๖ ๒๒๗ ๒๒๘ ๒๒๙ ๒๓๐ ๒๓๑ ๒๓๒ ๒๓๓ ๒๓๔ ๒๓๕ ๒๓๖ ๒๓๗ ๒๓๘ ๒๓๙ ๒๔๐ ๒๔๑ ๒๔๒ ๒๔๓ ๒๔๔ ๒๔๕ ๒๔๖ ๒๔๗ ๒๔๘ ๒๔๙ ๒๕๐ ๒๕๑ ๒๕๒ ๒๕๓ ๒๕๔ ๒๕๕ ๒๕๖ ๒๕๗ ๒๕๘ ๒๕๙ ๒๖๐ ๒๖๑ ๒๖๒ ๒๖๓ ๒๖๔ ๒๖๕ ๒๖๖ ๒๖๗ ๒๖๘ ๒๖๙ ๒๗๐ ๒๗๑ ๒๗๒ ๒๗๓ ๒๗๔ ๒๗๕ ๒๗๖ ๒๗๗ ๒๗๘ ๒๗๙ ๒๘๐ ๒๘๑ ๒๘๒ ๒๘๓ ๒๘๔ ๒๘๕ ๒๘๖ ๒๘๗ ๒๘๘ ๒๘๙ ๒๙๐ ๒๙๑ ๒๙๒ ๒๙๓ ๒๙๔ ๒๙๕ ๒๙๖ ๒๙๗ ๒๙๘ ๒๙๙ ๓๐๐ ๓๐๑ ๓๐๒ ๓๐๓ ๓๐๔ ๓๐๕ ๓๐๖ ๓๐๗ ๓๐๘ ๓๐๙ ๓๑๐ ๓๑๑ ๓๑๒ ๓๑๓ ๓๑๔ ๓๑๕ ๓๑๖ ๓๑๗ ๓๑๘ ๓๑๙ ๓๒๐ ๓๒๑ ๓๒๒ ๓๒๓ ๓๒๔ ๓๒๕ ๓๒๖ ๓๒๗ ๓๒๘ ๓๒๙ ๓๓๐ ๓๓๑ ๓๓๒ ๓๓๓ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖ ๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙ ๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕ ๓๔๖ ๓๔๗ ๓๔๘ ๓๔๙ ๓๕๐ ๓๕๑ ๓๕๒ ๓๕๓ ๓๕๔ ๓๕๕ ๓๕๖ ๓๕๗ ๓๕๘ ๓๕๙ ๓๖๐ ๓๖๑ ๓๖๒ ๓๖๓ ๓๖๔ ๓๖๕ ๓๖๖ ๓๖๗ ๓๖๘ ๓๖๙ ๓๗๐ ๓๗๑ ๓๗๒ ๓๗๓ ๓๗๔ ๓๗๕ ๓๗๖ ๓๗๗ ๓๗๘ ๓๗๙ ๓๘๐ ๓๘๑ ๓๘๒ ๓๘๓ ๓๘๔ ๓๘๕ ๓๘๖ ๓๘๗ ๓๘๘ ๓๘๙ ๓๙๐ ๓๙๑ ๓๙๒ ๓๙๓ ๓๙๔ ๓๙๕ ๓๙๖ ๓๙๗ ๓๙๘ ๓๙๙ ๔๐๐ ๔๐๑ ๔๐๒ ๔๐๓ ๔๐๔ ๔๐๕ ๔๐๖ ๔๐๗ ๔๐๘ ๔๐๙ ๔๑๐ ๔๑๑ ๔๑๒ ๔๑๓ ๔๑๔ ๔๑๕ ๔๑๖ ๔๑๗ ๔๑๘ ๔๑๙ ๔๒๐ ๔๒๑ ๔๒๒ ๔๒๓ ๔๒๔ ๔๒๕ ๔๒๖ ๔๒๗ ๔๒๘ ๔๒๙ ๔๓๐ ๔๓๑ ๔๓๒ ๔๓๓ ๔๓๔ ๔๓๕ ๔๓๖ ๔๓๗ ๔๓๘ ๔๓๙ ๔๔๐ ๔๔๑ ๔๔๒ ๔๔๓ ๔๔๔ ๔๔๕ ๔๔๖ ๔๔๗ ๔๔๘ ๔๔๙ ๔๕๐ ๔๕๑ ๔๕๒ ๔๕๓ ๔๕๔ ๔๕๕ ๔๕๖ ๔๕๗ ๔๕๘ ๔๕๙ ๔๖๐ ๔๖๑ ๔๖๒ ๔๖๓ ๔๖๔ ๔๖๕ ๔๖๖ ๔๖๗ ๔๖๘ ๔๖๙ ๔๗๐ ๔๗๑ ๔๗๒ ๔๗๓ ๔๗๔ ๔๗๕ ๔๗๖ ๔๗๗ ๔๗๘ ๔๗๙ ๔๘๐ ๔๘๑ ๔๘๒ ๔๘๓ ๔๘๔ ๔๘๕ ๔๘๖ ๔๘๗ ๔๘๘ ๔๘๙ ๔๙๐ ๔๙๑ ๔๙๒ ๔๙๓ ๔๙๔ ๔๙๕ ๔๙๖ ๔๙๗ ๔๙๘ ๔๙๙ ๕๐๐ ๕๐๑ ๕๐๒ ๕๐๓ ๕๐๔ ๕๐๕ ๕๐๖ ๕๐๗ ๕๐๘ ๕๐๙ ๕๑๐ ๕๑๑ ๕๑๒ ๕๑๓ ๕๑๔ ๕๑๕ ๕๑๖ ๕๑๗ ๕๑๘ ๕๑๙ ๕๒๐ ๕๒๑ ๕๒๒ ๕๒๓ ๕๒๔ ๕๒๕ ๕๒๖ ๕๒๗ ๕๒๘ ๕๒๙ ๕๓๐ ๕๓๑ ๕๓๒ ๕๓๓ ๕๓๔ ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙๙ ๖๐๐ ๖๐๑ ๖๐๒ ๖๐๓ ๖๐๔ ๖๐๕ ๖๐๖ ๖๐๗ ๖๐๘ ๖๐๙ ๖๑๐ ๖๑๑ ๖๑๒ ๖๑๓ ๖๑๔ ๖๑๕ ๖๑๖ ๖๑๗ ๖๑๘ ๖๑๙ ๖๒๐ ๖๒๑ ๖๒๒ ๖๒๓ ๖๒๔ ๖๒๕ ๖๒๖ ๖๒๗ ๖๒๘ ๖๒๙ ๖๓๐ ๖๓๑ ๖๓๒ ๖๓๓ ๖๓๔ ๖๓๕ ๖๓๖ ๖๓๗ ๖๓๘ ๖๓๙ ๖๔๐ ๖๔๑ ๖๔๒ ๖๔๓ ๖๔๔ ๖๔๕ ๖๔๖ ๖๔๗ ๖๔๘ ๖๔๙ ๖๕๐ ๖๕๑ ๖๕๒ ๖๕๓ ๖๕๔ ๖๕๕ ๖๕๖ ๖๕๗ ๖๕๘ ๖๕๙ ๖๖๐ ๖๖๑ ๖๖๒ ๖๖๓ ๖๖๔ ๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗ ๖๖๘ ๖๖๙ ๖๗๐ ๖๗๑ ๖๗๒ ๖๗๓ ๖๗๔ ๖๗๕ ๖๗๖ ๖๗๗ ๖๗๘ ๖๗๙ ๖๘๐ ๖๘๑ ๖๘๒ ๖๘๓ ๖๘๔ ๖๘๕ ๖๘๖ ๖๘๗ ๖๘๘ ๖๘๙ ๖๙๐ ๖๙๑ ๖๙๒ ๖๙๓ ๖๙๔ ๖๙๕ ๖๙๖ ๖๙๗ ๖๙๘ ๖๙๙ ๗๐๐ ๗๐๑ ๗๐๒ ๗๐๓ ๗๐๔ ๗๐๕ ๗๐๖ ๗๐๗ ๗๐๘ ๗๐๙ ๗๑๐ ๗๑๑ ๗๑๒ ๗๑๓ ๗๑๔ ๗๑๕ ๗๑๖ ๗๑๗ ๗๑๘ ๗๑๙ ๗๒๐ ๗๒๑ ๗๒๒ ๗๒๓ ๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐ ๑๐๐๑ ๑๐๐๒ ๑๐๐๓ ๑๐๐๔ ๑๐๐๕ ๑๐๐๖ ๑๐๐๗ ๑๐๐๘ ๑๐๐๙ ๑๐๑๐ ๑๐๑๑ ๑๐๑๒ ๑๐๑๓ ๑๐๑๔ ๑๐๑๕ ๑๐๑๖ ๑๐๑๗ ๑๐๑๘ ๑๐๑๙ ๑๐๒๐ ๑๐๒๑ ๑๐๒๒ ๑๐๒๓ ๑๐๒๔ ๑๐๒๕ ๑๐๒๖ ๑๐๒๗ ๑๐๒๘ ๑๐๒๙ ๑๐๓๐ ๑๐๓๑ ๑๐๓๒ ๑๐๓๓ ๑๐๓๔ ๑๐๓๕ ๑๐๓๖ ๑๐๓๗ ๑๐๓๘ ๑๐๓๙ ๑๐๔๐ ๑๐๔๑ ๑๐๔๒ ๑๐๔๓ ๑๐๔๔ ๑๐๔๕ ๑๐๔๖ ๑๐๔๗ ๑๐๔๘ ๑๐๔๙ ๑๐๕๐ ๑๐๕๑ ๑๐๕๒ ๑๐๕๓ ๑๐๕๔ ๑๐๕๕ ๑๐๕๖ ๑๐๕๗ ๑๐๕๘ ๑๐๕๙ ๑๐๖๐ ๑๐๖๑ ๑๐๖๒ ๑๐๖๓ ๑๐๖๔ ๑๐๖๕ ๑๐๖๖ ๑๐๖๗ ๑๐๖๘ ๑๐๖๙ ๑๐๗๐ ๑๐๗๑ ๑๐๗๒ ๑๐๗๓ ๑๐๗๔ ๑๐๗๕ ๑๐๗๖ ๑๐๗๗ ๑๐๗๘ ๑๐๗๙ ๑๐๘๐ ๑๐๘๑ ๑๐๘๒ ๑๐๘๓ ๑๐๘๔ ๑๐๘๕ ๑๐๘๖ ๑๐๘๗ ๑๐๘๘ ๑๐๘๙ ๑๐๙๐ ๑๐๙๑ ๑๐๙๒ ๑๐๙๓ ๑๐๙๔ ๑๐๙๕ ๑๐๙๖ ๑๐๙๗ ๑๐๙๘ ๑๐๙๙ ๑๑๐๐ ๑๑๐๑ ๑๑๐๒ ๑๑๐๓ ๑๑๐๔ ๑๑๐๕ ๑๑๐๖ ๑๑๐๗ ๑๑๐๘ ๑๑๐๙ ๑๑๑๐ ๑๑๑๑ ๑๑๑๒ ๑๑๑๓ ๑๑๑๔ ๑๑๑๕ ๑๑๑๖ ๑๑๑๗ ๑๑๑๘ ๑๑๑๙ ๑๑๒๐ ๑๑๒๑ ๑๑๒๒ ๑๑๒๓ ๑๑๒๔ ๑๑๒๕ ๑๑๒๖ ๑๑๒๗ ๑๑๒๘ ๑๑๒๙ ๑๑๓๐ ๑๑๓๑ ๑๑๓๒ ๑๑๓๓ ๑๑๓๔ ๑๑๓๕ ๑๑๓๖ ๑๑๓๗ ๑๑๓๘ ๑๑๓๙ ๑๑๔๐ ๑๑๔๑ ๑๑๔๒ ๑๑๔๓ ๑๑๔๔ ๑๑๔๕ ๑๑๔๖ ๑๑๔๗ ๑๑๔๘ ๑๑๔๙ ๑๑๕๐ ๑๑๕๑ ๑๑๕๒ ๑๑๕๓ ๑๑๕๔ ๑๑๕๕ ๑๑๕๖ ๑๑๕๗ ๑๑๕๘ ๑๑๕๙ ๑๑๖๐ ๑๑๖๑ ๑๑๖๒ ๑๑๖๓ ๑๑๖๔ ๑๑๖๕ ๑๑๖๖ ๑๑๖๗ ๑๑๖๘ ๑๑๖๙ ๑๑๗๐ ๑๑๗๑ ๑๑๗๒ ๑๑๗๓ ๑๑๗๔ ๑๑๗๕ ๑๑๗๖ ๑๑๗๗ ๑๑๗๘ ๑๑๗๙ ๑๑๘๐ ๑๑๘๑ ๑๑๘๒ ๑๑๘๓ ๑๑๘๔ ๑๑๘๕ ๑๑๘๖ ๑๑๘๗ ๑๑๘๘ ๑๑๘๙ ๑๑๙๐ ๑๑๙๑ ๑๑๙๒ ๑๑๙๓ ๑๑๙๔ ๑๑๙๕ ๑๑๙๖ ๑๑๙๗ ๑๑๙๘ ๑๑๙๙ ๑๒๐๐ ๑๒๐๑ ๑๒๐๒ ๑๒๐๓ ๑๒๐๔ ๑๒๐๕ ๑๒๐๖ ๑๒๐๗ ๑๒๐๘ ๑๒๐๙ ๑๒๑๐ ๑๒๑๑ ๑๒๑๒ ๑๒๑๓ ๑๒๑๔ ๑๒๑๕ ๑๒๑๖ ๑๒๑๗ ๑๒๑๘ ๑๒๑๙ ๑๒๒๐ ๑๒๒๑ ๑๒๒๒ ๑๒๒๓ ๑๒๒๔ ๑๒๒๕ ๑๒๒๖ ๑๒๒๗ ๑๒๒๘ ๑๒๒๙ ๑๒๓๐ ๑๒๓๑ ๑๒๓๒ ๑๒๓๓ ๑๒๓๔ ๑๒๓๕ ๑๒๓๖ ๑๒๓๗ ๑๒๓๘ ๑๒๓๙ ๑๒๔๐ ๑๒๔๑ ๑๒๔๒ ๑๒๔๓ ๑๒๔๔ ๑๒๔๕ ๑๒๔๖ ๑๒๔๗ ๑๒๔๘ ๑๒๔๙ ๑๒๕๐ ๑๒๕๑ ๑๒๕๒ ๑๒๕๓ ๑๒๕๔ ๑๒๕๕ ๑๒๕๖ ๑๒๕๗ ๑๒๕๘ ๑๒๕๙ ๑๒๖๐ ๑๒๖๑ ๑๒๖๒ ๑๒๖๓ ๑๒๖๔ ๑๒๖๕ ๑๒๖๖ ๑๒๖๗ ๑๒๖๘ ๑๒๖๙ ๑๒๗๐ ๑๒๗๑ ๑๒๗๒ ๑๒๗๓ ๑๒๗๔ ๑๒๗๕ ๑๒๗๖ ๑๒๗๗ ๑๒๗๘ ๑๒๗๙ ๑๒๘๐ ๑๒๘๑ ๑๒๘๒ ๑๒๘๓ ๑๒๘๔ ๑๒๘๕ ๑๒๘๖ ๑๒๘๗ ๑๒๘๘ ๑๒๘๙ ๑๒๙๐ ๑๒๙๑ ๑๒๙๒ ๑๒๙๓ ๑๒๙๔ ๑๒๙๕ ๑๒๙๖ ๑๒๙๗ ๑๒๙๘ ๑๒๙๙ ๑๓๐๐ ๑๓๐๑ ๑๓๐๒ ๑๓๐๓ ๑๓๐๔ ๑๓๐๕ ๑๓๐๖ ๑๓๐๗ ๑๓๐๘ ๑๓๐๙ ๑๓๑๐ ๑๓๑๑ ๑๓๑๒ ๑๓๑๓ ๑๓๑๔ ๑๓๑๕ ๑๓๑๖ ๑๓๑๗ ๑๓๑๘ ๑๓๑๙ ๑๓๒๐ ๑๓๒๑ ๑๓๒๒ ๑๓๒๓ ๑๓๒๔ ๑๓๒๕ ๑๓๒๖ ๑๓๒๗ ๑๓๒๘ ๑๓๒๙ ๑๓๓๐ ๑๓๓๑ ๑๓๓๒ ๑๓๓๓ ๑๓๓๔ ๑๓๓๕ ๑๓๓๖ ๑๓๓๗ ๑๓๓๘ ๑๓๓๙ ๑๓๔๐ ๑๓๔๑ ๑๓๔๒ ๑๓๔๓ ๑๓๔๔ ๑๓๔๕ ๑๓๔๖ ๑๓๔๗ ๑๓๔๘ ๑๓๔๙ ๑๓๕๐ ๑๓๕๑ ๑๓๕๒ ๑๓๕๓ ๑๓๕๔ ๑๓๕๕ ๑๓๕๖ ๑๓๕๗ ๑๓๕๘ ๑๓๕๙ ๑๓๖๐ ๑๓๖๑ ๑๓๖๒ ๑๓๖๓ ๑๓๖๔ ๑๓๖๕ ๑๓๖๖ ๑๓๖๗ ๑๓๖๘ ๑๓๖๙ ๑๓๗๐ ๑๓๗๑ ๑๓๗๒ ๑๓๗๓ ๑๓๗๔ ๑๓๗๕ ๑๓๗๖ ๑๓๗๗ ๑๓๗๘ ๑๓๗๙ ๑๓๘๐ ๑๓๘๑ ๑๓๘๒ ๑๓๘๓ ๑๓๘๔ ๑๓๘๕ ๑๓๘๖ ๑๓๘๗ ๑๓๘๘ ๑๓๘๙ ๑๓๙๐ ๑๓๙๑ ๑๓๙๒ ๑๓๙๓ ๑๓๙๔ ๑๓๙๕ ๑๓๙๖ ๑๓๙๗ ๑๓๙๘ ๑๓๙๙ ๑๔๐๐ ๑๔๐๑ ๑๔๐๒ ๑๔๐๓ ๑๔๐๔ ๑๔๐๕ ๑๔๐๖ ๑๔๐๗ ๑๔๐๘ ๑๔๐๙ ๑๔๑๐ ๑๔๑๑ ๑๔๑๒ ๑๔๑๓ ๑๔๑๔ ๑๔๑๕ ๑๔๑๖ ๑๔๑๗ ๑๔๑๘ ๑๔๑๙ ๑๔๒๐ ๑๔๒๑ ๑๔๒๒ ๑๔๒๓ ๑๔๒๔ ๑๔๒๕ ๑๔๒๖ ๑๔๒๗ ๑๔๒๘ ๑๔๒๙ ๑๔๓๐ ๑๔๓๑ ๑๔๓๒ ๑๔๓๓ ๑๔๓๔ ๑๔๓๕ ๑๔๓๖ ๑๔๓๗ ๑๔๓๘ ๑๔๓๙ ๑๔๔๐ ๑๔๔๑ ๑๔๔๒ ๑๔๔๓ ๑๔๔๔ ๑๔๔๕ ๑๔๔๖ ๑๔๔๗ ๑๔๔๘ ๑๔๔๙ ๑๔๕๐ ๑๔๕๑ ๑๔๕๒ ๑๔๕๓ ๑๔๕๔ ๑๔๕๕ ๑๔๕๖ ๑๔๕๗ ๑๔๕๘ ๑๔๕๙ ๑๔๖๐ ๑๔๖๑ ๑๔๖๒ ๑๔๖๓ ๑๔๖๔ ๑๔๖๕ ๑๔๖๖ ๑๔๖๗ ๑๔๖๘ ๑๔๖๙ ๑๔๗๐ ๑๔๗๑ ๑๔๗๒ ๑๔๗๓ ๑๔๗๔ ๑๔๗๕ ๑๔๗๖ ๑๔๗๗ ๑๔๗๘ ๑๔๗๙ ๑๔๘๐ ๑๔๘๑ ๑๔๘๒ ๑๔๘๓ ๑๔๘๔ ๑๔๘๕ ๑๔๘๖ ๑๔๘๗ ๑๔๘๘ ๑๔๘๙ ๑๔๙๐ ๑๔๙๑ ๑๔๙๒ ๑๔๙๓ ๑๔๙๔ ๑๔๙๕ ๑๔๙๖ ๑๔๙๗ ๑๔๙๘ ๑๔๙๙ ๑๕๐๐ ๑๕๐๑ ๑๕๐๒ ๑๕๐๓ ๑๕๐๔ ๑๕๐๕ ๑๕๐๖ ๑๕๐๗ ๑๕๐๘ ๑๕๐๙ ๑๕๑๐ ๑๕๑๑ ๑๕๑๒ ๑๕๑๓ ๑๕๑๔ ๑๕๑๕ ๑๕๑๖ ๑๕๑๗ ๑๕๑๘ ๑๕๑๙ ๑๕๒๐ ๑๕๒๑ ๑๕๒๒ ๑๕๒๓ ๑๕๒๔ ๑๕๒๕ ๑๕๒๖ ๑๕๒๗ ๑๕๒๘ ๑๕๒๙ ๑๕๓๐ ๑๕๓๑ ๑๕๓๒ ๑๕๓๓ ๑๕๓๔ ๑๕๓๕ ๑๕๓๖ ๑๕๓๗ ๑๕๓๘ ๑๕๓๙ ๑๕๔๐ ๑๕๔๑ ๑๕๔๒ ๑๕๔๓ ๑๕๔๔ ๑๕๔๕ ๑๕๔๖ ๑๕๔๗ ๑๕๔๘ ๑๕๔๙ ๑๕๕๐ ๑๕๕๑ ๑๕๕๒ ๑๕๕๓ ๑๕๕๔ ๑๕๕๕ ๑๕๕๖ ๑๕๕๗ ๑๕๕๘ ๑๕๕๙ ๑๕๖๐ ๑๕๖๑ ๑๕๖๒ ๑๕๖๓ ๑๕๖๔ ๑๕๖๕ ๑๕๖๖ ๑๕๖๗ ๑๕๖๘ ๑๕๖๙ ๑๕๗๐ ๑๕๗๑ ๑๕๗๒ ๑๕๗๓ ๑๕๗๔ ๑๕๗๕ ๑๕๗๖ ๑๕๗๗ ๑๕๗๘ ๑๕๗๙ ๑๕๘๐ ๑๕๘๑ ๑๕๘๒ ๑๕๘๓ ๑๕๘๔ ๑๕๘๕ ๑๕๘๖ ๑๕๘๗ ๑๕๘๘ ๑๕๘๙ ๑๕๙๐ ๑๕๙๑ ๑๕๙๒ ๑๕๙๓ ๑๕๙๔ ๑๕๙๕ ๑๕๙๖ ๑๕๙๗ ๑๕๙๘ ๑๕๙๙ ๑๖๐๐ ๑๖๐๑ ๑๖๐๒ ๑๖๐๓ ๑๖๐๔ ๑๖๐๕ ๑๖๐๖ ๑๖๐๗ ๑๖๐๘ ๑๖๐๙ ๑๖๑๐ ๑๖๑๑ ๑๖๑๒ ๑๖๑๓ ๑๖๑๔ ๑๖๑๕ ๑๖๑๖ ๑๖๑๗ ๑๖๑๘ ๑๖๑๙ ๑๖๒๐ ๑๖๒๑ ๑๖๒๒ ๑๖๒๓ ๑๖๒๔ ๑๖๒๕ ๑๖๒๖ ๑๖๒๗ ๑๖๒๘ ๑๖๒๙ ๑๖๓๐ ๑๖๓๑ ๑๖๓๒ ๑๖๓๓ ๑๖๓๔ ๑๖๓๕ ๑๖๓๖ ๑๖๓๗ ๑๖๓๘ ๑๖๓๙ ๑๖๔๐ ๑๖๔๑ ๑๖๔๒ ๑๖๔๓ ๑๖๔๔ ๑๖๔๕ ๑๖๔๖ ๑๖๔๗ ๑๖๔๘ ๑๖๔๙ ๑๖๕๐ ๑๖๕๑ ๑๖๕๒ ๑๖๕๓ ๑๖๕๔ ๑๖๕๕ ๑๖๕๖ ๑๖๕๗ ๑๖๕๘ ๑๖๕๙ ๑๖๖๐ ๑๖๖๑ ๑๖๖๒ ๑๖๖๓ ๑๖๖๔ ๑๖๖๕ ๑๖๖๖ ๑๖๖๗ ๑๖๖๘ ๑๖๖๙ ๑๖๗๐ ๑๖๗๑ ๑๖๗๒ ๑๖๗๓ ๑๖๗๔ ๑๖๗๕ ๑๖๗๖ ๑๖๗๗ ๑๖๗๘ ๑๖๗๙ ๑๖๘๐ ๑๖๘๑ ๑๖๘๒ ๑๖๘๓ ๑๖๘๔ ๑๖๘๕ ๑๖๘๖ ๑๖๘๗ ๑๖๘๘ ๑๖๘๙ ๑๖๙๐ ๑๖๙๑ ๑๖๙๒ ๑๖๙๓ ๑๖๙๔ ๑๖๙๕ ๑๖๙๖ ๑๖๙๗ ๑๖๙๘ ๑๖๙๙ ๑๗๐๐ ๑๗๐๑ ๑๗๐๒ ๑๗๐๓ ๑๗๐๔ ๑๗๐๕ ๑๗๐๖ ๑๗๐๗ ๑๗๐๘ ๑๗๐๙ ๑๗๑๐ ๑๗๑๑ ๑๗๑๒ ๑๗๑๓ ๑๗๑๔ ๑๗๑๕ ๑๗๑๖ ๑๗๑๗ ๑๗๑๘ ๑๗๑๙ ๑๗๒๐ ๑๗๒๑ ๑๗๒๒ ๑๗๒๓ ๑๗๒๔ ๑๗๒๕ ๑๗๒๖ ๑๗๒๗ ๑๗๒๘ ๑๗๒๙ ๑๗๓๐ ๑๗๓๑ ๑๗๓๒ ๑๗๓๓ ๑๗๓๔ ๑๗๓๕ ๑๗๓๖ ๑๗๓๗ ๑๗๓๘ ๑๗๓๙ ๑๗๔๐ ๑๗๔๑ ๑๗๔๒ ๑๗๔๓ ๑๗๔๔ ๑๗๔๕ ๑๗๔๖ ๑๗๔๗ ๑๗๔๘ ๑๗๔๙ ๑๗๕๐ ๑๗๕๑ ๑๗๕๒ ๑๗๕๓ ๑๗๕๔ ๑

ជាបុគ្គលទៀត មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។ ឮថា ពួកសក្យរាជច្រើនអង្គ មកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា អើហ្ន៎ អស្ចារ្យណាស់តើ អើហ្ន៎ មិនដែលកើតមានទេតើ បើយ៉ាងហ្នឹង នរណានឹងមិនបានជាសោតាបន្នបុគ្គលក្នុងសាសនានេះ ព្រះសរភាគិនីសក្យរាជ ដែលទ្រង់ទីវង្គតទៅហើយនេះ មិនសមបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករថា ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀត មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខសោះ ។ ដ្បិតព្រះសរភាគិនីសក្យរាជ មិនបានធ្វើឲ្យពេញបរិបូណ៌ក្នុងសិក្ខាទេ ។

(២៣៩) គ្រានោះឯង ព្រះមហានាមសក្យរាជ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហានាមសក្យរាជ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូល ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អម្បាញ់មិញនេះ ព្រះសរភាគិនីសក្យរាជ ទ្រង់ទីវង្គតទៅហើយ ព្រះអង្គជាអ្នកដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀត មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឮថា ពួកសក្យរាជច្រើនអង្គ មកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា

អច្ចវំយំ វត កោ អញ្ញតំ វត កោ ឯត្ថ ឯ ឯ សោតាបន្នោ ភវិស្សតិ យត្រ ហិ នាម សរភាឯ សត្ថា ការណកតោ សោ ភគវតា ព្យាកតោ សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។ សរភាឯ សត្ថា សិក្ខាយ អបរិប្ផូរការី អហោសីតិ ។

(២៤០) យោ សោ មហានាម ឥឃរត្តំ ឧបាសកោ ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ធម្មំ សរណំ គតោ សង្ឃំ សរណំ គតោ សោ កតិ វិនិបាតំ គច្ឆេយ្យ ។ យញ្ហិ តំ មហានាម សង្ឃោ វទមានោ វទេយ្យ ឥឃរត្តំ ឧបាសកោ ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ធម្មំ សរណំ គតោ សង្ឃំ សរណំ គតោតិ សរភាឯំ សត្ថំ សង្ឃោ វទមានោ វទេយ្យ សរភាឯ មហានាម សត្ថា ឥឃរត្តំ ឧបាសកោ ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ធម្មំ សរណំ គតោ សង្ឃំ សរណំ គតោ សោ កតិ វិនិបាតំ គច្ឆេយ្យ ។

អើហ្ន៎ អស្ចារ្យណាស់តើ អើហ្ន៎ មិនដែលកើតមានទេតើ បើយ៉ាងហ្នឹង នរណានឹងមិនបានជាសោតាបន្នបុគ្គល ក្នុងសាសនានេះ ព្រះសកោនិសក្យរាជ ដែលទ្រង់ទំវង្គតទៅហើយនោះ មិនសមបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករថា ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខសោះ ។ ដ្បិតព្រះសកោនិសក្យរាជ មិនបានធ្វើឲ្យពេញបរិបូណ៌ក្នុងសិក្ខាទេ ។

(៦៤០) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលណាជាឧបាសក ដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់នូវព្រះធម៌ជាទីពឹង ដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹងអស់កត្រីវារៈ បុគ្គលនោះ គប្បីទៅកាន់អបាយដូចម្តេចបាន ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលកាលពោលដោយប្រពៃ គប្បីពោលតាមយោគៈពិតថា បុគ្គលជាឧបាសក ដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់នូវព្រះធម៌ជាទីពឹង ដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹង អស់កត្រីវារៈ បុគ្គលកាលពោលដោយប្រពៃ គប្បីពោលចំពោះព្រះសកោនិសក្យរាជ បពិត្រព្រះមហានាម ព្រះសកោនិសក្យរាជ ជាឧបាសក ដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់នូវព្រះធម៌ជាទីពឹង ដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹងអស់កត្រីវារៈ ព្រះសកោនិសក្យរាជនោះ គប្បីទៅកាន់អបាយដូចម្តេចបាន ។

(๒๘๑) ๙๘ มหากาม ฯกหาตฺเว ปุกฺกุโส ภาตุโน ฯกนฺตกโต เหาติ อกิญฺจนฺโน ๙ติปิ โส ภควา ฯเปฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ ภาตฺเว ภควาติ ฯ ฉนฺโน ฯ สาเฬฺว ฯ มหาสญฺเญา ฉวนญฺเญา วิมุตฺติยา จ สมนฺนาคโต ฯ โส อาสวานํ ๑ยา อนาสวา เจโตวิมุตฺติ ปญฺญาวิมุตฺติ ทิเฬฺว ฉนฺเน สยเมว อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหรติ ฯ อยมฺปิ เข มหากาม ปุกฺกุโส ปวิเวกฏฺโ นิรยา ปวิเวกฏฺโ ติรจฺฉานโยนิยา ปวิเวกฏฺโ ปิตฺติวิสยา ปวิเวกฏฺโ อปายทุคฺคติวินิปาตา ฯ

(๒๘๒) ๙๘ ปน มหากาม ฯกหาตฺเว ปุกฺกุโส ภาตุโน ฯกนฺตกโต เหาติ อกิญฺจนฺโน ๙ติปิ โส ภควา ฯเปฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ ภาตฺเว ภควาติ ฯ

(៤៤១) បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកជ្រះថ្លាក្រៃលែងពិតប្រាកដ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សពាំងច្បាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កំពង្វាក់ ។ (បុគ្គលជាអ្នកជ្រះថ្លាក្រៃលែងពិតប្រាកដក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកមានបញ្ញាជាគ្រឿងរក្សាយ មានបញ្ញាវាងវៃនឹងប្រកបដោយវិមុត្តិ ។ បុគ្គលនោះធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ មិនមានអាសវៈព្រោះអស់អាសវៈពាំងច្បាយ ដោយបញ្ញាដ៏ក្រៃលែងដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯងជាអ្នកបានរួចចាកនរក រួចចាកកំណើតតិរច្ឆាន រួចចាកប្រេតវិស័យ រួចចាកអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

(៤៤២) បពិត្រព្រះមហានាម មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកជ្រះថ្លាក្រៃលែងពិតប្រាកដ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សពាំងច្បាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កំពង្វាក់ ។

ฉหฺเม ๆ สงฺเฆ ๆ ยาวสพฺพญฺญา ฉฬาภิญฺญา จ ฉ
ปิยฺตฺถิยา สมงฺคตาโต ๆ โส ปญฺจนฺนํ ตาปฺปาติยานํ
สเญฺญชนานํ ปริกฺขยา อนฺตราปรินิพฺพายี โหติ
ตปปาปฺปปรินิพฺพายี โหติ อสงฺขาปรินิพฺพายี โหติ
สสงฺขาปรินิพฺพายี โหติ อุทฺธํโสตาโต โหติ
อกนิฏฺฐคามี ๆ อยญฺหิ โข มหานาม ปุคฺคโล
ปริปุณฺณา นิรยา ปริปุณฺณา ติรจฺฉานโยนิยา ปริปุณฺณา
ปิตฺติวิสยา ปริปุณฺณา อปายทุคฺคติวินิปาตา ๆ

(๒๔๓) ๙๓ ปน มหานาม ฉฬภิญฺโญ ปุคฺคโล
ตุณฺหี ฉกนฺตโต โหติ อภิปฺปสนฺโน ๙ติปิ
โส ภควา ๆ เป ๆ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ ตุณฺหี
ภควาติ ๆ ฉหฺเม ๆ สงฺเฆ ๆ จ ยาวสพฺพญฺญา
จ ฉฬาภิญฺญา จ ฉ ปิยฺตฺถิยา สมงฺคตาโต ๆ

(ជាអ្នកជ្រះថ្លាក្រៃលែងពិតប្រាកដ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកមានបញ្ញាជាគ្រឿងរក្សាយ មានបញ្ញាវាងវៃ តែមិនប្រកបដោយវិមុត្តិ ។ បុគ្គលនោះ នឹងបរិនិព្វានក្នុងវាងអាយុនៅមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល នឹងបរិនិព្វានក្នុងអាយុផុតពាក់កណ្តាលហើយ ជិតដល់ទីបំផុតនឹងបរិនិព្វាន ដោយធ្វើសេចក្តីព្យាយាមយ៉ាងខ្លាំងនឹងបរិនិព្វាន ដោយមិនចាប់ធ្វើសេចក្តីព្យាយាមពេកទេ នឹងមានវិប្រតិសារៈដ៏ខ្លាំងលើកៅកាន់អកនិដ្ឋភព ព្រោះអស់ពួកសញ្ញោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯង ជាអ្នក រួចចាកនរក រួចចាកកំណើតតិរច្ឆាន រួចចាកប្រេតវិស័យ រួចចាកអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

(២៤៣) បពិត្រព្រះមហានាម មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ កាលលោកនេះ ជាអ្នកជ្រះថ្លាក្រៃលែងពិតប្រាកដ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កពដ្ឋីទៀត ។ (ជាអ្នកជ្រះថ្លាក្រៃលែងពិតប្រាកដ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ តែមិនមានបញ្ញា ជាគ្រឿងរក្សាយ មិនមានបញ្ញាវាងវៃ នឹងមិនប្រកបដោយវិមុត្តិ ។

เสา ตีณฺหิ สญฺโญชนานํ ปริกฺขยา ภคเฆาส-
เมาหานํ ตนุตฺตา สกทาคามี เหาติ สกิเทว
อิมํ โลกํ อาคนฺตฺวา ทุกฺขสฺสนฺตํ กเรติ ฯ อยมฺปิ
เหา มหานาม ปุคฺคโล ปริมุตฺโต ชาติยา ปริมุตฺโต
ชราย มรณา ปริมุตฺโต โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาเสหิ
ปริมุตฺโต ทุกฺขสฺมา วทามิ ฯ

(๒๘๔) ๕๓ ปน มหานาม อริยสาวโก ปุคฺคลโต
ปฏิวิภชิตฺวา เหาติ อริยกนฺเตหิ สีลกฺขนฺเธหิ สมนฺนาคโต
เหาติ อริยาย สมาธิกฺขนฺธาย สมนฺนาคโต เหาติ
อริยาย ปญฺญากฺขนฺธาย สมนฺนาคโต เหาติ อริยาย
วิมุตฺติกฺขนฺธาย สมนฺนาคโต เหาติ อริยาย วิมุตฺติ-
ญาณทสฺสนกฺขนฺธาย สมนฺนาคโต ฯ เสา ตีณฺหิ
สญฺโญชนานํ ปริกฺขยา โสตาปนฺโน เหาติ อวินิ-
ปาตธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโณ ฯ อยมฺปิ
เหา มหานาม ปุคฺคโล ปริมุตฺโต ชาติยา ปริมุตฺโต
ชราย มรณา ปริมุตฺโต โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาเสหิ
ปริมุตฺโต ทุกฺขสฺมา วทามิ ฯ

បុគ្គលនោះ ជាសកទាគាមី នឹងមកកាន់លោកនេះម្តងទៀត ធ្វើបង្ហើ
នូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ព្រោះអស់សញ្ញោជន: ៣ ប្រការ ព្រោះធ្វើពល:
ទោស: មោហ: ឲ្យស្រាលស្តើង ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯង
ជាអ្នក រួចចាកនរក រួចចាកកំណើតតិរច្ឆាន រួចចាកប្រេតវិស័យ
រួចចាកអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

(២៤៤) បពិត្រព្រះមហានាម មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ជាអ្នកជ្រះថ្លាក្រៃលែងពិតប្រាកដ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
អង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កពង្ហើទៀត ។
(ជាអ្នកជ្រះថ្លាក្រៃលែងពិតប្រាកដ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ តែ
មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរឹតពន្ធ មិនមានបញ្ញាវង់វៃ នឹងមិនប្រកបដោយ
វិមុត្តិ ។ បុគ្គលនោះ ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានសភាពមិនធ្លាក់ទៅកាន់
អបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ព្រោះ
អស់សញ្ញោជន:ទាំង ៣ ប្រការ ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះ
ឯង ជាអ្នក រួចចាកនរក រួចចាកកំណើតតិរច្ឆាន រួចចាកប្រេតវិស័យ
រួចចាកអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

(๒๔๕) ๙๓ ยถ ยถ มหาคามา ฯเปฯ ปุคฺคลา ๓ เหว ขา ตุเณฺห ฯเปฯ อภิปฺป-สนฺนา ฯ ๓ ฉเฬ ฯ ๓ สเตฺต ฯ ๓ มหาสปฺปาโย ๓ ฉฬาสปฺปาโย ๓ จ วิมุตฺติยา สมนฺนาคตา ฯ อถิเม ฉฬา เหนฺติ สทฺธินฺทฺริยํ ฯเปฯ ปญฺญินฺทฺริยํ ฯ ตถาคตปฺปเวทิตา จสฺส ฉฬา ปญฺญา มตฺตาโย นิฏฺฐานํ คจฺฉติ ฯ อยมฺปิ เขา มหาคามา ปุคฺคลา อคฺคา นิรยา อคฺคา ติรจฺฉานโยนิ อคฺคา ปิตฺติวิสยา อคฺคา อปายทุคฺคติวินิปาตา ฯ

(๒๔๖) ๙๓ ยถ ยถ มหาคามา ฯเปฯ ปุคฺคลา ๓ เหว ขา ตุเณฺห ฯเปฯ อภิปฺปสนฺนา ฯ ๓ ฉเฬ ฯ ๓ สเตฺต ฯ ๓ มหาสปฺปาโย ๓ ฉฬาสปฺปาโย ๓ จ วิมุตฺติยา สมนฺนาคตา ฯ อถิเม ฉฬา เหนฺติ สทฺธินฺทฺริยํ ฯเปฯ ปญฺญินฺทฺริยํ ฯ

(២៤៥) បពិត្រព្រះមហានាម មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនបានជ្រះថ្លាក្រៃលែងពិតប្រាកដ ក្នុងព្រះពុទ្ធទេ ។ ក្នុងព្រះធម៌ទេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃទេ ។ មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរឹតពយទេ មិនមានបញ្ញាវង្វេងវៃទេ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិទេ ។ តែថា ធម៌អម្បាលនេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយ តែងមានដល់បុគ្គលនោះ ។ មួយទៀត ធម៌ទាំងឡាយ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រកាសហើយ ជាធម៌គួរដល់ការពិចារណា ដោយបញ្ញាដ៏ក្រៃលែង ដល់បុគ្គលនោះ ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯង ជាអ្នក មិនទៅកាន់នរក មិនទៅកាន់កំណើតតិរច្ឆាន មិនទៅកាន់ប្រេតវិស័យ មិនទៅកាន់អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

(២៤៦) បពិត្រព្រះមហានាម មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនបានជ្រះថ្លាក្រៃលែងពិតប្រាកដ ក្នុងព្រះពុទ្ធទេ ។ ក្នុងព្រះធម៌ទេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃទេ ។ មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរឹតពយទេ មិនមានបញ្ញាវង្វេងវៃទេ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិទេ តែថា ធម៌អម្បាលនេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយ តែងមានដល់បុគ្គលនោះ ។

ตถาคเต จสฺส สทฺธามตฺตํ เหาติ เปมมตฺตํ ฯ อยมฺปิ เหา มหานาม ปุคฺคโล อกตฺตา จ วโยกตฺตา จ ปโยกตฺตา จ ปิตฺตวิสยํ อกตฺตา อกายทุกฺขติวินิหาตํ ฯ

(๒๔๗) เสยฺยถาปิ มหานาม ทุกฺเขตฺตํ ทุพฺภูมิ อวิหตกฺขาณุกํ ติณาทิ จสฺส ขณฺฑาทิ ปูตีทิ กสาวตปหาตาทิ อสารกาทิ(๑) อสุขสยิตาทิ เหเวเ ปน สทฺธา ชาโร อนุปฺปวจฺเฉยฺย ฯ อถ ขฺวสฺส ตาทิ ติณาทิ ปุพฺเพ วิวฺหิ เวปุลฺโล อาปชฺเชยฺยุนฺติ ฯ เนา เหาตํ กสฺมา ฯ ยาวเญา เหา มหานาม ฯ ฉ ธมฺมา ทุกฺขาเตา เหาติ ทุปฺปฏิวิเตา อนิยฺยานิเกา อนุปสมสวตฺตนิเกา อสมฺมา-สมฺพุทฺธปฺปเวทิเตา(๒) ฯ อิมสฺมิ ทุกฺเขตฺตสฺมิ วทามิ ฯ

๑- ฐ. อสาทาทิ ฯ ๒- ฐ. ทุกฺขาเต ฯ

មួយទៀត បុគ្គលនោះគ្រាន់តែមានសទ្ធានឹងសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងព្រះតថាគត ។ បពិត្រព្រះមហានាម បុគ្គលនេះឯង ជាអ្នក មិនទៅកាន់នរក មិនទៅកាន់កំណើតតិរច្ឆាន មិនទៅកាន់ប្រេតវិស័យ មិនទៅកាន់អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត ។

(២៤៧) បពិត្រព្រះមហានាម ដូចពូជតាំងឡាយ ដែលបាក់ខ្ទេចដែលស្អុយ ដែលក្រៀមក្រោះ ដោយខ្យល់នឹងកំដៅថ្ងៃ ដែលឥតពន្ធុក ដែលគេទុកជាក់ក្នុងទីមិនស្អាត ក្អៀងក៏បង្ហើរនូវទឹកក្អៀងដោយស្រួលចុះកាន់ស្រែ ដែលក្រហោងក្រហូង មានផែនដីអាក្រក់ ដែលគេមិនទាន់បានគាស់រានយកដង្កូតឈើចេញនៅឡើយ ពូជតាំងអម្បាលនោះនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ដុះដាល លូតលាស់បានដែរឬទេ ។ មិនបានទេព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហានាម សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះដែរ ធម៌ក្នុងលោកនេះ ជាធម៌ដែលបុគ្គលពោលមិនល្អ ជាធម៌ដែលបុគ្គលប្រកាសមិនល្អ ជាធម៌មិននាំសត្វចេញចាកទុក្ខបាន មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ជាធម៌ដែលបុគ្គលមិនមែនសម្មាសម្ពុទ្ធប្រកាសហើយ តថាគតពោលថា ធម៌នេះ ដូចស្រែដែលក្រហោងក្រហូង ។

តស្មឹ ច ឆន្នេ សារភោ វិហរតិ ឆម្ភាឧឆម្ភប្បដិបន្ថោ សាមីចិប្បដិបន្ថោ អនុឆម្ភចារី ឥធមហំ ទុព្ភិក្ខស្មឹ វទាមិ ។

(២៤៨) សេយ្យថាបិ មហាឆាម សុក្ខេត្តំ សុភូមំ សុវិហតកណ្ដាណុកំ ពីជានិ ច សម្ប អខណ្ឌានិ អបូតីនិ អកតាតបហតានិ សារាទានិ សុខសយិតានិ នេភៅ ច សម្ប សម្មា ជារំ អនុបវជ្ជេយ្យ អបិ នុ តានិ ពីជានិ វុឌ្ឍឹំ វិរូឡ្ហឹំ វេបុល្លំ អាបជ្ជេយ្យុន្តិ ។ ឃវំ ភន្តេ ។ ឃវមេវ ខោ មហាឆាម ឥធ ឆម្ភោ ស្វាក្ខាតោ ហោតិ សុប្បវេទិតោ និយ្យានិកោ ឧបសមសំវត្តនិកោ សម្មាសម្ពុទ្ធប្បវេទិតោ ឥធមហំ សុក្ខេត្តស្មឹ វទាមិ ។ តស្មឹ ច ឆន្នេ សារភោ វិហរតិ ឆម្ភាឧឆម្ភប្បដិបន្ថោ សាមីចិប្បដិបន្ថោ អនុឆម្ភចារី ឥធមហំ សុពីជស្មឹ វទាមិ ។

មួយវិញទៀត សាវកដែលប្រតិបត្តិនូវធម៌តាមធម៌ ប្រតិបត្តិដ៏សមគួរ ប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏សមគួរ នៅគ្រប់តំរិយោបថ ក្នុងធម៌នោះ តថាគតពោលថា សាវកអ្នកប្រតិបត្តិធម៌តាមធម៌ នៅគ្រប់តំរិយោបថនេះដូចជាពូជអាក្រក់ ។

(២៤៨) បពិត្រព្រះមហានាម ដូចពូជគាំងឡាយ ដែលមិនបាក់ខ្លួច ដែលមិនស្អុយ ដែលមិនក្រៀមក្រោះ ដោយខ្យល់និងកំដៅថ្ងៃ មានពន្លកដែលគេខ្ទុកជាក់ក្នុងទីដ៏ស្អាត គាំងក្រៀងតបង្អោនទៅទឹកក្រៀងដោយស្រួលចុះកាន់ស្រែដែលល្អ មានផែនដីពិបស្មើ ដែលគេបានគាស់ពនយកដង្កូតឈើចេញហើយ ពូជអម្បាលនោះនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ដុះដាល លូតលាស់ទូលាយបានឬទេ ។ យ៉ាងហ្នឹងហើយព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហានាម សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះដែរ ធម៌ក្នុងលោកនេះ ជាធម៌ដែលបុគ្គលពោលទុកល្អហើយ ធម៌ដែលបុគ្គលប្រកាសទុកល្អហើយ ជាធម៌នាំសត្វចេញចាកទុក្ខបាន ជាធម៌ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ជាធម៌ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ប្រកាសហើយ តថាគតពោលថា ធម៌នេះ ដូចជាស្រែដ៏ល្អ ។ មួយវិញទៀត សាវកដែលប្រតិបត្តិនូវធម៌តាមធម៌ ប្រតិបត្តិដ៏សមគួរ ប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏សមគួរ នៅគ្រប់តំរិយោបថ ក្នុងធម៌នោះ តថាគតពោលថា សាវកអ្នកប្រតិបត្តិធម៌តាមធម៌ នៅគ្រប់តំរិយោបថនេះ ដូចជាពូជដ៏ល្អ ។

កាមង្គំ បន សារកានំ សក្កាំ សារកានញ្ច មហាជាម សក្កោ មរណកាលេ សិក្ខាយ បរិប្ផូរការំ អហោសីតិ ។

[๒๘๙] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន អជាតបិណ្ឌិកោ គហបតិ អាពាធិកោ ហោតិ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ ។ អថខោ អជាតបិណ្ឌិកោ គហបតិ អញ្ញតរំ បុរិសំ អាមន្តេសិ ឯហិ ត្វំ អម្ភោ បុរិស យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ចាទេ សិរសា វន្ទ អជាតបិណ្ឌិកោ ភន្តេ គហបតិ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ សោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ចាទេ សិរសា វន្ទតីតិ ។ ឯវញ្ហាទេហិ សាធុ តាវ ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេន អជាតបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ សោ បុរិសោ អជាតបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស បដិស្សុត្វា យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ អភិវាទេត្វា

ធំធ្ងន់ពោលទៅថ្វី ដល់ព្រះសារកានិសក្យរាជ បពិត្រព្រះមហានាម ព្រះសារកានិសក្យរាជ ជាអ្នកបានធ្វើឲ្យពេញបរិបូណ៌ក្នុងសទ្ធា ក្នុងកាលជាតមរណៈ ។

(២៤៩) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង អនាថបិណ្ឌិកគហបតី មានអាពាធ ប្រកបដោយទុក្ខ មានជម្ងឺជាទម្ងន់ ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី បានហៅបុរសម្នាក់មកថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន ឯងចូរមកនេះ ឯងចូរទៅកាន់ទីជិតព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរថ្វាយបង្គំបាទព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ ដោយសិរសា តាមពាក្យអញថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន អនាថបិណ្ឌិកគហបតី មានអាពាធ ប្រកបដោយទុក្ខ មានជម្ងឺជាទម្ងន់ លោកថ្វាយបង្គំបាទព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ ដោយសិរសា ។ រួចហើយ ឯងចូរនិមន្តយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន សូមព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ និមន្តទៅកាន់ទីលំនៅអថនាបិណ្ឌិកគហបតីឲ្យបាន ។ បុរសនោះទទួលពាក្យអនាថបិណ្ឌិកគហបតីថា ប្រពុទ្ធ ហើយក៏ចូលទៅកាន់ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុហើយ

ฬกมญฺจ นิสีทิ ฯ ฬกมญฺจ นิสินฺโน โข สมา ปุริสมา
อายสฺมนฺตํ สารีปุตฺตํ ฬตทวเจ อนาถปิณฺฑิกา คหปติ
กหาปตี อาจาริกา ธุตฺติกา ภาชฺชาตินิลาโก สมา
อายสฺมา สารีปุตฺตสฺส ปาเท สิรสา วนฺทติ ฯ
ฬวญฺจ วเทติ สาธุ ภนฺเต อายสฺมา สารีปุตฺตา
ยเน อนาถปิณฺฑิกสฺส คหปติสฺส นิเวสนํ
เตนุปสงฺกมตุ อนุกมฺปํ อุปาทายาติ ฯ อธิ-
วาเสสิ โข อายสฺมา สารีปุตฺตา ตุณฺหีภาเวน ฯ

(๒๙๐) อถ โข อายสฺมา สารีปุตฺตา ปุพฺพณฺห-
สมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย อายสฺมตา
อานนฺเทน ปจฺฉาสมเณน เยน อนาถปิณฺฑิกสฺส
คหปติสฺส นิเวสนํ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ นิสชฺช โข อายสฺมา
สารีปุตฺตา อนาถปิณฺฑิกํ คหปตึ ฬตทวเจ
กจฺจิ เต คหปติ ขมนียํ กจฺจิ ยาปนียํ
กจฺจิ ทุกฺขา วิตฺถา ปฏิกฺกมนฺติ โว อภิกฺกมนฺติ
ปฏิกฺกมาสานํ ปญฺญายติ โว อภิกฺกมาติ ฯ

ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ចានទូលព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន អនាថបិណ្ឌិកគហបតី មានអាពាធ ប្រកបដោយទុក្ខ មានជម្ងឺជាទម្ងន់ លោកថ្វាយបង្គំព្រះចាទព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ ដោយសិរសា ។ រួចពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន សូមព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ និមន្តទៅកាន់ទីលំនៅ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីឲ្យទាន ។ ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ ចានទទួលនិមន្ត ដោយអាការស្ងៀម ។

(៤៩០) លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ ស្លៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងវេលាបុព្វណ្ហសម័យ មានព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ជាបច្ឆាសមណៈ ចូលទៅកាន់ទីលំនៅអនាថបិណ្ឌិកគហបតី លុះចូលទៅដល់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលហើយ ។ លុះព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុគង់ហើយ ក៏ពោលនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតីដូច្នេះថា ម្នាលគហបតី អ្នកលួមអត់ធន់បានទេឬ លួមប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ ទុក្ខវេទនាធូរថយ មិនចំរើនឡើងទេឬ សេចក្តីធូរថយ (ចាកពោគ) រមែងប្រាកដ ឯសេចក្តីមិនចំរើនឡើងនៃពោគ រមែងមិនប្រាកដទេឬ ។

ន មេ ភន្តេ ខមនីយំ ន យាបនីយំ ពាឡ្ហា មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ នោ បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នា បដិក្កមោតិ ។

(៦៩១) យថាកូបេន ខោ តមហបតិ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្ប-សាទេន សមន្នាគតោ អសប្បុគ្គា បុថុជ្ជនោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុក្កតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ តថាកូបោ តេ ពុទ្ធេ អប្បសាទោ នត្ថិ ។ អត្ថិ ច ខោ តេ តមហបតិ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទោ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ តញ្ច បន តេ ពុទ្ធេ អវេច្ច-ប្បសាទំ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ហានមេសោ វេទនា បដិប្បស្សម្ភេយ្យុំ ។

អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ទូលថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណា
អត់ធន់មិនបានទេ ខ្ញុំព្រះករុណាប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់
ខ្ញុំព្រះករុណាចំរើនឡើងខ្លាំងណាស់ មិនធូរថយទេ សេចក្តីចំរើន
(នៃរោគ) ចេះតែច្រាកដឡើងមិនមានធូរថយទេ ។

(២៩១) ព្រះសារីបុត្រពោលថា ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែល
មិនចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធ មាន
សភាពយ៉ាងណា លុះដល់វិលាងខ្លួន បន្ទាប់អំពីមរណៈរមែងទៅកើតក្នុង
អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ឯសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះពុទ្ធ មាន
សភាពយ៉ាងនោះ មិនមានដល់អ្នកទេ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត
សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធ តែងមានដល់អ្នកថា ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ
ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភព
ថ្មីទៀត ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ
ក្នុងព្រះពុទ្ធនោះ ចំពោះខ្លួន វេទនាទាំងឡាយ គប្បីស្ងប់រម្ងាប់ទៅ
ដោយហេតុដ៏សមគួរបាន ។

(๒๙๒) ยถารูเปน โข ภิกฺขเว ภิกฺขุ อเวจฺจปฺป-สาเทน สมนฺนาคโต อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน กายสฺส เภทา ปรํ มรณา อปายํ ทุคฺคตึ วินิปาตํ นิรยํ อุปปชฺชติ ตถารูโป เต ภิกฺขเว อปฺปสาโท ฉตฺถี ฯ อตฺถิ จ โข เต ภิกฺขเว ภิกฺขุ อเวจฺจปฺปสาโท สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม ฯเป ฯ ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญฺญูหีติ ฯ ตตฺร ปน เต ภิกฺขเว อเวจฺจปฺปสาทํ อตฺตนิ สมนุ-ปสฺสโต หานเมว ปาฏิกงฺขา ปฏิปตฺติสฺสุเยฺยหิ ฯ

(๒๙๓) ยถารูเปน โข ภิกฺขเว ภิกฺขุ สงฺเฆ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน กายสฺส เภทา ปรํ มรณา อปายํ ทุคฺคตึ วินิปาตํ นิรยํ อุปปชฺชติ ตถารูโป เต สงฺเฆ อปฺปสาโท ฉตฺถี ฯ อตฺถิ จ โข เต ภิกฺขเว ภิกฺขุ สงฺเฆ อเวจฺจปฺปสาโท สุปฺปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ ฯเป ฯ อนุตฺตรํ ปุญฺญกฺเขตฺตํ โลกสฺสาติ ฯ

(៦៥២) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះធម៌ មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈរមែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក សេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះធម៌ មានសភាពយ៉ាងនោះ មិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះធម៌ មានដល់អ្នកថា ព្រះធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ប្រពៃហើយ ។បេ។ ជាធម៌ដែលញុំងជនពាលឲ្យគប្បីដឹងចំពោះខ្លួន កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះធម៌នោះ ចំពោះខ្លួន វេទនាពាលឲ្យ គប្បីស្ងប់រម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

(៦៥៣) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះសង្ឃ មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈរមែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ឯសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា មានសភាពយ៉ាងនោះ ក្នុងព្រះសង្ឃ មិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះសង្ឃ ក៏មានដល់អ្នកថា ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិល្អហើយ ។បេ។ ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើរនៃសត្វលោក ។

តញ្ហ បន តេ សង្ខ្យ អវេច្ចប្បសាទំ អត្តនិ សមនុ-
បស្សតោ ហានសោ វេទនា បដិប្បស្សម្ភេយ្យុំ ។

(๒๕๔) យថារូបេន ខោ គហបតិ ទុស្សីលេន
សមន្នាគតោ អសប្បុតាភ បុថុជ្ជនោ កាយស្ស ភេទា
បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបប-
ជ្ជតិ តថារូបន្តេ ទុស្សីល្យំ នត្ថិ ។ អត្ថិ ច ខោ តេ
គហបតិ អរិយកន្តានិ សីលានិ អខណ្ឌានិ ។ បេ ។
សមាធិសំវត្តនិកានិ ។ តានិ ច បន តេ អរិយកន្ត-
និ សីលានិ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ហានសោ វេទនា
បដិប្បស្សម្ភេយ្យុំ ។

(๒๕๕) យថារូបាយ ខោ គហបតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា
សមន្នាគតោ អសប្បុតាភ បុថុជ្ជនោ កាយស្ស ភេទា
បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបប-
ជ្ជតិ តថារូបា តេ មិច្ឆាទិដ្ឋិ នត្ថិ ។ អត្ថិ ច ខោ
តេ គហបតិ សម្មាទិដ្ឋិ ។ តញ្ហ បន តេ សម្មាទិដ្ឋឹ
អត្តនិ សមនុបស្សតោ ហានសោ វេទនា
បដិប្បស្សម្ភេយ្យុំ ។

កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះសង្ឃ នោះ ចំពោះខ្លួន វេទនាទាំងឡាយ គប្បីសូន្យរម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

(២៥៤) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ប្រកបដោយគាថជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធបន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ឯភាពជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានសភាពយ៉ាងនោះ មិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សីលទាំងឡាយជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ក៏មានដល់អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសីលទាំងឡាយ ដែលជាទីស្រឡាញ់របស់អរិយៈ នោះចំពោះខ្លួន វេទនាទាំងឡាយ គប្បីសូន្យរម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរបាន ។

(២៥៥) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ប្រកបដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មិច្ឆាទិដ្ឋិ មានសភាពយ៉ាងនោះ មិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សម្មាទិដ្ឋិ ក៏មានដល់អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសម្មាទិដ្ឋិនោះចំពោះខ្លួន វេទនាទាំងឡាយ គប្បីសូន្យរម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

(๒๕๖) យថារូបេន ខោ ភគវតា មិច្ឆាសង្កប្បេន សមញ្ញាតោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ តថារូបោ តេ មិច្ឆាសង្កប្បោ នត្ថិ ។ អត្ថិ ច ខោ តេ ភគវតា សម្មាសង្កប្បោ ។ តញ្ច បន តេ សម្មាសង្កប្បំ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ឋានសោ វេទនា បដិប្បស្សម្ភេយ្យុំ ។

(๒๕๗) យថារូបាយ ខោ ភគវតា មិច្ឆាវាចាយ សមញ្ញាតោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ តថារូបា តេ មិច្ឆាវាចា នត្ថិ ។ អត្ថិ ច ខោ តេ ភគវតា សម្មាវាចា ។ តញ្ច បន តេ សម្មាវាចំ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ឋានសោ វេទនា បដិប្បស្សម្ភេយ្យុំ ។

(៤៥៦) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ប្រកបដោយមិច្ឆាសង្កប្បៈ មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មិច្ឆាសង្កប្បៈ មានសភាពយ៉ាងនោះ មិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សម្មាសង្កប្បៈ ក៏មានដល់អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសម្មាសង្កប្បៈនោះ ចំពោះខ្លួន វេទនាពាំងឆ្អាយ គប្បីស្ងប់រម្ងាប់ទៅដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

(៤៥៧) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ប្រកបដោយមិច្ឆាវាចា មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ រមែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មិច្ឆាវាចាមានសភាពយ៉ាងនោះ មិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សម្មាវាចាក៏មានដល់អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសម្មាវាចានោះចំពោះខ្លួន វេទនាពាំងឆ្អាយ គប្បីស្ងប់រម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

[๒๙๘] ยถารูเปน ขฺวาหํ ภนฺเต มิจฺฉากมฺมนฺเต-
น สมนฺนาคโต อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน ตถาคตสฺส
เกจิ ปรํ มรณา อปายํ ทุคฺคตึ วินิปาตํ นิรยํ
อุปปชฺชนฺติ ตถารูปาหิ เต มิจฺฉากมฺมนฺตา ฯ อหญฺจ
ขฺวาหํ เต ภนฺเต สมฺมากมฺมนฺตา ฯ ตญฺหิ ปน
เต สมฺมากมฺมนฺเต อตฺตนิ สมนุปสฺสโต ภายนสฺเส
วิรตา ปฏิวิรตฺยงฺคา ฯ

[๒๙๙] ยถารูเปน ขฺวาหํ ภนฺเต มิจฺฉาอาชีเวน
สมนฺนาคโต อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน ตถาคตสฺส เกจิ
ปรํ มรณา อปายํ ทุคฺคตึ วินิปาตํ นิรยํ อุปปชฺชนฺติ
ตถารูปาหิ เต มิจฺฉาอาชีเวหิ ฯ อหญฺจ ขฺวาหํ
เต ภนฺเต สมฺมาอาชีเวหิ ฯ ตญฺหิ ปน เต สมฺมา-
อาชีเวหิ อตฺตนิ สมนุปสฺสโต ภายนสฺเส วิรตา
ปฏิวิรตฺยงฺคา ฯ

(៦៥៨) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ប្រកបដោយមិច្ឆា-
កម្មន្ត:មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាយខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើត
ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មិច្ឆាកម្មន្ត:មានសភាពយ៉ាងនោះ មិន
មានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សម្មាកម្មន្ត:
ក៏មានដល់អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសម្មាកម្មន្ត:នោះ ចំពោះ
ខ្លួន វេទនាតាំងឡាយ គប្បីសូន្យរម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

(៦៥៩) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ប្រកបដោយមិច្ឆា-
អាជីវៈ មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាយខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅ
កើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មិច្ឆាអាជីវៈ:មានសភាពយ៉ាងនោះ
មិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សម្មាអាជីវៈ
ក៏មានដល់អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសម្មាអាជីវៈនោះចំ-
ពោះខ្លួន វេទនាតាំងឡាយគប្បីសូន្យរម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

[២៦០] យថារូបេន ខោ ភគវាបតិ មិច្ឆាភយោ-
មេន សមន្នាគតោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ កាយស្ស
ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ
ឧបបជ្ជតិ តថារូបោ តេ មិច្ឆាភយោមោ នត្ថិ ។ អត្ថិ
ច ខោ តេ ភគវាបតិ សម្មាភយោមោ ។ តញ្ច បន
តេ សម្មាភយោមំ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ហានសោ
វេឧគា បដិប្បស្សម្ភេយ្យុំ ។

[២៦១] យថារូបាយ ខោ ភគវាបតិ មិច្ឆាសតិយា
សមន្នាគតោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ កាយស្ស ភេទា
បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ
តថារូបោ តេ មិច្ឆាសតិ នត្ថិ ។ អត្ថិ ច ខោ តេ
ភគវាបតិ សម្មាសតិ ។ តញ្ច បន តេ សម្មា-
សតិំ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ហានសោ វេឧគា
បដិប្បស្សម្ភេយ្យុំ ។

(៦៦០) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ប្រកបដោយមិច្ឆា-
វាយាម: មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅ
កើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មិច្ឆាវាយាម:មានសភាពយ៉ាងនោះ
មិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សម្មាវាយាម:
ក៏មានដល់អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសម្មាវាយាម នោះចំ-
ពោះខ្លួន វេទនាតាំងឡាយ គប្បីស្ងប់រម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

(៦៦១) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ប្រកបដោយមិច្ឆា-
សតិ មានសភាពយ៉ាងណា លុះរំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើត
ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មិច្ឆាសតិមានសភាពយ៉ាងនោះ មិនមាន
ដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សម្មាសតិក៏មានដល់
អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសម្មាសតិនោះចំពោះខ្លួន វេទនា
តាំងឡាយ គប្បីស្ងប់រម្ងាប់ទៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

(๒๖๒) យថារូបេន ខោ ភគវតិ មិច្ឆាសមាធិនា សមន្នាគតោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុក្កតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ តថារូបោ តេ មិច្ឆាសមាធិ នត្ថិ ។ អត្ថិ ច ខោ តេ ភគវតិ សម្មាសមាធិ ។ តញ្ច បន តេ សម្មាសមាធឹ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ឋានសោ វេទនា បដិប្បស្សម្ភេយ្យុំ ។

(๒๖๓) យថារូបេន ខោ ភគវតិ មិច្ឆាញាណេន សមន្នាគតោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុក្កតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ តថារូបន្តេ មិច្ឆាញាណំ នត្ថិ ។ អត្ថិ ច ខោ តេ ភគវតិ សម្មាញាណំ ។ តញ្ច បន តេ សម្មាញាណំ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ឋានសោ វេទនា បដិប្បស្សម្ភេយ្យុំ ។

(៤៦២) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ជាអ្នកប្រកបដោយមិច្ឆាសមាធិមានសភាពយ៉ាងណា លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈកំពៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មិច្ឆាសមាធិមានសភាពយ៉ាងនោះ មិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សម្មាសមាធិក៏មានដល់អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសម្មាសមាធិនោះចំពោះខ្លួន រមែងតាំងឡាយ គប្បីសង្ឃប់រម្ងាប់ចៅដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

(៤៦៣) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ជាអ្នកប្រកបដោយមិច្ឆាញាណ មានសភាពយ៉ាងណា លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ កំពៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មិច្ឆាញាណមានសភាពយ៉ាងនោះមិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សម្មាញាណក៏មានដល់អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសម្មាញាណនោះចំពោះខ្លួន រមែងតាំងឡាយគប្បីសង្ឃប់រម្ងាប់ចៅ ដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

(២៦៤) យថាវុចាយ ខោ គហបតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយោ សមណ្ឌាកតោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ តាយ សទ្ធ កេនចិ បរំ មរណា អថាយំ ទុក្ខតំ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ តថាវុចា តេ មិច្ឆាវិមុត្តិ ឆត្តិ ។ អត្ថិ ច ខោ តេ គហបតិ សម្មាវិមុត្តិ ។ តញ្ច បន តេ សម្មាវិមុត្តិ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ហានសោ វេទនា បដិប្បស្សម្ភេយ្យុន្តិ ។

(២៦៥) អថខោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស ហានសោ វេទនា បដិប្បស្សម្ភិសុ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ(១) អាយស្មន្តញ្ច សារីបុត្តំ អាយស្មន្តញ្ច អានន្ទំ សតេកនេវ ជាលិចាតេកន បរិវិសិ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ភុត្តាវិ តិនិតបត្តបាណិ អញ្ញតរំ នីចំ អាសនំ គហេត្វា ឯតមន្តំ និសីទិ ។ ឯតមន្តំ និសិន្នំ ខោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតិ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឥមាហិ គាថាហិ អនុមោទិ

---

១ ឱ. គហបតិ ឧបសង្កមិត្វា ។

សរភាន៍វគ្គទី ៣

(២៦៤) ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនដែលមិនចេះដឹង ជាអ្នកប្រកប ដោយមិច្ឆាវិមុត្តិ មានសភាពយ៉ាងណា លុះដល់វិសាងខ្លួន បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក មិច្ឆាវិមុត្តិ មានសភាពយ៉ាងនោះមិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត សម្មាវិមុត្តិក៏មានដល់អ្នក ។ កាលបើអ្នកពិចារណាឃើញនូវសម្មាវិមុត្តិនោះចំពោះខ្លួន វេទនាទាំងឡាយគប្បីស្ងប់រម្ងាប់ទៅដោយហេតុដ៏សមគួរ ។

(២៦៥) គ្រានោះឯង វេទនារបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតីក៏ស្ងប់រម្ងាប់ដោយមួយរំពេច ។ ទើបអនាថបិណ្ឌិកគហបតីអង្វាសព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុផង ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុផង ដោយមហប្បវណីដ៏ឆ្ងាញ់កងឆ៍ថាសជារបស់ខ្លួន ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីបានដឹងថា ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុឆាន់ហើយ ដាក់ព្រះហស្តចេញពីបាត្រហើយ ក៏កាន់យកនូវអាសនៈដ៏ទាបមួយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុអនុមោទនាចំពោះអនាថបិណ្ឌិកគហបតីដែលអង្គុយក្នុងទីសមគួរដោយគាថាទាំងឡាយនេះថា

(២៦៦) យស្ស សទ្ធា តថាគតេ
អចលា សុប្បតិដ្ឋិតា
សីលញ្ច យស្ស កល្យាណំ
អរិយកន្តំ បសំសិតំ ។
សង្ឃេ បសាទោ យស្សត្ថិ
ឧជុភូតញ្ច ទស្សនំ
អទលិទ្ទោតិ តំ អាហុ
អមោឃន្តស្ស ជីវិតំ ។
តស្មា សទ្ធញ្ច សីលញ្ច
បសាទំ ធម្មទស្សនំ
អនុយុញ្ជេថ មេធាវី
សរំ ពុទ្ធានសាសនន្តិ ។

(២៦៧) អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ បិណ្ឌិកំ គហបតឹ ឯតទវោច តាថាហំ អនុមោទិត្វា ឧជ្ជាយាសនា បក្កាមិ ។

(២៦៦) សទ្ធារបស់បុគ្គលណា មិនញាប់ញ័រ ឋាន ដម្កល់ស៊ប់ល្អហើយ ក្នុងព្រះតថាគតផង សីលរបស់បុគ្គលណា ល្អ ដែលព្រះអរិយៈត្រេកអរសរសើរផង ។ សេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងសង្ឃទំនឹងសេចក្តីយើញត្រង់ មានដល់បុគ្គលណាផង អ្នកប្រាជ្ញតំាងឡាយហៅបុគ្គលនោះថា ជាអ្នកមិនខ្វត់តំាងជីវិតរបស់បុគ្គលនោះមិនសោះសូន្យឡើយ ។ ហេតុនោះ អ្នកមានប្រាជ្ញា កាលបើរលឹកយើញនូវពុទ្ធសាសនាហើយ គួរប្រកបនូវសទ្ធាផង សីលផង សេចក្តីជ្រះថ្លាផង ការយើញធម៌ផង ។

(២៦៧) លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបានអនុមោទនាដោយគាថាតំាងឡាយនេះ ចំពោះអនាថបិណ្ឌិកគហបតីរួចហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈចេញទៅ ។

(២៦៧) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ភគវា ឯតទវោច ហន្ទ កុតោ នុ ត្វំ អានន្ទ អាគច្ឆសិ ឥតិ ឥវស្សតិ ។ អាយស្មតា ភន្តេ សារីបុត្តេន អជាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ ៥មិត្តា ច ៥មិត្តា ច ឥវាទេន ឥវាទិតោតិ ។ បណ្ឌិតោ អានន្ទ សារីបុត្តោ មហាបញ្ញោ អានន្ទ សារីបុត្តោ យត្រ ហិ នាម ចត្តារោ សោតាបត្តិយង្គានិ ឧសហាគាវេហិ វិភជិស្សតីតិ ។

(២៦៨) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន អជាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ អាពាធិកោ ហោតិ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ ។ អថខោ អជាថ-បិណ្ឌិកោ គហបតិ អញ្ញតរំ បុរិសំ អាមន្តេសិ ឯហិ ត្វំ អម្ភោ បុរិស យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុ-បសង្កម ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បាទេ សិរសា វន្ទ អជាថបិណ្ឌិកោ ភន្តេ គហបតិ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ

(៤៦៨) គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដែលអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកទើបមកពីណាហ្នឹងថ្ងៃម្ល៉េះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបានទូន្មានអនាថបិណ្ឌិកគហបតីដោយឧបាយនេះផងនេះផង ។ ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្តជាបណ្ឌិត ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្តមានប្រាជ្ញាច្រើន ព្រោះសារីបុត្តអាចនឹងចែកនូវសោតាបត្តិយង្គ (អង្គនៃធម៌សម្រាប់បាននូវសោតៈ) ៤ ដោយអាការ ១០ បាន ។

(៤៦៩) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង អនាថបិណ្ឌិកគហបតីមានអាពាធ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនាឈឺធ្ងន់ ។ គ្រានោះឯង អនាថបិណ្ឌិកគហបតីហៅបុរស១នាក់មកថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកចូរមកនេះ ចូរអ្នកទៅគាល់ព្រះអានន្ទ លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ដោយក្បាលតាមពាក្យរបស់ខ្ញុំថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន អនាថបិណ្ឌិកគហបតី មានអាពាធប្រកបដោយទុក្ខវេទនាឈឺធ្ងន់

សោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ចាតេ សិរសា វន្ទតីតិ ។ ឯវញ្ហេ វតេហិ សាធុ តវ កត្តេ អាយស្មា អានន្ទោ យេន អជាតបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ ឯវំ កត្តេតិ ខោ សោ បុរិសោ អជាតបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស បដិស្សុត្វា យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច អជាតបិណ្ឌិកោ កត្តេ គហបតិ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ ។ សោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ចាតេ សិរសា វន្ទតីតិ ឯវញ្ហេ វតេតិ សាធុ តវ កត្តេ អាយស្មា អានន្ទោ យេន អជាតបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ អថាយស្មា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ តុណ្ហីភាវេន ។

លោកថ្វាយបង្គំព្រះជាតាព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដោយក្បាល ។ ចូរអ្នកនិយាយយ៉ាងនេះទៀតថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ និមន្តទៅឯទីលំនៅរបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ បុរសនោះទទួលស្តាប់អនាថបិណ្ឌិកគហបតីថា ចាទលោកដ៏ចំរើន ហើយចូលទៅគាល់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះបុរសនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បាននិយាយទៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន អនាថបិណ្ឌិកគហបតី មានអាពាធប្រកបដោយទុក្ខវេទនាឈឺធ្ងន់ ។ លោកថ្វាយបង្គំព្រះជាតាព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដោយក្បាល តាំងនិយាយយ៉ាងនេះទៀតថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ និមន្តទៅឯទីលំនៅរបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ដើម្បីសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។

[២៧០] អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ បុព្ពណ្ហ-
សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន
អនាថបិណ្ឌិកស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ជ
ខោ អាយស្មា អានន្ទោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតឹ
ឯតទវោច

[២៧១] ភុញ្ជ តេ គហបតិ ខមនីយំ ភុញ្ជ
យាបនីយំ ភុញ្ជ ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តិ នោ
អភិក្កមន្តិ បដិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ អភិក្ក-
មោតិ ។ ន មេ ភន្តេ ខមនីយំ ន យាបនីយំ
ពាឡ្ហា មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ នោ បដិក្កមន្តិ
អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ បដិក្កមោតិ ។

(៦៧០) គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយចាត្រនឹងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅឯទីលំនៅរបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុគង់សឹ្ងមហើយ ចានន៏ិយាយនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតីយ៉ាងនេះថា

(៦៧១) ម្នាលគហបតី សរីរយន្តរបស់អ្នក ល្មមអត់ទ្រាំបានទេឬ ល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ ទុក្ខវេទនាបានស្រាកស្រាន្តទៅ មិនតែឡើងមានតែធូរថយទៅ មិនចំរើនឡើងទេឬ ។ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន សរីរៈយន្តរបស់ខ្ញុំព្រះករុណា មិនល្មមអត់ទ្រាំបានទេ មិនល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំភ្លាំងណាស់ ចំរើនឡើងមិនធូរស្រាលទេ មានតែតឹងតែឡើង មិនស្រាកស្រាន្តទេ ។

(๒๗๒) ตสฺมิ โข ปน สมเย อายสฺมา ปุณฺณมนฺตานีปุตฺโต ปจฺจูสสมยนฺติ ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต ยาวตโก ตสฺส ปุณฺณมนฺตานีปุตฺตสฺส ปจฺจูสสมยนฺติ ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต ต

(៤៧៤) ម្នាលគហបតី សេចក្តីតក់ស្លុតរន្ធត់នឹងសេចក្តីខ្លាចស្ងាប់ទៅខាងមុខ តែងមានដល់បុថុជ្ជនជាអ្នកមិនចេះដឹង ប្រកបដោយធម៌ ៤ ។ ធម៌ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលគហបតី បុថុជ្ជនក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះពុទ្ធ ។ កាលបើបុថុជ្ជននោះ ពិចារណាឃើញសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះពុទ្ធនោះ កង់ខ្លួន រមែងកើតសេចក្តីតក់ស្លុតរន្ធត់នឹងសេចក្តីខ្លាចស្ងាប់ទៅខាងមុខ ។ ក្នុងធម៌ ម្នាលគហបតី មួយទៀត បុថុជ្ជនជាអ្នកមិនចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះធម៌ ។ កាលបើបុថុជ្ជននោះ ពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះធម៌នោះកង់ខ្លួន រមែងមានសេចក្តីតក់ស្លុតរន្ធត់នឹងសេចក្តីខ្លាចស្ងាប់ទៅខាងមុខ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត បុថុជ្ជនជាអ្នកមិនចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ កាលបើបុថុជ្ជននោះពិចារណា ឃើញនូវសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសង្ឃនោះ កង់ខ្លួន រមែងមានសេចក្តីតក់ស្លុតរន្ធត់នឹងសេចក្តីខ្លាចស្ងាប់ទៅខាងមុខ ។

ปุน จปรํ มหาปติ อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน ทุสฺสีลฺเยน สมนฺนาคโต โหติ ฯ ตสฺส ปนสฺส ทุสฺสีลฺยํ อตฺถงฺคตํ สมนุปสฺสโต โหติ อตฺถงฺคมาโย โหติ ปหีนาปายทุคฺคติวินิปาตสฺส ฯ ตสฺมิมฺปิ โข มหาปติ สมเย ปุคฺคลสฺส อสฺสุตวโต ปุถุชฺชนสฺส โหติ อตฺถงฺคมาโย โหติ ปหีนาปายทุคฺคติวินิปาตสฺส ฯ

(๒๗๓) ตสฺมิมฺปิ โข มหาปติ สมเย ปุคฺคลสฺส สุตวโต อริยสาวกสฺส น โหติ อตฺถงฺคมาโย น โหติ ปหีนาปายทุคฺคติวินิปาตสฺส ฯ ตสฺมิมฺปิ ตสฺมิมฺปิ ฯ ส ปน มหาปติ สุตวา อริยสาวโก ตุฏฺโฐ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต โหติ อิติปิ โส ภควา ฯเป ฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ ตสฺส ปนสฺส พุทฺเธ อเวจฺจปฺปสาทํ อตฺตนิ สมนุปสฺสโต น โหติ อตฺถงฺคมาโย

ម្នាលគហបតី មួយទៀត បុថុជ្ជនជាអ្នកមិនចេះដឹង ប្រកបដោយភាពជាបុគ្គលទ្រុស្តសីល ។ កាលបើបុថុជ្ជនពិចារណាឃើញនូវភាពជាអ្នកទ្រុស្តសីលនោះក្នុងខ្លួន រមែងមានសេចក្តីតក់ស្លុតរន្ធត់នឹងសេចក្តីខ្ជាបស្អប់ខ្ពើមជាដរាបមុខ ។ ម្នាលគហបតី សេចក្តីតក់ស្លុតរន្ធត់នឹងសេចក្តីខ្ជាបស្អប់ខ្ពើមជាដរាបមុខ តែងកើតឡើងដល់បុថុជ្ជនជាអ្នកមិនចេះដឹង ប្រកបដោយធម៌ ៤ នេះឯង ។

(២៧៣) ម្នាលគហបតី អរិយសាវ័កជាអ្នកចេះដឹង ប្រកបដោយធម៌ ៤ រមែងមិនតក់ស្លុតមិនរន្ធត់ មិនខ្ជាបស្អប់ខ្ពើមជាដរាបមុខទេ ។ ធម៌ ៤ តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលគហបតី អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ កាលបើ អរិយសាវ័កនោះ ពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធនោះក្នុងខ្លួន រមែងមិនតក់ស្លុត

ន ហោតិ ឆម្ភិតត្តំ ន ហោតិ សម្បវេធិតត្តំ មរណភយំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សុតវា អរិយសាវកោ ឆម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ ។បេ។ បច្ចត្តំ វេទិតព្ពោ វិញ្ញូហីតិ ។ តញ្ច បនស្ស ឆម្មេ អវេច្ចប្បសាទំ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ន ហោតិ ឧត្រាសោ ន ហោតិ ឆម្ភិតត្តំ ន ហោតិ សម្បវេធិតត្តំ មរណភយំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សុតវា អរិយសាវកោ សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ។បេ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។ តញ្ច បនស្ស សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទំ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ន ហោតិ ឧត្រាសោ ន ហោតិ ឆម្ភិតត្តំ ន ហោតិ សម្បវេធិតត្តំ មរណភយំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សុតវា អរិយសាវកោ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។

មិនរន្ធត់ មិនខ្ចាចស្ញប់ស្ញែងទេ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត អរិយសាវ័កជាអ្នកចេះដឹង ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះធម៌ថា ព្រះធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងដោយប្រពៃហើយ ។បេ។ ជាធម៌ដែលពួកវិញ្ញូជនគួរដឹងចំពោះខ្លួន ។ កាលបើអរិយសាវ័កនោះ ពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះធម៌នោះក្នុងខ្លួនរមែងមិនតក់ស្លុត មិនរន្ធត់ មិនខ្ចាចស្ញប់ស្ញែងទេ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត អរិយសាវ័កជាអ្នកចេះដឹងប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃ ជាសាវ័កបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិល្អហើយ ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តបស់សត្វលោកដ៏ប្រសើរបំផុត ។ កាលបើអរិយសាវ័កនោះ ពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះសង្ឃនោះក្នុងខ្លួន រមែងមិនតក់ស្លុត មិនរន្ធត់ មិនខ្ចាចស្ញប់ស្ញែងទេ ។ ម្នាលគហបតី អរិយសាវ័កជាអ្នកចេះដឹង ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនជាច់ ។បេ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។

តានិ ច បនស្ស អរិយកន្តានិ សីលានិ អត្តនិ សមនុបស្សតោ ន ហោតិ ទុក្ខាសោ ន ហោតិ ឆម្ភិតត្តំ ន ហោតិ សម្បរាយិកំ មរណភយំ ។ ឥមេហិ ខោ ភគវតា ចតូហិ ឆម្មេហិ សមន្នាគតស្ស សុតវតោ អរិយសាវកស្ស ន ហោតិ ទុក្ខាសោ ន ហោតិ ឆម្ភិតត្តំ ន ហោតិ សម្បរាយិកំ មរណភយន្តិ ។

(๒๗๔) ឆាហំ ភន្តេ អានន្ទ កាយាមិ ត្យាហំ(๑) កាសិំ ស្សាមិ អហញ្ហិ ភន្តេ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវ-មនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ឆម្មេ ។ សង្ឃេ អវេច្ច-ប្បសាទេន សមន្នាគតោ សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ។បេ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។ យានិ ចិមានិ ភន្តេ ភគវតា តិហិសាមិចិកានិ សិក្ខាបទានិ ទេសិតានិ ឆាហំ តេសុ កិញ្ចិ អត្តនិ ទិស្វា សមនុបស្សាមីតិ ។

---

๑ ម. ក្យាហំ ។

កាលបើអរិយសាវកនោះ ពិចារណាឃើញនូវអរិយកន្តសីលទាំងនោះ ក្នុងខ្លួន រមែងមិនតក់ស្លុត មិនរន្ធត់ មិនខ្ជិលច្រអូសទៅខាងមុខឡើយ ។ ម្នាលគហបតី អរិយសាវកជាអ្នកចេះដឹង ប្រកបដោយធម៌៤នេះឯង ហើយរមែងមិនតក់ស្លុត មិនរន្ធត់ មិនខ្ជិលច្រអូសទៅខាងមុខ ។

(๒๗๔) បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ខ្ញុំកព្រះករុណាមិនខ្ជិលទេ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងទូលចំពោះលោក បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ព្រោះខ្ញុំព្រះករុណាប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។បេ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគប្រតិបត្តិល្អហើយ ។បេ។ ជាស្រែបុណ្យនៃសត្វលោកដ៏ប្រសើរបំផុត ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សិក្ខាបទណាដ៏សមគួរដល់គ្រហស្ថ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញច្បាស់នូវការដាច់សិក្ខាបទទាំងនោះតិចតួច ក្នុងខ្លួនឡើយ ។

លាភា តេ ភគវាបតិ សុលទ្ធំ តេ ភគវាបតិ សោតា-
បត្តិផលំ តយា ភគវាបតិ ញាតញ្ចិ ។

(๒๗๕) សាវត្ថិនិទានំ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ
អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតិំ ភគវា ឯតទវោច យតោ
ខោ គហបតិ អរិយសាវកស្ស បញ្ច ភយានិ វេរានិ
វូបសន្តានិ ច ហោន្តិ ចតូហិ ច សោតាបត្តិយង្គេហិ
សមង្គាគតោ ហោតិ អរិយោ ចស្ស ញាយោ
បញ្ញាយ សុទិដ្ឋោ ហោតិ សុប្បដិវិទ្ធោ ។ សោ
អាកង្ខមានោ អត្តនា វ អត្តានំ ព្យាករេយ្យ ខីណ-
និរយោម្ហិ ខីណតិរច្ឆានយោនិយោ ខីណបេត្តិវិសយោ
ខីណាបាយទុគ្គតិវិនិបាតោ សោតាបន្នោហមស្មិ
អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោ ។

ម្នាលគហបតី (នេះ)ជាលាភរបស់អ្នកហើយ ម្នាលគហបតី អ្នកបាន
ល្អហើយ ម្នាលគហបតី ព្រោះអ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិ-
ផលហើយ ។

(២៧៩) សាវត្ថីនិទាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ចំពោះអនា-
ថបិណ្ឌិកគហបតី ដែលអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី
កាលណា អរិយសាវ័កបានសង្កប់រម្ងាប់ពៀរដែលគួរខ្ជាប ៥ ផង ប្រកប
ដោយសោតាបត្តិយង្គ ៤ ផង អរិយសាវ័កនោះ បានឃើញ បានចាក់ធ្លុះ
នូវធម៌ដ៏ប្រសើរដោយប្រាជ្ញាផង ។ អរិយសាវ័កនោះ កាលប្រាថ្នាអាច
ព្យាករខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់នរកហើយ លែងមានកំណើត
តិរច្ឆានហើយ លែងមានកំណើតប្រេតហើយ អស់អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត
ហើយ អាត្មាអញបានសម្រេចស្រោតៈហើយ ជាបុគ្គលមិនធ្លាក់ចុះ (ក្នុង
អបាយ) ជាធម្មតា ទៀងតែនឹងបានត្រាស់ដឹងខាងមុខ ។

[๒๗๖] กตมานิ ปญฺจ กยานิ เวรานิ ปูย-
สณฺฐานิ โหนฺติ ฯ ยํ ภิกฺขเว ชาณาติ ชาณ-
ชาณาติ ชาณสมฺปยุตฺตา อิมสฺมิมฺปิ กเย เวรํ ปสวติ
สมฺปรายิกมฺปิ กเย เวรํ ปสวติ เจตสิกมฺปิ ทุกฺขํ
โทมนสฺสํ ปฏิสเวเทติ ชาณาติ ชาณ ปฏิวิรตสฺส
ฆาตนา กเย เวรา ปูยสณฺฐานา โหติ ฯ ยํ ภิกฺขเว
อทินฺนาทายี ฯ ยํ ภิกฺขเว กาเมสุ มิจฺฉาจารี ฯ
ยํ ภิกฺขเว มุสาวาที ฯ ยํ ภิกฺขเว สุราเมร-
ยมชฺชปมาทฏฺฐายี สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐาน-
ยา อิมสฺมิมฺปิ กเย เวรํ ปสวติ สมฺปรายิกมฺปิ
กเย เวรํ ปสวติ เจตสิกมฺปิ ทุกฺขํ โทมนสฺสํ
ปฏิสเวเทติ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา ปฏิวิรตสฺส
ฆาตนา กเย เวรา ปูยสณฺฐานา โหติ ฯ อิมานิ ปญฺจ
กยานิ เวรานิ ปูยสณฺฐานานิ โหนฺติ ฯ

(៤៧៦) ពៀរដែលគួរខ្ជាប ៥ ជាកម្មបានស្ងប់រម្ងាប់តើដូចម្តេច ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលធ្វើបាណាតិបាត តែងទទួលពៀរដែលគួរខ្ជាបក្នុងបច្ចុប្បន្នផង តែងទទួលពៀរដែលគួរខ្ជាបក្នុងលោកខាងមុខផង តែងវង្វេងទុក្ខតោមនស្សចំពោះចិត្តផង ព្រោះបាណាតិបាតជាបច្ច័យឯណា អរិយសាវកដែលវៀរចាកបាណាតិបាតហើយ តែងស្ងប់រម្ងាប់ពៀរដែលគួរខ្ជាបនោះយ៉ាងនោះ ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលប្រព្រឹត្តអទិន្នាទានឯណា ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាមេសុមិច្ឆាចារឯណា ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលប្រព្រឹត្តមុសាវាទឯណា ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុរាទឹងមេរ័យដែលជាហេតុនៃសេចក្តីប្រមាទ តែងទទួលពៀរដែលគួរខ្ជាបក្នុងបច្ចុប្បន្នផង តែងទទួលពៀរដែលគួរខ្ជាបក្នុងលោកខាងមុខផង តែងវង្វេងទុក្ខតោមនស្សចំពោះចិត្តផង ព្រោះផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុរាទឹងមេរ័យដែលជាហេតុនៃសេចក្តីប្រមាទជាបច្ច័យឯណា អរិយសាវកដែលវៀរទឹកស្រវឹងគឺសុរាទឹងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទហើយ រមែងស្ងប់រម្ងាប់ពៀរដែលគួរខ្ជាបនោះយ៉ាងនោះ ។ ពៀរដែលគួរខ្ជាប ៥ នេះបានស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ។

(๒๗๗) កតមេហិ ចតូហិ សោតាបត្តិយង្គេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោពុទ្ធេ អវេច្চប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ ឥមេហិ ចតូហិ សោតាបត្តិយង្គេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ ។

(๒๗๘) កតមោ ចស្ស អរិយោ ញាយោ បញ្ញាយ សុទិដ្ឋោ ហោតិ សុប្បដិវិទ្ធោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ បដិច្চសមុប្បាទញ្ញេវ សាធុកំ យោនិសោ មនសិការោតិ ឥតិ ឥមស្មឹ សតិ ឥទំ ហោតិ ឥមស្សុប្បាទា ឥទំ ឧប្បជ្জតិ ឥតិ ឥមស្មឹ អសតិ ឥទំ ន ហោតិ ឥមស្ស និរោធា ឥទំ និរុជ្ឈតិ ។

(๔๗๗) អរិយសាវក ប្រកបដោយសោតាបត្តិយង្គ ๔ តើដូចម្តេច ฯ ម្នាលគហបតី អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ฯ បេ ฯ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគយ៉ាងនេះឯង ฯ ក្នុងព្រះធម៌ ฯ ក្នុងព្រះសង្ឃ ฯ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ฯ បេ ฯ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ฯ អរិយសាវក តែងប្រកបដោយសោតាបត្តិយង្គទាំង ๔ នេះ ฯ

(๔๗๘) ញាយធម៌ដ៏ប្រសើរ ដែលអរិយសាវកនោះបានឃើញល្អ បានចាក់ធ្លុះដោយល្អ តើដូចម្តេច ฯ ម្នាលគហបតី អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ តែងធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញានូវបដិច្ចសមុប្បាទធម៌ឲ្យប្រពៃថា កាលបើ មានរបស់នេះ ទើបរបស់នេះមាន ព្រោះតែរបស់នេះកើតឡើង ទើបរបស់នេះកើតឡើង បើរបស់នេះ មិនមានទេ របស់នេះក៏មិនមាន លុះតែរបស់នេះរលត់ទៅ ទើបរបស់នេះរលត់ដែរ ฯ

យនិទំ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញា-
ណំ ។បេ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស
សមុទយោ ហោតិ ។ អវិជ្ជាយត្វេវ អសេសវិរាគនិ-
រោធា សង្ខារនិរោធោ ។បេ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស
ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធោ ហោតិ ។ អយមស្ស អរិយោ
ញាយេភ បញ្ញាយ សុទិដ្ឋោ ហោតិ សុប្បដិវិទ្ធោ ។

(២៧៩) យតោ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស
ឥមានិ បញ្ច ភយានិ វេរានិ ទុក្ខសន្តានិ ហោន្តិ
ឥមេហិ ចតូហិ សោតាបត្តិយង្គេហិ សមន្នាគតោ
ហោតិ អយញ្ចស្ស អរិយោ ញាយោ បញ្ញាយ
សុទិដ្ឋោ ហោតិ សុប្បដិវិទ្ធោ ។ សោ អាកង្ខមានោ
អត្តនា វ អត្តានំ ព្យាករេយ្យ ខីណនិរយោម្ហិ
ខីណតិរច្ឆានយោនិយោ ខីណបេត្តិវិសយោ ខីណាបាយ-
ទុក្ខតិវិនិបាតោ សោតាបន្នោហមស្មិ អវិនិបាតធម្មោ
និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

ដូចជាសង្ខារទាំង៣យ៉ាង កើតឡើងព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ វិញ្ញាណកើតឡើង ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ។ បេ ។ ការកើតឡើងនៃកងទុក្ខទាំងអស់នុ៎ះតែងមានយ៉ាងនេះ ។ លុះតែអវិជ្ជារលត់ដោយអរិយមគ្គមិនមានសេសសល់ ទើបរលត់សង្ខារបាន ។ បេ ។ ការរលត់កងទុក្ខទាំងអស់នុ៎ះតែងមានយ៉ាងនេះឯង ។ នេះជាញាយធម៌ដ៏ប្រសើរ ដែលអរិយសាវកនោះឃើញល្អហើយចាក់ធ្លុះល្អហើយដោយប្រាជ្ញា ។

(๒๗๙) ម្នាលគហបតី កាលណាអរិយសាវកបានសូបវម្ភបពៀរដែលគួរខ្ជាបទាំង ๕ នេះ(អរិយសាវកនោះ) ប្រកបដោយសោតាបត្តិយង្គទាំង ๔ នេះ នេះជាញាយធម៌ដ៏ប្រសើរ ដែលអរិយសាវកបានឃើញល្អបានចាក់ធ្លុះល្អហើយដោយប្រាជ្ញាដែរ ។ អរិយសាវកនោះកាលប្រាថ្នាអាចព្យាករខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់នរកហើយ លែងមានកំណើតតិរច្ឆានហើយ លែងមានកំណើតប្រេតហើយ អស់អបាយទុគ្គតិនិងវិនិបាតហើយ អាត្មាអញបានសម្រេចស្រោតៈហើយ មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងបានត្រាស់ដឹងខាងមុខ ។

สุตฺตนฺตปิฏเก สํยุตฺตนิกายสฺส มหาวารวคฺโค

(๒๘๐) สาวตฺถินิทานํ ฯเปฯ ยาโว เขา ภิกฺขเว อริยสาวกสฺส สมาธิ ปญฺา ภยานิ เวรานิ วูปสนฺตานิ โหนฺติ สเมหิ ตฺวมฺหิ โสตาปตฺติยงฺเคหิ สมงฺคาคาโร โหติ อยญฺหิ อริยา ญายา ปญฺายา สุทิฏฺา โหติ สุปฺปฏิวิทฺธา ฯ โส อาคงฺขมาโน อตฺตนา วา อตฺตานํ ฯเปฯ ขีณนิรยมฺหิ ขีณติรจฺฉานโยนิยา ขีณปิตฺติวิสยา ขีณาปายทุคฺคตีวินิปาตา โสตาปนฺโนหมสฺมิ อวินิปาตธมฺโม นิยาโต สมฺโพธิปรายโนติ ฯ

(๒๘๑) เอกํ สมยํ ภควา เวสาลิยํ วิหรติ มหาวเน กูฏาคารสาลายํ ฯ อถโข ฉนฺนตฺเถโร ลิจฺฉวิมหามตฺเตน เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข ฉนฺนตฺเถ ลิจฺฉวิมหามตฺเต ภควา เอตทโวจ

(៤៨០) សាវត្ថីនិទាន ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា អរិយសាវក បានសូបវម្មាប់ពៀរដែលគួរខ្ពាចខាំង ៥ នេះ (អរិយសាវក នោះ) ប្រកបដោយសោតាបត្តិយង្គ ៤ នេះ នេះជាញាយធម៌ដ៏ប្រសើរ ដែលអរិយសាវក បានឃើញល្អ បានចាក់ធ្លុះល្អហើយ ដោយប្រាជ្ញាដែរ។ អរិយសាវកនោះ កាលប្រាថ្នាគប្បីព្យាករខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញ អស់នរកហើយ លែងមានកំណើតតិរច្ឆានហើយ លែងមានកំណើតប្រេតហើយ អស់អបាយទុគ្គតិនិងវិនិបាតហើយ អាត្មាអញបានសម្រេចស្រោតៈហើយ មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងត្រាស់ដឹងខាងមុខ ។

(៤៨១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដាគារសាលានាមមហាវន ជិតក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះឯង លិច្ឆវីមហាមាត្យ ឈ្មោះនន្ទកៈ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ចំពោះលិច្ឆវីមហាមាត្យ ឈ្មោះ នន្ទកៈ ដែលអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរយ៉ាងនេះថា

[๒๘๒] จตูหิ โข ฉหิ กหิ ฉหิ สมฺปนฺ-
กตาย อริยสาวโก โสตาปนฺโน โหติ อวินิปาต-
ธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโณ ฯ กตเมหิ
จตูหิ ฯ อิธ ฉหิ กหิ อริยสาวโก พุทฺเธ อเวจ-
ปฺปสาเทน สมนฺนาคโต โหติ อิติปิ โส ภควา
ฯเปฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ
ธมฺเม ฯ สงฺเฆ ฯ อริยกนฺเตหิ สีเลหิ สมนฺ-
นาคโต โหติ อขณฺเฑหิ ฯเปฯ สมาธิสวตฺ-
ตนิเกหิ ฯ อิเมหิ โข ฉหิ กหิ จตูหิ ธมฺเมหิ
สมนฺนาคโต อริยสาวโก โสตาปนฺโน โหติ
อวินิปาตธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโณ ฯ

[๒๘๓] อิเมหิ ฉ ปน ฉหิ กหิ จตูหิ
ธมฺเมหิ สมนฺนาคโต อริยสาวโก อายุนา
สงฺยุตฺโต โหติ ทิพฺเพนปิ มานุเสนปิ วณฺเณน
สงฺยุตฺโต โหติ ทิพฺเพนปิ มานุเสนปิ สุเขน
สงฺยุตฺโต โหติ ทิพฺเพนปิ มานุเสนปิ ยเสน

សរភាធិវគ្គទី ៣

(៦៨២) ម្នាលនន្ទកៈ អរិយសាវក ប្រកបដោយធម៌៤ តែងសម្រេចស្រោតៈ ជាអ្នកមានធម៌មិនបានភ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។ ធម៌៤តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលនន្ទកៈ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលនន្ទកៈ អរិយសាវក ប្រកបដោយធម៌ ៤ នេះឯង តែងសម្រេចស្រោតៈ មានធម៌មិនបានភ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

(៦៨៣) ម្នាលនន្ទកៈ អរិយសាវក ប្រកបដោយធម៌ ៤ នេះហើយ កបកល់ដោយអាយុជាទិព្វផង ជារបស់មនុស្សផង កបកល់ដោយសម្បុរជាទិព្វផង ជារបស់មនុស្សផង កបកល់ដោយសេចក្តីសុខជាទិព្វផង ជារបស់មនុស្សផង កបកល់ដោយយសជាទិព្វផង ជារបស់មនុស្សផង

សំយុត្តោ វេទោតិ ឯត្ថនបិ ទារុសេនបិ អាសិវ-
ន្ទេយ្យោទ្ធ សំយុត្តោ វេទោតិ ឯត្ថនបិ ទារុសេន-
បិ ។ តំ ឥទា បនាហំ ឧទ្ធុតក ទារញ្ញស្ស សម-
ណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា សុត្វា វទាមិ អបិច
យទេវ មយា សាមំ ញាតំ សាមំ ទិដ្ឋំ សាមំ
វិទិតំ តទេវាហំ វទាមីតិ ។

(២៨៤) ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ
ឯតទវោច ឧហាឧតាលោ ភន្តេតិ។
អលង្ការិ ភគវា ឯតេន ពាហិរេន ឧបាទេន
អលមិទំ អជ្ឈត្តំ ឧហាឧំ ភវិស្សតិ យទិទំ ភគវតិ
បសាទោតិ ។

សវកានំវគ្គោ តតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

មហាជាមេន ទ្វេ វុត្តា តោជា ច សវកា ទុវេ
ទុស្សីល្យេន ច ទ្វេ វុត្តា ទុវេ វេភយេន ច
លិច្ឆវី ឧសភោ វុត្តោ វាក្កោ តេន បវុច្ចតីតិ ។

កបកល់ដោយអាធិបតេយ្យជាទំព្ងផង ជារបស់មនុស្សផង ។ ម្នាលនន្ទកៈ តថាគតមិនមែនពឹងអំពីសំណាក់សមណៈដទៃ ឬព្រាហ្មណ៍ដទៃ ហើយនិយាយដូច្នោះទេ ប្រាកដជារបស់ណា ដែលតថាគតដឹងខ្លួនឯង ឃើញខ្លួនឯង យល់ខ្លួនឯង តថាគតក៏និយាយតាមដឹងនោះឯង ។

(២៨៤) កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ បុរស ១នាក់ ក៏បាននិយាយនឹងលិច្ឆវីមហាមាត្យឈ្មោះនន្ទកៈយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន កាលនេះ ជាកាលគួរងូតទឹក ។ ម្នាលនាយ ឥឡូវនេះមិនគួរនឹងត្រូវការដោយការងូត ជាខាងក្រៅនុ៎ះទេ គួរនឹងងូតខាងក្នុងខ្លួននេះវិញ គឺការធ្វើចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

ចប់ សរភានិវគ្គទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃសរភានិវគ្គនោះគឺ

សំដែងរឿងមហានាមសក្យពីរសូត្រ រឿងគោធាសក្យ១សូត្រ សរភានិសក្យ ២ សូត្រ សំដែងរឿងទុស្សសីល២សូត្រ រឿងពៀរដែលគួរភ្ញាច ២ សូត្រ សំដែងរឿងលិច្ឆវីមហាមាត្យឈ្មោះនន្ទកៈ ជាគំរប់១០សូត្រ ហេតុនោះ បានជាលោកចាត់ជា ១ វគ្គ ។

បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គោ បឋមោ

(២៨៥) សាវត្ថិនិទានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុញ្ញា-
ភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខស្សាហារា ។ កតមេ
ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្ប-
សាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា
។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ អយំ
បឋមោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខ-
ស្សាហារោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ធម្មេ
អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ স্বាក্খাতো
ভগবতা ধম্মো ។បេ។ បច្চត្តំ វេទិតព្ពো វিঞ্ঞূহীতি ។
អយំ ទុតិយោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន্দো សុខ-
ស্সাহারো ។ បুন চপরং ভিক্খবে অরিযসাবকো সঙ্ঘে
অবেচ্চপ্পসাদেন সমন্নাগতো হোতি সুপ্পটিপন্নো
ভগবতো সাবকসঙ্ঘো ।পে। অনুত্তরং পুঞ্ঞক্খেত্তং
লোকস্সাতি ។ អយំ តតិយោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុស-
លាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ

ប្បញ្ញាភិសង្ខារគ្គទី ៤

(៦៨៥) សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្នាំងគឺបុណ្យ ស្នាំងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខនេះមាន៤ ។ ស្នាំងគឺបុណ្យស្នាំងគឺកុសល ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ នេះស្នាំងគឺបុណ្យ ស្នាំងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះធម៌ថា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងល្អហើយ ។បេ។ ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយគប្បីដឹងចំពោះខ្លួន ។ នេះស្នាំងគឺបុណ្យស្នាំងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី២ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះសង្ឃថា សង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិល្អហើយ ។បេ។ ជាស្រែបុណ្យនៃសត្វលោកប្រសើរបំផុត ។ នេះស្នាំងគឺបុណ្យស្នាំងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត

អរិយសាវកោ អរិយេតន្តេមិ សីលេមិ សមន្នាគតោ
ហោតិ អខណ្ឌេមិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេមិ ។
អយំ ចតុត្ថោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ
សុខសុខវិបាកោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ
បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខសុខវិបាកាតិ ។

(២៨៦) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុញ្ញាភិសន្ទា កុសល-
លាភិសន្ទា សុខសុខវិបាកា ។ កតមេ ចត្តារោ ។
ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន
សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។
សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ អយំ បឋមោ
បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខសុខវិបាកោ ។
បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ឆដ្ឋេ ។ សត្តមេ ។
វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ មុត្តចាគោ
បយតបាណី វោសគ្គរតោ យាចយោគោ ទានសំ-
វិភាគរតោ ។ អយំ ចតុត្ថោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលា-
ភិសន្ទោ សុខសុខវិបាកោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ
បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខសុខវិបាកាតិ ។

អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ នេះស្តឹងគឺបុណ្យស្តឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តឹងគឺបុណ្យស្តឹងគឺកុសលទាំង ៤ នេះឯង ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខ ។

(៤៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តឹងគឺបុណ្យស្តឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខនេះមាន ៤ ។ ស្តឹងគឺបុណ្យស្តឹងគឺកុសល ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ នេះស្តឹងគឺបុណ្យស្តឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវក ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកមានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ តែងមានចាគៈរួចស្រឡះហើយ មានបាតដៃលាងចាំតែឲ្យ ត្រេកអរក្នុងការលះបង់ ជាអ្នកគួរគេសូមបាន ត្រេកអរក្នុងការឲ្យនឹងការចែករលែក ។ នេះស្តឹងគឺបុណ្យស្តឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងស្តឹងគឺបុណ្យស្តឹងគឺកុសលទាំង ៤ ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខ ។

បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គោ ចតុត្ថោ

(๒๘๗) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខសន្ទាបហាកា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ អយំ បឋមោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខសន្ទាបហាកោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ បញ្ញាយ ហោតិ ឧទយត្ថគាមិនិយា បញ្ញាយ សមន្នាគតោ អរិយាយ និព្ពេធិកាយ សម្មាទុក្ខក្ខយគាមិនិយា ។ អយំ ចតុត្ថោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខសន្ទាបហាកោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខសន្ទាបហាកាតិ ។

(៦៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុឹងគឺបុណ្យសុឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខនេះមាន៤ ។ សុឹងគឺបុណ្យសុឹងគឺកុសល ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានបុញ្ញសិរី ដោយហេតុដូចេ្នះឯង ។ នេះសុឹងគឺបុណ្យសុឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវកជាអ្នក (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ អរិយសាវក ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញាជាគ្រឿងកំណត់យល់សេចក្តីចំរើននឹងវិនាស ជាប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរមានមុត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ នេះសុឹងគឺបុណ្យសុឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងសុឹងគឺបុណ្យសុឹងគឺកុសលទាំង ៤ ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខ ។

(๒๘๘) សាវត្ថិនិទានំ ฯ ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ ទេវានំ ទេវបទានិ អវិសុទ្ធានំ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា អបរិយោ-ទាតានំ សត្តានំ បរិយោទបនាយ ฯ កតមានិ ចត្តារិ ฯ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ច-ប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ฯ បេ ฯ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ฯ ឥទំ បឋមំ ទេវានំ ទេវបទំ អវិសុទ្ធានំ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា អបរិយោទាតានំ សត្តានំ បរិយោទបនាយ ฯ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ធម្មេ ฯ សង្ឃេ ฯ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ฯ បេ ฯ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ฯ ឥទំ ចតុត្ថំ ទេវានំ ទេវបទំ អវិសុទ្ធានំ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា អបរិយោទាតានំ សត្តានំ បរិយោទបនាយ ฯ

(៤៨៨) សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវបទ(១)របស់វិសុទ្ធិទេវតា(២) ៤ នេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធ ដើម្បីផូរផង់ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់ផូរផង់ ។ ទេវបទ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះជាអ្នកប្រកបដោយយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។បេ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ នេះជាទេវបទទី ១ របស់ពួកទេវតា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីផូរផង់ ដល់ពួកសត្វដែលនៅមិនទាន់ផូរផង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវក (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ នេះជាទេវបទទី ៤ របស់ពួកទេវតា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធ ដើម្បីសេចក្តីផូរផង់ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់

---

១ សេចក្តីប្រតិបត្តិឲ្យបានជាវិសុទ្ធិទេវតា ។ ២ សំដៅយកព្រះអរិយបុគ្គល ៤ ពួក គឺសោតាបត្តិផល ១ សកទាគាមិផល ១ អនាគាមិផល ១ អរហត្តផល ១ ។ (អដ្ឋកថា) ។

ฯมานิ ขฺวา กิกฺขเว จตฺตาริ เจตนานิ เจวนานิ อวิสุทฺธานิ สตฺตานิ วิสุทฺธิยา อปริโยคาหาย สตฺตานิ ปริโยคาหาย ฯ

(๒๘๙) จตฺตาริมานิ กิกฺขเว เจตนานิ เจวนานิ อวิสุทฺธานิ สตฺตานิ วิสุทฺธิยา อปริโยคาหาย สตฺตานิ ปริโยคาหาย ฯ กตมานิ จตฺตาริ ฯ ๕ กิกฺขเว อริยสาวโก พุทฺเธ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต โหติ ๕ติปิ โส ภควา ฯเป ฯ สตฺถา เจวมนุสฺสานี พุทฺโธ ภควาติ ฯ โส ๕ติ ปฏิสงฺขาติ กึ นุ ขฺวาหเจตนานิ เจวนานิ ฯ โส ฬึ ปชานาติ อฏฺฐิปชฺชรเม ขฺวาหี ฬตายหี เจวี สุฌามิ น ขฺวาหี ปนาหี กญฺจิ ฏฺฐาเจติ ตสึ ภ ฬาวึ ภ อฏฺฐาหี เจวนานิ สตฺตานิ วิหาเรมีติ ฯ ๕ธี ปฬมี เจตนี เจวนี อวิสุทฺธานี สตฺตานี วิสุทฺธิยา อปริโยคาหาย สตฺตานี ปริโยคาหาย ฯ ปุน จปรี กิกฺขเว

ផ្សេងផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ๔ នេះឯង ជាទេវបទរបស់ពួកទេវតា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធ ដើម្បីសេចក្តីផ្សេងផង ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់ផ្សេងផង ។

(๖๘๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវបទ ๔ របស់ពួកទេវតានេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធ ដើម្បីសេចក្តីផ្សេងផង ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់ផ្សេងផង ។ ទេវបទ ๔ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ អរិយសាវកនោះ រមែងពិចារណាដូច្នេះថា ទេវបទរបស់ពួកទេវតា តើដូចម្តេចហ្ន៎ ។ អរិយសាវកនោះ រមែងដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញឮដំណឹងពួកទេវតា ដែលជាអ្នកមានសេចក្តីមិនព្យាបាទយ៉ាងក្រៃដុំ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ អាត្មាអញក៏មិនបានបៀតបៀនសត្វណាមួយ ទោះតក់ស្លុតក្តី រឹងប៉ឹងក្តី អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រកបដោយធម៌ជាទេវបទដោយពិត ។ នេះជាទេវបទទី ๑ របស់ពួកទេវតា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធ ដើម្បីសេចក្តីហ្មត់ចត់ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់ហ្មត់ចត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត

អរិយសាវកោ ជម្ម ។ សង្ឃ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ កិំ នុ ខោ នេកាន នេវបនន្តិ ។ សោ ឃរំ ជាជាតិ(๑) អព្យាបជ្ឈបរមេ ឆ្ងាហំ ឯតរហិ នេវ សុណាមិ ន ខោ បនាហំ កញ្ចិ ព្យាពាធេមិ តស្ស ក ហរាំ ក អន្ធាហំ នេវបនឆម្មសមន្នាគតោ វិហារាមីតិ ។ ឥទំ ចតុត្ថំ នេកាន នេវបនំ អរិសុន្ធាន សត្តាន វិសុទ្ធិយា អបរិយោនាតាន សត្តាន បរិយោនបនាយ ។ ឥមាន ខោ កិក្ខវេ ចត្តារិ នេកានំ នេវបនានិ អរិសុន្ធាន សត្តាន វិសុទ្ធិយា អបរិយោនាតាន សត្តាន បរិយោ-នបនាយាតិ ។

---

๑ ម. ឯវម្បជានាតិ ។

អរិយសាវក (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ អរិយសាវកនោះ តែងពិចារណាដូច្នេះថា ទេវបទរបស់ពួកទេវតា តើដូចម្តេចហ្ន៎ ។ អរិយសាវកនោះ រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញឮដំណឹងពួកទេវតា ដែលជាអ្នកមិនមានព្យាបាទយ៉ាងទ្រង់ក្នុងកាលឥឡូវនេះ អាត្មាអញក៏មិនបានបៀតបៀនសត្វណាមួយ ទោះតក់ស្លុតក្តី រើបុបឆ្កឹកក្តី អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រកបដោយធម៌ជាទេវបទដោយពិត ។ នេះជាទេវបទទី ៤ របស់ពួកទេវតា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធ ដើម្បីសេចក្តីហ្មត់ចត់ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់ហ្មត់ចត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៤ នេះឯង ជាទេវបទរបស់ពួកទេវតា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធ ដើម្បីសេចក្តីហ្មត់ចត់ ដល់ពួកសត្វដែលមិនទាន់ហ្មត់ចត់ ។

បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គោ ចតុត្ថោ

(๒๙๐) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ អត្តមនា ទេវា សភាគតា ភវេន្តិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ យា តា ទេវតា ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតា វតោ ចុតា តត្រូបបន្នា តាសំ ឯវំ ហោតិ យថារូបេន ខោ មយំ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតា តតោ ចុតា ឥត្ថូបបន្នា អរិយសាវកោបិ តថារូបេន ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ឯបីតិ ទេវានំ សន្តិកេតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។

(២៩០) ម្នាលកិកូតំាងឡាយ ពួកទេវតាដែលទៅកាន់សភា ជាអ្នកមានចិត្តល្អ សរសើរបុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌ ៤ ។ ធម៌ ៤ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកូតំាងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ព្រោះហេតុដូច្នេះឯង ។ ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធហើយច្យុតអំពីទីនេះទៅកើតក្នុងទីនោះ ទេវតាទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកយើងប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធមានសភាពយ៉ាងណា បានច្យុតអំពីទីនោះមកកើតក្នុងទីនេះ ចំណែកអរិយសាវក ដែលប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធមានសភាពដូច្នោះ គង់នឹងមកក្នុងសំណាក់នៃពួកទេវតា ។ ម្នាលកិកូតំាងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវក (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ អរិយសាវក ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។

สุตฺตนฺตปิฏกេ สំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារវគ្គោ

សមាធិសំវត្តនិកោ ហិ យោ តា ទេវតា អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតា ឥតោ ចុតា តត្រូបបន្នា តាសំ ឯវំ ហោតិ យថារូបេហិ ខោ មយំ អរិយ-កន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតា តតោ ចុតា ឥត្ថូបបន្នា អរិយសាវកោបិ តថារូបេហិ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ឯហីតិ ទេវានំ សន្តិកេតិ ។ ឥមេហិ ខោ កិត្តាវ ចតូហិ ឆឡេហិ សមន្នាគតំ អត្តមនា ទេវា សកាគតា តុវដ្ដន្តីតិ ។

(๒๙๑) ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ តិលវត្ថុស្មិំ និគ្រោធារាមេ ។ អថខោ មហានាមោ សក្កោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតមវោច ឯសីនិ ។ ឯតមវោច ឯសិន្តោ ខោ មហានាមោ សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទវោច តិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ឧបាសកោ ហោតីតិ ។ យតោ ខោ មហានាម

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ពួកទេវតាណា ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ហើយច្យុតអំពីទីនេះ ទៅកើតក្នុងទីនោះ ទេវតាទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកយើងប្រកបដោយអរិយកន្តសីល មានសភាពយ៉ាងណាហើយច្យុតអំពីទីនោះ មកកើតក្នុងទីនេះ សូម្បីអរិយសាវក ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល មានសភាពយ៉ាងនោះ គង់នឹងមកកើតក្នុងសំណាក់នៃពួកទេវតា (ដូច្នោះដែរ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាទៅកាន់សភា មានចិត្តល្អ សរសើរបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ នេះឯង ។

(២៩១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាមទៀបក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងវេនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង មហានាមសក្កៈចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមហានាមសក្កៈគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលជាឧបាសក តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលមហានាម

ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ហោតិ ធម្មំ សរណំ គតោ ហោតិ សង្ឃំ សរណំ គតោ ហោតិ ។ ឯត្តាវតា ខោ មហានាម ឧបាសកោ ហោតីតិ ។

(២៩២) កិត្តាវតា បន ភន្តេ ឧបាសកោ សីលសម្បន្នោ ហោតីតិ ។ យតោ ខោ មហានាម ឧបាសកោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឯត្តាវតា ខោ មហានាម ឧបាសកោ សីលសម្បន្នោ ហោតីតិ ។

(២៩៣) កិត្តាវតា បន ភន្តេ ឧបាសកោ សទ្ធាសម្បន្នោ ហោតីតិ ។ ឥធ មហានាម ឧបាសកោ សទ្ធោ ហោតិ សទ្ទហតិ តថាគតស្ស ពោធិំ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ឯត្តាវតា ខោ មហានាម ឧបាសកោ សទ្ធាសម្បន្នោ ហោតីតិ ។

បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គទី ៤

បុគ្គលជាអ្នកជល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ជល់នូវព្រះធម៌ជាទីពឹង ជល់នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹង ព្រោះហេតុឯណា ។ ម្នាលមហានាម បុគ្គលដែលឈ្មោះថាឧបាសក ព្រោះហេតុនេះឯង ។

(២៩២) បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ចុះឧបាសក បរិបូណ៌ដោយសីល តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលមហានាម ឧបាសកជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកការផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ដោយហេតុឯណា ។ ម្នាលមហានាម ឧបាសកបរិបូណ៌ដោយសីល ដោយហេតុនេះឯង ។

(២៩៣) បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ឧបាសកបរិបូណ៌ដោយសទ្ធា តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលមហានាម ឧបាសកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ជឿនូវសេចក្តីត្រាស់ដឹងរបស់ព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ ម្នាលមហានាម ឧបាសកបរិបូណ៌ដោយសទ្ធា ដោយហេតុនេះឯង ។

(๒๙๔) តេនត្ថាវតា បន ភន្តេ ភគវាសតោ ចាតុសម្មរ្ញោ ហោតីតិ ។ ឥធ មហានាម ភគវាសតោ វិតតមលមច្ចេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ មុត្តចាគោ បយតបាណី វោស្សគ្គរតោ យាចយោគោ ទានសំវិភាគរតោ ។ ឯត្តាវតា ខោ មហានាម ភគវាសតោ ចាតុសម្មរ្ញោ ហោតីតិ ។

(๒๙๕) តេនត្ថាវតា បន ភន្តេ ភគវាសតោ បញ្ចាសម្មរ្ញោ ហោតីតិ ។ ឥធ មហានាម ភគវាសតោ បញ្ចាភិ ហោតិ ភគវយត្តតាមិនិយា បញ្ចាយ សមន្នាគតោ អរិយាយ និព្វេធិកាយ សម្មា ទុក្ខក្ខយគាមិនិយា ។ ឯត្តាវតា ខោ មហានាម ភគវាសតោ បញ្ចាសម្មរ្ញោ ហោតីតិ ។

(๒๙๖) សេយ្យថាបិ តិក្ខត្តុំ ឧបរិបព្ភតេ ជុល្លុសិតតេ នេវ វស្សន្តេ តំ ឧទកំ យថានិន្នំ បវត្តមានំ បព្ភតកន្ទរបទរសាខា បរិប្ផរេតិ បព្ភតកន្ទរបទរសាខា បរិប្ផរ កុស្សុម្ភេ បរិប្ផរេត្វា កុស្សុម្ភា បរិប្ផរ មហាសោណ្ឌេ បរិប្ផរេត្វា

(២៨៤) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះទុជ្ឈាសក បរិបូណ៌ដោយចាគៈ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលមហានាម ទុជ្ឈាសកក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ តែងមានចាគៈរួចស្រឡះហើយ មានបាតដៃលាងចាំឲ្យ ត្រេកអរក្នុងការលះ គួរគេសូមបាន ត្រេកអរក្នុងការឲ្យនឹងការចែករំលែក ។ ម្នាលមហានាម ទុជ្ឈាសកបរិបូណ៌ដោយចាគៈដោយហេតុនេះឯង ។

(២៨៥) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះទុជ្ឈាសក បរិបូណ៌ដោយប្រាជ្ញា តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលមហានាម ទុជ្ឈាសក ក្នុងសាសនានេះ មានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវសេចក្តីចំរើន និងវិនាស ជាប្រាជ្ញាប្រសើរមោះមុត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ម្នាលមហានាម ទុជ្ឈាសក បរិបូណ៌ដោយប្រាជ្ញា ដោយហេតុនេះឯង ។

(២៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកភ្លៀងមានគ្រាប់ដ៏ធ្ងាស ធ្លាក់ចុះខាងលើភ្នំ ទឹកតែងហូរទៅតាមទំនាប បំពេញជ្រោះភ្នំ ទន្លីក្រហែងប្រឡាយឲ្យពេញ ជ្រោះភ្នំក្រហែងនឹងប្រឡាយដ៏ពេញ តែងហៀរទៅបំពេញបាវយណ៌(1)តូចៗ បាវយណ៌តូចៗដ៏ពេញតែងបំពេញបាវយណ៌ធំៗ

---

១ ពាក្យថា បាវយណ៌ គឺបឹងឬត្រពាំង

មហាសោណ្ឌា បរិបូរកា កាុន្ដនិយោ បរិបូរន្តិ កាុន្ដនិយោ បរិបូរកា មហានទិយោ បរិបូរន្តិ មហានទិយោ បរិបូរកា មហាសមុទ្ទសាករំ បរិបូរន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ តំកម្មវេ អរិយសាវកស្ស យោ ច ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទោ យោ ច ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទោ យោ ច សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទោ យានិ ច អរិយកន្តានិ សីលានិ ឥមេ ឆម្មា សំសន្ទមានា ចារំ កត្វា អាសវានំ ខយាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(២៩៧) ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ និគ្រោធារាមេ ។ អថខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន កាឡិគោធាយ សាកិយានិយា និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ កាឡិគោធា សាកិយានី យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ កាឡិគោធំ សាកិយានឹ ភគវា ឯតទវោច

បាកយណ៍ធំៗដ៏ពេញតែងចំពេញស្ទឹង ស្ទឹងដ៏ពេញតែង(ហូរទៅ)បំពេញ
ទន្លេ ទន្លេដ៏ពេញ តែងហូរទៅបំពេញមហាសមុទ្ទសាគរ យ៉ាងណាមិញ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនបានញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធ
ក្តី សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះធម្មិក្តី សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ
ក្នុងព្រះសង្ឃក្តី អរិយកន្តសីលក្តី ធម៌ទាំងអម្បាលនេះរបស់អរិយសាវក
តែងហូរទៅដល់ត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈ
ទាំងឡាយក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៩៧) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម
ទៀបក្រុងកបិលព័ស្តុក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
សៀកស្បង់ប្រដាប់ចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ យាងចូលទៅរកទីលំ-
នៅនៃសាកិយានីឈ្មោះកាឡិគោធា លុះយាងចូលទៅដល់ហើយទ្រង់គង់
លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ គ្រានោះ នាងកាឡិគោធាសាកិយា-
នី ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់នឹងនាងកាឡិគោធាសាកិយានីដែលអង្គុយក្នុងទីសមគួរយ៉ាងនេះថា

(๒๙๘) ចតូហិ ខោ គោធេ ឆឡេហិ សមន្នាគតោ អរិយសាវិកោ សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ គោធេ អរិយសាវិកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ វិកតមង្គលមច្ឆវេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ មុត្តចាគោ បយតបាណី វោស្សគ្គរតោ យាចយោគោ ទានសំវិភាគរតោ ។ ឥមេហិ ខោ គោធេ ចតូហិ ឆឡេហិ សមន្នាគតោ អរិយសាវិកោ សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(๒๙๙) យានិមានិ កន្តេ ភគវតោ ចត្តារិ សោតាបត្តិយង្គានិ ទេសិតានិ សំវិជ្ជន្តេ តេ ឆឡេ មយិ អមាញ្ញ តេសុ ឆឡេសុ សន្ទិស្សាមិ ។ អមាញ្ញិ កន្តេ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ

(២៩៨) ម្នាលនាងគោធា ពួកអរិយសាវិកា ប្រកបដោយធម៌ ៤ ជាសោតាបន្នបុគ្គល ជាអ្នកមានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងបានត្រាស់ដឹងខាងមុខ ។ ធម៌ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលនាងគោធា ពួកអរិយសាវិកា ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។បេ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកមានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ តែងមានចាគៈរួចស្រឡះហើយ មានបាតដៃលាងចាំឲ្យ ត្រេកអរក្នុងការលះបង់ ជាអ្នកគួរគេសូមបាន ត្រេកអរក្នុងការឲ្យទានការចែករំលែក ។ ម្នាលនាងគោធា ពួកអរិយសាវិកា ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ នេះឯង ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងបានត្រាស់ដឹងខាងមុខ ។

(២៩៩) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សោតាបត្តិយង្គ ៤ នេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ធម៌នោះសឹងមានក្នុងខ្ញុំម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សោតកំយល់ជាក់ក្នុងធម៌ទាំងនោះហើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថា ខ្ញុំម្ចាស់ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា

បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គោ ចតុត្ថោ

ឥតិបិ សោ ភគវា ។ បេ ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ឆម្មេ ។ សង្ឃេ ។ យំ ខោ បន កិញ្ចិ កុលេ ទេយ្យធម្មំ សព្ភន្តំ អព្ភជិវិភត្តំ សីលវន្តេហិ កល្យាណធម្មេហីតិ ។ លាភា តេ តោទេ សុលទ្ធន្តេ តោទេ សោតាបត្តិផលន្តេ តោទេ ព្យាកតន្តិ ។

[៣០០] ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មិំ និគ្រោធារាមេ ។ អថខោ ឆន្ទិយោ សក្កោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ឆន្ទិយោ សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទវោច

ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។បេ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងពួង ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ មួយទៀត ទេយ្យធម៌បន្តិចបន្តួចណាមួយ ដែលមានក្នុងត្រកូល ទេយ្យធម៌ទាំងអស់នោះខ្ញុំមានសំមិនបានចែក (គឺប្រើប្រាស់រួម) ជាមួយនឹងពួកបុគ្គលមានសីល មានធម៌ដ៏ល្អ ។ ម្នាលនាងគោធា នេះជាលាភរបស់នាងហើយ ម្នាលនាងគោធា នាងឈ្មោះថា បានល្អហើយ ម្នាលនាងគោធា សោតាបត្តិផល ឈ្មោះថា នាងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ។

(៣០០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម ទៀបក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង នន្ទិយសក្កៈក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះនន្ទិយសក្កៈអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា

สุตฺตนฺตปิฏกេ สំยุตฺตนิกายស្ស មហាវារវគ្គោ

[๓๐๑] យស្សេវ ខុ ខោ ភន្តេ អរិយសាវ-
កស្ស ចត្តារិ សោតាបត្តិយង្គានិ សុទ្ធេន សទ្ធំ
សុទ្ធា សទ្ធំ ឧត្តិ ស្សេវ ខុ ខោ ភន្តេ អរិយ-
សាវកោ បមាទវិហារីតិ វុច្ចតិ ។ យស្ស ខោ
ឧទ្ធិយ ចត្តារិ សោតាបត្តិយង្គានិ សុទ្ធេន សទ្ធំ
សុទ្ធា សទ្ធំ ឧត្តិ តមហំ ពាហិរកេ បុថុជ្ជនបក្ខេ
ឋិតោតិ វទាមិ ។ អថិច ឧទ្ធិយ យថា អរិយ-
សាវកោ បមាទវិហារី ចេវ ហោតិ អប្បមាទវិហារី ច
តំ សុណាហិ សាធុកំ មនសិករោហិ ភាសិស្សា-
មីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ ឧទ្ធិយោ សក្កោ ភគវតោ
បច្ចស្សោសិ ។ ភគវា ឯតទវោច

[๓๐๒] កថញ្ច ឧទ្ធិយ អរិយសាវកោ បមាទ-
វិហារី ហោតិ ។ ឥធ ឧទ្ធិយ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ
អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ
ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។
សោ តេន ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សន្និដ្ឋោ

[៣០១] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សោតាបត្តិយង្គ៌ ៤ មិនមានដល់អរិយសាវក ណាសព្វគ្រប់ដោយប្រការ ទាំងពួង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អរិយសាវកនោះឯង ទូលព្រះអង្គ ពោលថា អ្នកមានធម៌ជាគ្រឿងនៅដោយសេចក្តីប្រមាទមែនឬ ។ ម្នាលនន្ទិយៈ សោតាបត្តិយង្គ៌ ៤ មិនមានដល់អរិយសាវក ណាសព្វគ្រប់ដោយប្រការ ទាំងពួងទេ តថាគតក៏ហៅបុគ្គលនោះថា ជាខាងក្រៅតាំងនៅក្នុងវប្បៈ ប្បុថុជ្ជន ។ ម្នាលនន្ទិយៈ មួយទៀត អរិយសាវក ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រមាទជាប្រក្រតីផង ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទជាប្រក្រតីផង យ៉ាងណា អ្នកចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អ តថាគតនឹងសំដែងប្រាប់ ។ នន្ទិយៈសក្កៈទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា

[៣០៤] ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវក ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រមាទនៅជាប្រក្រតី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធ ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្ស តាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ព្រោះហេតុដូច្នេះឯង ។ អរិយសាវកនោះនៅត្រេកអរត្រឹមតែសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធ ហើយ

ปญฺจกสนฺนิปาตวณฺณนา จตุตฺถวคฺโค

ฉ ทุกฺขานิ ภายมตีติ ทิฏฺฐิ ปริวีมังสายาติ วตฺถุยา ปฏิสลฺลานายาติ ฯ ตสฺส ฯ ปมตฺตสฺส วิหรโต จาปชฺชนฺติ ฉ โหติ จาปชฺชนฺติ อสติ ปีติ ฉ โหติ ปีติยา อสติ ปสฺสทฺธิ ฉ โหติ ปสฺสทฺธิยา อสติ ทุกฺขนฺติ วิหรติ ทุกฺขิตสฺส จิตฺตนฺ ฉ สมาธิยติ อสมาหิตสฺส จิตฺตสฺส ฉนฺทา ฉ จาตุกาลนฺติ ฯ ฉนฺทนฺ อจาตุกาลา ปมาทวิหารีสฺส สงฺโฆ ภชฺชติ ฯ ปุน จปรนฺ ฉฏฺฐิยา อริยสาวกสฺส ฉนฺทา ฯ สเงฺฆ ฯ อริยกนฺเตหิ สีเลหิ สมนฺนาคโต โหติ อขณฺฑาทีหิ ฯเป ฯ สมาธิสวตฺตนิเกหิ ฯ เสา เตหิ อริยกนฺเตหิ สีเลหิ สนฺตุฏฺโฐ ฉ ทุกฺขานิ ภายมตีติ ทิฏฺฐิ ปริวีมังสายาติ วตฺถุยา ปฏิสลฺลานายาติ ฯ ตสฺส ปมตฺตสฺส วิหรโต จาปชฺชนฺติ ฉ โหติ

មិនទំរ្រឹងដើម្បីសូប់ស្លាត់ ក្នុងវេលាថ្ងៃ ដើម្បីចៀសចេញអំពីអាវរណ៍ ហើយសម្ងំនៅ ក្នុងវេលាយប់តទៅទៀត ។ កាលអរិយសាវ័កនោះ មានសេចក្តីប្រមាទយ៉ាងនេះហើយ ឫទ្ធិក៏មិនមាន កាលបើឫទ្ធិមិនមាន ជីវិតក៏មិនមាន កាលបើជីវិតមិនមាន ឫទ្ធិក៏មិនមាន កាលបើឫទ្ធិមិនមាន រមែងនៅជាទុក្ខ ចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីទុក្ខ រមែងមិនដំកល់មាំ កាលបើចិត្តមិនដំកល់មាំ ធម៌ទាំងឡាយក៏មិនកើតប្រាកដបានឡើយ ។ អរិយសាវ័កនោះកំាច់ថាជាអ្នកនៅដោយសេចក្តីប្រមាទ ព្រោះធម៌ទាំងឡាយមិនកើតប្រាកដ ។ ម្នាលនន្ទិយៈ មួយទៀត អរិយសាវ័ក (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនជាប់ ។បេ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ អរិយសាវ័កនោះនៅសន្តោសត្រឹមតែអរិយកន្តសីលនោះ ហើយមិនទំរ្រឹងដើម្បីសូប់ស្លាត់ ក្នុងវេលាថ្ងៃ ដើម្បីចៀសចេញអំពីអាវរណ៍ ហើយសម្ងំនៅ ក្នុងវេលាយប់តទៅទៀត ។ កាលបើអរិយសាវ័កនោះនៅប្រហែសយ៉ាងនេះហើយ ឫទ្ធិក៏មិនមាន

ចាតុទ្ទេ អសតិ បតិ ន ហោតិ បតិយា អសតិ បសុទ្ធិ ន ហោតិ បសុទ្ធិយា អសតិ ទុក្ខំ វិហរតិ ទុក្ខិនោ ចិត្តំ ន សមាធិយតិ អសមាហិតេ ចិត្តេ ឥទ្ធា ន ចាតុភវិទ្ធិ ។ ឥទ្ធានំ អចាតុភាវា បមាទវិហារីស្មេ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឯវំ ខោ ឥន្ទ្រិយ អរិយសាវកោ បមាទវិហារី ហោតិ ។

(๓๐๓) កថញ្ច ឥន្ទ្រិយ អរិយសាវកោ អប្បមាទវិហារី ហោតិ ។ ឥធ ឥន្ទ្រិយ អរិយ-សាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។ ប ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ សោ តេន ពុទ្ធេ អវេច្ច-ប្បសាទេន អសន្តុដ្ឋោ កុសលេ ភាយមតិ និវ បវិវេកាយ រត្តិយា បដិសល្លានាយ ។ តស្ស ឯវំ អប្បមត្តស្ស វិហរតោ ចាតុទ្ទំ ជាយតិ

កាលបើជាមោឆ្នៈមិនមាន បីតិក៏មិនមាន កាលបើបីតិមិនមាន បស្សទ្ធិក៏មិនមាន កាលបើបស្សទ្ធិមិនមាន រមែងនៅជាទុក្ខ ចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកមានទុក្ខតែងមិនតម្កល់នៅមាំ កាលបើចិត្តមិនបានតាំងនៅមាំ ធម៌គាំងគ្បាយក៏មិនកើតឡើងច្រើនបាន ។ អរិយសាវ័កនោះកំពប់ថាជាអ្នកនៅដោយសេចក្តីប្រហែស ព្រោះធម៌គាំងគ្បាយមិនកើតច្រើនបាន ។ ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវ័កជាអ្នកនៅដោយសេចក្តីប្រហែសយ៉ាងនេះឯង ។

(៣០៣) ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវ័កជាអ្នកនៅដោយសេចក្តីមិនប្រហែសតើដូចម្តេច ។ ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងគ្បាយ ជាព្រះពុទ្ធមានបុញ្ញសិរី ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ អរិយសាវ័កនោះមិននៅសន្តោសត្រឹមតែសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រើក ក្នុងព្រះពុទ្ធនោះឡើយ ប្រឹងព្យាយាមដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ក្នុងវេលាថ្ងៃ ដើម្បីចៀសចេញអំពីអារម្មណ៍ហើយសម្ងំនៅ ក្នុងវេលាយប់តទៅទៀត ។ កាលបើអរិយសាវ័កនោះនៅមិនប្រហែសធ្វេសយ៉ាងនេះ ជាមោឆ្នៈតែងកើតឡើង

បុញ្ញាភិសន្ទវត្ថុ ចតុត្ថោ

បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ភតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទយតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ សមាហិតេ ចិត្តេ ឆដ្ឋា ចាតុភវន្តិ ។ ឆដ្ឋានំ ចាតុភាវា អប្បមាទវិហារី-ត្តេវ សង្ខំ កច្ឆតិ ។ បុន ចបរំ ឆដ្ឋិយ អរិយ-សាវកោ ឆឡេ ។ សន្ទេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមង្គីភតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិ-សំវត្តនិកេហិ ។ សោ តេហិ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ អសន្តុដ្ឋោ ឧត្តរឹ ភាយមតិ ឯវ បរិវេកាយ វត្តិយោ បដិសល្លានាយ ។ តស្ស ឯវំ អប្បមត្តស្ស វិហរតោ ចាមុដ្ឋំ ជាយតិ បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ភតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទយតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ សមាហិតេ ចិត្តេ ឆដ្ឋា ចាតុភវន្តិ ។

បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គទី ៤

កាលបើបុគ្គលមានចិត្តមោដ្ឋៈហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាយរបស់បុគ្គលដែលមានចិត្តប្រកបដោយបីតិរមែងស្ងប់ បុគ្គលមានកាយស្ងប់ រមែងទទួលសុខ ចិត្តរបស់បុគ្គលដែលមានសុខក៏តាំងនៅមាំ កាលបើចិត្តតាំងនៅមាំហើយ ធម៌តាំងឡាយតែងកើតឡើងច្រើនជាពិត ។ អរិយសាវកនោះ ក៏រាប់ថាជាអ្នកនៅដោយសេចក្តីមិនប្រហែស ព្រោះធម៌តាំងឡាយកើតឡើងច្រើន ។ ម្នាលនន្ទិយៈ មួយទៀត អរិយសាវក (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ អរិយសាវកនោះ មិននៅសន្តោសត្រឹមតែអរិយកន្តសីលនោះឡើយ ខំប្រឹងដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ក្នុងវេលាថ្ងៃ ដើម្បីចៀសចេញអំពីអារម្មណ៍ហើយសម្ងំនៅ ក្នុងវេលាយប់តទៅទៀត ។ កាលអរិយសាវកនោះនៅមិនប្រហែសយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តមោដ្ឋៈរមែងកើតឡើង កាលអរិយសាវកមានចិត្តមោដ្ឋៈហើយ បីតិរមែងកើតឡើង កាយរបស់អរិយសាវកដែលមានចិត្តប្រកបដោយបីតិ រមែងស្ងប់រម្ងាប់ អរិយសាវកមានកាយស្ងប់រម្ងាប់ រមែងទទួលសុខ ចិត្តរបស់អ្នកមានសុខ រមែងតម្កល់នៅមាំ កាលបើចិត្តតម្កល់នៅមាំ ធម៌តាំងឡាយតែងកើតច្រើនជាពិត ។

ឆម្ហានំ ចាតុភាភ អប្បមាទវិហារីត្ថេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឯវំ ខោ ឆដ្ឋិយ អរិយសាវកោ អប្បមាទវិហារី ហោតីតិ ។

បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

តស្សុទ្ទានំ

អភិសន្ទេន(๑) តយោ វុត្តា
ទ្វេ ទេវបថានិ ច
សភាគតំ មហាជាហោ
ភសិ(๒) កាឡិ ច ឆដ្ឋិយាតិ ។

---

๑ ឧ. ម. អភិសន្ទា ។ ๒ ឧ. វិស្សុំ ។

អរិយសាវកនោះ ក៏ពាប់ថាជាអ្នកនៅដោយសេចក្តីមិនប្រហែស ព្រោះធម៌ទាំងឡាយតើតប្រាកដ ។ ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវក ជាអ្នកនៅដោយសេចក្តីមិនប្រហែសយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គទី ៤ ។

ឧទ្ទាននៃបុញ្ញាភិសន្ទវគ្គនោះគឺ

សំដែងអំពីសុទ្ធិកបុណ្យ៣សូត្រ ទេវបទ២សូត្រ ទេវតា ទៅកាន់សភា ១ សូត្រ មហានាម ១ សូត្រ ឧបមាដោយទឹកក្តៅ ១ សូត្រ កាឡិគោជាសោតាបន្ន ១ សូត្រ នន្ទិយសក្ក ១ សូត្រ ។

សគាថកបុញ្ញាភិសន្ទវគ្គ បញ្ចមោ

(៣០៤) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខសញ្ញាហារា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ អយំ បឋមោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខសញ្ញាហារោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ អយំ ចតុត្ថោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខសញ្ញាហារោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខសញ្ញាហារា ។

សគាថកបុញ្ញាភិសន្ទវគ្គទី ៥

[៣០៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុឹងគឺបុណ្យសុឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យ
នៃសេចក្តីសុខនេះមាន ៤ ។ សុឹងគឺបុណ្យសុឹងគឺកុសល ៤ តើដូចម្តេច ខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយ
សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។បេ។
ជាសាស្តានៃទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយ
ហេតុដូច្នេះឯង ។ នេះសុឹងគឺបុណ្យគឺសុឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តី
សុខទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវក (ប្រកបដោយ
សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកប
ដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។បេ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សមាធិ ។ នេះសុឹងគឺបុណ្យសុឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី ៤ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៤ នេះឯងសុឹងគឺបុណ្យសុឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យ
នៃសេចក្តីសុខ ។

[๓๐๕] ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ បុញ្ញាភិ-
សន្ទេហិ ករុសលាភិសន្ទេហិ សមន្នាគតស្ស អរិយ-
សាវកស្ស ន សុករំ បុញ្ញស្ស បមាណំ គណេតុំ
ឯត្តកោ បុញ្ញាភិសន្ទោ ករុសលាភិសន្ទោ សុខ-
ស្សហារោតិ អថខោ អសង្ខ្យេយ្យោ អប្បមេយ្យោ
មហាបុញ្ញក្ខន្ធោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។

[๓๐๖] សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ មហាសមុទ្ទេ ន
សុករំ ទធិករស្ស បមាណំ គណេតុំ ឯត្តកានិ
ទធិករាឡ្ហកានិ ឥតិ វា ឯត្តកានិ ទធិករាឡ្ហក-
សតានិ ឥតិ វា ឯត្តកានិ ទធិករាឡ្ហក-
សហស្សានិ ឥតិ វា ឯត្តកានិ ទធិករាឡ្ហកសត-
សហស្សានិ ឥតិ វាតិ អថខោ អសង្ខ្យេយ្យោ
អប្បមេយ្យោ មហាទធិករក្ខន្ធោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥមេហិ ចតូហិ បុញ្ញាភិសន្ទេហិ
ករុសលាភិសន្ទេហិ សមន្នាគតស្ស អរិយសាវកស្ស
ន សុករំ បុញ្ញស្ស បមាណំ គណេតុំ ឯត្តកោ
បុញ្ញាភិសន្ទោ ករុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោតិ

[៣០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនងាយគ្មាន់គ្រេប្រមាណបុណ្យរបស់អរិយសាវកដែលប្រកបដោយស្នឹងគឺបុណ្យស្នឹងគឺកុសលទាំង៤នេះឯងថា ស្នឹងគឺបុណ្យស្នឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះបានឡើយ បានត្រឹមតែពាប់ថា គំនរបុណ្យដ៏ធំ ពាប់មិនបានប្រមាណមិនកើត (ប៉ុណ្ណោះ) ឯង ។

[៣០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនងាយនឹងគ្មាន់គ្រេប្រមាណទឹកក្នុងមហាសមុទ្រថា ទឹកប៉ុណ្ណោះអាឡ្ហកៈ (១) ឬទឹកប៉ុណ្ណោះរយអាឡ្ហកៈ ឬទឹកប៉ុណ្ណោះពាន់អាឡ្ហកៈ ឬថាទឹកប៉ុណ្ណោះសែនអាឡ្ហកៈដូច្នេះបានឡើយ បានត្រឹមតែពាប់ថា គំនរទឹកធំ ពាប់មិនបានប្រមាណមិនកើតប៉ុណ្ណោះឯង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនងាយនឹងគ្មាន់គ្រេប្រមាណបុណ្យរបស់អរិយសាវក ដែលប្រកបដោយស្នឹងគឺបុណ្យស្នឹងគឺកុសលទាំង ៤ នេះថា ស្នឹងគឺបុណ្យស្នឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខ

---

១ រង្វាល់ក្នុងដៃនមគធដូច្នេះ គឺ៤ភ្លាប់ជា១កំបង់ ៤កំបង់ជា១ខារិ ៤ ខារិភ្លាប់ជា១អាឡ្ហកៈ ៤អាឡ្ហក ជា១ទោណៈ ៤ទោណៈជា១មានិកា ៤ មានិកាជា១ខារី ២០ ខារីជា១វាហៈគឺ១រទេះ ។ (មង្គលត្ថទីបនី ក្នុងទានកថា) ។

สงฺคายิตปุญฺญาภิสนฺทวณฺณนา ปญฺจมเภทา

อิจเฺจวมาทิกา อเนกา อปฺปเมยฺยา มหาปุญฺญกฺขนฺธา. ตสฺมา สงฺฆสฺส กตฺตพฺพา ฯ เอตมเภท ภควา

(๓๐๗) มเหาฆนฺติ มหาวิหารํ มหาสรํ
ตหาเกรวา รตนคณาธิมาลยิ
ธเชา ยถา ธรกณาสงฺฆเสวิตา
ปุชฺชา สาสฺส อุปยนฺติ สาครา ฯ
เอวิ ธรา อจฺฉริยานุภาวตา
เสยฺยาธิสงฺฆสฺสรณาสฺส ธายกา
ปุญฺญสฺส ชาก อุปยนฺติ ปณฺฑิตา
ธเชา ยถา ภาวิหาร สาครนฺติ ฯ

(๓๐๘) ตตฺราเยเม ภิกฺขเว ปุญฺญาภิสนฺทา กุสลาภิสนฺทา สุขสฺสาหารา ฯ ภาคเมเต ตตฺราเย ฯ เอส ภิกฺขเว อริยสาวโก พุทฺธ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต เหาติ เอติปิ เสา ภควา ฯเป ฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานี พุทฺโธ ภควาติ ฯ อยิ ปเมา ปุญฺญาภิสนฺโธ กุสลาภิสนฺโธ สุขสฺสาหาเร ฯ

មានប្រមាណប៉ុណ្ណេះដូច្នេះបានឡើយ បានត្រឹមតែពាប់ថា គំនរបុណ្យធំ ពាប់មិនបានប្រមាណមិនកើត កំមានទបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់គាថាពន្ធនេះថា

(៣០៧) ស្នឹងតាំងឡាយដែលពួកជនត្រូវការគ្រប់តែស្នឹង សឹងហូរតម្រង់ទៅសាគរ ជាកន្លែងដក់ទឹកជ្រៅធំ ប្រមាណមិនបាន ជាស្រះធំ ជាទីស្បប់ស្បែងទាំងពន្លឹក ដែលជាកន្លែងកើតគំនរតែវតាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ជារបុណ្យតាំងឡាយ តែងហូរទៅរកជនជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឲ្យន្លូវបាយទឹកនឹងសំពត់ ជាអ្នកឲ្យទីដេក ទីអង្គុយនឹងគ្រឿងកម្រាល ដូចជាផ្លូវទឹកហូរទៅរកសាគរ យ៉ាងនោះឯង ។

(៣០៨) ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ស្នឹងគឺបុណ្យស្នឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខនេះមាន ៤ ។ ស្នឹងគឺបុណ្យស្នឹងគឺកុសល ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។បេ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សតាំងឡាយជាព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ។ នេះស្នឹងគឺបុណ្យស្នឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី១ ។

ปุน จปรํ ภิกฺขเว อริยสาวโกฯ อิติปิ โส ภควา ฯ
เป ฯ วิหรติ อิเธว สาสนมฺหิ ปจฺจตฺตเมว ญาณนฺติ
มุตฺตาโย ปรยตฺตวาณี ภเวสฺสตฺตาโย ยาวเทวโย
ฆานสมฺภิกาตาโย ฯ อยมฺปิ จตุตฺโถ ปุญฺญภิสนฺโท
กุสลาภิสนฺโท สุขสฺสาหาโร ฯ ส เขา ภิกฺขเว จตฺตาโร
ปุญฺญภิสนฺทา กุสลาภิสนฺทา สุขสฺสาหารา ฯ

(๓๐๙) สเขาหิ ภิกฺขเว จตูหิ ปุญฺญภิ-
สนฺเทหิ กุสลาภิสนฺเทหิ สมนฺนาคตสฺส อริย-
สาวกสฺส น สุกรํ ปุญฺญสฺส ปมาณํ คเณตุ
ฬตฺตาโย ปุญฺญภิสนฺโท กุสลาภิสนฺโท สุข-
สฺสาหาโรติ อิติหิ อสงฺเขยฺยา อปฺปเมยฺยา
มหาปุญฺญกฺขนฺโธเตฺวว สงฺขฺยํ คจฺฉติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវក (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ (អរិយសាវកនោះ) ប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ តែងមានចាគៈរួចស្រេះឡហើយ មានជាតដៃលាងចំពោះ ត្រេកអរក្នុងការលះបង់ ជាអ្នកគួរគេសូមបាន ត្រេកអរក្នុងការឲ្យទានការចែករំលែក ។ នេះស្ទឹងគឺបុណ្យ ស្ទឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងស្ទឹងគឺបុណ្យស្ទឹងគឺកុសលទាំង ៤ ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខ ។

(៣០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនងាយនឹងគាន់គ្រេប្រមាណបុណ្យរបស់ព្រះអរិយសាវក ដែលប្រកបដោយស្ទឹងគឺបុណ្យស្ទឹងគឺកុសលទាំង ៤ នេះឯងថា ស្ទឹងបុណ្យស្ទឹងកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះបានឡើយ បានត្រឹមតែពាប់ថា គំនរបុណ្យធំ កប់មិនបាន ប្រមាណមិនកើតប៉ុណ្ណោះឯង ។

สคาថកបុញ្ញកិរិយវត្ថុ បញ្ចមោ

[๓๑๐] សេយ្យថាបិ កិកិវេ យត្ថិមា មហានទិយោ សំសន្ទន្តិ សមេន្តិ ฯ เปฯ ឯវមេវ ខោ កិកិវេ ឥមេហិ ចតូហិ បុញ្ញកិរិយវត្ថូហិ កុសលាកិសន្ទេហិ សមង្គាគតស្ស អរិយសាវកស្ស ន សុករំ បុញ្ញស្ស បមាណំ គណេតុំ ឯត្តកោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោតិ អដ្ឋខោ អសង្ខ្យេយ្យា អប្បមេយ្យា មហាបុញ្ញក្ខន្ធេត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតីតិ ฯ ឥទមវោច ភគវា

(៣១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្ទេទាំងអម្បាលនេះ តែងហូរទៅកាចពេញក្នុងទីណា ។ ទន្ទេទាំងអម្បាលនោះឈ្មោះអ្វីខ្លះ ។ គឺទន្ទេគង្គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី បុគ្គលមិនងាយនឹងគ្នាន់គ្នេរប្រមាណទឹកក្នុងទីនោះថា ទឹកប៉ុណ្ណេះអាឡ្ហកៈក្តី ទឹកប៉ុណ្ណេះរយអាឡ្ហកៈក្តី ទឹកប៉ុណ្ណេះពាន់អាឡ្ហកៈក្តី ទឹកប៉ុណ្ណេះសែនអាឡ្ហកៈក្តី បានត្រឹមតែពាក់ថា គំនរទឹកដ៏ធំ ពាក់មិនបានប្រមាណមិនកើតប៉ុណ្ណោះឯង ឃ្លាតណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនងាយនឹងគ្នាន់គ្នេរប្រមាណបុណ្យរបស់អរិយសាវ័កដែលប្រកបដោយសទ្ធាដ៏បុណ្យសទ្ធាដ៏គឺកុសលទាំង៤នេះថា សទ្ធាដ៏គឺបុណ្យសទ្ធាដ៏គឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះបានឡើយ បានត្រឹមតែពាក់ថា គំនរបុណ្យធំ ពាក់មិនបាន ប្រមាណមិនកើតប៉ុណ្ណោះគឺឃ្លាតណានោះដែរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់គាថាពន្ធនេះថា

(๓๑๑) មហោឞធំ អបរិមិតំ មហាសរំ
ឥហុកេរវំ រតនកណាឞមាលយំ
ឞជ្ជោ យថា ឞរកណាសឝ្ឈសេវិតា
បុជ្ជ សវន្តិ ឧបយន្តិ សាករំ ។
ឯវំ ឞរំ អន្ធចាឞវត្ថទំ
សេយ្យាឝិសជ្ជត្តរណាសឝ្ឈ ឞាយកំ
បុញ្ញស្ស ធារ ឧបយន្តិ បណ្ឌិតំ
ឞជ្ជោ យថា ភរិវហារ សាករន្តិ ។

(๓๑๒) ចត្តារេមេ ភិក្ខវេ បុញ្ញភិសន្ទា កុសលា-ភិសន្ទា សុខស្សហារា ។ កតមេ ចត្តារេ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្ន-គតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ អយំ បឋមោ បុញ្ញភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សហារោ ។

(๓๑๑) ស្ទឹងទាំងឡាយ ដែលពួកជនត្រូវការ គ្រប់តែ
ស្ទឹង សឹងហូរតម្រង់ទៅកាន់សាគរ ដែលជាទីដក់ទឹកដ៏ធំ
ប្រមាណមិនបាន ជាស្រះធំ ជាទីស្បប់ស្បៃទាំងពន្លឺក
ដែលជាកន្លែងកើតគំនរកែវទាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ។
ជារបុណ្យទាំងឡាយ តែងហូរទៅកាន់ជនជាបណ្ឌិត អ្នកឲ្យ
បាយទឹកនិងសំពត់ ឲ្យទីដេក ទីអង្គុយនិងគ្រឿងកម្រាល
ដូចជាផ្លូវទឹកទាំងឡាយហូរទៅកាន់សាគរយ៉ាងនោះឯង ។

(๓๑๒) ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ស្ទឹងគឺបុណ្យស្ទឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យ
នៃសេចក្តីសុខនេះមាន ๔ ។ ស្ទឹងគឺបុណ្យស្ទឹងគឺកុសល ๔ តើដូចម្តេច ខ្លះ ។
ម្នាលកិកូទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តី
ជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។បេ។ ជា
សាស្តានៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ដោយ
ហេតុដូច្នេះឯង ។ នេះស្ទឹងគឺបុណ្យស្ទឹងគឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខ
ទី ๑ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវក (ប្រកបដោយសេចក្តី

ปุน จปรํ ภิกฺขเว อริยสาวโก ฉฬงฺคุเปกฺขโก โหติ ฯ สติมา ฯ ปญฺญวา โหติ ฯ อยญฺหิ ภิกฺขเว อริยสาวกสฺส ปญฺญาย สมนฺนาคโต อริยาย นิพฺเพธิกาย สมฺมา ทุกฺขกฺขยคามินิยา ฯ อยํ จตุตฺถา ปุญฺญกิริยวตฺถุ กุสลา กิริยวตฺถุ สุขสฺสาหารา ฯ ส เขา ภิกฺขเว จตฺตาริ ปุญฺญกิริยวตฺถูนิ กุสลกิริยวตฺถูนิ สุขสฺสาหารานิ ฯ

(๓๑๓) สเขปิ เขา ภิกฺขเว จตูหิ ปุญฺญกิริยวตฺถูหิ กุสลกิริยวตฺถูหิ สมนฺนาคตสฺส อริยสาวกสฺส น สุกรา ปุญฺญสฺส ปมาณา คเณตุ อลนฺตเวน ปุญฺญกิริยวตฺถูนิ กุสลกิริยวตฺถูนิ สุขสฺสาหารานีติ อปเขา อสงฺเขยฺยา อปฺปเมยฺยา มหาปุญฺญกฺขนฺเธเยฺว สงฺขฺยํ คจฺฉตีติ ฯ สนฺธมเกน ปกาสิ

(๓๑๔) โย ปุญฺญกาโม กุสเล ปติฏฺฐโต
กาเยติ มคฺคํ อมตสฺส ปตฺติยา
เสา ฉฬงฺคสาภิกมโม ขเย รโต
น เวติ มจฺจุภยาคมสฺมิ(๑) ฯ

---

๑ ฉ. มจฺจุภยาคมสฺมิตี ติ ฯ ม. มจฺจุภยาคมฺปิสฺมิ ฯ

ជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាប្រកបដោយប្រាជ្ញាជាគ្រឿងកំណត់ដឹងនូវសេចក្តីចំរើន វិនាស ជាប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរមោះមុត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ នេះសុំឆ័គឺបុណ្យសុំឆ័គឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខទី ៤ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ នេះឯងសុំឆ័គឺបុណ្យសុំឆ័គឺកុសលតាំង ៤ ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខ ។

(៣១៣) ម្នាលកិកុតាំងឡាយ បុគ្គលមិនងាយនឹងកាញ់គ្នៃប្រមាណបុណ្យរបស់អរិយសាវក ដែលប្រកបដោយសុំឆ័គឺបុណ្យសុំឆ័គឺកុសលតាំង ៤ នេះឯងថា សុំឆ័គឺបុណ្យសុំឆ័គឺកុសល ជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសុខមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះបានឡើយបានត្រឹមតែពាក់ថា គំនរបុណ្យដ៏ធំពុំអាចពាក់បាន ប្រមាណមិនកើតប៉ុណ្ណោះឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់គាថាពន្ធនេះថា

(៣១៤) អ្នកណាប្រាថ្នាបុណ្យ បានតាំងសិប់ក្នុងកុសលហើយចំរើនអរហត្តមគ្គដើម្បីឱ្យដល់អមតមហានិព្វាន អ្នកនោះ រមែងត្រាស់ដឹងនូវធម៌ធម៌គឺអរិយផល ត្រេកអរក្នុងការអស់កិលេស មិនញាប់ញ័រក្នុងការមកនៃមច្ចុរាជ ។

(๓๑๕) ចត្ថេ ភិក្ខវេ ឆម្ភេ សមណ្ឌកតោ អរិយសាវកោ អឌ្ឍោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហាយសោតិ វុច្ចតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមណ្ឌកតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ឆម្ភេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមណ្ឌកតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិ-កេហិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមណ្ឌកតោ អរិយសាវកោ អឌ្ឍោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហាយសោតិ វុច្ចតីតិ ។

(๓๑๖) ចត្ថេ ភិក្ខវេ ឆម្ភេ សមណ្ឌកតោ អរិយសាវកោ អឌ្ឍោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហាយសោតិ វុច្ចតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមណ្ឌកតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ឆម្ភេ ។

(๓๑๕) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កដែលប្រកបដោយធម៌ ๔ តថាគតពោលថា អ្នកស្គុកស្គម្ម មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានយសធំ ។ ធម៌ ๔ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគជ័យ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កប្រកបដោយធម៌ទាំង ๔ នេះឯង តថាគតពោលថា អ្នកស្គុកស្គម្ម មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានយសធំ ។

(๓๑๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កដែលប្រកបដោយធម៌ ๔ តថាគតពោលថា អ្នកស្គុកស្គម្ម មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានយសធំ ។ ធម៌ ๔ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគជ័យ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។

សង្ខ្យំ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមង្គាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ ឥមេហិ ខោ គហបតិ ចតូហិ ធម្មេហិ សមង្គាគតោ អរិយសាវកោ អព្ភក្ខា មហាទ្ធនោ មហាភោគោ មហាយសោតិ វុច្ចតីតិ ។

[๓๐๗] ចតូហិ គហបតិ ធម្មេហិ សមង្គាគតោ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ គហបតិ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមង្គាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមង្គាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ ឥមេហិ ខោ គហបតិ ចតូហិ ធម្មេហិ សមង្គាគតោ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោតិ ។

ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ នេះឯង តថាគតពោលថា អ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានយសធំ ។

(๓๑๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កដែលប្រកបដោយធម៌ ๔ រមែងសម្រេចស្រោតៈ ជាអ្នកមានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។ ធម៌ ๔ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានភាគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ๔ នេះឯង រមែងសម្រេចស្រោតៈ មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

(๓๑๘) กตมิสฺสาสฺส นิทานํ ฯ ฯกตมสฺมึ สมเย ภควา ฯตฺถ ภควาติ ครุ ครุการหสฺสเทโส ฯ ภควาติ เจตฺถ

(៣១៨) កបិលវត្ថុនិទាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់នឹងនន្ទិយសក្កៈដែលគង់ក្នុងទីសមគួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវកដែលប្រកបដោយធម៌៤ រមែងសម្រេចស្រោតៈ មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងត្រាស់ដឹងខាងមុខ ។ ធម៌៤តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវកដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង៤នេះឯង រមែងសម្រេចស្រោតៈ មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងត្រាស់ដឹងខាងមុខ ។

(៣១៩) កបិលវត្ថុនិទាន ។ (ត្រូវសំដែងការចូលគាល់ដដែលចុះ)។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងកន្ទិយសក្កៈ ដែលគង់ក្នុងទីសមគួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលកន្ទិយៈ អរិយសាវកប្រកបដោយធម៌៤រមែងសម្រេចស្រោតៈ

อาวิญฺชาตฺวา ฯ นิยาโต สมฺโพธิปรายโณ ฯ กตเมหิ จตูหิ ฯ ส.ป. อิธ ภิกฺขเว อริยสาวโก พุทฺเธ ฯ ธมฺเม ฯ สงฺเฆ ฯ อริยกนฺเตหิ สี-ลเหหิ สมนฺนาคโต โหติ อขณฺเฑหิ ฯเป ฯ สมาธิสวตฺตนิเกหิ ฯ อิเมหิ โข ภิกฺขเว จตูหิ ธมฺเมหิ สมนฺนาคโต อริยสาวโก โสตาปนฺโน โหติ อวินิปาตธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโณติ ฯ

(๓๒๐) กปิลวตฺถุนิทานํ ฯ (อุปสงฺกมนกาลาทโย) ฯ ปกติยา ปน สพฺเพปิ พุทฺธา ภควนฺโต จตูหิ โข มหาธมฺมสงฺคาหเกหิ สทฺธึ อาคจฺฉนฺติ ฯ ตถา หิ ปฐมโพธิยา วีสติวสฺสานิ อคฺคสาวกา จตูหิ โข มหาธมฺมสงฺคาหเกหิ สทฺธึ อาคจฺฉนฺติ ฯ ตถา หิ ปฐมโพธิยา วีสติวสฺสานิ อคฺคสาวกา จตูหิ โข มหาธมฺมสงฺคาหเกหิ สมนฺนาคโต โหติ อวินิปาตธมฺโม นิยโต สมฺโพธิปรายโณ ฯ กตเมหิ จตูหิ ฯ ส.ป. อิธ ภิกฺขเว อริยสาวโก พุทฺเธ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาค-โต โหติ อิติปิ โส ภควา ฯเป ฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ ธมฺเม ฯ

មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ឰងតែនឹងត្រាស់ដឹងភ្លាមមុខ ។ ធម៌៤តើ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុយៈ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ (ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនជាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុយៈ អរិយសាវកដែលប្រកបដោយធម៌៤នេះ រមែងសម្រេចស្រោតៈ មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ឰងតែនឹងត្រាស់ដឹងភ្លាមមុខ ។

(៣២០)កបិលវត្ថុនិទាន ។ (ត្រូវសំដែងការចូលគាល់ផងចុះ)។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងមហានាមសក្កៈ ដែលគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលមហានាម អរិយសាវក ប្រកបដោយធម៌៤ រមែងបានសម្រេចស្រោតៈ មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ឰងតែនឹងត្រាស់ដឹងភ្លាមមុខ ។ ធម៌៤តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលមហានាម អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។

សង្ឃំ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អទ្ទិស្ហេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ ឥមេហិ ខោ មហានាម ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

(៣២១) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ សោតាបត្តិយង្គានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សប្បុរិសសំសេវោ សទ្ធម្មស្សវនំ យោនិសោមនសិការោ ធម្មានុធម្មប្បដិបត្តិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ សោតាបត្តិយង្គានីតិ ។

សគាថកបុញ្ញភាគវារវគ្គោ បញ្ចមោ ។

ពាសុឡ្ហាគំ

អភិសង្ខេន តយោ វុត្តា
ទុវេ មហទ្ធនេន ច
ភិក្ខុ ឆន្ទិយភន្តិយំ
មហានាមេន តេ ឆសាតិ ។

ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនជាច់ ។បេ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលមហានាម អរិយសាវក ដែលប្រកបដោយធម៌៤នេះឯង រមែងបានសម្រេចស្រោតៈ មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ។

[៣២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សោតាបត្តិយង្គនេះមាន ៤ ។ សោតាបត្តិយង្គ៤តើដូចម្តេច ។ គឺការសេពគប់សប្បុរស ១ ការស្តាប់ធម៌របស់សប្បុរស ១ ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុចិយ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិធម៌សមគួរដល់ធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងសោតាបត្តិយង្គ ៤ ។

ចប់ សគាថកបុញ្ញាភិសន្ទវគ្គទី ៥ ។

ខុទ្ទានដែលសគាថកបុញ្ញាភិសន្ទវគ្គនោះគឺ

សំដែងអំពីសង្ឃគុណ ៣ សូត្រ អំពីសោតាបន្នបុគ្គលមានទ្រព្យច្រើន ២ សូត្រ ចំពោះភិក្ខុ ១ សូត្រ នន្ទិយ-សក្កៈ ១ សូត្រ កន្ទិយសក្កៈ ១ សូត្រ មហានាម ១ សូត្រ គំរប់១០ទើសោតាបត្តិយង្គ ។

[៣២២] ចតូហិ កិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ កិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ ធម្មេ ។ សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ ។បេ។ សមាធិសំវត្តនិកេហិ ។ ឥមេហិ ខោ កិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។ ឥទមវោច ភគវា

សប្បុរិសវគ្គ ទី ៦

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ដែលប្រកបដោយធម៌ ៤ រមែងសម្រេចស្រោតៈ មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងបានត្រាស់ដឹងខាងមុខ ។ ធម៌ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនជាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ នេះឯង រមែងសម្រេចស្រោតៈ មានធម៌មិនបានធ្លាក់ចុះ ទៀងតែនឹងបានត្រាស់ដឹងខាងមុខ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់គាថាពន្ធនេះថា

[๓๒๓] យស្ស សទ្ធា តថាគតេ
អចលា សុប្បតិដ្ឋិតា
សីលញ្ច យស្ស កល្យាណំ
អរិយកន្តំ បសំសិតំ ฯ
សង្ឃេ បសាទោ យស្សត្ថិ
ឧជុភូតញ្ច ទស្សនំ
អទលិទ្ទោតិ តំ អាហុ
អមោឃន្តស្ស ជីវិតំ ฯ
តស្មា សទ្ធញ្ច សីលញ្ច
បសាទំ ធម្មទស្សនំ
អនុយុញ្ជេថ មេធាវី
សរំពុទ្ធាន សាសនន្តិ ฯ

[๓๒๔] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ฯ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ វស្សំ វុត្ថោ ភគវន្តំ អនុប្បត្តោ ហោតិ តោនចិនេវ ការណីយេន ฯ

(๓๒๓) សទ្ធារបស់អ្នកណាមិនញាប់ញ័រ ឋានដម្កល់មាំក្នុងព្រះតថាគតផង កល្យាណសីលរបស់អ្នកណា ជាសីលដែលព្រះអរិយៈត្រេកអរសរសើរហើយផង ។ សេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសង្ឃផង សេចក្តីឃើញត្រង់ផង មានដល់អ្នកណា បណ្ឌិតគាំងឡាយ ហៅអ្នកនោះថា មិនពាល់ក្រ ជីវិតរបស់អ្នកនោះមិនសោះសូន្យទេ ។ ព្រោះហេតុនោះ កាលបើអ្នកប្រាជ្ញ រលឹកឃើញពុទ្ធសាសនា គប្បីប្រកបនូវសទ្ធាផង សីលផង សេចក្តីជ្រះថ្លាផង ការឃើញធម៌ផង ។

(๓๒๔) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យនោះឯង មានតិក្ខុមួយរូបនៅចាំវស្សា ទៀបក្រុងសាវត្ថី រួចហើយ ឋានៅដល់ក្រុងកបិលព័ស្តុ ដោយកិច្ចអ្វីមួយ ។

អស្សាសុំ ខោ ភាគិលវច្ឆស សភ្យា អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ វស្សំ វុត្ថោ ភគិលវច្ឆំ អនុប្បត្តោតិ ។ អថខោ ភាគិលវច្ឆស សភ្យា យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ ភាគិលវច្ឆស សភ្យា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ

(៣២៥) ភច្ចំ ភន្តេ ភគវា អវោចោ ចេវ ពលវា ចាតិ ។ អវោចោ ចេវ អាវុសោ ភគវា ពលវា ចាតិ ។ ភច្ចំ បន ភន្តេ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា អវោចោ ចេវ ពលវន្តោ ចាតិ ។ សារីបុត្តមោគ្គល្លានាបិ ខោ អាវុសោ អវោចោ ចេវ ពលវន្តោ ចាតិ ។ ភច្ចំ បន ភន្តេ ភិក្ខុសង្ឃោ អវោចោ ច ពលវា ចាតិ ។ ភិក្ខុ-សង្ឃោបិ ខោ អាវុសោ អវោចោ ច ពលវា ចាតិ ។ អត្ថិ បន តេ ភន្តេ តត្ថ ឯវំរូបា អន្តរាវស្សេន ភគវតោ សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតន្តិ ។

ពួកសក្យនៅក្នុងក្រុងកបិលព័ស្តុបានឮដំណឹងថា ឮថា កិក្ខុមួយរូបនៅចាំវស្សា ទៀបក្រុងសាវត្ថីរួចហើយមកដល់ក្រុងកបិលព័ស្តុ ។ គ្រានោះឯងពួកសក្យនៅក្នុងក្រុងកបិលព័ស្តុ កំចូលទៅរកកិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំកិក្ខុនោះហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកសក្យនៅក្នុងក្រុងកបិលព័ស្តុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយនឹងកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា

(៣៦៩) បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនមានព្រះរោគទាំងមានព្រះកាយពលឬទេ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនមានព្រះរោគទាំងមានព្រះកាយពលដែរ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន មិនមានរោគទាំងមានកំឡាំងដែរឬ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានលោកមិនមានរោគទាំងមានកំឡាំងដែរ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន កិក្ខុសង្ឃមិនមានរោគទាំងមានកំឡាំងដែរឬ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុសង្ឃមិនមានរោគទាំងមានកំឡាំងដែរ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ក្នុងបន្ទោះវស្សានេះ តើលោកបានស្តាប់ធម៌ចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានទទួលកិច្ចការអ្វីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគដែរឬ ។

សទ្ធា មេ តំ អាវុសោ ភគវតោ សុតំ សទ្ធា បដិក្កហិតំ អប្បកា តេ កិក្ខវេ កិក្ខូ យេ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តិ អថខោ ឯតេវ ពហុតរា កិក្ខូ យេ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោ-ជនានំ បរិក្ខយា ឧបបាតិកា តត្ថ បរិនិព្ពាយិនោ អនាវត្តិធម្មា អស្មា លោកាតិ ។ អបរំបិ ខោ មេ អាវុសោ ភគវតោ សទ្ធា សុតំ សទ្ធា បដិក្កហិតំ អប្បកា តេ កិក្ខវេ កិក្ខូ យេ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឧបបាតិកា តត្ថ បរិនិព្ពា-យិនោ អនាវត្តិធម្មា អស្មា លោកា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា កិក្ខូ យេ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមិនោ សកិ-ទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សន្តីតិ ។

ម្នាលអាវុសោ ចាំដ៏ឆ្ងាយ អាត្មាបានស្តាប់ធម៌ចំពោះព្រះភក្ត្រ បាន ទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុចាំដ៏ឆ្ងាយ ពួកភិក្ខុដែលបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិន មានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈចាំដ៏ឆ្ងាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែង ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ពួកភិក្ខុនោះ មានប្រមាណតិចទេ មានតែពួកភិក្ខុ ដែលធ្វើសំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ឲ្យអស់រលីង ជាឧបបាតិកៈ បរិនិព្វាន ក្នុងទីនោះ ទៀងតែមិនត្រឡប់មកអំពីលោកនោះ ពួកភិក្ខុនុ៎ះ ឯងទើបមានច្រើនជាង ។ ម្នាលអាវុសោ អាត្មាបានស្តាប់ធម៌ចំពោះ ព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រនូវព្រះពុទ្ធដីកា ដទៃទៀតថា ម្នាលភិក្ខុចាំដ៏ឆ្ងាយ ពួកភិក្ខុដែលធ្វើសញ្ញោជនៈជា ចំណែកខាងក្រោម ៥ ឲ្យអស់រលីង ជាឧបបាតិកៈ បរិនិព្វានក្នុងទីនោះ ទៀងតែមិនត្រឡប់អំពីលោកនោះ ពួកនោះមានប្រមាណតិច មានតែ ពួកភិក្ខុដែលធ្វើឲ្យអស់ត្រឹមតែសញ្ញោជនៈ ៣ ជាសកទាគាមី ព្រោះធ្វើ រាគៈ ទោសៈ មោហៈ ឲ្យស្រាលស្តើងនឹងមកកាន់លោកនេះម្តងទៀត ហើយធ្វើទុក្ខទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ពួកភិក្ខុនោះឯងទើបមានច្រើនជាង ។

อปรมฺปิ เขตฺ เมเ อานนฺเท ภควาเตา สมฺมุขา สุตฺ สมฺมุขา
ปฏิคฺคหิตนฺ อปฺปกา เต ภิกฺขเว ภิกฺขู เย ตีณฺหิ
สญฺโชนานนฺ ปริกฺขยา ภาคเตาสมฺโพหานนฺ ตนุตฺตา
สกทาคามิโน สกิเทว อิมนฺ โลกนฺ อาคนฺตฺวา
ทุกฺขสฺสนฺตกิริยายฺ อฏเขา ฬเส ตถาคเต ภิกฺขู
เย ตีณฺหิ สญฺโชนานนฺ ปริกฺขยา โสตาปนฺนา
อวินิปาตธมฺมา นิยตา สมฺโพธิปรายนาติ ฯ

(๓๒๖) ฬกนฺ สมยนฺ ภควา พาราณาสิยนฺ
วิหรติ ฯสิปตเน มิคทาเย ฯ อฏเขา ขฺโ
ขตาสเกา ปญฺหิ ขตาสกสเตหิ สทฺธึ เยน
ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตนฺ อภิวาเทตฺวา
ฬกมนฺตนฺ นิสีทิ ฯ ฬกมนฺตนฺ นิสินฺโ เขา
ขฺโ ขตาสเกา ภควนฺตนฺ ฬตทเวจ วาจนฺตุ เขา
ภนฺเต ภควา อนุสาสตุ เขา ภนฺเต ภควา ยนฺ
อมฺหากนฺ อสฺส ทียรตฺตนฺ หิตาย สุขายาติ ฯ

សប្បញ្ញវគ្គទី ๖

ម្នាលអាវុសោ អាត្មាបានស្តាប់ធម៌ ចំពោះព្រះកត្រៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានទទួលចំពោះព្រះកត្រៃនូវព្រះពុទ្ធដីកាដ៏ទៃទៀតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុដែលធ្វើឲ្យអស់ត្រឹមសញ្ញោជន: ๓ ជាសកទាគាមី ព្រោះធ្វើពាគ: ទោស: មោហ: ឲ្យស្រាលស្តើងនឹងធម៌មកកាន់លោកនេះម្តងទៀត ហើយធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ពួកភិក្ខុទាំងនុ៎ះមានប្រមាណតិច មានតែពួកភិក្ខុដែលសម្រេចស្រោត: ព្រោះអស់សញ្ញោជន: ๓ មានធម៌មិនបានជ្រាក់ចុះ ទៀងតែនឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ ពួកភិក្ខុនោះឯងទើបមានច្រើនជាង ។

(๓๒๖) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងឥសិបតនមិគទាយវន ទៀបក្រុងពារាណសី ។ គ្រានោះឯង ឧបាសកឈ្មោះធម្មទិន្នព្រមដោយពួកឧបាសក ๕๐๐ នាក់ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះធម្មទិន្នឧបាសកអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទូន្មានពួកខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រៀនប្រដៅពួកខ្ញុំព្រះអង្គនូវធម៌ ដែលឲ្យបានប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខដល់យើងខ្ញុំ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។

តស្មាតិហ ភេ(๑) ឆម្មនិន្ន ឃវំ សិក្ខិតព្ពំ យេ តេ សុត្តន្តា តថាគតភាសិតា គម្ភីរា គម្ភីរត្ថា លោកុត្តរា សុញ្ញតប្បដិសំយុត្តា តេ កាលេន កាលំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សាមាតិ ។ ឯវញ្ហិ ភេ(๒) ឆម្មនិន្ន សិក្ខិតព្ពន្តិ ។

[๓๒๗] ឯ ខោ នេតំ ភន្តេ សុភរំ អម្ហេហិ បុត្តសម្ភាឧសយនំ អជ្ឈាសន្តេហិ ភាសិភចន្តនំ បច្ចន្តុភោន្តេហិ មាលាភន្ធវិលេបនំ ជារយន្តេហិ ជាតរូបរជតំ សាធិយន្តេហិ យេ(๓) សុត្តន្តា តថាគតភាសិតា គម្ភីរា គម្ភីរត្ថា លោកុត្តរា សុញ្ញតប្បដិសំយុត្តា តេ កាលេន កាលំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិតុំ តេសន្តោ ភន្តេ ភគវា អម្ហាកំ បញ្ចសុ សិក្ខាបទេសុ បិតានំ ឧត្តរិំ ឆម្មំ ទេសេតូតិ ។ តស្មាតិហ ភេ ឆម្មនិន្ន ឃវំ សិក្ខិតព្ពំ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតា ភវិស្សាម ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។

---

๑ ម. តស្មាតិហ តេ ។ ๒ តេ ។ ๓ ឧ. ម. យេ តេ ។

ម្នាលឆម្មទិន្ន ព្រោះហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកចាំឯឡាយត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា សូត្រណាដែលតថាគតសំដែងហើយ ជាសូត្រមានធម៌ដ៏ជ្រៅ មានអត្ថដ៏ជ្រៅ បំភ្លឺនូវប្រយោជន៍ឲ្យឆ្ងល់ផុតចាកលោក ប្រកបដោយធម៌ដ៏សូន្យចាកកិលេស យើងនឹងបាន (ស្តាប់) សូត្រចាំងនោះតាមកាលដ៏គួរ ។ ម្នាលឆម្មទិន្ន ពួកអ្នក ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

(៣២៧) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គតំពុងនៅគ្រប់គ្រងទីដេកដែលបង្អែតដោយកូន នៅស្ងួតស្អាតខ្ញុំមបន្ទន់កងដែនកាសីទ្រទ្រង់កម្រងផ្កា នឹងគ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាបនឹងត្រេកអរ ទទួលយកនូវមាសប្រាក់ មិនងាយនឹងបានប្រតិបត្តិពួកសូត្រដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ ជាសូត្រមានធម៌ដ៏ជ្រៅ មានអត្ថដ៏ជ្រៅ បំភ្លឺនូវប្រយោជន៍ឲ្យឆ្ងល់ផុតចាកលោក ប្រកបដោយធម៌ដ៏សូន្យចាកកិលេស តាមកាលដ៏គួរ+ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងធម៌ដល់ពួកយើងខ្ញុំដែលតាំងនៅក្នុងសិក្ខាបទ ៥ នោះឲ្យក្រៃលែងពេកទៀត ។ ម្នាលឆម្មទិន្ន ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកចាំឯឡាយត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងចាំឯឡាយនឹងប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សចាំឯឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។

ฉนฺโท ฯ สงฺโฆ ฯ อริยกนฺโตหิ สีลเตหิ สมาธิ-
กตา ภาวิตฺตาหิ อจฺจนฺตาหิ ฯเปฯ สมาธิสวฺตฺ-
ติโกหีติ ฯ ฆาฏิ เก ธมฺมนิฺ สิกฺขิตพฺพนฺติ ฯ
ยาวติหาติ กนฺเต กถาตา ปฏฺฐาย เสาตาปตฺติยงฺคานิ
เทสิตานิ สวิฺชนฺติ(๑) เต ธมฺมา อเมฺหสุ ปมยิ ฉ
เตสุ ธมฺเมสุ สนฺทิสฺสาม ฯ ปมยิฺหิ กนฺเต พุทฺเ
อเวจฺจปฺปสาเทน สมาธิกตา ฯเปฯ สงฺโฆ กถาตา
ฯเปฯ สตฺถา เทวมนุสฺสานิ พุทฺโธ กถาตีติ ฯ
ฉนฺโท ฯ สงฺโฆ ฯ อริยกนฺโตหิ สีลเตหิ สมาธิ-
กตา ภาวิตฺตาหิ อจฺจนฺตาหิ ฯเปฯ สมาธิสวฺตฺ-
ติโกหีติ ฯ ลาภา เก ธมฺมนิฺ สุลทฺธิ เก ธมฺมนิฺ
สาตาปตฺติผลิ ธมฺมนิฺ สุเมฺหหิ ปฺปกตนฺติ ฯ

(๓๒๘) ฬกิ สมยิ กถา สกฺกสุ วิหารติ
กปิลวตฺถุสฺมิ นิโคฺรธาราเม ฯ เตน เขา ปน
สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู กถาโต ชีวกมฺพ กเต
นิฺติตชีวเก กถา เตหาสชฺเชน จาริกิ ปกฺกมิ-
สฺสตีติ ฯ อเสฺสสิ เขา มหาชเนา สกฺกา

๑ ฐ. ม. สวิฺชเร ฯ

កង់ព្រះធម៌ ។ កង់ព្រះសង្ឃ ។ ប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនជាប់ ។បេ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលធម្មទិន្ន អ្នកចាំង់ឮយ៉ាងនេះចុះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សោតាបត្តិយង្គ ចាំង ๔ នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ធម៌ចាំងនោះមាន កង់ពួកយើងខ្ញុំផង ពួកយើងខ្ញុំទទឹងឃើញច្បាស់ កង់ធម៌ចាំងនោះផង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថា ពួកយើងខ្ញុំប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ កង់ព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។បេ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សចាំង់ឮយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ កង់ព្រះធម៌ ។ កង់ព្រះសង្ឃ ។ ពួកយើងខ្ញុំប្រកបដោយអរិយកន្តសីល ជាសីលមិនជាប់ ។បេ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលធម្មទិន្ន ជាលាភរបស់ពួកអ្នកហើយ ម្នាលធម្មទិន្ន ពួកអ្នកឈ្មោះថាបានល្អហើយ ម្នាលធម្មទិន្ន ព្រោះពួកអ្នកបានធ្វើឲ្យច្បាស់នូវសោតាបត្តិផលហើយ ។

(๓๒๘) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម ទៀបក្រុងកបិលព័ស្តុកង់ដែនសក្កៈ ។ ក៏កង់សម័យនោះឯង ពួកកិកុច្រើនរូបនាំគ្នាដេរចីវរថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានចីវរសម្រេចហើយ ព្រះអង្គនឹងស្តេចទៅកាន់ចារិកដោយកាលប្រព្រឹត្តកន្លងទៅនៃខែ ๓ ។ មហានាមសក្កៈបានឮដំណឹងថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារវគ្គោ

សត្តហុលា ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ភគវតោ ចីវរកម្មំ ករោន្តិ និដ្ឋិតចីវរេ ភគវតិ តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។ អថខោ មហាជានេ សន្និបតិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ មហាជានេ សន្និបតិ ភគវន្តំ ឯតទវោច សុតម្មេតំ ភន្តេ សត្ថហុលា ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ភគវតោ ចីវរកម្មំ ករោន្តិ និដ្ឋិតចីវរេ ភគវតិ តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។ ន ខោ នេតំ ភន្តេ ភគវតោ សទ្ធា សុតំ សទ្ធា បដិក្កហិតំ សប្បញ្ញេន ទក្ខសង្ឃេន សប្បញ្ញោ ទក្ខសង្ឃោ អាគាឍិយោ ទុក្ករការកោ ពាឡ្ហតិលាភោ ភវិតព្ពោតិ ។

(๓๒) សប្បញ្ញេន មហាជាន ទក្ខសង្ឃេន សប្បញ្ញោ ទក្ខសង្ឃោ អាគាឍិយោ ទុក្ករការកោ ពាឡ្ហតិលាភោ ចត្តារិ អស្សាសនីយានិ ឆឌ្ឌេតិ អស្សាសេតព្ពោ អស្សាសតាយស្មា អត្តាយស្មតោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទោ

ឮថាពួកភិក្ខុច្រើនរូបដេរចីវរថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានចីវរសម្រេចហើយ ព្រះអង្គនឹងស្តេចទៅកាន់ចារិកដោយកាលប្រព្រឹត្តកន្លងទៅនៃខែ ៣ ។ លំដាប់នោះ មហានាមសក្កៈក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមហានាមសក្កៈ គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឮដំណឹងនេះថា ឮថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូបដេរចីវរថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានចីវរសម្រេចហើយ ព្រះអង្គនឹងស្តេចទៅកាន់ចារិកដោយកាលប្រព្រឹត្តកន្លងទៅនៃខែ ៣ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនទាន់បានស្តាប់ធម៌ចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនទាន់បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រយ៉ាងនេះថា ឧបាសក ប្រកបដោយប្រាជ្ញា (សម្រេចស្រោតៈ) ដែលមានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខវេទនាឈឺធ្ងន់ ត្រូវតែឧបាសកដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញាដូច្នានគ្នា ។

(๓๒๙) ម្នាលមហានាម ឧបាសក ដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញា មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខវេទនា ឈឺធ្ងន់ ត្រូវតែឧបាសកប្រកបដោយប្រាជ្ញា លួងលោមដោយធម៌ ដែលគួរលួងលោម ๔ យ៉ាងថា អ្នកដ៏មានអាយុ ចូរដកដង្ហើមឲ្យស្រួលចុះ ព្រោះអ្នកដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះពុទ្ធថា

ส์ตีติปิ สเมา ภควา ฯเปฯ สตฺตา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ อสฺสาสนายสฺส อตฺถายสฺส์ตเมว ฯ สเทฺว ฯ อารียกนฺตานิ สีลานิ อขณฺฑานิ ฯเปฯ สมาธิสวตฺตนิกานีติ ฯ

(๓๓๐) สปฺปญฺเญน มหาราช ขตาสเกน สปฺปญฺโ ขตาสเกา อาตาปิเกา ฌุกฺกิเตา ตาตฺปาตินาเต ส์เมหิ ปตฺเตหิ อสฺสาสนียเมหิ ปเมหิ อสฺสาเสตฺวา ปาเมสฺส วเจนียา อตฺตายสฺส์ตเมว มาตาปิตูสุ อเปกฺขาติ ฯ สเมา เจ ปาเ วาเยยฺย อตฺตา เม มาตาปิตูสุ อเปกฺขาติ ฯ สเมา ปาเมสฺส วเจนียา อายสฺมา เมา มาริสเมา มาณวเมา สเจ-ตายสฺมา มาตาปิตูสุ อเปกฺเ การิสฺสติ มาริสฺสเตา เต เจตายสฺมา มาตาปิตูสุ อเปกฺเ การิสฺสติ มาริสฺสเตา สาตายสฺมา ยา เต มาตาปิตูสุ อเปกฺา ตเ ปตฺถาติ ฯ สเมา เจ ปาเ วาเยยฺย ยา เม มาตาปิตูสุ อเปกฺา สา ปหีตาติ ฯ

សប្បញ្ញវគ្គទី ៦

ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធមានជោគ ដោយហេតុដូច្នេះឯង ។ អ្នកដ៏មានអាយុ ចូរដកដង្កើមឲ្យស្រួលចុះ ព្រោះអ្នកដ៏មានអាយុ (មានសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ) ក្នុងព្រះធម៌ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃ ។ អរិយកន្តសីល ជាសីលមិនជាប់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។

(៣៣០) ម្នាលមហានាម ឧបាសក ប្រកបដោយប្រាជ្ញា មានអាពាធដល់នូវទុក្ខវេទនាឈឺធ្ងន់ ដែលឧបាសកប្រកបដោយប្រាជ្ញាខ្លួនដោយធម៌ ដែលគួរលួងលោមទាំង៤នេះហើយ ត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុមានសេចក្តីអាឡោះអាល័យមាតាបិតាឬ ។ បើឧបាសកនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅមានសេចក្តីអាឡោះអាល័យមាតាបិតាដែរ ។ ត្រូវនិយាយនឹងឧបាសកនោះយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុជាប់ជំពាក់ដោយសេចក្តីស្ងប់ ទៀងតែនឹងស្ងប់ ប្រសិនបើអ្នកដ៏មានអាយុនៅជាប់អាឡោះអាល័យនឹងមាតាបិតា អ្នកដ៏មានអាយុគង់តែនឹងស្ងប់ បើទុកជាអ្នកដ៏មានអាយុមិនអាឡោះអាល័យនឹងមាតាបិតា អ្នកដ៏មានអាយុគង់តែនឹងស្ងប់ដែរ សូមឲ្យអ្នកដ៏មានអាយុលះបង់សេចក្តីអាឡោះអាល័យរបស់អ្នកកង់មាតាបិតានោះចេញ ។ បើឧបាសកនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលះបង់សេចក្តីអាឡោះអាល័យក្នុងមាតាបិតានោះរួចហើយ ។

[๓๓๑] សោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ឥតិ បដិ-
សញ្ចិក្ខតិ យត្ថ ខោ បុត្តនាមេសុ អបេក្ខាតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខវេ
អរិយសាវកស្ស អត្ថិ មេ បុត្តនាមេសុ អបេក្ខាតិ ។ សោ
ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ អាយស្មា ខោ មហានាមោ មរណ-
ធម្មោ សតេចាយស្មា បុត្តនាមេសុ អបេក្ខំ ករិស្សតិ
មរិស្សតេវ ឥតោ ចេចាយស្មា បុត្តនាមេសុ អបេក្ខំ
ករិស្សតិ មរិស្សតេវ សាធាយស្មា យា តេ បុត្ត-
នាមេសុ អបេក្ខា តំ បដិហាតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខវេ
អរិយសាវកស្ស យា មេ បុត្តនាមេសុ អបេក្ខា សា បហី-
ឡាតិ ។

[๓๓๒] សោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ អត្ថិ បដិ-
សញ្ចិក្ខតិ មាឧសនាមេសុ បញ្ចសុ កាមគុណេសុ អបេ-
ក្ខាតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស អត្ថិ មេ មាឧសនាមេសុ
បញ្ចសុ កាមគុណេសុ អបេក្ខាតិ ។ សោ ភិក្ខវេ អរិយសាវ
ធម្មោ មាឧសនាមេហិ ខោ អាវុសោ កាមេហិ
ធិញ្ច កាមា អភិក្កន្តតរា ច បណីតតរា ច

[๓๓๑] ត្រូវនិយាយនឹងទេវបុត្តសក្កនោះយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីអាឡោះអាល័យក្នុងបុត្តនឹងកិរិយាដែរឬ។ បើទេវបុត្តសក្កនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅមានសេចក្តីអាឡោះអាល័យក្នុងបុត្តនឹងកិរិយាដែរ។ ត្រូវនិយាយនឹងទេវបុត្តសក្កនោះយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុ ជាប់ជំពាក់នឹងសេចក្តីស្ងប់ហើយទៀតនឹងស្ងប់ បើទុកជាអ្នកដ៏មានអាយុនៅមានសេចក្តីអាឡោះអាល័យក្នុងបុត្តនឹងកិរិយា អ្នកដ៏មានអាយុគង់តែនឹងស្ងប់ បើអ្នកដ៏មានអាយុមិនមានសេចក្តីអាឡោះអាល័យក្នុងបុត្តនឹងកិរិយា អ្នកដ៏មានអាយុគង់តែនឹងស្ងប់ សូមអ្នកដ៏មានអាយុលះសេចក្តីអាឡោះអាល័យក្នុងបុត្តនឹងកិរិយារបស់អ្នកនោះចេញ។ បើទេវបុត្តសក្កនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានលះសេចក្តីអាឡោះអាល័យក្នុងបុត្តនឹងកិរិយានោះចេញហើយ។

[๓๓๔] ត្រូវនិយាយនឹងទេវបុត្តសក្កនោះយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីអាឡោះអាល័យក្នុងកាមគុណទាំង ๕ ជារបស់មនុស្សដែរឬ។ បើទេវបុត្តសក្កនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំមានសេចក្តីអាឡោះអាល័យក្នុងកាមគុណទាំង ๕ ជារបស់មនុស្សដែរ។ ត្រូវនិយាយនឹងទេវបុត្តសក្កនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ កាមជាទិព្យជារបស់រំរើបផង ខ្ពស់ផង ជាងកាមទាំងឡាយ ជារបស់មនុស្ស

สาฆายสฺมา มาฆุสเกหิ กาเมหิ จิตฺตํ วุฏฺฐาเปตฺวา จาตุมฺมหาภูติเกสุ เยวาปเนสุ จิตฺตํ อภิโมเจหีติ ฯ โส เจ ฌานํ วาเยยฺย มาฆุสเกหิ เม กาเมหิ จิตฺตํ วุฏฺฐิตนฺติ จาตุมฺมหาภูติเกสุ เยวาปเนสุ จิตฺตํ อภิโมจิตนฺติ ฯ

(๓๓๓) โส ฆาเมสฺสุ วจนียา จาตุมหาภูติเกหิ เม อาวุโส เยวาปเนหิ ตาวตฺตีสา เยภุ อภิกฺกนฺตตา จ ปณีตตา จ สาฆายสฺมา จาตุมฺมหาภูติเกหิ เยวาปเนหิ จิตฺตํ วุฏฺฐาเปตฺวา ตาวตฺตึสเสสุ เยวาปเนสุ จิตฺตํ อภิโมเจหีติ ฯ โส เจ ฌานํ วาเยยฺย จาตุมฺมหาภูติเกหิ เม เยวาปเนหิ จิตฺตํ วุฏฺฐิตนฺติ ตาวตฺตึสเสสุ เยวาปเนสุ จิตฺตํ อภิโมจิตนฺติ ฯ โส ฆาเมสฺสุ วจนียา ตาวตฺตึสเกหิ เม อาวุโส เยวาปเนหิ ยามา เยภุ ฯ ตุสิตา เยภุ ฯ นิมฺมานรตี เยภุ ฯ ปรนิมฺมิตวสวตฺตี เยภุ ฯ

សូមអ្នកដ៏មានអាយុធ្វើចិត្តឲ្យជុតចាកកាមជារបស់មនុស្សចេញ ហើយ
ចូរដម្កល់ចិត្តក្នុងពួកទេវតាស្តេចចាតុម្មហារាជិកចុះ ។ បើទុជ្ឈសកនោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់ខ្ញុំជុតស្រឡះចាកកាមជារបស់មនុស្សហើយ
ខ្ញុំបានដម្កល់ចិត្តទុកក្នុងពួកទេវតាជាន់ចាតុម្មហារាជិកហើយ ។
ប៉ុ

(๓๓๓) ត្រូវនិយាយនឹងទុជ្ឈសកនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ
ពួកតាវត្តឹង្សទេវតារុងរឿងជាង ទុតមជាងពួកចាតុម្មហារាជិកទេវតា
សូមអ្នកដ៏មានអាយុដកចិត្តអំពីពួកចាតុម្មហារាជិកទេវតាចេញ ហើយ
ដំកល់ចិត្តក្នុងពួកតាវត្តឹង្សទេវតាចុះ ។ បើទុជ្ឈសកនោះនិយាយយ៉ាងនេះ
ថា ចិត្តខ្ញុំបានដកជុតអំពីពួកចាតុម្មហារាជិកទេវតាហើយ ខ្ញុំបានដម្កល់
ចិត្តទុកក្នុងពួកតាវត្តឹង្សទេវតាហើយ ។ ត្រូវនិយាយនឹងទុជ្ឈសកនោះយ៉ាង
នេះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយាមទេវតារុងរឿងជាងពួកតាវត្តឹង្សទេវតា ។
ពួកតុសិតទេវតា ។ ពួកនិម្មានរតីទេវតា ។ ពួកបរនិម្មិតវសវត្តីទេវតា ។

ปรนิมฺมิตวสวตฺตีหิ เทวา อาวุโส เนวาหิ พฺรหฺมโลกา อภิกฺกนฺตตโร จ ปณีตตโร จ สาธารณตฺตาย ปรนิมฺมิตวสวตฺตีหิ เนวาหิ จิตฺตํ วุฏฺฐาเปตฺวา พฺรหฺมโลกา จิตฺตํ อธิโมเจหีติ ฯ โส เจ ฌานลาภี กาลงฺกโรติ ปรนิมฺมิตวสวตฺตีหิ เม เนวาหิ จิตฺตํ วุฏฺฐาเปตฺวา พฺรหฺมโลกา จิตฺตํ อธิโมเจสฺสติ ฯ

(๓๓๔) โส ฌานลาภี พฺรหฺมโลกา จวิตฺวา เทวา อาวุโส อนิจฺจา อทฺธุวา สกฺกายปริยาปนฺนา สาธารณตฺตาย พฺรหฺมโลกา จิตฺตํ วุฏฺฐาเปตฺวา สกฺกายนิกาเย จิตฺตํ อุปสํหริสฺสติ(๑) ฯ โส เจ ฌานลาภี พฺรหฺมโลกา เม จิตฺตํ วุฏฺฐาเปตฺวา สกฺกายนิกาเย จิตฺตํ อุปสํหรตีติ(๒) ฯ ฌานลาภินฺติ วิมุตฺตจิตฺตสฺส(๓) เหตมธิวจนนฺติ มหานาม อุทายสฺส วจฺฉสฺส(๔) วิมุตฺตจิตฺตสฺส ภิกฺขุโน น ตาวญฺเจว ชาตชราณาทิ วตฺตพฺพตา ยตฺถ วิมุตฺติยา วิมุตฺตนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. อุปสหรตีติ ฯ ๒ อุปสหรตีติ ฯ ๓ ฌานลาภี วิมุตฺตสฺส ฯ ๔ ฉ. ม. อาฬวิ ฯ

ម្នាលអាវុសោ ព្រហ្មលោកវុដ្ឋរឿងជាដ៏ ទុត្តមជាដ៏ពួកបវនិម្មិតវសវត្តីទេវតា សូមអ្នកដ៏មានអាយុដកចិត្តអំពីពួកបវនិម្មិតវសវត្តីទេវតាចេញ ហើយដម្កល់ចិត្តក្នុងព្រហ្មលោកវិញ ។ បើទុបាសកនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ចិត្តខ្ញុំបានដកចេញអំពីពួកបវនិម្មិតវសវត្តីទេវតាហើយ បានដម្កល់ចិត្តក្នុងព្រហ្មលោកហើយ ។

(៣៣៤) ត្រូវនិយាយនឹងទុបាសកនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ពោះជាព្រហ្មលោកក៏ទៅតែមិនទៀង មិនខ្ជាប់ខ្ជួន រាប់បញ្ចូលជាសក្កាយ សូមអ្នកដ៏មានអាយុដកចិត្តអំពីព្រហ្មលោកចេញ ហើយប្រមូលចិត្តទៅក្នុងព្រះនិព្វានជាទីរំលត់នូវសក្កាយវិញ ។ បើទុបាសកនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ចិត្តខ្ញុំដកផុតអំពីព្រហ្មលោកហើយ ចិត្តខ្ញុំក៏បានប្រមូលទៅក្នុងព្រះនិព្វានជាទីរំលត់សក្កាយហើយ ។ មាលមហានាម ចិត្តដែលរួចស្រឡះដោយអរហត្តផលវិមុត្តិរបស់ទុបាសក ដែលមានចិត្តរួចស្រឡះហើយយ៉ាងនេះ តថាគតមិនពោលថា មានការធ្វើផ្សេងគ្នាអំពីកិរិយាដែលមានចិត្តរួចស្រឡះហើយ អស់ ១០០ ឆ្នាំ នោះតែបន្តិចសោះឡើយ ។

สฬายตนวิภังค ฉักกะ

[๓๓๕] จตฺตาโรเม ภิกฺขเว ธมฺมา ภาวิตา พหุลีกตา สោตาปตฺติผลสจฺฉิกิริยาย สំวត្តន្តិ ฯ กតเม จตฺตาโร ฯ สปฺปุริสสំเสวโก สទ្ធម្មស្សវនំ โยนิโสมนสิกาโร ธมฺมานุธมฺมปฏิปตฺติ ฯ อิเม โข ภิกฺขเว จตฺตาโร ธมฺมา ภาวิตา พหุลีกตา สោตาปตฺติผลสจฺฉิกิริยาย สំวត្តន្តិ ฯ

[๓๓๖] จตฺตาโรเม ภิกฺขเว ธมฺมา ภาวิตา พหุลีกตา สกทาคามิผลสจฺฉิกิริยาย สំวត្តន្តិ ฯ

[๓๓๗] อนาคามิผลสจฺฉิกิริยาย สំวត្តន្តិ ฯ

[๓๓๘] อรหตฺตผลสจฺฉิกิริยาย สំวត្តន្តិ ฯ

[๓๓๙] ปญฺญาปฏิลาภาย สំวត្តន្តិ ฯ

[๓๔๐] ปญฺญาวุฑฺฒิยา สំวត្តន្តិ ฯ

[๓๔๑] ปญฺญาเวปุลฺลาย สំวត្តន្តិ ฯ

สฬายตนวิภังค ฉักกะ ฯ

សប្បញ្ញវគ្គទី ៦

(៣៣៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ នេះដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ។ ធម៌ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការសេពគប់សប្បុរស ១ ការស្តាប់ធម៌របស់សប្បុរស ១ ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិនូវធម៌សមគួរតាមធម៌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៤ នេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ។

(៣៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៤ នេះ ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសកទាគាមិផល ។

(៣៣៧) តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល ។

(៣៣៨) តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល ។

(៣៣៩) តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវប្រាជ្ញា ។

(៣៤០) តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីចំរើនប្រាជ្ញា ។

(៣៤១) តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យធំទូលាយ ។

ចប់ សប្បញ្ញវគ្គទី ៦ ។

គិលុទ្ទានំ

សតាថកំ វស្សវុត្តំ

ធម្មទិន្នកិលាយនំ(๑)

ចតុរោ ផលា បដិលាភោ

វុឌ្ឍិ វេបុល្លតាយ ចាតិ ។

---

๑ ម. ម ធម្មទិន្នទ្ធិគិលាយនំ ។

ទុតិយនឡេសុប្បញ្ញវគ្គោនាមកោ

ពុទ្ធកាសិតប្រកបដោយគាថា ១ សូត្រ កិកិចាំវស្សាវួចហើយ ១ សូត្រ ជម្ពុទន្ទុចាសក ១ សូត្រ ឧបាសកឈឺ ១ សូត្រ ផល ៤ សូត្រ ការបានប្រាជ្ញា ១ សូត្រ ចំរើនប្រាជ្ញា ១ សូត្រ ការធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យធំទូលាយ ១ សូត្រ ។

(៣៤២) មហាបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៤៣) បុថុបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៤៤) វិបុលបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៤៥) កម្មីរបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៤៦) អប្បមត្តបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៤៧) ភូរិបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៤៨) បញ្ញាពាហុល្លាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៤៩) សីឃបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៥០) លហុបញ្ញាតាយ(១) សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៥១) ហាសបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៥២) ជវនបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៥៣) តិក្ខបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៣៥៤) និព្វេធិកបញ្ញាតាយ(២) សំវត្តន្តីតិ ។

---

១ ឧ ពហុលបញ្ញាតាយ ។ ២ ឧ. និព្វេធិកាយ ។

មហាបញ្ហាវគ្គ ទី ៣

(៣៤២) (ធម៌ ៤)តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាច្រើន ។

(៣៤៣) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាដ៏ក្រាស់ ។

(៣៤៤) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាដ៏ធំទូលាយ ។

(៣៤៥) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាដ៏ជ្រៅ ។

(៣៤៦) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាប្រមាណមិនបាន ។

(៣៤៧) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាដូចជាផែនដី ។

(៣៤៨) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាដ៏ច្រើន ។

(៣៤៩) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាឆាប់ ។

(៣៥០) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញារហ័ស ។

(៣៥១) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាដ៏រកពុយ ។

(៣៥២) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាជាទីស្ទុះទៅ ។

(៣៥៣) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាដ៏ក្លៀវក្លា ។

(៣៥៤) ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាដ៏មោះមុត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារវគ្គោ

កតមេ ចត្តារោ ។ សប្បុរិសសំសេវោ សទ្ធម្មស្ស-
វនំ យោនិសោមនសិការោ ធម្មានុធម្មប្បដិបត្តិ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវិតា ពហុ-
លីកតា និព្វេធិកបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ ។

មហា ញ្ញវគ្គោ សត្តមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

មហាបុថុវិបុលគម្ភីរ-
អប្បមត្តភូរិពាហុល-
សីឃរហុមាសជវន-
តិក្ខនិព្វេធិកាយ ចាតិ ។

សោតាបត្តិសំយុត្តំ សមត្តំ ។

ធម៌ ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការសេពគប់សប្បុរស ១ ការស្តាប់ធម៌របស់សប្បុរស ១ ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញា ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៤ នេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីបាន ប្រាជ្ញាដ៏មោះមុត ។

ចប់ មហាបញ្ញាវគ្គ ទី ៧ ។

ឧទ្ទាននៃមហាបញ្ញាវគ្គនោះគឺ

ធម៌ ៤ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាជ្ញាធំ ១ ប្រាជ្ញាក្រាស់ ១ ប្រាជ្ញាទូលាយ ១ ប្រាជ្ញាស្រួល ១ ប្រាជ្ញាប្រមាណមិនបាន ១ ប្រាជ្ញាដូចផែនដី ១ ប្រាជ្ញាច្រើន ១ ប្រាជ្ញាធាប់ ១ ប្រាជ្ញារហ័ស ១ ប្រាជ្ញារីករាយ ១ ប្រាជ្ញាជាទីស្ទុះទៅ ១ ប្រាជ្ញាក្អៀវក្អា ១ ប្រាជ្ញាដ៏មោះមុត ១ ។

ចប់ សោតាបត្តិសំយុត្ត ។

សមាធិវគ្គោ បឋមោ

[๓๕๕] សាវត្ថីនិទានំ ។ សមាធឺ ភិក្ខវេ ភាវេថ ។ សមាហិតោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ យថាភូតំ បជានាតិ ។ កិញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ សមាធឺ ភិក្ខវេ ភាវេថ ។ សមាហិតោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ करणीयो អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យោគោ करणीयो អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យោគោ करणीयो អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ करणीयोតិ ។

សច្ចសំយុត្ត

សមាធិវគ្គ ទី ១

(៣៥៥) សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចំរើនសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានចិត្តដំកល់ទឹង រមែងដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិត ។ ចុះដឹងច្បាស់នូវអ្វីតាមសេចក្តីពិត ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថានេះជាទុក្ខ ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចំរើននូវសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានចិត្តដំកល់ទឹង រមែងដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

[๓๙๖] បដិសល្លានេ កិក្ខវេ យោគមាបជ្ជថ ។ បដិសល្លីនោ កិក្ខវេ កិក្ខុ យថាភូតំ បជានាតិ ។ កិញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បដិសល្លានេ កិក្ខវេ យោគមាបជ្ជថ ។ បដិសល្លីនោ កិក្ខវេ កិក្ខុ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្មាតិហ កិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យោគោ ករណីយោ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យោគោ ករណីយោ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

[๓๙๗] យេ ហិ កេចិ កិក្ខវេ អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ

(๓๙๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រកបនូវសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងការពួនសមុំ (ក្នុងផលសមាបត្តិ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលពួនសមុំ រមែងដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិត ។ ចុះដឹងច្បាស់នូវអ្វីតាមសេចក្តីពិត ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រកបនូវសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងការពួនសមុំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលពួនសមុំនៅជាប្រក្រតី រមែងដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

(๓๙๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកុលបុត្តឯណាមួយ ក្នុងកាលដែលកន្ទុងទៅហើយ បានចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួស ដោយប្រពៃ

សមាធិវគ្គោ បឋមោ

សព្ពេ តេ ចតុរង្គំ អរិយសច្ចានំ យថាភូតំ អភិ-
សមយាយ ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខវេ អនាគត-
មទ្ធានំ ករុលបុត្តា សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ
បព្ពជិស្សន្តិ សព្ពេ តេ ចតុរង្គំ អរិយសច្ចានំ យថា-
ភូតំ អភិសមយាយ ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខវេ
ឯតរហិ ករុលបុត្តា សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ
បព្ពជន្តិ សព្ពេ តេ ចតុរង្គំ អរិយសច្ចានំ យថាភូតំ
អភិសមយាយ ។ ករតមេសំ ចតុរង្គំ ។ ទុក្ខស្ស
អរិយសច្ចស្ស ទុក្ខសមុទយស្ស អរិយសច្ចស្ស
ទុក្ខនិរោធស្ស អរិយសច្ចស្ស ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិ-
បទាយ អរិយសច្ចស្ស ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខវេ
អតីតមទ្ធានំ ករុលបុត្តា សទ្ធា អគារស្មា អន-
គារិយំ បព្ពជឹសុ បព្ពជិស្សន្តិ បព្ពជន្តិ សព្ពេ តេ
ឥមេសំយេវ ចតុរង្គំ អរិយសច្ចានំ យថាភូតំ អភិ-
សមយាយ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ
យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធ-
គាមិនិបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

កុលបុត្តទាំងអស់នោះ (រមែងប្រាថ្នា) ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចៈទាំង ๔ ប្រការតាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តទាំងឡាយឯណា នីមួយ កន្លងកាលជាអនាគតនឹងចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្ទស ដោយប្រពៃ កុលបុត្តទាំងអស់នោះ (រមែងប្រាថ្នា) ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចៈទាំង ๔ ប្រការតាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តទាំងឡាយឯណា នីមួយ កន្លងកាលឥឡូវនេះ ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្ទស ដោយប្រពៃ កុលបុត្តទាំងអស់នោះ (រមែងប្រាថ្នា) ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ๔ ប្រការ តាមសេចក្តីពិត ។ អរិយសច្ច ๔ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ? គឺទុក្ខអរិយសច្च ๑ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្च ๑ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្च ๑ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្च ๑ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តទាំងឡាយឯណានីមួយកន្លងកាលជាអតីត បានចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្ទស ដោយប្រពៃ បួសហើយ (ក្តី) នឹងបួស (ក្តី) បួសឥឡូវនេះ (ក្តី) កុលបុត្តទាំងអស់នោះ (រមែងប្រាថ្នា) ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចៈទាំង ๔ ប្រការ នេះឯង តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កិច្ចកង្វល់សាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

(๓๕๘) យេ ហិ កេចិ កិក្ខវេ អតីតមទ្ធានំ
ករុលបុត្តា សម្មា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតា
យថាភូតំ អភិសមេសុំ សព្វេ តេ ចត្តារិ អរិយ-
សច្ចានិ យថាភូតំ អភិសមេសុំ ។ យេ ហិ កេចិ
កិក្ខវេ អនាគតមទ្ធានំ ករុលបុត្តា សម្មា អគារស្មា
អនគារិយំ បព្វជិតា យថាភូតំ អភិសមេស្សន្តិ
សព្វេ តេ ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ យថាភូតំ អភិស-
មេស្សន្តិ ។ យេ ហិ កេចិ កិក្ខវេ ឯតរហិ
ករុលបុត្តា សម្មា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតា
យថាភូតំ អភិសមេន្តិ សព្វេ តេ ចត្តារិ អរិយ-
សច្ចានិ យថាភូតំ អភិសមេន្តិ ។ ករតមានិ ចត្តារិ ។
ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចំ
ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា
អរិយសច្ចំ ។ យេ ហិ កេចិ កិក្ខវេ អតីតមទ្ធានំ
ករុលបុត្តា សម្មា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតា
យថាភូតំ អភិសមេសុំ អភិសមេស្សន្តិ អភិសមេន្តិ

(๓๙๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តទាំងឡាយឯណានីមួយ ក្នុងកាលជាអតីត ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ បានត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិតហើយ កុលបុត្តទាំងអស់នោះ បានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចទាំង ๔ ប្រការ តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកុលបុត្តឯណានីមួយ ក្នុងកាលជាអនាគតនឹងចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ នឹងត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិត ពួកកុលបុត្តទាំងអស់នោះនឹងត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចទាំង ๔ ប្រការ តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកុលបុត្តឯណានីមួយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ រមែងត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិត ពួកកុលបុត្តទាំងអស់នោះ រមែងត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចទាំង ๔ ប្រការ តាមសេចក្តីពិត ។ អរិយសច្ចទាំង๔ គឺអ្វីខ្លះ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្च ๑ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្च ๑ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្च ๑ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកុលបុត្តឯណានីមួយ ក្នុងកាលជាអតីត បានចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួស ដោយប្រពៃ បានត្រាស់ដឹងហើយនឹងត្រាស់ដឹង រមែងត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិត

สพฺเพ เต ฯมาทิ จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ยถาภูตํ อภิสเมนฺติ ฯ ตสฺมาติหา ภิกฺขเว ฯมาทิ ทุกฺขนฺติ โยเคน การณียา ฯเป ฯ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทาติ โยเคน การณียาติ ฯ

[๓๕๙] เย หิ เกจิ ภิกฺขเว อตีตมทฺธานํ สมณา วา พฺราหฺมณา วา ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌึสุ สพฺเพ เต จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌึสุ ฯ เย หิ เกจิ ภิกฺขเว อนาคตมทฺธานํ สมณา วา พฺราหฺมณา วา ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌิสฺสนฺติ สพฺเพ เต จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌิสฺสนฺติ ฯ เย หิ เกจิ ภิกฺขเว ปจฺจุปฺปนฺนมทฺธานํ สมณา วา พฺราหฺมณา วา ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌนฺติ สพฺเพ เต จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌนฺติ ฯ ตสฺมาติหา จตฺตาริ ฯ ทุกฺขํ อริยสจฺจํ ฯเป ฯ ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทา

ពួកកុលបុត្តទាំងអស់នោះ រមែងត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចទាំង ๔ នេះឯង តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុកងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

[๓๙๙] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលជាអតីត ត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិតហើយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ទាំងនោះ ជានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចទាំង ๔ ប្រការ តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណាមួយ ក្នុងកាលជាអនាគតនឹងត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិត ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ នឹងត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចទាំង ๔ ប្រការ តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ រមែងត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិត ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែងត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចទាំង ๔ ប្រការ តាមសេចក្តីពិត ។ អរិយសច្ចទាំង ๔ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ។

អរិយសច្ចំ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខវេ អតីតមទ្ធានំ
សមណា វា ព្រាហ្មណា វា យថាភូតំ អភិសម្ពុជ្ឈិសុ
អភិសម្ពុជ្ឈិសន្តិ អភិសម្ពុជ្ឈន្តិ សព្ពេ តេ ឥមានិ
ចត្តារិ អរិយេសច្চានិ យថាភូតំ អភិសម្ពុជ្ឈន្តិ ។
តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ
។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ
ករណីយោតិ ។

[๓๖๐] យេ ហិ កេចិ ភិក្ខវេ អតីតមទ្ធានំ
សមណា វា ព្រាហ្មណា វា យថាភូតំ អភិសម្ពុទ្ធំ បការ-
សេសុំ សព្ពេ តេ ចត្តារិ អរិយសច្চានិ យថាភូតំ អភិ-
សម្ពុទ្ធំ បការសេសុំ ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខវេ អនា-
គតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា យថាភូតំ អភិ-
សម្ពុទ្ធំ បការសេស្សន្តិ សព្ពេ តេ ចត្តារិ អរិយសច្চានិ
យថាភូតំ អភិសម្ពុទ្ធំ បការសេស្សន្តិ ។ យេ ហិ កេចិ
ភិក្ខវេ ឯតរហិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា យថាភូតំ
អភិសម្ពុទ្ធំ បការសេន្តិ សព្ពេ តេ ចត្តារិ អរិយសច្চានិ
យថាភូតំ អភិសម្ពុទ្ធំ បការសេន្តិ ។ តតមានិ ចត្តារិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលជាអតីត ត្រាស់ដឹងហើយនឹងត្រាស់ដឹង រមែងត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិត ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែងត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចៈទាំង ๔ នេះឯង តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កិកកឋសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

(๓๖๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលជាអតីត ឋានប្រកាសនូវការត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិតហើយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ឋានប្រកាសនូវការត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចៈទាំង ๔ ប្រការ តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលជាអនាគត នឹងប្រកាសនូវសេចក្តីត្រាស់ដឹង តាមសេចក្តីពិត ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ នឹងប្រកាសនូវការត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចៈទាំង ๔ ប្រការ តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ប្រកាសនូវការត្រាស់ដឹង តាមសេចក្តីពិត ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែងប្រកាសនូវការត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចៈទាំង ๔ ប្រការ តាមសេចក្តីពិត ។ អរិយសច្ចៈទាំង ๔ គឺអ្វីខ្លះ ។

ทุกฺขนฺติ อริยสจฺจนฺติ ฯเปฯ ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทา อริยสจฺจนฺติ ฯ เยปิ เกจิ ภิกฺขเว อตีตมทฺธานํ สมณา วา พฺราหฺมณา วา ยถาภูตํ อภิสมฺพุทฺธา ปหาเสสุ ปหาเสสฺสนฺติ ปหาเสนฺติ สพฺเพ เต สมาธิ ตสฺมาติ จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ยถาภูตํ อภิสมฺพุทฺธา ปหาเสสุ ปหาเสสฺสนฺติ ปหาเสนฺติ ฯ ตสฺมาติหา ภิกฺขเว สนฺตญฺเจตฺถ ทุกฺขสฺมิ โยเค กรณีเยฯ ฯเปฯ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทาติ โยเค กรณีเยติ ฯ

[๓๖๑] ปุน จปรํ ภิกฺขเว ปถวีกสิณมนุสรติ อุทฺธมโธติริยญฺญตฺตา อทฺวยา อปฺปมาณา (๑) ฯ โส ปถวีกสิณมนุสรติ อาปากสิณมนุสรติ วาโยกสิณมนุสรติ ฯ ตสฺส ตสฺมิ สมเย เอกตฺตสญฺญี โหติ ฯ นีลกสิณมนุสรติ ฯ ตสฺส ตสฺมิ สมเย นีลกสิณสญฺญี โหติ ฯ ปีตกสิณมนุสรติ ฯ ตสฺส ตสฺมิ สมเย ปีตกสิณสญฺญี โหติ ฯ โลหิตกสิณมนุสรติ ฯ ตสฺส ตสฺมิ สมเย โลหิตกสิณสญฺญี โหติ ฯ โอทาตกสิณมนุสรติ ฯ ตสฺส ตสฺมิ สมเย โอทาตกสิณสญฺญี โหติ ฯ

๑ ฉ. ม. วิตฺถตญฺจ ฯ

គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ฯ បេ ฯ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលជាអតីត ប្រកាសហើយនឹងប្រកាស ប្រកាសនូវការត្រាស់ដឹង តាមសេចក្តីពិត ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ បានប្រកាសហើយ នឹងប្រកាស រមែងប្រកាសនូវការត្រាស់ដឹង នូវអរិយសច្ចទាំង ๔ នេះ តាមសេចក្តីពិត ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ฯ បេ ฯ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ฯ

(๓๖๑) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំត្រិះរិះនូវវិតក្កៈជាអកុសលដ៏លាមក ฯ វិតក្កៈគឺអ្វីខ្លះ ฯ គឺកាមវិតក្កៈ๑ ព្យាបាទវិតក្កៈ๑ វិហឹសាវិតក្កៈ ๑ ฯ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាវិតក្កៈទាំងនុ៎ះ មិនមែនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ជាអាទិព្រហ្មចរិយធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាសចាកតម្រេកមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរំលត់ទុក្ខ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តដើម្បីនិព្វាន ฯ

វិតក្កាតិ(๑) ច ខោ តុម្ហេ កិត្តាវតា នុ ខោ ទុក្ខន្តិ វិតក្កេយ្យាថ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ វិតក្កេយ្យាថ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ វិតក្កេយ្យាថ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ វិតក្កេយ្យាថ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឯតេ កិត្តាវតា វិតក្កា អត្តសញ្ហិតា ឯតេ អាទិព្រហ្មចរិយកា ឯតេ និព្ពិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តន្តិ ។ តស្មាតិហ តុម្ហេ តិត្តាវតា នុ ខោ ទុក្ខន្តិ យោគោ करणीयो ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ करणीयोតិ ។

[๓๖๒] មា តិត្តាវតា ចាបលំ អកុសលំ ចិត្តំ ចិន្តេថ(๒) សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា អន្តវា លោកោតិ វា អនន្តវា លោកោតិ វា តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ វា អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ វា ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វា

---

๑ ឧ វិតក្កេន្តា ។ ๒ ឧ. ចិន្តេយ្យាថ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយត្រិះរិះ គួរត្រិះរិះថា នេះជាទុក្ខ គួរត្រិះរិះថា នេះជាហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ គួរត្រិះរិះថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ គួរត្រិះរិះថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតែកុះ+ទាំងទុះ+ ប្រកបដោយប្រយោជន៍ តែកុះ+ទាំងទុះ+ជាអាទិព្រហ្មចរិយធម៌ តែកុះ+ទាំងទុះ+ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរលត់ទុក្ខ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កិកកឍិសាសនានោះ គួរធ្វើសេចក្តីពន្យាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីពន្យាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

(៣៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំទឹកដោយចិត្តជាអកុសលដ៏លាមកថា លោកខ្វៀងជ្រុងក្តី លោកមិនខ្វៀងជ្រុងក្តី លោកមានទីបំផុតជ្រុងក្តី លោកមិនមានទីបំផុតជ្រុងក្តី ជីវិតនោះក៏គឺសរីរៈនោះដូច្នេះក្តី ជីវិតដទៃសរីរៈដទៃដូច្នេះក្តី សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក្តី

น ภោគតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ ឯ ភោគតិ ច ន ច ភោគតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ ឯ នេវ ភោគតិ ន ន ភោគតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ ឯ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ នេសា កិក្ខវេ ទិដ្ឋា អត្តសញ្ញិតា ឥតិ ព្រហ្មចរិយកា ន និព្ពិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោ-ធាយ ន និព្ពានាយ សំវត្តតិ ។ ទិដ្ឋេដ្ឋា ច ខោ ភុម្មេ កិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ ទិដ្ឋេយ្យាថ អយំ ទុក្ខ-សមុទយោតិ ទិដ្ឋេយ្យាថ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ ទិដ្ឋេ-យ្យាថ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ ទិដ្ឋេយ្យាថ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឯសា កិក្ខវេ ទិដ្ឋា អត្ត-សញ្ញិតា ឯសា អាទិព្រហ្មចរិយកា ឯសា និព្ពិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោ-ធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ ។ ឥស្មាតិហ កិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខ-និរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

สมาธิวิภัตติ ๑

สตฺตสฺส ปเวมิ นตฺเถตฺตกี สตฺตสฺส ปเวมิ เกตฺเถตฺตกมฺหิ มิ นตฺเถตฺตกี เกตฺเถตฺตกมฺหิ ปฐวิยฺเจตฺตกี สตฺตสฺส ปเวมิ เกตฺเถตฺตกมฺหิ มิ นตฺเถตฺตกี เกตฺเถตฺตกมฺหิ มิ นปฐวิยฺเจตฺตกี ฯ ตสฺมาติหาวุโส เหตุมฺหิ ฯ ภาสิตมฺปิเจตฺตกี ภควตา ทุกฺขมิจฺเจว ภาสิตมฺปิเจตฺตกี ภควตา ทุกฺขมิจฺเจว ภาสิตมฺปิเจตฺตกี ภควตา ทุกฺขสมุทโยติ ภาสิตมฺปิเจตฺตกี ภควตา ทุกฺขนิโรโธติ ภาสิตมฺปิเจตฺตกี ภควตา ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทาติ ฯ ตสฺมาติหาวุโส เหตุมฺหิ ฯ

(๓๒๓) ยา กิกฺขเว วิตฺถาหิกกถา กเถยฺย (๑) น ตุเมฺห เอเตน ฉนฺทวินเยน อาฆาตสิ อหํ เอเตน ฉนฺทวินเยน อาฆาตามิ กึ ตุเมฺห เอเตน ฉนฺทวินเยน อาฆาตินิสฺสเถ มิจฺฉาปฏิปนฺนา ตุมฺหสิ อหมสฺมิ สมฺมาปฏิปนฺนา ปุเร วจนียํ ปจฺฉา อาจ ปจฺฉา วจนียํ ปุเร อาจ สหิตเมเว อสหิตนฺเต อาจิณฺณนฺเต วิปราวตฺตํ อาเรปิโต เต วาโท ปราชิตปฺปโมกฺขาย นิคฺคหิโตสิ นิคฺคเหหิ วา สเจ ปโหสีติ ฯ ตเมนสฺส เหตุ ฯ เอสา กิกฺขเว กถา อตฺตสญฺญิตา ชาติปฺปโมจนิยา น นิพฺพิทาย น วิราคาย น นิโรธาย น อุปสมาย น อภิญฺญาย น สมฺโพธาย น นิพฺพานาย สวตฺตติ ฯ กเถตฺถ จ โข ตุเมฺห กิกฺขเว เอวํ ธมฺมิกฺขิ กเถยฺยาถ อยํ ธมฺมสมุทยาติ กเถยฺยาถ อยํ ธมฺมนิโรเธติ กเถยฺยาถ

---

๑ ฉ. ม. กเถยฺยาถ ฯ

(๓๖๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំពោលពាក្យប្រកាន់ផ្សេងគ្នាថា លោកមិនចេះធម្មវិន័យនេះទេ ខ្ញុំទើបចេះធម្មវិន័យនេះ លោកនឹងចេះនូវធម្មវិន័យនេះដូចម្តេចបាន លោកជាអ្នកប្រតិបត្តិខុស ខ្ញុំទើបជាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ពាក្យដែលគេត្រូវនិយាយមុន លោកត្រឡប់ជានិយាយក្រោយវិញ ពាក្យដែលត្រូវនិយាយក្រោយ លោកត្រឡប់ជានិយាយមុនវិញ ពាក្យរបស់ខ្ញុំប្រកបដោយប្រយោជន៍ ពាក្យរបស់លោកមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ពាក្យផ្គុយលោកប្រព្រឹត្តមកយូរហើយ សំដីរបស់លោក ខ្ញុំបានលើកចោលហើយ លោកជាមនុស្សត្រូវខ្ញុំសង្កត់សង្កិនហើយ ក្នុងការដោះស្រាយនូវសំដីរបស់ជនដទៃ ប្រសិនលោកអាចចូរលោកដោះស្រាយឲ្យរួចខ្លួនចុះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពាក្យនោះ មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនជាអាទិព្រហ្មចរិយធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរំលត់ទុក្ខ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយពោល គួរពោលថា នេះជាទុក្ខ គួរពោលថា នេះជាហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ គួរពោលថា នេះជាទីរំលត់ទុក្ខ

អយំ ឧក្ខិត្តកោ ភិក្ខុ ឯវំ ๆ បេ ๆ យោ តេ តេ ករណីយោតិ ๆ

[๓๖๔] មា ភិក្ខវេ អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ កថេថ (๑) ๆ សេយ្យថីទំ ๆ រាជកថំ ចោរកថំ មហាមត្តកថំ សេនាកថំ ភយកថំ យុទ្ធកថំ អន្នកថំ បានកថំ វត្ថកថំ សយនកថំ មាលាកថំ គន្ធកថំ ញាតិកថំ យានកថំ គាមកថំ និគមកថំ នគរកថំ ជនបទកថំ ឥត្ថីកថំ បុរិសកថំ សូរកថំ វិសិខាកថំ កុម្ភដ្ឋានកថំ បុព្វបេតកថំ នានត្តកថំ លោកក្ខាយិកំ សមុទ្ទក្ខាយិកំ ឥតិភវាភវកថំ ឥតិ វា ๆ នំ តិរច្ឆ បោតុ ๆ នេសា ភិក្ខវេ កថា អត្ថសញ្ហិតា នាទិព្រហ្មចរិយកា ន និព្ពិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ

๑ ម. ករេយ្យាថ ๆ

គួរពោលថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ។

(๓๖๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំពោលវាក្យតិរច្ឆានកថាច្រើនប្រការ ។ តិរច្ឆានកថា គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺនិយាយអំពីស្តេច និយាយអំពីចោរ និយាយអំពីមហាមាត្យ និយាយអំពីសេនា និយាយអំពីភ័យ និយាយអំពីចម្បាំង និយាយអំពីគ្រឿងស៊ី និយាយអំពីគ្រឿងទឹក និយាយអំពីសំពត់ និយាយអំពីទីដេក និយាយអំពីកម្រងផ្កា និយាយអំពីគ្រឿងក្រអូប និយាយអំពីញាតិ និយាយអំពីយាន និយាយអំពីស្រុក និយាយអំពីនិគម និយាយអំពីនគរ និយាយអំពីជនបទ និយាយអំពីស្ត្រី និយាយអំពីបុរស និយាយអំពីទាហានដ៏ក្លៀវក្លា និយាយអំពីច្រកផ្លូវ និយាយអំពីកំពង់ទឹក និយាយអំពីបុព្វប្រេតគឺញាតិដែលបែកស្ថានទៅហើយ និយាយអំពីពាក្យឥតប្រយោជន៍ផ្សេង ។ និយាយអំពីលោក និយាយអំពីការរីកសមុទ្រ និយាយអំពីសេចក្តីចំរើននឹងមិនចំរើនដូច្នេះៗ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាការពោលនុ៎ះមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនជាអាទិព្រហ្មចរិយធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្ពានាយ សំវត្តតិ ។
តាវតេត្ថ ច ខោ តុម្ហេ កិត្តាវ ឥទំ ទុក្ខន្តិ តាវតេយ្យាថ
អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ តាវតេយ្យាថ អយំ ទុក្ខ-
និរោធោតិ តាវតេយ្យាថ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិ-
បទាតិ តាវតេយ្យាថ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឯសា កិត្តាវ
តាវតា អត្តសញ្ញិតា ឯសា អាទិព្រហ្មចរិយតា ឯសា
និព្ពិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ឧបសមាយ អភិ-
ញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ ។ តស្មា-
តិហ កិត្តាវ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ តាវណីយោ
។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ
តាវណីយោតិ ។

សមាធិវគ្គោ បឋមោ ។

មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយពោល គួរពោលថា នេះជាទុក្ខ គួរពោលថា នេះហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ គួរពោលថា នេះជាទីរំលត់ទុក្ខ គួរពោលថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ការពោលនុ៎ះប្រកបដោយប្រយោជន៍ ការពោលនុ៎ះជាអាទិព្រហ្មចរិយធម៌ ការពោលនុ៎ះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរំលត់ទុក្ខ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ

ចប់ សមាធិវគ្គ ទី ១ ។

ពលបុត្តសុត្តំ

សមាធិំ បដិសល្លានា
កុលបុត្តា អបេតវេ ទ្វេ(๑)
សមណាព្រាហ្មណាវិតក្ក-
ចិត្តា វិត្តមិតា តថាតិ ។

---

๑ កុលបុត្តាបេតវេ ទុវេតិ យុត្តតរំ ។

ទុតិយភាគនៃសមាធិវគ្គដោះគឺ

និយាយអំពីសមាធិ ១ អំពីការផ្ទៀងសេចក្តីព្យាយាម
ក្នុងការពួនសម្ងំ ១ អំពីពួកកុលបុត្តមាន ៤ លើក
អំពីពួកសមណៈព្រាហ្មណ៍មាន ៤ លើក អំពីកុំ
ឲ្យត្រិះរិះនូវអកុសលវិតក្កៈ ១ អំពីកុំឲ្យគិតជាអកុ-
សល ១ អំពីពោលពាក្យប្រកាន់ផ្សេងគ្នា ១ អំពី
តិរច្ឆានកថា ១ ។

ធម្មបក្កប្បវត្តនវគ្គោ ទុតិយោ

[៣៦៥] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា ពារាណសិយំ វិហរតិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ តត្រ ខោ ភគវា បញ្ចវគ្គិយេ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ទ្វេមេ ភិក្ខវេ អន្តា បព្ពជិតេន ន សេវិតព្ពា ។ កតមេ ទ្វេ ។ យោ ចាយំ កាមេសុ កាមសុខល្លិកានុយោគោ ហីនោ គម្មោ ថោកបុថុជ្ជនិកោ អនរិយោ អនត្ថសញ្ហិតោ យោ ចាយំ អត្តកិលមថានុយោគោ ទុក្ខោ អនរិយោ អនត្ថសញ្ហិតោ ។ ឯតេតេ(១) ភិក្ខវេ ឧភោ អន្តេ អនុបគម្ម មជ្ឈិមា បដិបទា តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធា ចក្ខុករណី ញាណករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ ។ កតមា ច សា ភិក្ខវេ មជ្ឈិមា បដិបទា តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធា ចក្ខុករណី ញាណករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ ។

---

១ ម. ឯតេ ខោ ។

ធម្មបក្កប្បវត្តនវគ្គទី ២

(៣៦៥) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងឥសិបតនមិគទាយវន ទៀបក្រុងពារាណសី។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ចំពោះបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មិអមខាង ២ ប្រការនេះ បព្វជិតមិនគួរសេពគប់ឡើយ។ ធម្មិអមខាង ២ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ។ ការប្រកបរឿយៗនូវសេចក្តីជាប់ជំពាក់ដោយកាមសុខក្នុងកាមទាំងឡាយ ដែលជាធម្មិថោកទាប ជារបស់អ្នកស្រុក ជារបស់បុថុជ្ជន មិនមែនជារបស់អរិយបុគ្គល មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ការប្រកបរឿយៗនូវសេចក្តីព្យាយាមធ្វើខ្លួនឯងឲ្យលំបាក ដែលនាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ មិនមែនជារបស់អរិយបុគ្គល មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មជ្ឈិមាបដិបទាមិនប៉ះពាល់នូវធម្មិអមខាងទាំង ២ នុ៎ះ តថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ជាសេចក្តីប្រតិបត្តិធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីចេះដឹង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមជ្ឈិមាបដិបទានោះ តើដូចម្តេច ដែលតថាគតត្រាស់ដឹងហើយ ជាសេចក្តីប្រតិបត្តិធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីចេះដឹង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន។

អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ។ អយំ ខោ សា តិក្ខត្តុំ មជ្ឈិមា បដិបទា តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធា ចក្ខុករណី ញាណករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ ។

(៣៦៦) ឥទំ ខោ បន តិក្ខត្តុំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ។ ជាតិបិ ទុក្ខា ជរាបិ ទុក្ខា ព្យាធិបិ ទុក្ខា មរណម្បិ ទុក្ខំ(១) អប្បិយេហិ សម្បយោគោ ទុក្ខោ បិយេហិ វិប្បយោគោ ទុក្ខោ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ សង្ខិត្តេន បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា(២) ទុក្ខា ។ ឥទំ ខោ បន តិក្ខត្តុំ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចំ ។ យាយំ តណ្ហា ពោនោព្ភវិកា នន្ទិរាគសហគតា តត្រតត្រាភិនន្ទិនី ។

---

๑ ម. ឯត្តវតា សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសាបិ ទុក្ខាតិ ទិស្សន្តិ ។ ๒ ម.ម. បញ្ចុបាទានក្ខន្ធាបិ ។

(មគ្គវិភាបដិបទា) គឺ អរិយមគ្គ ប្រកបដោយអង្គ ๘ ប្រការនេះឯង ។ អរិយមគ្គ ๘ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ๑ សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ๑ វាចាត្រូវ ๑ ការងារត្រូវ ๑ ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ๑ សេចក្តីព្យាយាមត្រូវ ๑ សេចក្តីរឭកត្រូវ ๑ ការធ្វើចិត្តឲ្យនឹងត្រូវ ๑ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងហៅថា មគ្គវិភាបដិបទា ដែលតថាគតត្រាស់ដឹងហើយ ជាសេចក្តីប្រតិបត្តិ ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីចេះដឹង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។

(๓๖๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏សេចក្តីទុក្ខនេះឯង ហៅថា អរិយសច្ច គឺជាតិជាទុក្ខ ๑ ជរាជាទុក្ខ ๑ ព្យាធិជាទុក្ខ ๑ មរណៈជាទុក្ខ ๑ ដំណើរចួបប្រសព្វដោយសត្វនឹងសង្ខារ មិនជាទីស្រឡាញ់ទាំងឡាយ ជាទុក្ខ ๑ ដំណើរព្រាត់ប្រាសចាកសត្វនឹងសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់ទាំងឡាយជាទុក្ខ ๑ បុគ្គលប្រាថ្នារបស់ណា មិនបានរបស់នោះជាទុក្ខ ๑ បើពោលដោយសង្ខេប ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ๕ ប្រការ ឈ្មោះថាជាទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខនេះ ហៅថា អរិយសច្ច ។ គឺតណ្ហានេះឯង ជាធម្មជាតិនាំសត្វឲ្យកើតទៀត ប្រកបដោយសេចក្តីរីករាយនឹងត្រេកត្រអាល ជាធម្មជាតិនាំសត្វឲ្យត្រេកត្រអាលក្នុងកពនោះ ។ ។

เสยฺยถีทํ ฯ จกฺขุสฺมา ภาคฺควสฺมา วิกฺขาตสฺมา ฯ
๔ ธมฺเม โข ปน ภิกฺขเว ทุกฺขนิโรธคามินิยา อริยสจฺเจ ฯ
เยหิ สมนฺนาคโต ภาคฺคโว ภาคฺคเวติ วุจฺจติ อริยสฺส
จกฺขุสฺส ปฏิลาภาย ปฏิปนฺโน ฯ ๔ ธมฺเม โข ปน
ภิกฺขเว ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทา อริยสจฺเจ ฯ
อยเมว อริโย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค ฯ เสยฺยถีทํ ฯ
สมฺมาทิฏฺฐิ ฯเป ฯ สมฺมาสมาธิ ฯ

(๓๖๗) ๔ ธมฺเม ทุกฺขสฺส อริยสจฺจสฺส เม ภิกฺขเว
ปุพฺเพ อนนุสฺสุเตสุ ธมฺเมสุ จกฺขุ ญาณนฺติ
ญาณนฺติ ปญฺญา ญาณนฺติ วิชฺชา ญาณนฺติ
อาโลโกติ ญาณนฺติ ฯ ตํ โข ปนิทํ ทุกฺขสฺส
อริยสจฺจสฺส ปริญฺเญยฺยนฺติ เม ภิกฺขเว ปุพฺเพ ฯเป ฯ
ปริญฺญาตนฺติ เม ภิกฺขเว ปุพฺเพ อนนุสฺสุเตสุ
ธมฺเมสุ จกฺขุ ญาณนฺติ ญาณนฺติ ปญฺญา
ญาณนฺติ วิชฺชา ญาณนฺติ อาโลโกติ ญาณนฺติ ฯ

តណ្ហាគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសិតនៃទុក្ខនេះ ហៅថា អរិយសច្ច ។ គឺសភាវៈនឿយណាយនឹងការសិតដោយមិនមានសេសសល់ ជាសភាវៈលះបង់ គ្រៃវែងចោល ដម្រុះចោល មិនមានអាល័យ ចំពោះតណ្ហានោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខនេះ ហៅថា អរិយសច្ច ។ គឺអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ។ អរិយមគ្គគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការដំកល់ចិត្តត្រូវ ១ ។

(៣៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលតថាគតមិនដែលបានឮក្នុងកាលមុនថា ទុក្ខនេះហៅថា អរិយសច្ចដូច្នេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺកើតឡើងហើយដល់តថាគតថា ទុក្ខនោះហៅថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតគប្បីកំណត់ដឹង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលតថាគតមិនដែលបានឮក្នុងកាលមុនថា ទុក្ខនេះហៅថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតបានកំណត់ដឹងហើយ ។

[๓๖๘] ឥទំ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចន្តិ មេ ភិក្ខវេ បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ ។ តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខ-សមុទយោ អរិយសច្ចំ បហាតព្ពន្តិ មេ ភិក្ខវេ បុព្ពេ ។បេ។ បហីនន្តិ មេ ភិក្ខវេ បុព្ពេ អននុស្សុ-តេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ ។

[๓๖๙] ឥទំ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចន្តិ មេ ភិក្ខវេ បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ ។ តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ សច្ឆិកាតព្ពន្តិ មេ ភិក្ខវេ បុព្ពេ អន-នុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ ។

[๓๖๘] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ ប្រជ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលតថាគតមិនដែលឮក្នុងកាលមុនថា ហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខនេះ ហៅថា អរិយសច្ច ដូច្នេះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគតថា តណ្ហាជាហេតុឲ្យកើតទុក្ខនោះ ឈ្មោះថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតគប្បីលះបង់ចោល។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ ប្រជ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលតថាគតមិនដែលបានឮក្នុងកាលមុនថា តណ្ហាជាហេតុឲ្យកើតទុក្ខនោះ ឈ្មោះថា អរិយសច្ច ដែលតថាគត លះចោលហើយ។

[๓๖๙] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើង ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលតថាគតមិនដែលបានឮមកក្នុងកាលមុនថា សេចក្តីរលត់ទុក្ខនេះ ហៅថា អរិយសច្ច ដូច្នេះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ

តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ សច្ឆិកាតព្ពំ មេ
ភិក្ខវេ បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ
ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ
អាលោកោ ឧទបាទិ ។

[៣៧០] ឥទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា អរិយ-
សច្ចន្តិ មេ ភិក្ខវេ បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ
ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា
ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ ។ តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខ-
និរោធគាមិនីបដិបទា អរិយសច្ចំ ភាវេតព្ពន្តិ មេ ភិក្ខវេ
។បេ។ ភាវិតន្តិ មេ ភិក្ខវេ បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ
ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា
ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ ។

ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលតថាគតមិនដែលបានឮមកក្នុងកាលមុនថា សេចក្តីរលត់ទុក្ខនោះ ឈ្មោះថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលតថាគតមិនដែលបានឮមកក្នុងកាលមុនថា សេចក្តីរលត់ទុក្ខនោះហៅថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ។

(៣៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ · វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលតថាគតមិនដែលបានឮមកក្នុងកាលមុនថា បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខនេះ ហៅថា អរិយសច្ច ដូច្នេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគតថា បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខនោះ ហៅថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតគប្បីចំរើន ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលតថាគតមិនដែលបានឮមក ក្នុងកាលមុនថា បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខនោះ ឈ្មោះថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតចំរើនហើយ ។

[๓๗๑] យាវតីវញ្ច ភិក្ខវេ ឥមេសុ ចតូសុ អរិយសច្චេសុ ឯវន្តិបរិវដ្ដំ ទ្វាទសាការំ យថាភូតំ ញាណទស្សនំ ន សុវិសុទ្ធំ អហោសិ នេវ តាវាហំ ភិក្ខវេ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោ(๑) បច្ចញ្ញាសឹំ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ ឥមេសុ ចតូសុ អរិយសច្චេសុ ឯវន្តិបរិវដ្ដំ ទ្វាទសាការំ យថាភូតំ ញាណទស្សនំ សុវិសុទ្ធំ អហោសិ អថាហំ ភិក្ខវេ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោ បច្ចញ្ញាសឹំ ។ ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ឧទបាទិ អកុប្បា មេ វិមុត្តិ(๒) អយមន្តិមា ជាតិ នត្ថិទានិ បុនព្ភវោតិ ។ ឥទមវោច ភគវា ។ អត្តមនា បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ ។

---

๑ ម. អភិសម្ពុទ្ធោតិ ។ ๒ ម. បវោវិមុត្តិ ។

(៣៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ញាណទស្សនៈ (ការដឹងនឹងការឃើញ) មានបរិវដ្ត (វិល) ៣ មានអាការ ១២ យ៉ាងនេះ ក្នុងអរិយសច្ចៈទាំង ៤ នេះ របស់តថាគតនៅមិនទាន់បរិសុទ្ធតាមពិតត្រឹមណា ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតក៏មិនទាន់ប្តេជ្ញាខ្លួនថា ជាអ្នកត្រាស់ដឹងចំពោះសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេសត្រឹមណោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែញាណទស្សនៈ មានបរិវដ្ត ៣ មានអាការ ១២ យ៉ាងនេះ ក្នុងអរិយសច្ចៈទាំង ៤ នេះរបស់តថាគតបរិសុទ្ធតាមពិតក្នុងកាលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបតថាគត ប្តេជ្ញាខ្លួនថា ជាអ្នកត្រាស់ដឹងចំពោះសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេសក្នុងកាលណោះ ។ មួយទៀត ញាណទស្សនៈកើតឡើងដល់តថាគតថា វិមុត្តិគឺអរហត្តផលរបស់តថាគតមិនកម្រើកឡើយ ជាតិនេះជាតិត្រឹមនេះហើយ ឥឡូវនេះភពថ្មីមិនមានទេ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ភាសិតនេះចប់ហើយ ។ ពួកបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុ ក៏មានចិត្តត្រេកអរពេញចិត្តចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

[๓๗๒] ឥមស្មិញ្ច បន វេយ្យាករណស្មិំ ភញ្ញមានេ អាយស្មតោ កោណ្ឌញ្ញស្ស វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ យញ្កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្ពន្តំ និរោធធម្មន្តិ ។ បវត្តិតេ ច ភគវតា(๑) ធម្មចក្កេ ភុម្មា ទេវា សទ្ទមនុស្សាវេសុំ ឯតម្ភគវតា ពារាណសិយំ ឥសិបតនេ មិគទាយេ អនុត្តរំ ធម្មចក្កំ បវត្តិតំ អប្បដិវត្តិយំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មិន្តិ ។ ភុម្មានំ ទេវានំ សទ្ទំ សុត្វា ចាតុម្មហារាជិកា ទេវា សទ្ទមនុស្សាវេសុំ ឯតម្ភគវតា ពារាណសិយំ ឥសិបតនេ មិគទាយេ អនុត្តរំ ធម្មចក្កំ បវត្តិតំ អប្បដិវត្តិយំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មិន្តិ ។ ចាតុម្មហារាជិកានំ ទេវានំ សទ្ទំ សុត្វា តាវតឹំសា ទេវា ។

---

๑ ម. ឯវំ បវត្តិតេ ច បន ភគវតា ។

(៣៧២) កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ កំពុងសំដែងនូវវេយ្យាករណ៍នេះ ធម្មចក្ខុ (កែកឃើញធម៌) ដ៏ប្រាសចាកធូលីគឺរាគៈក្នុងលោកប្រាសចាកមន្ទិលគឺទោសៈដ៏ធំធឹងវិចិកិច្ឆា បានកើតឡើងហើយដល់កោណ្ឌញ្ញភិក្ខុដ៏មានអាយុថា ធម្មជាតណាមួយដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះក៏រលត់ទៅវិញជាធម្មតា ។ កាលបើ ធម្មចក្កដែលព្រះមានព្រះភាគឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ (សំដែងដូចជាគេបង្វិលយ៉ាងនេះ)ហើយ កុម្ភទេវតាទាំងឡាយ ក៏មន្ទឺនូវសូរស័ព្ទថា ធម្មចក្កនេះ មិនមានចក្កដទៃក្រៃលែងជាងឯ ទោះបីសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ជនឯណាមួយក្តី ក្នុងលោក មិនអាចនឹងឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ (ឥឡូវ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានហើយ ក្នុងឥសិបតនមិគទាយវន ជិតក្រុងពារាណសី ។ ពួកទេវតានៅក្នុងហានចាតុម្មហារាជិកទាំងឡាយ ឮសំឡេងរបស់កុម្ភទេវតាទាំងឡាយហើយ ក៏បន្ទឺនូវសំឡេងថា ធម្មចក្ក+ នុ៎ះ មិនមានចក្កដទៃក្រៃលែងជាង ទោះបីសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ជនឯណាមួយក្តី ក្នុងលោកមិនអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ (ឥឡូវ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានហើយក្នុងឥសិបតនមិគទាយវន ជិតក្រុងពារាណសី ។ ពួកទេវតានៅហានតាវត្តឹង្ស ឮសំឡេងរបស់ទេវតានៅក្នុងហានចាតុម្មហារាជិក ។

យាមា នេកា ។ តុសិតា នេកា ។ និម្មានរតី នេកា ។ បរនិម្មិតវសវត្តី នេកា ។ ព្រហ្មកាយិកា នេកា សទ្ធម្មនុស្សវេសុំ ឯតម្ភវតា ពារាណសិយំ ឥសិបតនេ មិគទាយេ អនុត្តរំ ធម្មចក្កំ បវត្តិតំ អប្បដិវត្តិយំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មិន្តិ ។

(៣៧៣) ឥតិហ តេន ខណេន(១) តេន មុហុត្តេន យាវ ព្រហ្មលោកា សទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆិ ។ អយញ្ច ទសសហស្សី លោកធាតុ សង្កម្បិ សម្បកម្បិ សម្បវេធិ ។ អប្បមាណោ ច ឧឡារោ ឱភាសោ លោកេ បាតុរហោសិ អតិក្កម្មេវ(២) ទេវានំ ទេវានុភាវន្តិ ។

(៣៧៤) អថខោ ភគវា ឧទានំ ឧទានេសិ អញ្ញាសិ វត តោ កោណ្ឌញ្ញោ អញ្ញាសិ វត តោ កោណ្ឌញ្ញោតិ ។ ឥតិហិទំ អាយស្មតោ កោណ្ឌញ្ញស្ស អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញោត្វេវ នាមំ អហោសីតិ ។

---

๑ ម. តេន សមយេន ។ ๒. អតិក្កម្ម ទេវានំ ។

ពួកទេវតាកង្ហាយាមៈ ។ ទេវតានៅកង្ហាតុសិត ។ ពួកទេវតានៅកង្ហានិម្មានរតី ។ ពួកទេវតានៅកង្ហាបរនិម្មិតវសវត្តី ។ ទេវតាចាំង ឡាយដែលកាប់កង្ហពួកព្រហ្ម ក៏បន្ទឺនូវសូរសព្ទថា ព្រះធម្មចក្កនុ៎ះមិនមាន ចក្កដទៃក្រៃលែងជាង ពោះបីសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ជនឯណានីមួយក្តី កង្ហលោកមិនអាចនឹងឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ (តែឡូវ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានហើយ ក្នុងឥសិបតនមិគទាយវន ជិតក្រុងពារាណសី ។

(៣៧៣) សំឡេង (កង្ហរំពង) ក៏លាន់ឮឡើងទៅដល់ព្រហ្មលោកកង្ហណៈមួយរំពេចនោះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ លោកធាតុចាំង១ហ្មឺននេះ ក៏កក្រើករំពើកញាប់ញ័រ ។ ចាំងពន្លឺភ្លឺធំទូលាយប្រមាណមិនបាន កន្លងលើសអានុភាពរបស់ទេវតាចាំងឡាយ ក៏កើតប្រាកដឡើងក្នុងលោក ។

(៣៧៤) លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទឺនូវពាក្យថា អើហ្ន៎ កោណ្ឌញ្ញៈបានត្រាស់ដឹងពិតហើយ អើហ្ន៎ កោណ្ឌញ្ញៈបានត្រាស់ដឹងពិតហើយ ។ ព្រោះហេតុនោះ ពាក្យថា អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញៈនេះ ក៏បានជាប់ជានាមរបស់ព្រះកោណ្ឌញ្ញតិក្ខដ៏មានអាយុ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

(๓๗๕) ๙ธ ขุกฺขุ อริยสจฺจนิ กิกฺขเว ตถาคตาธ ปุเพ อนนุสฺสุเตสุ ธมฺเมสุ จกฺขุ อุธปาธิ ญาณ อุธปาธิ ปญฺญ อุธปาธิ วิชฺช อุธปาธิ อาโลเกา อุธปาธิ ฯ ตสฺ เม ปนิธ ขุกฺขุ อริยสจฺเ ปริ-ญฺเยฺยนฺติ กิกฺขเว ตถาคตาธ ปุเพ ฯเปฯ ปริญฺเาตนฺติ กิกฺขเว ตถาคตาธ ปุเพ อนนุสฺสุเตสุ ธมฺเมสุ จกฺขุ อุธปาธิ ญาณ อุธปาธิ ปญฺญ อุธปาธิ วิชฺช อุธปาธิ อาโลเกา อุธปาธิ ฯ

(๓๗๖) ๙ธ ขุกฺขุสมุธเยา อริยสจฺจนิ กิกฺขเว ตถาคตาธ ปุเพ อนนุสฺสุเตสุ ธมฺเมสุ จกฺขุ อุธ-ปาธิ ญาณ อุธปาธิ ปญฺญ อุธปาธิ วิชฺช อุธปาธิ อาโลเกา อุธปาธิ ฯ ตสฺ เม ปนิธ ขุกฺขุสมุธเยา อริยสจฺเ ปหาตพฺพนฺติ กิกฺขเว ตถาคตาธ

(๓๗๕) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនធ្លាប់បានឮមកក្នុងកាលមុនថា សេចក្តីទុក្ខនេះហៅថា អរិយសច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយថា សេចក្តីទុក្ខនោះ ហៅថា អរិយសច្ច បុគ្គលគួរកំណត់ដឹង ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនធ្លាប់បានឮមកក្នុងកាលមុនថា សេចក្តីទុក្ខនោះ ហៅថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតបានកំណត់ដឹងហើយ ។

(๓๗๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលមិនធ្លាប់បានឮមកក្នុងកាលមុនថា ហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខនេះ ហៅថា អរិយសច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគតទាំងឡាយថា ហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខនោះ ហៅថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតគប្បី

បុព្វេ ។បេ។ បហីនន្តិ កិក្ខវេ តថាគតានំ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ ។

(៣៧៧) ឥទំ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចន្តិ កិក្ខវេ តថាគតានំ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ ។ តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ សច្ឆិកាតព្ពន្តិ កិក្ខវេ តថាគតានំ បុព្វេ ។ បេ ។ សច្ឆិកតន្តិ កិក្ខវេ តថាគតានំ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ ។

លះបង់ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនធ្លាប់បានឮមកក្នុងកាលមុនថា ហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខនោះ ហៅថា អរិយសច្ច ដែលតថាគត លះបង់ចោលហើយ ។

(๓๗๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនធ្លាប់ឮមកក្នុងកាលមុនថា សេចក្តីរលត់ទុក្ខនេះ ហៅថា អរិយសច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ក្នុងកាលមុនថា សេចក្តីរលត់ទុក្ខនោះ ហៅថា អរិយសច្ចដែលតថាគតគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនធ្លាប់បានឮមកក្នុងកាលមុនថា សេចក្តីទុក្ខនោះ ហៅថា អរិយ-សច្ច ដែលតថាគត ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ។

(๓๗๘) ៤ ឥធ(๑) ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា អរិយ-
សច្ចន្តិ តិក្ខត្តុំ តថាគតានំ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ
ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា
ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ ។
តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា អរិយសច្ចំ
ភាវេតព្ពន្តិ តិក្ខត្តុំ តថាគតានំ បុព្វេ ។បេ។ ភាវិតន្តិ
តិក្ខត្តុំ តថាគតានំ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ
ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ
វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទីតិ ។

(๓๗๙) ចត្តារិមានិ តិក្ខត្តុំ អរិយសច្চានិ ។
កតមានិ ចត្តារិ ។ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ទុក្ខសមុ-
ទយោ អរិយសច្ចំ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ ទុក្ខ-
និរោធគាមិនីបដិបទា អរិយសច្ចំ ។

---

๑ ម. អយំ ។

(๓๗๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនធ្លាប់បានឮមកក្នុងកាលមុនថា បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខនេះ ហៅថា អរិយសច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយថា បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខនោះ ហៅថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតគប្បីចំរើន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនធ្លាប់បានឮមក ក្នុងកាលមុនថា បដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខនោះ ហៅថា អរិយសច្ច ដែលតថាគតចំរើនហើយ ។

(๓๗๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ច ๔ នេះ ។ អរិយសច្ច ๔ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធ-អរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ។

(๓๘๐) កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ បញ្ចុ-
បាទានក្ខន្ធាតិ សុត្តំ វេយ្យាករណំ ។ កតមេ បញ្ច(๑) ។
រូបូបាទានក្ខន្ធោ ។បេ។ វិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធោ ។
ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ។

(๓๘๑) កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខសមុទយោ
អរិយសច្ចំ ។ យាយំ តណ្ហា បោនោភវិកា
នន្ទិរាគសហគតា តត្រ តត្រាភិនន្ទិនី ។ សេយ្យ-
ថីទំ ។ កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា ។
ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចំ ។

(๓๘๒) កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធោ អរិយ-
សច្ចំ ។ យោ តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគ-
និរោធោ ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោ ។
ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ ។

---

๑ ឧ.ម សេយ្យថីទំ ។

(๓๘๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុក្ខអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ។ ពាក្យថា ទុក្ខាទានក្ខន្ធ ៥ គួរពោលថាជាឈ្មោះនៃទុក្ខអរិយសច្ចនោះ ។ ទុក្ខាទានក្ខន្ធ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបជាទុក្ខាទានក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ វិញ្ញាណជាទុក្ខាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខអរិយសច្ច ។

(๓๘๑) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ។ តណ្ហាណាដែលនាំសត្វឲ្យកើតក្នុងភពថ្មីទៀត ប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរនឹងតម្រេកនាំសត្វឲ្យត្រេកត្រអាលក្នុងភពនោះ ។ ។ តណ្ហានោះគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ។

(๓๘๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ។ គឺសភាវៈខឿយណាយនឹងការរលត់ដោយមិនមានសេសសល់ ជាសភាវៈលះបង់ ត្រូវរំងាចោល ដម្រុះចោល មិនមានអាល័យ ចំពោះតណ្ហានោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ។

(๓๘๓) កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-
បដិបទា អរិយសច្ចំ ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋ-
ង្គិកោ មគ្គោ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
។បេ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខ-
និរោធគាមិនីបដិបទា អរិយសច្ចំ ។

(๓๘๔) ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ អរិយ-
សច្চានិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ
ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ
យោគោ ករណីយោតិ ។

(๓๘๕) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ អរិយសច្চានិ ។ កត-
មានិ ចត្តារិ ។ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ទុក្ខសមុទយោ
អរិយសច្ចំ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ ទុក្ខនិរោធ-
គាមិនីបដិបទា អរិយសច្ចំ ។

(๓๘๖) កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខំ អរិយ-
សច្ចំ ។ ឥ អដ្ឋង្គិកានិ អាយតនានីតិស្ស វច-
នីយំ ។ កតមានិ ឆ ។ ចក្ខាយតនំ ។បេ។
មនាយតនំ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ។

[๓๘๓] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ? គឺ អរិយមគ្គដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ๘ ប្រការនេះឯង ។ អរិយមគ្គ ๘ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ? គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ๑ ។ បេ ។ ការដំកល់ចិត្តនឹងត្រូវ ๑ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ។

[๓๘๔] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ចមាន ๔ នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

[๓๘๕] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ចមាន ๔ នេះ ។ អរិយសច្ច ๔ គឺអ្វីខ្លះ ? គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ។

[๓๘๖] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុក្ខអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ? ពាក្យថា អាយតនៈខាងក្នុង ๖ គួរពោលថា ជាឈ្មោះរបស់នៃទុក្ខអរិយសច្ចនោះ ។ អាយតនៈ ๖ គឺអ្វីខ្លះ ? អាយតនៈគឺចក្ខុ ๑ ។ បេ ។ អាយតនៈគឺចិត្ត ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខអរិយសច្ច ។

(๓๘๗) កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខសមុទយោ អរិយ-
សច្ចំ ។ យាយំ តណ្ហា បោនោភវិកា នន្ទិរាគ-
សហគតា តត្រតត្រាភិនន្ទិនី ។ សេយ្យថីទំ ។
កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ
ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចំ ។

(๓๘๘) កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធោ អរិយ-
សច្ចំ ។ យោ តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគ-
និរោធោ ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោ ។
ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ ។

(๓๘๙) កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-
បដិបទា អរិយសច្ចំ ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មគ្គោ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។បេ។ សម្មា-
សមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-
បដិបទា អរិយសច្ចំ ។

(๓๙๐) ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ អរិយសច្চានិ ។
តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។
បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ
ករណីយោតិ ។

(๓๘๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ។ គឺតណ្ហា ណាដែលនាំសត្វឲ្យកើតក្នុងភពថ្មីទៀត ប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរនឹងតម្រេកនាំសត្វឲ្យត្រេកត្រអាលចំពោះភពនោះ ។ ។ តណ្ហានោះអ្វីខ្លះ ។ គឺ កាមតណ្ហា ๑ ភវតណ្ហា ๑ វិភវតណ្ហា ๑ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ។

(๓๘๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ។ គឺសភាវៈដែលប្រាសចាកតម្រេកនឹងការលះបង់មិនមានសេសសល់ ដម្រុះចោលគ្រវែងចោល រួចស្រឡះ មិនមានអាល័យ ចំពោះតណ្ហានោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ។

(๓๘๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ។ គឺអរិយមគ្គដែលប្រកបដោយអង្គ ๘ នេះឯង ។ អរិយមគ្គទាំង ๘ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ๑ ។បេ។ ការដំកល់ចិត្តនឹងត្រូវ ๑ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ។

(๓๙๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ចមាន ๔ នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ តថាគតក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

(๓๙๑) ជាវេថ ភោ គុម្ពេ កិំកុវេ មយា ចត្តារិ អរិយសច្চានិ នេសិតានីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតរោ កិំកុ កកវន្តំ ឯតទវោច អហំ ខោ កន្តេ ជាវេមិ កកវតា ចត្តារិ អរិយសច្চានិ នេសិតានីតិ ។ យថាកថំ បន ភំ កិំកុ ជាវេសិ មយា ចត្តារិ អរិយសច្চានិ នេសិ-តានីតិ ។ ទុក្ខំ ខ្វាហំ កន្តេ កកវតា បឋមំ អរិយ-សច្ចំ នេសិតំ ជាវេមិ ទុក្ខសមុទយំ ខ្វាហំ កន្តេ កកវតា ទុតិយំ អរិយសច្ចំ នេសិតំ ជាវេមិ ទុក្ខនិ-រោធំ ខ្វាហំ កន្តេ កកវតា តតិយំ អរិយសច្ចំ នេសិតំ ជាវេមិ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទំ ខ្វាហំ កន្តេ កកវតា ចតុត្ថំ អរិយសច្ចំ នេសិតំ ជាវេមិ ។ ឯវំ ខ្វាហំ កន្តេ ជាវេមិ កកវតា ចត្តារិ អរិយសច្চានិ នេសិតានីតិ ។

(๓๙๑) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចាំទុកនូវអរិយ-
សច្ច ๔ ដែលតថាគតសំដែងហើយឬានដែរឬ ។ កាលបើព្រះមានព្រះ
ភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុ ๑ រូប ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនូវអរិយសច្ច ๔ ដែល
ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកចាំអរិយសច្ច ๔ ដែល
តថាគតសំដែងហើយតើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនូវទុក្ខដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ
ថាជាអរិយសច្ចទី ๑ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនូវហេតុជាទីកើត
ឡើងនៃទុក្ខដែលព្រះមានជាគត្រាស់ហើយថាជាអរិយសច្ចទី ๒ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនូវសេចក្តីរលត់ទុក្ខដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ហើយថាជាអរិយសច្ចទី ៣ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនូវ
បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ហើយថាជាអរិយសច្ចទី ๔ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំទុក
នូវអរិយសច្ច ๔ ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហើយយ៉ាងនេះ ។

(๓๙๒) សាធុ សាធុ ភិក្ខុ សាធុ ខោ ត្វំ ភិក្ខុ ជាវេសិ មយា ចត្តារិ អរិយសច្চានិ ទេសិតានិ ។ ទុក្ខំ ខោ ភិក្ខុ មយា បឋមំ អរិយសច្চំ ទេសិតំ តថា នំ ជាវេហិ ទុក្ខសមុទយោ ខោ ភិក្ខុ មយា ទុតិយំ អរិយសច្চំ ទេសិតំ តថា នំ ជាវេហិ ទុក្ខ-និរោធោ ខោ ភិក្ខុ មយា តតិយំ អរិយសច្চំ ទេសិតំ តថា នំ ជាវេហិ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ខោ ភិក្ខុ មយា ចតុត្ថំ អរិយសច្চំ ទេសិតំ តថា នំ ជាវេហិ ។ យំ ខោ ភិក្ខុ ជាវេហិ មយា ចត្តារិ អរិយ-សច្চានិ ទេសិតានិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-បដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

ធម្មចក្កប្បវត្តនវគ្គទី ๒

(๓๙๒) ម្នាលភិក្ខុ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចាំនូវអរិយសច្ច ๔ ដែលតថាគតសំដែងហើយប្រពៃណាស់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ សេចក្តីទុក្ខហ៊ឺងឆ៊ឺង តថាគតសំដែងហើយថាជាអរិយសច្ចទី ๑ ចូរអ្នកចាំនូវអរិយសច្ចទី ๑ នោះ ដូច្នោះចុះ ម្នាលភិក្ខុ ហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ តថាគតសំដែងហើយថាជា អរិយសច្ចទី ๒ ចូរអ្នកចាំកុំអរិយសច្ចទី ๒ នោះ ដូច្នោះចុះ ម្នាលភិក្ខុ សេចក្តីរលត់ទុក្ខ តថាគតសំដែងហើយថាជាអរិយសច្ចទី ๓ ចូរអ្នកចាំកុំនូវអរិយសច្ចទី๓នោះ ដូច្នោះចុះ ម្នាលភិក្ខុ បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខហ៊ឺងឆ៊ឺង តថាគតសំដែងហើយថាជាអរិយសច្ចទី ๔ ចូរអ្នកចាំកុំនូវអរិយសច្ចទី ๔ នោះដូច្នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចូរអ្នកចាំកុំនូវអរិយសច្ច ๔ ដែលតថាគតសំដែងហើយ យ៉ាងនេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

[๓๙๓] ជានេថ នោ ភុម្ហេ ភិក្ខវេ មយា ចត្តារិ អរិយសច្চានិ ទេសិតានីតិ ។ ឃំ ពុទ្ធេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច អហំ ខោ ភន្តេ ជានេមិ ភគវតា ចត្តារិ អរិយច្চានិ ទេសិតានីតិ ។ យថាភេវំ បន ត្វំ ភិក្ខុ ជានេសិ មយា ចត្តារិ អរិយសច្চានិ ទេសិតានីតិ ។ ទុក្ខំ ខ្វាហំ ភន្តេ ភគវតា បឋមំ អរិយសច្ចំ ទេសិតំ ជានេមិ ។ យោ ហិ កោចិ ភន្តេ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឃំ វាទេយ្យ នេតំ ទុក្ខំ បឋមំ អរិយ-សច្ចំ យំ សមណេន គោតមេន ទេសិតំ អហាមេតំ ទុក្ខំ បឋមំ អរិយសច្ចំ បច្ចក្ខាយ អញ្ញំ ទុក្ខំ បឋមំ អរិយសច្ចំ បញ្ញបេស្សាមីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ ទុក្ខសមុទយំ ខ្វាហំ ភន្តេ ភគវតា ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទំ ខ្វាហំ ភន្តេ ភគវតា ចតុត្ថំ អរិយសច្ចំ ទេសិតំ ជានេមិ ។ យោ ហិ កោចិ ភន្តេ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឃំ វាទេយ្យ

(๓๙๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចាំទុកនូវអរិយ-សច្ច ๔ ដែលតថាគតសំដែងហើយឬបានដែរឬ ។ កាលបើព្រះមានភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូបក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនូវអរិយសច្ច ๔ ដែលព្រះមានបុញ្ញភាស៊ីត្រាស់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកចាំនូវអរិយសច្ច ๔ ដែលតថាគតសំដែងហើយ តើដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនូវទុក្ខ ហ្នឹងឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហើយថាជាអរិយសច្ចទី ๑ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទោះបីសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ និយាយយ៉ាងនេះថា សេចក្តីទុក្ខឯណា ដែលព្រះសមណគោតមត្រាស់ហើយ សេចក្តីទុក្ខនុ៎ះ មិនមែនជាអរិយសច្ចទី ๑ ទេ ខ្ញុំព្រះអង្គបដិសេធនូវសេចក្តីទុក្ខដែលថាត់ជាអរិយសច្ចទី ๑ នុ៎ះចោលចេញ ហើយបញ្ញត្តសេចក្តីទុក្ខឯទៀតថាជាអរិយសច្ចទី ๑ វិញដូច្នេះ ហេតុនោះមិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនូវហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខហ្នឹងឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខហ្នឹងឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហើយថា ជាអរិយសច្ចទី ๔ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទោះបីសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ គប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា

នេតំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទា ចតុន្នំ អរិយសច្চានំ យំ សមណេន គោតមេន នេសិតំ អហោមេតំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទំ ចតុន្នំ អរិយសច្চានំ បច្ចក្ខាយ អញ្ញំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទំ ចតុន្នំ អរិយសច្চានំ បញ្ញបេស្សាមីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ យំ ខ្វាហំ ភន្តេ ជានេមិ ភគវតោ ចត្តារិ អរិយសច្চានិ នេសិតានីតិ ។

(๓๙๔) សាធុ សាធុ កិក្ខុ សាធុ ខោ ត្វំ កិក្ខុ ជានេសិ មយា ចត្តារិ អរិយសច្চានិ នេសិតានិ ។ ទុក្ខំ ខោ កិក្ខុ មយា បឋមំ អរិយសច្চំ នេសិតំ តថា នំ ជានេហិ ។ យោ ហិ កោចិ កិក្ខុ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា យំ វា បនេយ្យ នេតំ ទុក្ខំ បឋមំ អរិយសច្চំ យំ សមណេន គោតមេន នេសិតំ អហោមេតំ ទុក្ខំ បឋមំ អរិយសច្চំ បច្ចក្ខាយ អញ្ញំ ទុក្ខំ បឋមំ អរិយសច្চំ បញ្ញបេស្សាមីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។

បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខឯណា ដែលព្រះសមណគោតម
សំដែងហើយ បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខនុ៎ះ មិនមែនជាអរិយ-
សច្ចទី ៤ទេ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបដិសេធនូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់
ទុក្ខ ដែលចាត់ជាអរិយសច្ចទី ៤ នោះចោល ហើយបញ្ញត្តបដិបទាជា
ញ្ញត្តដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខជាទៃថាជា អរិយសច្ចទី ៤ វិញ ហេតុនុ៎ះមិន
មានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំនូវអរិយសច្ច ៤
ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហើយយ៉ាងនេះ ។

(៣៩៤) ម្នាលភិក្ខុ ប្រពៃណាស់ហើយ ប្រពៃណាស់
ហើយ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចាំនូវអរិយសច្ច ៤ ដែលតថាគតសំដែង
ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទុក្ខនោះឯង តថាគត
សំដែងហើយថាជា អរិយសច្ចទី ១ ចូរអ្នកចាំនូវអរិយសច្ចទី ១ នោះ
ដូច្នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទោះបីសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណាទីមួយ
គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា សេចក្តីទុក្ខណា ដែលព្រះសមណគោតមត្រាស់
ហើយ សេចក្តីទុក្ខនុ៎ះមិនមែនជាអរិយសច្ចទី ១ទេ តថាគតនឹងបដិសេធ
នូវសេចក្តីទុក្ខដែលចាត់ជាអរិយសច្ចទី ១ នោះហើយ បញ្ញត្តសេចក្តី
ទុក្ខជាទៃថាជា អរិយសច្ចទី ១ ដូច្នេះវិញ ហេតុនុ៎ះមិនមានឡើយ ។

ទុក្ខសមុទយោ ខោ ភិក្ខុ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធោ ខោ ភិក្ខុ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ខោ ភិក្ខុ មយា ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ ឯវមិទំ តថា នំ ជានេហិ ។ យោ ហិ កោចិ ភិក្ខុ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឥមំ វាទេយ្យ ឯតំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ យំ សមណេន គោតមេន ឯវមិទំ អហាមេវំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទំ ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ បច្ចក្ខាយ អញ្ញំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទំ ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ បញ្ញបេស្សាមីតិ ឯតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ ឥមំ ខោ ត្វំ ភិក្ខុ ជានេហិ មយា ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ ឯវមិទានិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

(៣៩៥) ឯវមុត្តេ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច អវិជ្ជា អវិជ្ជាតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កតមា នុ ខោ ភន្តេ អវិជ្ជា កិត្តាវតា ច អវិជ្ជាគតោ ហោតីតិ ។ យំ ខោ ភិក្ខុ ទុក្ខេ អញ្ញាណំ

ម្នាលភិក្ខុ ហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុ បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ដែលតថាគតសំដែងហើយថាជា អរិយសច្ចទី ៤ ចូរអ្នកចាំទុកនូវអរិយសច្ចទី ៤ នុ៎ះដូច្នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុ បើសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខឯណា ដែលព្រះសមណគោតមត្រាស់ហើយ បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខនុ៎ះ មិនមែនជាអរិយសច្ចទី ៤ ទេ តថាគតនឹងបដិសេធបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ដែលចាត់ជាអរិយសច្ចទី ៤ នុ៎ះចោលហើយ បញ្ញត្តនូវបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខដទៃថាជា អរិយសច្ចទី ៤ វិញ ហេតុនុ៎ះ មិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចូរអ្នកចាំទុកនូវអរិយសច្ច ៤ ដែលតថាគតសំដែងហើយយ៉ាងនេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ថានេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថានេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

[๓๙๕] លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្បែរដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែលហៅថា អវិជ្ជា អវិជ្ជា ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អវិជ្ជា តើដូចម្តេច មួយទៀត បុគ្គលដែលលុះក្នុងអវិជ្ជា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ការមិនដឹងទុក្ខ

ทุกฺเข สมุทเย ญาณํ ทุกฺขนิโรเธ ญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ ฯ อยํ วุจฺจติ ภิกฺขุ ปญฺญา ปญฺญาวา จ ปญฺญาคโต เหาติ ฯ ตสฺมาติหา ภิกฺขุ สนฺธ ทุกฺขนฺติ โยเคา กรณีโย ฯ เป ฯ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทาติ โยเคา กรณีโยติ ฯ

(๓๙๖) ปกมนฺ นิสินฺโน เขา โส ภิกฺขุ ภควนฺตํ เอตทโวจ ปญฺญา ปญฺญาติ ภนฺเต วุจฺจติ กตมา นุ เขา ภนฺเต ปญฺญา กิตฺตาวตา จ ปญฺญาคโต เหาตีติ ฯ ยํ เขา ภิกฺขุ ทุกฺเข ญาณํ ทุกฺขสมุทเย ญาณํ ทุกฺข-นิโรเธ ญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ ฯ อยํ วุจฺจติ ภิกฺขุ ปญฺญา ปญฺญาวา จ ปญฺญาคโต เหาติ ฯ ตสฺมาติหา ภิกฺขุ สนฺธ ทุกฺขนฺติ โยเคา กรณีโย ฯเป ฯ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินิ-ปฏิปทาติ โยเคา กรณีโยติ ฯ

មិនដឹងហេតុជាទីតើតឡើងនៃទុក្ខ មិនដឹងទីរលត់ទុក្ខ មិនដឹងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះហៅថា អវិជ្ជាមួយវិញទៀត បុគ្គលដែលលុះតែអវិជ្ជា រមែងមានដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ ព្រោះហេតុនោះ តថាគតនឹងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

(๓๙๖) លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយតាំងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែលហៅថាវិជ្ជាដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វិជ្ជា តើដូចម្តេច មួយទៀត បុគ្គលដែលប្រកបដោយវិជ្ជាដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ការដឹងទុក្ខ ការដឹងហេតុជាទីតើតឡើងនៃទុក្ខ ការដឹងទីរលត់ទុក្ខ ការដឹងបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះហៅថា វិជ្ជា មួយវិញទៀត បុគ្គលដែលប្រកបដោយវិជ្ជា ក៏រមែងមានដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ ព្រោះហេតុនោះ តថាគតនឹងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

(๓๙๗) ឥទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចន្តិ កិក្ខវេ មយា បញ្ញត្តំ តត្ថ អបរិមាណា វណ្ណា អបរិមាណា ព្យញ្ជនា អបរិមាណា សង្កាសនា[๑] ឥតិបិទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចន្តិ ។ ឥទំ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចន្តិ កិក្ខវេ ។ បេ ។ ឥទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទា អរិយសច្ចន្តិ កិក្ខវេ មយា បញ្ញត្តំ តត្ថ អបរិមាណា វណ្ណា អបរិមាណា ព្យញ្ជនា អបរិមាណា សង្កាសនា ឥតិបិទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទា អរិយសច្ចន្តិ ។ តស្មាតិហ កិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

(๓๙๘) ចត្តារិមានិ កិក្ខវេ តថានិ អវិតថានិ អនញ្ញថានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ឥទំ ទុក្ខន្តិ កិក្ខវេ តថមេតំ អវិតថមេតំ អនញ្ញថមេតំ ។ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ តថមេតំ អវិតថមេតំ អនញ្ញថមេតំ ។

---

๑ សង្កស្សនាតិប្បត្តិ ។

(๓๙๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខនេះ តថាគតបញ្ញត្តថាជាអរិយសច្ចដូច្នេះ វណ្ណៈគឺអក្ខរៈមានប្រមាណមិនបាន ព្យញ្ជនៈមានប្រមាណមិនបាន រីឯតត្ថិក៏មានប្រមាណមិនបាន ក្នុងអរិយសច្ចនោះថា សេចក្តីទុក្ខនេះហៅថា អរិយសច្ច ដូច្នេះខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខនេះហៅថា អរិយសច្ច ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខនេះ តថាគតបញ្ញត្តថាជាអរិយសច្ច វណ្ណៈមានប្រមាណមិនបាន ព្យញ្ជនៈមានប្រមាណមិនបាន រីឯតត្ថិក៏មានប្រមាណមិនបាន ក្នុងអរិយសច្ចនោះថា បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខនេះ ហៅថា អរិយសច្ច ដូច្នេះខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះគួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាមដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

(๓๙๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាត៤យ៉ាងនេះជារបស់ពិតមិនប្រែប្រួល មិនក្លាយទៅជារបស់ដទៃឡើយ ។ ធម្មជាត៤គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា នេះជាទុក្ខ នុ៎ះជាធម្មជាតពិត មិនប្រែប្រួល មិនក្លាយទៅជារបស់ដទៃឡើយ ។ ពាក្យថា នេះជាហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ នុ៎ះជាធម្មជាតពិត មិនប្រែប្រួល មិនក្លាយទៅជារបស់ដទៃឡើយ

អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធ-
គាមិនីបដិបទាតិ តថមេតំ អវិតថមេតំ អនញ្ញ-
ថមេតំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ តថានិ អវិតថានិ
អនញ្ញថានិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ
យោគោ ករណីយោ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធ-
គាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

ធម្មចក្កប្បវត្តនវគ្គោ ទុតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

តថាគតេន ទ្វេ វុត្តា
ខត្តា អាយតនេន ច
ជារណាយ ច ទ្វេ វុត្តា អវិជ្ជា
វិជ្ជា សង្កាសនា តថេន ចាតិ ។

ធម្មចក្កប្បវត្តនវគ្គទី ២

ពាក្យថា នេះជាសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ ។បេ។ ពាក្យថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ នុ៎ះជាធម្មជាតពិត មិនប្រែប្រួល មិនភូយ ទៅជារបស់ដទៃឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាត ៤ នេះជា របស់ពិត មិនប្រែប្រួល មិនភូយទៅជារបស់ដទៃឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុកន្លងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យា- យាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

ចប់ ធម្មចក្កប្បវត្តនវគ្គ ទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃធម្មចក្កប្បវត្តនវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីព្រះតថាគតមាន២លើក អំពីទុបាទានក្ខន្ធ៥ប្រាំ ១ អំពីអាយតនៈប្រាំមួយ ១ អំពីតិភូមិកាអរិយសច្ចមាន ៤ លើក អំពីអវិជ្ជា ១ អំពីវិជ្ជា ១ អរិយសច្ចមានវិកត្តិជាដើម ១ អំពីធម្មជាតពិត ១ ។

ភោជីគាមវគ្គោ តតិយោ

(៣៨៨) ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ចតុន្នំ ភិក្ខវេ អរិយសច្চានំ អននុពោធា អប្បដិវេធា ឯវមិទំ ទីឃមទ្ធានំ សន្ធាវិតំ សំសរិតំ មមញ្ចេវ តុម្ហាកញ្ច ។ កតមេសំ ចតុន្នំ ។ ទុក្ខស្ស ភិក្ខវេ អរិយសច្চស្ស អននុពោធា អប្បដិវេធា ឯវមិទំ ទីឃមទ្ធានំ សន្ធាវិតំ សំសរិតំ មមញ្ចេវ តុម្ហាកញ្ច ទុក្ខសមុទយស្ស អរិយសច្চស្ស ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធស្ស អរិយសច្চស្ស ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាយ អរិយសច្চស្ស អននុពោធា អប្បដិវេធា ឯវមិទំ ទីឃមទ្ធានំ សន្ធាវិតំ សំសរិតំ មមញ្ចេវ តុម្ហាកញ្ច ។ តយិទំ ភិក្ខវេ ទុក្ខំ អរិយសច្চំ អនុពុទ្ធំ បដិវិទ្ធំ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្চំ អនុពុទ្ធំ បដិវិទ្ធំ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្চំ អនុពុទ្ធំ បដិវិទ្ធំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា អរិយសច្চំ អនុពុទ្ធំ បដិវិទ្ធំ ។

កោដិគាមវគ្គ ទី ៣

(៣៩៩) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងកោដិគ្រាមក្នុងដែនវជ្ជី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី ដែលអន្តោលៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ អស់កាលយូរអង្វែងយ៉ាងនេះ ព្រោះមិនបានត្រាស់ដឹង មិនបានចាក់ធ្លុះនូវអរិយសច្ច ៤ ។ អរិយសច្ច ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី ដែលអន្តោលៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ អស់កាលយូរអង្វែងយ៉ាងនេះ ព្រោះមិនបានត្រាស់ដឹង មិនបានចាក់ធ្លុះនូវទុក្ខអរិយសច្ច ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ។ តថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី ដែលអន្តោលៅ ត្រាច់រង្គាត់ទៅ អស់កាលយូរអង្វែងយ៉ាងនេះ ព្រោះមិនបានត្រាស់ដឹង មិនបានចាក់ធ្លុះនូវទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខអរិយសច្ចនេះ តថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី បានត្រាស់ដឹងហើយ បានចាក់ធ្លុះហើយ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច តថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី បានត្រាស់ដឹងហើយ បានចាក់ធ្លុះហើយ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច តថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី បានត្រាស់ដឹងហើយ បានចាក់ធ្លុះហើយ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច តថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី បានត្រាស់ដឹងហើយ បានចាក់ធ្លុះហើយ ។

ทุกฺขฏฺฐา ภวตณฺหา ขีณา ภวเนตฺติ ธมฺมธาตุ ปุนพฺภเวติ ฯ สนฺธมเวจ ภควา สนฺธึ วตฺวา สุตฺตเคยฺยาทีสุ อปรมฺปิ ปฏิธเวจ สตฺถา

(๔๐๐) ตตฺถฺหิ อริยสจฺจานิ
ยถาภูตมทสฺสนา
สนฺสรนฺตสฺส ทีฆมทฺธานํ
ตาสุ ตาสฺเวว ชาตีสุ ฯ
ยานิ ปฏานิ ทิฏฺฐานิ
ภวเนตฺติ สมูหตา
ทุกฺขสฺส มูลํ ทุกฺขสฺส
ธมฺมธาตุ ปุนพฺภเวติ ฯ

(๔๐๑) เย หิ เกจิ ภิกฺขเว สมณา วา พฺราหฺมณา วา สนฺธึ ทุกฺขนฺติ ยถาภูตํ ธมฺมชานนฺติ อยํ ทุกฺขสมุทยโอติ ยถาภูตํ ธมฺมชานนฺติ อยํ ทุกฺขนิโรโธติ ยถาภูตํ ธมฺมชานนฺติ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทาติ ยถาภูตํ ธมฺมชานนฺติ ฯ ตเมเต ภิกฺขเว สมณา วา พฺราหฺมณา วา

ភវតណ្ហាជាធម្មជាតិនាំសត្វឲ្យចូលទៅកាន់កំព ប្បានផ្តាច់ផ្តិលអស់ហើយ កំពង់ថ្មីទៀត ក្នុងកាលឥឡូវនេះមិនមានឡើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ពាក្យនេះហើយ លុះព្រះសុគតទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះចប់ហើយ ព្រះសាស្តាក៏ត្រាស់គាថានេះតទៅទៀតថា

(๔๐๐) តថាគតក្តី អ្នកតាំងខ្លាយក្តី ដែលអន្ទោលទៅ ក្នុងជាតិតាំងខ្លាយនោះ ។ អស់កាលយូរអង្វែង ព្រោះមិនបានឃើញនូវអរិយសច្ច ๔ តាមសេចក្តីពិត ។ អរិយសច្ច ๔ នុ៎ះតថាគតបានឃើញហើយ តណ្ហាដែលបេះនាំសត្វឲ្យចូលទៅកាន់កំព តថាគត បានដកចោលហើយ ឫសគល់នៃសេចក្តីទុក្ខ តថាគត បានរំលើងចោលហើយ កំពង់ថ្មីទៀត ក្នុងកាលឥឡូវនេះ មិនមានឡើយ ។

(๔๐๑) ម្នាលភិក្ខុតាំងខ្លាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថានេះជាទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងខ្លាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍តាំងនុ៎ះ

សមណោសុ ឯ សមណាសម្មតា ព្រាហ្មណោសុ ឯ ព្រាហ្មណាសម្មតា ន ច បនេតេ អាយស្មន្តោ សាមញ្ញត្ថំ ឯ ព្រាហ្មញ្ញត្ថំ ឯ ឥដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តិ ។

(๒๐๒) យេ ច ខោ កេចិ ភិក្ខវេ សមណា ឯ ព្រាហ្មណា ឯ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានន្តិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានន្តិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានន្តិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានន្តិ ។ តេ ខោមេ ភិក្ខវេ សមណា ឯ ព្រាហ្មណា ឯ សមណោសុ ចេវ សមណាសម្មតា ព្រាហ្មណោសុ ច ព្រាហ្មណាសម្មតា តេ ច បនាយស្មន្តោ សាមញ្ញត្ថញ្ច ព្រាហ្មញ្ញត្ថញ្ច ឥដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តីតិ ។ ឥទមវោច ភគវា ឥទំ វត្វាន សុគតោ អថាបរំ ឯតទវោច សត្ថា

តថាគតមិនបានសន្មតថាជាសមណៈក្នុងសមណៈទាំងឡាយផង មិនបានសន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយផង ដ្បិតលោកដ៏មានអាយុទាំងនុ៎ះ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវសាមញ្ញផលផង ព្រហ្មញ្ញផលផង ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។

(๔๐๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះទើបតថាគតសន្មតថា សមណៈក្នុងពួកសមណៈផង សន្មតថាព្រាហ្មណ៍ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ផង ដ្បិតលោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចនូវសាមញ្ញផលផង ព្រហ្មញ្ញផលផង ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ពាក្យនេះ លុះព្រះសុគតបានត្រាស់ពាក្យនេះចប់ហើយ ទើបព្រះសាស្តាត្រាស់គាថានេះតទៅទៀតថា

(๒๐๓) យេ ទុក្ខំ ឧបច្ចគាឧន្តិ
អថោ ទុក្ខស្ស សម្ភវំ
យត្ថ ច សព្ពសោ ទុក្ខំ
អសេសំ ឧបរុជ្ឈតិ ។
តញ្ច មគ្គំ ឧ ជានន្តិ
ទុក្ខូបសមគាមិនំ
ចេតោវិមុត្តិហីនា តេ
អថោ បញ្ញាវិមុត្តិយា
អភព្ពា តេ អន្តកិរិយាយ
តេ វេ ជាតិជរូបគា ។
យេ ច ទុក្ខំ បជានន្តិ
អថោ ទុក្ខស្ស សម្ភវំ
យត្ថ ច សព្ពសោ ទុក្ខំ
អសេសំ ឧបរុជ្ឈតិ ។
តញ្ច មគ្គំ បជានន្តិ
ទុក្ខូបសមគាមិនំ

[๔๐๓] ពួកជនណាមិនដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីទុក្ខ តាំង
ហេតុដែលនាំឲ្យកើតទុក្ខ សេចក្តីទុក្ខរលត់ ឥតមាន
សេសសល់ សូម្បីអន្ទឺ ព្រោះមគ្គឯណា ។ ពួកជននោះ
មិនដឹងនូវមគ្គ ដែលជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរម្ងាប់ទុក្ខ
នោះ ជាអ្នកសាបសូន្យចាកចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ
ជនតាំងនោះ មិនគួរដើម្បីធ្វើទីបំផុតនៃសេចក្តីទុក្ខ ជន
តាំងនោះ ជាអ្នកចូលទៅកាន់ជាតិនិងជរា ។ លុះតែពួក
ជនណា ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីទុក្ខតាំងហេតុដែលនាំឲ្យ
កើតទុក្ខ សេចក្តីទុក្ខ រមែងរលត់ទៅ ឥតមានសេស
សល់សូម្បីអន្ទឺ ព្រោះមគ្គឯណា ។ ពួកជននោះដឹងច្បាស់
នូវមគ្គ ដែលជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ទុក្ខនោះ

เยเตาวิมุตฺติสมฺปฺญา

อเถา ปฺญาวิมุตฺติยา

ภฏฺา เต อนฺตกิริยาย

น เต ชาติสงฺขยคตาติ ฯ

(๒๐๔) สาวตฺถี ฯ จตฺตาริมานิ ภิกฺขเว อริย-
สจฺจานิ ฯ กตมานิ จตฺตาริ ฯ ทุกฺขํ อริย-
สจฺจํ ฯเปฯ ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทา อริยสจฺจํ ฯ
อิมานิ โข ภิกฺขเว จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ฯ
เอเตสํ โข ภิกฺขเว จตุนฺนํ อริยสจฺจานํ ยถาภูตํ
อภิสมฺพุทฺธตฺตา ตถาคโต อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธติ
วุจฺจติ ฯ ตสฺมาติหา ภิกฺขเว อิทํ ทุกฺขนฺติ โยเคา
กรณีโย ฯเปฯ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทาติ
โยเคา กรณีโยติ ฯ

(๒๐๕) สาวตฺถี ฯ เยปิ หิ เกจิ ภิกฺขเว
อตีตมทฺธานํ อรหนฺโต สมฺมาสมฺพุทฺธา ยถาภูตํ
อภิสมฺพุชฺฌึสุ สพฺเพ เต จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ยถา-
ภูตํ อภิสมฺพุชฺฌึสุ ฯ เยปิ หิ เกจิ ภิกฺขเว

ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយចេតោវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ជនទាំងនោះ គួរដើម្បីធ្វើទីបំផុតនៃសេចក្តីទុក្ខបាន ជនទាំងនោះជាអ្នកមិនចូលទៅជិតកាន់ជាតិនឹងជរាឡើយ ។

(៤០៤) សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ចមាន ៤ នេះ ។ អរិយសច្ច ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ១ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ចមាន ៤ នេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតដែលមានឈ្មោះថា អរហំសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រោះព្រះតថាគត បានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ នេះ តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

(៤០៥) សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយណានីមួយ ក្នុងកាលជាអតីត ត្រាស់ដឹងហើយ តាមសេចក្តីពិត ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធគ្រប់ព្រះអង្គនោះ ត្រាស់ដឹងហើយនូវអរិយសច្ច ៤ តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

อนาคตมทฺธานํ อหาเหตุกา สหาสมฺปยุตฺตา ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌนฺติ สเจ เต จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌนฺติ ฯ เยปิ หิ เกจิ กิเลฺวา ปหาตพฺพา อหาเหตุกา สหาสมฺปยุตฺตา ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌนฺติ สเจ เต จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌนฺติ ฯ ตถาคตพลานิ จตฺตาริ ฯ ทุกฺขา อริยสจฺจา ทุกฺขสมุทยา อริยสจฺจา ทุกฺขนิโรธา อริยสจฺจา ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทา อริยสจฺจา ฯ เยปิ หิ เกจิ กิเลฺวา อตีตมทฺธานํ อหาเหตุกา สหาสมฺปยุตฺตา ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌึสุ อภิสมฺพุชฺฌนฺติ อภิสมฺพุชฺฌิสฺสนฺติ สเจ เต ฯมานิ จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ยถาภูตํ อภิสมฺพุชฺฌนฺติ ฯ ตสฺมาติมา กิเลฺวา ฯนิ ทุกฺขนฺติ โยเคา กรณียา ฯ เป ฯ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทาติ โยเคา กรณียา ฯ

ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទាំង៦ព្រះអង្គ ក្នុងកាលជាអនាគត ទាំង
ត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិត ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធគ្រប់ព្រះអង្គនោះ ទាំង
ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ๔ តាមសេចក្តីពិត ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំង៦ព្រះអង្គ ព្រះ
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទាំង៦ព្រះអង្គ ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ន រមែង
ត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិត ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធគ្រប់ព្រះអង្គនោះ រមែង
ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ๔ តាមសេចក្តីពិត ฯ អរិយសច្ច ๔ គឺអ្វីខ្លះ ฯ គឺ
ទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិ-
រោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំង៦ព្រះអរហន្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធទាំង៦ព្រះអង្គ ក្នុងកាលជាអតីត ត្រាស់ដឹងហើយនឹង
ត្រាស់ដឹងឥឡូវនេះ ត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិត ពួកព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
គ្រប់ព្រះអង្គនោះ រមែងត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ๔ នេះ តាមសេចក្តីពិត ฯ
ម្នាលភិក្ខុទាំង៦ព្រះអង្គ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តី
ព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ฯ បេ ฯ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជា
បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ฯ

(๘๐๖) ชานโต อหํ ภิกฺขเว ปสฺสโต อาสวานํ ขยํ วทามิ โน อชานโต อปสฺสโต ฯ กิญฺจ ภิกฺขเว ชานโต กึ ปสฺสโต อาสวานํ ขโย โหติ ฯ อิทํ ทุกฺขนฺติ ภิกฺขเว ชานโต ปสฺสโต อาสวานํ ขโย โหติ อยํ ทุกฺขสมุทโยติ ชานโต ปสฺสโต อาสวานํ ขโย โหติ อยํ ทุกฺขนิโรโธติ ชานโต ปสฺสโต อาสวานํ ขโย โหติ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินี-ปฏิปทาติ ชานโต ปสฺสโต อาสวานํ ขโย โหติ ฯ เอวํ โข ภิกฺขเว ชานโต เอวํ ปสฺสโต อาสวานํ ขโย โหติ ฯ ตสฺมาติห ภิกฺขเว อิทํ ทุกฺขนฺติ โยโค กรณีโย ฯเป ฯ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทาติ โยโค กรณีโยติ ฯ

(๔๐๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយចំពោះបុគ្គល ដែលដឹងដែលឃើញ មិនមែនចំពោះបុគ្គលដែលមិនដឹងមិនឃើញទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ រមែងមានចំពោះបុគ្គល ដែលដឹងអ្វីដែលឃើញអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ រមែងមានចំពោះបុគ្គលដែលដឹងដែលឃើញថា នេះជាទុក្ខ ការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ រមែងមានចំពោះបុគ្គលដែលដឹងដែលឃើញថា នេះជាហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ ការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ រមែងមានចំពោះបុគ្គលដែលដឹងដែលឃើញថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ រមែងមានចំពោះបុគ្គលដែលដឹងដែលឃើញថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ រមែងមានចំពោះបុគ្គលដែលដឹងយ៉ាងនេះ ដែលឃើញយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

[๒๐๗] โย หิ โกจิ ภิกฺขเว อนุกมฺปโก อนุกมฺปกสฺส ยถา จ สาวกสฺส มญฺญมานา มิตฺตา วา อมจฺจา วา ญาตี วา สาโลหิตา วา เอวเมว ภิกฺขเว จตุนฺนํ อริยสจฺจานํ ยถาภูตํ อภิสมยาย สมาธิเปตพฺพา ฯเปฯ ปญฺญาเปตพฺพา ฯ กตเมสํ จตุนฺนํ ฯ ทุกฺขสฺส อริยสจฺจสฺส ทุกฺขสมุทยสฺส อริยสจฺจสฺส ทุกฺขนิโรธสฺส อริยสจฺจสฺส ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย อริยสจฺจสฺส ฯ โย หิ โกจิ ภิกฺขเว อนุกมฺปโก อนุกมฺปกสฺส ยถา จ สาวกสฺส มญฺญมานา มิตฺตา วา อมจฺจา วา ญาตี วา สาโลหิตา วา ฯเปฯ เอวเมว ภิกฺขเว อิเมสํ จตุนฺนํ อริยสจฺจานํ ยถาภูตํ อภิสมยาย สมาธิเปตพฺพา ฯเปฯ ปญฺญาเปตพฺพา ฯ ตสฺมาติห ภิกฺขเว อิทํ ทุกฺขนฺติ โยเคน กรณีโย ฯเปฯ อยं ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทาติ โยเคน กรณีโยติ ฯ

[๔๐๗] ម្នាលកច្ចុំគាំងឆ្ងាយ អ្នកគាំងឆ្ងាយគួរអនុគ្រោះចំពោះជនពួកណាមួយ មួយទៀត ជនពួកណាជាមិត្តក្តី ជាអមាត្យក្តី ញាតិក្តី សាលោហិតក្តី គប្បីសំគាល់នូវពាក្យដែលគួរស្តាប់ ម្នាលកច្ចុំគាំងឆ្ងាយ អ្នកគាំងឆ្ងាយ គួរញុំាងជនគាំងនោះឲ្យសមាទាន ឲ្យតាំងនៅ ឲ្យជំកល់នៅ ក្នុងការត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ๔ តាមសេចក្តីពិត ។ អរិយសច្ច ๔ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ។ ម្នាលកច្ចុំគាំងឆ្ងាយ គួរអ្នកគាំងឆ្ងាយអនុគ្រោះចំពោះជនពួកណាមួយ មួយទៀត ជនពួកណា ជាមិត្តក្តី អមាត្យក្តី ញាតិក្តី សាលោហិតក្តី គប្បីសំគាល់នូវពាក្យដែលគួរស្តាប់ ។ បេ ។ ម្នាលកច្ចុំគាំងឆ្ងាយ អ្នកគាំងឆ្ងាយ គួរញុំាងជនគាំងនោះឲ្យសមាទាន ឲ្យតាំងនៅ ឲ្យជំកល់នៅក្នុងការត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ๔ នេះ តាមសេចក្តីពិត ។ ម្នាលកច្ចុំគាំងឆ្ងាយ ព្រោះហេតុនោះ កិច្ចក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

[๒๐๘] ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ អរិយសច្চានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចំ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា អរិយសច្ចំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ អរិយសច្চានិ តថានិ អវិតថានិ អនញ្ញថានិ តស្មា អរិយសច្চានីតិ វុច្ចតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

[๒๐๙] ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ អរិយសច្চានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចំ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា អរិយសច្ចំ ។ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ តថាគតោ អរិយោ តស្មា អរិយសច្চានីតិ វុច្ចន្តិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

(๔๐๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ច ๔ នេះ ฯ អរិយសច្ច ๔ គឺអ្វីខ្លះ ฯ ទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ច ๔ នេះជារបស់ពិត មិនប្រែប្រួល មិនក្លាយទៅជារបស់ដទៃឡើយ ព្រោះហេតុនោះ ទ្រង់ជាតថាគត ហៅថា អរិយសច្ច ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ฯ បេ ฯ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ฯ

(๔๐๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ច ๔ នេះ ฯ អរិយសច្ច ๔ គឺអ្វីខ្លះ ฯ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ฯ ព្រះតថាគតជាអរិយបុគ្គលក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស ព្រោះហេតុនោះ (សច្ច ๔ ដែលតថាគតសំដែងហើយ) ហៅថា អរិយសច្ច ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ฯ បេ ฯ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ฯ

[๒๓๐] จตฺตาริมานิ ภิกฺขเว อริยสจฺจานิ ฯ กตฺ-
มานิ จตฺตาริ ฯ ทุกฺขํ อริยสจฺจํ ทุกฺขสมุทโย
อริยสจฺจํ ทุกฺขนิโรโธ อริยสจฺจํ ทุกฺขนิโรธคามินี-
ปฏิปทา อริยสจฺจํ ฯ อิมานิ โข ภิกฺขเว จตฺตาริ
อริยสจฺจานิ ฯ อิเมสํ โข ภิกฺขเว จตุนฺนํ อริย-
สจฺจานํ อตฺถิ อริยสจฺจํ ปริญฺเญยฺยํ อตฺถิ อริยสจฺจํ
ปหาตพฺพํ อตฺถิ อริยสจฺจํ สจฺฉิกาตพฺพํ อตฺถิ อริยสจฺจं
ภาเวตพฺพํ ฯ กตมญฺจ ภิกฺขเว อริยสจฺจํ ปริญฺเญยฺยํ ฯ
ทุกฺขํ ภิกฺขเว อริยสจฺจํ ปริญฺเญยฺยํ ทุกฺขสมุทโย
อริยสจฺจํ ปหาตพฺพํ ทุกฺขนิโรโธ อริยสจฺจํ
สจฺฉิกาตพฺพํ ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทา อริยสจฺจํ
ภาเวตพฺพํ ฯ ตสฺมาติห ภิกฺขเว อิทํ ทุกฺขนฺติ โยเคา
กรณีโย ฯเปฯ อยं ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทาติ
โยเคา กรณีโยติ ฯ

(๔๑๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ចមាន ๔ នេះ។ អរិយសច្ច ๔ គឺអ្វីខ្លះ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ๑ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសច្ចមាន ๔ នេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាអរិយសច្ច ๔ នេះ អរិយសច្ចគួរកំណត់ដឹងក៏មាន អរិយសច្ចគួរលះបង់ក៏មាន អរិយសច្ចគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ក៏មាន អរិយសច្ចគួរចំរើនក៏មាន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអរិយសច្ចដូចម្តេចដែលគួរកំណត់ដឹង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខអរិយសច្ច គួរកំណត់ដឹង ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច គួរលះបង់ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច គួរចំរើន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ តថាគតសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារវគ្គោ

(๒๑๑) ឯកំ សមយំ សម្ពហុលា ថេរា ភិក្ខូ ចេតិយេសុ(๑) វិហរន្តិ សហាជនិយេ(๒) ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលានំ ថេរានំ ភិក្ខូនំ បច្ចាគតំ បិណ្ឌចារិកប្បដិក្កន្តានំ មណ្ឌលមាឡេ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អយមន្តរាកថា ឧទបាទិ យោ នុ ខោ អាវុសោ ទុក្ខំ បស្សតិ ទុក្ខសមុទយំបិ សោ បស្សតិ ទុក្ខនិរោធំបិ បស្សតិ ទុក្ខនិរោធគាមិនិំ បដិបទំបិ បស្សតីតិ ។

(๒๑๒) ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា ភគវន្តំតុត្តោ ភិក្ខូ ឯតទវោច សម្មុខា មេតំ អាវុសោ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ យោ ភិក្ខវេ ទុក្ខំ បស្សតិ ទុក្ខសមុទយំបិ សោ បស្សតិ ទុក្ខនិរោធំបិ បស្សតិ ទុក្ខនិរោធគាមិនិំ បដិបទំបិ បស្សតិ ។ យោ ទុក្ខសមុទយំ បស្សតិ ទុក្ខំបិ សោ បស្សតិ ទុក្ខនិរោធំបិ បស្សតិ

---

๑ ម. ចេតេសុ ។ ๒ សហាជនិកេ ។

(๔๑๑) សម័យមួយ ពួកភិក្ខុជាថេរៈច្រើនរូបនៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី ក្នុងវត្តជេតពន ។ ក៏សម័យនោះឯង កាលភិក្ខុជាថេរៈមានប្រមាណច្រើនរូប ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាក្រោយភត្ត អង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងរោងមូលក៏កើតមានពាក្យជាច្រើនឡើងថា ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលណាឃើញសេចក្តីទុក្ខ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឃើញហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខផង ឃើញទីរលត់នៃទុក្ខផង ឃើញបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខផង ។

(๔๑๒) កាលបើភិក្ខុទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះហើយ គាមណិតត្តេរដ៏មានអាយុ ក៏ពោលនឹងពួកភិក្ខុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យនុ៎ះខ្ញុំបានស្តាប់មកក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានបុណ្យ ខ្ញុំបានទទួលក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានបុណ្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាឃើញទុក្ខ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឃើញទុក្ខសមុទ័យផង ឃើញទុក្ខនិរោធផង ឃើញទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាផង ។ បុគ្គលណាឃើញទុក្ខសមុទ័យ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឃើញទុក្ខផង ឃើញទុក្ខនិរោធផង

ទុក្ខនិរោធគាមិនឹ បដិបទំបិ បស្សតិ ។ យោ ទុក្ខនិរោធំ បស្សតិ ទុក្ខំបិ សោ បស្សតិ ទុក្ខ-សមុទយំបិ បស្សតិ ទុក្ខនិរោធគាមិនឹ បដិបទំបិ បស្សតិ ។ យោ ទុក្ខនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ បស្សតិ ទុក្ខំបិ សោ បស្សតិ ទុក្ខសមុទយំបិ បស្សតិ ទុក្ខនិរោធំបិ បស្សតីតិ ។

ភោជនីយវគ្គោ តតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ទ្វេ វុត្តិ សង្ខាសង្ខ្យោ
អរហំ អាសវក្ខយោ
មិត្តំ(๑) តថា ច លោកោ ច
អកិញ្ចញ្ញំ ភវាភវតិ ។

---

๑ ឧ. មិត្តា ។

កោដិតាមវគ្គ ទី ៣

ឃើញទុក្ខនិពេធគាមិនីបដិបទាផង ។ បុគ្គលណា ឃើញទុក្ខនិពេធ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឃើញទុក្ខផង ឃើញទុក្ខសមុទ័យផង ឃើញទុក្ខ-និពេធគាមិនីបដិបទាផង ។ បុគ្គលណា ឃើញទុក្ខនិពេធគាមិនីបដិបទា បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឃើញទុក្ខផង ឃើញទុក្ខសមុទ័យផង ឃើញទុក្ខនិពេធផង ។

ចប់ កោដិតាមវគ្គទី ៣ ។

ខុទ្ទាននៃកោដិតាមវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងវត្តជេតវនវិញ្ញមាន២លើក អំពីឈ្មោះថាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រោះត្រាស់ដឹងអរិយច្ច១ អំពីព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់ដឹងហើយក្នុងអតីតកាលជាដើម១ អំពីការអស់ទៅនៃអាសវៈ១ អំពីទ្រង់សំដែងការអនុគ្រោះជនជាមិត្រជាដើម១ អំពីការទ្រង់សំដែងធម្មជាតជារបស់ពិត១ អំពីព្រះតថាគតជាអរិយបុគ្គលក្នុងលោក១ អំពីអរិយសច្ចដែលបុគ្គលគួរត្រាស់ដឹង១ អំពីព្រះគម្ភីតត្តៃ១ ។

សីលបាបណ្ណវគ្គ បឋមំ

(៤០៣) ឯកំ សមយំ ភគវា កោសម្ពិយំ វិហរតិ សីសបាវនេ ។ អថខោ ភគវា បរិត្តានិ សីសបាបណ្ណានិ ចាណានិ គហេត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ ភគវតំ នុ ខោ ពហុតរំ យានិ វា មយា បរិត្តានិ សីសបាបណ្ណានិ ចាណានិ គហិតានិ យានិវំ ឥមរិ សីសបាយេតិ(១) ។ អប្បមត្តកានិ ភន្តេ ភគវតា បរិត្តានិ សីសបាបណ្ណានិ ចាណានិ គហិតានិ អថខោ ឯតានេវ ពហុតរានិ យានិវំ ឥមរិ សីសបាយេតិ(២) ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឯតានេវ ពហុតរំ យំ វោ មយា អភិញ្ញាយ អនក្ខាតំ(៣) ។ កស្មា ចេតំ ភិក្ខវេ មយា អនក្ខាតំ ។ នហេតំ ភិក្ខវេ អត្ថសញ្ហិតំ នាទិព្រហ្មចរិយកំ ន និព្ពិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ

---

១ ម. សីសបាបណ្ណានំ ។ ២ ម. សីសបាវនេតិ ។ ម. សីសបាវនេតិ ។ ៣ ម. ឥតោបរំ អប្បមត្តកំ អក្ខាតន្តិ ទិស្សតិ ។

សីសបាបណ្ណវគ្គ ទី ៤

(៤១៣) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងសីសបាវន (ព្រៃធ្នង់) ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចាប់ស្វឹកធ្នង់បន្តិចដោយព្រះហស្ត ត្រាស់សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនុ៎ះដូចម្តេច ស្វឹកធ្នង់បន្តិចដែលតថាគតចាប់ដោយដៃក្តី ស្វឹកធ្នង់ដែលនៅឯដើមធ្នង់ក្តី ស្វឹកនោះតើស្វឹកណាច្រើនជាង+ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ស្វឹកធ្នង់ ដែលព្រះមានព្រះភាគចាប់ដោយព្រះហស្តមានប្រមាណតិចណាស់ ឯស្វឹកធ្នង់ទាំងនោះ ដែលនៅដើមធ្នង់មានចំនួនច្រើនជាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ ពាក្យណា ដែលតថាគតមិនសំដែងដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹងដល់អ្នកទាំងឡាយ ពាក្យនុ៎ះឯងមានចំនួនច្រើនជាង+ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យនុ៎ះបានជាតថាគតមិនសំដែង ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាពាក្យនុ៎ះ+ មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនជាអាទិព្រហ្មចរិយធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរំលត់ទុក្ខ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់

ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្ពានាយ សំវត្តតិ ។ តស្មា តំ មយា អនក្ខាតំ ។

(๒๑๔) កិញ្ចុ កិក្ខវេ មយា អក្ខាតំ ។ ឥទំ ទុក្ខន្តិ កិក្ខវេ មយា អក្ខាតំ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ មយា អក្ខាតំ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ មយា អក្ខាតំ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទាតិ មយា អក្ខាតំ ។ កស្មា ចេតំ កិក្ខវេ មយា អក្ខាតំ ។ ឯតញ្ហិ កិក្ខវេ អត្ថសញ្ហិតំ ឯតំ អាទិព្រហ្មចរិយកំ ឯតំ និព្ពិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ ។ តស្មា តំ អក្ខាតំ ។ តស្មាតិហ កិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

(๒๑๕) យោ កិក្ខវេ ឯវំ វាទេយ្យ

មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនិព្វាន ។ ព្រោះហេតុនោះ បានជាតថាគត មិនសំដែងពាក្យនោះឡើយ ។

(๔๑๔) ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ពុះតថាគត សំដែងពាក្យដូចម្តេចវិញ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ តថាគតសំដែងថា នេះជាទុក្ខ តថាគតសំដែងថា នេះហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ តថាគតសំដែងថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ តថាគតសំដែងថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ពាក្យនុ៎ះបានជាតថាគតសំដែង តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ព្រោះថា ពាក្យនុ៎ះប្រកបដោយប្រយោជន៍ ពាក្យនុ៎ះជាអាទិព្រហ្មចរិយធម៌ ពាក្យនុ៎ះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរលត់ទុក្ខ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ ព្រោះហេតុនោះ បានជាតថាគតសំដែងពាក្យនុ៎ះ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កិកុតាំងឡាយ សាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

(๔๑๕) ម្នាលកិកុតាំងឡាយ បុគ្គលណា និយាយយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារវគ្គោ

អហំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អនភិសមេច្ច ទុក្ខ-
សមុទយំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អនភិសមេច្ច ទុក្ខ-
និរោធំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អនភិសមេច្ច ទុក្ខ-
និរោធគាមិនិបដិបទំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អនភិ-
សមេច្ច សម្មា ទុក្ខស្សន្តំ ការិស្សាមីតិ នេតំ ឋានំ
វិជ្ជតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ យោ ឃំ វនេយ្យ អហំ
ទនិរបត្តានំ វា បលាសបត្តានំ វា អាមលកបត្តានំ(១)
វា បុដំ ការិត្វា ឧទកំ វា តាលបត្តំ(២) វា
ហារិស្សាមីតិ(៣) នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ ឃវមេវ ខោ
ភិក្ខវេ យោ ឃំ វនេយ្យ អហំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ
យថាភូតំ អនភិសមេច្ច ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិ-
បដិបទំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អនភិសមេច្ច សម្មា
ទុក្ខស្សន្តំ ការិស្សាមីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។

(៤១៦) យោ ច ខោ ភិក្ខវេ ឃំ វនេយ្យ
អហំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អភិសមេច្ច

---

๑ ម. សលិលបត្តានំ អាមលកិប្បត្តានំ វា ។ ๒ តាលុទកន្តិ មញ្ញេ ភវេយ្យ ។ អយមេវ ច្ចាហ៊ោ យុត្តតរោ ។ ๓ ឧ. ម. អាហរិស្សាមីតិ ។

ខ្ញុំមិនបានត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត មិនបានត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត មិនបានត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត មិនបានត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត តែនឹងធ្វើនូវទីធំបំផុតនៃសេចក្តីទុក្ខដោយប្រពៃបាន ហេតុនុ៎ះមិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុគ្គលណា និយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំធ្វើកញ្ចប់នៃស្លឹកគគីរក្តី ស្លឹកស្រល់ក្តី ស្លឹកកន្ទូតព្រៃក្តី ហើយនឹងនាំទៅនូវទឹក ឬចម្រៀកគ្នោត(១) ហេតុនុ៎ះមិនមានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា និយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំមិនបានត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត ។បេ។ មិនបានត្រាស់ដឹង នូវទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត តែនឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃសេចក្តីទុក្ខ ដោយប្រពៃបាន ហេតុនុ៎ះ មិនមានឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[๔๑๖] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែបុគ្គលណា និយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត

๑.. ស័ព្ទថា គាលបត្តំ គួរប្រែថាស្លឹកគ្នោត ឬតស្លឹកគ្នោតឬចម្រៀកគ្នោត ប៉ុន្តែមិនសមសេចក្តីសោះ ក្នុងទីនេះគួរថា គាលុទកំ ប្រែថាទឹកគ្នោតផង្អែមវិញ ទើបសមសេចក្តីជាង ។

ទុក្ខសមុទយំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អភិសមេច្ច ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អភិសមេច្ច ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អភិសមេច្ច សម្មា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សាមីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ យោ ឱរំ វាឧយ្យ អមា បទុមបត្តានំ វា បលាសបត្តានំ វា មាលុវបត្តានំ(๑) វា បុដំ ករិត្វា ឧទកំ វា តាលបត្តំ វា ហរិស្សាមីតិ(๒) ឋានមេតំ វិជ្ជតិ ។ ឱរមេវ ខោ ភិក្ខវេ យោ ឱរំ វាឧយ្យ អមា ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អភិសមេច្ច ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទំ អរិយសច្ចំ យថាភូតំ អភិសមេច្ច សម្មា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សាមីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

---

๑ ម. មាលុវិបត្តានំ វា ។ ម មាលុវិប្បត្តានំ វា ។ ๒ ម. អាហរិស្សាមីតិ ។

ត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត ត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខ-
និរោធអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត ត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា-
អរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិតនឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃបាន
ហេតុនុ៎ះទើបមានមែន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុគ្គលណា និយាយ
យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំធ្វើនូវភាពប់នៃស្ទឹកឈូកក្តី ស្ទឹកចាវក្តី ស្ទឹកស្វេក្តី ហើយ
នឹងនាំទៅនូវទឹកឬបម្រៀកគ្នោត ហេតុនុ៎ះទើបមានមែន យ៉ាងណាមិញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា និយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំត្រាស់ដឹងនូវ
ទុក្ខអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត ។ បេ ។ ត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខនិរោធគាមិនី-
បដិបទាអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត នឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ដោយ
ប្រពៃបាន ហេតុនុ៎ះទើបមានមែន ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា
នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះបដិបទាជាដំណើរ
ទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

(๒๐๗) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ឧណ្ហោ ទុបវិ-
វេហាសំ ខិត្តោ សកិម្បិ ម្ហលេន និបតតិ សកិម្បិ
វេឡេន និបតតិ សកិម្បិ អក្កេន និបតតិ ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អវិជ្ជានីវរណា សត្តា តណ្ហា-
សញ្ញោជនា សន្ធាវន្តិ(๑) សំសរន្តិ សកិម្បិ អស្មា
លោកា បរំ លោកំ គច្ឆន្តិ សកិម្បិ បរស្មា
លោកា ឥមំ លោកំ អាគច្ឆន្តិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
អនិដ្ឋត្តា ភិក្ខវេ ចតុន្នំ អរិយសច្চានំ ។ កតមេសំ
ចតុន្នំ ។ ទុក្ខស្ស អរិយសច្চស្ស ។បេ។ ទុក្ខ-
និរោធគាមិនិបដិបទាយ អរិយសច្চស្ស ។ តស្មាតិហ
ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។
បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទាតិ យោគោ
ករណីយោតិ ។

(๒๐๘) អាទិត្តេ ភិក្ខវេ ចេលេ វា សីសេ វា
កិមស្ស ករណីយន្តិ ។ អាទិត្តេ ភន្តេ ចេលេ វា
សីសេ វា តស្សុប្បាទេ ចេលស្ស វា សីសស្ស វា
និព្ពាបនាយ អធិមត្តោ ឆន្ទោ ច វាយាមោ ច

---

๑ ម. តណ្ហា ញោជនពន្ធា សន្ធាវតិ ។

(๔๑๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដំបងដែលគេចោលទៅឯអាកាស តែងធ្លាក់ចុះខាងគល់ដំបងក៏មាន ធ្លាក់ចុះត្រង់កណ្តាលដំបងក៏មាន ធ្លាក់ចុះខាងចុងដំបងក៏មាន យ៉ាងណាមិញ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយដែលមានអវិជ្ជាជាគ្រឿងរាំងរឹង មានតណ្ហាជាគ្រឿងប្រកប កាលអន្ទោលទៅ គ្រាច់រគាត់ទៅ តែងចេញពីលោកនេះ ទៅកាន់លោកដទៃក៏មាន ត្រឡប់មកពីលោកដទៃ មកកាន់លោកនេះក៏មាន ฯ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាសត្វទាំងនោះមិនបានឃើញនូវអរិយសច្ច ๔ ฯ អរិយសច្ច ๔ គឺអ្វីខ្លះ ฯ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ฯ បេ ฯ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ យ៉ាងនោះឯង ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ฯ បេ ฯ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ฯ

(๔๑๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់ឬក្បាល ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ បុរសនោះគួរធ្វើដូចម្តេច ฯ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលបើសំពត់ឬក្បាលដែលភ្លើងកំពុងឆេះ បុរសនោះគួរធ្វើសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង

ทิสฺวาโหติ จ ทิสฺวาหุตฺวา จ อปฺปฏิภาคนิ จ สติ จ สมฺปชญฺญ การณียนฺติ ฯ อาทิตฺตํ กิจฺจเมว เจลสฺส วา สีสสฺส วา อชฺฌุเปกฺขิตฺวา อมนสิกริตฺวา อนกิสเมตพฺพนฺติ จตุตฺถ อริยสจฺจนฺติ ยถาภูตํ อกิสมยาย อนิมิตฺตา ฉนฺทา จ วายาโม จ ทิสฺวาโหติ จ ทิสฺวาหุตฺวา จ อปฺปฏิภาคนิ จ สติ จ สมฺปชญฺญ การณียนฺติ ฯ กตเมสุ จตูสุ ฯ ทุกฺขสฺส อริยสจฺจสฺส ฯเปฯ ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทาย อริยสจฺจสฺส ฯ ตสฺมาติห กิจฺจเมว ทุกฺขนฺติ โยเคน การณียเมวาติ ฯเปฯ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทาติ โยเคน การณียเมวาติ ฯ

(๒๐๙) เสยฺยถาปิ กิจฺจเมว ปุริสสฺส วสฺสสตายุโกสฺส วสฺสสตชีวิตเมวนิ วา วาเนยฺย วิหาโรติ ปุริสปุพฺพณฺหสมยนฺติ สตฺติสเตน หนิสฺสนฺติ มชฺฌนฺหิกสมยนฺติ สตฺติสเตน หนิสฺสนฺติ สายณฺหสมยนฺติ สตฺติสเตน(๑) หนิสฺสนฺติ ฯ เสยฺโย โหติ ปุริส

๑ ฉ. สตฺติสเตหิ ฯ

សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីខ្នះខ្នែងផង ការមិនរុញរាផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ដ៏មាំមួន ដើម្បីនឹងលត់នូវសំពត់ប្អូកឲ្យស្រាលនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគួរកុំសំឡឹងមើល កុំយកចិត្តទុកជាក់ចំពោះសំពត់ប្អូកស្រាល ដែលក្តៅឯកពុលនេះឡើយ គួរធ្វើសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង សេចក្តីព្យាយាមផង សេចក្តីខ្នះខ្នែងផង ការមិនរុញរាផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ដ៏មាំមួន ដើម្បីនឹងត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ๔ ដែលខ្លួនមិនទាន់បានត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិតនៅឡើយ។ អរិយសច្ច ๔ គឺអ្វីខ្លះ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ។

[๔๑๙] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចបុរសមានអាយុ ๑๐๐ ឆ្នាំនិយាយនឹងបុរសដែលមានអាយុរស់នៅ ๑๐๐ ឆ្នាំដូចគ្នាយ៉ាងនេះថា នែបុរសអើយ ចូរអ្នកមកអាយ ជនទាំងឡាយនឹងសំឡាប់អ្នក ដោយរយនៃលំពែងក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ (ពេលព្រឹក) នឹងសំឡាប់អ្នក ដោយរយនៃលំពែងក្នុងមជ្ឈន្ហិកសម័យ (ពេលថ្ងៃត្រង់) នឹងសំឡាប់អ្នក ដោយរយនៃលំពែងក្នុងសាយណ្ហសម័យ (ពេលល្ងាច)។ បុរសនោះ ក៏និយាយថា នែបុរសអើយ

ឥវាសេ ឥវាសេ តីហិ សត្តិសតេហិ ហញ្ញមានោ វស្សសតាយុកោ វស្សសតជីវី វស្សសតស្ស អច្ចយេន អនភិសមេតានំ ចត្តារិ អរិយសច្চានំ អភិសមេស្សតីតិ ។ អត្ថវសិកោន ភិក្ខវេ កុលបុត្តេន អលំ ឧបគន្តុំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អនមតគ្គោយំ ភិក្ខវេ សំសារោ បុព្វា កោដិ ន បញ្ញាយតិ សត្តិប្ប-ហារកំ អសិប្បហារកំ ឧសុប្បហារកំ ជវសុប្ប-ហារកំ ។ ឯវំ ចេតំ ភិក្ខវេ អស្ស ន ខោ បនាហំ ភិក្ខវេ សហ ទុក្ខេន សហ ទោមនស្សេន ចតុន្នំ អរិយសច្চានំ អភិសមយំ វទាមិ ។ អបិចាហំ ភិក្ខវេ សហ វ សុខេន សហ វ សោមនស្សេន ចតុន្នំ អរិយសច្চានំ អភិសមយំ វទាមិ ។ កតមេសំ ចតុន្នំ ។ ទុក្ខស្ស អរិយសច្ចស្ស ។បេ។ ទុក្ខ-និរោធគាមិនិយ បដិបទា អរិយសច្ចស្ស ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយ បដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

(๒๒๐) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ យំ ឥមស្មឹ ឥង្ឃនីយេ តិណាកដ្ឋសាខាបលាសំ តច្ឆេត្វា ឯកជ្ឈំ សំហរេយ្យ

អ្នកឯងមានអាយុ ១០០ ឆ្នាំ រស់នៅអស់ ១០០ ឆ្នាំ កាលបើត្រូវគេសំឡាប់ដោយលំពែង ៣០០ ក្រឡឹងថ្ងៃ លុះកន្លង ១០០ ឆ្នាំទៅ នឹងបានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ដែលមិនទាន់បានត្រាស់ដឹងនៅឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តដែលលុះក្នុងអំណាចនៃប្រយោជន៍ គួរតែចូលទៅ ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាសង្សារនេះមិនមានទីបំផុតទេ ខាងដើមនឹងខាងចុងនៃការប្រហារដោយលំពែង ប្រហារដោយដាវប្រហារដោយកូនសរ ប្រហារដោយប៉ូវថៅ ក៏មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនោះគួរមានយ៉ាងនេះមែន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែតថាគតមិនបានពោលនូវការត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ជាមួយនឹងសេចក្តីទុក្ខ ជាមួយនឹងទោមនស្សទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែតថាគតតែងពោលនូវសេចក្តីត្រាស់ដឹងចំពោះអរិយសច្ចទាំង ៤ ជាមួយនឹងសេចក្តីសុខ នឹងសោមនស្សទេតើ ។ អរិយសច្ច ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺទុក្ខអរិយសច្च ១ ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្च ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

(๔๒๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរសកាត់ស្មៅ កំណាត់ឈើ មែកឈើ ស្លឹកឈើ កង់ជម្ពូទីបនេះ មកប្រមូលទុក កង់ទីជាមួយគ្នា

ឯកដ្ឋំ សំហរិត្វា សូលំ កត្វេយ្យ សូលំ កត្វា យេ មហាសមុទ្ទេ មហន្តតោ ចាណា តេ មហន្តតោសុ សូលេសុ អារុនេយ្យ យេ មហាសមុទ្ទេ មជ្ឈិមតោ ចាណា តេ មជ្ឈិមតោសុ សូលេសុ អារុនេយ្យ យេ មហាសមុទ្ទេ ខុទ្ទកតោ ចាណា តេ ខុទ្ទកតោសុ សូលេសុ អារុនេយ្យ ។ អបរិយោធិន្នា ច តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទេ ខុទ្ទាវកោ ចាណា អស្សុ អថ ឥមស្មិ(១) ជម្ពុទីបេ តិណរុក្ខសាខាបលាសំ បរិក្ខយំ បរិយោធាទំ គច្ឆេយ្យ ។ ឥតោ(២) ពហុតរា ខោ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទេ សុខុមតោ ចាណា យេ ន សុករា សូលេន(៣) អារុនិតុំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សុខុមតត្តា តិក្ខត្តុំ អត្តភាវស្ស ។ ឯវំ មហា ខោ តិក្ខត្តុំ អចាយោ ។ ឯវំ មហន្តស្មា ខោ តិក្ខត្តុំ អចាយស្មា បរិមុត្តោ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ ឥទំ(៤) ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្មាតិហ តិក្ខត្តុំ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

---

๑ ម. អថ តេ ឥមស្មិំ ។ ๒ ម.ម. អតោ ។ ๓ ម.ម. សូលេសុ ។ ๔ ម. យោ ឥទំ ។

លុះប្រមូលទុកក្នុងដីជាមួយគ្នាហើយ គប្បីធ្វើជាឈើអណ្តែត លុះធ្វើជាឈើអណ្តែតហើយ ទើបដោតពួកសត្វធំៗដែលនៅក្នុងមហាសមុទ្រ ក្នុងឈើអណ្តែតធំៗ ដោតពួកសត្វជាន់កណ្តាលៗ ដែលនៅក្នុងមហាសមុទ្រក្នុងឈើអណ្តែតជាន់កណ្តាលៗ ដោតពួកសត្វតូចៗដែលនៅក្នុងមហាសមុទ្រក្នុងឈើអណ្តែតតូចៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វធំៗក្នុងមហាសមុទ្រ មិនអស់ទេ ឯស្មៅ កំណាត់ឈើ មែកឈើ សំបកឈើក្នុងជម្ពូទ្វីបនេះដល់ទៅរកអស់ទៅសូន្យទៅមិនខាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វតូចៗ ក្នុងមហាសមុទ្រ ច្រើនជាងពួកសត្វធំៗទៅទៀត បុគ្គលណាមួយ មិនងាយនឹងដោតដោយឈើអណ្តែតឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសត្វទាំងនោះមានអត្តភាពតូចៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបាយធំយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលរួចចាកអបាយដែលធំយ៉ាងនេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ទើបដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

(๔๒๑) សុវិយស្ស ភិក្ខវេ ទុច្ចរិតេន ឯតំ បុព្ពង្គមំ ឯតំ បុព្ពនិមិត្តំ យទិទំ អរុណុគ្គំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ចតុន្នំ អរិយសច្চានំ យថាភូតំ អភិសមយាយ ឯតំ បុព្ពង្គមំ ឯតំ បុព្ពនិមិត្តំ យទិទំ សម្មាទិដ្ឋិ ។ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកង្ខំ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានិស្សតិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានិស្សតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ करणीयो ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ करणीयोតិ ។

(๔๒๒) យាវកីវញ្ច ភិក្ខវេ ចន្ទិមសុរិយា លោកេ ន ឧប្បជ្ជន្តិ នេវ តាវ មហតោ អាលោកស្ស ចាតុ-កាវេ ហោតិ មហតោ ឱភាសស្ស អន្ធតមំ តទា ហោតិ អន្ធការតិមិសា នេវ តាវ រត្តិន្ទិវា បញ្ញាយន្តិ ន មាសឌ្ឍមាសា បញ្ញាយន្តិ ន ឩតុសំវច្ឆរា បញ្ញាយន្តិ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ ចន្ទិមសុរិយា លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ អថ មហតោ អាលោកស្ស ចាតុកាវេ ហោតិ មហតោ ឱភាសស្ស

[๘๒๑] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះអរិយសាវ័ក រមែងមាន
ការរះឡើងនៃអរុណ ជាប្រធានជាបុព្វនិមិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាង
នេះមែនហើយ ភិក្ខុដែលត្រាស់ដឹងតាមសេចក្តីពិតនូវអរិយសច្ច ๔ រមែង
មានសម្មាទិដ្ឋិនុ៎ះ ជាប្រធានជាបុព្វនិមិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរ
នុ៎ះ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយសម្មាទិដ្ឋិ ដឹងច្បាស់
តាមសេចក្តីពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តី
ព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះបដិបទា
ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

[๘๒๒] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យ មិនទាន់
កើតឡើងក្នុងលោកដរាបណា ពន្លឺដ៏ធំ រស្មីដ៏ធំ ក៏មិនទាន់កើតប្រាកដ
ក្នុងកាលណោះ មានតែងងឹតនិងងងឹតអន្ធសូន្យឈឹងដរាបនោះ យប់និងថ្ងៃក៏
មានមិនប្រាកដ វែននិងកន្លះវែកក៏មិនទាន់ប្រាកដ រដូវនិងឆ្នាំក៏មិន
ប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យកើត
ឡើងក្នុងលោកកាលណា ពន្លឺដ៏ធំ រស្មីដ៏ធំ ក៏កើតប្រាកដក្នុងកាលណោះ

สีสปาปณฺณาสโก จตุตฺโถ

เอวํ อนฺตมโส ตโย ปิ อนฺตคามสมีปสา อฏฺ วตฺตนฺติ ปญฺจ ปญฺจ มาสฑฺฒมาสา ปญฺจ ปญฺจ จตุสมวสฺสา ปญฺจ ปญฺจ ฯ ปาเยว โข ภิกฺขเว ยาวตีหิ ตถาคตสฺส โลเก อุปฺปชฺชนฺติ อรหนฺ สมฺมาสมฺพุทฺธา เอวํ ตาว มหาโต อาโลกสฺส ปาตุภาโว โหติ มหาโต โอภาสสฺส อนฺตมโส ตโย ปิ อนฺตคามสมีปสา เอวํ ตาว จตุนฺนํ อริยสจฺจานํ อาจิกฺขณา โหติ เทสนา ปญฺญาปนา ปฏฺฐปนา วิวรณา วิภชนา อุตฺตานีกมฺมํ ฯ ยโต โข ภิกฺขเว ตถาคตสฺส โลเก อุปฺปชฺชติ อรหนฺ สมฺมาสมฺพุทฺธา อฏฺ มหาโต อาโลกสฺส ปาตุภาโว โหติ มหาโต โอภาสสฺส เอวํ อนฺตมโส ตโย ปิ อนฺตคามสมีปสา อฏ(๒) จตุนฺนํ อริยสจฺจานํ อาจิกฺขณา โหติ เทสนา ปญฺญาปนา ปฏฺฐปนา วิวรณา วิภชนา อุตฺตานีกมฺมํ ฯ กตเมสํ จตุนฺนํ ฯ

---

๑ ฉ. อนฺตเมเว ฯ ๒ ฉ. ม. อฏเว ฯ

អ័ព្ភសូន្យឈឹងក៏មិនមានឡើយក្នុងកាលណោះ យប់ទឹងថ្ងៃក៏ប្រាកដ ខែ
ទឹងកន្ទុះខែក៏ប្រាកដ រដូវទឹងធ្នាក់ក៏ប្រាកដ ក្នុងកាលណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ ព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធមិន
ទាន់កើតឡើងក្នុងលោកដរាបណា ពន្លឺដ៏ធំ រស្មីដ៏ធំ ក៏មិនទាន់មានប្រា-
ដកដរាបនោះ ក្នុងកាលណោះមានតែងងឹតទឹងអ័ព្ភសូន្យឈឹង ឯការប្រុងប់
ការសំដែង ការតាក់តែង ការផ្គួបផ្គើម ការបើក ការចែករំលែក ការធ្វើឲ្យ
ពាក់ព័ន្ធនូវអរិយសច្ច ៤ ក៏មិនទាន់មាននៅឡើយដរាបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លុះតែព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធកើតឡើងក្នុងលោក
កាលណា ពន្លឺដ៏ធំ រស្មីដ៏ធំ ទើបប្រាកដក្នុងកាលណោះ ងងឹតទឹងអ័ព្ភ
សូន្យឈឹងក៏មិនមានឡើយក្នុងកាលណោះ ឯការប្រុងប់ ការសំដែង ការ
តាក់តែង ការផ្គួបផ្គើម ការបើក ការចែករំលែក ការធ្វើឲ្យពាក់ព័ន្ធនូវ
អរិយសច្ច ៤ ក៏មានប្រាកដក្នុងកាលណោះ ។ អរិយសច្ច ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។

ทุกฺขสฺส อริยสจฺจสฺส ฯ เป ฯ ทุกฺขนิโรธคามินิ-
ปฏิปทาย อริยสจฺจสฺส ฯ ตสฺมาติห ภิกฺขเว ๔ธ
ทุกฺขนฺติ โยเคน กรณียเมว ฯเป ฯ อยํ ทุกฺข-
นิโรธคามินีปฏิปทาติ โยเคน กรณียเมวาติ ฯ

(๔๒๓) เย หิ เกจิ ภิกฺขเว สมณา วา
พฺราหฺมณา วา ๔ธ ทุกฺขนฺติ ยถาภูตํ นปฺปชานนฺติ ฯ
เป ฯ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทาติ ยถาภูตํ
นปฺปชานนฺติ เต อญฺญสฺส สมณสฺส วา พฺราหฺมณสฺส
วา มุขํ โอโลเกนฺติ อยํ โข ภวं กถํ ชานาติ
ปสฺสติ ปสฺสตีติ ฯ เสยฺยถาปิ ภิกฺขเว ตูลปิจุ วา
กปฺปาสปิจุ วา ลหุโก วาตุทฺธาโน สเม
ภูมิภาเค นิกฺขิตฺโต ตเมนํ ปุรตฺถิโม วาโย ปจฺฉิเมน
สมฺปหเรยฺย ปจฺฉิโม วาโย ปุรตฺถิเมน สมฺปหเรยฺย
อุตฺตโร วาโย ทกฺขิเณน สมฺปหเรยฺย ทกฺขิโณ
วาโย อุตฺตเรน สมฺปหเรยฺย ฯ ตํ กิสฺส เหตุ ฯ

គឺទុក្ខអរិយសច្ច១ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។

(៤២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណាមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងក្រឡេកមើលមុខ (អធ្យាស្រ័យ) របស់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ដទៃថា លោកដ៏ចំរើននេះ កាលបើដឹង ក៏ដឹងដោយពិត កាលបើឃើញ ក៏ឃើញដោយពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចប៉ុយគរឬកប្បាសដែលជារបស់ស្រាលមានខ្យល់ជាទម្ងន់ គេដាក់លើផែនដីដ៏ស្មើ ខ្យល់ពីខាងកើត ក៏បក់ប៉ុយនោះទៅខាងលិច ខ្យល់ពីខាងលិចបក់ប៉ុយនោះទៅខាងកើត ខ្យល់ពីខាងជើងបក់ប៉ុយនោះទៅខាងត្បូង ខ្យល់ពីខាងត្បូងបក់ប៉ុយនោះទៅខាងជើង ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

លហុកតា កិកូវ កមប្បាសចិត្តនោ ។ ฝ่ายเมว เขา กิกูวว เย หิ เกจิ สมณา วา ព្រាហ្មណា វា ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ តេ អញ្ញេសុ សមណេសុ វា ព្រាហ្មណេសុ វា មុខំ សំលោកេន្តិ អយំ នូន ភវំ ជានំ ជានាតិ បស្សំ បស្សតីតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អនិជ្ឈត្តា កិកូវ ចក្ខុន្តិ អរិយេ សច្ចានំ ។

(๒๒๔) เย จ เขา เกจิ กิกูวว สมณา วา ព្រាហ្មណា វា ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានន្តិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានន្តិ តេ ន អញ្ញេសុ សមណេសុ វា ព្រាហ្មណេសុ វា មុខំ សំលោកេន្តិ អយំ នូន ភវំ ជានំ ជានាតិ បស្សំ បស្សតីតិ ។ សេយ្យថាបិ កិកូវ អយោខីលោ វា ឥន្ទខីលោ វា តម្ហីរនេមោ សុនិខាតោ អចលោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាប៉ុយកប្បាសជារបស់ស្រាលយ៉ាងណាមិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក្រឡេកមើលមុខ របស់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ដទៃថា លោកដ៏ចំរើននេះ កាលបើដឹង ក៏ដឹងដោយពិត កាលបើឃើញ ក៏ឃើញដោយពិត ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា មិនបានឃើញនូវអរិយសច្ច ๔ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

(๘๒๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនក្រឡេកមើលមុខសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ដទៃថា លោកដ៏ចំរើននេះ កាលបើដឹង ក៏ដឹងដោយពិត កាលបើឃើញ ក៏ឃើញដោយពិតដូច្នេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចសសរដែកក្តី សសរគោលក្តី ដែលមានរណ្តៅដ៏ជ្រៅ គេជាំស៊ប់សួនល្អឥតមានកម្រើក ឥតមានញាប់ញ័រ បើទុកជាក្អែងលាយដោយខ្យល់ដ៏ខ្លាំងមកអំពីទិសទាំង កើតក៏មិនធ្វើសសរនោះឲ្យកម្រើក មិនធ្វើឲ្យរង្គើ មិនធ្វើឲ្យញាប់ញ័រ

អសម្បកាមម្បិ បុរត្ថិមាយ ទេបិ ទិសាយ អា-
គច្ឆេយ្យ កុសា ភតវុដ្ឋិ នេវ សន្តប្បេយ្យ(๑) ន
សម្បកាមេយ្យ ន សម្បចាលេយ្យ បច្ឆិមាយ ទេបិ
ទិសាយ ។បេ។ ឧត្តរាយ ទេបិ ទិសាយ ទក្ខិណាយ
ទេបិ ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ កុសា ភតវុដ្ឋិ នេវ
សន្តប្បេយ្យ ន សម្បកាមេយ្យ ន សម្បចាលេយ្យ ។
តំ កិស្ស ហេតុ ។ តថាហិ តាសំ ទេវតានំ នេមស្ស សុនិ-
ខាតត្តា ឥន្ទខីលស្ស ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យេ(๒)
កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥមំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-
បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានន្តិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-
បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានន្តិ តេ ន អញ្ញស្ស
សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា មុខំ ឱលោកេន្តិ
អយំ ខ្វេត្ថ ភវំ ជានំ ជានាតិ បស្សំ បស្សតីតិ ។
តំ កិស្ស ហេតុ ។ សុនិដ្ឋិតា ភិក្ខវេ ចតុន្នំ
អរិយសច្চានំ ។ កតមេសំ ចតុន្នំ ។

---

๑ ម. នេវ នំ សង្កម្បេយ្យ ។ ๒ ម. យេ ហិ ខោ ។

បើខ្ញុំកដាឮលំបាក់មកអំពីទិសខាងលិចក្តី ។បេ។ អំពីខាងជើងក្តី ក្អៀង
ដែលលាយដោយឮលំដំខ្ចាំងមកអំពីទិសខាងត្បូងក្តី ក៏មិនធ្វើឲ្យសសរ
នោះកម្រើកវញ្ជួយញាប់ញ័រឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះរណ្តៅជ្រៅ ព្រោះសសរ គេជាំសិបំសួនល្អ
យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណា-
នីមួយ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាម
សេចក្តីពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ សមណៈ
ឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនក្រឡេកមើលមុខសមណ ឬព្រាហ្មណ៍ដទៃថា
លោកដ៏ចំរើននេះ កាលចើដឹងក៏ដឹងដោយពិត កាលបើឃើញក៏ឃើញ
ដោយពិត ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
ថាបានឃើញនូវអរិយសច្ច ៤ ដោយប្រពៃ ។ អរិយសច្ច ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។

ទុក្ខស្ស អរិយសច្ចស្ស ฯเปฯ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-
បដិបទាយ អរិយសច្ចស្ស ฯ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ
ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ฯเปฯ អយំ ទុក្ខ-
និរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ฯ

(๒๒๙) យោ ហិ កោចិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ
យថាភូតំ បជានាតិ ฯเปฯ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-
បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ฯ បុរត្ថិមាយ ចេបិ
ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា
វេទវ្ហិកោ វេទគវេសី វេទមស្ស អារោចេស្សាមីតិ ฯ
តំ វត សហធម្មេន សន្តំយេវស្សតិ វា សម្ប-
កម្បេស្សតិ វា សម្បចាលេស្សតិ វាតិ នេតំ ឋានំ
វិជ្ជតិ ฯ បច្ឆិមាយ ចេបិ ទិសាយ ฯ ឧត្តរាយ
ចេបិ ទិសាយ ฯ ទក្ខិណាយ ចេបិ ទិសាយ
អាគច្ឆេយ្យ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា វេទវ្ហិកោ
វេទគវេសី វេទមស្ស អារោចេស្សាមីតិ ฯ តំ វត
សហធម្មេន សន្តំយេវស្សតិ វា សម្បកម្បេស្សតិ វា
សម្បចាលេស្សតិ វាតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ฯ

គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑ ฯ បេ ฯ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ក៏យ៉ាងនោះឯង ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ฯ បេ ฯ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ฯ

(๔๔๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឯណានីមួយ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ฯ បេ ฯ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ฯ ប្រសិនបើ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ អ្នកត្រេកអរដោយវាទៈ អ្នកស្ទើរឆ្កល់ទៈមកអំពីទិសខាងកើតដោយគិតថា អាត្មាអញ នឹងលើកវាទៈរបស់ភិក្ខុនោះចេញ ฯ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍នោះនឹងធ្វើឱ្យភិក្ខុនោះកម្រើកក្តី រញ្ជួយក្តី ញាប់ញ័រក្តី ដោយពាក្យប្រកបដោយធម៌ ហេតុនុ៎ះមិនមានឡើយ ฯ បើមកអំពីទិសខាងលិចក្តី ฯ មកអំពីទិសខាងជើងក្តី ฯ ប្រសិនបើសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ អ្នកត្រេកអរដោយវាទៈស្ទើរឆ្កល់ទៈ មកអំពីទិសខាងត្បូង ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងលើកវាទៈរបស់ភិក្ខុនោះចេញ ฯ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍នោះនឹងធ្វើឱ្យភិក្ខុនោះកម្រើកក្តី រញ្ជួយក្តី ញាប់ញ័រក្តី ដោយពាក្យប្រកបដោយធម៌ ហេតុនុ៎ះមិនមានឡើយ ฯ

សេយ្យថាបិ កិក្ខវេ សិលាយូបោ សោឡស-
កុក្កុកោ តស្សស្សុ អដ្ឋកុក្កុ ហេដ្ឋានេមន្តមា
អដ្ឋកុក្កុ ឧបរិនេមស្ស បុរត្ថិមាយ ចេបិ
ទិសាយ អាកឌ្ឍេយ្យ កុសា ឯតាវុដ្ឋិ នេវ សន្តប្បេយ្យ
ន សម្បកម្បេយ្យ ន សម្បចាលេយ្យ បច្ឆិមាយ ចេបិ
ទិសាយ ។ ឧត្តរាយ ចេបិ ទិសាយ ។ ទក្ខិណាយ
ចេបិ ទិសាយ អាកឌ្ឍេយ្យ កុសា ឯតាវុដ្ឋិ នេវ
សន្តប្បេយ្យ ន សម្បកម្បេយ្យ ន សម្បចាលេយ្យ ។
តំ កិស្ស ហេតុ ។ តថាហិ តស្ស កិក្ខវេ នេមស្ស សុនិ-
ខាតត្តា សិលាយូបស្ស ។ ឯវមេវ ខោ កិក្ខវេ យោ
ហិ កោចិ កិក្ខុ ឥមំ ទុក្ខន្តិំ យថាភូតំ បជានាតិ ។
បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ
បជានាតិ ។ បុរត្ថិមាយ ចេបិ ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ
សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឯនត្តំកោ ឯនកវេសី
ឯនមស្ស អារោចេស្សាមីតិ ។ តំ វត សហធម្មេន
សន្តប្បេស្សតិ វា សម្បកម្បេស្សតិ វា សម្បចាលេស្សតិ
វាតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ បច្ឆិមាយ ចេបិ ទិសាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចសរសរថ្មប្រវែង ១៦ ហត្ថ សរសរថ្មនោះដាំចុះទៅ
ក្នុងរណ្តៅខាងក្រោម ៨ ហត្ថ នៅខាងលើរណ្តៅ ៨ ហត្ថ ប្រសិនជាក្មៀង
លាយដោយខ្យល់ដ៏ខ្លាំង មកអំពីទិសខាងកើតក្តី ក៏មិនគប្បីធ្វើឲ្យកម្រើក
ធ្វើឲ្យរញ្ជួយ ធ្វើឲ្យញាប់ញ័រឡើយ បើមកអំពីទិសខាងលិចក្តី ។ អំពី
ទិសខាងជើងក្តី ។ បើទុកជាគ្រាប់ក្មៀងលាយដោយខ្យល់ដ៏ខ្លាំង មកអំពី
ទិសខាងត្បូងក្តី ក៏មិនគប្បីធ្វើឲ្យកម្រើក ធ្វើឲ្យរញ្ជួយ ធ្វើឲ្យញាប់ញ័រឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
រណ្តៅក៏ជ្រៅ សរសរថ្មក៏គេដាំសិទ្ធស្ងួនល្អ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុឯណោនីមួយ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។
ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ ។
ទោះបីសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ អ្នកត្រូវការដោយវាតៈ ស្មៅឆៅវាតៈ
មកអំពីទិសខាងកើតក្តី ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងលើកនូវវាតៈរបស់ភិក្ខុ
នោះចេញ ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍នោះនឹងធ្វើឲ្យភិក្ខុនោះកម្រើកក្តី ធ្វើ
ឲ្យរញ្ជួយក្តី ធ្វើឲ្យញាប់ញ័រក្តី ដោយពាក្យប្រកបដោយធម៌ ហេតុនុ៎ះមិន
មានឡើយ ។ អំពីទិសខាងលិចក្តី ។

សីសជាបណ្ណវត្ថោ ចតុត្ថោ

ឧត្តរាយ ទេវមិ ទិសាយ ។ ទក្ខិណាយ ទេវមិ ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា វាឧត្តិកោ វាឧកវេសី វាឧមស្ស អារោចេស្សាមីតិ ។ តំ វត សហធម្មេន សង្គ្រេស្សតិ វា សម្ប-កាទេស្សតិ វា សម្បថាលេស្សតិ វាតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សុនិដ្ឋត្តា ភិក្ខវេ ចតុន្នំ អរិយសច្ចានំ ។ កតមេសំ ចតុន្នំ ។ ទុក្ខស្ស អរិយសច្ចស្ស ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទាយ អរិយសច្ចស្ស ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-បដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

សីសជាបណ្ណវត្ថោ ចតុត្ថោ ។

អំពីទិសខាងដើមក្តី ។ ពោះបីសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ អ្នកត្រូវតែរដោយ
វាទៈ សែងរកវាទៈ មកអំពីទិសខាងក្រោម ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹង
លើកវាទៈរបស់កិកុនោះចេញ ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍នោះនឹងធ្វើឲ្យ
កិកុនោះកម្រើកក្តី នឹងធ្វើឲ្យរញ្ជួយក្តី នឹងធ្វើឲ្យញាប់ញ័រក្តី ដោយពាក្យ
ប្រកបដោយធម៌ ហេតុនុ៎ះមិនមានឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុ
អ្វី ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ព្រោះកិកុនោះបានឃើញនូវអរិយសច្ច ๔
ដោយប្រពៃហើយ ។ អរិយសច្ច ๔ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ๑
។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ๑ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។
ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កិកុកងសាសនានេះ គួរធ្វើ
សេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះ
បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។

ចប់ សីសជាបណ្ណវិគ្គ ទី ๔,

ពាសុទ្ធាសុត្តំ

សីសវា ខន្ធិរោ ធណ្ណោ
ខេលោ សត្តិសតេន ច
ទាឡា សុរិយូបមា ទ្វេ ច
ឥច្ឆានង្គលោ ច ភវនេត្តិ(๑) ។

---

๑ ឧ.ម. ភវនេត្តិ ជាហោ ទិស្សតិ ។

ឧទ្ទានវគ្គសីសបាបណ្ណវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងសីស-
បាវន ๑ អំពីសេចក្តីប្រៀបដូចស្មៅកគីរជាដើម ๑
អំពីសេចក្តីប្រៀបដូចដំបង ๑ អំពីសេចក្តីប្រៀបដូច
ក្តៅឆេះសំពត់ ๑ អំពីសេចក្តីប្រៀបដូចបុរសដែល
គេចាក់ដោយលំពែងរាប់រយ ๑ អំពីការដោតពួក
សត្វដោយឈើអណ្តោត ๑ អំពីសេចក្តីប្រៀបដូច
ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យមានពីរលើក អំពីសេចក្តី
ប្រៀបដូចសសរគោល ๑ អំពីអ្នកលើកវាង: ๑ ฯ

បឋមវគ្គោ បញ្ចមោ

(៤២៦) ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភូតបុព្ពំ ភិក្ខវេ អញ្ញតរោ បុរិសោ រាជគហា និក្ខមិត្វា លោភចិត្តំ ចិន្តេសិ្សាមីតិ យេន សុមាគធា ចោក្ខរណី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សុមាគធាយ ចោក្ខរណិយា តីរេ និសីទិ លោភចិត្តំ ចិន្តេន្តោ ។ អទ្ទសា ខោ ភិក្ខវេ សោ បុរិសោ សុមាគធាយ ចោក្ខរណិយា តីរេ ចតុរង្គិនិំ សេនំ កិសមុទ្ធាលំ បរិសន្តំ ។ ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ ឥមិ្នាស្មិ ជាមាហំ វិចេតោស្មិ ជាមាហំ យំ លោភេ ឧត្តិ តំ មយា និដ្ឋន្តិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខវេ បុរិសោ ឧភរំ បរិសិត្វា មហា-ជនកាយស្ស អារោចេសិ ឥមិ្នាស្មិ ជាមាហំ ភន្តេ

បឋមវគ្គ ទី ៥

(៤២៦) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថានជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុពាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ពីព្រេងនាយមក មានបុរសម្នាក់ ចេញអំពីក្រុងរាជគ្រឹះដោយគិតថា អញនឹងគិតនូវលោកចិន្តា(១) (គិតអំពីលោក) ដូច្នេះហើយចូលទៅរកស្រះបោក្ខរណីឈ្មោះសុមាគធា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយទៀបឆ្នេរស្រះបោក្ខរណីឈ្មោះសុមាគធា ហើយគិតលោកចិន្តា ។ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ បុរសនោះ ក៏ស្រាប់តែឃើញនូវសេនាមានអង្គ ៤ កំពុងចូលទៅក្នុងក្រឡុកទៀបឆ្នេរស្រះបោក្ខរណីឈ្មោះសុមាគធា ។ លុះបុរសនោះឃើញហើយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អញជាមនុស្សឆ្កួតទេតើ អញជាមនុស្សមានចិត្តវាយមាយាទេតើ វត្ថុណាមិនមានក្នុងលោក វត្ថុនោះអញបានឃើញហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ គ្រានោះបុរសនោះ ត្រឡប់ចូលទៅកាន់នគរហើយប្រាប់ពួកមហាជនថា នែអ្នកពាំងឡាយដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាមនុស្សឆ្កួត

---

១ - គំពិតថា នរណាបង្កើតព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យ នរណាបង្កើតផែនដី នរណាតាក់តែងសមុទ្រ នរណាតាក់តែងពួកសត្វដែលជាឧបបាតិក: នរណាតាក់តែងភ្នំ នរណាតាក់តែងដើមស្វាយ ភ្លោត ឆ្លង ជាដើមមក នេះហៅថា លោកចិន្តា (អដ្ឋកថា ។

วิเจตาสฺมิ ฌามหาทำ ภนฺเต ยทิ เลาเกน ภนฺเตน ตาทิ มยา
นิชฺฌตฺติ ฯ ยถากถญ หิ ภนฺ(๑) ตุมฺเห ภาคฺเย ปุริส ปุคฺคเล
กถญ วิเจตาย กิญฺจิ เลาเกน ภนฺเตน ยถาญาย นิชฺฌตฺติ ฯ
ฌามหาทำ ภนฺเต ภควนฺตญฺเญว นิสฺสาย เลาเกน ภนฺเตน-
สฺสาหิตาติ ยทิ สุมาคธา เทวิยา เตสุปสฺสยฺหิ
อุปสฺสยฺหิตาย สุมาคธาย เทวิยา ตีณิ
นิสีทิ เลาเกน ภนฺเตน ภนฺเตฺญ ฯ ภนฺเตสุ ขฺวาหาทำ ภนฺเต
สุมาคธาย เทวิยา ตีณิ จตุวฺหิตฺถิ เสนา
กิสมุขฺยาลทำ ปวิสนฺตุ ฯ ฌวาทำ ขฺวาหาทำ ภนฺเต ปุคฺคเล ฌวาทำ
วิเจตา ฌนญฺจิ เลาเกน ภนฺเตน ยทิ มยา นิชฺฌตฺติ ฯ
ตกฺข ตุมฺเห ภาคฺเย ปุริส ปุคฺคเล ตกฺข วิเจตา ฌนญฺจิ
เลาเกน ภนฺเตน ยทิ ตยา นิชฺฌตฺติ ฯ ตทิ เขา ปน
ภิกฺขเว เสา ปุริเสา ภูตปุพฺเพ ภนฺเตน เอา ภูตปุพฺพ ฯ

---

๑ ฉ.ม. ภาทิ ปน ตุมฺเห ฯ

នែអ្នកចាំដ៏ឆ្លាយដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាមនុស្សមានចិត្តពាយមាយ តែណាមិន
មានក្នុងលោក តែនោះខ្ញុំបានឃើញហើយ ។ ពួកមហាជន តបវិញថា
នែបុរសដ៏ចំរើន ចុះហេតុដូចម្តេច បានជាអ្នកឆ្កួត ហេតុដូចម្តេច បានជាអ្នក
មានចិត្តពាយមាយ តែដែលអ្នកបានឃើញហើយមិនមានក្នុងលោកតើដូច-
ម្តេច ។ នែអ្នកចាំដ៏ឆ្លាយដ៏ចំរើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំចេញអំពីក្រុងរាជគ្រឹះ
ដោយគិតថា អាត្មាអញទទឹងគិតនូវលោកចន្លាដូច្នេះហើយចូលទៅកស្រះ:
បោក្ខរណីឈ្មោះសុមាគធា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយទៀបឆ្នេរស្រះ:
បោក្ខរណីឈ្មោះសុមាគធា គិតនូវលោកចន្លា ។ នែអ្នកចាំដ៏ឆ្លាយ
ដ៏ចំរើន ខ្ញុំក៏បានឃើញនូវសេនាមានអង្គ ៤ កំពុងចូលទៅក្នុងក្រឡូកក
ទៀបឆ្នេរស្រះ:បោក្ខរណីឈ្មោះសុមាគធា ។ នែអ្នកចាំដ៏ឆ្លាយដ៏ចំរើន
ខ្ញុំជាមនុស្សឆ្កួត យ៉ាងនេះឯង ខ្ញុំជាមនុស្សមានចិត្តពាយមាយ យ៉ាងនេះ
តែដែលខ្ញុំឃើញនេះហើយមិនដែលមានក្នុងលោកទេ ។ នែបុរសដ៏ចំរើន
ខ្ញុំសូមលើកអ្នក ជាមនុស្សឆ្កួតហើយ ខ្ញុំសូមលើកអ្នក ជាមនុស្ស មាន
ចិត្តពាយមាយហើយ តែដែលអ្នកឃើញហើយនេះ មិនដែលមានក្នុង
លោកទេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំដ៏ឆ្លាយ ឯបុរសនោះបានឃើញតែដែលពិត
មែន មិនមែនបានឃើញនូវតែដែលមិនពិតទេ ។

(๒๒๗) ภูตปุพฺพំ ภิกฺขเว เทวานมฺปิยสฺส สิริสงฺคุตฺตสฺส นาม ราชา อโหสิ ฯ ตสฺส ขฺวาหํ ภิกฺขเว สงฺคุตฺตสฺส เทวานมฺปิยสฺส ชนปทสฺส อสุภ ปาตุภาวมฺปิ ฯ ปาตุภูตา จ โข ภิกฺขเว อสุภ กิตา ภิสมุฏฺฐาเลน อสุรปุรปริสฺสเย เทวานมฺปิยสฺส มหายญฺญสฺส นาม(๑) ฯ ตสฺมาติห ภิกฺขเว มา โลกจินฺตึ จินฺเตถ สสฺสตา โลกธาตุ ปิ อสสฺสตา โลกธาตุ ปิ อนฺตวา โลกธาตุ ปิ อนนฺตวา โลกธาตุ ปิ ตํ ชีวํ ตํ สรีรนฺติ ปิ อญฺญ ชีวํ อญฺญ สรีรนฺติ ปิ โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ ปิ น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ ปิ โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ ปิ เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ ปิ ฯ ตํ กิสฺส เหตุ ฯ เนสา ภิกฺขเว จินฺตา อตฺถสญฺหิตา น อาทิพฺรหฺมจริยกา น นิพฺพิทาย น วิราคาย น นิโรธาย น อุปสมาย น อภิญฺญาย น สมฺโพธาย น นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ

---

๑ ฉ.ม. เทวานมฺปิยสฺส เหว ภายมาสา ฯ

បឋមវគ្គ ទី ๕

(๔๒๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពីព្រេនឯណាយមក មានសង្គ្រាមទេវតា នឹងអសុរ ជាសង្គ្រាមតទល់ប្រកៀកគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសង្គ្រាម នោះឯង ពួកទេវតាឈ្នះ ពួកអសុរចាញ់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួកអសុរចាញ់ហើយ ក៏ភ័យរត់ចូលទៅកាន់អសុរបុរីតាមបន្ទោះក្រឡុកឈូក (ញាំងចិត្ត) ពួកទេវតាឲ្យភ័ន្តច្រឡំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ អ្នកកុំគប្បីនូវលោកចិន្តាថា លោកទៀងដូច្នេះក្តី លោកមិនទៀងដូច្នេះក្តី លោកមានទីបំផុតដូច្នេះក្តី លោកមិនមានទីបំផុតដូច្នេះក្តី ជីវិតនោះគឺសរីរៈនោះដូច្នេះក្តី ជីវិតដទៃសរីរៈដទៃដូច្នេះក្តី សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតដូច្នេះក្តី សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតដូច្នេះក្តី សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មានដូច្នេះក្តី សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដូច្នេះក្តី ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះការគិតនុ៎ះ មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនជាអាទិព្រហ្មចរិយៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាសចាកតណ្ហា មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរំលត់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនិព្វានទេ ។

(๒๒๘) ចិន្តេត្វា ច ខោ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ឥមំ ទុក្ខន្តិ ចិន្តេយ្យាថ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ ចិន្តេយ្យាថ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឯសា ភិក្ខវេ ចិន្តា អត្ថសញ្ហិតា ឯសា អាទិព្រហ្មចរិយកា ឯសា និព្ពិ-ទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ करणीयो ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ करणीयोតិ ។

(๒๒๙) ឯកំ សមយំ ភគវា ឥដ្ឋគហេ វិហរតិ តិដ្ឋក្ខេ បព្ពតេ ។ អថខោ ភគវា ភិក្ខូ អាម-ន្តេសិ អាយាម ភិក្ខវេ យេន បដិភាណក្ខេដោ តេនុបសង្កមិស្សាម ធិរវិហារាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ អថខោ ភគវា សម្ពហុលេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិ យេន បដិ-ភាណក្ខេដោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា ខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បដិភាណក្ខេ មហន្តំ បថាតំ និស្សាយ ភគវន្តំ ឯតទវោច មហា វតាយំ ភន្តេ បថាតោ

(๒๒๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយគិត គួរគិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរគិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាវិញ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ព្រោះ) ការគិតនេះ ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ការគិតនេះ ជាអាទិព្រហ្មចរិយៈ ការគិតនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីខ្នាយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា បដិបទានេះ ជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

(๒๒๙) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ គង់លើភ្នំគិជ្ឈកូដ ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មក យើងចូលទៅឯថ្មបដិការាណកូដ (ថ្មជាព្រំខ័ណ្ឌបៃបភ្នំ) ដើម្បីសម្រាកកង្វល់ពេលថ្ងៃ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចូលទៅឯថ្មបដិការាណកូដជាមួយនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។ ភិក្ខុមួយរូបបានឃើញនូវជ្រោះធំជិតថ្មបដិការាណកូដ លុះឃើញហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ជ្រោះនេះធំណាស់តើ

សុមហា វតាយំ(๑) ភន្តេ បថវីតោ អត្តំ ឧ ខោ ភន្តេ ឥមម្ហា បថវិតា អញ្ញោ បថវីតោ មហន្ត-តរោ ច ភយានកតរោ ចាតិ ។ អត្តំ ខោ កំក្ខុ(๒) ឥមម្ហា បថវិតា អញ្ញោ បថវីតោ មហន្តតរោ ច ភយានកតរោ ចាតិ ។ កតមោ ច ភន្តេ ឥមម្ហា បថវិតា អញ្ញោ បថវីតោ មហន្តតរោ ច ភយានកតរោ ចាតិ ។

(๒๓๐) យេ ហិ កេចិ កិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ អយំ ទុក្ខ-និរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ។ តេ ជាតិសំវត្តនិកេសុ សជ្ជាវេសុ អភិរមន្តិ ជរាសំវត្ត-និកេសុ សជ្ជាវេសុ អភិរមន្តិ មរណសំវត្តនិកេសុ សជ្ជាវេសុ អភិរមន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្ស-ឧបាយាសសំវត្តនិកេសុ សជ្ជាវេសុ អភិរមន្តិ ។

---

๑ ម. សុភយានកោ ។ ๒ ម. អត្តំ ខោ កិក្ខវេ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ជ្រោះនេះធំពេកណាស់តើ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ជ្រោះដទៃធំជាងផង គួរខ្លាចផង ជាងជ្រោះនេះទៅទៀត មានដែរឬ ។ ម្នាលកិកុ ជ្រោះដទៃធំជាងផង គួរខ្លាចផង ជាងជ្រោះនេះមានដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ជ្រោះដទៃធំជាងផង គួរខ្លាចផង ជាងជ្រោះនេះទៅទៀត តើដូចម្តេច ។

(๔๓๐) ម្នាលកិកុ ចំណែកឯពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណា-នីមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខសមុទ័យ មិនដឹងច្បាស់ តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធ មិនដឹងច្បាស់ តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែងត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ ត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជរា ត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមរណៈ ត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈ ។

តេ ជាតិសំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ អភិរតា ជរា-
សំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ អភិរតា មរណសំវត្តនិកេសុ
សង្ខារេសុ អភិរតា សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុ-
បាយាសសំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ អភិរតា ជាតិ-
សំវត្តនិកេបិ សង្ខារេ អភិសង្ខរោន្តិ ជរាសំវត្តនិកេបិ
សង្ខារេ អភិសង្ខរោន្តិ មរណសំវត្តនិកេបិ សង្ខារេ
អភិសង្ខរោន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាស-
សំវត្តនិកេបិ សង្ខារេ អភិសង្ខរោន្តិ ។ តេ ជាតិ-
សំវត្តនិកេបិ សង្ខារេ អភិសង្ខរិត្វា ជរាសំវត្តនិកេបិ
សង្ខារេ អភិសង្ខរិត្វា មរណសំវត្តនិកេបិ សង្ខារេ
អភិសង្ខរិត្វា សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាស-
សំវត្តនិកេបិ សង្ខារេ អភិសង្ខរិត្វា ជាតិបច្ចាតម្ប
បបតន្តិ ជរាបច្ចាតម្ប បបតន្តិ មរណបច្ចាតម្ប
បបតន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសបច្ចា-
តម្ប បបតន្តិ ។ តេ ន បរិមុច្ចន្តិ ជាតិយា ជរាយ
មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោម-
នស្សេហិ ឧបាយាសេហិ ន បរិមុច្ចន្តិ ទុក្ខស្មាតិ
វទាមិ ។

កាលបើសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ ត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជរា ត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមរណៈ ត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ចុបាយាសៈហើយ ឈ្មោះថា តាក់តែងនូវសង្ខារដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជា តិតាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជរា តាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមរណៈ តាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ចុបាយាសៈ ។ លុះសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ តាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជរា តាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមរណៈ តាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ចុបាយាសៈហើយ ក៏ឈ្មោះថាជ្រាក់ចុះកាន់ជ្រោះគឺជាតិផង ជ្រាក់ចុះកាន់ជ្រោះគឺជរាផង ជ្រាក់ចុះកាន់ជ្រោះគឺមរណៈផង ជ្រាក់ចុះកាន់ជ្រោះគឺសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ចុបាយាសៈផង ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនផុតចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ចុបាយាសៈទាំងឡាយ តថាគតពោលថា មិនផុតស្រឡះចាកទុក្ខឡើយ ។

(๒๓๑) យេ ច ខោ កេចិ ភិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានន្តិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានន្តិ ។ តេ ជាតិសំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ ន អភិរមន្តិ ជរាសំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ ន អភិរមន្តិ មរណសំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ ន អភិរមន្តិ សោក-បរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសសំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ ន អភិរមន្តិ ។ តេ ជាតិសំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ អនភិរតា ជរាសំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ អនភិរតា មរណសំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ អនភិរតា សោក-បរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសសំវត្តនិកេសុ សង្ខារេសុ អនភិរតា ជរាសំវត្តនិកេបិ សង្ខារេ ន អភិសង្ខរោន្តិ មរណសំវត្តនិកេបិ សង្ខារេ ន អភិសង្ខរោន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុ-បាយាសសំវត្តនិកេបិ សង្ខារេ ន អភិសង្ខរោន្តិ ។

(๔๓๑) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណាមួយ ជឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ ជឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ មិនត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជរា មិនត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមរណៈ មិនត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈ ។ កាលបើសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ មិនត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជរា មិនត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមរណៈ មិនត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈ ហើយ ឈ្មោះថា មិនបានតាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ មិនតាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជរា មិនតាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមរណៈ ដើម្បី សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈឡើយ ។

เต ชาติสมฺภวนิเกปิ สงฺขาเร อนภิสงฺขริตฺวา ชรามรณสมฺภวนิเกปิ สงฺขาเร อนภิสงฺขริตฺวา มรณสมฺภวนิเกปิ สงฺขาเร อนภิสงฺขริตฺวา โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสสมฺภวนิเกปิ สงฺขาเร อนภิสงฺขริตฺวา ชาติปจฺจยาปิ น ปชปตฺถิ ชรามรณปจฺจยาปิ น ปชปตฺถิ มรณปจฺจยาปิ น ปชปตฺถิ โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสปจฺจยาปิ น ปชปตฺถิ ฯ เต ปริมุจฺจนฺติ ชาติยา ชรายา มรเณน โสเกหิ ปริเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนสฺเสหิ อุปายาเสหิ ปริมุจฺจนฺติ ทุกฺขสฺมาติ วทามิ ฯ ตสฺมาติห ภิกฺขเว สนฺตเมว ทุกฺขนฺติ โยเคน กรณียเมว ฯเป ฯ อยมฺปิ ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทาติ โยเคน กรณียเมวาติ ฯ

(๒๓๒) อตฺถิ ภิกฺขเว มหาปริฬาเหา นาม นิรเยสุ ยตฺถิมานิ จตฺตาริ มหาภูตานิ อนิฏฺฐรูปเมว ปสฺสติ อนิฏฺฐรูปเมว ปสฺสติ โน สิฏฺฐรูปานิ อกนฺตรูปเมว ปสฺสติ โน กนฺตรูปานิ อมนาปรูปเมว ปสฺสติ โน มนาปรูปานิ ยมิมานิ จตฺตาริ มหาภูตานิ สนฺธาย สุขนฺติ ฯเป ฯ

លុះសមណ ឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនបានតាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ មិនបានតាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជរា មិនបានតាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមរណៈ មិនបានតាក់តែងនូវសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈហើយ រមែងមិនធ្លាក់ចុះកាន់ជ្រោះគឺជាតិផង មិនធ្លាក់ចុះកាន់ជ្រោះគឺជរាផង មិនធ្លាក់ចុះកាន់ជ្រោះគឺមរណៈផង មិនធ្លាក់ចុះកាន់ជ្រោះគឺសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈផង ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងផុតស្រឡះចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈ តថាគតពោលថា ផុតស្រឡះចាកទុក្ខបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

(៤៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នរកមានសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយធំ សត្វរមែងឃើញនូវរូបណាមួយ ដោយចក្ខុក្នុងនរកនោះ រមែងឃើញរូបមិនជាទីគ្រាប់ថា មិនឃើញរូបជាទីគ្រាប់ថា ឃើញរូបមិនជាទីគាប់ចិត្ត មិនឃើញរូបជាទីគាប់ចិត្ត ឃើញរូបមិនជាទីពេញចិត្ត មិនឃើញរូបជាទីពេញចិត្ត ស្តាប់សំឡេងណាមួយដោយត្រចៀក ។ បេ ។

យញ្ញិញ្ជិ តាយេន ដោដ្ឋព្វំ ផុសតិ ។ យញ្ញិញ្ជិ មនសា ឆន្នំ វិជានាតិ អនិដ្ឋរូបញ្ញេវ វិជានាតិ នោ ឥដ្ឋរូបំ អកន្តរូបញ្ញេវ វិជានាតិ នោ កន្តរូបំ អមនាបរូបញ្ញេវ វិជានាតិ នោ មនាបរូបន្តិ ។

(๒๓๓) ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច មហា វត សោ ភន្តេ បរិព្ពាជោ សុមហា វត សោ ភន្តេ បរិព្ពាជោ អត្ថិ ខ្វេ ខោ ភន្តេ ឯតម្ហា បរិព្ពាជា អញ្ញោ បរិព្ពាជោ មហាឆ្តរោ ច កយានកតរោ ចាតិ ។ អត្ថិ ខោ ភិក្ខុ ឯតម្ហា បរិព្ពាជា អញ្ញោ បរិព្ពាជោ មហាឆ្តរោ ច កយានកតរោ ចាតិ ។ កតមោ បន ភន្តេ ឯតម្ហា បរិព្ពាជា អញ្ញោ បរិព្ពាជោ មហាឆ្តរោ ច កយានកតរោ ចាតិ ។

(๒๓๔) យេ ហិ កេចិ ភិក្ខវេ(๑) សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ។ តេ ជាតិសំវត្តនិកេសុ ស្វជ្ជាវេសុ អភិរមន្តិ ។

๑ ម៉ាក្ខ ឥតិ ភវិតព្ពំ ។

ពាល់ត្រូវនូវផ្សព្វណាមួយ ដោយកាយ ។ ដឹងច្បាស់ធម្មារម្មណ៍ណាមួយ ដោយចិត្ត ដឹងច្បាស់រូបមិនជាទីគ្រាថ្នា មិនដឹងច្បាស់រូបជាទីគ្រាថ្នា ដឹងច្បាស់រូបមិនជាទីគាប់ចិត្ត មិនដឹងច្បាស់រូបជាទីគាប់ចិត្ត ដឹងច្បាស់រូបមិនជាទីពេញចិត្ត មិនដឹងច្បាស់រូបជាទីពេញចិត្ត ។

(๔๓๓) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូប បានក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយនោះធំណាស់តើ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយនោះធំណាស់តើ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយដទៃដែលធំជាងផង គួរខ្លាចផង ជាងសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយនេះ មានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុ សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយដទៃដែលធំជាងផង គួរខ្លាចផង ជាងសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយនេះ មានដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយដែលធំជាងផង គួរខ្លាចផង ជាងសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយនេះ តើដូចម្តេច ។

(๔๓๔) ម្នាលភិក្ខុ តាំងពីក្សយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណាមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍តាំងនោះ ត្រេកអរក្នុងពួកសង្ខារ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ ។ បេ ។

ยเต ฯ อกิริตา อกิสงฺโฆเฏฺฐ ฯ อกิสงฺโฆฏฺฏิตฺวา ฉาตปริฬาโหนปิ ปริฑยฺหติ ฉกปริฬาโหนปิ ปริฑยฺหติ มาณาปริฬาโหนปิ ปริฑยฺหติ โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสปริฬาโหนปิ ปริฑยฺหติ ฯ เต น ปริมุจฺจนฺติ ฉาตภยา ฉกภย มาณาน โสกปริเทวหิ ปริเทวหิ ทุกฺขหิ โทมนสฺสหิ อุปายาสหิ น ปริมุจฺจนฺติ ทุกฺขสฺมาติ วทามิ ฯ

(๒๓๕) เย จ เขา เกจิ ภิกฺขเว(๑) สมณา วา พฺราหฺมณา วา ฯ ทุกฺขนฺติ ยถาภูตำ ปชานนฺติ ฯเปฯ อยำ ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทาติ ยถาภูตำ ปชานนฺติ ฯ เต ฉาตสิริวฺหาติเกสุ สงฺคาเมสุ ฉาตภยา ฯเปฯ อนภิรตา น อกิสงฺโฆเฏฺฐ ฯ อนภิสงฺโฆฏฺฏิตฺวา ฉาตปริฬาโหนปิ น ปริฑยฺหติ ฉกปริฬาโหนปิ น ปริฑยฺหติ มาณาปริฬาโหนปิ น ปริฑยฺหติ โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสปริฬาโหนปิ น ปริฑยฺหติ ฯ

---

๑ ฉ. ภิกฺขู ฯ

គាលបើត្រេកអរហើយ រមែងតាក់តែងឯ ។ លុះតាក់តែងហើយ រមែងស្តៅ ដោយសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយគឺជាតិផង ស្តៅដោយសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយគឺជរាផង ស្តៅដោយសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយគឺមរណៈផង ស្តៅដោយសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយគឺ សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈផង ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ពាលនោះ រមែងមិនផុតស្រឡះចាកជាតិផង មរណៈ សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាស តថាគតពោលថា មិនផុតស្រឡះចាកទុក្ខឡើយ ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ពាលនោះ រមែងមិនផុតស្រឡះចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាស តថាគតពោលថា នឹងមិនផុតស្រឡះចាកទុក្ខឡើយ ។

(๔๓๔) ម្នាលភិក្ខុពាលទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណាមួយ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ពាលនោះ រមែងមិនត្រេកអរកើតឯសង្ខារពាលទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ ។បេ។ កាលបើមិនត្រេកអរហើយរមែងមិនបានតាក់តែងឯ ។ លុះមិនបានតាក់តែងហើយ រមែងមិនស្តៅដោយសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយគឺជាតិផង មិនស្តៅដោយសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយគឺមរណៈផង មិនស្តៅដោយសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយគឺសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈផង ។

ตตฺร ปริมุจฺฉนฺติ ฌานิยา ฌายนฺ นรา ฌานาย สมาทเปนฺติ ปริเทวนฺติ ทุกฺขนฺติ โสมนสฺสนฺติ อุปายาสนฺติ ปริมุจฺฉนฺติ ทุกฺขสฺมาติ วทามิ ฯ ตสฺมาติห ภิกฺขเว ๕ ธมฺมา ทุกฺขา เยหิ ตถาคตสฺส ฯเปฯ อยมฺ ทุกฺข-นิโรธคามินิปฏิปทา ยาย ตถาคตสฺส ตถาคตาติ ฯ

(๔๓๖) โย จ โข ภิกฺขเว(๑) ฌานมฺ ปเชยฺย อปิ ทุกฺขมฺ อริยสจฺจมฺ ยถาภูตมฺ อนภิสเมจฺจ ฯเปฯ ทุกฺขนิโรธคามินิปฏิปทมฺ อริยสจฺจมฺ ยถาภูตมฺ อนภิ-สเมจฺจ สมฺมา ทุกฺขสฺสนฺตกิริยาย นตฺถิ ฐานมฺ วิชฺชติ ฯ เสยฺยถาปิ ภิกฺขเว เยหิ ฌานมฺ ปเชยฺย อปิ ขฺวาคารสฺส เหฏฺฐิมมฺ ฆรมฺ อคารสฺส อุปริมมฺ ฆรมฺ อาเวเธยฺย นตฺถิ ฐานมฺ วิชฺชติ ฯ ฌายเมว โข ภิกฺขเว โย ฌานมฺ ปเชยฺย อปิ ทุกฺขมฺ อริยสจฺจมฺ ยถาภูตมฺ อนภิสเมจฺจ ฯเปฯ ทุกฺขนิโรธคามินี-ปฏิปทมฺ อริยสจฺจมฺ ยถาภูตมฺ อนภิสเมจฺจ สมฺมา ทุกฺขสฺสนฺตกิริยาย นตฺถิ ฐานมฺ วิชฺชติ ฯ

---

๑ ม. เยหิ ภิกฺขเว ฯ

សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងផុតស្រឡះចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈ តថាគតពោលថា ផុតស្រឡះចាកទុក្ខបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

(๔๓๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមិនបាច់ត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខអរិយសច្ចតាមសេចក្តីពិត ។បេ។ មិនបាច់ត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ចតាមសេចក្តីពិត ក៏គង់នឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃបាន ហេតុនេះមិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមិនបាច់ធ្វើផ្ទះខាងក្រោមនៃផ្ទះមានកំពូល នឹងលើកផ្ទះខាងលើតែម្តង (គឺមិនបាច់ធ្វើគ្រឹះក្រោមធ្វើតែគ្រឹះលើ) ហេតុនេះមិនមានទេយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមិនបាច់ត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខអរិយសច្ចតាមសេចក្តីពិត ។បេ។ មិនបាច់ត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ចតាមសេចក្តីពិត នឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃតែម្តង ហេតុនេះមិនមានឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(๔๓๗) ยาวกีวญฺจ เหตา ภิกฺขเว ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา อยมิมสฺมึ ปเทเส อาวาสคโต วา ปิณฺฑาย จรนฺโต วา ตตฺถ ตตฺถ ปฏิสญฺจิกฺขติ ฯเปฯ อิทมฺปิ ปฐมสฺส ฌานสฺส อาทีนวสฺมึ ปหานาย วายมติ ฯ ยาวกีวญฺจ เหตา ภิกฺขเว ฌานา วุฏฺฐหิตฺวา อยมิมสฺมึ ปเทเส อาวาสคโต วา ปิณฺฑาย จรนฺโต วา ตตฺถ ตตฺถ ปฏิสญฺจิกฺขติ ฯเปฯ อิทมฺปิ ปฐมสฺส ฌานสฺส อาทีนวสฺมึ ปหานาย วายมติ ฯ ตสฺมาติห ภิกฺขเว ๕ อิเม ปฐมสฺส ฌานสฺส

(៤៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណាពោលយ៉ាងនេះវិញថា អាត្មាអញបានត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខអរិយសច្ចតាមសេចក្តីពិត ។ បេ ។ បានត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខនិរោធតាមនិយ៉ាបដិបទាអរិយសច្ចតាមសេចក្តីពិត ហើយនឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃសេចក្តីទុក្ខបាន ហេតុនេះទើបមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញធ្វើផ្ទះខាងក្រោមនៃផ្ទះមានកំពូលហើយសឹមលើកផ្ទះខាងលើ ហេតុនេះទើបមាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខអរិយសច្ច តាមសេចក្តីពិត ។ បេ ។ ត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខ. និរោធតាមនិយ៉ាបដិបទាអរិយសច្ចតាមសេចក្តីពិតហើយនឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃបាន ហេតុនេះទើបមានយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កិច្ចក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធតាមនិយ៉ាបដិបទា ។

(៤៣៨) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដាគារសាលា នាមហាវន ជិតក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។

อฏฺฐสา ขเว อายสฺมา อานนฺโท สตฺถุหตฺเถ ลิจฺฉวี-กุมารเก สณฺฐาคาเร ธมฺมาสนํ กเรนฺเต ทิวาตา ว สุขุเมน ตนฺตจฺฉิทฺเทนฺเตน อสนฺธิ สนฺธิตฺวา เอกาพทฺธ(๑) อกาสิ ฯ ตสฺมาสฺส ปตฺตเทหสฺส สีตกฺขิตา วาตเมฆ ลิจฺฉวีกุมารกา สุสีตกฺขิตา วาตเมฆ ลิจฺฉวีกุมารกา ยตฺร หิ นาม ทิวาตา ว สุขุเมน ตนฺตจฺฉิทฺเทนฺเตน อสนฺธิ สนฺธิตฺวา เอกาพทฺธนฺติ ฯ

(๔๓๙) อถเขว อายสฺมา อานนฺโท เวสาลิยํ ปิณฺฑาย จริตฺวา ปจฺฉาภตฺตํ ปิณฺฑปาตปฏิกฺกนฺโต เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน ขเว อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตํ เอตทโวจ สนฺติ หิทานิ ภนฺเต ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เวสาลิยํ ปิณฺฑาย จาริสฺสึ ฯ อหญฺหิ ภนฺเต สตฺถุหตฺเถ ลิจฺฉวีกุมารเก สณฺฐาคาเร ธมฺมาสนํ กเรนฺเต ทิวาตา ว สุขุเมน ตนฺตจฺฉิทฺเทนฺเตน อสนฺธิ สนฺธิตฺวา เอกาพทฺธนฺติ ฯ

---

๑ เอกาพทฺธนฺติ ฯ

ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក៏បានឃើញពួកលិច្ឆវីកុមារច្រើននាក់ កំពុងធ្វើគ្រឿងក្រោះកង់ផុះ ជាទីរៀនទូវសិល្បៈ កំពុងបាញ់សរតាមរន្ធបន្ទោរដ៏តូចអំពីចម្ងាយឲ្យចេញទៅតៗគ្នា មិនឲ្យដាច់ឡើយ ។ លុះព្រះអានន្ទនោះ បានឃើញហើយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នេះថា ពួកលិច្ឆវីកុមារនេះ ចេះសិក្សាណាស់តើ ពួកលិច្ឆវីកុមារនេះ ចេះសិក្សាល្អណាស់តើ ព្រោះពួកលិច្ឆវីកុមារនេះ ចេះបាញ់សរតាមរន្ធបន្ទោរដ៏តូចអំពីចម្ងាយ ឲ្យចេញទៅតៗគ្នា មិនឲ្យដាច់ឡើយ ។

(៤៣៩) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ត្រាច់ទៅកាន់ក្រុងវេសាលីដើម្បីបិណ្ឌបាត កាលត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតក្នុងបច្ឆាភត្ត ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទមានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គស្ងៀកសស្ងាត់ប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ បពិត្រព្រះង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញពួកលិច្ឆវីកុមារច្រើននាក់ កំពុងធ្វើនូវគ្រឿងក្រោះកង់ផុះជាទីរៀនទូវសិល្បៈ បាញ់សរតាមរន្ធបន្ទោរដ៏តូចអំពីចម្ងាយ ឲ្យចេញទៅតៗគ្នា មិនឲ្យដាច់ឡើយ ។

និស្សាន មេ ឯតទហោសិ សិក្ខិតា វតាមេ លិច្ឆវិ-
កុមារកា សុសិក្ខិតា វតាមេ លិច្ឆវិកុមារកា
យត្រ ហិ នាម ទ្វារតោ វ សុខុមេន តាឧឡុង្កេន
អសនំ អតិចារេស្សន្តិ ភោខាឧភោខំ អវិរាធិតន្តិ ។
តំ កឹ មញ្ញសិ អានន្ទ កតមំ នុ ខោ ទុក្ការតរំ
វា ទុរភិសម្ភវតរំ វា ។ យោ ទ្វារតោ វ សុខុមេន
តាឧឡុង្កេន អសនំ អតិចារេយ្យ ភោខាឧភោខំ
អវិរាធិតំ យោ វា សត្តន្នា កិន្នស្ស វាលស្ស កោធិយា
កោដឹ បដិវិជ្ឈេយ្យាតិ ។ ឯតទេវ អន្ត្តេ ទុក្ការតរញ្ចេវ
ទុរភិសម្ភវតរញ្ច យោ វា សត្តន្នា កិន្នស្ស វាលស្ស
កោធិយា កោដឹ បដិវិជ្ឈេយ្យាតិ ។ អថខោ តេ
អានន្ទ ទុប្បដិវិជ្ឈតរំ បដិវិជ្ឈិ យេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ
យថាភូតំ បដិវិជ្ឈិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-
បដិបទាតិ យថាភូតំ បដិវិជ្ឈិ ។ តស្មាតិហានន្ទ
ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។ បេ ។ អយំ
ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

លុះខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហើយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកលិច្ឆវីកុមារនេះ ចេះសិក្សាណាស់តើ ពួកលិច្ឆវីកុមារនេះ ចេះសិក្សាល្អណាស់តើ ព្រោះពួកលិច្ឆវីកុមារនេះ ចេះបាញ់សរតាមរន្ធចន្ទោងដ៏តូច ឲ្យចេញទៅត ៗ គ្នា មិនឲ្យជាប់ ។ ម្នាលអានន្ទ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អំពើដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលបុគ្គលធ្វើបានដោយកម្រៃក្រៃលែងផង ហេតុតើតឡើងព្រមដោយកម្រផង ។ ជនណាបាញ់សរតាមរន្ធចន្ទោងដ៏តូចអំពីចម្ងាយ ឲ្យចេញទៅត ៗ គ្នា មិនឲ្យជាប់ ឬក៏ជនណាបាញ់ចំលុះនូវបុង្គនៃបុង្គពោមកន្ទុយដែលច្រៀកជា ៧ ចំរៀក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលណាបាញ់ចំលុះនូវបុង្គនៃបុង្គពោមកន្ទុយ ដែលច្រៀកជា ៧ ចម្រៀក ហេតុនុ៎ះដែលបុគ្គលធ្វើបានដោយកម្រឬជាហេតុតើតឡើងព្រមដោយកម្រ ។ ម្នាលអានន្ទ ពួកជនណាចាក់ផ្ទុះតាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ចាក់ផ្ទុះតាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ពួកជនទាំងនោះទើបឈ្មោះថាចាក់ផ្ទុះនូវហេតុដែលបុគ្គលចាក់ផ្ទុះបានដោយកម្រ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ តិត្ថកុលសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

(๘๔๐) อตฺถิ ภิกฺขเว เอเกจิ สมณา อเยา อสมฺ-
ปุตา อนฺธกาวกา อนฺธกาวติมิสา เยสฺวุปิเมสํ ทฺวิมฺ-
สุวิยานํ ฆฬิมหิทฺธิกานํ ฆฬิมหานุภาวานํ อากาย
ฆานุเภาฬฺหตฺตา ฯ

(๘๔๑) ฆฬิ ปุเนฺต อญฺญตเร ภิกฺขุ ภควนฺตํ ฆต-
ฆเนฺต มหา วต เสา ภเนฺต อนฺธกาเร สุมหา
วต เสา ภเนฺต อนฺธกาเร อตฺถิ นุ ขเว ภเนฺต
ฆตฺถา อนฺธกาว อเญฺญ อนฺธกาเร มหนฺตเร
ฉ ภยาฆภตเร ฆาติ ฯ อตฺถิ ขเว ภิกฺขุ ฆตฺถา
อนฺธกาว อเญฺญ อนฺธกาเร มหนฺตเร ฉ ภยาฆ-
ภตเร ฆาติ ฯ ภตเมา ปน ภเนฺต ฆตฺถา
อนฺธกาว อเญฺญ อนฺธกาเร มหนฺตเร ฉ ภยาฆ-
ภตเร ฆาติ ฯ

(๘๔๒) เย หิ เกจิ ภิกฺขุ สมณา ว
ฆฺราหฺมณา ว สนฺธิ นุกฺขนฺติ ยถาภูตํ ฆปฺปชานนฺติ ฯ
เปฯ อยํ นุกฺขนฺติเยฆ ตามนฺธิปติปธาติ ยถาภูตํ ฆปฺป-
ชานนฺติ ฯ เต ชาติสวตฺตนิเกสุ สงฺขาเรสุ อภิรมนฺติ ฯ

បឋមវគ្គ ទី ៥

(៤៤០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វក្នុងលោកន្តរនរក មានតែសេចក្តីទុក្ខឥតល្ហែ ជានរកឯងឆឹត ជានរកឯងឆឹតសូន្យឈឹង ក្នុងនរកនោះ មិនដែលបានទទួលពន្លឺនៃព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យទាំងឡាយនេះ ដែលមានឫទ្ធិធំយ៉ាងនេះ មានអានុភាពធំ យ៉ាងនេះទេ្លយ ។

(៤៤១) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូប បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯឆឹតនោះ ជាឯឆឹតធំណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯឆឹតនោះ ជាឯឆឹតធំមហិមា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯឆឹតដទៃដែលធំជាងឯង គួរខ្ជាបផង ជាឯឯឆឹតនេះមានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុ ឯឆឹតដទៃដែលធំជាងឯង គួរខ្ជាបផង ជាឯឯឆឹតនេះ មានដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះឯឆឹតដទៃធំជាងឯង គួរខ្ជាបផង ជាឯឯឆឹតនេះ តើធំដូចម្តេច ។

(៤៤២) ម្នាលភិក្ខុ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ មិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ ។ បេ ។

เปยฺยาลา อภิสงฺขโรติ ฯ อภิสงฺขริตฺวา ชานนฺตสฺส ปชานนฺตสฺส ชานนฺตสฺส ปชานนฺตสฺส มรณนฺตสฺส ปชานนฺตสฺส โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสนฺตสฺส ปชานนฺตสฺส ฯ เต น ปริมุจฺจนฺติ ชาติยา ชราย มรเณน โสเกหิ ปริเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนสฺเสหิ อุปายาเสหิ น ปริมุจฺจนฺติ ทุกฺขสฺมาติ วทามิ ฯ

(๔๔๓) เย จ เหว โข เกจิ ภิกฺขู สมณา วา พฺราหฺมณา วา สพฺพํ ทุกฺขนฺติ ยถาภูตํ ปชานนฺติ ฯเปฯ อยํ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทาติ ยถาภูตํ ปชานนฺติ ฯ เต ชาติสมุทยสฺมา โลกสมุทยสฺมา ชาติยา นิรมนฺติ ฯเปฯ อเนกิรเตา น อภิสงฺขโรติ ฯ อเนกิรเตา ชานนฺตสฺส น ปชานนฺตสฺส น ชานนฺตสฺส น ปชานนฺตสฺส น มรณนฺตสฺส น ปชานนฺตสฺส น โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสนฺตสฺส น ปชานนฺตสฺส ฯ เต ปริมุจฺจนฺติ ชาติยา ชราย มรเณน โสเกหิ ปริเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนสฺเสหิ อุปายาเสหิ ปริมุจฺจนฺติ ทุกฺขสฺมาติ วทามิ ฯ

កាលបើត្រេកអរហើយ រមែងតាក់តែង ។ លុះតាក់តែងហើយក៏ជ្រាក់ចុះកាន់ទីដ៏ងឹតគឺជាតិផង ជ្រាក់ចុះកាន់ទីដ៏ងឹតគឺជរាផង ជ្រាក់ចុះកាន់ទីដ៏ងឹតគឺមរណៈផង ជ្រាក់ចុះកាន់ទីដ៏ងឹតគឺសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈផង ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនផុតស្រឡះចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈ តថាគតពោលថា មិនផុតស្រឡះចាកទុក្ខឡើយ ។

(๘๔๓) ម្នាលភិក្ខុ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ឯណានីមួយដ៏ងឬស្តាប់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដ៏ងឬស្តាប់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងពួងឡើយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាតិ ។បេ។ កាលបើមិនត្រេកអរហើយ ក៏រមែងមិនតាក់តែង ។ លុះមិនបានតាក់តែងហើយ ក៏មិនជ្រាក់ចុះកាន់ទីដ៏ងឹតគឺជាតិផង មិនជ្រាក់ចុះកាន់ទីដ៏ងឹតគឺជរាផង មិនជ្រាក់ចុះកាន់ទីដ៏ងឹតគឺមរណៈផង មិនជ្រាក់ចុះកាន់ទីដ៏ងឹតគឺសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈផង ។ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះរមែងផុតស្រឡះចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈ តថាគតពោលថា ផុតស្រឡះចាកទុក្ខបាន ។

ตสฺมาตีหา กิกฺขู ๙ธิ ธุกฺขนฺติ เยวาเตา กาวณฺีเยวา ฯ เปฯ อยเมว ธุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทาติ เยวาเตา กาวณฺีเยวาติ ฯ

(๔๔๔) เสยฺยถาปิ กิกฺขเว ปุริโส มหาสมุทฺเท ฉกฺขฺจิกฺขฺจ ยุคํ ปกฺขิเปยฺย ตทฺทิวสฺ กาเณา กจฺฉโป เสา วสฺสสตสฺส วสฺสสตสฺส อจฺจเยน สกึ สกึ อุมฺมชฺเชยฺย ฯ ตํ กึ มฺญฺ กิกฺขเว อปิ นุ เสา กาเณา กจฺฉโป วสฺสสตสฺส วสฺสสตสฺส อจฺจเยน สกึ สกึ อุมฺมชฺชนฺโต อมุสฺมึ ฉกฺขฺจิกฺเข ยุเค กีฬํ ปเวเสยฺยาติ ฯ ยทิ ภนฺเต กทาจิ กรหจิ ทีฆสฺส อทฺธุโน อจฺจเยนาติ ฯ ขิปฺปตรํ โข เสา กิกฺขเว กาเณา กจฺฉโป วสฺสสตสฺส วสฺสสตสฺส อจฺจเยน สกึ สกึ อุมฺมชฺชนฺโต อมุสฺมึ ฉกฺขฺจิกฺเข ยุเค กีฬํ ปเวเสยฺย ฯ น ตฺเววาหํ กิกฺขเว สกึ วินิปาตสุขเตน พาเลน(๑) มนุสฺสตฺตํ วทามิ ฯ

๑ ม วินิปาตสุขเตน พหุเลน ฯ

ម្នាលភិក្ខុ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

(๘๘๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរសចោះនឹមមានច្បុះតែមួយក្នុងមហាសមុទ្រ ក៏ក្នុងមហាសមុទ្រនោះមានអណ្តើកខ្វាក់ (មួយ) លុះកន្លងមួយរយឆ្នាំៗទៅ ទើបអណ្តើកខ្វាក់នោះងើបមុខ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច តើលើកន្លងមួយរយឆ្នាំៗទៅ ទើបអណ្តើកខ្វាក់នោះងើបមុខ។ តើគួរនឹងស៊កកកក្នុងនឹមមានច្បុះតែមួយឯណោះបានដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្រែងតែកាលកន្លងយូរអែង្វែងទៅ ទើបមានមុខ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះកន្លងមួយរយឆ្នាំៗទៅ ទើបអណ្តើកខ្វាក់នោះងើបមុខ។ ក៏ស៊កកទៅក្នុងនឹមមានច្បុះតែមួយឯណោះ ទុកជាធាប់ពេកណាស់ យ៉ាងណាមិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនពាលដែលធ្លាក់ទៅកាន់វិនិបាតហើយ បានមកជាមនុស្សអស់វារៈមួយ តថាគតពោលថា មិនបានធាប់ឡើយ គឺយូរពេកណាស់ ។

ตำ กิสฺส เหตุ ฯ น เหตฺถ กิญฺจิ อตฺถิ ฉฑฺฑ-
นียา สมฺมชฺชนียา กุสลกิริยา ปุญฺญกิริยา
อญฺญมญฺญาทิกา ฯ ยตฺถ กิญฺจิ วตฺถิ ทุกฺข-
ขาทิกา ฯ ตำ กิสฺส เหตุ ฯ อทิฏฺฐตฺตา กิญฺจิ
จตุนฺนำ อริยสจฺจานำ ฯ กตเมสำ จตุนฺนำ ฯ
ทุกฺขสฺส อริยสจฺจสฺส ฯเป ฯ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิ-
ปทาย อริยสจฺจสฺส ฯ ตสฺมาติหา กิญฺจิ ๙ธำ
ทุกฺขนฺติ โยคิโน กรณีโย ฯเป ฯ อยำ ทุกฺข-
นิโรธคามินิปฏิปทาติ โยคิโน กรณีโยติ ฯ

(๘๘๙) เสยฺยถาปิ กิญฺจิ อยำ มหาปถวี ฯเปา-
ทิกา(๑) อสฺส ตตฺร ปุริโส ฯกฺขตฺตุงฺปิ ยุคำ ปกฺขิ-
เปยฺย ตเมตำ ปุรตฺถิโม วาโต ปจฺฉิเมน สำหาเรยฺย
ปจฺฉิโม วาโต ปุรตฺถิเมน สำหาเรยฺย อุตฺตโร วาโต ทกฺขิ-
ณาย สำหาเรยฺย ทกฺขิโณ วาโต อุตฺตราย สำหาเรยฺย
ตตฺรสฺส กาโณ กจฺฉโป เสา วสฺสสตสฺส
วสฺสสตสฺส อจฺจเยน สกึ สกึ อุมฺมุชฺเชยฺย ฯ

---

๑ ฐ. ม. ฯเปา ฯ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះបុគ្គលពាលក្នុងលោកនេះគ្មានប្រព្រឹត្តនូវធម៌ គ្មានប្រព្រឹត្តស្មើ គ្មានធ្វើកុសល គ្មានធ្វើបុណ្យទេ មានតែទំពាស៊ីនូវគ្នាទឹងគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទំពាស៊ីនូវសត្វដែលមានកំឡាំងថយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបុគ្គលពាលនុ៎ះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះបុគ្គលពាលមិនឃើញនូវអរិយសច្ច ៤ ។ អរិយសច្ច ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ១ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ១ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

(៤៨៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាផែនដីធំនេះ មានទីបំផុតជាមួយគ្នា មានបុរសបោះនឹមមានចម្បុះតែមួយទៅលើផែនដីនោះ ខ្យល់ពីទិសខាងកើត បក់នឹមនោះទៅទិសខាងលិច ខ្យល់ពីទិសខាងលិច បក់(នឹមនោះ) ទៅទិសខាងកើត ខ្យល់ពីទិសខាងជើង បក់ (នឹមនោះ) ទៅទិសខាងត្បូង ខ្យល់ពីទិសខាងត្បូង បក់(នឹមនោះ)ទៅទិសខាងជើង លុះកន្លងមួយរយេដ្ឋាំ ។ ទៅ ទើបមានអណ្តើកខ្វាក់មួយក្នុងទីនោះឡើងម្តង ។ ប

តំ កឹ មញฺเ ภิกฺขเว อปิ ตุ เขา กาเณา กจฺฉเปา วสฺสสตสฺส วสฺสสตสฺส อจฺจเยน สกึ สกึ อุมฺมุชฺชเนฺต อมุสฺมึ ปกปฺปิกฺเข ยุเค กีรึ ปเวเสยฺยาติ ฯ อถิตฺถิมิสฺส ภเนฺต ยาวเตา กาเณา กจฺฉเปา วสฺสสตสฺส วสฺสสตสฺส อจฺจเยน สกึ สกึ อุมฺมุชฺชเนฺต อมุสฺมึ ปกปฺปิกฺเข ยุเค กีรึ ปเวเสยฺยาติ ฯ ฬึ อถิตฺถิมิสฺส ภิกฺขเว ยึ มนุสฺสตฺตึ ลภติ ฯ ฬึ อถิตฺถิมิสฺส ภิกฺขเว ยึ ตถาคเตา โลเก อุปฺปชฺชติ อรหึ สมฺมาสมฺพุเทฺธา ฯ ฬึ อถิตฺถิมิสฺส ภิกฺขเว ยึ ตถาคตปฺปเวทิเตา ธมฺมวินเยา โลเก ทิปฺปติ(๑) ฯ ตสฺสิตฺถิมิสฺส ภิกฺขเว มนุสฺสตฺตึ ลทฺธึ ตถาคเตา จ โลเก อุปฺปเนฺโ อรหึ สมฺมาสมฺพุเทฺธา ตถาคตปฺปเวทิเตา จ ธมฺมวินเยา โลเก ทิปฺปติ ฯ ตสฺมาติหา ภิกฺขเว ลภึ ขุกฺขิ โยเคา กรณีเยา ฯเป ฯ อยึ ขุกฺขินิเภธคามินิ-ปฏิปทาติ เยเคา กรณีเยาติ ฯ

---

๑ ม. ทิปฺปติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច លុះកន្លងមួយរយឆ្នាំ ។ ៧ ទើបអណ្តើកខ្វាក់នោះឆើបម្តង ។ តើគួរនឹងសឹកកក្នុងនឹមមានច្បុះតែមួយឯណោះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លុះកន្លងមួយរយឆ្នាំៗ ៧ ទើបអណ្តើកខ្វាក់នោះឆើបម្តង ។ គួរនឹងសឹកក ៧ ក្នុងនឹមមានច្បុះតែមួយឯណោះ ដោយហេតុឯណា ហេតុនោះ កម្រៃក្រៃពេកយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបាននូវកំណើតជាមនុស្សកម្រៃក្រៃពេកយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ កើតកក្នុងលោកកម្រៃក្រៃពេកយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មវិន័យដែលតថាគតសំដែងហើយ រមែងភ្លឺច្បាស់ក្នុងលោក កម្រៃក្រៃពេកយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបាននូវអត្តភាពជាមនុស្សនេះ ១ ព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធកើតកក្នុងលោក ១ ធម្មវិន័យដែលតថាគតសំដែងហើយ រមែងភ្លឺច្បាស់ក្នុងលោក ១ (ទាំង ៣ នេះក្រៃជួបគ្នា) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កិត្តកងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

[๘๘๖] เสยฺยถาปิ ภิกฺขเว ปุริโส สิเนรุสฺส ปพฺพตราชสฺส สตฺต มุกฺกมตฺติโย ชาลาสงฺขลิกา อุปนิกฺขิเปยฺย ฯ ตํ กึ มญฺญถ ภิกฺขเว กตมํ นุ โข พหุตรํ ยา จ สตฺต มุกฺกมตฺติโย ชาลาสงฺขลิกา อุปนิกฺขิตฺตา ยา จ สิเนรุ ปพฺพตราชาติ ฯ ฯลฯ เนตฺถ ภนฺเต พหุตรํ ยทิทํ สิเนรุ ปพฺพตราชา อปฺปมตฺติกา สตฺต มุกฺกมตฺติโย ชาลาสงฺขลิกา อุปนิกฺขิตฺตา สงฺขฺยมฺปิ น อุเปติ อุปนิธมฺปิ น อุเปติ กลภาคมฺปิ น อุเปติ สิเนรุ ปพฺพตราชานํ อุปนิธาย สตฺต มุกฺกมตฺติโย ชาลาสงฺขลิกา อุปนิกฺขิตฺตาติ ฯ เอวเมว โข ภิกฺขเว อริยสาวกสฺส ทิฏฺฐิสมฺปนฺนสฺส ปุคฺคลสฺส อภิสเมตาวิโน เอตทตฺถ พหุตรา ทุกฺขา ยทิทํ ปริกฺขีณา ปริยาทินฺนา อปฺปมตฺตกา อวสิฏฺฐา สงฺขฺยมฺปิ น อุเปติ อุปนิธมฺปิ น อุเปติ กลภาคมฺปิ น อุเปติ ปุริมา ทุกฺขกฺขนฺธา ปริกฺขีณา ปริยาทินฺนา อุปนิธาย ยทิทํ สตฺตกฺขตฺตุปรมตา ฯ

(๔๘๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរសយកដុំក្រួស៧ដុំ ប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកចាយ ទៅប្រៀបផ្ទឹមនឹងស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ដុំក្រួស៧ដុំ ប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកចាយ ដែលបុគ្គលយកទៅប្រៀបផ្ទឹមភ្នំ ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុក្តី របស់ទាំងពីរនោះ តើរបស់ណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុនេះមានចំនួនច្រើនជាង ដុំក្រួស៧ដុំ ប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកចាយ ដែលបុគ្គលប្រៀបធៀបហើយមានចំនួនតិចជាងដុំក្រួស ៧ ដុំ ប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកចាយ ដែលបុគ្គលយកទៅប្រៀបធៀបនឹងស្តេចភ្នំសិនេរុ មិនដល់នូវការរាប់ផង មិនដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអរិយសាវក ដែលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ជាអ្នកត្រាស់ដឹង (នូវមគ្គនឹងផល) សេចក្តីទុក្ខ (របស់អរិយសាវកនោះ) ដែលអស់ទៅរលើងទៅច្រើនជាង សេចក្តីទុក្ខដែលសល់ទៅតិចជាង មិនដល់នូវការរាប់ផង មិនដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដើម្បីប្រៀបធៀបនូវគំនរទុក្ខពីមុន ដែលអស់ទៅរលើងទៅ ចំនួន៧អត្តភាពជាយ៉ាងយូរ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

យោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-បដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

(៤៤៧) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ សិនេរុ បព្ពតរាជា បរិក្ខយំ បរិយោនាឋំ គច្ឆេយ្យ ឋបេត្វា សត្ត មុក្ត មត្តិយោ ចាសាណាសក្ខរ ។ តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ កតមំ នុ ខោ ពហុតរំ យំ វា សិនេរុស្ស បព្ពតរាជស្ស បរិក្ខ័ណំ បរិយោនិទ្ធំ យា ច សត្ត មុក្តមត្តិយោ ចាសាណាសក្ខរ អវសិដ្ឋាតិ ។ ឯតនេវ ភន្តេ ពហុតរំ សិនេរុស្ស បព្ពតរាជស្ស យទិទំ បរិក្ខ័ណំ បរិយោនិទ្ធំ អប្បមត្តិកា សត្ត មុក្ត-មត្តិយោ ចាសាណាសក្ខរ អវសិដ្ឋា សង្ខម្បិ ន ឧបេតិ ឧបនិធម្បិ ន ឧបេតិ កលភាគម្បិ ន ឧបេតិ សិនេ-រុស្ស បព្ពតរាជស្ស បរិក្ខ័ណំ បរិយោនិទ្ធំ ឧបនិធាយ សត្ត មុក្តមត្តិយោ ចាសាណាសក្ខរ អវសិដ្ឋាតិ ។

បុគ្គលណា ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

(๔๔๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចកុំណ្ឌោះសិនេរុ ក៏ដល់នូវការអស់ទៅរលើងទៅ លើកលែងតែកុំចាច់និយាយដល់ដុំក្រួស ๗ ដុំ ប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកចុាយឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ការអស់ទៅរលើងទៅនៃស្តេចកុំណ្ឌោះសិនេរុក្តី ដុំក្រួស ๗ ដុំ ប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកចុាយដែលសល់នៅក្តី របស់ទាំងពីរនោះតើរបស់ណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការអស់ទៅរលើងទៅនៃស្តេចកុំណ្ឌោះសិនេរុមានចំនួនច្រើនជាង ដុំក្រួស ๗ ដុំ ប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកចុាយដែលសល់នៅមានចំនួនតិចជាង ដុំក្រួស ๗ ដុំ ប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកចុាយដែលសល់នៅ ក៏មិនដល់នូវការរាប់ផង មិនដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀបនូវការអស់ទៅរលើងទៅនៃស្តេចកុំណ្ឌោះសិនេរុឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស និដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស អភិសមេតាវិនោ ឯតានេវ ពហុតរំ ទុក្ខំ យទិទំ បរិក្ខីណំ បរិយាទិន្នំ អប្បមត្តកំ អវសិដ្ឋំ សត្តក្ខត្តុំបរមតាយ ន ឧបេតិ ន ឧបបត្តិយា ន ឧបេតិ កុលភាគមត្តំ ន ឧបេតិ បុរិមំ ទុក្ខក្ខន្ធំ បរិក្ខីណំ បរិយាទិន្នំ ឧបបត្តិយា យទិទំ សត្តក្ខត្តុំបរមតា ។ យោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី-បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករ-ណីយោតិ ។

បឋាតវគ្គោ បញ្ចមោ

តស្សុទ្ទានំ

ចិត្តា បឋាតោ បរិឡាហោ
ភូមិ ភាលុការាមំ(๑)
និក្ខន្តេន ច ទ្វេ វុត្តា
សិនេរុ អបរេ ទុវេតិ ។

---

๑ ឧ. ម. ភូជិកាគារន្តុការាមំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអរិយសាវកដែលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ជាអ្នកត្រាស់ដឹង (នូវមគ្គនិងផល) សេចក្តីទុក្ខដែលអស់ទៅនិងសេស (នៃអរិយសាវកនោះ) មានចំនួនច្រើន សេចក្តីទុក្ខដែលសល់នៅមានចំនួនតិច មិនដល់នូវការរាប់ មិនដល់នូវការប្រៀបធៀប មិនដល់នូវចំណែកនៃចំណិតនិងគំនរទុក្ខពីមុនដែលអស់ទៅរលើងទៅចំនួន៧អត្តភាពជាយ៉ាងយូរ យ៉ាងនោះឯង ។ បុគ្គលណាដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

ចប់ បឋមវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃបឋមវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការគិត ១ អំពីជ្រោះ ១ អំពីសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយ ១ អំពីសាលាមានកំពូល ១ អំពីទំលុះចុងសរសៃពេម ១ អំពីលោកន្តរនរកឆ្ងឹតសូន្យឈឹង ១ អំពីច្បាំងនឹម ២ លើក អំពីស្តេចកុំឈ្នោះសង្គ្រាមនឹងទេពលើក ។

អភិសមយវគ្គ ឆដ្ឋោ

[៤៤៨] អថខោ កកភ បរិត្តំ ឧទ្ទិសិតាយំ បំសុំ អាភេបេត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ តំ កិំ មញ្ញថ កិក្ខវេ កតមំ នុ ខោ ពហុតរំ យោ ភយំ មយា បរិត្តោ ឧទ្ទិសិតាយំ បំសុ អាភេបិតោ អយំ ភ មហាបឋវីតិ ។ ឯតទេវ កន្តេ ពហុតរំ យទិទំ មហា-បឋវី អប្បមត្តកាយំ កកវតា បរិត្តោ ឧទ្ទិសិតាយំ បំសុ អាភេបិតោ សង្ខម្បិ ន ឧបេតិ ឧបនិធម្បិ ន ឧបេតិ កលភាគម្បិ ន ឧបេតិ មហាបឋវិំ ឧប-និធាយ កកវតា បរិត្តោ ឧទ្ទិសិតាយំ បំសុ អាភេ-បិតោតិ ។ ឯវមេវ ខោ កិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស អភិសមេតាវិនោ ឯតទេវ ពហុតរំ ទុក្ខំ យទិទំ បរិក្ខីណំ បរិយាទិន្នំ អប្ប-មត្តកំ អវសិដ្ឋំ សង្ខម្បិ ន ឧបេតិ ឧបនិធម្បិ ន ឧបេតិ កលភាគម្បិ ន ឧបេតិ បុរិមំ ទុក្ខក្ខន្ធំ បរិក្ខីណំ បរិយាទិន្នំ ឧបនិធាយ យទិទំ សត្តក្ខត្តុំ-បរមតា ។ យោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។

អភិសមយវគ្គ ទី ៦

(៤៨៨) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លើកនូវអាចម៍ដីមានប្រមាណតិច ដាក់លើខ្នងព្រះនខា ហើយត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច អាចម៍ដីមានប្រមាណតិច ដែលតថាគតលើកដាក់លើចុងក្រចកក្តី មហាប្រឹថពីនេះក្តី របស់ទាំងពីរនោះ តើរបស់ណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គចំរើន មហាប្រឹថពីនេះច្រើនជាង អាចម៍ដីមានប្រមាណតិច ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់លើកដាក់លើខ្នងព្រះនខា មានប្រមាណតិចទេ អាចម៍ដីមានប្រមាណតិច ដែលព្រះមានព្រះភាគលើកដាក់លើចុងព្រះនខា មិនបានដល់នូវការរាប់ផង មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនបានដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងមហាប្រឹថពីបានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអរិយសាវកដែលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ជាអ្នកត្រាស់ដឹង (នូវមគ្គនឹងផល) សេចក្តីទុក្ខរបស់អរិយសាវកនោះដែលអស់ទៅ រលីងទៅច្រើនជាង សេចក្តីទុក្ខដែលសល់នៅមានប្រមាណតិច មិនបានដល់នូវការរាប់ផង មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនបានដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងគំនរទុក្ខពីមុនដែលអស់ទៅរលីងទៅចំនួន ៧ អត្តភាពជាយ៉ាងយូរ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ បុគ្គលណាដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។

បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

(๘๘๙) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ចោក្ខរណី បញ្ញាសយោជនានិ អាយាមេន បញ្ញាសយោជនានិ វិត្ថារេន បញ្ញាសយោជនានិ ឧព្ពេធេន បុណ្ណា ឧទកស្ស សមតិត្តិកា · កាកបេយ្យា តតោ បុរិសោ កុសក្កេន ឧទកំ ឧទ្ធរេយ្យ ។ តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ កតមំ នុ ខោ ពហុតរំ យំ វា កុសក្កេន(๑) ឧព្ភតំ យំ វា ចោក្ខរណិយា ឧទកន្តិ ។ ឯតរហិ ភន្តេ ពហុតរំ យទិទំ ចោក្ខរណិយា ឧទកំ អប្បមត្តកំ កុសក្កេន ឧទកំ ឧព្ភតំ សង្ខម្បិ ន ឧបេតិ ឧឞនិឆម្បិ ន ឧបេតិ កាឡភាគម្បិ ន ឧបេតិ ចោក្ខរណិយា ឧទកំ ឧបនិធាយ កុសក្កេន ឧទកំ ឧព្ភតន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ។បេ។ យោគោ ករណីយោតិ ។

๑ ម. យំ វា កុសគ្គេន ឧទកំ ។

ដ៏ឆ្ងាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កិត្តកឯសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាម
ថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធ-
គាមិនីបដិបទា ។

[៤៤៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចស្រះបោក្ខរណី បណ្តាយ ៥០
យោជន៍ ទទឹង ៥០ យោជន៍ ជំរៅ ៥០ យោជន៍ មានទឹកពេញស្មើល្មម
ក្អែកនុនផឹកបាន បុរសគប្បីដ្រាលត់ទឹកដោយចុងនៃស្បូវអំពីស្រះនោះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ទឹក
ដែលបុរសដ្រាលត់ ដោយចុងនៃស្បូវ ហើយលើកទៅនឹងទឹកក្នុងស្រះ
បោក្ខរណី ទឹកទាំងពីរនោះ តើទឹកណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចំរើន ទឹកក្នុងស្រះបោក្ខរណីនុ៎ះច្រើនជាង ទឹកដែលបុរសដ្រាលត់ដោយ
ចុងនៃស្បូវហើយលើកទៅឯណោះ មានប្រមាណតិច ទឹកដែលបុរសដ្រាលត់
ដោយចុងនៃស្បូវហើយលើកទៅឯណោះ មិនបានដល់នូវការរាប់ផង មិនបាន
ដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការ
ប្រៀបផ្ទឹមនឹងទឹកក្នុងស្រះបោក្ខរណីបានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអរិយសាវក ។ បេ ។ កិត្តគួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាម។

អភិសមយវគ្គោ ឆដ្ឋោ

(๔๙๐) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ យត្ថិមា មហានទិយោ សំសន្ទន្តិ សមេន្តិ ។ សេយ្យថីទំ ។ គង្គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី ។ តតោ បុរិសោ ទ្វេ ឯ តីណិ ឯ ឧទកទ្រុសិតានិ ឧទ្ធរេយ្យ ។ តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ កតមំ នុ ខោ ពហុតរំ យានិ ឯ ទ្វេ ឯ តីណិ ឯ ឧទកទ្រុសិតានិ ឧព្ភតានិ យំ ឯ សម្ភេជ្ជំ ឧទកន្តិ ។ ឯតរហេវ ភន្តេ ពហុតរំ យទិទំ សម្ភេជ្ជំ ឧទកំ អប្បមត្តកានិ ទ្វេ ឯ តីណិ ឯ ឧទក-ទ្រុសិតានិ ឧព្ភតានិ សន្ធម្បិ ន ឧបេន្តិ ឧបនិធម្បិ ន ឧបេន្តិ កាលកាតម្បិ ន ឧបេន្តិ សម្ភេជ្ជំ ឧទកំ ឧបនិធាយ ទ្វេ ឯ តីណិ ឯ ឧទកទ្រុសិតានិ ឧព្ភតានីតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស (សោយេវ បេយ្យាលោ) យោគោ ករណីយោតិ ។

(๔๙๑) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ យត្ថិមា មហា-នទិយោ សំសន្ទន្តិ សមេន្តិ ។ សេយ្យថីទំ ។ គង្គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី ។ តំ ឧទកំ បរិក្ខយំ

(៤៩០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចស្ទឹងធំទាំងឡាយនេះ រមែងហូរ ជោរជន់ ។ ស្ទឹងធំទាំងនោះគឺស្ទឹងណាខ្លះ ។ គឺស្ទឹងគង្គា យមុនា អចិ-រវតី សរភូ មហី ។ បុរសគប្បីលើកឡើងនូវដំណក់នៃទឹកពីរឬបីដំណក់ អំពីស្ទឹងទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវ ហេតុនោះដូចម្តេច ដំណក់នៃទឹកពីរឬបីដំណក់ដែលបុរសលើកឡើងនឹង ទឹកដែលលាយច្រឡំអំពីទឹកដទៃហូរជោរជន់មក ទឹកទាំងពីរនោះតើ ទឹក ណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទឹកដែលលាយច្រឡំអំពីស្ទឹងដទៃ ហូរជោរជន់មកនុ៎ះច្រើនជាង ដំណក់នៃទឹកពីរឬបីដំណក់ដែលបុរសលើក ឡើង មានប្រមាណតិចទេ ដំណក់នៃទឹកពីរឬបីដំណក់ដែលបុរសលើក ឡើង មិនបានដល់នូវការរាប់ផង មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនបានដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងទឹកដែល លាយច្រឡំអំពីស្ទឹងដទៃហូរជោរជន់មកបានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក (នោះឯងជាបេយ្យាលៈ) កិត្តគួរធ្វើសេច ក្តីព្យាយាម ។

(៤៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចស្ទឹងធំទាំងឡាយនេះ រមែងហូរ ជោរជន់មក ។ ស្ទឹងធំទាំងនោះគឺស្ទឹងណាខ្លះ ។ គឺស្ទឹងគង្គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី ។ ទឹកនោះក៏គង់ដល់នូវការអស់ទៅរលីងទៅ

ปริยาคาหณํ กเตฺวยฺย ปาเปตฺวา เอวเมว ภ ตีณิ ภ
อุทกกฺขนฺธานิ ฯ ตตฺร ยถา มญฺเ ภิกฺขเว กตมสฺ
มึ เขา ตหึ ฯ ยถา ภ สมฺภฏฺเ อุทกกฺขนฺเ ปริ-
กฺขีณา ปริยาทินฺนา อุปนิธาย เอวเมว ภ ตีณิ ภ
อุทกกฺขนฺธานิ อาสิฏฺานีติ ฯ เอตเรว หิ อญฺ
ตหึ สมฺภฏฺเ อุทกกฺขนฺเ ยนิทฺ ปริกฺขีณา ปริยา-
ทินฺนา อปฺปมตฺตกานิ เอวเมว ภ ตีณิ ภ อุทกกฺขนฺ-
ธานิ อาสิฏฺานิ สนฺธมฺปิ อุปนิธมฺปิ อุ
ปเนฺธ กาลกาตมฺปิ อุปเนฺธ สมฺภฏฺเ อุทกกฺ
ปริกฺขีณา ปริยาทินฺนา อุปนิธาย เอวเมว ภ ตีณิ ภ
อุทกกฺขนฺธานิ อาสิฏฺานีติ ฯ ตสฺมาตเรว เขา ภิกฺขเว
อริยสาวกสฺส ฯเป ฯ โยเคา กรณียนฺติ ฯ

(๒๙๒) เสยฺยถาปิ ภิกฺขเว ปุริโส มหาปปริยา
สตฺต เกาลฏฺมตฺตียา กุณฺฑิกา อุปนิกฺขิเปยฺย ฯ
ตตฺร กถ มญฺเ ภิกฺขเว กตมสฺมึ นุ เขา
ตหึ ยา ภ สตฺต เกาลฏฺมตฺตียา กุณฺฑิกา
อุปนิกฺขิตฺตา อยเมว ภ มหาปปริยา ฯ

លើកលែងតែដំណក់ទឹកពីរប្មុបីចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-ឡាយសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ទឹកដែលលាយច្រឡំគ្នានឹងដំណក់នៃទឹកពីរប្មុបីដំណក់ ដោយការប្រៀបធៀបនឹងទឹក ដែលអស់ទៅរលើងទៅ ទឹកទាំងពីរនោះ តើទឹកណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទឹកដែលលាយច្រឡំគ្នា ដែលអស់ទៅរលើងទៅ+ទុំនុះច្រើនជាង ដំណក់ទឹកពីរប្មុបីដំណក់ ដែលសល់ទៅមានប្រមាណតិច ដំណក់ទឹកពីរប្មុបីដំណក់ដែលសល់នៅ មិនបានដល់នូវការរាប់ផង មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងទឹកដែលលាយច្រឡំគ្នាដែលអស់ទៅរលើងទៅបានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ។ បេ ។ ភិក្ខុគួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ។

[៤៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចបុរសដំកល់ទុកនូវដីស្អិត ៧ ដុំ មានចំនួនប៉ុនផែ្ទពុទ្រា ដើម្បីប្រៀបផ្ទឹមនឹងមហាប្រឹថពី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ដីស្អិត ៧ ដុំ មានចំនួនប៉ុនផែ្ទពុទ្រាដែលបុរសដំកល់ទុកនឹងមហាប្រឹថពីនេះ បេស់ទាំងពីរនោះ តើបេស់ណាច្រើនជាង ។

ฯลฯ เอวรูปา กิเลสา มหาปหาตพฺพา อปฺปหีนา สตฺต โกลงฺโกลา กุลฺลกา ทฺวพีชินฺตรา สทฺธานุสารี สทฺธาวิมุตฺติ ธมฺมานุสารี ธมฺมวิมุตฺติ กายสกฺขี ปญฺญาวิมุตฺติ มหาปหาตพฺพา ทิฏฐิปฺปตฺตสฺส สตฺต โกลงฺโกลา กุลฺลกา ทฺวพีชินฺตรา สทฺธานุสารี สทฺธาวิมุตฺติ ธมฺมานุสารี ธมฺมวิมุตฺติ กายสกฺขี ปญฺญาวิมุตฺติ มหาปหาตพฺพา สทฺธาวิมุตฺตสฺส เอกพีชี โกลงฺโกโล กายสกฺขิสฺส (โสตาปนฺนสฺส) ปญฺจ กามคุณา ปหีนา โหนฺติ ฯ

(๔๙๓) สพฺพาปิ กิเลสา มหาปหาตพฺพา ปริกฺขยํ ปริยาทานํ คจฺฉนฺติ ภาเวตฺวา สตฺต โกลงฺโกลา กุลฺลกา ฯ ตตฺถ กตมา ทุกฺขา ปฏิปทา มหาปหาตพฺพานิ กิเลสานิ ปหีนานิ ปริกฺขีณานิ ปริยาทินฺนานิ ยาย สตฺต โกลงฺโกลา กุลฺลกา อาสชฺชาติ ฯ ตตฺถ กตมา ทุกฺขา ปฏิปทา มหาปหาตพฺพานิ กิเลสานิ ปริกฺขีณานิ ปริยาทินฺนานิ อปฺปหีนา สตฺต โกลงฺโกลา กุลฺลกา อาสชฺช สทฺธานุสารี สทฺธาวิมุตฺติ ธมฺมานุสารี ธมฺมวิมุตฺติ กายสกฺขี ปญฺญาวิมุตฺติ มหาปหาตพฺพานิ ปริกฺขีณานิ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មហាប្រឹថពីនុ៎ះច្រើនជាង ដីស្អិត ៧ ដុំ មានចំនួនប៉ុន្មានផ្លែពុទ្រាដែលបុរសដំកល់ទុកមានប្រមាណតិច ដីស្អិត ៧ ដុំ មានចំនួនប៉ុន្មានផ្លែពុទ្រាដែលបុរសដំកល់ទុក មិនបានដល់នូវការរាប់ផង មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនបានដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងមហាប្រឹថពីបានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អរិយសាវក (នោះឯងជាបេយ្យាលៈ) កិក្ខុគួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ។

(៤៥៣) ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ដូចមហាប្រឹថពីដល់នូវការអស់ទៅរលើងទៅ លើកលែងតែដីស្អិត ៧ ដុំមានចំនួនប៉ុន្មានផ្លែពុទ្រាចេញ ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ការអស់ទៅរលើងទៅនៃមហាប្រឹថពីនឹងដីស្អិត ៧ ដុំ មានចំនួនប៉ុន្មានផ្លែពុទ្រាដែលសល់នៅតើរបស់ណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការអស់ទៅរលើងទៅ នៃមហាប្រឹថពីនុ៎ះ មានប្រមាណច្រើនជាង ដីស្អិត ៧ ដុំ មានចំនួនប៉ុន្មានផ្លែពុទ្រាដែលសល់នៅមានប្រមាណតិច ដីស្អិត ៧ ដុំ មានចំនួនប៉ុន្មានផ្លែពុទ្រា ដែលសល់នៅ មិនបានដល់នូវការរាប់ផង មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនបានដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀប នឹងការអស់

ปริยาทินฺนํ อุปนิธาย สตฺต โกลงฺโกลปรมฺปรา ทุกฺขสฺสนฺตกิริยา อาคมิสฺสติ ฯ ฯลฯ เอวมฺปิ โข ภิกฺขเว อริยสาวกสฺส (โสตาปนฺนสฺส ปญฺญาวิมุตฺตสฺส) โยคกฺเขมี มคฺโค ภาวิโต ฯ

(๒๕๖) เสยฺยถาปิ ภิกฺขเว ปุริโส มหาสมุทฺทา อุทกกุมฺภึ อุทฺธเรยฺย ฯ ตํ กึ มญฺญถ ภิกฺขเว กตมานุ โข เอตฺถ พหุตรา ยานิ วา อิมา อุทกกุมฺภิยา อุทกพินฺทูนิ ยานิ วา มหาสมุทฺทา อุทกนฺติ ฯ ฯลฯ เอวเมว โข เต ปุคฺคลา พหุตรา เย มหาสมุทฺทา อุทกกุมฺภิยา อุทกพินฺทูนิ สงฺขมฺปิ น อุเปนฺติ อุปนิธมฺปิ น อุเปนฺติ กลภาคมฺปิ น อุเปนฺติ มหาสมุทฺทา อุทกนฺติ อุปนิธาย เอเต อาคมิสฺสติ อุทกกุมฺภิยา อุทกพินฺทูนิ อุปนิธีนนฺติ ฯ ฯลฯ เอวมฺปิ โข ภิกฺขเว อริยสาวกสฺส (โสตาปนฺนสฺส ปญฺญาวิมุตฺตสฺส) โยคกฺเขมี มคฺโค ภาวิโต ฯ

(๒๕๗) เสยฺยถาปิ ภิกฺขเว มหาสมุทฺโท(๑) ปริกฺขยํ ปริยาทานํ คจฺเฉยฺย ปเวณี วา เอเตสานนฺติ ฯ ตํ กึ มญฺญถ ภิกฺขเว

๑ ฉ.ม. มหาสมุทฺเท อุทกนฺติ ฯ

๗ วันนี้ ๗ ของมหาปรินิพพานยังมีอยู่ ฉันนั้นเหมือนกัน ฯ ภิกษุทั้งหลาย อริยสาวก (นั้นแล) ชื่อว่าเป็นผู้ประเสริฐด้วยศีล ฯ

(๘๙๘) ภิกษุทั้งหลาย ก็เมื่อใด อริยสาวกนั้นพิจารณาเห็นน้ำในมหาสมุทรที่ลดลงไปโดยลำดับ ภิกษุทั้งหลาย เมื่อนั้น อริยสาวกนั้นย่อมเข้าถึงความเป็นผู้ประเสริฐด้วยปัญญา ฯ ภิกษุทั้งหลาย ก็เมื่อใด อริยสาวกนั้นพิจารณาเห็นน้ำในมหาสมุทรที่ลดลงไปโดยลำดับ ภิกษุทั้งหลาย เมื่อนั้น อริยสาวกนั้นย่อมเข้าถึงความเป็นผู้ประเสริฐด้วยปัญญา ฯ

(๘๙๙) ภิกษุทั้งหลาย ก็เมื่อใด อริยสาวกพิจารณาเห็นน้ำในมหาสมุทรที่ลดลงไปโดยลำดับ ๗ วันนี้ ๗ ของมหาปรินิพพานยังมีอยู่ ฉันนั้นเหมือนกัน ฯ ภิกษุทั้งหลาย อริยสาวก (นั้นแล) ชื่อว่าเป็นผู้ประเสริฐด้วยศีล ฯ

(๘๙๔) ภิกษุทั้งหลาย ก็เมื่อใด อริยสาวกนั้นพิจารณาเห็นน้ำในมหาสมุทรที่ลดลงไปโดยลำดับ ๗ วันนี้ ๗ ของมหาปรินิพพานยังมีอยู่ ฉันนั้นเหมือนกัน ฯ ภิกษุทั้งหลาย อริยสาวก (นั้นแล) ชื่อว่าเป็นผู้ประเสริฐด้วยศีล ฯ

(๘๙๕) ภิกษุทั้งหลาย ก็เมื่อใด อริยสาวกพิจารณาเห็นน้ำในมหาสมุทรที่ลดลงไปโดยลำดับ ๗ วันนี้ ๗ ของมหาปรินิพพานยังมีอยู่ ฉันนั้นเหมือนกัน ฯ ภิกษุทั้งหลาย อริยสาวก (นั้นแล) ชื่อว่าเป็นผู้ประเสริฐด้วยศีล ฯ

កតមំ ឯកោ ពហុតរំ យំ ឥមស្មិញ្ច មហាសមុទ្ទេ ទុក្ខំ បរិក្ខីណំ បរិយាទិន្នំ យាទិសំ ឥទ្ធេ ឥតរិ ឥមស្មិ ឥទុក្ខ-ក្ខន្ធសិនាទិ អវសិដ្ឋានីតិ ។ ឯតទេវ ឥតរេ ពហុតរំ មហា-សមុទ្ទេ ទុក្ខំ(๑) បរិក្ខីណំ បរិយាទិន្នំ អប្បមត្តកានិ ទេ្ធ ឥតរិ ឥមស្មិ ទុក្ខក្ខន្ធសិនាទិ អវសិដ្ឋានិ សង្ខម្បិ ន ឧបេន្តិ ឧបនិធម្បិ ន ឧបេន្តិ កលភាគម្បិ ន ឧបេន្តិ មហាសមុទ្ទេ ទុក្ខំ បរិក្ខីណំ បរិយាទិន្នំ ឧបនិធាយ ទេ្ធ ឥតរិ ឥមស្មិ ទុក្ខក្ខន្ធសិនាទិ អវសិដ្ឋានីតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស (សោយេវ បេយ្យាលោ) យោគោ ករណីយោតិ ។

(៤៥៦) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ ឥមិមាតោ បញ្ចភរជាតិសតេ សត្ត សាសបមត្តិយោ ទាសាណាសក្ខរ ឧបនិក្ខិបេយ្យ ។ តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេ កតមំ ឯកោ ពហុតរំ យា ឥមស្មិ សត្ត សាសបមត្តិយោ ទាសាណា-សក្ខរ ឧបនិក្ខិត្តា អយំ ឥមិមាតោ បញ្ចភរជាតិ ។

---

๑ ម.ម. ទុក្ខំ យថិទំ ។

ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រដែលអស់ទៅ រលីងទៅនឹងដំណក់ទឹកពីរឬបីដំណក់ដែលសល់នៅ ទឹកទាំងពីរនោះ តើទឹកណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រដែលអស់ទៅ រលីងទៅនុ៎ះមានប្រមាណច្រើនជាង ដំណក់ទឹកពីរឬបីដំណក់ដែលសល់នៅ មានប្រមាណតិច ដំណក់ទឹកពីរឬបីដំណក់ដែលសល់នៅ មិនបានដល់នូវការរាប់ផង មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង ទាំងមិនបានដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលអស់ទៅ រលីងទៅបានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក (នោះឯង) ជាបេយ្យាល:) ភិក្ខុគួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ។

(៤៥៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចបុរសដំកល់ទុកនូវដុំក្រួស ៧ ដុំ មានប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ស្វៃ (ដើម្បីប្រៀបធៀប) នឹងស្តេចភ្នំឈ្មោះហិមវន្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ដុំក្រួស ៧ ដុំ មានប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ស្វៃ ដែលបុរសដំកល់ទុកនឹងស្តេចភ្នំឈ្មោះហិមវន្ត របស់ទាំងពីរនោះ តើរបស់ណាច្រើនជាង ។

ฯลฯ เนว ภนฺเต ๓ ยนิทํ ภิกฺขเว ปฏิจฺจสมุปฺปาโท อปฺปมตฺตกา สตฺถา สาสนปมตฺตโย ชานาติ ปสฺสติ อุปนิกฺขิตฺตา สงฺโฆ น อุปเวทิ อุปนิธมฺมา น อุปเวทิ กาลกาตมฺปิ น อุปเวทิ ภิกฺขุ ปฏิจฺจสมุปฺปาทํ อุปนิชาย สตฺถา สาสนปมตฺตโย ชานาติ ปสฺสติ อุปนิกฺขิตฺตา ฯ ฯลฯ เอวเมว โข ภิกฺขเว ภิกฺขุ อริยสาวกสฺส ฯ เป ฯ โยเคน กรณียนฺติ ฯ

(๔๙๗) เสยฺยถาปิ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปฏิจฺจสมุปฺปาทํ ปริกฺขยํ ปริยาทานํ คจฺเฉยฺย ปเทสา สตฺถา สาสนปมตฺตโย ชานาติ ปสฺสติ ฯ ตํ กึ มญฺญถ ภิกฺขเว กตมํ นุ โข ๓ ภิกฺขุ ยํ ๓ ภิกฺขุ ปฏิจฺจสมุปฺปาทสฺส ปริกฺขีณา ปริยาทิณฺณา ยา ๓ สตฺถา สาสนปมตฺตโย ชานาติ ปสฺสติ อุปนิชฺฌาติ ฯ เนว ภนฺเต ๓ ภิกฺขุ ปฏิจฺจสมุปฺปาทสฺส ยนิทํ ปริกฺขีณา ปริยาทิณฺณา อปฺปมตฺตกา สตฺถา สาสนปมตฺตโย ชานาติ ปสฺสติ อุปนิชฺฌา สงฺโฆปิ น อุปเวทิ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ស្តេចកុំណ្ឌោះហ៊ិមវន្តន៏ុះ មានប្រមាណច្រើនជាង ដុំក្រួស៧ដុំ មានប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ស្វៃដែលបុរសដំកល់ទុកមានប្រមាណ តិច ដុំក្រួស៧ដុំ មានប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ស្វៃដែលបុរសដំកល់ទុក មិនបាន ដល់ការរាប់ផង មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនបានដល់នូវ ចំណែកនៃចំណាតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងស្តេចកុំណ្ឌោះហ៊ិមវន្ត បានឡើយយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ។បេ។ ភិក្ខុគួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ។

(៤៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្តេចកុំណ្ឌោះហ៊ិមវន្ត ដល់នូវការអស់ទៅ រលីងទៅ លើកលែងតែក្រួស៧ដុំ មានប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ស្វៃចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ការអស់ទៅរលីងទៅនៃស្តេចកុំណ្ឌោះហ៊ិមវន្តនឹងដុំក្រួស ៧ ដុំ មានប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ស្វៃដែលសល់នៅ របស់ទាំងពីរនោះ តើរបស់ណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការអស់ទៅ រលីងទៅ នៃស្តេចកុំណ្ឌោះហ៊ិមវន្តន៏ុះឯង មានប្រមាណច្រើនជាង ដុំក្រួស ៧ ដុំ មានប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ស្វៃដែលសល់នៅ មិនបានដល់នូវការរាប់ផង

ឧបនិធម្បិ ន ឧបេតិ កាលកាតម្បិ ន ឧបេតិ ហិមវាតោ បព្ភតរាជស្ស បរិក្ខីណំ បរិយោ-
និន្នំ ឧបនិធាយ សត្ត សាសបមត្តិយោ ចាសាណា-
សក្ខរា អាសិដ្ឋាតិ ។ ឯវមេវ ខោ កិក្ខវេ អរិយសាវ-
កស្ស និដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស អតិសមេតាវិនោ
ឯតទេវ ពហុតរំ ទុក្ខំ យទិទំ បរិក្ខីណំ បរិយោនិន្នំ
អប្បមត្តកំ អាសិដ្ឋំ សន្ធម្បិ ន ឧបេតិ ឧបនិធម្បិ ន
ឧបេតិ កាលកាតម្បិ ន ឧបេតិ បុរិមំ ទុក្ខក្ខន្ធំ
បរិក្ខីណំ បរិយោនិន្នំ ឧបនិធាយ យទិទំ សត្តក្ខ-
ត្តុបរមតា ។ យោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជា-
នាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ
យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្មាតិហ កិក្ខវេ ឥទំ
ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធ-
គាមិនីបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។

មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនបានដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងការអស់ទៅ រលីងទៅ នៃស្តេចភ្នំឈ្មោះហិមវន្ត បានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខរបស់អរិយសាវ័កជាបុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ជាអ្នកត្រាស់ដឹងខ្ទុះឯង ដែលអស់ទៅ រលីងទៅ មានប្រមាណច្រើនជាង សេចក្តីទុក្ខដែលសល់នៅមានប្រមាណតិច សេចក្តីទុក្ខនោះ មិនបានដល់នូវការរាប់ផង មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនបានដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងគំនរទុក្ខពីមុនដែលអស់ទៅ រលីងទៅ អស់ ៧ អត្តភាព ជាយ៉ាងយូរ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ បុគ្គលណា ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

ចប់ អភិសមយវគ្គ ទី ៦ ។

តស្សុទ្ទានំ

ឆទ្វសិទ្ធា ចោក្ខរណិយោ(๑)

សម្ភេជ្ជ អបរេ ទុវេ

បឃរី ទ្វេសមុទ្ទេហិ(๒)

ទ្វេមា ច បញ្ចូបមាតិ ។

---

๑ ឱ. ឆទ្វសិទំ ចោក្ខរណី ។ ម. ឆទ្វសិធោ ចោក្ខរណី ។ ๒ ឱ.ម. បឃរី ទ្វេ សមុទ្ទា ទ្វេ ។ ឥមេ ចាហិ យុត្តតរាយេវ ។

๒ ឱឃានន្តៃអភិសមយវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីជើលើចុងព្រះនខា ๑ អំពីស្រះបោក្ខរណី ๑ អំពីទឹកដៃលលាយច្រមុំ ๒ លើកដទៃទៀត អំពីផែនដី ๒ លើក អំពីសមុទ្រ ๒ លើក អំពីដុំក្រួសប្រៀបធៀបនឹងក្អម ๒ លើក ។

អាមកធញ្ញបេយ្យាលេ បឋមវគ្គោ សត្តមោ

(៤៩៨) អថខោ ភគវា បវិដ្ឋំ ឧទ្ទិសាយំ បំសុ អាភេបេត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ ភគវមំ នុ ខោ ពហុតរំ យោ ភាយំ មយា បវិត្តោ ឧទ្ទិសាយំ បំសុ អាភេបិតោ អយំ វា មហាបឋវីតិ ។ ឯតទេវ ភន្តេ ពហុតរំ យទិទំ មហាបឋវី អប្បមត្តកាយំ ភគវតា បវិត្តោ ឧទ្ទិសាយំ បំសុ អាភេបិតោ សន្ថម្ភិ ន ឧបេតិ ឧបធិធម្ភិ ន ឧបេតិ កាលកាគម្ភិ ន ឧបេតិ មហាបឋវី ឧបធិនាយ ភគវតា បវិត្តោ ឧទ្ទិសាយំ បំសុ អាភេបិតោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បមត្តកា តេ សត្តា យេ មនុស្សេសុ បច្ចាជាយន្តិ អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ អញ្ញត្រ មនុស្សេហិ(១) បច្ចាជាយន្តិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អនិដ្ឋត្តា ភិក្ខវេ ចតុន្នំ អរិយសច្ចានំ ។ កតមេសំ ចតុន្នំ ។ ទុក្ខស្ស អរិយសច្ចស្ស ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាយ អរិយសច្ចស្ស ។

---

១ ម. អញ្ញត្រ មនុស្សេសុ ។

អាមកធញ្ញបេយ្យាលបឋមវគ្គ ទី ៣

(៤៩៨) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លើកនូវអាចម៍ដី មានប្រមាណតិច ដាក់លើចុងព្រះនខា ហើយត្រាស់ទៅនឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច អាចម៍ដីបន្តិចដែលតថាគតលើកដាក់លើចុងក្រចកទំនឹងមហាប្រឹថពីនេះ របស់ទាំងពីរនោះ តើរបស់ណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មហាប្រឹថពីនុ៎ះឯងច្រើនជាង អាចម៍ដីបន្តិច ដែលព្រះមានព្រះភាគលើកដាក់លើចុងព្រះនខា មានប្រមាណតិច អាចម៍ដីបន្តិចដែលព្រះមានព្រះភាគលើកដាក់លើចុងព្រះនខា មិនបានដល់នូវការរាប់ផង មិនបានដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនបានដល់នូវចំណែកនៃចំណិតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងមហាប្រឹថពីបានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលកើតក្នុងកំណើតមនុស្សទាំងឡាយមានប្រមាណតិច ឯពួកសត្វដែលកើតក្រៅអំពីកំណើតពួកមនុស្សមានប្រមាណច្រើន ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះពួកសត្វមិនឃើញនូវអរិយសច្ច ៤ ។ អរិយសច្ច ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ១ ។ បេ ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ១ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

ตสฺมาติหา ภิกฺขเว ๙ธิ ธุกฺขนฺติ เยวาโต กาลญฺเญยฺยา ฯ
เป ฯ อยญฺหิ ธุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทาติ เยวาโต
กาลญฺเญยฺยาติ ฯ

(๒๕๙) อถโข ภควา ปริตฺตํ ๙ขสิขายญฺ ปํสุ
อาโรเปตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ตํ กึ มญฺญถ ภิกฺขเว
กตมํ นุ โข พหุตรํ โย วายญ์ มยา ปริตฺตา
๙ขสิขายญ์ ปํสุ อาโรปิโต อยญ์ วา มหาปถวีติ ฯ
ฯตเรว ภนฺเต พหุตรํ ยทิทญ์ มหาปถวี อปฺป-
มตฺตกายญ์ ภควตา ปริตฺตา ๙ขสิขายญ์ ปํสุ
อาโรปิโต สงฺขมฺปิ น ๙เปติ ๙ปนิธมฺปิ น ๙เปติ
กลภาคมฺปิ น ๙เปติ มหาปถวึ ๙ปนิธายฯ
ภควตา ปริตฺตา ๙ขสิขายญ์ ปํสุ อาโรปิโตติ ฯ
ฯวเมว โข ภิกฺขเว อปฺปมตฺตกา เต สตฺตา เย
มนุสฺเสสุ ๘นปเทสุ ปจฺจาชายนฺติ อถโข ฯตเรว
พหุตรา สตฺตา เย ปจฺจนฺเตสุ ๘นปเทสุ
ปจฺจาชายนฺติ ฯ อาญาตาเวสุ มิลกฺขูสุ(๑) ฯเป ฯ

๑ ฯ. มิลกฺเขสุ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

(๔๙๙) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លើកនូវអាចម៍ដីបន្តិចជាក់លើចុងព្រះនខា ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច អាចម៍ដីបន្តិចដែលតថាគតលើកឡើងជាក់លើចុងក្រចកនឹងមហាប្រឋពីនេះ របស់ទាំងពីរតើរបស់ណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មហាប្រឋពីនុ៎ះច្រើនជាង អាចម៍ដីបន្តិចដែលព្រះមានព្រះភាគលើកឡើងជាក់លើចុងព្រះនខាមានប្រមាណតិច អាចម៍ដីបន្តិចដែលព្រះមានព្រះភាគលើកជាក់លើចុងព្រះនខាមិនដល់នូវការរាប់ផង មិនដល់នូវការប្រៀបធៀបផង មិនដល់នូវចំណែកនៃចំណែតផង ដោយការប្រៀបធៀបនឹងមហាប្រឋពីបានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលកើតក្នុងមនុស្សជន-បទមានប្រមាណតិច ឯពួកសត្វដែលកើតក្នុងបច្ចន្តិមជនបទទាំងឡាយមានប្រមាណច្រើន ។ សត្វទាំងឡាយ រមែងកើតក្នុងមិលក្ខជនបទទាំងឡាយដែលមិនមានប្រាជ្ញា ក៏យ៉ាងនោះឯងដែរ ។បេ។

[๖๖๐] ปฏิเสวาย เหตุ ภิกฺขเว อปฺปมตฺตกา เต สตฺตา เย อปริเยสนาย ปมตฺตา ปญฺจกามคุณิกาย สมงฺคิกตา อถเหตุ ปฏิเสวาย พหุตราย สตฺตา เย อปริญฺญาตา สมฺโภคา ฯเปฯ

[๖๖๑] ปฏิเสวาย เหตุ ภิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา เย สุภเมถุนสมาจารา ปฏิวิรตา อถเหตุ ปฏิเสวาย พหุตราย สตฺตา เย สุภเมถุนสมาจารา อปฺปฏิวิรตา ฯเปฯ

[๖๖๒] ปฏิเสวาย เหตุ ภิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา เย ถลชา อถเหตุ ปฏิเสวาย พหุตราย สตฺตา เย อุทกชา ฯเปฯ

[๖๖๓] ปฏิเสวาย เหตุ ภิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา เย มตฺเถยฺยา อถเหตุ ปฏิเสวาย พหุตราย สตฺตา เย อมตฺเถยฺยา ฯเปฯ

[๖๖๔] ปฏิเสวาย เหตุ ภิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา เย เปตฺเถยฺยา อถเหตุ ปฏิเสวาย พหุตราย สตฺตา เย อเปตฺเถยฺยา ฯเปฯ

[๔๖๐] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលប្រកបដោយបញ្ញាចក្ខុដ៏ប្រសើរ មានប្រមាណតិច ឯពួកសត្វដែលមិនចេះដឹងប្រកបដោយសេចក្តីល្ងង់ មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។បេ។

[๔๖๑] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលវៀរចាកសុភមេរយ-មជ្ឈប្បមាទជ្ឈាន មានប្រមាណតិច ឯពួកសត្វដែលមិនវៀរចាកសុភមេរយ-មជ្ឈប្បមាទជ្ឈាន មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[๔๖๒] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលកើតនៅលើគោកមានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលកើតក្នុងទឹក មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[๔๖๓] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វប្រតិបត្តិល្អចំពោះមាតា មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វ ដែលមិនប្រតិបត្តិល្អចំពោះមាតា មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[๔๖๔] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលប្រតិបត្តិល្អចំពោះបិតា មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វ ដែលមិនប្រតិបត្តិល្អចំពោះបិតា មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(៤៦៥) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ សាមញ្ញា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ អសាមញ្ញា ។បេ។

(៤៦៦) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ ព្រហ្មញ្ញា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ អព្រហ្មញ្ញា ។បេ។

(៤៦៧) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ តក្កុលេ ជេដ្ឋាបចាយិនោ អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ អតក្កុលេ ជេដ្ឋាបចាយិនោតិ ។

(๘๖๕) พวกสัตว์ใดแล ประดับตัญญูต่อสมณะ มีประมาณน้อย ส่วนพวกสัตว์ใดแล ไม่ประดับตัญญูต่อสมณะ มีประมาณมาก ก็ย่อมเป็นอย่างนั้นแล ฯ เป ฯ

(๘๖๖) ดูกรกัสสปผู้เจริญ พวกสัตว์ใดแล ประดับตัญญูต่อพราหมณ์ มีประมาณน้อย ส่วนพวกสัตว์ใดแล ไม่ประดับตัญญูต่อพราหมณ์ มีประมาณมาก ก็ย่อมเป็นอย่างนั้นแล ฯ เป ฯ

(๘๖๗) ดูกรกัสสปผู้เจริญ พวกสัตว์ใดแล ประพฤติโคตรกรรมต่อบุคคลผู้ใหญ่ในตระกูล มีประมาณน้อย ส่วนพวกสัตว์ใดแล ไม่ประพฤติโคตรกรรมต่อบุคคลผู้ใหญ่ ในตระกูล มีประมาณมาก ก็ย่อมเป็นอย่างนั้นแล ฯ

จบ ปฐมวรรค ที่ ๗ ฯ

อาทิกมฺมิกปญฺจวคฺคิยตฺเถเร ปฐมมรหตฺตผล สตฺตเม

ทุติยวคฺโค

อญฺญาสิ วต โภ ญาณ

สุภาสิตสฺสาทุผลา

ยตฺถ ทุกฺขา สมุจฺฉินฺนา

ชาติ ชราพฺยาธิมรณา

สาธุ ปสฺสถ ภิกฺขโว ฯ

ឧដ្ឋាន កថា

និយាយអំពីពួកសត្វ ដែលកើតក្រៅអំពីមនុស្ស មានប្រមាណច្រើន ១ អំពីពួកសត្វដែលកើតកន្លងបច្ចន្តិម-ជនបទ ១ អំពីពួកសត្វដែលប្រកបដោយបញ្ញា ១ អំពីពួកសត្វដែលវៀរចាកសុភមេរេយ ១ អំពីពួកសត្វដែលកើតក្នុងទឹក ១ អំពីពួកសត្វដែលប្រតិបត្តិល្អចំពោះមាតា ១ បិតា ១ សមណៈ ១ ព្រាហ្មណ៍ ១ អំពីសេចក្តីគោរពក្រែងចំពោះបុគ្គលជាធំ ក្នុងត្រកូល ១ ។

អាមកណញ្ញបេយ្យាលេ ទុតិយវគ្គោ អដ្ឋមោ

(៤៦៨) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ ចាណាតិចាតា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ ចាណាតិចាតា អប្ប-ដិវិរតា ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។បេ។

(៤៦៩) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ អទិន្នាទានា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ អទិន្នាទានា អប្បដិវិរតា ។បេ។

(៤៧០) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ កាមេសុ មិច្ឆាចារា អប្បដិវិរតា ។បេ។

(៤៧១) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ មុសាវាទា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា. សត្តា យេ មុសាវាទា អប្បដិវិរតា ។បេ។

(៤៧២) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុ-តរា សត្តា យេ បិសុណាយ វាចាយ អប្បដិវិរតា ។បេ។

(៤៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកចោរណាតិចចោរ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកចោរណាតិចចោរ មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។បេ ។

(៤៦៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកអទិន្នាទាន មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកអទិន្នាទាន មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(៤៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(៤៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកមុសាវាទ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកមុសាវាទ មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(៤៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកបិសុណាវាចា មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកបិសុណាវាចា មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(๔๗๓) ฉวิเมโ เจโ ภิกฺขเว อปฺปหีโน เตสญฺญา เยน ฉวุสาเยน ภวาย ปฏิปนฺนา อโหเจโ ฉเตโ ตถาคตสฺส สญฺญา เยน ฉวุสาเยน ภวาย อปฺปฏิปนฺนา ฯเปฯ

(๔๗๔) ฉวิเมโ เจโ ภิกฺขเว อปฺปหีโน เตสญฺญา เยน สมฺผปฺปลาปา ปฏิปนฺนา อโหเจโ ฉเตโ ตถาคตสฺส สญฺญา เยน สมฺผปฺปลาปา อปฺปฏิปนฺนา ฯเปฯ

(๔๗๕) ฉวิเมโ เจโ ภิกฺขเว อปฺปหีโน เตสญฺญา เยน ตีหตาตมฺภูตคามสมาหารา ปฏิปนฺนา อโหเจโ ฉเตโ ตถาคตสฺส สญฺญา เยน ตีหตาตมฺภูตคามสมาหารา อปฺปฏิปนฺนา ฯเปฯ

(๔๗๖) ฉวิเมโ เจโ ภิกฺขเว อปฺปหีโน เตสญฺญา เยน วิกาลโภชนา ปฏิปนฺนา อโหเจโ ฉเตโ ตถาคตสฺส สญฺญา เยน วิกาลโภชนา อปฺปฏิปนฺนา ฯเปฯ

[๔๗๓] ภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้เป็นผู้งดเว้นจากการพูดส่อเสียด มีประมาณน้อย ส่วนบุคคลผู้ไม่เป็นผู้งดเว้นจากการพูดส่อเสียด มีประมาณมากกว่า ฯ เป ฯ

[๔๗๔] ภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้เป็นผู้งดเว้นจากการพูดคำหยาบ มีประมาณน้อย ส่วนบุคคลผู้ไม่เป็นผู้งดเว้นจากการพูดคำหยาบ มีประมาณมากกว่า ฯ เป ฯ

[๔๗๕] ภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้เป็นผู้งดเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ ในกาลอันสมควรตามเป็นจริง มีประมาณน้อย ส่วนบุคคลผู้ไม่เป็นผู้งดเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ ในกาลอันสมควรตามเป็นจริง มีประมาณมากกว่า ฯ เป ฯ

[๔๗๖] ภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้เป็นผู้งดเว้นจากวิกาลโภชน มีประมาณน้อย ส่วนบุคคลผู้ไม่เป็นผู้งดเว้นจากวิกาลโภชน มีประมาณมากกว่า ฯ เป ฯ

(๒๗๗) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកា តេ សត្តា យេ មាលាកន្ធវិលេបនគារវាមញ្ញនវិក្ខសនដ្ឋានា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ មាលាកន្ធវិលេបនគារវាមញ្ញនវិក្ខសនដ្ឋានា អប្បដិវិរតា ។

ទុតិយវារោ អដ្ឋមោ ។

ឧទ្ទានំ

ចាលំ អនិន្ទំ ភាមេសុ
មុសាវាទញ្ច បេសុញ្ញំ
ជរុសំ សម្ផប្បលាបំ ឥតិ
វិភាវេ កន្ធវិលេបនន្តិ ។

(៤៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកមាលាគន្ធ-
វិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋាន មានប្រមាណតិច ចំណែកពួក
សត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកមាលាគន្ធវិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋាន មាន
ប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ទុតិយវគ្គ ទី ៨ ។

ឧទ្ទាន គឺ

និយាយអំពីការវៀរចាកចាណាតិចាត ១

អទន្តាធាន ១ កាមេសុមិច្ឆាចារ ១ មុសាវាទ ១
បេសុញ្ញវាទ ១ ផរុសវាទ ១ សម្ផប្បលាបៈ ១
ពីជគាម ១ វិកាលភោជន ១ គ្រឿងក្រអូបនឹង
គ្រឿងលាប ១ ។

អាមកធញ្ញបេយ្យាលេ តតិយវគ្គោ ឆវិមោ

(៤៧៨) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកា តេ សត្តា យេ ឧច្ចតិតាធិតវិស្សកឧស្សន្នា បដិវិតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ ឧច្ចតិតាធិតវិស្សកឧស្សន្នា អប្បដិវិតា ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។បេ។

(៤៧៩) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកា តេ សត្តា យេ ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ ឧច្ចាសយន-មហាសយនា អប្បដិវិតា ។បេ ។

(៤៨០) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកា តេ សត្តា យេ ជាតរូបរជតប្បដិក្ខហាណា បដិវិតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ ជាតរូប-រជតប្បដិក្ខហាណា អប្បដិវិតា ។បេ ។

(៤៨១) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកា តេ សត្តា យេ អាមកធញ្ញប្បដិក្ខហាណា បដិវិតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ អាមកធញ្ញប្បដិក្ខហាណា អប្បដិវិតា ។បេ ។

អាមកធញ្ញបេយ្យាលតតិយវគ្គ ទី ៩

(៤៧៨) ម្នាលកិកុតាំងឆ្បាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាកំប្រៀនប្រតំនឹងការមើលល្បែងផ្សេង ។ ដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកកិរិយាកំប្រៀនប្រតំនឹងការមើលល្បែងផ្សេង ។ ដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ មានប្រមាណច្រើនក័យ៉ាងនោះដែរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ បេ ។

(៤៧៩) ម្នាលកិកុតាំងឆ្បាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកទីដេកឬទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ហួសប្រមាណនឹងទីដេកឬទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកទីដេកឬទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ហួសប្រមាណនឹងទីដេកឬទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ មានប្រមាណច្រើន ក័យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(៤៨០) ម្នាលកិកុតាំងឆ្បាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកការទទួលនូវមាសនឹងប្រាក់ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកការទទួលនូវមាសនឹងប្រាក់ មានប្រមាណច្រើន ក័យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(៤៨១) ម្នាលកិកុតាំងឆ្បាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាទទួលធញ្ញជាតស្រស់ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកកិរិយាទទួលធញ្ញជាតស្រស់ មានប្រមាណច្រើន ក័យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(๒๘๒) ឯវមេវ ខោ កិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ អាមកមំសបដិក្ខហាណា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ អាមកមំសបដិក្ខហាណា អប្បដិវិរតា ។បេ។

(๒๘๓) ឯវមេវ ខោ កិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ ឥត្ថីកុមារិកបដិក្ខហាណា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ ឥត្ថីកុមារិកបដិក្ខហាណា អប្បដិវិរតា ។បេ។

(๒๘๔) ឯវមេវ ខោ កិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ ទាសីទាសបដិក្ខហាណា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ ទាសីទាសបដិក្ខហាណា អប្បដិវិរតា ។បេ។

(๒๘๕) ឯវមេវ ខោ កិក្ខវេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ អជេឡកបដិក្ខហាណា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ អជេឡកបដិក្ខហាណា អប្បដិវិរតា ។បេ។

(๔๘๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកការទទួលយកសាច់ផង មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលមិនវៀរចាកការទទួលយកសាច់ផង មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(๔๘๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាទទួលស្រីនិងក្មេងស្រី មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលជាអ្នកមិនវៀរចាកកិរិយាទទួលស្រីនិងក្មេងស្រី មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(๔๘๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាទទួលទាសីនិងទាសៈ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលជាអ្នកមិនវៀរចាកកិរិយាទទួលទាសីនិងទាសៈ មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(๔๘๕) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាទទួលពពែនិងចៀម មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកកិរិយាទទួលពពែនិងចៀម មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(๔๘๖) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អម្ប្បកា តេ សត្តា យេ កុក្កុជសូករម្ប្បដិក្ខមាណា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ កុក្កុជសូករម្ប-ដិក្ខមាណា អម្ប្បដិវិរតា ។បេ។

(๔๘๗) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អម្ប្បកា តេ សត្តា យេ មាតុគាមសម្ផស្សម្បដិក្ខមាណា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ មាតុគាមសម្ផ-ស្សម្បដិក្ខមាណា អម្ប្បដិវិរតា ។

តតិយវគ្គោ នវមោ ។

ឧទ្ទានំ

ឧច្ចំ សយនំ រជតំ
ឆញ្ចំ មំសំ កុមារិកា(๑)
ឆាសិ អាជញ្ញកញ្ចេវ
កុក្កុជសូករមាតុគាមេន

๑ ម. កុមារិយំ ។

(๔๘๖) ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាទទួលមាន់ទឹងជ្រូក មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកកិរិយាទទួលមាន់ទឹងជ្រូក មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។បេ។

(๔๘๗) ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាទទួលដំរី គោ សេះឈ្មោលញី មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកកិរិយាទទួលដំរី គោ សេះឈ្មោលញី មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ តតិយវគ្គ ទី ៩ ។

ឧទ្ទាន គឺ

និយាយអំពីកិរិយាកំ ๑ អំពីកិរិយាដេកលើខ្ពស់ទឹងធំជ័ប្រុសើរ ๑

អំពីកិរិយាទទួលក្រាក់ទឹងមាស ๑ អំពីកិរិយាទទួលស្រូវ ๑

អំពីកិរិយាទទួលសាច់ ๑ អំពីកិរិយាទទួលស្រីទឹងក្មេងស្រី ๑

អំពីកិរិយាទទួលទាសីទាស: ๑ អំពីកិរិយាទទួលពពែទឹងចៀម ๑

អំពីកិរិយាទទួលមាន់ ជ្រូក ๑ អំពីកិរិយាទទួលដំរី ๑ ។

អាមកវគ្គញ្ញបេយ្យាលេ បញ្ចត្តរគ្គោ ទសមោ

(៤៨៨) ឯវមេវ ខោ កិង្ករេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ ខេត្តរត្តុប្បដិក្កមាណា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ ខេត្តរត្តុប្បដិក្កមាណា អប្បដិវិរតា ។បេ។

(៤៨៩) ឯវមេវ ខោ កិង្ករេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ តយរត្តិក្កយា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុ-តរា សត្តា យេ តយរត្តិក្កយា អប្បដិវិរតា ។បេ។

(៤៩០) ឯវមេវ ខោ កិង្ករេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ ទ្វតេយ្យប្បហិណាគមនាឧយោគា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ ទ្វតេយ្យប្ប-ហិណាគមនាឧយោគា អប្បដិវិរតា ។បេ។

(៤៩១) ឯវមេវ ខោ កិង្ករេ អប្បកោ តេ សត្តា យេ តុលាកូដកំសកូដមានកូដា បដិវិរតា អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា យេ តុលាកូដកំសកូដ-មានកូដា អប្បដិវិរតា ។បេ។

អាមកធញ្ញបេយ្យាលបត្តវគ្គ ទី ១០

(៤៨៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកការទទួលស្រែទឹងចម្ការ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរស្រឡះចាកការទទួលស្រែទឹងចម្ការ មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ។បេ។

(៤៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកការទិញទឹងលក់ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរចាកការទិញទឹងលក់ មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។បេ។

(៤៩០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកការប្រកបទូតកម្មគឺនាំសំបុត្រឬពាក្យបណ្តាំ ដល់គ្រហស្ថទឹងទៅដោយគេបញ្ជូនអំពីផ្ទះ ១ ទៅផ្ទះ ១ មានប្រមាណតិច ពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរស្រឡះចាកការប្រកបទូតកម្មគឺនាំសំបុត្រឬពាក្យបណ្តាំ ដល់គ្រហស្ថទឹងទៅដោយគេបញ្ជូនអំពីផ្ទះ ១ ទៅផ្ទះ ១ មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។បេ។

(៤៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកការធ្វើបុកឬបន្ទុំដោយដង្ហើមនឹងធ្វើបុក ដោយការជូនមាសគឺធ្វើបុកដោយរង្វាស់រង្វាល់មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកការធ្វើបុកឬបន្ទុំដោយដង្ហើមនឹងធ្វើបុក ដោយការជូនមាសគឺធ្វើបុកដោយរង្វាស់រង្វាល់ មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។បេ។

[๘๙๒] ปุน จเรว ขีณาสวสฺส ปุคฺคลสฺส ปุคฺคลปญฺญตฺติ ยถา กถญฺจ ปุคฺคลปญฺญตฺติ ปุคฺคลปญฺญตฺติ ฯ

(៤៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកការប្រកបអំពើរៀបគឺបង្គុំសនឹងបំភាន់ បញ្ឆោតបោកប្រាស ឬបន្ទំដោយរបស់ប្លែក មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរស្រឡះចាកការប្រកបអំពើរៀបគឺបង្គុំសនឹងបំភាន់ បញ្ឆោតបោកប្រាសឬបន្ទំដោយរបស់ប្លែក មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។បេ។

(៤៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកកិរិយាកាត់ (នូវអវយវៈមានដៃជាដើម) សម្ងាប់ចាប់ចងធ្វើមនុស្សឲ្យវង្វេងផ្លូវឬបន្លំអ្នកស្រុកនឹងកំហែងយកទ្រព្យ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វជាអ្នកមិនវៀរស្រឡះចាកកិរិយាកាត់ (នូវអវយវៈមានដៃជាដើម) សម្ងាប់ចាប់ចងធ្វើមនុស្សឲ្យវង្វេងផ្លូវឬបន្លំអ្នកស្រុកនឹងកំហែងយកទ្រព្យ មានប្រមាណច្រើន ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសត្វទាំងនោះមិនឃើញនូវអរិយសច្ច ៤ ។ អរិយសច្ច ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ១ ។បេ។ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ១ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។

(๘๔๘) អថខោ ភគវា បរិត្តំ ឧទកំ ឧទ្ទាយ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តំ តឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ ភគវតោ ឧ ខោ ពហុតរំ យោ ឥមំ មយា បរិត្តោ ឧទកំ ឧទ្ទាយ អាភតោ អយំ ឯ មហាបឋវីតិ ។ ឯតទេវ ភន្តេ ពហុតរំ យទិទំ មហាបឋវី អប្បមត្តកាយំ ភគវតា បរិត្តោ ឧទកំ ឧទ្ទាយ អាភតោ សន្ធម្បិ ន ឧបេតិ ឧបនិធម្បិ ន ឧបេតិ កលភាគម្បិ ន ឧបេតិ មហាបឋវិំ ឧបនិធាយ ភគវតា បរិត្តោ ឧទកំ ឧទ្ទាយ អាភតោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកា តេ សត្តា យេ មនុស្សា ចុតា មនុស្សេសុ បច្ចាជាយន្តិ អថខោ ឯតេ ពហុតរា សត្តា យេ មនុស្សា ចុតា និរយេ បច្ចាជាយន្តិ ។បេ។

(๘๔๙) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អប្បកា តេ សត្តា យេ មនុស្សា ចុតា មនុស្សេសុ បច្ចាជាយន្តិ អថខោ ឯតេ ពហុតរា សត្តា យេ មនុស្សា ចុតា តិរច្ឆានយោនិយា បច្ចាជាយន្តិ ។ (ឥមិនា ឧយេន បញ្ច កតិយោ វិត្ថារេតព្ពា) ។

(๔๙๔) ครานั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงเหยียดพระหัตถ์ขวาที่มีจักรปรากฏที่ฝ่าพระหัตถ์ทั้งสองข้าง ทรงยังภิกษุทั้งหลายให้ตื่นแล้วตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายเห็นอย่างไร เพราะเหตุนั้น ที่ว่าเหยียดพระหัตถ์ขวาที่มีจักรปรากฏที่ฝ่าพระหัตถ์ทั้งสองข้างนี้ ก็ฉันใด ที่ว่าตถาคตเกิดในตระกูลกษัตริย์ผู้มั่งคั่งมีทรัพย์มาก ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในตระกูลกษัตริย์ผู้มั่งคั่งมีทรัพย์มาก ที่ว่าตถาคตเกิดในตระกูลพราหมณ์ผู้มั่งคั่งมีทรัพย์มาก ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในตระกูลพราหมณ์ผู้มั่งคั่งมีทรัพย์มาก ที่ว่าตถาคตเกิดในตระกูลคฤหบดีผู้มั่งคั่งมีทรัพย์มาก ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในตระกูลคฤหบดีผู้มั่งคั่งมีทรัพย์มาก ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นจาตุมหาราช ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นจาตุมหาราช ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นดาวดึงส์ ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นดาวดึงส์ ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นยามา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นยามา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นดุสิต ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นดุสิต ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นนิมมานรดี ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นนิมมานรดี ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นปรนิมมิตวสวัตดี ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นปรนิมมิตวสวัตดี ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นพรหมกายิกา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นพรหมกายิกา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นมหาพรหม ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นมหาพรหม ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอาภัสสรา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอาภัสสรา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นปริตตสุภา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นปริตตสุภา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอัปปมาณสุภา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอัปปมาณสุภา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นสุภกิณหา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นสุภกิณหา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นเวหัปผลา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นเวหัปผลา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอวิหา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอวิหา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอตัปปา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอตัปปา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นสุทัสสา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นสุทัสสา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นสุทัสสี ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นสุทัสสี ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอกนิฏฐา ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอกนิฏฐา ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอากาสานัญจายตนะ ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอากาสานัญจายตนะ ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นวิญญาณัญจายตนะ ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นวิญญาณัญจายตนะ ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอากิญจัญญายตนะ ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นอากิญจัญญายตนะ ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นเนวสัญญานาสัญญายตนะ ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นเนวสัญญานาสัญญายตนะ ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นวิภูตกสัญญายตนะ ก็ฉันนั้น ที่ว่าตถาคตเกิดในเทวโลกชั้นวิภูตกสัญญายตนะ

ฌานเหตุ ขา กิจฺจเวน อปฺปกา เต สตฺตา เย มนุสฺสา จุตา เอเวสุ ปติฏฺฐายนฺติ อเยขา ฌาเนน พหุตรา สตฺตา เย มนุสฺสา จุตา นิรเย ปติฏฺฐายนฺติ ฯ ตีรณา-นเยนิยา ปติฏฺฐายนฺติ ฯ ปิตฺติวิสเย ปติฏฺฐายนฺติ ฯ

(๔๙๖) ฌานเหตุ ขา กิจฺจเวน อปฺปกา เต สตฺตา เย เอกา จุตา เอเวสุ ปติฏฺฐายนฺติ อเยขา ฌาเนน พหุตรา สตฺตา เย เอกา จุตา นิรเย ปติฏฺฐา-ยนฺติ ฯ ตีรณานเยนิยา ปติฏฺฐายนฺติ ฯ ปิตฺติวิสเย ปติฏฺฐายนฺติ ฯ

(๔๙๗) ฌานเหตุ ขา กิจฺจเวน อปฺปกา เต สตฺตา เย เอกา จุตา มนุสฺสฺเวสุ ปติฏฺฐายนฺติ อเยขา ฌาเนน พหุตรา สตฺตา เย เอกา จุตา นิรเย ปติฏฺฐายนฺติ ฯ ตีรณานเยนิยา ปติฏฺฐายนฺติ ฯ ปิตฺติวิสเย ปติฏฺฐายนฺติ ฯ

(๔๙๘) ฌานเหตุ ขา กิจฺจเวน อปฺปกา เต สตฺตา เย นิรยา จุตา มนุสฺสฺเวสุ ปติฏฺฐายนฺติ อเยขา ฌาเนน พหุตรา สตฺตา เย นิรยา จุตา

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីមនុស្សទៅកើតជាទេវតា មានប្រមាណតិច ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីមនុស្សទៅកើតក្នុងនរក មានប្រមាណច្រើន ។ ទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន ។ ទៅកើតក្នុងបិត្តិវិសយ៍ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៤៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីទេវតាទៅកើតក្នុងឋានទេវតាទាំងឡាយ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលច្យុតអំពីទេវតាទៅកើតក្នុងនរក មានប្រមាណច្រើន ។ កើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន ។ កើតក្នុងបិត្តិវិសយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៤៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីទេវតាមកកើតជាមនុស្ស មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលច្យុតអំពីទេវតាទៅកើតក្នុងនរក មានប្រមាណច្រើន ។ កើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន ។ កើតក្នុងបិត្តិវិសយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៤៨៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីនរកមកកើតជាមនុស្ស មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលច្យុតអំពីនរក

นิรเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ ติรจฺฉานโยนิยา ปจฺจาชายนฺติ ฯ
ปิตฺติวิสเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ

[๔๙๙] ฆาเตหิ โข ภิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา
เย นิรยา จุตา เทวเสุ ปจฺจาชายนฺติ อถโข
พหเว ตโตคา สตฺตา เย นิรยา จุตา นิรเย
ปจฺจาชายนฺติ ฯ ติรจฺฉานโยนิยา ปจฺจาชายนฺติ ฯ
ปิตฺติวิสเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ

[๕๐๐] ฆาเตหิ โข ภิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา
เย ติรจฺฉานโยนิยา จุตา มนุสฺสตฺตสุ ปจฺจาชายนฺติ
อถโข พหเว ตโตคา สตฺตา เย ติรจฺฉานโยนิยา
จุตา นิรเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ ติรจฺฉานโยนิยา
ปจฺจาชายนฺติ ฯ ปิตฺติวิสเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ

[๕๐๑] ฆาเตหิ โข ภิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา
เย ติรจฺฉานโยนิยา จุตา เทวเสุ ปจฺจาชายนฺติ
อถโข พหเว ตโตคา สตฺตา เย ติรจฺฉาน-
โยนิยา จุตา นิรเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ ติรจฺฉาน-
โยนิยา ปจฺจาชายนฺติ ฯ ปิตฺติวิสเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ

កើតកូដនរក មានប្រមាណប្រើន ។ កើតកូដកំណើតតិរច្ឆាន ។ កើតកូដបិត្តិវិស័យ កំយ៉ាងនោះដែរ ។

[៤៩៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីនរកទៅកើតជាទេវតា មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលច្យុតអំពីនរកកើតកូដនរកវិញ មានប្រមាណប្រើន ។ កើតកូដកំណើតតិរច្ឆាន ។ កើតកូដបិត្តិវិស័យ កំយ៉ាងនោះដែរ ។

[៥០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីកំណើតតិរច្ឆានមកកើតជាមនុស្ស មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលច្យុតអំពីកំណើតតិរច្ឆានទៅកើតកូដនរក មានប្រមាណប្រើន ។ កើតកូដកំណើតតិរច្ឆាន ។ កើតកូដបិត្តិវិស័យ កំយ៉ាងនោះដែរ ។

[៥០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីកំណើតតិរច្ឆានទៅកើតជាទេវតា មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលច្យុតអំពីកំណើតតិរច្ឆានទៅកើតកូដនរក មានប្រមាណប្រើន ។ កើតកូដកំណើតតិរច្ឆាន ។ កើតកូដបិត្តិវិស័យ កំយ៉ាងនោះដែរ ។

(๕๐๒) ฝ่ายเมว ខោ กิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา เย ปิตฺติวิสยา ตุตา มนุสฺเสสุ ปจฺจาชายนฺติ อถโข ฝ่ายเตว พหุตรา สตฺตา เย ปิตฺติวิสยา ตุตา ติรเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ ตีรจฺฉานโยนิยา ปจฺจาชายนฺติ ฯ ปิตฺติวิสเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ

(๕๐๓) ฝ่ายเมว ขោ กิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา เย ปิตฺติวิสยา ตุตา เทเวสุ ปจฺจาชายนฺติ อถโข ฝ่ายเตว พหุตรา สตฺตา เย ปิตฺติวิสยา ตุตา ติรเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ

(๕๐๔) ฝ่ายเมว ขោ กิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา เย ปิตฺติวิสยา ตุตา เทเวสุ ปจฺจาชายนฺติ อถโข ฝ่ายเตว พหุตรา สตฺตา เย ปิตฺติวิสยา ตุตา ตีรจฺฉานโยนิยา ปจฺจาชายนฺติ ฯ

(๕๐๕) ฝ่ายเมว ขោ กิกฺขเว อปฺปกา เต สตฺตา เย ปิตฺติวิสยา ตุตา เทเวสุ ปจฺจาชายนฺติ อถโข ฝ่ายเตว พหุตรา สตฺตา เย ปิตฺติวิสยา ตุตา ปิตฺติ-วิสเย ปจฺจาชายนฺติ ฯ เตน กิสฺส เหตุ ฯ

[๙๐๒] ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីបិត្តិវិស័យមក កើតជាមនុស្ស មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលច្យុតអំពីបិត្តិវិស័យទៅកើតកក្ខឬនរក មានប្រមាណច្រើន ។ កើតកក្ខឬកំណើតតិរច្ឆាន ។ កើតកក្ខឬបិត្តិវិស័យ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[๙๐๓] ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីបិត្តិវិស័យ ទៅកើតជាទេវតា មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលច្យុតអំពីបិត្តិវិស័យទៅកើតកក្ខឬនរក មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[๙๐๔] ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីបិត្តិវិស័យទៅកើតជាទេវតា មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលច្យុតអំពីបិត្តិវិស័យ ទៅកើតកក្ខឬកំណើតតិរច្ឆាន មានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ។

[๙๐๕] ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុតអំពីបិត្តិវិស័យទៅកើតជាទេវតា មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វដែលច្យុតអំពីបិត្តិវិស័យទៅកើតកក្ខឬបិត្តិវិស័យ មានប្រមាណច្រើន ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារវគ្គោ

អនិដ្ឋត្តា កិញ្ចាបិ ចតុន្នំ អរិយសច្চានំ ។ ភគវតោ សំ
ចតុន្នំ ។ ទុក្ខស្ស អរិយសច្ចស្ស ទុក្ខសមុទយស្ស
អរិយសច្ចស្ស ទុក្ខនិរោធស្ស អរិយសច្ចស្ស ទុក្ខ-
និរោធគាមិនិបដិបទាយ អរិយសច្ចស្ស ។ តស្មាតិហ
កិញ្ចាបិ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យោគោ ករណីយោ អយំ
ទុក្ខសមុទយោតិ យោគោ ករណីយោ អយំ
ទុក្ខនិរោធោតិ យោគោ ករណីយោ អយំ ទុក្ខ-
និរោធគាមិនិបដិបទាតិ យោគោ ករណីយោតិ ។
ឥទមវោច ភគវា អត្តមនា តេ កិញ្ចិ ភគវតោ
ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ ។

ចតុត្ថវារវគ្គោ ទសមោ ។

ចក្កវេយ្យាឋសមត្តិ (១)។

សច្ចសំយុត្តំ សមត្តំ ។

មហាវារសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឧភោបិយចោត្តកេ ឥមោ បរិ ទេត្តពយវក្កយញ្ច ទូតេយ្យំ គុណកូដំ វត្ថេន ច អលោប-
សហសាការំ អប្បកា តេ វិទតំ អថវោ ឯតេវ ពហុតរា សព្ពា គតិយោ បញ្ចក សោ-
វារេ តេន បវុច្ចតីតិ ទិស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះពួកសត្វមិនឃើញនូវអរិយសច្ច ៤ ។ អរិយសច្ច ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺទុក្ខអរិយសច្ច ១ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ១ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ១ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ១ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខសមុទយ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធ គួរធ្វើសេចក្តីព្យាយាមថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ជានត្រាស់ព្រះសូត្រនេះចប់ហើយ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានចិត្តរីករាយ ត្រេកអរនឹងភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ។

ចប់ ចតុត្ថវគ្គ ទី ១០ ។

ចប់ ចក្កបេយ្យាល ។

ចប់ សច្ចសំយុត្ត ។

ចប់ មហាវារសំយុត្ត ។

តស្សុទ្ធារំ

មក្កពោជ្ឈង្គំ សតិយា
ឥន្ទ្រិយសម្មប្បធាន ច
ពលិទ្ធិចាធានុរុទ្ធា
ឈានាភិញ្ញាធសំយុតំ
សោតាបត្តិ សកទាគតិ
នេសិតានិ សយម្ភុនា
មហាភារវក្ខធាមេន
វិស្សុតានិ ទ្ធាធសាតិ។

ឧទ្ទានគែមហារាវសំយុត្តនោះគឺ

និយាយអំពីមគ្គសំយុត្ត ១	អំពីពោជ្ឈង្គសំយុត្ត ១
អំពីសតិប្បដ្ឋានសំយុត្ត ១	អំពីឥន្ទ្រិយសំយុត្ត ១
អំពីសម្មប្បធានសំយុត្ត ១	អំពីពលសំយុត្ត ១
អំពីឥទ្ធិបាទសំយុត្ត ១	អំពីអនុរុទ្ធសំយុត្ត ១
អំពីឈានសំយុត្ត ១	អំពីអានាបានសំយុត្ត ១
អំពីសោតាបត្តិសំយុត្ត ១	អំពីសច្ចសំយុត្ត ១

សំយុត្តទាំង ១៦ នេះ ប្រកាសដោយឈ្មោះថា មហាវារវគ្គ ដែលព្រះសយម្ភូទ្រង់សំដែងហើយ ។

វិរុទ្ធចារៅ	អវិរុទ្ធចារៅ	អន្លង់	វដ្ដលេខាយំ
វិរយំ បីតំ	វិរយ បីតំ	៨	៥
អានាបានស្សតិសហគតំ	អានាបានស្សតិសហគតំ	"	៦
វិតាវេតព្វា	វិត្តាវេតព្វា	"	១៨
បស្សស្សីសក្ខមិ	បស្សស្សិសក្ខមិ	"	៩
មហា	មហា-	១៣	១៤
អស្សតិ	អស្សសតិ	"	៨
សុត្តន្តបិដកេ	សុត្តន្តបិដកេ	១៧	១
មនសិ	មនសិ-	"	១១
ឯកធម្មវគ្គោបបមោ	ឯកធម្មវគ្គោ បបមោ	២០	១
អានា បានស្សតិ.	អានាបានស្សតិ-	២១	១៦
វេទនំ វេទយតិ	វេទនំ វេទយតិ	"	១៧
ឯកធម្មវគ្គោបបមោ	ឯកធម្មវគ្គោ បបមោ	២២	១
[៩១]	[៩០]	២៤	២
យាវតិកា វេសាលី	យាវតិកា តិក្ខ វេសាលី	២៥	១២
១ប	១ប-		១៣

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធចាហេ	អវិរុទ្ធចាហេ	អន្លង់	វគ្គ/លេខាយំ
សន្និបាតេ្វា	សន្និបាតេត្វា	២៥	១៧
សំយុត្តនិកាយស្ស	សំយុត្តនិកាយស្ស	២៩	១
ឯកធម្មវគ្គេបឋមោ	ឯកធម្មវគ្គេ បឋមោ	៣០	១
ឧបហនតេវ បំសុបុញ្ជំ	ឧបហនតេវ តំ បំសុបុញ្ជំ	៣៣	១៧
វេទេយ្យ	វេទេយ្យ	៣៧	១៣
ឯវំ កន្តេតំ អាវុសោ	ឯវំ កន្តេតំ ភោ អាវុសោ	៤១	៤
កតវ តា	កតវតោ	"	៥
កិក្ខុ	កិក្ខូ	"	៩
ចត្តារោ	ចត្តារោ	៤៤	១៥
(វិត្តារេតព្ពំ)	(វិត្តារេតព្ពំ) ។	៤៥	៩
សិក្ខតិ ។	សិក្ខតិ	"	១០
សតិ	សតិ-	៤៩	១០
ចិត្តម្ប	ចិត្តម្បិ	៥១	៧
បរិប្ចវេន្តិ	បរិប្ចវេន្តិ	៥៣	៩
វិវេកនិស្សិតំ	វិវេកនិស្សិតំ	"	១៤
វិរាគនិរោធំ	វិរាគនិរោធឹ	៥៦	១៥

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធាហេ	អវិរុទ្ធាហេ អន្តេ វត្តលេខាយំ		
យថា គូតមយំ វេយ្យា-	(យថា គូតមយំ វេយ្យា-		
ករណំ ឯវំ វិត្តារេតព្ពំ	ករណំ ឯវំ វិត្តារេតព្ពំ)	៥៦	១៥
ទតិយោ	ទុតិយោ	៦០	១
អានាបា	អានាបា-	,,	៤
សោតាបត្តិសំយុត្ត	សោតាបត្តិសំយុត្តំ	៦១	១
សមប្បវតោ	សមប្បវិតោ	"	៩
វចនេន	វចនេន	៦៥	១៤
តហ	តហ-	៦៦	១០
តេ	តេ-	"	១៤
អហញ្ហា	អហញ្ហិ	៦៨	៨
បត្តិយ ង្គសុ	បត្តិយង្គេសុ	៦៩	៣
បក្ក	បក្ក-	៨០	១០
វិរិយមានស្ស	វិរិយមានស្ស	៨៣	១៤
សាវេត្វា	សាវេត្វា	៨៨	១២
ឯតទវោចុំ ។	ឯតទវោចុំ	"	១៥
អប្បាយោ	អប្បិយោ	៨៣	៧
សមុទា	សមុទា-	៨៤-	៥
បដិវិរ	បដិវិរ-	"	១០

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធាហៅ	អវិរុទ្ធាហៅ	អង្កំ	វច្ឆរលេខាយំ
អវមណី	អវមណិយោ	៩៥	១២
ពុទ្ធោកតវាតិ	ពុទ្ធោ កតវាតិ	៩៦	៤
[១៧២	[១៧២]	៩៩	២
អវិនិ	អវិនិ-	១០១	១៥
អវិ	អវិ-	១០៥	២
ទីឃាយុយ	ទីឃាយុយ-	"	១២
កណ្ហកជ្ជានំ	កណ្ហកជ្ជានំ	១០៨	៨
សមន្តាសរតោ ហោតិ	សមន្តាគតោ អវិយ-		
អវិយសាវតោ	សាវតោ	១១៤	១០
សមាទ	សមាទ-	១១៥	៩
យេ ច ខោ សោតព្ពំ	យេ ច សោតព្ពំ	១១៨	២
អស	អស្សុំ	១៣៩	២
សង្ឃប	សង្ឃម	១៤០	៦
ពុទ្ធ	ពុទ្ធ	១៤២	១០
អវិរច្ចប្បសាទេន	អវេច្ចប្បសាទេន	១៤៤	១១
អយម្ប	អយម្បិ	១៤៥	១២
អយម្បំ	អយម្បិ	១៥១	១៤

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធចាហៅ	អវិរុទ្ធចាហៅ	អង្កេតលេខទំព័រ	អង្កេតលេខជួរ
នា បដិក្ខមោតិ	នោ បដិក្ខមោតិ	១៥៧	៤
សមាធិសវត្តនិកានិ	សមាធិសំវត្តនិកានិ	១៥៩	៩
វិសទ្ធិយា	វិសុទ្ធិយា	១៨៥	១២
កតភ	កតវ	១៩២	២
។ ប ។	។ បេ ។	១៩៥	១២
បិបិ	បីតិ	១៩៦	១៣
គច្ឆតិ	គច្ឆតីតិ	២០០	៣
អប្បមេ យ្យា	អប្បមេយ្យា	២០២	១៥
អរិយសច្ចំ	អរិយសច្ចំ ។	២៣១	២
កក្ខវេ	កិក្ខវេ	២៤៨	១០
អរិយសច្ចំ	អរិយសច្ចំ ។	២៥០	២
វុច្ចតិ	វុច្ចន្តិ	២៦៩	៧
សុត្តន្តបិដកេ	សុត្តន្តបិដកេ	២៧៩	១
យោគា	យោគោ	២៧៩	១៧
វិវ: ណា	វិវរណា	២៨២	១០
សម្ប	សម្ប-	២៨៨	៥
ជាតិបច្ចាតម្ប	ជាតិបច្ចាតម្បិ	២៩៥	១៣

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធាហៅ	អវិរុទ្ធាហៅ	អង្កេ	វដ្ដសេខាយំ
អនតិវេលា ជពសំវត្តនិកេបិ	អនតិវេលា ជាតិសំវត្តនិកេបិ សង្ខារេន អតិសង្ខរេត្តិ ជពសំវត្តនិកេបិ	๒๙๖	๑๓
តមេតំ	តមេនំ	๓๐๗	๑๓
កលភាគម្ប	កលភាគម្បិ	๓๒๐	๒

សន្លឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អានិសង្ស	អានិសង្ស	៥	៥
អានិសង្ស	អានិសង្ស	„	៨
បិតិ	បីតិ	៦	៤
ជេដ្ឋីម	ជង្ហើម	៧	៣
វិរិយៈ	វិរិយៈ	៨	៥
(១៨) ក្នុងទីនេះឯង	(១៨) ឰបក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង	១១	១៧
ជាយសេចក្តីព្យាក	ដោយសេចក្តីព្យាក	១៧	១០
កន្ទុងបង	កន្ទុងបង់	២០	៩
វេទនានោះ	វេទនានោះ	២១	១៧
មហាវាវគ្គ	មហាវារវគ្គ	២៣	១
ជីវត	ជីវិត	„	៤
ផ្ទងស្មារតី	ផ្ទង់ស្មារតី	៤៧	១៥
ចេញវែង	ចេញវែង	៣០	៥
ជកជង្ហើម	ជកជង្ហើម	„	១០

សន្លឹកប្រៀបធៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ព្រះកាគ	ព្រះកាគ	២០៦	១០
យាង	យ៉ាងនេះ	២០៧	១៤
សញ្ញាជនៈ	សញ្ញោជនៈ	២១៤	៧
ពួកបរនិម្មិ វសវត្តីទេវតា	ពួកបរនិម្មិតវសវត្តីទេវតា	២២០	១៣
មាលមហានាម	ម្នាលមហានាម	២២១	១២
កាលជាអតីត	កាលជាអតីត	២២៨	១២
មិនប្រព្រឹត្តដើម្បីនិព្វាន	មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនិព្វាន	២៣២	១៦
សាសនានោះ	សាសនានេះ	២៣៣	៩
កិក្ខុ	ភិក្ខុ	២៤៣	១៥
កិក្ខុតាំងឡាយ	ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ	២៤៤	៥
ម្នាលកក្ខុតាំងឡាយ	ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ	២៤៧	៥
កើតឡើង	កើតឡើង	២៤៨	៨
អរិយច្ច	អរិយសច្ច	២៧២	១០
មាលកិក្ខុ	ម្នាលភិក្ខុ	២៧៧	១១
សមណ	សមណៈ	២៨៥	៩

សន្ធឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
នឹងធ្វើឲ្យរញ្ជួយក្តី	នឹងធ្វើឲ្យរញ្ជួយក្តី	២៨៨	៥
សង្គ្រាម នោះឯង	សង្គ្រាមនោះឯង	២៨២	៤
ព្រះកាគ	ព្រះកាគ	២៨៣	១៨
ប្រព្រឹត្តទោ	ប្រព្រឹត្តទៅ	២៨៥	៣
ដើម្បមរណៈ	ដើម្បីមរណៈ	២៨៦	១២
ដែលប្រព្រឹត្តទោ	ដែលប្រព្រឹត្តទៅ	”	១៥
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមរណៈ	ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី		
ដើម្បីសោក បរិទេវៈ	មរណៈ មិនគាក់តែង		
	នូវសង្ខារទាំងឡាយ		
	ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី		
	សោក បរិទេវៈ	”	១៦
សមណ	សមណៈ	២៨៧	២
ចិត្ត	ចិត្ត	២៨៨	៥
ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា	ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា	៣០០	៦
តើធំដូចម្តេច	តើដូចម្តេច	៣០៤	១២
(៤)	(៤៩១)	៣៣៣	១៤

សន្លឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
កេច	កេួច	១៦៦	១៦
អប់រំ	អប់រំ	១៦៨	២
មួយអង្គប៉ុណ្ណោះ	មួយអង្គប៉ុណ្ណោះ	១៣៤	៤
គ្រនោះ	គ្រានោះ	,,	៩
យាងនេះ	យ៉ាងនេះ	១៣៧	៣
កំតប្ប	កំតប្បី	,,	១៤
ន.ក	នរក	១៤៣	៣
ប្រែត	ប្រែត-	១៤៥	១៣
ពិតប្រាកដក្នងព្រះធម៌	ពិតប្រាកដ) ក្នុងព្រះធម៌	១៤៩	៦
រាងរៃខ	រាងរៃខ	១៥២	១៥
សបក្តី	សេចក្តី	១៥៣	១២
សបក្តី	សេចក្តី	,,	១៥
សុត្តន្ត ជក	សុត្តន្តបិដក	១៥៥	១
អថនាបិណ្ឌិក	អនាថបិណ្ឌិក	,,	១៤

សន្លឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ន្ទូវសិល	ន្ទូវសីល	១៥៩	១១
យ៉ាងណា	យ៉ាងណា	១៦២	៣
វេទនារ សំ	វេទនារបស់	១៦៤	៨
ខ្ញុំកព្រះរុណា	ខ្ញុំព្រះករុណា	១៧២	៦
ន្ទូវធម៌ជ័ប្រសើរ	ន្ទូវញ្ញាយធម៌ជ័ប្រសើរ	១៧៣	៩
សុត្តន្ត ជក	សុត្តន្តបិដក	១៧៩	១
ព្រះកាក	ព្រះភាគ	១៩០	១៤
ព្រះកាក	ព្រះភាគ	"	"
សចក្តី	សេចក្តី	១៩៥	១៣
ដើម្ប	ដើម្បី	"	១៤
ប្ញ កិសន្ទូវគ្គទី៤	ប្ញាកិសន្ទូវគ្គទី៤	១៩៦	១
គឺសុ្ធឹកុសល	សុ្ធឹគឺកុសល	១៩៨	៧
ស្រែង្ឃ	ស្រែង្ឃះ	៤០១	៥
គឺសុ្ធឹកុសល	សុ្ធឹគឺកុសល	"	១១
ម្ចាលកិក្ខ	ម្ចាលកិក្ខុ	៤០៣	៩

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ	ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ	៤២	៧
សេចក្តីនោះ	សេចក្តីនោះ	៤៧	១៥
មិនដឹងខ្លួន ទេ	មិនដឹងខ្លួនទេ ។	,,	១៧
បីតិប្រាថាកអាមិស	បីតិប្រាសចាកអាមិស	៥០	១៦
ដូចម្តេច	ដូចម្តេច	៥៣	១០
ចាធ្លី	ចានធ្លី	៥៤	១៣
ចានធ្លីហើយ	ចានធ្លីឡៃរឿយៗ ហើយ	៥៧	១៦
ប្រែត	ប្រែត	៦២	៣
ដោយត្រង	ដោយត្រង់	៦៣	៣
គប្ប	គប្បី	,,	១០
ថ្ងាយបង្គ	ថ្ងាយបង្គំ	៦៥	១៤
សេចក្ត	សេចក្តី	,,	១៥
គសីល	**គឺសីល**	,,	១៦

សន្លឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ខ្ញុំ	ខ្ញុ	៦៨	៩
ទីជត	ទីជិត	៨១	៦
ព្រះដ៏មា ព្រះភាគ	ព្រះដ៏មានព្រះភាគ	,,	១៣
តាំ ឡាយ	តាំងឡាយ	,,	១៦
មនកម្រើក	មិនកម្រើក	៨៥	១៤
វៀឡ្ងូ:វគ្គ	វៀឡ្ងូវគ្គ	៩០	១
ភគ	ភគ:	១០៣	១៤
អរិយ សាវក	អរិយសាវក	១០៤	១៤
ម្ចាលកិក្ខុ	ម្ចាលភិក្ខុ	១០៨	១៣
មហាវារវគ្គ	មហាវារវគ្គ	១១១	១
ដលអរិយ	ដល់អរិយ:	១១៦	៦
និបាត	វិនិបាត	,,	១០
តាំង នោះ	តាំងនោះ	១១៨	១៣
បន្ទាប	បន្ទាប់	១២០	៤
ចូលទោរក	ចូលទៅរក	,,	១៦
រមែងទៅកើត	រមែងទៅកើត	១២៤	១៦

សន្ទីកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ការប្រកបអំ ពី	ការប្រកបអំពើ	៣៣៤	៥
កំហេង	កំហែង	”	៩
មហាវរគ្គ	មហាវរគ្គ	៣៣៩	១

មាតិកាបត្តនិ

មាតិកា	អង្គ
សប្បញ្ញវគ្គោ ឆដ្ឋោ	២១០
មហាបញ្ញវគ្គោ សត្តមោ	២២៤

សច្ចសំយុត្តំ

សច្ចសំយុត្តេ សមាធិវគ្គោ បឋមោ	២២៦
ធម្មចក្កប្បវត្តនវគ្គោ ទុតិយោ	២៣៩
កោដិគាមវគ្គោ តតិយោ	២៦១
សីសបាបណ្ណវគ្គោ ចតុត្ថោ	២៧៣
បថវីវគ្គោ បញ្ចមោ	២៩០
អភិសមយវគ្គោ ឆដ្ឋោ	៣១២
អាមកធញ្ញបេយ្យាលេ បឋមវគ្គោ សត្តមោ.....៣២២	
អាមកធញ្ញបេយ្យាលេ ទុតិយវគ្គោ អដ្ឋមោ... ៣២៧	
អាមកធញ្ញបេយ្យាលេ តតិយវគ្គោ នវមោ....៣៣០	
អាមកធញ្ញបេយ្យាលេ ចតុត្ថវគ្គោ ទសមោ..៣៣៣	

សន្ទីកបង្កិលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា		លេខទំព័រ
	សប្បញ្ញវគ្គ ទី ៦	២១០
	មហាបញ្ញវគ្គ ទី ៧	២២៤

សច្ចសំយុត្ត

សច្ចសំយុត្ត	សមាធិវគ្គ ទី ១	២២៦
	ធម្មចក្កប្បវត្តនវគ្គ ទី ២	២៣៩
	កោដិគាមវគ្គ ទី ៣	២៦១
	សីសបាបណ្ណវគ្គ ទី ៤	២៧៣
	បបាតវគ្គ ទី ៥	២៩០
	អកិសមយវគ្គ ទី ៦	៣១២
	អាមកធញ្ញបេយ្យាល បឋមវគ្គ ទី ៧	៣២២
	អាមកធញ្ញបេយ្យាល ទុតិយវគ្គ ទី ៨	៣២៧
	អាមកធញ្ញបេយ្យាល តតិយវគ្គ ទី ៩	៣៣០
	អាមកធញ្ញបេយ្យាល ចតុត្ថវគ្គ ទី ១០	៣៣៣

សុត្តន្តបិដកេ

សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារវគ្គោ

ឯកាទសមោ ភាគោ

ឈានសំយុត្តំ

មាតិកា		អង្គ
ឈានសំយុត្តំ		១
អានាបានស្សតិសំយុត្តំ		
អានាបានស្សតិសំយុត្តេ ឯកធម្មវគ្គោ បឋមោ		៥
	ទុតិយវគ្គោ ទុតិយោ	៣៥
សោតាបត្តិសំយុត្តំ		
សោតាបត្តិសំយុត្តេ	វេឡុទ្វារវគ្គោ បឋមោ	៦១
	រាជការាមវគ្គោ ទុតិយោ	១០៧
	សារកានិវគ្គោ តតិយោ	១៦៦
	បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គោ ចតុត្ថោ	១៧៨
	សគាថកបុញ្ញាភិសន្ទវគ្គោ បញ្ចមោ	១៩៨

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហាវារវគ្គ

ឯកាទសមភាគ

ឈានសំយុត្ត

ហតិកា	លេខទំព័រ
ឈានសំយុត្ត	១
អានាបានសតិសំយុត្ត	
អានាបានសតិសំយុត្ត ឯកធម្មវគ្គ ទី ១	៥
ទុតិយវគ្គ ទី ២	៣៥
សោតាបត្តិសំយុត្ត	
សោតាបត្តិសំយុត្ត វេឡុទ្វារវគ្គ ទី ១	៥១
ពជកាមវគ្គ ទី ២	១០៧
សវកានិវគ្គ ទី ៣	១២៦
បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គ ទី ៤	១៧៤
សតាថកបុញ្ញាភិសន្ទវគ្គ ទី ៥	១៩៨


INSTITUT BOUDDHIQUE